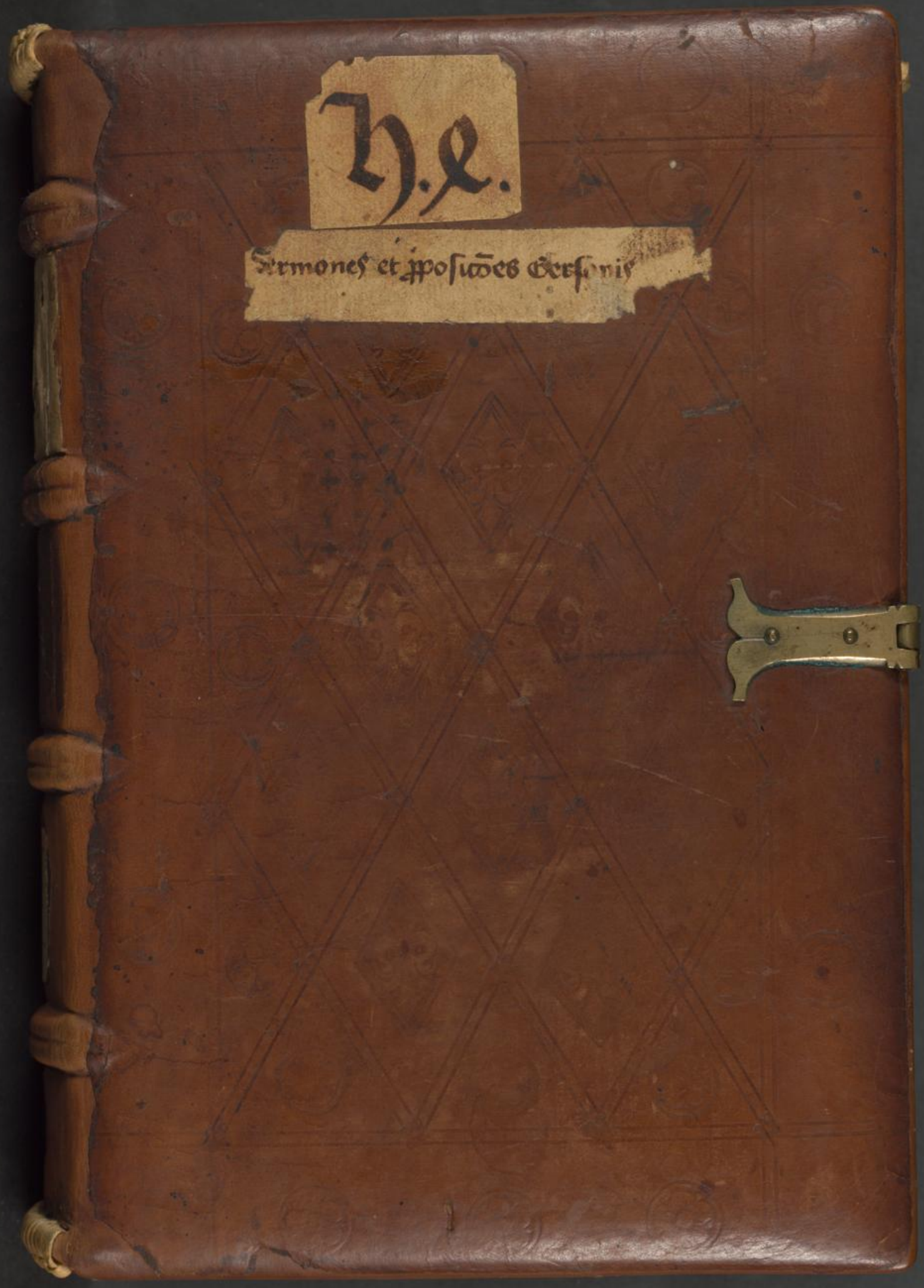

Y.e.
Sermones et ꝓpositiões Gerſonis

J.

Incipit sermo factus in die natiuitatis dñi a magro Johe de gersona

Verbū caro factū est et habitauit in nobis Johis primo Postulem⁹ frēs in xpo ut verbū qđ hodie caro factū ē illud in me ꝓphetic̄ adimpleat. Dñs dabit verbū euāgelizātib⁹ vtute multa quā qm̄ insipidū inane et inualidū erit verbū mei oris si nō accipiat vtutem multam a vbo dei prius Poterit autem carnis strepitu nostri sermonis penetrare sed in auribus mentis nec fortiter sonabit nec in eas alte figet descendet si non a verbo ihesu suaz sonoritatem assumat et vtutem et hoc ipsū ut impetremus te nostro an glorificandam magis aut stupendam verbi huius intentionem inuocabimus salutantes et vbi angelicas salutabimus innouantes et dicētes Aue maria ꝛc Verbū ꝛc qui tripli tem vbi domi natiuitatē cuius hec continet ꝓticula ad sui cōmemorationē meum inflexit ām quatinus verbū creatū sententiosum assumere qui de verbo increato quod sententiosissimū est fiere locuturus Videbis itaq; impassiuptō vbo q nascitur dei filius eo patrino intellectu et natiuitate ideo vbm appellatur Aspicis q ab utero materno nascitur ipa ꝓpter dicitur verbū caro factū est Intueris postremo q mortale humano nascitur spūalitq; quā obrē subiungitur et habitauit in nob' Verbū qđ altius quid immensius quid diuinius ista deo erat verbū Io primo caro factū est quid humilius quid impotentius quid fragilius quia oīs caro fenū cum ysaie habitauit in nobis quid amabilius quid iocundius quid appetendius. neq; enim est nec fuit alia natio tā grandis ā habeat deos appropinquantes sibi sicut adest nob' deus noster deut⁹ Verbū inquit caro factū est Verbū hoc immense est uirtutis nam oīa per ipm facta sunt et si que per eū facta non sunt eo ipso nulla prorsus sunt

qm̄ sue rpō fm̄ ē michil Quo pacto ī entitas ꝯplexe sing̈s
tribuit² qꝫ aqua nllm habuerūt á habē potuerūt factor
mō tirū corpō qī m̄ samēs dicē audet mamechē a deo te
nebraꝫ facta ee multa q̄ deꝰ rpe nō gdidit. cū audiat ꝑ ꝑ
Dei vm̄ oīa fm̄ sūt Et in psalmo Verbo dñi celi firmati sūt
Et ad hebr̄ Portāns oīa vō vtutē sue. Verbū hō insup et
nū ē dmacdē ꝑ vm̄ qđ eāt ī pn̄o erat apd deū Cui gcors
ē ꝑpha Inet̄nū dñē ꝑmanet vm̄ tuū Vm̄ gō est nō est
qđ ꝑ auras efflādo Diffudit². nō qđ in tabul á pellibus
instribuit². nō deiꝯ qđ aīe verbi ꝑ inhesionē initiat². sed
vm̄ ē etnalit a pre emanās ꝑ qđ pr dr oīa ī q̄ tā ꝑ ī
vō sētēciosissimo et arte ꝑfectissima. oīm fidꝫ oīmꝫ pro
Dubilū ymago velucet. vm̄ ideo solū ꝑ sentēciosis
simū ē. et oīm eꝑpssimū. cui nr ymaginarie q̄ē addi
pt aliud vm̄ absq; mugacdē et supflua repeticōe)d
circo vm̄ hō nllm aliud in Dūs ꝑducat vm̄ ne ī trini
tate tadat nugā. quippe ē rpm̄ obiectū sufficiēs ade
quās et tminās oēs ꝑducte vi ī Diuinis. nō hī mīg
ob hoc potēs q̄ pr qui gignit. ꝑ cadē prorsq; rpm̄ est
potētia cū pre qui gignit Mira ꝑfecto ī eꝑplicabil
natitās. quā venerari ponꝫ et pia fide credi queit q̄
curiosa vi mīi penuria reserari presertī cū ampliōr et
exquisitiōr de ea sermo aliud tꝯ exposturet, aliū locū
alia lingua aliud ī gemū Verū ab hac ineffabili ac et
na generacōe ad tēporalē q̄ Dies hodiern̄ ꝑcelebris et
festa ē ꝑgat oīo. et qđ euāgelista subiugat audiam⁹
Verbū ī quit caro factū est Ecce qđ aut aplūs ad Rō xp
Verbū abbreuiatū ferat deꝰ fr tīm An nō hīc abbreui
atū qua etnū tpāle opūs passibile īmensū mēsurabile effectū
est non tamē abbreuiatu ꝑ dūtatis diminutōz sed per
susceptionē hūamtatis et ꝑdio tū gmūcationē Verbum
mꝫ caro factū est Hor nulla phorā intelligē nꝫ cōprē
valent Hor docta plato nescīt hor demostenes eloquēs
ignorauit fūtetur augō se m platonicē legisse libros
Johor cū euāgelīū In pncipio erat verbū ē usq; hāc
ipsam particulā et verbū caro fm̄ est. Sed dīc hic vent

calam⁹ su⁹ stetit et in folio tabi tuaq; secreti mysterij ipsius
ulla⁹ p̄gredi ausus nō est Verbū iquit caro fact̄m ē. Hic absq;
ullo dubitationis scrupulo cuncta johēs insinuat qui ait
Deū nemo q̄n̄ ap̄cuus vidit p̄t Deus inquit erat verbū et verbū
caro factū est Si quis nōdū illustratus est et quō deus caro
factus sit nō videt nō capit nō iudicat nō intelligit quibus sūas
oēs humanitus admittas et de misterio huius nativitatis qua
verbū caro factum est interrogat si aut nullam aut dubiā aut
erroneā prestant responsionē Ego inde inquit gratia qua
rōne aut nōmis impositione cuius hec māpiat duratione
meritū mensq; mensuras impassibilis passionē opis et indelebilis
impotētie nodositatibus defectū Si enim cuius est nō licet
meritū si aut meritis carcat cuius appellari meritis ego regiā
plebem Interrogata sup hoc loca qualiter inquit hic ter
mina ego qui spes spectissimas de pluribus spe et plagis spe
rebus verificari stringet utpota de sorte et de deo hoc
filia mea hoc p̄ta non sint p̄ro qualibus sit p̄destinatio
deus est homo nisi aut p̄sc sit aut p̄ ardentis nō miscetur
cam si p̄sc Imperio generis necessaria vel simplicitas
impleri affiteri nitet est. ipam vō nō ee necessaria
statut impiis genitalia Dicenda et si p̄destinatio hāt pacientes
asserē malueris protestra quo pacto id fiet cū neutrū
extremorū macule meritū p̄nito repōtur Rethorica p
suasionibus suis astruit q̄ si mr̄ peperit rōrupta est
si genuit a viro gemita est Ceterū arusca ultra suā
ee fatet p̄spicacitatē q̄ in deo p̄cū gignitet nūs q̄
Dne in eodē supposito nature integre mentis Instruct
geometria quātitatē maiorē corporis capi per altera
utri virginalis clausi quātūm absq; Duinitate p̄sc
Di q̄ penetrationis potestatem nō capit Illustra nullos
prius mētis angelicos cātus audiebat Nullas hoc
loco sinas p̄sonarū et calculationes nullas stellationum calculationum
uteris astronomia p̄tendit Quid de nāli phia dicā
ea expulsa nūq; ad hoc p̄tigerat ut absq; viri
femine puer fōmaret Quid postea de methaphisica
que deū nec p̄ticulē explicare posse nec apposite nec ge
nitū artis pitat necessarijs explicasse. si fatemur

mgrū et fīeḡ ni ꝓ⁹ carissimi hoc ēē pīet⁹ naturalem
mīestigritonis nos qđ agit² Neq; cū potentia aut
sapīaz dadeo coartemq; ut infra angustos nīre p
strucīs limītes posita arbitrēq Miraruṁ hāc natum
tatē fieī potuisse natuṁ hmq effectricē po⁹ qđa
euolabit āmiratio Miraruṁ tantā dei erga hoīes
bemuolentiā. attēde ꝑ q ꝑ si Qu⁹ amore igneuiq; ī tot et tā
ardua nos rapiat. quid de īmesi dīuī amoris formare ex
istimādū putab.⁹ Ingens quippe amor. magnū dilectio
nis op⁹ fragitabat. q̄le fuit illud Ꝙ qđ vm caro fīm ē.
nō inq̄n q̄ alīd humane nē ꝑs di² ut ipi⁹ sensit appolli
naris. sed caro ꝓut tota īteḡtāq; ꝙplexu² humanitatē
Caro ip̄ fīm nō gustione dīuītatis ī carnē. ꝑ assūpcōe
carnis ad suppositū et vnōe q̄da in effabili et insolita
q̄ māli tm̄ ꝓximior ē. nō q̄ nā humana ex diuino suppōto
fiāt māli aut ī eo sit substātie. ꝑ q̄ ab eo et in eo est
suppositue Aliud nō ia q̄ram⁹ quo ād a q⁹ ꝑ ꝓp² quid vm
caro fīm ē. Profecto ut redpliaret² caro ꝓ plane īquit
Bnard⁹ Deus ia nos despicē nō potuit fr̄ ei et nāo mīa ē
Mēbris quippe vsus hz ut nāo silēz sibi carnē diligat
quē i⁹ eā oīb caro ad silēz sibi ūget² Vbi ē i⁹ gūtio
i⁹ pax i⁹ cōcordia illa societas q̄ per tale pactē figuata
ē in vniuso orbe tūe habitatē. quā in sup ꝓphetauerat
psalmista dicēs Orietur in diebz eiꝰ iustitia et habūdā
tia pacis Hīc ē iocundissimi illud et oī armonicaz modu
lationū suauitate ꝑstāq; ageliciq; carmē gloria ī altis
simis deo et ī tra pax hoīb bone voluntatis Et heu
ꝙ nō bone voluntatis esse quirim². qui sismatibz vndi
q; et vndiq; disse[illegible] agitam Verbū inq̄n caro fīm ē
cur ita q̄tenus videlicē ad ipm oīs caro veiat. ut videat
oīs caro salutare dei. ut dicat q̄libz gloriabūda voce
cū ꝓpha Cor meū et caro mea exultauerūt in deū vi
uū Corrumpat itaq; oīs caro viā suā grē vī Propter
q̄ carnē ī corruptā sanare decreuit Nec alia venie
causa fuit scdm attestatiōes scr̄ę qb omitto q̄ pendes
salnos facē Neq; ei rā īcarnatiōis fuit ꝓfecto vnūsi.

nō creaturaꝝ mdēū reductio · nō mamīductio ad capes
cend tēntatē mīsterīū nō alic huiꝰmōi causē a quib
dam curiosē forsan magīs qꝫ pie aut fidelit assūpte.
sēd vmca mcarnatōnīs aut ꝓpria rō fuit car-
nīs mē purgatio · O glorificanda prorsꝰ dei caro
que origmalem ab ōi carne sustinentē dilut cōrup-
tionem Mirꝝ hui amor pietas ꝯpassio t rubescat
iā hoīs caro pctorū sordib inq̄nari pro qua vīs caro
factū est qnō cruā būdicat ōnīs caro nōi sanctō
cruoꝝ t quō būdicat · vtiqꝫ pie sanctēqꝫ iuuendo et
spurcas cānaliū libidinū inq̄namēta detinando
quod qui egerit scrura mēte illam decantabit ꝓphe
tē · caro mea requiescet mspe · felix spes ꝫ requies
longe felicior · quā nec mfutō nec m pūti quidem
adipiscetur caro q̄ mbrutē carnē degenerat · ꝛo qua
adeo cum cā carā habuit vīm cāo factum est Penes
me ꝫ qnmultoplicitā de hoc tē natuitatē mstēio
dici pūt vmo dēi ultro sese offerūt t ingerunt
quibꝫ ꝓtergtessīs nec cm aut ptās aut uolūtas
ꝫ oīa ꝓsequ ad ꝫam xpi mcordibꝫ nīs spūlē
natuitatē me tīsfero t quēadmodū ꝓpria natiuitas
ꝫ a nob colenda et decidēnda qua ex eq mpoē
beati ernq cū angelis t tā est a nobis celebrā
da qua ꝓ illam mpitati sug mēritis hic ꝫa est
a nobis eligenda t ꝓuida qua ꝯ illiq fcūdi te
amici ernq et affinet dnī tē. neqꝫ cm aliud est
dei filiū spūaliter gignī nisi nasci in cordibꝫ nostris
qꝫ cū tāqꝫ spūtualem animū adutorē ꝓtectorem qꝫ
et vīuificatorē in aīa nra nouā suscipe et inha
bitatorē possidē t ne absonū tibi forte videatur
qꝫ dēū nostris mcordibꝫ gignī dico quasi illiq
matres existamꝰ Audi ipm qui ait ꝛo aut qui
cūqꝫ fecerit voluntatē patris mei qui in celis est ipse
meꝰ frat et soror t mr ꝫ Toties nāqꝫ aīa uelut
mr ipse dēū parturit · quotiēs ꝑ mandatoꝝ
suoꝝ obseruationē ad gram eiꝰ redit Optanda

dissimi
ꝫ pile

ptofecto et totis deprecatorib⁹ mihi affectanda talis
natiuitas Si quid et a carnali et ꝛª natiuitate spuā
lem hāt scripturis spualis eligitur etiā marie fuit
q̄ carnalis Vnde quid factum cū nato nob⁹ fuerit et
habitauit in nobis Ideo appellemus quid. sed spu
lū ordinē colubebimus officiū. quasi ad nos puteus
prem de puteo hor dicit quod de puteo morse filia
pharaonis dixisse legit Ego ꝛª Amice puer istud
et mut⁹ mi Ego dabo tibi mercedē tuā. Et quā mer
cedē. sanc vita eterna Itaq; puulo iste ut aliorū
usq; requirit septē tractetur obsequiis Ad horū uero q̄
libet septē obsequiorū debita q̄tuor̄ p̄standa to
tis assumēde sunt nutrices et virginē et Dilige
tia et sagacitas p̄cellentes Primo tuoluendus .ꝛº ve
stimendus .3º custodiendus .4º leuandus .5º balneandus
6º pascendus Et dein alio portandus in baiulando Pu
ritas Caritas Tranquillitas. deuocio Pietas Mise
ricordia Obediencia Inuoluit p⁹ puerū ihm pānis
mundis. et feruido lacrimarū lipinus totis. ipā puritā
tis q̄ ex oratione confessionē gignit⁹ iustitia Nempe
notū ē puerū hunc sordidis in pānis q̄ssū non posse
inuolui. dum malitiola animi ꝛē Quamobrē dicit in psalmis
Tra llauabo Y singulas noctes lectū meū ꝛē Hec vō la
crime dū Y noctes pcor. et Y anxietas amaꝝ recordationis
sancte tolate sue efficacissimū ad mundiciam mentis lipi
nū effecit Adhuc ad puerū in tenuabilis retinaculū
offert se nutrix seda. q̄ caritatis nō hz. Ad quā spectat
illa p̄ma cantica vox famulus mee Dilecti mei michi
et vbera mea zmorabitur Retinacula porro ad custodiā
pueri necessaria ē nutrix tertia. que tranquillitatis vo
cabulo Dicit⁹ a malox negocioz fragore. et a litiū stre
pitibz. hunc sedule puer⁹ custodit. et dū aliis vehemē
tior terrenaz curaz clamor ipsum excitat illud abner
p⁹ ps 26 fortis exclamat Quis es tu qui clamas et
inquietas regē Duos insup seruulos quos sensum
nouit appellamus ite. et uterū mone nō cessat. ut ab

oīm noctiuoꝝ ir rursu pueri huiꝰ lectulū custodiāt
negligētibꝰ aī minas ī terrā cōcepacōē atrocit ꝓperat dicēs
illud qđ ibidē in Dauid ꝑsona subdit Mūt Dnē fi
lij mortis estis vos qui nō custoditis dīm vīm regē
xpm Dm Subinde post Dormitiocz leuadus ē puer
Hor obsequiū ꝓstabit q̄ta mutrix sua meditatio. q̄
toties pueri hūt excitat q̄ens horalogiū annis
suo pondē reddit atq; pulsauerit. Dicitq; Exurge q̄re
obdormis dne exurge et ne repellas in finē Ipm vero ex
citatū euoluit et pānos explicat. quibꝫ ille induitur qui
ē amictꝰ lumīe sicut vestimēto ꝑām at isti quid aliud
sūt q̄ꝫ sue diuinitatis suoꝝq; secretoꝝ arthana mistica.
q̄ euoluūt Dū pia fide considerant mistar pbā Dictis Re
uela oculos ī Postmodū pueri huiꝰ balneū ꝓparat q̄ta
mutrix sīt pietas. Hec itueꝫ sanz meditatiocz q̄ pueri exci
tauit. q̄ excitatū explicauit. q̄ explicatū suauit alloquta.
ēcit ꝓpe ad fontē cōpunctiois in vino pij cordis fiāt q̄ꝫ
mea liqfia ē ut dilectꝰ meꝰ locutꝰ ē mī Et itez ꝓtactū ē
cor meū tāq̄m cera liquescens ī medio vīscerib mei. Hec
ex aq̄ suauissimā efficit pueꝫ ihū balneū. q̄ nō p̄mebꝫ
pristinꝰ ut ī gtiacē tīsit: sz de rpō cōpunctiois fonte pura
nitēs ꝑmixtaq; hauriat Simplicꝫ sexto necesse ē ut pu
er talis lotus ꝓfectꝰ Opus hō a misericordia q̄ vīsce
rissima mutrix ē adipletꝰ Dū mēbra eiꝰ vēficit ꝑsertim
pane ꝓpiabilis dextre q̄ꝫ ē vīm. ēnde infirm Dulciū sermo
nū lacte ab opibꝫ mansuetudinis eliquato potat. cui puer
arridēs Esuristi iquit et dedisti mī manducare Et rursū
Psalmꝰ Distillabꝫ labia tua mel et lac sub lingua tua
Postremo puer mr ihesus baiulādus suis gestandus
est Juxē id Apli Glorificate et portate deū in corde vro
Hoc ipm ꝓstabit obsequiū septima mutrix videlicꝫ obedi
entia imitabitꝫ noemi exm De q̄ ruth q̄ scriptū ē. q̄ susceptū
pueꝝ posuit ī sinu suo. et mutricib ac gerule fūgebat
officio Et bñ dr posuit in sinu suo. neq; ei vetro d cōtra
cor ihs q̄ sarcina grauis ihs sz suis ī preceptis ferendus ē
sed in āteriora sinū et ad cor īd bone opationis brachia

amoroſe ſtringedus e. Inde eſt illa ipſius poſtulacio i cauernis
cauernar dñi. Pone me ut ſignaculū ſup cor tuū et ſicut ſig-
naculū ſup brachiū tuū dextere. Atq; ſūmopere ſūmaq; ſol-
licitudine et ſtudio nutriri hec obediā prauē debet: ne in
via mādatorū dei offendat ad lapidē tobedientie pedē ſuū
Aliquā pueri caſus i mineā. et in nob tali rēmīs alliſione
ſpūalit mozeretur. Audiſti mīſteri et fides in xpo ihū q̄-
liter puer ihūs in nob p dei grām ſpūaliter hodie natus
et inhabitāte. tuolue debet puritas: uoluptū vetimare
caritas: vetimatū cuſtodire tranquillitas: Deniq; meditacio
rpm excitat: pietas lauat: miſericordia ribat: obediēcia
geſtat: q̄bus iſtis quēadmodū p miſſū e ſolerter diligēd
q; exhibitis proficit in habitaculo cordis mīi puer ihūs
tā etate q̄ ſapiā coram deo z hoīb; doner creſcat ad meſu-
rā viri pfecti. Vbi tuū habitabit i nob no p fide tm̄o
et grām ut pīs i pūdi vita ſ; p gl̄ia q̄ ſūmatam q̄ no-
bis pſtaē dignet rex hodie cuius fm̄ Dns nr ihs xpus
Amē

Sermo eiusdē Cancellarij factus in die circūcisionis dñi.

coram papa apud tarasconam

Apparuit grā dei et ſaluatoris mīi oīb; hoīb;
erudiens nos ut abnegates impietatē et ſecu-
laria deſideria ſobrie. et iuſte ac pie viua-
mus in hoc ſeculo. Et relig̃ q̄ nūc audiuit ep
ſtolā pauli vā deuotio q̄m apparuit
gra dei et ſaluatoris nr adeam⁹ cū fidu-
cia thronū gre eius: ut miſeriaz hſeq̄m et gratiā in aux-
ilio oportuno. Nā q; fm̄ nr ſup nos. et nos debilitati
ofractis ſum⁹ carnem⁹ i ymo. et limo ofigim⁹. confundat
pelagiana hereſis. q̄ gratiā dei p ſubleuacōe neceſſaria
abnegāe preſumit. Rurſus q; de gra dei ſermo habē
Dns e. et De noīe ihu. qui nemo pt dicere nī in ſpu
ſco. ut ipſe ihs ſīm nomē ſuū ſit nob ihesus. Ut p
terea codēpnatos in curia iuſtitie: gre nos curia ſuſcipi-
at. Dū inter ſedet in throno ſue gre primiſp legitimū
ſcp⁹ q̄ paredi pteream. appellem⁹ ad curiā. et thronū

gre Illic nos pntem⁹ in ꝙfessionib⁹ ubi soror mra. mr est
eius de gre: et aduocata mra. q plane despic⁹ nos non
potuit. Caro ei et sanguis mr e. et aurie sue uira defendet
ura gre Sed quis e iste thron⁹ gre. Ille pruldubio pu
er hodie nrr⁹ rui⁹ uolu e no ihes. ut p ihm gra
fieret. sed lex p moyse data e: ut saluaretur mundus
p xpm q⁹ uidim⁹ plenu gra y⁹mo gratis Deus mis⁹ mise
ricordia mea mgt pphete Et quid misdia nd gra. Sed
Dicet fortasse timidior aliqs Ego aptos hmoi ostios rordis
t flumine fidei. et lucerna euangelice ueritat⁹ hodierne. thuror
t h⁹ puero. seueritate Diuine iustitie. seuera valde. que
erga pprio filio dei no pepcit. qn eu meditati et frigori
et duro vulneri du tenellus circuudit⁹ opponet. et tu m a
pud xpm puer ineuie thronu gre repromittis. Sit vi
ridi h⁹ fecit de⁹. si mocentissimo filio ~~suo~~ no pepcit: in stipe
qd fiet. pcoribus seruis qui ignoret. Quocirca mr ei⁹
mr bndca. quibus orat pcores ispiret. qui tota hodier
n doloris sui tra sr. qui tota sue grandis amicitatis
maz pbuerut. du ppter eos vnigenitu Dilectissimu ex
acri vulnere cruentu. ex meditate et frigore vagiente rog
noscet et dolente. Atuero qbusq⁹ h⁹ dpcit nil tale ti
medu. satisfactu e iustitie: saciata e. no puniet bis i id
ipm eu qui gratis huius pueri flagellati meruit. qui fr⁹
t a deo nob iustitia atz redep⁹: t q⁹ et si iustitia appare
at i eis attritione ppt pcia mra: sine emittet tm apparet
gra dei. qui ut seruu redimet tradidit filiu ~~pmendet~~
ꝑ pcore pciendu Sed et tu ego dignissima no ab
horrebis pcores. sin qbus magis fores tali digna filio. qui
licet ex te geritus est: attn nob natus est et datus Adim⁹
g⁹ cu fiducia te z filiu tuu. In qbus tal apparuit gra
Dei. ut tu mr dei fieres ineiendo gratis apud deu. et ipe
h⁹ filius dei Dicet ita ut no dubitaret augustin⁹ asserere
nulla i rebus p hmoi ortis maiore ista ee gratis du vim ta
ro finis t De q⁹ uo loquitur⁹ Det ipa gratuita benigni
tate vim efficax et fructuosu meritis et pcibus tuis ego
gloriosa. q ab agelo uota es gra plena adnonatice

audi

et diuina salutacõe qua repetim⁹ Dicẽtes Aue maria
Apparuit grã dei et saluatoris nr̃i et rẽdlig Exhyla-
rescẽ tm̃ qui pieras miserãde hõ exhylarasse. erige au-
res̃ et grãs age qm̃ appuit grã dei. Datũ certũ optmũ
et domũ pfectũ. qm̃ grã dei vita eẽna. et si dns dat gr̃-
cã. dabit et glã. Nõ i tuam hãt dei grãz accipiãs.
nõ p ignitudinẽ i huiꝰ am̃ pncipio ãtemũ tã insigne
puipẽdas Et attẽdas vigilãt p nõ dicit apl̃s ap-
paruit sapia dei. apparuit iustitia. apparuit potẽcia
Illas quippe magꝭ extimebat hõ reus pditor et dãp-
nat⁹ qꝫ Desiderabat Quã sapia accusabat. et nõ habe-
bat locũ negaõ nr̃ valebat excusaõ Ada ubi es rẽ dic vo-
lueũ meũ ꝛtẽdẽ Dicebat Job afflict⁹ nõ potẽ rndẽre mũ
p mille Iustitia accusatũ rõdẽpnabat. et nõ iudicebat ap-
pellaõ p audisti vocẽ vporis tue rẽ Propted idẽ Job ve-
rebat oĩa opa sua strẽs p nõ parcẽ delinquẽti Hinc
q̃ dpphetica supplicaõ Nõ ĩtres i iudiciũ ꝑ t ꝺ q nõ
iust̃ i gsp̃c t o vuet Potẽcia demq accusatũ et ꝺdẽp-
natũ punicebat. et nõ cat euasio A facie manꝰ tue ego
defeci plorabat psalmista Et rursus Quis nouit pcãtã
ire tue z p timoẽ tuo i t Diuitiare Et neo ẽ qui de ma-
nu tua possit eruẽ Nõ go q̃ tam⁹ sapiãz accusãtẽ. non
iustitiã ꝺdẽpnantẽ nõ potẽcia exequẽtẽ: Demadãtẽ
ac seuientẽ Vbi seuientẽ. Seuiẽtẽ mic i celo ꝺ apos-
tãtas ãgelos: mic i paradiso ꝺ pmtas p̃mos: mic i tr̃i
babel p confusiõz lingruꝫ. mic i tra p diluuiũ aq̃s mul-
tas. mic i penthapoli petratrice p subuersiõz pdoz.
tandẽ in inferis p reclusiõz omm̃ Sed solã grãz mse-
rantẽ et absoluentẽ petam⁹ qua salui essem⁹ non
ex opibz iustitie q̃ fecim⁹ nos Et hꝫ hodie nob appuit
Du relauit dei potẽcia i infirmitate: sapiaz i infãcia:
iustitiã in pietate et circũcisiõis satisfactiõe. Tanꝫ
i posiuit dei silenciũ: et dederit audiencia totã miseri-
cordie. Ita sũ patris oibz datꝫ triũph⁹ grẽ Et hꝫ appuit
hodie nob valde necessaria Nã quid ageret q̃ se ver-

tēr hō condēpnatꝰ ī curia iustīcie: si nemī datꝰ esset locus appellacīois ad curiā gr̄e. si nō sup̄aret mīsdia iudiciū Dicam⁹ etiā qđ p̄ scripturā dei vīus atq; diuinitas teste aplo ex eis q̄ fr̄a sp̄ intellr̄a conspiciebat: sicut ātea dicēat sapiēs q̄ ex magnitudine spēi et creatuē pt visibiliꝫ earꝫ creator agnosci Sed et sapiencia eiꝰ agnouit ex opibꝰ. qui exclamās dixit Q̄m magnificata sp̄ opa tua dn̄e oīa in sapīa fecisti Doctāt ꝫ dei benignolencia ut unūq; cognosci in rez dignātissima cōseruacīoē et directīoē in suos fines. sīt potēcia ex creatōe. et sapiencia ex gubernacōe videbat² Qua ꝑpt forte grāz appellat sapiens nutricē oīm Sed ex reparacōe lapsi. ex redēcīoē deputi. ex iustificatōe ipi maxīe apparuit grā dei Nā q̄ grā maior q̄ libēalior vel dici ul̄ existimāi potuerat q̄ ut tantū daret deꝰ hoī. ut pauꝑ fieꝝ. quib hō credēt. si nō consciꝰ secretorꝝ dei paulꝰ asserēt. qr pro nob egenꝰ factꝰ est. ut illiꝰ inopia diuites essemꝰ Grā insup qual⁹ mirabilior q̄ ut talit ꝓpatēt² hoī miscro. deꝰ q̄ miser fiēt opprobriū et abiectio plēb Ista nōne sp̄ visitā misdie dei mī ī quibz visitauit nob deꝰ oriēs ex alto. In quibz apparuit grā dei et saluatoris mī hodie circūcisi Amplꝰ vō dn̄a natiā ut hūano more loq̄mur. q̄nuis in suo creatūaꝝ speculo pulcherrimo. ī libro caparissimo ī carmine sonoro et armonico mōstrāt potēcia dei efficiētē et sapiaz exēplantē. et bonitatē cuncta finiētē. p̄mū ex vnitate 2ⁿ ex vitate 3ⁿ ex bonitate creatāz Rursus p̄mū ex earꝫ mō 2ⁿ ex spē 3ⁿ ex ordine Sili ex creatūaꝝ mē suā potēcia Ex earꝫ mō sapiaz Ex pondē trahēte ī suos fines bonitatē. Vt quodā crulo intelligibili ex ipō creāte et p ipm exēplante. et in ipso finiēte sit oīa Nichilomꝰ mūdꝰ hāt sapiēcia dei potēcia et bonitatē cognoscē hīs nō glorificauit deū nec grās egit. Si euiluerat sibi oīa et obscuratū factū est insipiēs cor eoꝝ et deseruerūt scrutātes scrutinio Q̄m obrē ordinauit deꝰ facē op̄ no-

ne grē sup̄ nāz ut esset grā dn̄a regina nat̄e Nā grā eius
q̄ et mīsēdia sup̄ oīa opa ei⁹ Que grā licet superbos oculos
sua luīosītate cernendi illustrauit mētes hūanū: sīr exultas
ihs in spū Confiteor tibi p̄r celi et t̄re q̄m abscondisti
hec a sapientibz et prudētibz et revelasti ea paruul. Ita p̄r
q̄m sic placitū t̄ apud te placitū nō meritū. ut nō gl̄et
ante eū stulta psūptio. oīb carnīb q̄ insapiā deū nō cog
nouit Deo placuit p stulticiā p̄dicatiōis nouē grē sal-
uos face credētes Hoc at op⁹ grē apparuit manifeste i
eo p vīm caro fīm t̄. ubi totū opat⁹ grā totū sibi dat⁹ Nūl
a paucū hz nā neq̄ ex radice sup̄iori astrorz 2 gstellaco-
mi sīr ipietas q̄uda finxit Neq̄ ex actiōe inferiorū
elemētorz salte q̄ ad modū qui subito fiūt Vbi p̄tēpa
tis miserorz 2 miseīor dn̄s ut saluet⁹ et regnet pua
ricatoz hō re⁹ Appuit g⁹ benignitas et hūanitas sal-
uatoris nr̄i dei ut alibi gaudet ap̄l⁹ Apparuit iquā ius
titie h⁹ hūanitas ut signū magnū i celo celoz deo Nā
sibi vpostatica vnīōe iuncta t̄. et h⁹ q̄i mīr amicta sole
iustitie q̄ plena grē luīose. et luna tori⁹ mutabilitatis
nē sub pedibz ei⁹ vōe autoritatis i pīose et corona stellar
duodeī. q̄ sīc duodeī p̄rogatiue singulares i capite ei⁹
ex dn̄aīois sublimitate Nā et benig hūanitas dei sal-
uatoris nr̄i vniūsū mūdū spūalīū creaturaz purgat
illuīat et p̄fīcit. sup̄ior eīb i ordine ierarchico stabilita
Et ut sol quda eternitatis ipm q̄ possidet sup vniūsū
male atq̄ corporeū ut ex miraculoz operōe mōstratū t̄
Duodeī postremo p̄rogatiuis q̄i totīde sideribz corona-
ta refulget. q̄tuor i q̄drate ad diuīitatē. totīde i q̄drate
ad aīas aūe ad carnē Et rursus totīde i q̄drate ad to-
tā rez vniūsitatē Considera hūanitate hui⁹ pueri
hodie circūcisi i ordine ad diuīitatē. et ineīes q̄ i ea tā
q̄ i ope p̄clarissimo sup i⁹ oē creatū relucet q̄tuor attri-
buta. q̄ sīc. dei potētia. dei sapia. dei iustitia. Et sup
eminet dei grā. q̄ circulo q̄da spūali infimū sui⁹ iungit
pacē opans i tribz et i celo Considera aūaz i ordine ad

carnē. et tuēs carnē ab ea q̄druplici dote decorari.
Agilitate Subtilitate Impassibilitate et Claritate Et
p̄ via nō ita fiebat h° eāt ſpeciale Diſpēſacionis dūe
miraculū Deinde ſi conſideauīs humanitatē hi puer i ordi-
ne ad creaturā vniuſā videbis eā tāq̄m ſtrumētū di-
uinitatis hīrē oēz poteſtatē i celo et i terra i mari et i oī-
bz abyſſis. hōs illuāt et pficit in celo Viatores iuſtifi-
cat i terra Alios nō plene iuſtificatos Dimittit hic ut ali-
bi i mari purgacionis Alios obſtinatos dāpnat et det-
bat i abyſſū dāpnacionis Attuō q̄ multa ē hic ſermo
ad ip̄tandū difficilis. et oēd mīa ad alia ꝓperās expe-
diri deſideāt coartem⁹ ea infra limites p̄ntis celebrita-
tis Et duobz q̄ gradibz itinē breuiato decurrat Et dica⁹
q̄ appuit gra dī p° i humāi ſubiectōe ſua ad legē cir-
cūciſionis poſtq̄ ipleti ſūt dies octo ut circūcidet puer i q̄t
euāta Appuit ſēdo in ꝓpli redēptōe ſēdm nō ſaluacionis vo-
catū ē nō eu⁹ ihc. q̄d vōtū ē ab āgelo p̄uſq̄ i vtō cōpet-
Cauſā reddit āgelus apud matheū. q̄m ſaluū faciet po-
pulū ſuū a pectatis eoz Hoc mō euām cū epla ſociātes
vtrūq̄ p altrutrō deducam⁹ ſub duobz tm gradibz dei ſignis
q̄ ſūt Humanitas ſeu Humilitas primū ſignū Et ſecūdū
Benignitas ſeu Caritas Vnū i circūciſōe In nocādo alte-
rū. vt verū ſit q̄ apparuit humanitas i p̄mo miſterio: be-
nignitas in ſēdo: et gra in vtrōq̄ dei ſaluatoris mī Itaq̄
q̄s fidelium nō ꝓſpicuū habeat et cōceptū gratie dei hodie ap
paruiſſe. dū attendit q̄ ipe legis cōditor. duro ſe legis vi-
culo q̄i ſeruꝰ aſtringit. et fit ſub lege velut i ſanctō. velut
ꝓtōes et p̄ius obnoxi⁹ ad q̄d ita ē Admirū ut i gītu-
do neḡm pſuprioīb⁹ humane cōfundet et erudiretur. q̄
i tūtā prupit audaciā: magſ vō amēciā: ut diuitatis ma-
ieſtatē appetet. volēs ee ſic dō ſcīs bonū et malū Propter
dei medicamētū grīm humilitatis oppoſuit. deſcēdēs a ſū°
ſue maieſtatis ad yma viliſſima inē humanitatis Sic adu-
ſub auaricia p̄mi hoīs ipe ſūma liberalitatē. Sic aduſq̄

gulā eiꝰ. ipe ſūmā frugalitatē Dic aduſq; ingratitudinē.mi-
niā:ipē gratiā oſtendit infinitā erudiēs nos frē certiſſi-
mo ut abnegātes impietatē mala hoſpitalitatē et ſodalē
p fidia male ſocia et ſtolida deſidia q̄ mergūt in iteri-
tū. ſobrie et iuſte et pie viuamꝰ in hoc ſeculo Sobrie quo
ad nos. Juſte quo ad ꝓximos. pie qᵒ ad deū et ſcos.
¶ Humiliemꝰ i aīabus mris legi. imitātes huic pueru.
et circūcidamꝰ per diſcipline cultū vicioꝝ ſuperfluita-
tē a nob et ſenſibꝫ mris Circūcidat cor a ꝑſumptionis
ꝑtio. ne plꝰ ſapiat q̄ oportꝫ. nᵉ prudētie ꝓphetā imita-
tur Circūcidat ipm ab oi carnalitatis exceſſu. et ſn
ſordibꝫ et colluuie voluptatis ſit purꝰ z mūdū Circū-
cidat oculi ne videat vanitatē. os et lingua ne loqn-
tur mēdaciū Aures ne audiat detractiones Tactꝰ z guſ-
tus ab oi lubricitate Totū corpꝰ a rebellione cōis aīaꝫ
cōtumacie ut ſobrie viuamꝰ in nobiſmetipis Viuamꝰ et
iuſte apud proximos reddētes vnicuiq; qđ ſuū ē. cui
vectigal vectigal. cui honorē honorē Viuamꝰ tāde
pie deo adherētes p fidē p ſpem et p caritatē. circū-
cidātes oēs errores et ſuperſtitiones per fidē oēs deſperatiōes
et ꝓſumptiones per ſpem. oē odiū et cupiditatē per cari-
tatē Sit in nob fides vēa et viua ſm vim rōnabilē ex
retogenitōe imense ſapie Sit ſpes certa ſm vim inuiſi-
bilem ex ꝓfeſſione ſūme eiꝰ potētie Sit caritas feru-
da ex aſſidēcie ſūme benuolētie et gre q̄ appariuit
hodie in circūciſionis humilitatē Hoc mō ſobrie in nob.
Juſte inter nos. et pie ſuꝑ nos viuemꝰ in hoc ſeculo Sed ve
tibi peſſima ve inq̄ ingratitudo cordis humani. cordis incir-
cūciſi. Certe humani. Tu ad tāta gratiꝫ notiſſimꝫ dei tui
nō corrigeris nō emolliris. nō flecteris. Humilis ē ipe
qui ē deꝰ benedictꝰ in ſcla. et tu cernuē erigis. tu ſuper-
bis tra et crimb Tu ſordida pellis inflaris et tedeis Tu
tuꝰ inflaris et tedeis ſordida pelli ſatꝰ ſtercoꝝ et vermi-
ū Humilis ē ipſe legiſlator tuꝰ obſeruās legē tuā

et tu rotidie legis sine ugo suaue et leue ꝙuenter ex
cutis et ꝙfringis Humilis postremo tuei[t]² pi⁹ ergo te mi
seri cors et benigm⁹. et tu plen⁹ ꝛpietate errores fingis
et sequeris sup stitiones de eo. de te ꝙ nil sup be ꝓsumis
nil despeas sup bi⁹ Ad rpm demq nllo pietat nllo di
lectionis affectu moueis Pudebat fortass ꝛsequi humile
hoiez. usq quo pudebit humile xpm imitari. Vide stu
pendu et horresce Flagellat² ꝛ circumcisione leo de tribu iuda
ut humilis et tamq mortuu⁹ filiu⁹ hois putredo et vermis
Circumcidit² in carne puer ihs ut absq ꝓputio nos ꝛ cor
de et sensibz maneam⁹. ut cu abrahā nos filiu vnigem
tu cu tō familia et vernacul. h̄ ē. spm mm cu affec
tionibz et rogationibz omnib circumcide Disciplime cultro ne
q̄ ꝓ omittam⁹. ꝙ tollam⁹ obꝓbriu egipti. si neq ꝓuie
de ꝓplo neq fedus dei uerit effice voluerim⁹ Omes
quide h⁹ agere queut. elect ꝓpitiue. sic rpe ꝓ cetis ꝛ dm sor
te electa ē Exultet ī cu tremore humili et grāb agat. et
appareat ī eo grā dei et saluatoris mri Sed heu clerus
hodie que ꝓ maiori grā grē virissitudine vepede dignu
fuerat. plus alijs replet² mgnitudine. et ꝓputiu sibi ferit
ꝛpietatibz et scelaribz desideriis. neq sobrie neq iuste neq
pie viues in h⁹ seculo Ita ꝓgeba ī meditatoe mea satira
ꝛ clerū declamae Neq ei ī tā vbei indignatoib matia
deesse vā potuerūt. Du esse studiositas speculatrix ꝛpor
tunitate q̄da sua grande q̄stionū speculatiuaq siluā
apponē videbat² ut plus sibi ꝙ edificatoi deseruirem).
Dic ꝛgit si xpc circūcisꝰ ē et an circūcisus resurrexit
ꝛ gla Dispar gentib⁹ factꝰ. Ita me pie tene vndi ad hono
re cor ex quibz xpc fuit sm carne qui ē de⁹ bndictus
et ꝓdsor ꝙfusione Dic ꝓtinula illa carnis vgince
ut multi ferut Dimisit ꝛ eis et tal de effuso tut san
guine. q̄stio ꝛ. Rndi q̄da ꝓtes ē de integritate humane
nature ex necessitate sine q̄bz no subsisteret: q̄da de ꝙgrue
tate sine quibz neq ꝓfecte neq decēt⁹ existeret. q̄da de

simplicitate ꝓme duc resumpte st̄. sicut ⁊ alijs resurgentibꝫ fiet. nō oportꝫ hꝰ de reliqs Di qs ⁊ crederet ꝓtinus illā ee sanguīe fuisse de integritate humanitatis ꝓ ul 2o nō ⁊ resumpta st̄ et ul ⁊ tra nō manet ul multa st̄ Erat ne ⁊ pars carnis ul sanguis ꝓ rōnacōne ydiomatū dei. et si deꝫ utꝫ hō. Huiꝰ rnsiōis tāqm egete longissima ꝓscrutatōe ptereo. et ēnter illā si sit adorāda adoracione latrie. Pergo ad illa q melioꝫ ⁊ hic mihi ꝯ pauca dicē. Dic ad quid ꝓdeat circūcisio Rndeo ꝓderat originale primū delendo et dādo grām. si nō apiebat iamia padisi Dic qle dabat ꝓ femis remediū Rꝰ fides ꝓpria si adulte erat. ul ꝓnūs ꝓ ꝓnul An aliengenas obligabat Rꝰ nō Cur an die octauū nō ipedebat Rꝰ ꝓpt teneritudinē et ad resurrectiōis mysteriū Quid de filijs israhel in deserto nō circūcisis. Vide teneo fuisse ee eis a deo revelate moysi dispēsatiū Quid si ꝓ cognacōis spūale circūdet q circūciso iugebat Puto cognacōis hūana ostitue ꝯ nāli ul dūio iure tuetā Qd si quis aliꝫ senciat ꝓpt gram q ofert. Dicat consequet sic de baptismo Dic an circūcisꝫ filꝰ baptisatꝫ insignebatur duplici caractē. et si eo grā duꝝ augebatur. Ita. si capax eāt vtriusqꝫ. et dū circūcisio curreret vtiliter Dic cur circūcisio q data in fedus ei mū cessauit. qd dico cessauit ymo fra ⁊ mortifera adeo ut paulꝰ dicat si circūcidimī xp̄s nichil vob ꝓdest Dico q ꝓprie nō cessauit. ꝑ tristit in baptismī cuiꝰ eāt figura. quid igit mirādū. si re exhibita figura cesserit Sed augeat ostiōis admiratōem cur ꝓpt conseruacionē circūcisiois et aliox legaliū paulꝰ restitit pet̄o ⁊ facie cū tm ipse circūcidit. Igit qꝰ pacto repbēdit ipe qꝫ agebat. et ꝑsertī sapiōrē ⁊ autoritate. aplōrū seniorē. et ⁊ grā confirmatū Die pethetosten. qlit ⁊ culpat paulꝰ eū et narrat nō rte abulasse ad veritatē euāgelij Rꝰ Distingueda st̄ ipa et gradabit sptuē Tempus

circūcisionis tpliat' incrit ¶ Currebat p° vtilit' usq; ad bap
tismū. 2° p̄missiue apud iudeos usq; ad publicationē euā'
plenioē. ut mr̄ synagoga honestas h̄ret exequias ¶ Sed
tūc apd gētes et post apud ōes pestifed fuit ei' obseruā'.
propt̄a petr' et paul' licite q̄ssā circūciderūt ex iudeis
tpe 1° medio ¶ Sed q̄ frā petri nō iudeos gētiles scādaliza
bāt. q̄ sic debēnt circūcidi paul' doctor gētiū audit pe
trū de re huiusmōi. qui tō sibi h̄umilitate p̄uit. et ita
neut' peccauit saltē mōrtif' ¶ Sed dic si petr' nō errabat 13
in fide q̄lit' sibi dixit paul'. cur ita fecit ¶ Certe ex au
toritate legis Dūne iubēt' fraterna correctiōe. cui legi nēo
nō subiectus ē ¶ Quid si petr' vsq; ad mortē paulo resistisset i fa 14
cie nolēs acq̄escē An paul' se ab eo subtrahē an nō obedi
re ¶ An ad ecclie cōsiliū appellāe potuerat ¶ In q̄silio i hō 15
sūpit' eat petro ut ecclē. si paul' resistit pet' ut ei' cardi 16
nalis exīs. ut ut eccl̄e. se dēputās et nichil a petro au
toritatis. sic ut' eua'' suū recipiēs ¶ Quid si de fīo i paulū 17
excōicatiōis sīam p̄mulgasset. an eas paul' remisset.
¶ Quid si petr' pstitisset i hō errōe nūq̄d eo fīo papatū 18
p̄diderat. q̄ si nō. nūq̄d tm̄ deponēd' eat et p q̄s a quo
¶ An q̄silio sine eo potuisset i hō casu celebrari ¶ Quid 19
si petr' vi armata errōe suā defendē voluisset. nūq̄d 20
ipse etiā manēte papa cum vi hāuisset repellē. ā vbi
ā carcerib' ā ipā demū morte ¶ Jheōmim' ptēd et Au 21
gustin' Doctores eximij cū discordēt in hac mā. nūq̄d
alt' eor' Dicēd' i hēticq; ¶ Ille paulū dispēsatiē meritu.
Hic petrū iuste reprehensū fuisse defendit ¶ Porro cur 22
i consilio de cessatiē circūcisionis petrus sum' pōtifex
nō tulit sīam sed iacobi ¶ Innūebā studiosi' ut taceret et
nō ponēt i relū os suū. Tūt exclamās dixit. Nūquid
nō expedit de talib' i quirē ut fiat q̄libz magn' cū
pusillo q̄litatē siue potētie. siue subiectiōib' sui mōdis q̄
sibi cōpetit iure Dūnio nāli cū hūano Alioq̄n error
facile surriper et cōfusiōib' horrōe cuncta fedarē. Quid

ē i3 ꝑ ī mūb m̄ q̄ nō liceat de potēcia petri disputāe Nō-
ne de ōipotēcia dei cotidie ꝙquirim⁹ Si tū vis ut ista mut
ptereā reuertam ad puer ihm Dic si puer ihū cīrūdo si-
23 omīb dolor attigit cū vtiq; gaudio magno fructur. Dic.
24 et forte tāto q̄ntus i passione mut pūsa Dic si cor eius
motibz oppositis dilatacōe et constructiōe sil' mouebatur
R° nō oportz. q; gaudiū spiorū porcionib nō rēdūdabat
25 i tempꝰ Dic si vē ꝙpaciebat⁹ ei mr sua consia tāti gaudij
tāti; misterij nō ignara R° ꝙpaciebat⁹ vtiq; et valde ꝙpa-
ciebat⁹ et ia ꝑtīsibat gladius aiaz eiꝰ ut nō eximer⁹ ab⁹
ygula q; ꝑ multas tribulacōes oportz nos intrare i regnū
dei. et hoc rendū ꝙ pmīsabz. q; à hic erūt in labōe hom̄
26 ꝑ pmiaz à in societate dēmi ꝑ dāpnacōez Ceteꝝ dic cur
hō potissimū die epīs cernēdi voluit dū supstriciēs ipie
i hīis ianuarij kalendis plus vigebat R° Vt eas dese-
27 rendas ostenderet Cur nondū cessauerūt neq; i clero neq;
i pplō tā sup enormīb et alijs obseruacionibz vanis et
varijs q; sup ritibꝰ iprob ꝑ ecclias quos appellāt ludos
futuroz. sicē vē fatuitates sūt ymo i amie sacrilege ipie et
blasfeme. q; itez ecclesiasticos i pūne fieri stupor est
28 Nīq̄d appon debet puisio Ita debet. si plus obest audisti.
et q̄sto ꝙ debet solui⁹ ꝑ nō fiat. prouideat gra dei sal-
uatoris nri et sūmi pōtificis diligencia Questioēs hui⁹
multiplicē magr̄ z magr̄ sanguebat i porr̄e mīmb sīn
Dioritas speculatiꝝ i meditacōe mea Cui ego Nolī pro-
m̄ molesta ee locū et tēp⁹ aliud expecta Non e iste dispu-
tacionis spe⁹ act⁹ s; edificacionis practice Cu iteri secedas a
liorsū ut de gra dei et signis eiꝰ cepte ꝙgat itimē sermo nr
ꝑserī ad signū seqūdū q; ee posuim⁹ benignitatē salua-
trīcē sīc notat⁹ i nouo iposicōe Si tū pus ex eis q; cū ꝑ-
mū signū Diximꝰ qd e humanitas seu humilitas cōsidera-
cioz morale q; impliē notmodo secdm q; effectꝰ gre dei
Que sūt abnegad ipietatē et sillaria desideria Sed et so-
brie et iuste et pie viuē in hoc sclo Nīq; male suada pes-
tis adulatio ꝑstrepat et susurrūs log prohibeat assens
ꝙ vete Fugio Veritas odiū parit Et ꝙ non opus est

teneras mordaci vade vo auriculas Sed plus roboris af-
fert aplꝰ in fine epl̄e stimulas quelibz pdicatore i psona
titi Her loqre et exhortae et argue cū oi ipio nemo te co-
tepnat Ppa considea ad apparente gram dei i cruce sioe
humilis pueri ihu. pcipiebs ut platy quilibz et si dicet
soluty legibz. pati det lege qua xpc tulit. Tū pro subdi-
toz exeplo Tū pro reuerentia pstanda deo ut appareat
gra dei i eo. et no ipretas ul sitaria desideria videatur
Dnari ꝓpotera hui vti gentiū exeplis ꝓpriis in se legē
ꝑ ꝑ durissimas seruatū ꝓp valeriq memit Sed habū
de satis ē ad exeplū sūmi legislatoz xpc et pōtifex supre-
mi. qui ob hoc lege ꝓpria no solue sed semet ipl̄e voluit ut
eiq actio esset i hoc pncipū platoz qz structio Ubi nihil
ilomq notādū occrit cōe cob qui tāta obstinacōe legibq
mortuis humanis adhesit lege viua fundata i lege etna
et i equitate seu epikeya penitq ul ignorates ul sperne-
tes qꝫ lex pficit et iplet dū ul in fine melioꝛe ul salu-
briozibz medicis ordinat qui finis ē caritas ꝑ q aplus A
lioqn xpc lege atiqua no iplesset qua solusset Et hoc
documentū no ta mediocrit spectat ad sisma pnc̄ cuiq sedacoz
reda ne tuere no sufficerēt leges humane ia gdite nisi
supioꝛ lex diuina viua et architoꝛa gsulat. qd q face-
te no satis actū ē usqz i pnc̄ obtigit qd aut Dns i ysaia ter
Tmuerit me mdato homm et doctrinis Deo cere ego
adda ut admiracione facia ꝓpto huic miraculo grādi
et stupēdo ꝓibit ei sapia a sapientibz eiq et intellis pru-
dentū eiq absondet. Ex q loco supsit ihc illud iperii
cōtra phariseos q inritū faciebāt mādatū dei ꝓpter suas
traditiones Audiuit vtiq ista auribz suis hij qui lege cu
a golia lege diuina cū ꝓfessoribz suis deseretes humanis
tuentibz inhibit toti adeo. ut ad supioꝛe legē illa oculos
attolle ul no valeat ex ruditate. ul nolit ex iniquitate
ul negligat ex tepi segnicie Tū ꝑ ubi leges diuine
humane no sufficiūt ꝓfut in sismate penit̄ repertū vide-

ut ad legis dñice radicē et ꝺ̄ pōtacēz consulta referatur. et sedm cāgsna formet nīce ē Quid at mali. quid periculi. qd cōfusionis attuleit. cōtepto sacre sptie vtiq; sufficietis p regimē ecclie. alioqn xps fuisset legislator ipfect. ꝺ̄ troget expcia. cōsideret clerus. cui despōsari debueat sapia q de sursū est pacifica et pudica Inpē formicatq ē cū adultera ⁊ meritricula sapia tyrena adali et dya ta Stat mūp ecclie nōne facto ē toto q̄ brutal et mōstruosq Vbi celū deorsū hō ē f id qđ spuale ē. et tra sursū. spūs seruēs et nō dnans. pncipale actessorū. et actessoriū pncipale. usq ad hō ut quida delirāe nō dubitet. q p nūeriocs hūanas ecclia melioq̄ p legē dñicā euāgelicā regē tur. q̄ nīq sit aīa q̄ corpq. et spualis q̄ carnal fructus Hec assertio p meā fidē blasfema ē nedū fta Eccā quippe doctna p suos pfessores dilatauit ecclesiā usq ī celū. qua filij agni exquirētes sapiaz q de tra ē detruserūt usq ī tenū Et q nō ep toto corruerit est ex gīa dei ⁊ saluatoris nri. Hec ego loq̄r eo liberius quo nd gsciq sū nō ex qstu nō ambitu nō ad laudē p̄ria mee pfessionis. si p assertionē veritatis et vtilitate publica hō dicē Quia ad veitatē curia ista theologia hatteng mīq debito p̄mouit me dicā spreuit. q tñ oēs sibi q̄ pollet glāz acquisiuit per quod per pdictoēz hūilem genetricē deuotis ⁊ cordibq fidelū maxīe pncipiū Nā si desit religiosa deuotio honoratio ecclīaz q̄libs erit. Quideat gīa summ pōtificib et nūt repit Sedā cōsideāe apparēs gīa in hūte pueri ihu nr̄i nisi doret platū quelibet. vt uīp qsq; sapiēs positū a tullio q̄nto maior ē hūdiet se ipōtib Et ab oī se superbie ⁊ desperatie signo remūdat Tato ei esse hūlior et ad seruiēdū pmptior qsq; dz ex mūne ait gregoīus q̄nto se obligatioē esse qsquit ⁊ reddeda roē Nā ab eo cui plg gmittit plg exigit

Ita ut saluberrimū sit xpi Dominū ī methaphisica
ī rōe fundatū. qm voluit ee maior ūr vos erit omn
mior et mnister. qz sm magnitudinē dnationis ē subiec
tionis grandior obligatio. Qm obrē sūmꝰ pontifex
nō ficta vozꝫ humilitate. sī veritatꝫ attentōe pfundam
minat seruꝰ seruoz Et ete ita fuꝰ ut sēdm ꝓphetā
nē cordis et si nō sz sēdm exhibitionē opis rpē vitā
suā qnto magꝫ statū suū exponē ꝫ cuiuslibet subdi
sui salute nedū ꝫ toto grege teneat. Hoc utiqꝫ sen
tire catholicū ē stabilitū in hō veritatꝫ vō Honꝰ pas
tor aiaz suā pōit pro ouibz suis Et ita corde creditur
ad iustitiā. ore at ut sīpto confessio fit ad salutē Alio
qn nō iustꝫ fit lucifer qui ita pesse voluit sēdm doc
tores. ut subiectꝫ virissitudinē subditꝫ nō referret. cū
ex opposito rpē plꝰ aliozꝫ modis obsequi velle debu
erat Ex hac utiqꝫ sēdē culpāda reddit pōpa su
perba. pōpa male sobria platozꝫ crudā in fastu mū
dano dicerū michilominꝰ excusatōes ī pmiis ꝛ dicerū
ꝫ hꝰ pōpa honorat enitiaz. honorat vō ymo vē one
rat et destruit factꝫ et exemplis Regz ei in ornatu
splendido. negz ī lauto cubiculo. negz ei in discolorū
et cornatulozꝫ clientū mūo. sī in spū mūdo. et cōsidē
tōe sīa. honoz ecclesiasticꝰ illustrat Qz si qs plato
nū in pōpis istꝫ puerili et vana exultatōe delecte
tur Si ad honores traducos gloriabūdus exhylares
cat. si de se faciat ydolū et statuā nabugodonosor
gaudens laudari. gaudēs coli. et nō poriꝰ exhorreat
mistar xpi. qui sūmos ītēr honores fleuit. si nō meoz
sit iubētꝫ In vestitu ne glorieris vncꝫ. et in die hono
ris tui ne extollaris: videat obsecro videat talis ne
tāde serpīs tāta ꝓprie et aliene adulationis ludificatōe
decipiat. qd inqꝫ vm homini Ex stulto. hō ē. ex vanoglo
rioso insanꝰ fiat Qualit insanꝰ Certe Iesus ī iudi
cōmib sicut ledit philomptꝰ Dīs quippe passio ꝫ

fundata radicata circa aliqd ꝯcupiscibile. sit illud honor
sit opulẽcia sit ãbicio sit voluptas. reddit hoiẽm demonia
co silẽm sm̃ diutiũ ongemis in experiẽcia fundatiũ Nemor
si nõ tpe meo talis apparuit et vozz copia et iuriũ scia z
abstinẽcia famaty corpe vegeto et forti quẽ usq; adhoc
in sanũ reddidit ãbicio cecta gtẽptrix aliem oĩb consiliỹ
laudibusq; suis credula. ut putaueri post illusiões plu-
mas esse verus papa ꝯcorditer electus Et cũ ita desiperet
michilomy affirmabat se ꝑ multos ãnos michil tẽpta-
ciõis a vana gl̃a sensisse Cui ꝓterea monẽtur ut sapi-
entiozz credẽt cõsiliỹs nõ inqt Quia frm̃ meũ tale tãtuq;
ẽ ut alius a me neq; illud intelligat. Sed quid miraꝺũ
ẽ in hoiẽ fragili demẽcia hãc surrepsisse cũ sapiẽtis-
simy olim ãgelozz lucifer qz serpy nõ in luce veritatis
sed cẽbris ꝑuersitatis inuebat. esse voluerit nõ solũ
filiꝰ altissimo sed extollit sup̃ oẽ qd ꝺr̃ deꝰ ex insania z
fãtastica ꝓcepte Dnationis libidine Vult qz ritibz
et sacrificiis soli ꝑ similitudinẽ ad deũ sic sacrilege arte
magice trahit ꝓpterea salubertimũ est ut prelaty
libenter audiat et frequẽter q̃ humilia sit et culpabilia de
serpo qz neq; ẽ qui no pecret. Iuxtaq; illꝺ ꝓpheta Gnare-
pabit me iusty Nimis ei hz multos qui vel adulatõe
uel dignitatis honoratõe sibi loquunt magnifica appo-
nẽtes fomẽtũ morbo superbie quẽ vl̃ vellẽ medicamẽ ut
tiriaca ꝑ ꝑpheciõis et fragilitatis sufficit expellẽ
et ꝺãe loco gr̃e dei saluatoris mri Certia cõsideratio
Apparẽs gr̃a dei saluatoris mri ni subiectiõe ad legẽ ꝑpri-
a circumcisiois docuit ẽ platis ut iuste viuẽtes nõ ꝑponãt
onerã gr̃uia statutozz et legũ humanis subditozz Digito at
suo nolit illa mouẽ. quẽadmodũ ꝑpeat xps phariseis
Her gsideꝝ vedit ad ꝑma inuẽtute illiꝰ sme exẽ-
plo xpi firmate. patẽ legẽ quã xpc tuleis Et esset ꝑ-
fecto grandis t gꝝ locꝰ q̃rulaz matia cõtra tot et tot
leues excoicatiõm et irregularitatiũ fulmiãcões. q̃
tot onera statutozz ꝑuincialiũ et simodaliũ. ad lucrũ
q̃le vel aũe vl̃ burse nouit deꝰ. Cõtra tot reserua-

ciocēs casuū in foro cōfessionis p̄sertī occultoꝝ ā cōfessio-
nē supra q̄ dicti p̄t ipediūt. loqr̄ expte et dorte ab epp̄-
tis sed de hijs alias Xpc̄ legislator nōne legē cuāge-
licā dilatāe potuerāt Potuerāt equidē. ꝑ humāne fragili-
tati grīose cōdescēdens necessaria nob̄ dorūit ad salute.
ea pro nichilo q̄ deputās ā mortalē hāc vitā iā iā
tumulēto pituā ull regē ull sustētāe videret scīes p
ūl lex viua eiā ea et etna dnetur. legēs scripte nō solū
supuacue ꝑ crebro p̄nicioſe reddūtur Vult ergo plat̄ er-
clesiā subditā felicit dirigi. vult arbitror. bonos ille vi-
ros timētes deū eq̄tate et merit̄ q̄spicuos rēgimi p̄ficiat.
nō oneribꝫ legū et statutoꝝ subditos p̄mat. nā sup̄ hui⁹
cudinē volui dz ecclie reforma. q̄ si rōnē putēs. ꝑ
tualide ſt̄ sustētāe debētes ecclias ꝓtēs relīq̄ q̄li virtute
subsistent timētes pueri ītimato et macere depulse. mlt̄
tuplicēt q̄ntulibꝫ humāne tradūcēs cupiditas cur-
nal et fastu nō humilitas regnet ꝑ platis. audiam⁹ q̄d
seq̄t cōmodi. etem̄ plās q̄feredi beneficia et filia d re-
linq̄t talibꝫ Et q̄s dubitauerit q̄s nō videt q̄ subuer-
tēt puertēt et euertet oia p̄motionibꝫ indignoꝝ di
ablatio fiat ab eis retinēte sibi oīm collatiōēs sūmo pō-
tifice. nūq̄d nō sup̄ vires erit hō negotiū. nūq̄d nō si
moyse stulto labore se q̄sumet Nōne mōstruosū erit
vidē caput vsurpās mēbroꝝ oia ofēdoꝝ officia. et q̄
sit gladi⁹ delphicꝰ ad oia se aptās. sed et curia sua.
curia romana. q̄ ad similitudinē ihemurchie ā gelice or-
dināda erat et replenda viris caritate feruidis et cō-
templatōē suspēsis ut seraphin. viris sapia diuina splē-
didis ut cherubin. viris equitate firmissimis ut thro-
ni. nōne mutrabit in curiā p̄cūrāt. et qui nutriri de-
bēbāt in croceis āplexabit stercora Ita ē arbitratꝰ ē
oia ꝓfalia equꝰ arbiter aplīs. fiet q̄ multi ꝓcuratōēs
et cōmotuū beneficioꝝ Nolo de symonia q̄rē dicē
fient sup̄ nō tā ꝓmotōēs q̄ uolutōēs mutuāt fri-
uolaꝝ atq̄ ꝓfanaꝝ dimissa oī spiritualitatꝭ cura

Quid dico dimissa? Vtinā hō satis esset. licz sit ne-
quissimus. irredibit. abhominabit. psequtur. et ad imita-
tionē curie dyabolice maior ille frequēs erit qui astu-
tior qui pfidior qui importunior deterior cupidior misc-
rior. Auertat hō nephas gra dei saluatoris mri. Cōtra
tā considerācio. Appartz gra dñi et saluatoris mri ihesu
exigit ut plato nō potentia subditis sed gra ostendat
ut ipe pteritā dolores et gemitū offerat deo p eis se cir-
cūdent pie cupiēs nedū aliis pdiscipulis offitio ei pla-
cionis adiuncta ē obligo pdicacionis ipe vbq; tueniat.
Quod ni plato gracioscē se nō rigoroscē pbeat ci ipse
circūdatq; sit infirmitate egēs gra dei, nescies introitū
et exitū suū. ignorabit an turbacionē in subditis ex culpis
ppriis q̄mq; occultis aut ab alienis aut simul ab vtrisq;
suscitet. ita vt necesse habeat obsecrāre cū pphēta ab
occultis meis munda me dñe et ab alienis pce seruo
tuo. ita sicut pro delicto ppli pastor ita p pastoris er-
rore ppls plectit. Hoc vidit job qui dicit de deo q̄ reg-
nare facit ypocritā ppl̄ pcā ppli. Quat at p̄niosi-
or pestis pro ppło alia t q̄ ypocrisis in suo aut prin-
cipe aut plato. Sed ita digni sūt aliq; nō nisi p reprо-
bos regi. et alij nō nisi reprobi pfici demerent. Cōd
ni igit ipse pastor sit p̄ cunctis tueniat. nō se iustifi-
cabit. nec iustificari cupiēs. extimescēs ne dederit causa
scandalo dicēs cū dauid. Ego sū qui peccaui: et cū
iona vi. ppt me turba hec facta ē mittite me i mare.
Quo vō magnū illud gregorii nazāzeni vsū fuis-
se. et ob verbi ostātinopolitane cui vtilis erat cessis-
se. ecclesiastica mouit historia. Recogitet platus
ecia deuocionis ostium pserti dū immeabiles vari
oppositā ad se q̄ sit sinaz. recogitet quid dicat apls
Nichil mihi ostia sua si nō in hō iustificatq; sū. q̄b ad
hō vim nō cppauescat. sed et angelq; sathane trāsfi-
gurat se i angelū lucis. insidiat in abscondito. spar-
git vbiliber laqueos ~~suos~~ quos obumbrat specie

vrtutū. ita ut horrendū valde sit qđ dicat sapiēs Est via q̄ videt hoī iusta nouissima aūt eius ad mortē ducūt Sic plat⁹ nōnūq̄ dū esse glātur et plen⁹ grā dei reple tus est insensibilit astucia dyaboli Qm̄ multa quoti die exempli gracia credat aliquis facere ex magna que fiūt ex arrogancia et presumptione · ēp̄ multa ex mdulgencia hūlīq̄ pietate que oriūtur vel ex desidioso torpore · vel certe quod mirandū est ex vana ostentatione et gloriatione superbissima ad hoc dūtaxat ut pacience et mīsericordie laudem cū magnis viris meruisse credatur Sic furor mraiutus et emulatio maledicta quia Zelus quoq̄ non secundū sciam dur⁹ seruicosq̄ mexorabilis mpertritus nemī credens nullū scandalū reformdans · sed dicens si dānari volunt qua rōe saluare potero uel tenor multos · talis maḡ furor mentitur se zelū bom publici et comunis libertatis · Sic mplicatio frmola et stultus labor m minimis tanta se diligencia simulans · sic pplexa scrupolositas semper vacillans mchil expediens · bone sibi conscīe nomen usurpat que est ex radice superbie nolentis se peritorū uditio conformare Sic ambitus honoris palliat se quod non prose sed pro dignitatis honore et aliorū edificatione peragritur Sic ambitio retentio ve dignitatū m permiriem ecclesie subtili malo fingit se uelle multis profiere nec ecclesiaz exponē discrimini peruersorū Et hoc plane est demonū meridianū quod facit q̄nq̄ mar-

turem esse dyaboli dñi esse gloriatur quis mper
sequentibus martir dei Monet nisiq dicẽ
hoiem quia dues sum et nullius egeo Et
nesit quia pauper est et miserabilis et ce
cus et nudus Sed quid mmñabilia dyaboli machi
namenta dmumerare grendmo quibus mẽ
titur et blanditur mquitas seculi quasi plena
sit gñã dei. Dicamo pono quis euasura est illa
Rñdeat non ego sed propheta per oraculum
quale factũ est ꝑ antõmo. hũliatus sũ et libe
rauit me. hũliatus mtellectu humliaty affectu
Interrogã ni mirũ gracia dei que essent signa eo
quibus apparet m hõie Rñdit. Primũ et precipu
um signũ meũ est hũilitas. her sedes mea her
requies. deo utiq hũilibus dat grãm. Cognos
ce igitur hũilitatem et tu meam habitationez
ignorare non poteris Interrogata uero hũilitas
de signis suis multa numerans ea tandem
ad duo perstrinxit que sunt hũile et sape. ad
uigens de hõie quem mhabitauerit ep eũ red
dit tractabilem qñ perfusũ oleo leticie suasi
bilem tomis ꝟsencientem mino semp ꝑprio
qꝫ alieno fidentem consilio. abiecty est et vi
lis m oculis suis. non se iactans nõ iustificans
non magna promittens non solliate se excusans
Ex aduerso ꝟgmita smt superbe elationis signa.
si se colit. si amat. si cõplacet m se si. si sapiens
est m oculis suis. alienũ uel non requirẽs uel odiens
uel non implens ꝟsiliũ. pro sancto iam se habet
et pro tali qui digno sit reuelationibꝫ ? mira
culis Et qm obstupuit m malis neq se neq
rei

neq̄ morbū suū nouit se hūiliorem se sanctore
ommbz indicat · solos qui loquūtur placencia re
tmet sibi alios odit · tandemq̄ abycit quorū
quesito colore et si ad horā dissmulet amare
seueritatem · si scandalizant aly nō vrit · ꝫ
irascitur eis tāq̄ solus timimis sit a delicto ·
tāqm scandalo causam nullaz prebuerit · im
m inet m opiōmbus ꝓprys quas deseré neq̄
aliorū monitis neq̄ filio neq̄ expiencia ma
lorū sequenciū persuaderi pt · egre sert potiq
et excēdescit adūsus monita salubria Ve ve
cōie et religiom cuiq̄ a peste tali Vix em
satis deprehendi pt · qa tegit ouina pelle · sed
per doctissimos scientes probare spūs si ex deo
sunt ex fructibus ꝺgnoscitur ꝛ mxime dū — inhonorationē
mhēta mis cuuslibet uel paruā estimationez
qi furit · ut philotaptq amate sue lesionē exhor
resat Nichilomiō cū per tales deprehensa fuerit
vir est muemte remediū quia nec expelli facile
pt nec retēta cōtigi nisi per miraculosam opa
tionē gre dei saluatoris nri Tale cursū habuit
sermo nr̄ per pmū signū quo apparuit grā
dei et saluatoris nr̄i m eiq hūilitate subi te
se legi circumcisiōis et de ipiq mmitatōe debita
per prelatos et clerū ut patiatur prelat legē
quā tulerit utq̄ quāto maior ꝫ hūiliet se m o
mbz · vtq̄ nō imponat onera grauia ceruicibz
subditoz · vtq̄ gr̄iosum se nō rigorosū ostendat
Et ita abnegā impietē et secularibz deside

tys et sobrie et iuste et pie viuam⁹ m hᵒ seculo
Reliquū est ut per xⁿ signū diuīe gīe quos ee
diximg benignitatē seu caritatem plenus
signatam m nōis impositionē nostri sermōis
cursus ꝙsūmationem accipiat Vocatū est no
men eiꝰ mquit cūᵗᵃ. O nomē tociens ūotū
et desideratū · nomē tā diu cū suspiriys expec
tatū · ꝙ hodie ꝑmitg impositū cū uocatū est
nomē eiꝰ iheſus · Oudū em̄ longe a peccatori
bꝰ salus x iheſus et prope erat ultionū domīg · Hoc
dauid cognoscens postulabat nomē nō potentie
et domīatiōis sed gīe et benignitatis Sic mquit
ase mee salus tua ego sum Iheſus tuus ego sum
Nam quid iheſus nisi salus Nomē sic tibi loqui
videtur dauid deo satis dixisti ego dns ego omnipo
ego iustus et terribilis Abscondant⁹ obsecro hec
nōia ꝑfatis · et exhibeatur nomen gīe et benignit
Et dic ego iheſus hoc est nomen nouū quod ob dom̄i
notauit Quod uocatū est ab angelo ꝑmuſq̄ m utero
accipetur · no" ab aplis ꝑdicatū · sicut dicunt actus
aplōz ꝙ omī die non cessabant m templo et ītra
domos euāgelizantes ihm Hmc magnꝰ ille ꝑ
dicator qui loquebatur ihm sapiencia inter pfectos
michil uidicabat se scire nisi ihm xm et hūc crucifi
xū · Ihm ꝓpter tociens uiuens et mortēs nōia
uit · et imitator eiꝰ ignacio · nomē ꝑter a creaturis
oībz adoratū · ꝙa in nōie iheſu oe genu flectit ce
lestiū terrestriū et infernoz · qđ perspicuū fecit mi
raculoz opatio · Nomen demg ab omībz miōcīdū
quia oībus salutiferū · nam oīs qui inuocauerit

A ihs

: quia

nomen dñi huc salus erit et non est aliud nomē
sub cēlo affirmat petrꝰ datū hoīnbz in quo oporte
at nos saluos fieri · Et iterū · nō est in aliquo alꝰ
salus Si penites et times deū ultionū · appel
la ad deū gīaz dicens ut ꝓp' nomē suū ihs
sit tibi iheſus quomā scribit nob' filiol' suus
Joh' remittūt nob' pcta ꝓpt' nomen eiꝰ · nam
quis legitur in eū nuocasse ihm nomē ihū
et exauditus nō fuisse Si damnā morte pti
remanet morbz scrupisrenae · in nōe iheſu
serpentes malarū suggestionū tolluntur Et
si mortiferū quid delectationis noxie bibitur
nō nocebit · si feroces insultꝰ gīaz oīm timu
eris attende quia in nōe iheſu demonia eiciūt
et fere mansuescūt · ut gloriabatur agātha et
turris fortissima predicatur a sapiēte nomē dñi
Si temptatiōe vel alia afflictōe fatigatꝰ deꝑmeis
imitare aplos qui ibant gaudentes a ꝑspū cōsilij
qm digni habiti sunt pro nōe ihū cōtumeliā pa
ti · et apls paratū se offert non solū alligari sed
et mori in ihrlm pro nōe ihū Apparet igitur
gīa dei in hoc nōe ihū quod est in remediū cōtra
malū culpe · In refrigeriū contra malū scrupis
cencie In ꝑsidiū contra malū pugne · et in
solacīū cont malū ꝑpene Amplio quia nāe
est nob' uiatoribus mārentibꝰ celestem ihrlm viā
agnosce animaduertꝰ quia deducit nos dñs super
semitas ustrine propt nomen suū Vtre quia
ignobilis es nobilitari desideras · aut domig

quia

Jmmicos

pātem filios dei fieri hys qui credunt m nōie ei⁹ Mag̃
plane nobilitas qā si fily et hereḋes hēdes quidē dei
coheredes autem xpi z ex consequēti eig frēs Qd'
cognoscens angelg adorari a iohāne noluit · vide
a aut ne feceris · Conserug enī tu⁹ sū et frm tuoz
habenciū testimoniū ihesu Egen⁹ es et mlta te
petere nūc z est · offertur tibi ihus pro titulo
peticōms m curia dei prīs · sicut observat ecclia
mstituta ab eo qui dixit quicquid petieritis pātem
m nōe meo dabit vobis · quo nōie qui msigni
ti fuerīt saluabīt uxē figurā ezechielis de sig⁹
thau quo signati saluati ~~sunt~~ sūt · Demigz neō
vtutē nēc samtatē huig nōis nouit · nisi qui accipit
p expericiā et gustat quid illud est Oleū effusū
nomē tuū qualiter accipat qui dicebat · Dne
nomē tuū et mēoriale tuū m desiderio aīe ·
et alīt In te gloriabūnt oēs qui diligunt no⁹
tuū Rursus ali⁹ Ego autē m dño gaudebo z
exultabo m deo ihū meo qī dicēt Gaudeant
ally m anxia diuiciaz et saremaz mutilū accu
mulatiōe Ally m effrenatiōe sordida voluptatū
Ally m alys norys atqz picturis Ego autē exulta
bo m deo ihū meo · qm potissmū apparuit gra
dei m eo Sed eat denuo sermonē mtrūpe
conat⁹ studiositas importuna Et querit quō
verū hz ep oīs qui invocaverit nomē dnī
salu⁹ erit · cū alibi scptū sit · nō oīs qui di
cit michi dne dne mtrabit m regnū ce
loz Rx. requirit tercīū dīc qd est opus · sicut

primū est cordis · 2m est oris ¶ Dic aut apls tāt⁹
vir petens m nōie ihesu carnis stimulū tolli ex
audiri nō potuerit Rsº · nō petiuit ad salutē ipsius
clari quippe dēt orō quatuor comitib⁹ ut exaudibi
lis semper fiat · q pie x ad salutē · q perseuerāt
sme pēti mtrūptiōe · q iuste hoc est m gr̄a · z pro
se Et ita quisq⁹ m ipo etiā mortis articulo petitiõ
puniri m curia gr̄e · liberabit a pena futura vbi
est curia iustīcie · et volabit liber m celū · sicut
dedicit dom⁹ antiq⁹ dereq̄ statim mediāte merito xpi
et pena ihīta m pīti ¶ Verbū quid est qđ dicit
apls quia nēo pt dicē dom⁹ ihūs nisi m spīritu
sancto · cū pessimi nedū illud nōiare sed m virtute
ei⁹ mīracula facē memorent · quēadmodū viderūt
apli quendā m nōie ihū demonia eiciente · sicut
et illi reprobi qui dicent m iuditio dño ¶ Nomine
m nōe tuo prophetauim⁹ et m nōe tuo virtutes fecim⁹ : multas
z quibus dicetur nescio vos Rsº q nēo pt dicē
dñs ihesus nisi m spū sancto illustrante mtel
lectū sicut aliquā veritatem · uel ipo simul
mouente affectū et illustrāte mtellectū ut
m bonis Qz autem mali faciūt mīracula
hoc est per pīatem publice iustīcie m attes
tatiōne veritatis ¶ Prēa nō sufficiūt ostendē
aliquē sanctū n comes fuerit humilitas et
sanctitas Hec uō gr̄a mīracloz ideo datur
q̄nq; reprob⁹ ad ipoz ordēnatiōz ne iusti pro
magno deputent si uel habeāt uel nō habe
āt hanc gr̄az ¶ Nolite mquit xpc gloriari q

ſpūs ſubiecīt vob' ⁊c Q ſi ſigillū et ſignū xp̄m
p̄tatis quod eſt mraclm adhibeti q̄nt ī
teſtiō mū falſitatis · deo ther nūq̄ p̄mittit
q̄n reclamauerit vel reclamet · quōadmod'
p̄dixit ne credam⁹ ſigms antix̄pi et hoc ⁊
ad probatiōz electox̄ Q Apperabat rurſus q̄rere
ſtudioſitas Cur nō mō ſit baptiſm⁹ ut olim
m nōie ihu · ⁊ cur nō ad inuocatiōz eio dāt
gr̄a linguaz et opatiōes mraclox̄ et ſilia dū
hec mter loquendū ſuper rtruit zelo feruido
filio cōſolatis Abſcede hmt ait o ſtudioſitas
ſpeculatrix nō ⁊ tpus diſpiēndi ſed plorādi
Nam ſi ꝓptereā ū deo appellatus eſt ihs · ſi ī
hoc apparuit gr̄a xp̄o ut ſaluem · vñ tot no
b' mala tot mōmoda qui m xp̄m credim⁹ ipz
muocamus Ecce īminuta ſum⁹ ex ira dei
effuſa ſup nos plo q̄ gentes q̄ nomē dom̄i
nō nouerūt neq; muocauerūt Et ut alia p̄
tereā ecce q̄ execrādo ſciſmate eccl̄az ſpōſaz
ſuā cōtubernīt deiici proteri rūpi lacerari Et
vbi ſunt mīe tue ātiq̄ dñe vbi ⁊ illa quam
aplo tuus ſcribit apparuiſſe gr̄a Vbi eſt nō
tuū ſāctū atq; gloſum qd' muōtū eſt ſup nos
Cur dereliquiſti nos dñe deq nī Vbi abundācia
illa pacis quā oriturā aſſerunt pphā ī diebus
tuis et qua angeli cecinerūt dicētes gla
in excelſis deo Et in t̄ra pax ho bo volūtatis
Sed ve tibi mala volūtas volūtas impīa
Tu iſtā a nob' dei gr̄az abſcōdis · tu duū

execrādo

nū illud carmē obturbas dissonis moribz
tuis Tu surripis glāz deo partē suaz· quid
mi pace spolietis parte tua Tu igit bñ vitie
docenda esses nō tamē disputare· neqz fortass
tpo docēdi· sed faciēdi qm mala mdicata q
m mores abierūt nō vbor fomētis sed facto
zū securib⁹ atz ferramētis extirpari nāt est
Sed assit porro tempo miserendi dñe thesu
tēpo miserendi eig qz venit tpo suū trat grā
tua· Apparat illa miseris qa adiutor es in
opportūitatibz i tbulatiōe· impa ventis z
tēpestat⁹ quassatio et aura seuerior t aspior·
Recorderis gīe tue ātique dñe· Recorderis
infantie susceptē ppt⁹ nos· ꝑ et circumcisiōis
tue et nōiationis salutifere meōr esto· Cōn
dic pncipio āmi benignitatis tue quod pn
cipiū tu cōna mia et miserationibz qm i
ti dedūamo nō fabuloso iano bifrōti· sed
tes qm vtq⁹ est vir cuiq est nomē domi
spes eig et nō respexit in vanitates et in
famas falsas Tū sūmo es pōtifex nr deb i
nouāe orbis tui t coronationis tue grātiū
vbertatē et indulgentiaz plenitudinē
clargire· Dignare digne⁹ grā tua nras
expectatiōes ad pbendas celestis illius
et cathedrā⁹ cīe tue magne ihrlm cīe
triumphātis· ad quā tendimo· ad quā tō
deuotiōe cupim⁹ expectātes beatā spem·
nō confundas nos ab hac expectatione qa

ve patientib⁹ repulsaz si uel m signatione
vel m bullis vel possessiõ ul' possessiõe defecerũt
Dut hodierna sanguis tui effusio expectatõ⁹
nimiaz valida signatio. sit eternũ salutare. ut
ubi mãtas abũdauit supabiãet et gra. Ta
lis erat m meditatiõe mea zelu plãgere qru
lus. ꝛmouẽs orãs ꝛ obtestãs ut subla mala
volũtate de medio mri. illa enĩ sola pace co
git mcrudũ. Illa scisma parit fouet et nutrit
nos coadiutores gre dei sm⁹. q̃ pus cognati
bz nõ decerit. ¶ Cui studiositaz. ꝛ cũ ait cle
r⁹ cũ platis suis ãlibz vus ocie cõuenit tãtis
et tot mõmodis seu per ꝛgregatiõz facta m
nõe ihu q̃ aderit m medio seu per sedule dis
putationis officiũ tendentẽ nõ ad ꝛtentiones
sed veritatis mãsitiõz Seu p muestigatiõz
omniũ regnãtiũ m xpiate ut cuctis cogita pos
sent et esset cler⁹ exemplo ihũ saluator ppli
nõ lup⁹ dissipator Expedit ne me studiosita
tem ĩ talibz occupare? Cui zelo Expedit qui
dem. ꝛ tã multa a tuis sectatoribz ꝛstpta sũt
ut oĩa rite ꝓparent q̃ fiũt m cõsilio agrenã
fuerĩt Alioq̃n verendũ est ne scismati radicem
atrdine afferret exemplo grecoꝝ et ne scissu
ras qd⁹ aiutat dei gra multiplicatiz ãpliores
qualia nũc oĩa dice reclamat ut vides breui
tatis amor. et subdola blãdaq̃ adulatio cõ
tradicit Aluthilomiq̃ obseruatiõe facta per gra
cã domĩ nri ihu xpi et me zelũ dom⁹ dei vt tẽ

pus modicū detur veritati et eius mānitiōi ꝓpulso oīm mordacitatis desiderio quod longissimū frequēt vanitati detur et fabulationi ¶ Dic tu studiosita radices aliquas ex ure diuino sub gnalibz pncipiis vtiles ad secundū pestiferū scisma. qm illud primū t pncipalis ocurrit m ecclia reformādū. Tūc studiosita visa est quedā apire sub ꝓsideratione quadruplici q̄ qualia sunt vīm erit iudiciū ¶ Hec via propt timorem mlionoratiōis mūdane non esset penito abhorrenda. nā quicq̄ a maluolis mēpretibz ageretur. desup resideret mscriptor cordiū deꝰ t inder veritas et caritas abūde remuneraus. maneret nōne laudata nōne victrix effecta mī illa vera mfantis apud q̄ filiū maluit integrū abscidere illoqi carere. q̄ diuiso m suā crederet portionē. Demqi m laudem q̄ fabij mīm dixit pclarissimaz. cernimus q nō ponebat rumores ante salutem Nonne sacius est vltro dare gr̄e caritatis finē t pati honorē suū caducū vnmo vitā propriā cū merito. q̄ sme laude et pace mox naturalis nēcitas vltū q̄ diripiat Quid mi detur ergo libent gracie id qd velit nolit obtmēs protimo relmāt natiue Amplio nō videt mprobabile q̄n expediat m casu ecclesiaz ad tpa temp⁹ pastore sūmo carere ut interī per tractatū vel aliter adeptio pacis celerior haberetur. ¶ Si canones oppositū sanxerit. lex diuīa nō dissoāt. Nam lex dicit q ꝓp mortuo staret salus ¶

hic ꝓmisse st q̄ ex q̄sdā racoēs q̄ hīt ī libo ꝓcesso

⁂ salomone

fabij dixit enim q

si timetur infamatio partis illius uel istius iā
responsū est. Consequenter deducit q̄ ppter
timorē subtrahendi ā inhonoratiōis cōsiliuz
finale vniuersalis ecclesie nō videt repudiandū
sed pūm est credere q̄ in tractōe pītis mate-
rie nō erraret. Audiatur tōz. Stat itaq̄ q̄ in
materijs fidei terminādis error nō cadit i
finali cōsilio Ratiōz dant doctores ex specia-
li assistencia spūs sancti xp̄i regentis eccle
siaz ner pmittentis errare in hijs ad q̄ hūa-
na inuestigatio puenire nō pt Deum in eis q̄
q̄ uel facti sunt. uel humana tōe timari pīnt.
Hīc autē scisma pīs ip̄q̄ in eis q̄ facti sunt
plm habeat. cio michilomūs emsatio tā pplexa
ermitti tāq̄ difficilis ut sup̄ hom vires mge-
nia mutentiones et cōsilia videtur. Ubi vero
deest humanū. pt et debz absq̄ temeritate diui-
nū auxiliū etiā miraculosū expectari. Ita
etiā de sortibz mittendis in casu dubitat au-
gustin. diū seuientibz timans mgrit quis de
multis platis pro gregis salute remanebit
qui recedent Rōne igit̄ absq̄ periculo causa
cōmitti deo et vniuersali cōsilio posset absq̄ for-
midine q̄ maior pb vinceret si esset mustior
et marime in prncip̄ ecclie. qd addo. q̄m i
casu cōmunis error faceret ius. presertim
error facti vel ex facto ortū habens. Auxili-
ū tale miraculosū nōne in bello corpali iu-
das machabeo. nonne moyses. nōne fidelū

alij talit expectauerūt qñ psequebat vnq mille
et duo fugabāt decē milia. qñto securiori fide
pro srismate hor fimendo pt in opatōms dui
ne assistencia spēli p tractū vlīs cōsiliū spes
habēri Et ēgo obsecro tāte presūptiōis mue
mri poterit ut dēmātis p tot viros cele-
brēmos propriaq opmonē uel preferret uel
ad eorū dictamē nō mutaret. Hui quoq
sentire est ut nō nisi viā mediā. viā pacifica.
et vtrobiq honorabilez sententiaret cōsiliū.
Neq tamē ignoro multas ēm hor et alia sub
oriri difficultatū nebulas. q̄ ped eas ōnes lux
diuīe legis suis mdīs faciliter ēijceret. si eos
los cōms neq scientices mētrendi clauserit ne
q; ruditas obtūderit. neq cos lippitudo carnalita
tis neq cinarū pulus. neq fumq presūptiōis suf
fudent. neq postremo malicia tenuerit q° minq
apparē possit gr̄a dei saluatoris nr̄i Ita studiosiras
per zelū zelata pgrebat mlōgnq. cui ego sermo
nē mtrūpens et fimēs exclamauī. Appareat o
utmā bone ihū pax nr̄a salus nr̄a Appareat tā
dem aliqñ gr̄a tua p cuiq illustratiōz sincera ī
agendi videamq ad ea q̄ videtrnq mplen
di cōualescamq. Res quippe m obscuro nimis
demersa est. nā et si nosipsi nobis caligines
puluereasq difficultatū ābulando sponte susci
tamq. decst msūp apud multos gr̄a humanī
auxilij que simul apparē et comparere debue
rat gr̄e dei. obfuscat eā pterea vel abstendit

tra

nō vltro tetuitosa cor
diendi libido obstite
rit si

amoꝛ ꝓpꝛius q̄rens q̄ sua sunt et mūdiciso corde ambulans post desiderria secularia neq̄ sobrie neq̄ iuste neq̄ pie viuēs mūdo. quasi nō expectaret beatā illā spem. que sola desiderāda est. sola velut extremū diuīe gratie iugiter postulanda. ¶ Prouocat meliora vicinio rāq̄ saluti gr̄a eadē dei saluatoris nr̄i hic nos iustificās et glorificās in futuro amen ——

Sermo cuiusdā factus in dominica in septuagesima. 1388 ānō. crastino vnctōis

Dilexit illos in vineā suā Mt 20. Hec d̄p ac. mgr̄i. missus ego ad vos ā venustissimā hāc pisienq̄ vniuersitatis vineā bonis artibq̄ excolitis. quā tu deus optīe de egipto trāstulisti ā extendit pal̄ s. a mari usq̄ ad m et ab ꝛc Missus missiōm vinū p̄dicationis exp̄mere vbi illud hauriā vnde dicitā vix habeo ¶ Ita enī hodie preclarus ille in p̄mis et absq̄ dubitatione doctissim⁹ viticola nr̄ p̄ceptor meus a puero et doctor cū reuerētissima autoritate Remamorād⁹ semper in et ille missiōm thematis nr̄i verba quasi totidē pregnantes diuīe sc̄ripture Karemos per studij tornātilar tāta virtute qua possit et vinū admonitiōis pre feruidū tā acriter nec minus ābundanter expressit vt nil michi preter folliculos manes preter acinos et nescio

quas vini mopes reliquas dimissu videat. Intro/
ductus tamen utq; nusquis nec retro pedem vte-
re nec impunitb⁹ non obscq; possu. Ppterea cu
ihu syrach su libr. cc° 33° quasi qui colligit ali
nos post vindemiatores et ipe spernui. Ego ita
q; tuta vindemiatoris mheres grana vel q; neglex
vel sciens preterist vel liberaliter dedit recolli
gaz et vinu vtma tu efficax q; rude et indiges
tu eliciens in vasa autu vinu melioni vtiq;
imbui digna tuissimaz. illa prius eroa et m
auriluu accersita q; absq; saxura vgmalis tre
vitez vera pturist. ad qua referentes d. Ave dicam⁹
maria. Misit re Parabolica domi vinea eccle
sia figurare nemo hesitat q; aut hodiernum
legit euangelu aut matutino sermoni pns
fuit. Vm expositio hec no adeo aut quara / a
solitaria est ut alia prorsus excludat q; plures
nempe vineas mistucas sptuta loquit quibz
omissis ad pns tm duas iptroibo. vinea stz
metis huane de qua am dicit Vinea mea
ora me est Vinea msup facie sapie de qua
ad hram cm zc Ego quasi vitis fructifica
ui Istas io vineas coniuri. q; neutra sme
altera excoli feliciter possit. Qz neq; quis
falsi dictu arbitret audiat absq; sapia aie
vite destruu Trasiui inquit sapiens p vine
am viri stulti id est sapiencia carentis Ec
dis forte q; pulcra reppit audi quid seqtur
Et ecce totu inquit repleuerut urtice et ve-

pres · sed et materia lapidū destructa erat · proīt
2 l ¶ In vrtica datur mētis adustio intelligi · quā
voluptas ingerit · in spīmis pūctuosa lacerosa —
vlcerosa z delinosa mētis ē punctio quā cupiditas
parturit ¶ In destructis plagis in destructa mate/
ria ruinosa mētis clausio quā ociositas optat ¶ Sa
pienciā vō nō nisi in bona et bene instituta aīa
repire posse apte mōstrat illud sapīe primo ¶ In
malivolā aīaz nō introibit sapia nec in corde abitat
peccatis subdito ¶ Ie autē agentibz dedit sapi
enciā cat ¶ Hanc igit vineā duplicē nūc mt
gressus · excolendā ee suadebo · pīntem collaciū
culā sub tribz psuasoryb oīombz absoluēs
Est siquidē gn hoc dicendi vehemētia atiz cō
citacio qđ qī aliqbo vōz stimulis mētes pe
netrat et viuis eas facilis attendit ad utute
Prima oīo psuasiua erit · de vinea spūali mē
mentis · ut ad eā primo mane cōsurgas · 2a
erit de cadē vt eāpām debite excolam9 · 3a e
rit de vinea sapīe vt eā diligam9 · Auditores āt
vos hīe benuolos pcor i hoc a vīa huāmtate
et clemētia impetratū sperās incipio · Ildesto
te optim adolescentes et sūmi prīsfamilias
iussionē credulis auribz attendite ¶ Ite vos ī
vineā ¶ Ite currite rūpite moras omēs Quo
mā ut naso ait aut · labit occulte fallitiz vo
lubilis etas · et mchil est āmis velocig · tpīc9
quoz seneca ¶ Penat cursu vita citato volucri
ꝑ die Rota precipitis voluitur anni · Ic

clerādus idēo cursus est. neq; mundus piger
ille. est a quodā vulgata pocta descriptū. q'
si mane vocetur obaudit. si citet adhuc itera
ta voce sonora nare vigil stertit. tandē clamo
re coactus. ore tamē lento lingua mouet. et
michi quid vis inquit. surge veni. nor est
pmitte quiescam. ymo dies est. surge. deus
miser en ego surgo. vade sequar. diudū ve
nissem. sed michi vestes ītro. nec nuemo
quis demō sustulit illas. surge cito. domūc
sū presto. nec est tamen. ymmo. vel caput
huc illuc vertit vel brachia scalpit. vel mē
bra in longū distendit. sic sibi quasdam
vndelibet moculas querit. semp venit ore.
nō pede. sic venēs nūqm venit. Hec ille.
Qm multoz hic mos est q' nō tpalis. sed et
in domū vocationē somnositātes audiūt. a
cubilibz petoz sordidissimis auelli neq;untes.
Verū aliter est agendū qm magnū opus est.
tempus vero breuissimū. Nemmisse siquidē
debetis et a dnīca pabola didicisse. vmo tā
tillo dei spaciū nō amplius ad laborē datū
esse. tā velox tā breuis tūc; caduca est mor
taliū vita Quēadmodū itaq; dies ab algi
da aurora in horas paulatī p horas et mo
menta ad intensū meridiei feruorē et ab
inde in gelidā noctē progredit. nō aliter
homo ab infancia incipiens gradatim per
puericiā p adolescenciāq; iuuētutez q̄si

ner cū sēt. quid decipis et tu non venies.

p totãd horas ad viuidũ et nubile virilitatis
robur puchit. subinde in senectã et decrepitudi-
nẽ. in tenebrosaz demiz noctis montẽ sensim ac
sine strepitu relapsur? Qm̃ vita breuis q̃ tota
fugacissimo diei vni9 cursu mẽsurat. Numem
menses annos atz lustra nil aliud q̃m exigua
diei vnius momẽta sunt Adde q aliarũ rerũ
portiom ut cũz fluxerit tpiz iactura irrepabilis
est qd notauit vulgati versus sña Quisq
pt rebus fluxurrere nemo dubitz Inde est lu-
cũ illud oracñ ad posthumũ Heu fugatos
posthume labitur ãi Qmobrẽ preclarissimi
adolescentes vnanimes dicite et m opus de-
ducite illud canticoz Ao Mane surgam9 ad vi-
neas: periculosa quippe z mora. Ridiculosa est c
iactura. fructuosa est cultura ideo mane se-
mia semẽ tuũ eccl z Ao Ideo surgam9 surrexi-
m9 et erecti sum9 m ipo ad vineas Plãtabt
vineas et bibent vinũ cax amos 9o Non
expectetur tercia nõ meridies aut ipius ad
extremũ solis occasus sed mane fiat. Dedeco-
rũ est mstat mortuoz prostratos humi iacẽ
et ut parsius indignãs aut Cur vis intris hẽc
aias Ideo surgamus. cõmisse sunt singuli
singule vinee q̃ neglecte. pcti virus pari
unt. exulte vero fructificãt m vinũ feli-
citatis eterne Ideo ad has surgamus vine
as Sed diceret forsan aut pigrior aut som-
nolencior alicz Cur mane et et nõ potius

vespe: Antecedentes utiq; nouissimi ꝓponem̃
primus et mercedis tãtũdẽ| uir̃ sententiã
pabole hodierne sum⁹ aacepturi· in massum
igitur tota die sudãtes mã atterere⁹ corpũs
cula· ꝛ estu põdus q; diei intollerabiles
gratis subiremo. Audendũ potiq; est et ado
lescencie uinctutis q; affectibz gratissimis
et placidissimis mdulgendũ ꝑi nature se
nectuti q̃m quidẽ aliud agere fas nõ erit
vince cultus relinquatur ¶ O fallacissi
mas spes o expectatiões vanissimas quot
pemerũt adolescentes. quot ad celsũ cuo
laturos inuemes m eterne dãnatiõis ꝓceps
ruere coegit ¶ Nõ vos moueat inertiũ ser
uoz voces. q̃m q̃ mane dedit. nec meridiẽ
nec ꝑam quidẽ terã spopõdit. sed vt sa
piens⁹ sapiens affirmat oĩa m futurũ
seruãtur incerta etc⁹. ¶ Cũ multi pro
liros vite annos aut sommãtes aut
promittentes vno die vna hora vnoq; mo
mẽto miserabiliter obierũt· quot inter has
vane spei voces occubuerũt videre stupor
est ¶ Pterea filio suo ꝓcepit dñs vince
mt 21⁰ ¶ Fili vade opari m vineã meam
Dicẽ m visus est. pr̃ sum. tu filius ob
tpandũ vadendũ est hodie nõ procrastinã
dũ ꝫ opari nõ obtolpescendũ est m vine
a fructificãdũ est. Sed assurgit hec impro
ba et temeraria spes tacito murmure

ſecū mſi ſurrās. non hodie ſed cras. erit ho
dierno dies ut heſterno. ſit m voluptate. ſit
m iocis. ſit m delectatione cras ab hijs re
ſipiſcā. cras vmec cultui operā adhibebo An
audiſti aminā vocē. an mſidā fiduciā animad
uertiſ Audite potiꝰ illud nō tā creditū qm
exptū naſonis verbū Cras nō eſt hodie cras
mā aptꝰ erit. Quousqꝫ cras et māñ hodie fiāt
queſo oīa iſta cras vnū hodie aut vnū mane
m quo vmeā tuā oparis. Heri fruſtra ipſam
dixiſſe putes. bonū eſt viro cū portauerit ju
gū domī ab adoleſcentia ſua. ut trenaꝫ 3ª Ju
gū liberū ac tegiū. et mſi xpm mendacē putes
ſuaue atꝫ leue. grauat fortaſſis cū incipit.
mor ut tuleris m oblectatiōꝫ veniet. Ideo bñ
precipit rethor ille tullius Optima forma vi
uendi eligenda eſt qđ ioca ſores. Jugū leue
eſt ſi penſetur pabulū et pmiū. et facilis
labor quē amor opat. mollibꝫ vero et enet
uatis ac nō aīantibꝫ michil nō difficile eſt
Porro ſeuera m ſe exptū ee aut q facilime
teneta ꝓcli-antur ingenia ad vtī amoreꝫ
et leuiter. r nō multū corruptis mjcat ma
nū veritas. Ferociſſimaꝫ em̄ beluaꝫ ſa
tulos edomamꝰ et teneras plātas circū flec
timꝰ ut libet. ſenectā expecta ſolāꝫ tpis
morā fruſtra hec agere conaberis. Hec
alia rō eſt. cur pueros ſuos cōfeſtim parē
tes aut ſcolis aut aliarū rerū opificibꝫ

iocundam
reddet conſuetudo
et naſo quod male
ferē aſſueſce
ſtres

tradūt nisi qꝫ grādior etas mnꝰ hꝭs apta est
Quāto sacius bone mēti ac fertili ab meūte eta
te vacandū est qūia arte alia venustior nullaē
nulla msignior nullaqꝫ ~~sancti~~ difficilior · cū
eont mala mens p se et sme mgrīs ut senem
ait addisc̄at Qua ꝓpt̄ o mgemui ---- ado
lescentes dū vmea vīa est mstar cere flex
ibilis . dūqꝫ vicioꝝ frutices m eā nūdum
alte radices egerūt . eā excolite . ad eā vigilate
facilime siquidē violabilis est aut ab estuāti
et igneo vapore libidinis seu a gelida bruma
vel a turbido et exurēti vento ambitioīs aut
alia peste hꝭsmodi . q̄ et smilia mōmoda
si vmeā tenerā vobis nō obstātibꝫ muaserit
de ea actū est et perijt Eliquate igit̄ ex ea
primū ac purū vinū nec sordidis crimināū
feculis mixtū et vīs in vasis tecodite qm
flacci verbū est quod augusto placuit . quo
semel imbuta recens seruabit odorē testa
diu Aut cm̄ seneca tr̄ epl̄aꝝ epistola prima
ꝑ m etate smul in vmo primā optimū est
Ideo vgilius Optima quicqꝫ dies miseris
mōrlibꝫ eiu . Prima fugit subeūt mor
bi tristis qꝫ senectus . Primū msup vmū
gratissimū est et deo acceptissmū Ob hoc ue
teres primicias vindemie offerre iubebāt
deo sacerdotibꝫ contra detestandā illorum
ingratiā qui primicias etatis et vindemi
arū suaꝝ spūaliū mūdo largiter effluūt

sncti

feces ſue ſenectutis deo dare dedicareq; ꝓponẽ
tes Qui cruciare dñt ne audire mereãtur illud
xpi ſi non bibã ammodo de genimẽ vitis yo
mt 26°. ſm vitis ſener que ab imcio nõ excul
ta eſt conuertit᷑ in labruſcã aridã nodoſam ꝛ
eroſaq;. cui⁹ liquor acerbiſſim⁹ eſt ſi mirũ
ſi delicati⁹ vini ſpũalis potator xpus taliſmõi
vitis germẽ aſpnet᷑. ni mirũ etiam ſi hos ſenes
de miſeriis ſuis quibꝫ euelli ſepe fruſtra tonã
tur hora dici nouiſſima ingemiſcentes neq;q̃
audiuit ſũm⁹ paterfamilias. q̃ eũ attenuis ſp
mittentẽ voantẽq; habuerit cõtemptui ſi rẽs
erat mea generoſoꝝ adoleſcentũ exempla
vt ploms cathoms tiri alexandri alcibiadi.
ſanctiſſmoꝝ ꝓterea ut ſamuelis dauidis
iohis nicolai ac ſimiliũ quoꝝ ingẽs multitu
do eſt ad viam reuocare memoriã. ſed verit᷑
ſum ne illã potio obruerẽ aut faſtidirẽ verũ
multitudine q̃ datis eſt dictũ· m᷑ agatis modo
vt illoꝝ ſitis m vineã operarii qui vineã domini
x aiaq; ſuã primo mane uuentutis exco
lueriit de quibꝫ hodierne pabole imcio
dicitur· q̃ exiit domiꝰ primo mane cõdu
cere oparios et miſit illos in vineã ſuam
quod fuerit thema ꝓpoſitũ Obi confor
miter ad predicta primo mittente nobis
ꝓmt᷑ cõſiliata iã actio ſedulitatẽ expri
mens imitandã cũ dicit miſit de ꝓterito·
ie ego miſi ad vos oẽs ſeruos meos pro

plias de nocte cōsurgens · cae diligencia q̄
mmtanda est Nam ieremie 33° dicitur q̄ nō
mittebant ꝑphe et precurrebāt · ergo a ma
iori nos qui mittimur hābemo⁹ precurrere
et sic m missis subiūgitur firmata opatio
ociositatē rep̄mens fugiendā ibi s. opationes
cētū 33° mitte illū in ope ne vacet · multū enī
malicia docuit ociositas · et iō semp aliq̄d
bom facito ne te dyabolus inuemat ocioſū
In vmea comprehenditur grata fructificā
sterilitatē pimes rescindendā m vmeā s. Eze
lā · facta est vmea et fructificauit m palm
tes et emisit ꝑpagines et amē 3° fructū suū
dabit vmea De tribz simul illud iā prealle
gatū repetat. fili uade quo ad p̄mū · opari q°
ad 2um · m vmeā meā quo ad tertiū · her de
pma oīe. ¶ Sequitur secūda oīo qua
liter vmeā nr̄am excolere debeam⁹ Totis
acingimū viribz insignes vitricole sūite sar
culos · ligones adaptate · orta est sol · excat
hō ad op⁹ suū · et ad opatōes suas usq; ad ves
pas pudeat seruos stertere · pudeat iacere ·
cū iā clarz mane fenestras intret · ut apud
patrē est Cuiq; vigil ille ventur⁹ p̄famu
lias prudē exierit qui tremēdis vocibz into
nās acclamat Quid hic statis tota die
ociosi Ite et vos in vmeā meā · q̄ est mens
vīa · Precipit mīctanter Ite in vineam
meā · ipaz excolite Ite nō qudē gressibus

corpis sed pñs affectibz · neqꝫ ẽm maria
vobis transfretãda sñt · aut desertę soli
tudines adẽũde · ſ quò pñtissimũ ẽ ad
vos ite · et pſio obedientes nõ vos ꝯsuetitis eũt
Hz itaqꝫ vñm ꝙlibz vitę mẽ se sui corpis mtrlu
sũ · silem illi quã sommãs ille mcarcerato pĩ
cerna pharaonis se vidisse refert gen xl° Vi
debã mquit vitę tcã me in qua erãt tres ꝓpa
gines Justice vitis hec aĩa nr̃a est · et ꝓpagi
nes tres sñt ꝑtũs vires sc̃z vis rõlis rationa
lis vis cõcupiscibilis et vis irascibilis · gra
mina sunt cogitationes · flores affectiones ·
vue sunt opatiões q̃ dũ prodeũt quasi m vi
nũ exp̃mũtur Hec autẽ vitis si neglecta nc
cultu vtutũ assidue exercitã sit ut fieri solz
conuertitur m labruscã seu vmeã siluestrẽ
qualis erat illa thèlizei famulo repta xp̃i reg
lo Hãc cõuersiẽz pessmã grauiq̃ rogati
one culpat deus ieremie 2° Ego mquit plã
taui vmeã electã quõ ergo conũsa est m pra
uã vmea aliena et ysa 5° Expectauu vt fa
ceret vuas et fecit labruscas · et qm̃ qualis
arbor est est · tales eius esse fructũs nãt est
mt 7° Istrũ tã diuersarũ et aduersaz vi
neaz dispatia viia sunt ambo tamẽ mutu
Primũ est dulce suaue et odoriferũ Reli
quũ salsuz putre et fetulentũ Primũ pol
lucet anima sancta suo dilecto · dabo m
quit tibi poculm ex vmo cõdito cant 8°.

Ideo condito qđ varijs confecto vtutibus tāqm̄
ex multis aromatibus et pigmētis ¶ Secūdū
vmū id est de quo psalmista ait plenū mirro
x multiplia pēo cuius fex non est exmanita de
quo bibent oēs pēores tre. et deut° 32°. ¶ fel
draconū vinū eor et venenū aspidū ~~mla eor~~ insana le
Videtis qm̄ miserāda tñsmōtio et quāto cū dis
crimīe mē mentis vinea aut inerti torpore
aut procrastinatione pūsa debito cultu exerce
re contēpmus ¶ Ecce nūc temp9 putationis ac
spūalis exercitij aduemt septuagesima scilicet
que m septēplia denario diez quasi septē horis
clauditur. vbi quisquis operari vēnuerit diurni
expers erit denarij. nec cū xp̄o hora nonssīa
resurget ad vitā. ¶ labores igitur et nō laba
tur nec prodige spernatur temp9. ¶ Res ut
seneca ait p̄ciosissima. non pdam9 vineaz
pro qua instigāda noster olim dominus cru
cifixus est. et non sit nobis vilis aīa nr̄a
que tā cara illi fuit ¶ Neqz em̄ domū neqz
vestem neqz supellectulem malas hr̄e vo
luimus. non malā similit̄ habeam9 mē
tem. sit p̄cor carior nobis aīa nr̄a qm̄ tu
nica ¶ Vnde prorsus monet sapiēs. ¶ Miserere
mquit aīe tue placens deo et cū 3 et quō illi9
misereris quē perimis quō illā amas quā
sentibz p̄toz duriss̄mis cruentari et den
sissimis veprib9 suffocari pmittis ad mise
ricordiā tamen si vllatenus flectere potest

miseria illius habūde miserandū erit cū nul/
la sit maior nulla deterior qm̄ que ex peccato
orit calamitas. Queso te dū districtissmus
laborū nr̄or exactor hora diei nouissma quid
egeris pūctabit. quid dices? quā contrees
respōsiūcula. non erit mendacior loc⁹. tre/
mens pudoreq; suffusus et attonitus respō/
debis illud cant primo vineā meā nō cūs/
todiui. Deliati vere et mertis seruꝰ respon/
sio hec est. quā nō lento pede subsequet⁹ cū
delissma damnatio Assurge igit et opaz da
vt aīe tue vitis radicet⁹ per pfundam hu/
militatem. Subfmiget per doctne sūscepcīoz.
fodiat per cordis ꝯtritionē. irrigetur per la/
crimay effusionē. extirpet per purā confes/
sionē Et tandem putet⁹ per plenā satisfac/
tionē Sit mea torcular disciplmate conuer
satōms quod vtuose deuotioms vinū exp̄mat
Sit turris seu specula alte cōtemplatioms
et diligens mandatoz obseruatio tāqm̄ se/
pes atq; materia. ferrū hēto atq; ligonē
fortitudinis. acutū sarculū temperate.
et vinū fraterne dilectioms: sint capaces
vteris — tuis m meōrua nec efflūētes aut
rimose per preceptoris obligatioz. demq;
contra ostentationē sint obserata atq; clau/
sa cordis tui cellaria. Dū vero mōrlitatis
tue ac fragilitatis memor terre diu rectā
uus mheseris. subrige te interī. ether altū

mtuere lassas quoq; vires refoue Dnb diuo
et in aīpestribz sit vtutī sit habitatio tua. et mgra
te tumultuātisq; vrbis curiosissima otia. et e
neruatas rabiosq; delicias dolos inuidiā frau
des cr aīo tuo dimoue et detestās fuge Arcētur a
portis ac intrōitibz vmce tue msidiātiū demo
lienciū cp ferax occursatiōes. per portū oculoz tuo
rū caue ne introcat clato supbie cernuus. nō onag
iugi domīaz impaciēs. nō hericius malaz cupidita
tū aculeis respersus. obtrudat aurū ianūa ne ul
peatle adulationū fallaces ac subdole obrepant.
non pateat p gustus aptuā voracibz lupis m
gressus nec ebriosis limabz vmi auidissimis. clau
dat lingue volubilis cardo rpis cambz detrac
toribz clamosis atq; mordacibz Sup omnia
obseruet ianūa tactus et mille seris milleq;
pectibz obseretur. alioqn libidinose īmūde lu
tose ac sordide sues olidi hirci apri trices
omnia subūterēt conculcarēt et solis afflatibz
exurerēt. Clama forti spū p tubā orōnis cont
aues celi q; sunt demones mat 13o casde per
signū crucis vmce affirū vehemēt extreab.
Hec age ne m vmeā tuā mandat illud pphe dic
tū extermīaut eā aper de silua et singularis
ferus depastus est eā Itidē illud diripuerūt
eā ōnes trāseūtes viā. Naboth mori maluit
q; vmeā suā prio magno regi achab venūdarz
patet 3 re. 21o. et quō tu vmeā mētis tue
hys hostibz gratis offeres. q; nō ut vmea na

both capillis complãtanda erit ꝟ lapis tribu
lus saluũcisq; pũctor acutissimus et miseras aĩas
discerpentibz erit respergenda. magna pars
sus esset msama Curandũ est ꝓterea vt et pre
nosãte vitis ꝓpagines tribz palis fulcãtur.
vis rõis palo fidei. vis cõcupiscibilis palo
spei. vis irascibilis palo caritatis ¶ Nam hꝰ
neglecto vitis ꝓpriarũ virtũ mops hum
prosternitur. et m altũ surgere neglens
ex humido telluris attactu viciosã cõtrahꝫ
putredmẽ ¶ Hinc nascũt arance supua
cue curiositatis. hinc spurcide limates
crudelitatis hinc vorax crudelitatis
cruor deuotionis medullã et grãe roris
pemix exicmãtes afferẽtes msup secũd
lã maledictõz abacuk3ᵉ septũ ¶ Non erit
germẽ in vmeis ¶ Nichil itaq; altũ nil ma
gnificũ nil celeste cogitare possunt q̃ꝰ
fidei spei et caritatis artis vinculis et
firmis retinaculis nõ mhereẽt sed ter
renis toto pondere mergũbentes ad oĩa
vicia procliui dilabũtur ¶ Hoc est quod
m bestias hoĩes vtit et rõis obtũdit aciẽ
ita vt homo totius brutalis effectꝰ. sape
nõ possit celestia. ꝟ m õne nephas atq;
facinꝰ impellit ¶ Hã vbi proiecta fide
regnat ignorãcia. vbi desꝑatio spei locũ
tenet. vbi cupiditati cedit caritas. cũ
piditas stimulat. ignorãcia excecat et

despatio precipitat longe aliter insignis il
le vince cultor paulus Ideo inquit cui
credidi et certo sū qz potens est depositū
meū seruare in illū diē iustus iudex. et
te ligaturā cio cū fide et spe 2e ad thi 1o et
ad ro 8o Certo sū enī qā neqz mors neqz
vita neqz angeli 2t et seqtur neqz creā
tura alia nos sepabit a caritate dei Hanc tenā
issimū caritatis āplexū. Huic mitemr. et
summo pūssfamilias aiō ꝓmpto pareaō Va
leat apud nos tenūdem dei iussio. quātū
apud mpbos nequissmarū cupiditatū pnt
impia Nam si eos mittit auaricia illico pgūt
si ambitio dicūt ecce assumā si luxuria pres
to sunt. si gula nō differūt. si mundia de
tractio ira in auditu solo auris obediūt. et
fidelis xpīanus deū mittētez et vocantē nō
audiet dissmulabit obsurdescet et creā
ri nō poterit. Absit Nichil est qd cupidi
tas suos pati seruos nō faciat famē sitim
frigora seruaā celi aerisqz intēperiē igno
minias probra ꝓtelias durissima demqz
seruitute hūetos pmit sarcinas auget. i
ferrū in ignes in pcula oīa impellit Et
tamē apud cupidos hec pati ludus est.
vt glorīūculā aliquā aut fedā delectaci
unculā adipiscant. Sine ut aliquāto opū
lenciores fiant. ymo certe ut egenciores
ut miseriores et cruciādi perpetuo remane

ant. Cur caritas idipm effice nō poterit qđ
tā leuiter pt cupiditas Id qđ mūdꝰ cur nō
deus poterit? Certe bona tātūmodo assit vo-
lūtas. Opetur nuceis stantē quidē et pseue
rāt. ne honestū pncipiū infamis dederit fis-
et ne pt oracꝰ ait attame desmat m pistem
mlr formosa supne Opetꝰ feruent senex
et instar peregrini diei iacturaz celeri cur
su corrigibilitate opi bono totꝝ msistat. Do
natꝰ ante oculos pmiū pollicentis minātis ter
ror. et oim pro quibz humana mōrlitas tor
quetꝰ atqꝫ cruciatur mamssima et vento si
milima vanitas Nemo missionē spernat.
sed amiditat quēadmodū vox illa grām
notat pcipuā misit illos m vineā suaz. Vbi
nota bene ad predictū sūmi pūssamilias
mirandā bonitatē. nā salubrit nos diri-
gēs misit. domꝰ misit me m bethel ꝙ te
bethel autē habitaclm dei interpretaꝰ
Ecce salubris directio sūmi pūssamilias gra
tā bomtatē q̄ singularit est eligens illos s
operarios de oi israhel z' regꝰ ꝙ Ecce singu
laris electio 3ꝰ summi pūssamilias ma-
gnā curialitatē q̄ gre est allicēs m vineā
suā Vocabit vir s. xpus amicū suū xpi
anū subtus vineā suā zach 3ꝰ Alia rea
lis horū trūm concordia habet ad ro. 8ꝰ.
vbi apls ait. quos psciuit hos et pre
destmauit rē Emitta igit 2ª oroc

et integra

currentꝫ

suā

pollicen

terriã subiũgo que est de vmen sapie ut eã dili
gam. Quisquis adest q celeste bẽmq vitaz
m tra ẽrit et mores prauos cupit mutare. sa
pientie vmeaz petat et post tergũ missis ter
renaz curatũ vrbibz eiusdem se cultui deuo
ueat. Nulla oblectatio maior. sed nec purior
vlla exercitatio aut fructuosior aut viro gene
roso ac libero dignior esse pt. Non mũdus vllũ
pene grandius ab ĩmobili deo hoĩbz datũ z
qm̃ q mihanc eos vineã mtũ et ngressum
prestat. cuo cultuã ꝓposuit sapiens sedibz et
regnis. recte id quidẽ cũ rpamet sacre sapiẽtie
vitis oblatũ sibi regnũ contẽpserit. vnde Iu
dic 9o Locuta sunt ligna ad vitẽ nnpa nobi.
Que rndit Numquid possũ deserẽ vinũ meũ
quod letificat deũ et hoĩes et mter ligna reteta
cõmoueri. Magnifica prorsus rnsio. Sed qd
est vinũ hoc quod letificat deũ et hoĩes. sa
ne mtelligencia spũalis sacre sptũre. quia
sptura cũ per torcular vehemẽtis studij cõ
pmit et constingit. vino multiplicatis m
telligencie spũalis exuberat qd letificat de
um. nã feruens mde deuotio out qua mebri
at deus exhylaresat et liberalis efficit. adeo
vt mstar regis assẽ̃ri rpi hester q aĩe de
uote tipũ gerit quicquid petierit illico se
pollicetur datũ. hester z letificat vero hoĩes ob
doctinã salutiferã quã qui bibũt obliuiscũt
egestatis sue et pauptatis. ut notat̃ pũz

Dibito em̄ modeste hoc vmo toti terris despecti
m celū rapuit letitie Alia cā est nā spūalis aīe
morbos atq; vulnera vnū hoc doctine scte cu
rat quo sanasse legit p vim sup infusionem
samaritanū hoiem q̄ descendit de ihr̄lē m
iherucho madit in latrones huc ꝺ Hoc vinū
est fortez subtile ac tpatissimū qd̄ ipas domi
sabaoth vnicā ecclesiā s hatte hatten⁹ aluit et quo
potata ac nutrita Intantū adeo robor vitē q̄
precelsaz excreuit magnitudine Hāc vineā viri
olim ecc̄ solū colebāt hāc amabāt in hac ex
ercebāt. ꝑ heu quale et q̄m mutū rerū facies
q̄m adiuse fidere ymo q̄m puso scelere in cō
trariū versa sunt oīa Que diudū sola viris
sūmis in honore erat. nūc ab hoīm infimis ha
betur ꝓtemptui et iā apud nōnullos quos ma
gn⁹ ille e celo deus male pdat infame et de
decoz nomē est. et florentē eius adorē quem
admodū venenifera aīalia ferre neq̄unt et
rancos eig cultores rident et in fabulosum
suū vertūt iocū ¶ Cur ita. eo s̄ q̄ nudi
ac mopes eis videantur nec infames diui
cias hūt malis artibz. fraude. dolo. rapina.
q̄ cōquisitas. q̄ insup bñficijs careāt q̄ talū
importunitas ne dicā indignissima pusillā
surripit et extorquet Hinc vinea ipa sa
pīēcie rarīs colonis excolit. at uero crebr̄
rimis viticolis mundane ac dyabolice sa
pīēcie vites frequētāt et obstrepūt Qua

rū vnū grossū est rude indigestū ac turbulē
tū et optimo illorū effectuū opifex de quibz cnā
esse z habetur q vnū seducit mentē et hoc
p errorē. omnia per talenta fiunt loqui p pre/
sūptionē et nō meminerūt hoīes cū bibunt
amicaā neqz fraternitatem ob insaciabilē aua
ricie cupiditatē. sumere facit gladios lutū.
susitat tumultus disceptionū. turbat oculos
rōnis. blesa reddit ora per dolosū fictūqz mē
dacū. effectissimasqz libidines gignit et nil
est qd' spnere quod audere qd' attēptare nō
inbeat. Int hec miseri vsant. int hec fruūt
tempo sinū lucri spe turpissimi. Sed qd opus
est teneras mordaci radere vero auriculas ut ferro
satiricus ait. Hec antiqa ia querela est et nō
tā exaggeranda vobis qm ab omnipotenti do
seuerissime vlciscenda. Ido eo ad vineā sapie
re deamus qua nil pulchrius sol vidit. nil
creauit natura venustius. nil qd' ecclesie
rectoribz magis rōgruat. vsqz adeo vt pre
cipiat eis petrus aplus q sint pati semp
ad satisfactionē oi poscenti eos rationē de
ea q̄ in est eis fide p̄ma petri z. Illud mfi
mis ofiluū est. prelatis aūt nāarū ad sa
lutē preceptū. Quāti sunt qui facere illud
sciant ex raritate theologorū quos solos
hoc scire otingit ꝑpendi pt. Habet vero
vt vites petere vnea hec sua supflua. eā
id eo putare et expungare nāe est. hīt sarmē/

ta falsitatū ac hereſim q̄ falce veritatis re-
ſcindere queūt et uſtis cōcremare mendis
Cuiusmodi sarmēta mistice sunt illa q̄ paulo
naufragio liberatus apud mitelenā insu
lā congregauit et in ignē misit. ex quibus
processit vipa q̄ suā arripuit manū. sed
in pirā illesus eā excussit. patet Actuū ultīo De
tus hec hystoria si ad tps p̄ns referat. ueniem⁹
viperā hāc esse illū puerū transfugā nō nisi in
malo notissimū. cui⁹ nomē nō sit in ore hoīm qui
ut vipera solet ꝓpriā nup in mr̄es ymo et i mr̄es
ecclesiā vnitatem pacē et ordinē suā seuire pre-
sumpsit et q̄ ex arctis errorū suorū sarmētis e-
gressus pauli manibz mhesit. dū ad ei⁹ dicta ipbo
morsu pendere dū q̄t in ipm sue erroris virus rei-
cere satagit dicēs aut paulū male dixisse aut se
bene Sed o equissime rerū arbiter ecce sar-
mēta merito recisa ac amputata. Cur ignis de-
est. Ecce supflua vitis. cur cessant incendia?
Quousq̄ vipa pauli mānibz neq̄ter pendens
quousq̄ excussa nō decidis ꝙ decides volens
aut nolens nisi fallor. i rogū precipitaberis
tpalem vel eternū. ibi te linquēs nisi redeas
ad vberiora progredior Ista obseruandū est
cūa vineā hāc sapie. ne in eā iacrēt extra
et adulterina quarūdem sēāz semīa iurta
dei p̄ceptū deu zz Vmea mḡt alteroſemie
nō semīet Vitande quoq̄ sūt z explodende
arance q̄ ipi minerue q̄n sapie deā fingūt

Ideo inuise ac odiose ferūt. qp in subtilissiō
trū sed fragiliū filoz ptexione serpas euste
rāt. Debēt āt solida esse z fortia sapiēcie do
cumēta ner tā casse subtilitati qp plane veri
tati deseruiēcia nec aliud enī cathō magn⁹
crpelli volunt ab vsu carne adē. qp sophis
tice subtilitati pl⁹ equo dedit⁹ veritatē ā ob
noluere aut obfuscare vidēt. et talia qnq̄p
opposa sint et difficultatis plurimū hnīcia nō
ideo scrutari quet in tāta epis egestate cū a
lie tot occupatiōes se offerāt tractari digni
ores. Multū opam dedit qui hoiez vlidis
tā tenui in mēbrana z exigua lra scripsit vt
in nucis parue nucleo totā includeret Ite
callicrates dū in magnitudie pua ex ebore
formicas effigiat Nec min⁹ mirmichides
qui q̄drigā eburneā adeo paruā fabricauit
vt a musce alis tegēt et nauī quā apicula
pm⁹ absconderz Esto hec admirāda sint.
mutilia tn sūt. ner modesti hoiez ingē
nij detentura Plus equidē prodesse qp ad
mirari studendū z. Et ista studere curet
qui sapie vineā colendā susceperit. vt nec
mutilū z supuacuoz pscrutatiōe frustra
se torqat nec in hns arumē sui obtūdat
ingenij Quōpe ad extremū relignde sūt
discussatiōes z desideria mētis vaga
mitād⁹ qp in hoc est inidas qui vt legit
gen. Leg⁹ alligauit asinā suā ad vitem

Asma nrā caro nra est aut aliqs appetitꝰ
elicꝫ mentis ꝫ. q̄ asma ad sapiē vitē colligā
p̄ p̄rupta p̄ mcultꝫ ve petrosa ꝫ aspa mala
tū capidmū deuia nō lmquit eūagari. nec
sessorē suū q̄ est spūs nr q̄ nō luꝫ mchit ā
mpellit. Nec autē asella fortibꝫ disciplme
vmctis astricta ꝫ domita lib' spūs se mtrat
se spectat et sue diuītatis cōsciꝰ assurgit a
later. leues ꝺtēplatiōis alas aptat et mdi
dissimis bonoꝝ affectuū plumis mduit.
aera pteruolat et ex alto exosas trās de
spiciens sidereos petit tractꝰ ꝫ supmū celi
vertice scandit vbi gloriosū mūdi ꝺditorē
redemptorēq; suū ac ethereos incolas
videt admirā stupꝫ ꝫ coꝝ familiarissiā collo
cutiōe recreat. Isti nāq; sunt vt ozias q̄ vi
dens deū intpretat. q̄ vmeas suas habuit
m mōtibꝫ vīno m sublimiorꝫ mōtibꝫ oībꝫ celo
pot hēt ꝫ pa ꝫ. Edocet ibidē plemssiē
ipe spūs de vinee sue cultura q̄d inserēdū q̄d
ve resmendū ē ꝫ q̄d mertēdis recipiendū
Intwduā mterī m cellā caritatis vmariā
et vīno deuotiōis potat. q̄ mebriat iā se
nō capit m se Vnut nāq; vbi toto amor suus
est vbi aūt amor ibi et cor. vbi vero cor ibi
vitā ēē nāt ē. Quod ille triū m celū rapt
mūēs. mīa mīst ꝛusatio m celis ē. Hoc de
viris sapiē deditis marie dictū credideri.
Interea apō nīm spm oīs mōrtuū subit

obliuio. nō trenor cura subrepit. Et si vbis ri
gidi illius vpoliti apud tragē senecā vtim nō : dicū
illū amare mētis mflāmat furor. nō aura
ppli et mlg mfidū bonis nō pestilēs inui
dia īm materia nō fragilis fauor. nō ille reg
seruit aut regno īminens varos honores seqtur
aut fluxas opes spei met qꝫ lib nō scelera ppo
sas mt vrbes sita nouit nec oīs cōscius strepit
pauet aut vba fugit mille aut qrit tegid ures co
lūmis ſ rure vacuo potit et apto ethere nō
cu erat. Ethera aut lucē petit et teste celo vuit
Qñ dispar et qñ dissimilis her vita ē illi cui idē
seneca memīt tragedia pz act 2 Ille inquit sup
bos adit regū dmasz fores erpe somni rolit. ac
mullo fme bīas cō pomt opes grazis inhiās et
ogesto paup m auro. Illū ppli fauor attomtū
fluctuqꝫ magis mobile īmlg aura tūdū volut iam
vnā hic clamosi rabiosa fori iurgia vēdens im
prob iras et vba lomt. Hec ille. Nō poterāt du
plicē vitē trene et spūalis adūsi mores descrībi
Prius sed nec fidelius dici. Id vero tūtū ad illud
reddit qđ de secūdaz vineaz cultoribz nup exps
sū est quoz ibi sūt mūdam ac bestiales viri quos
m vineā suā mittit trena ac dyabolica sapīa.
Primi aut sunt spūales hoīes quos vera sapīa
q̄ xp̄us est elegit p gr̄az et misit illos m vme
ā suā. q̄ fuerūt vba a pncipio ppsita vbi cor
respondent addicta cernere lis q ipa sapīa ar
tis doctos conspectat. autoritatē submīstrat

qā misit illos Nec inertes nō receptat. laboratores puros optat illos ſ operarios Sibi ſoli nō laborat ſed ſingulos curat in vineā ſuā. De primo misit illos p̄dicare regnū dei mt p° Ad missiōz autoritas refert. ad predicatiōz vero ſāa et idē habet mt 3° et luce p°. De 2° cap° 9°. quodcūqz p̄t manꝰ tua manducare contra ignauiā et cap° 2l° māt nr̄a ſapiā. Qui operant in me nō peccabūt. cere puritatē Ideo ihoronim° Anima ſapiāz ſcripturaz et carnis vicia nō amabis Pro 3° cap° 33° Ait ihūs filius ſirach. quaſi qui vindemiat repleui torcular. qm nō michi ſoli laboraui ſed oīnibus exquirentibz diſciplinā Pro tribz ſimul in typo fortis mulier. habet pū ulſiō. de fructu manuū ſuaz plātauit vineā In plantatiōe notat ars et doctrina In fructu manuū opatio beata In vinea vbertas opulenta. vt ei tribuat illud cā 24 A° Vbera tua ſicut botr° vinee et gutt° vinū optimū In hoc oīomis huiꝰ tercie finē ſtatuio nūc autē libz hijſdem verbis quibz retoricā ſuā aristotil' finit. collatiōz timare Itaqz dixi audi-
tenet ſ indicate
te audiſtis // dixi ſed rudiciter. audiſtis benigne. tenete fideliter. et iudicgte ſaluberiter. vt certā vrām vocatiōz facitis p̄cepe-prio. et ſitis nugit° ſicut vites abundans in lateribz dōg domī. vt demqz vobis ꝓpinet vinū etne iocūdatis ille qui vitis vera eſt domīꝰ nr̄e ihūs xp̄us qui eſt benedict° in ſecla ſeclorz Amē.

Sermo factus p predictū dom̄ cancellariū pisien̄ in die stō pasche :

Si cōresurrexistis cū xp̄o q̄ sursū sūt querite · orignaliter ad colomien̄z et veritatine m epla hodierna in nr̄e breius vt efficacis collatiōis exordio pro impetrāda spūs sancti gr̄ia · vt affectū bom̄ generet · gemitū nutriat · nutritū vsq; in effectū pducat ergo salūtabm̄ corde humiliato et voce pia dicētes Aue maria · In cō resurrexistis ꝛc ¶ Circa hec apli verba tres ꝛsiderationes occurūt p nr̄e quātū deo psequēde Prima de xp̄i resurrectiōe meditāda iugiter 2a de nr̄i consuscitatiōe affectāda salubriter Tercia de celi habitatiōe mārenda feliciter · Prima et 2a cōsideratiōes sumūt ex prima pte thēcis · si cōresurrexistis cū xp̄o · p hoc em apte innuit resurrexisse xp̄m · Tercia consideratio sumit ex 2a pte q̄ est sursū q̄rite · ¶ Circa p̄ma consideratio de xp̄i resurrectiōe meditāda iugit · Meditāda prorsus hec glorioſissima xp̄i ihū resurrectio In cuius fideliū mētes sedulo conuītede cuius vigor mestimabilis · cuius valor mappabilis · cuius insup infallibilis certitudo · infallibilis plane certitudo · quippe hāc angelica spūs locuti · hāc sancte mulieres agnouerūt · hāc thomas prius hesitās ex palpatiōe xp̄i certior effectus professus e · hāc prius irridens paulus constātissime predicauit · hac

matre

debuit

demū nūc pſcātibz nūc orātibz aplis nūc ſmul
nūc diuiſm aptiſſimis oſtenſa ē indicijs Ex
xpi palā facta aſſūptiōe Ex miraculis m
nūcijs m veritatis hui⁹ atteſtatiōe celebratis
mirabilr affirmā Addam⁹ hos pene oēs alios q̄
nūabiles ſūme ſanctitatis viros quoz nōnlli
eā ex reuelatiōe ſancti ſpūs vt paul⁹ acrepāt
pro hac aſſertiōe ſpontaneā ſubiiſſe morte · in
quibz nichil erat cur mēturi aut fallere vellēt
vt qui prōptiſſim erāt hac pro fidei promul
gatiōe ꝓtūelias carceres q̄ ꝓpeti · oēs q̄ aſeipſs
pūtis vite iocūditates abdicare Dānabile eſt
eſt de ea vel tātiſp trepidare · aut eā quaſi
nouellā velle poſt tot atteſtatiōes diſputare
Ded eſt eaā reſurrectiōis hui⁹ benedictiſſme
vigor nieſtmabilis quā oſtēdit ꝓpria reſur
gentis vto alieno nō egēs ſubſidio · quod āte
non ſiluerat xpūs dicēs Potestatē habeo po
nendi aiaz meā et iterz ſumendi eā Joh. nono
Vigor inſup palā fit ex eo q̄ p eā xpūs in mor
tē aſſūpſit nomē quod eſt ſup oēne nomē ſe
cūdū aplm · fortior gloriosiſſim⁹q̄ cū pruis
erat reſurrexit xpūs miſtar fabuloſi illius
regis anthei cui⁹ occiſor ercules fuit qui ſi
quid vetuſtati credit quocies aduſarij impe
tu hum ꝓtūbebat quaſi vires eidē tra mi
niſtraret robuſtior cōſurgebat atq̄ ad pugn
dū alacrior Itaq̄ tre viſceribz cauernoſoq̄
ſepulcro virtuoſior exit xpūs plures q̄ hoſ

tes sampsons admodū moriendo q̄ altera vitē
ōtruit Est preterea resurrectiōis xp̄i valor map
preciabilis hec siquidē p̄tū nr̄i cirographū de
leuit hec dissoluit hōiez sub dura demons tiū
mde cōpeditū. ⁊ e tetrimo carcere tenebrarū eūdē
eripuit Hec secūdū ꝓphām ferreos īfregit vectes. ere
asq̄ obtruit portas. hec supne ciuitatis aditū re
seruat. hec postremo omnes m adā mortuos viuifi
ce vite restituit suscitauitq̄. p quod vltimū ꝓprie
sme xp̄us sicut p ꝓphetās olim mōnuerat
smilis factꝰ est pellicano. qui ꝓpio sanguīe ꝓpa
q̄ morte fetus mātatos viuificat amore quodam
mirabili Ita ex resurrectiōe hac magis habemus
vnde gratulem vnde grās cumulatius referam⁹
q̄ ex nr̄a creatione. q̄nquidē nl aut parū creas
se profuerat. nisi lapsos releuasse mortuosq̄
suscitasse cōtigisset Magnū preterea et ad erigē
dos sursū aīos pcipuū est. festiuitatis hodier
ne misterū resurrectōis dnīce misterū Ho
minē nāq̄ nichil adeo vite huius morbide con
stituit amatorē eūdem nichil ita m viciorū pre
ceps trahit sicuti future vite īmortalitatisq̄ despe
tio Etem quo pacto aspnabit vtāū et amplexa
bit virtus cū hoc pleriq̄ delectet hec contristet.
si nec illius supplicū nec huiꝰ pmiū finalr expec
tet preserti cū m p̄nti seculo nequā vt plurimū
via impioz prospet Fitq̄ iusto sed occulto dei iu
ditio finē miātati premiū suus honor sueq̄ vo
luptates. virtute aut nequit spreta aut neq̄s

ursa aut nequissime ꝓcepta Hāc autē future i-
mortalitatis retributionis q̄ despationē c fidelū
mentibꝫ hodierna xpi resurrectio fudit⁹ euellit.
quonīā si xpus resurrexit ⁊ nos resurgem⁹ p
ut consaus a rthamorū dei paul⁹ aplus primo
ad thoī xv p totū capitulū copiose manifestat
et prīe pe 7⁰ de deo scribit⁹ q̄ propter mīaꝫ suaꝫ
resuscitauit nos in spē vite p resurrectionē ihū
xpi a mortuis et egregius quoꝫ doctor gregor
exemplo mquit dom⁹ mīstrauit quod prīmsit
in p̄mo. ut sicut ip̄m resurrexisse fideles vos
nostrent utq̄ in fīnē mūdi p̄mia resurrectiois
spectarēt Et ideo nō plus q̄ triduana mortem
esse voluit ne si in illo resurrectio defetetur
in nobis desperetur Preterea ille cui⁹ statim
memī paulus aplus ad colocenses scribens
omnes michilomin⁹ mstruēs xpianos ad hāc
spem et retributionis expectationē exhortaba
dicens vba assupta pro themate. si cō resurrex-
Curta scādoꝫ thētis ptaulā videndū erit 7⁰ de re
li habitatice maurenda felicat⁹ et hāc considem
tionē exhortatiois in modū prosequar et in ea col
lationē termīabo et fīne diuisione. Vdestote nūc
vigiles fortes q̄ pernīm. cōcito passu que sursum
sunt q̄rite. celeriť ōnes precipitate moras. et ad
illā ꝑpt⁹ quā facti estis manentē ciuitatē ōm
tpe discursō cursū dirigite Non vos tenebrosa
mortis nox occupet. q̄ tnsiolat eere irreame
abile tēpus. Jam q̄ sol declinus celerē minatur

occasium · det aīos pollicitatio p̄mātis et stimulos
adhibeat dānantis cōminatio ⁊ virtutis alliciat
honestatis nomē ipis mfidelibz venerādū · moue
at creātis bonitas · moueat caritas redmētis
moueat vnusquīatis gītuitis · moueat ad extre
mū mfallibilis iustitia obligātis Exciter mē
tem mōlitatis vīe recordatio assidua et quo pac
to nondū hūc mīuerītis p̄pedite · nō uos deua
te cōpellant mfeliciter multentes p̄ūsi itinerō
lati atz spatiosi oblectationes · quarū amaris
simi exitus · nec virtuose semite detreat aspe
tas · spes lucri minuat vim flagelli · breuis
labor est et mom̄tanea veratio Pro eternis
oīa ut breuia equo aīo tollerāda est sunt etiā
si anxia si aspa si ꝯz dolorosa existāt · Deinde
sepīn quisqz mtroget et p q̄ mom̄eta aut su
puacua aut quod sepe accidit nocturna m
quos languores · m quas mentis et corpis p
turbationes m q̄nta fame aut vite piculo
se iltro proiecerit Recogitet audiatqz pro
humane laudis cupidine aut patrie tempalis
libtate q̄m horrenda q̄dqz sponte p̄pessi sunt
Mucius manū rogis ardentibz miecit Oc
cidit duos filios brutus Curtius armatus
equo concito m abruptū terre hyatū se preci
pitē dedit · Primū filiū suū p̄emit maulio
torquatus · Duo decij fructes oraculis vt
exercitū liberarēt se morti spontanee deuouerūt
Regulus ad crudelissimos hostes ne fidē vio

: sūt

lasse putaret credit intrepidus ¶ Fabricius pro
quarta pte regni pirri regis epirotarū a roma
na ciuitate neguiuit Quelli Cithe ne iulio ce
sari subderet ꝓpria manu e pectore vitā extrīxit
et vt verbis vtar senece ꝑmo eplārū epla 12a
alius ante amice fores laqo pepēdit. alius se p
cipitauit e tecto ne dōm stomacantē diuti9 audi
ret. alius ne reduceret9 a fuga ferrū redegit in
viscera. Nec et filia similia quisquis q ad etna
suspirat profunda mēte inspexerit delicatū vt ar
bitror compmet querelā sueq; mi fallor pudeb
desidie ¶ Perate igitur nec vt mortis pigni mos
est diuturnitatem tēporis vobis ꝑmittite ¶ Inspi
ciat9 veri veritas. nō multoz error aut rumor
impioz. q vt scribit9 sapiēcie 7o. Dicūt apud se
cogitātes nō rēte. exiguū et cū tedio est tēpus vi
te nostre. nō est refrigeriū in fine et nō est qui
agnitus est reuisus ab inferis. quia ex nichilo
nati sum9 et post hoc erim9 tāquaz nō fuerim9.
et spūs diffūdetur tāquaz mollis aer. et nemo
habebit memoriā opm nroz. venite ergo et
fruam9 bonis q sūt et utamur creatura tanq
in iuuētute celeriter. vino precioso et vnguē
tis nos impleam9 et nō ptereat nos flos tem
poris. coronem9 nos rosis antequ marcesāt.
nullū pratū sit quod nō ptranseat luxuria nos
tra. nemo nrm sit eros luxurie nostre. vbi
q relinq̄mus signa letitie nostre qm hec est
pars nostra et hec est sors nostra. ¶ Nō vos

ad emulationē prouocēt tā nephāde carnalium
sentēcie · suos toto impetu totoq; malignitatis
ardore brutales prosequātur affect⁹. nec psequā
tur modo sed meritent et euocēt in spurciciis i
cubilibz in ꝑuidiciis breuē hāc trāsiliūt
vitā · suas sibi diuicias habeāt · suos mores
suas voluptates · Sēpe quas etnas vellent
diuicie abibūt · et ipe q̄bus marīe astricti sūt
voluptates fugiēt · at quibz cruisse cupēt
piisi mores stabūt et comitabūtur iiutos · Cūc
ta hec q̄ illos iiulgo mirabiles ostēdūt momē
to tēpis r euanescēt sub impia formidine vi
iiūt si illa pepercrit mors nō parcet · ducūt
in bonis dies suos sed expectate paululū · ad
inferna descendēt · Quāobrē deiioti fideles
q; pāmi quos preciosissim⁹ agni imaculati
regenerauit sāguis · si peccata tuāmi hospite⁹
pestiferos expulistis si nō tātūmodo pcm ꝑ af
fectū eciā ꝓpositūq; peccādi q̄ vtiq; sme peccto
nō sūt bona fide deseruistis si p sincerā fidē
resurrectiōis domīce participes effecti estis si p
viuā spem vos idubitāter resurrecturos ex
pectatis si postremo p caritatē et graciā cū
xpō cōsurrexistis q̄ sursū sunt q̄rite vbi xp⁹
est in dextera dei patris · Querite inquā
in psenti p bonoz opm z meritoz abūdāciaz
vt comprehendatis in futuro p gloriā · quā
nobis prestare dignet qui mortuus est et re
uixit dominus noster ihūs xpūs Amen

Sermo factus cora Alexandro papa p̄ sepe dictū dom̄m Cācellariū In die ascensionis dn̄i

Ad̄uma ter celestis et tu regina genitrix virgo paupes ⁊ mope de regno israhelitū

Domine si m̄ locuturum tēpore hoc restitues regnū israhel. Augmalit̄ act̄ p̄mo capitulo ⁊ tentatiue in epla presentis festiuitat̄. Ro sū nesci us beatiss̄me pater vos q̄ cardines orbis tra ⁊ ceteri dom̄ sapia clara fulge sermonis tes me subire onus prosus impar exiguis viribz Ad circo pulsabo ianuas deuote regis celestis vt impfectū meū suppleat. hūili det gratiaz lnguā infantis faciat disertā. et quo facilius eraudiar oret̄ piter ei⁹ pia genitrix illiq̄ salutatio p̄sentet angelica Aue gra plena ⁊c dñs sit.

Quesierūt hoc apli ab ascendente dom̄o eisdē quidem vbi⁹ sed sensu vario. q̄ varietate veniebat studio p̄terita. q̄m duplex ē regnū israhel hoc est videlicet deū. alterū triūphātis celestie. cui⁹ ciues deū vidēt p̄ speciē. alterū viatre militātis cui⁹ ciues deū intuiet⁹ p̄ fidē. Dicā p̄mū quo celestis demde trem triumphas ascendēdo dom̄ica re stituerit. Hāc michi ptemptiōs nō me⁹ sensus sed diuin⁹ stulit aplus a quo scriptū memini deū p̄tem p̄posuisse in dispensatiōe plenitudis tēporū instaurare oīa in xp̄o que in celis et q̄ in tra sūt Ecce me docet aplus tuus vas elec hodie

tioms tue dñe ihu q̄ tibi respōdere liquerit q̄rēti
bz aplis discipls. doie si m tēpore hoc ir ꝺrā si p te
essent mstaurāda q̄ fuit m celis vti affirmare illū p
spitio. q̄d tibi leuꝰ q̄m hāt illis veritatē respōdere
te ꝓterea scandere celos vt ciuitatē diminutaz
et magna parte sua p scelus orbatā turpe reinte
greres ꝓpā malorū oīm p̄ma parēs supbia lucife
rū illū qui mane oriebat cū tertia stellarū parte
traxit ad tenebrosū ocasū Et quis crederet nō
mde regm supm claritatē obūbratā Tollite ex
hoc celo visibili luciferū et cū eo tertiā partem
stellarū. cui dubiū est noctes obscuriores futu
ras Quis nesciat impfectā remāsisse sanctorū
angelorū societatē suo numero diminuto Qs
mdubiū vorabit corpꝰ ciuitatis illius prestātis
simorū mēbrorū auulsione sensisse lesionem t
mtegitatē pulcerrimā amisisse. nullus opinor.
Ergo claudicabit sanctorū gloria. nec dei ciuitꝰ
de sui mtegitate letabit Si natura tūto tpe va
cuū mfectet et sic erhorresat. quo pacto supnaꝰ
sedes vacuas oculis equis aspiciet sanctorū glo
ria? Demq̄ gaudēt angli ad pemtērias p̄toriz
Qr si gaudiū ingerāt angelis lacrime mee q̄d
delicie mee. et si delicie mee gaudiū sint ange
lorū. quō nō magis fuisset corū qui ceciderūt
pmāsio? At illud ciuitati celesti deest. Fuisset
igit aliq̄ scorū iocūditas stantibz angelis q̄
ruētibz sublata est. ergo mquies cōfirmati
spiritus ceterorū ruinā mesti deplorauerūt.

et q̄ parte bt̄orū ciuitatē luctus ingredietur?
Non dico fleuisse nō mestos nō tristes extitisse viderūt culpā peccātū nō inde letati sunt
ppter caritatē. neq; cōtristati ppt̄ cōfirmatiōz.
Viderūt deinde penā et letati sūt iusti vidēdo
vindictā. atq; ad deiectionē impiorū affuerūt
cōditori Etenī michael et angli eius pliatisūt
cū draconē. et putas victoria potitos nō in
de supfisse gaudiū? Sed aliud est aliquā de
esse leticiā impfectē ciuitati aliud tristiciā
admittere Nōne vides delectatiōes ipas intellectus purissimas et contrietate caretes
cū assint letificare. cū absint nō cōtristare
Accessit ad mali cumulū q̄ ea supbia que
cōcepat in celis dolorē. in paradiso terrestri
pepit inistatem. q̄ p inuidiā indignata
carnē eo viliorē ascendere vnde prestātior
spirit⁹ corruerat. hōmi odito ad teplēdas
sedes in celo vacuefactas. in serpēte dirū
virus aspsit. Sic cū inuidia mors intrauit in orbē terarū q̄rus incōmodū extiterit oīb
peccati supbia Ita ex oīm parte optate restitutiōi supne ciuitatis malignus obuiabat. Attamē spes eū fefellit restituta est
vīno et āplificata dignitate. Cecidit lucifer p supbiā ascendit alius lucifer per hūilitatez Inuecte tenebre p ortasū pīmi purgate fuerūt p ortū secūdi Ille minuit sanctorū gloriā. iste restaurauit et āplificauit

diminutiõ Ille regni violauit integritatẽ · iste vio
latã reparauit Ille in celo sedes vacuefecit · iste no
uis laudatoribꝫ vacuefactas impleuit · Ille mlt
tos ex anglis exemplo malo traxit inpteps ·
iste plurios hoies iustificatos tãqm centesimã
oue prius errãtẽ ꝓprius huẽris reportauit in
celos Iste ex omni parte sathã deluditur nec
eñ in celos ascendere potuit vnde tãquam
fulgor ceciderat · hoc ẽ furoris impetu fuerat
precipitatus · et astesum quẽ homĩ atqꝫ restitu
tionẽ quã inuidit ciuitati nullatenꝰ impedire
ꝓualuit Verũ gladio suo manu potẽti cuis
crepto iugulat · et dũ intẽtioe corrupta abi
gressu glorie nouos ciues phibere glorioſũ
qꝫ dei regnũ integritate pulcerriã fraudare
satagit · tũ ciuibꝫ fabricat coronas qꝫ noua
dignitate regnũ honestat · Lucifer inde ceci
dit · sol ascendit · Vanitas e celis · eiecta est
veritas in celo reuecta est Miserat illa ci
uitas creatũ anglm · ac recepit creatorẽ ho
minẽ · vnde ⁊ hic verũ ẽ illud apli · non
sicut delictũ ita et donũ Vis eã audire no
uũ geniis gaudiũ quo misi homo permasset
ciuitas illa non sensisset Non vereor ne mi
mis audacter loqui videar cũ sequar bernar
dũ autorẽ · qui nõ putat deũ nostrũ totaqꝫ
habiturũ glorie sue laudẽ · donec vemant q̃
in cõspectu angelorũ psallãt sibi · Letati su
mus pro diebꝫ quibꝫ nos humiliasti · ãnis ·

quibꝫ vidimꝰ mala Hoc genus letitie ne sciērūt te
li nisi p ecclesie filios Hoc nemo vnqꝫ letat qui nū
qm non letatur Oportūe post tristiciā grauiū subit
post laborem quies post naufragū portus Placet
victis securitas. ꝛ ei magis q timuit Jocūda oībꝫ
lux sed euadēti de ptate tenebrarū iocūdior Trāsisse
de morte ad vitā vite gratiā dupli cat deest laudi
si desunt qui dicāt tīsiuꝰ p ignē et aquā et edu
isti nos in refrigerīū Hodie felix illa ciuitas nouis
exultat gaudijs ad hūc diē celestes ruine pduraue
rūt ante hūc diē neō ascendit in celos cū de xpō
scripserit ꝑpha q ascendit pādens ante eōs iter An vero
ipo ascēdente eo ascēderit qui cū resurgēte resurrex
isse legūt aīas ōm labe purgatas credo. sed de corpo
ribꝫ haud quitī temere diffinire velim Ergo leti fue
rūt angeli xpō cōcepto leti nascente leti predicāte.
leti hoīem redimēte leti resurgēte sed letiores ascē
dente Quid ita? qā multa docent misteria ipso p
sente q xpō q prius absente nesciērūt Nec id mi
videat cū scripsit apls Innotescere pncipibꝫ et po
testatibꝫ in celestibꝫ p ecclesiā multiformē sapiam
dei Porro quod prius sola spe tenuerāt ruinas su
as resarciedas hodie re letiore cōprehendūt Quis
michi det o dne ihu o gloriosissime restitutor reg
ni celestis quis michi det vt possim cōcipe quātū
tuleris hodie celis festa gaudiorū quāta iocunditate
vitorū spirituū agmīa ad nouā solēnitatē muitaue
ris quāta tibi leticia calcatori torcularis cū rubris
vestimētis celos introgredieti tota supna atria cer

tatim obuiā venerit aduemisse gratulata est qm
tis laudibz triūphatorē prosequuta est qm iocūdi
obsequijs m sedem excelsiorē collocare studuerit Vi
plus gaudeat sup vno pētorus pentēcia qm sup
nonaginta nouem iustis qui ea nō egent qntuz
de te gauisa est deo homīe victore mortis tot pe
nitentes m ipaz domū paternā nō reducēte sz
reportāte qui ipe es sūmū eo gaudiū sūmo aor
sūma suauitas. In te em tota desiderat conspice
te te suus ipius oculus ex ppinquo cōtuendū pre
sentabas. qm incredibili voluptate sensus oīm
intimos tua vox illa pmulsit. Congratulam
michi o amica et vicim qā inuem oīē q̄ pierat
inueni dragmā pditā. mortuus filius reuixit
Celebremo alacriter o xp̄iamitatis rectores icliti
celebro tāta festiuitatez Representē m tris an
gelorū letica que pro nostra illus ꝓ salute par
tim igesta est Nobis cōgratulem quoz est ho
die velarata vmo et captiuata captiuitas.
Ascendēs em xp̄us in altū captiuā duxit capti
uitatem gaudiū ingrēs hodie cirographū nostre
dānatiōis deletū ē Quid in hodie illa natura
in celū ijt cui dictū ante fuerat tra es et in trā
ibis et ut thētis sentētia cōcludat a dño in tpe
hoc restitūta est celeste regnū israhel. Hec p priore
parte nostri sermōis satis sint. Domīe si in tē
pore hoc tē Tractetur iā introgatio de regno
peregrinatiōis ecclesie q̄ ab abel iusto ducens o
rigīē et si postea sepe laborauerit tamē nūq̄

v mũsuz intridit Sepe expugnauerũt me a iuuẽ
tute mea & nõ potuerũt michi Floruit aliqñ sub
pñarchis ducibz iudicibz regibz sacdotibz · verũ
aplõrũ tẽpore nacõibz subiectũ mire deflorebat
Respondẽ tu qrẽtibz dñe ihu nõ ego sicuti certe
nũc opibz nũc vocibz vespõdisti et si minº fortas
sis ad affectũ querẽtiũ tamẽ ad veritatẽ Audis
tis qm misi vos vt eatis & fructũ afferatis e
ripiendo ciues istlticos e manibz regis babiloñis
Auditis qm pcipio vobis vt eũtes i mũdũ vni
uersũ pdicetis eg euglm õi creature vt sitis michi
testes m ihrlm & iudea & samaria et usq; adextre
mũ tre Cur hoc nisi vt qquauisũ hoste depulso
regnũ israhelitic vño misterio dilatetur Hui⁹
rei gracia dedi quosdã vob aplos quosdaz pphas
quosdã euglistas alios autẽ pastores aut doctores
ad psũmationẽ sctoz m opº mnisterij in edificatiõz
regni isrl' Pterea alteri vm alterã manifestatiõz
spũs partẽ dedi partẽ dabo ad vtilitatẽ repatiõis
regni desolati Et ne nudos hostiũ telis exponerẽ
sucurri lũbos vestros m veritate · idui vos lorũ
iustic dedi pedũ calceos m ppatiõe euglñ pa
cis ptuli scutũ fidei galeã salutis & gladiũ spũs
qd est vbũ dei Quia vero ibeallibz quales ad
huc estis her arma potius forent oneri qm v
sui edico vobis ab iherosolimis ne discedatis
quoadusq; recipitis virtutẽ spũs scĩ supuemẽ
tis m vos · qua nõ arma tãtũ sme molestiafer
re verũ eaã cũctos impetus hostiles eludere

ymo ꝛ exercitus fudere atq; fugare possitis Nã
quo dãna celestia restituent msi ex hmis ciuibz re/
gni terrestris qdaz sursu ascenderũt Hec illis cas
preceptor ciu vocabz diligent paruert Vnde
post spus sancti ~~tu~~ susceptiõz pfecti pdicauerũt v
biq; domio cooperante ꝛ sermonẽ confirmãte sequẽti
bz signis Vbiq; circũtulerũt sagittas potẽtis acu
tas cũ carbombz desolatoriis vbiq; vicerũt tegẽ
effugarũt aciẽ gladij fortes fuerũt in bello castra
vterũt exterorũ Ita breui creuit ecclesia inclita
facta est et posita in supbiã seculorũ domãta
est a mari vsq; ad mare ꝛ a fluiñe vsq; ad tẽ
mios orbis trarũ Adorauerũt eũ ones reges
ones gẽtes seruierũt ei Sed quid ad hec ascensio?
Multũ p onẽ modus Quippe qñdiu dnus mẽ
tris cũ discipulis comũsatus est hmi repsit eoz
dilectio dulciter siquidez eũ amauerũt et pre eius
dilectiõe spreuerũt alia Ecce inquit teliqmus
oma et secuti sumus te Verũ nescio quo presen
cia vise carnis spualis amoris puritatẽ nõ ad
mittebat Inde sepe tãqm carnales obiurgãt
Inde petrus impacient audiens vbũ de morte
magistri sathanas vocat Inde cũcti moleste
tulerũt q de ascensuri mgri distessu audierũt Inde
plus illis sapiebat vbũ caro qm vbũ veritas vbũ
sapia iustitia virtus pietas Inde scriptũ est illud Nu
si ego abiero paraclit nõ venet et illud aliud
Nondũ erat spus datus qa nõdũ fuerat ihus glori
ficatus Sed post magistri distessionẽ aptiores

sub mde fuerūt sanctū sucipe spm a quo roborati
atq firmati discerēt amare valide predicare ve
ritatē intrepide frigida corda succendere discerēt
plus muemre saporis m verbo deo q̄ in vbo ho
mie experiunt alciorē amoris gradū iā eis ostēn
sum a xpo dicēte spūs ē qui viuificat caro nō pro
dest quitq̄m Ad hūc gradū paul⁹ ascendisse videbā
tū dicebat et si cognouerim⁹ xpm secūdū carnē ſ
iā nō nouim⁹ Fortassis et ip̄a tū diceret Spūs
ante faciē nr̄am xp̄us dn̄us Huiusmodi spiritualis
amoris viribz ac robore regnū israhelitarū restitue
rūt Sed heu et plusq̄m milies heu q̄n grādiz
nobis natura lacrimar obiit Circūferam⁹ oculos
quocūmcūq; lubuerit nusq̄m pax nusq̄m tranquil
litas nusq̄m secura quies vbiq; calamitas afflic
tio pturbatio O me miserū quō regnū vbiq; diffu
sum p bellatores inclitos coartauit in ā gustū
ac restrinxit rex impius babilonis quō maiorē ā
tiq̄ regni portionē abstulit xpo et eam ipāz ā sem
sibi nomē retinuit i nueris tēpestatibz iactatas
afflixit Nā quota fuit huāni generis portio mach
ometica ac ab octigentis ferme ānis suaue xpi
ugū cernuabz excussērūt Quota mdi ferūt
xp̄iane crucis insignibz exornati sed ecclesie ro
mane p̄matū ignorare Quota grecia ac illos
mala tēpestas a sede petri disiectos nōmodo
scismatis sed nōnullius etiā hereseos maculas
dauit Latinitas ipa purior ac īmaculatior se
dē cūm habz pet̄ pro cuius fide ne deficeret spālit

orauit ille qui in omnibz exauditus ē pro sua teue
cia Ipsa tamē ā multis q̄m diuturnis q̄ violēti
sismatibz tum ātea sepe tū nr̄a tēpestate muse
bilit cōcussa laguit Vnde nup tātarū calami
tatū īpatiens ecclesia multis suspirijs ac gemi
tibz damauit ad dominū Domīe si in tēpore h°
restitues regnū isrl? Illiq̄ ex parte audita est
excitatus est tāquā dormiens dom⁹ tāq̄m potēs
crapulat⁹ a vino et percussit inimicos suos in pos
teriora obprbriū sempitnuz dedit illis Asporta
uit duplicē sobnā tāq̄m gallū gallinaciū et
fidelez Elyachim substituit Nā cui? est ista tua
substitutio pr̄ bīssime nisi xp̄i? Vnde cōuocatio cō
silij tā mira Vnde pius discordāciū maudita cōsen
sio Vnde tot presulū ac p̄sapiētuz rursus tā ce
ler nō causa certe dissensionis sed pacis Nō voca
uit papa fuit cōuēticulū O ridenda ac irratio
nalis nimiū ratio Neq̄ vero ātiori illa cōsilia
que in actibz aplicis describūtur petr⁹ vocasse
mēorat Neq̄ smodus Nicena iussu siluestri ꝑ
stātim cōuenisse legit Ad quūtū vniūsale pa
trū cōsiliū contra theodorū mestorij discipl'm
nemīe cōuocāte sese certati prēs exhortati sint
fuere ergo cuēticla? Cane dixeris colūtur ab
augustīo tāq̄m cuglia Quid si sācta dubios
reddat xp̄ianos quē duorū pro papa colant
Quid si quod pturū ē sūm⁹ pōtifex labat in he
resim ut legim⁹ liberū arriane prauitati sub
scripsisse marcellinū ydolis sacrificasse Nō

si intolerandis oneribz xp̃ianitatez g̃uaret An
adiuſos tantos morbos vllã relinquis medelã he
linquo mães Credo sane nã imperfectã minimi ec
clesiasticã policiã astrueres nec a deo cui⁹ perfecta
sunt opa salubiter ĩstitutã qd credere nefas ẽ siqs
in eã morbz posset inuenire cont quẽ nulla pos
set adhibere medicinã. sed tamẽ nulla meoratis
casibz relinq̃tur si nõ aliqñ sine pape vocatiõe
conuenire possit ecclesia. Libenter hic diucius m
sisterẽ sed breuitate prohibeor Quoniã ergo te
te certũ ac indubitatũ pontificẽ nobis exhi
buit deus vt reliq̃ mala p te tollat et regnũ
isrl⁹ minus restrictũ iterũ ãpliet ad te iã cõ
tit⁹ et clamitat ecclesia q̃rẽs. Dñe si in tpe hr⁹
Nõ ablõgis inquit retro diebz quisq̃m mesu
mus põtifer in tãtã spẽ erexit reuerende mee
dignitatis ãtique sicuti tu quẽ video g̃rie dis
positũ illis q̃ me diuiserũt hinc obsecro vt nõ
frustra speraueri. Considera eciã atqz eciã q
tũ michi donat⁹ es tuus esse certe desisti nec
si te vocẽ dñm tu me ꝓptera fauilã arbitre
ris sic sara obediebat abrahe. dñm illũ vo
cãs Non ego certe tua sed tu mea. oĩa siq
dẽ mea sũt. siue paul⁹ siue appollo siue ce
phas Tu te eciã filiorũ meorũ seruũ voca⁹
si nõ es cur te vocas. si uere es: negato dñm
et uide quãtũ michi debes. si quispiã te fi
liorũ meorũ rõnabilit⁹ te uti velit non
potes te sibi negare vel furari q̃ suus es

qm̃ p te vel p aliū necessitati fuerimus q̃p
ius ml ābitioī michil auaricie michil malu
cie debeas si tātū smgulis quātū vniuersis
certe quātū vnūsis tātū michi: Quare sus
pirabūda ats plorabūda peto ut mala mea
respiciaas vt regnū israhēl hoc tēpore restitu
as Justū petit pī benignissime eā exaudi vnū
si studiū tuū ad regni sui cōstitutiōz cōferas De
vetusta illa Jerusalēōrū ruina q̃uis osi resar
cire vix ausim aliquid dicere licet nō existi
ment xp̃iani pli rectores hoc absoluti p̃cepto
quod hodie tuis auribz itonuit Cūtes ī mūdū
vnūsū predicate euglīm om̃ creature alyssq
similibz q̃mdiu fuerit aliq̃ gēs sine xp̃o nec
se putassent p̃ces e eorū apli nec illi quatuor
primapales doctores ecclesie post quorū tēpo
ra tanta pestis exorta ē Verū ab hac disputa
tiōe brevitatis amor auocat ac ppe rapit ad
alia De mdis quid dicā Habēt xp̃m an
pure quis doceat: Quis te vetat ad cos
mittere qui referāt om̃a facile m eis fidei
sinceritas corrūpit cū ecclesie romane nō co
hereāt a qua fidei certitudo petenda ē Im
pig extreōs curris mercator ad indos Per
mare pauperiem fugiēs p tela p ignes et cr
te nullus eo curret spe lucrifaciendi tante
gentis memēto tamē illi te esse debitorē Jā
vero de grecis loq̃er quibz multa latini de
bem⁹ Verū hūc locū eo negligēcius trāseo q̃

te erga gtorū tenoratiōz oīm adhibiturū
opas mtelligo festina pī festina ne fugiat ho
m ne labatur occasio desup oblata cui nō est
facile smilis reditura Ad rē felicit tractādaz
tēp⁹ oīm pmū est Itidē dicendū puto de ea par
te latiorez q nōdū tuā clarā iusticiā mseqtur
sed duobz hominbz humano iudicio duūoz cō
dēnatis adhuc mhereret · qm̄ z tua vigilācia
et obediēcaū pnapū sedulitate et tue veritu
tis pspicuitate spes ē cito deo bene iuuāte de
dituā · labore tantū op⁹ ē Igitur hys tāta
breuitate decursis pgit iterū ecclesia querere
de ea parte q tuā iusticiā agnoscit Dnē si m
tēpore hoc ꝛc Cecū forte cogitas cur hoc q̄rat ·
nā cū her pars sit scismate liberata q nām
ea ruine reparāde relinquūt Gaudet sa
ne scisma hinc esse depulsum sed nō radicitus
credit auulsū Hereāt tue radices ex quibz pul
lulauerat malū germē Veretur ne si sucidā
tur denuo repullulent q̄re cupit vt fodiat al
cius labor tuus · nō futura sme metu si nō
viderit cūctas malorū gminū stirpes pen
tus auulsas · Sed q̄ sūt ais iste radices Ab
sit hoc a mea tenuitate · prorsus absit ut
tuā sūmā sapiāz velim mstruere scio ab
mfama paululū distare volentē docere mi
nerua · Si effūdo corā te cordis mei affectū
ymo pfero uoces ecclesie sanctorū et sme sus
pitiōe docēdi oro ut eas exaudias Quas

cñ nesciat nos in ordinibz effudere cora deo oda
ñia nec eñ uelle docere Malo tamē dicat ipa
met ecclesia uoces storū suorū dicat quas uelut
stirpes exscindi ⁊ quas plātari Enloquitur nō
iā in me sed in eā intendite Ve misero michi misc ve
lui ue ex quo dignitatis culmīe māibz miquorū
detracta sum· quō mutatus ē color optim⁹ obfus
catus facies nitor celestis pulchitudo tremis sordi
bz mgnatr exāgue corpus effectū miserādū· in
cultū hispidū vestimētis fragrātibz spoliatus
Ecce rex et cōditor meus nie regē sanctorū celesti
exēssam ymagmē esse decreuerat· ut quātū fas
esset tirenarū rerū oblita celo ppmārē et regnū
illud supnū oculis mortaliū pīntaret Hic ei sub mo
ysi nōie dictū fuerat· vade oīa facias secūdum
exēplar tibi mōstratū in mōte Hic retulit post
ea discipls quē dilexit se uidisse ciuitatē sanctā
ihrlim descendentē de celo hītem claritatē· Du
plicia uero silitudie illā imitabar Primū qdē
quia sicut in celesti regno cherubi seraphm ac
ceteri q̄ usq; ad angelos ordinātur sub vno
capite deo· ita ī meo corpe sub sūmo pōtifice
pmates ul' prīarche archiepi et epi archipf
biteri: et abbates et reliqui Est alia pīncipa : presbiteri
lior et cui⁹ grā hec mstituta fuit ut quātū
patitur corpus corruptibile quod celestes ha
bēt pfecte habeāt terrestres exple Illi nocēt p
spēm· uideāt isti p sapiam et fide Illi deū
tenent presentē p cōprehēsionē· teneāt absen

tē isti p spem Illi deo fruūt plena caritate
fruātur isti qnta possunt m corpe p grauāte
Deū colāt et adorēt quō bti casti sint quō bti
sapiāt q̄ sursū sūt nō q̄ sup tra quō bti et sic
possem discurrere p cetera virtutes tē sane
sic ordmauit sapiens artifex Nā si pp̄a ratio
mea q̄ritur et mei collatio ad celestē ciuitatē
faciēda ē ego sū via et motus m illā illa finis
ac tmin⁹ Ego pgnatio capti trīsiens illa pa
tria semp manens Ego militā cū uige certa
mē ille letus victorū triūphus Ego uallis
miserie illa mōs letitie Ego mare tēpestuosū.
illa portus trīquillus Ego exilū illa nata
le solū Itaq; qūcadmodū motus ex suo timo
ad quē uadit sic ego ex illa ppria trahor rati
onē q̄ntū ad illā accessero tātū ueritatis ac
quiro sitendere desidero amisso noīe ppio i
alterā formā trānsertor Vnde deus cōditor me
us ascendēs m celū quid aliud uoluit q̄ ut
cū mēte sequerer quo progrediebat corpore
ut illic esset cor meū ubi esset thesaur⁹ me⁹.
amor meus spes et desiderīū Nōne affixit
michi pēnas quibz m tris trpe iacēte me
te uolare m celos Omnt etei pēne uolucres
michi q̄ celsa trānscendūt poli quas sibi cū
uelox mēs mduit tras posa despexit Sed
que sūt ille fides spes caritas michil cū tra
nsēūtes sī tote celestes Nōne secūdū has
virtutes me cōsistituit deus t consedere

fecit m celestibz m xpo ihu. O mira atz desidera
bilis mutatio. qua celestior qm terrestrior
effecta nō dubitor. Omia ciuitatis illi ordinē
eloquūt celi sidera elemēta mixta. cū ordinatis
simis legibz deo seruiant. Vnde et natura duce
ante xpm meū natū gentiliū sacerdotū potes
tates ita erant ordinate ut archiflaminibz fla
mines subessent a quibz ad hūc prouinciarūz
ac dyocesiū discretionē partitionēq; retineo
Ptātes autē terrenas quis ordinatas abigat
Nō est potestas nisi a deo. q autē a deo sunt
ordinata sunt Verū ordinis mei pulchritu
do lōge pstātior expressior atq; virtutior hu
ius curā pāpuā. ac pene vnicā custodibus
quos michi reliquit nutris me⁹ cōditor mā
dauit Explū inqens dedi vobis ut quēad
modū ego feci ita et uos faciatis Hi simi
litudies pulcrimas celestis ordinis in ter
ris posui uos ullas seruate vīm ē officiū.
ut ceteros purgetis illuminetis Pficiatis q;
teno celestē portēt ymaginē Ido circo uos p
grauu illuuiaū pfecti qā ner sordulētis mūdi
fiant. ner tenebrosū illuūat. ner diminuita p
ficiūt Et uos q̄les custodes mee spōse subsi
tueritis etiā atz etiā cauite cōsecretis Rndu
ere hijs mādatis ē obeditū spūs ualuit. caro
iacuit. et mīma p totū orbē tirarū diffusa sū
Pax ubiq; portabat ubiq; recipiuntur fer
rea corda liguis igneis et uerbis ignitis

liqueſcẽt Sed heu quid de calamitate preſẽ
cũ tpm q̃tur miſeria quibꝫ pro celeſti ordine
pturbor confuſione et ex ſimilitudie celeſti
que michi uita ẽ ad mferni ſilitudinẽ ubi
nullus ordo ſed ſempiternus horror mhabitat·
q̃ michi mors ẽ manibꝫ mpñ ptrahor Dem
q̃ ex diſtinctiſſima mẽbrorũ decẽna m chaos
anazagoreũ miſi manus cõditoris refetaret
ppe dilaberer Vicarie mi rex te ſequor Vicarie
celeſtis: celos peto Vicarie miris veneratur ymago Vix
ia ordo meus quẽ ta inſtituſti legitur m li
bris q̃ntomiꝰ m moribꝫ Cernere ẽ archiepos
pmates ſuos uel ignorare uel cõtempnere
adũſus illos aut cõſuetudinis diuturne
preſcriptionẽ aut exẽptionẽ allegare Et nõ
ne her cadẽ ab inferioribꝫ ſuis archiepi pa
tiũtur Cernere ẽ profeſſos pauptatẽ ita ut
nec in p̃uato nec m cõmuni ſibi quicq̃ reſer
uauerint quo liberius m tris caritatis ar
dore ſeraphin ſacre plenitudie cherubm
imitarẽtur ut ad prelaturas miſibꝫ ſũmis
aſpirare aut ſi hoc non audeant ad bñfia
orũ miorũ quod ẽ muſitaci cõmẽdas ãtere
nõ ueritos ne cũ uxore loth retroſpiciẽtes m
ſalis effigiẽ redigãtur neq; ſatis meõres ana
me et ſaphire ſeruũ ẽ nõ alios eqꝫ feſtina
re ditari hijs quorũ profeſſio uetat ditari cur
em aſſidue pulſant aures aplicas quatẽ
nouas p̃uilegia ualeãt extorqre Si hoc ut

publice ꝓficiat magis qm̃ marsubia repleat
splendide viuat· pauptatē quā ꝙ uouerūt ex
uāt ipi viderit qmqm̃ multa me expiēta
mgra docuerit· nolim tamē iudicare Videas
alios nouē ordinibz nō cōtētos nō em̃ nouē
ms beneficiis saturātur tā dui nouos hiat
pādere qđui viuāt cōiūgere domū ad domū
agrū agro copulare quasi m medio tre soli
habitarēt ꝟm vero ve ꝓphetiā pro fabula
cōtēnere Videas fere ōnes sūmis importū
tatibz in leges irruere dū nūc petūt gras
optīēdorū simul mōpatibiliū· nūc m ab
sencia posse fructus colligere nūt āte ōnes
magnas dignitates assequi nūt ad sacros
ordines nō cōpelli et mille alia rectis legibz
vetita Vbi nōne ē intolerādū magnos pre
latos cōmissos sibi greges lupis exponere
et quotidie ad denariorū regiorū supputa
tionē sedē nō veritos p̄ceptū aplicū trīsgre
di ꝟlemo militās deo ꝟplicat se negocīs se
cularibz eo sensu quo ꝑ sacrosanctū cōsiliū
olī expositū fuit Quid de illis loquar qui
de more patē pro mitris utūtur galeis·
pro veste lmea uestiūt ferrea· arma ferūt
bella gerūt· fundūt sanguinē· p̄sules ne
gāt· duces exhibēt· spm̃ nescīūt· carnē fouēt·
quasi arma milicie nre essent carnalia
et nō potēcia deo ad destruendū omnem al
titudinē extollentē se adūsus scīam dei Qr

si ad hec arma necessitas vigētior detru
serit uti nōnūqm arridere fateor. nō ē ma
gis speranda uictoria iosuē ex pugna qm o
ratiōe moysi. Porro illud qm absurdū m
iherarchys mstitutos nullos actus iherar
chicos exhibere nō purgare nō illuū are
nō pficere. Atqz utmā exēplo suo malo nō
inferēt in errores. tñ ret ar impficerēt pau
pem plebiculā paratā in alterutrū seq
aut bona exēpla virtutū aut prava vi
ciorū. Quid turpius qz uidere doctos aut
bene moratos aut extra ordines latere
aut m ymis collocatos. ignaros autem
et nmprobos altissmū gradū tenere vi
dere alios esurire alios ebrios esse. Qz si
ad mstitutionē sacerdotū atqz prouisi
onē venire delectet. doleo seminaria seri
litū. ubi lites sequi pe nefas ē. Vir aliqd
beneficiū mstra platuras cōferē qm ipm vm
sumus pōtifex alteri nō legatior aliqs ite
ordmarius alteri cōferat. Quid ē hoc aliud
qm litū materiā exhibere. Nec illud min
absonū qz magis fauoribz humanis aut gra
cia aut metu a cupiditate a cōsanguinte
a affinitate a aliquo impetu amm qz ui
dito aut delectu prouisiones iste fiūt. Nec
ad ea dona spectat q sanis spūs mēbris me
ibz variis varia distribuit ad regimē ordiā
tū atz p se sufficiēs mei corpis. Vnde fit ut

auris ad uidendū ad audiendū oculis nōnū
qm applicet silisq; octor mēbror cōfusio
fiat. q nulla maior pnicies Ex quibz her
rndicibz pollulasse credideri Profecto ex fedis
mquametis clericorū. vnde qā piere virtutes
ex quibz ta similitudo mea ad celestē ierarchi
ā intemerā saluabit sublatus ē simul tis
ōms decor ordīs in quo pma fundabatur. Pri
ores illi sub quibz magna felicitate florui
sapīa celesti fideq; feruebāt isti posteriores
carnali prudētia corrūpūt. illi inflāma
bātur amore dei. isti flagrāt amore mūdi.
Illi firmabātur in uero bono spe solida Isti
spe mēdacij falsis boīs inhererūt Quo fit
ut quēadmodū illi p sapīaz spūs ceteras q;
claras virtutes meū regnū fundauerūt orna
uerūt āpliauerūt. sic isti p carnis prudētiā
cetera q; feda vicia idē diruāt maculent resti
gāt Nā cū caro cōcupiscat ad ūsus spm cui
dubiū ē leges carnis spūalem policiā po
ciius subruere q̄m saluare deterere q̄m emē
dare. minuere q̄m augere Hinc dicit ethy
micus Imperiū facile hijs artibz retineri
quibz initio partū ē Vnde qā meis ppugna
toribz artes ille desunt quibz michi digni
tatē ac opes anteressores eorū peperūt vn
diq; in meā dignitatē ac diuicias sit im
petus Et sicut ex illis tāquā patris radicibz
par latissime exortare sic ex istis tāqm dis

mediarū surpibz ōnia sasmata et creā sunt et nutrita O indignū facinus o sceleratissimā proditionē milites mei et idē filij quos ad honores maximos opesq; sublimauī proiectis armis sposi mei. lorica iustitie. scuto fidei. galea salutis. et gladio spūs ad hostē capitalem tm̄ fugerūt. pactoq; turpissime pacis federe armaturā illius induerūt loricā miustitie. scutū prudētie carnalis. galeā amoris mūdani. galeā armis quod ē verbū mendax dya. Vnde pugnāt contra me et m materna uis cera vires sūtūt Quos aduocē defensores. quos q̄rā adiutores. quos michi ꝓpugnatores sperē. nō a filijs derelicta tūtū sed hostiliť impugnata Olim seuiēte tiranorū rabie me tutata ē cōstācia matrū. inualescente heretico rū fraudulēta calliditate me protexit sapia doctorū modo quid agā. cū amica mei et proximi aduersū me ꝓximquerūt et steterūt An nō ergo sunt prudētes cōgerēdis opibz. instruēdis dapibz. cumulādis honoribz. pōpis fouēdis. negligētes regendis plebibz. alendis paupibz. diligēdis humilibz et superfluitatibz coercēdis An non potius de beneficijs disceptāt p leges iustiniani q̄m ꝓpīm eruditāt et doceāt legē xpi. doceāt. ymo distant fra quē e sacerdotū nucio michi dabis nō ignarū legis xpi. An nō augmētis plus mhiant facultatū q̄m lucris animar

Quis autē hec a carnis prudētia proficiscī
negauerit· Ja uero multas michi mouerit
lacrimas carnalis amoris argumēta clariſ
ſima· cū aliū ambitiōe corruptū p̄ ſcelus
dignitates rapere/conari cernere mḡtū abire
earū abuti potētia p̄ eā vim adhibere au
rū pollicerī minis terrere allicere blādiīs fas
nefasq; cōfundere nō reuōtū neq; metu le
gū neq; exēplorū datha et abyrō ſimoīs
magi regis oſie lugebā quoz cernēs alios
auaritia rapaci oues ſpoliare exactiōib⁹
exactiones cumulare accuſatiōes ſtruere fere
re lites falſis criminibz innocētes impetere·
cōgere pecunias tremis tātūmodo negotia
tionibz intendere quibz ſalubriter cōſul
tū putarē ſi mallēt ariſtotilē audire q̄
apli preterire mādatū Ille p̄buſſamulos
opulētis cōſiliū dat ut ad miſtrādarū fa
cultatū atq; familie negotiū procuratо
ribus imponāt Ipſi uero ſilē viuāt aut
philozophētur Hoq; modicū miror apud
iſtos ariſtotilē cōtēpni apud quos michil
ualet aplōz exēplū ſalubre qui ne vbū
dei relinquere cogerētur septē dyacones
p̄ miſterio meſarū inſtituerūt Nec ſine
lacrimis niſpicere poterā aliū cōcubi
natu polluī cuitamē ut puritatē an
gelicā emuletur cōiugiū ē interdictū
luxuriā nō cla ſed impatulo habere

fedis factis fœda vba cõiugere · deplbz mple
re vẽtrẽ · mebriare vino doctũ et ad caluẽ
vigilãti stertere naso et mille malis alijs
ppe cõspectis fluebãt michi lacrime ner flu
ere desinẽt nisi malas istas radices peyo
rũ gminũ matres sumisas agnouero ¶ Nã
quid postreõ de spe mẽdaci proferã ¶ Quid
sacdotes sperare dicã · utĩ sempitnã gliaz?
Ner pfecto eorũ postreõ cura ẽ ¶ Sed quid?
Sperãt bnficia ꝓsequi sperãt emolimẽta
trena · sub noua lege uetera scĩũt · cũ nouis
pmijs etmisaz relictis ad legis moysi ue
tustatẽ resoluũtur · et ex scola credo stoyco
rũ nõ ẽte xpĩanorũ hõres istos ad ducos
benefitorũ virtutis pmia ducũt ¶ Quod fac
ad opes turos nõ existimo nisi ita oclos honores
ꝫ cõũterẽt · ut onera nõ adũterẽt · nisi ho
norũ dulcedmẽ ꝫ nõ onerũ amaritudmẽ
ĩspiceret ¶ Antibi uidet nauclerus sumis
tẽpestatibz usq; ad fmẽ dierũ meorũ ma
ri iactãdus rẽte pmiũ putare trenũ como
dũ quod tãtis piculis cõũctum uiderit
Nõ putabit mquies nisi tẽpestatis ĩmẽor
Ceterũ quis uiator pro laborũ pmijs cã
petũaz sũpserit · quã nisi ꝑ medios la
trões predonesꝫ mau semp põuerit
possidere nõ ducat ¶ Nullus mẽses nisi salutis
oblitus ¶ Ergo si m. beneficijs statũ lubricũ
sempitnezꝫ pene mnis facile piculũ messe

certū sit quis intelligēs nō ea magis susti
pe metuat timore pcloꝝ q̄ q̄rat spe cōmo
dorū Quo circa solco mirari quid hij sibi uo
luerūt q̄ p̄mū gratias expectatui as appla
tauerūt· ſ; ut uideo iā dudū vera rerū uo
cabula amissa sunt Habes itaq; uel maxi
mas afflictiois mee causas· q̄a dū oīs que
sua sūt q̄rūt nō q̄ ihū xp̄i· et quod sibi uti
le ē nō qđ multis dū suaui carnis pastui
tantū cūrles mtēdūt· curr̄t ad hoōres· o
nera reiecerūt· q̄rūt iocūda molesta fugi
ūt· quod ī alieō statu dulce uiderint ad
se rape· quod m̄ p̄o amarū cognouerit
in alios proicere moliūtur Inde discor
die lites sās̄mata rixe ſmultates et tor
ordis mei turpissima cōfusio Quero do
mie si ab hijs pestibz hor tpe liberabis
ac restitues regnū isrl· et p̄cor ut resti
tuas· qđ fruz sulmde spero quippe spi
ritualibz tuis eruditissimū· Sacerdotes
dei legē ignorare nō feres uti sine dāna
tiois piculis ignorare neq̄unt· quod
multis autoritatibz sacre sc̄ripture cōfir
mare ſ; breuitati studendū ē· Demiq; tu
a puero te celestis religio susceptū a dō
spūalit viuere docuerit· ut id tibi in
naturā cōūsū sit aduocabis spūales vi
tos ad bñficia ab hijs carnales arcebis
Excludes quos spes improba ad imper

portūc petendū impulerit ſ uuitos intrare
coges quos paruipēdere trea cōpatiōe cēleſ
tiū agnouerīs Ērmde cōfuſionē pītis tpis
reduces ad diſtinctiōz ordis Coges quēq; ſu
ū tenere locū ſuo gdu cōtentari officiū exer
cere ordīs ſuſcepti limites nō excedere · no
ptur bare tīmos poſitos a pribz Jubebis
quēlibz eſſe cōtentū meſura ſtatuū decēte
Et qm̄ praue cupiditati tminū ipo nemo
tu oībz pfigere conāberis Precipies ſemare
ſpūalia qui metūt carnālia Contra leges
rīte latas quātalibz importūitate petētiū
fatigeris nūqm̄ diſpēſabis miſi aut nīritas
urgeat aut cōmūis prouocet utilitas Illio
qm̄ fuerit potuis crudelis diſſipatio qm̄ uſ
ta diſpēſatio Caucbis diſpēſatiōz ipāz lege
cōiorem facere ne turpe ſit ſi regulā ſua
vincat exceptio Si ber feceris ad q̄ te ſuſcep
ti offim debitū aſtrīgit tn̄ ſcīſmatū anul
ſis radicibz pax ipa xpiana ſibi tracū orbē
denuo vēdicabit Et m hoc poſitū ē vnicū
patis ſtabile fūdamētū · ſme quo ſi quis
edificare uoluerit michiloplus agit · qm̄ ſi
det opam ut grana tecta parietibz acūdmeis
ſupmponat Morū corruptio fuit p̄ma cau
ſa mali quorū morū correctio erit p̄ma cau
ſa bōi Verū hic labor hic opus ē · nec horſa
cere poſſis miſi te pp̄m qui tui ac domeſtici
iuuerīt Proinde gregoriaō exēplo ꝑſuaſus

aduocatis tibi tutorū laborū socios · clericorū ac
religiosorū quosq; prudētissimos ac optīos
Ornabis domū tuā sīs prudētibz modestis
integris incorruptis Quā em domū decet sāc
titudo si nō tuā domīe? Certe parū profutu
ra ē tua vm̄ iustitia · si cā uicerit dissimilis
aliorū affectio Vteris subinde mēbris tuis
regis q; sūmi scrutiis exēplū quēadmodū
ab illo dissuitrūt assidue spūs angelici ad ho
minū mīsteria · sic diriges p orbē tractū pa
cis nūcios Vide tamē qualibz mēbris uta
ris Dūt quedā paralitica · q̄ si uolueris ī
dextrā mouere · praue potius feret m̄ sinis
trū Proinde magna tibi cura subeūda ē t
ut ad hoc mīsterū ydonea diligas Post ha
bebis rerū mūdanarū curas ut huic marīe ma
ior ac efficatior īserui as · Vide queso si mre
as oneribz · Vide si quis alius tāta sollici
tudine fatiget quāta tu Vere hoc dixerī sū
mus honor sūmī onus · q; ne te on̄ creat si
bene mīstraueris sūmi oneris sūmū p̄miū Vide
demq; si nō tibi mūbat cū ermio rege psalle
re durū quidē si uigilātis uiri tāticū Videde
ro sōnū oculis meis ꝛ palp̄m · dor ꝛ requiē
tpibz meis dom̄ tueāz locū dño Sed quē locū?
Patē nēpe · In pace factus ē loc̄ ei Sed q̄ nā
ē hec pax? Trāquilla bonorū cōcordia Non
est em pax impīs dicit dōs · Tolle igitur ui
cia · redibit virtutes Redde michi formā ·

redde uitã· redde eccã cũ dño gratũ locũ iue
nire· cũ hoc tpe regnũ isrl restitueris· Her
ecclesia tecũ Ciuq uocabz nichil aliud admitto
nisi pcationz hymnez ut deq det dies vite ac ro
bur virtutis ut sub tuo pontificio pulcre
patis dilatationz ãplissimã videre possimq
Amen·

Sermo eiusdẽ de euangliõ xix dõice post octa
uas pentecost et pt dicti in dedicatiõe ecclie

Ode in domũ tuã· origial'
math ix et marci ẽ et re
citatiẽ i euangliõ dõice cretis
Et si her xpi uox ad met
duci pt qi me iubeat in
domũ regredi· et increpas
dicat quare tu enarras iustitias meas et
assiũs testamẽtũ meũ p os tuũ· attamen
quia sic opq ẽ manẽdi audaciã pstat pa
ralitic⁹ hodie a pctis simul et morbo
curatus in illa quã ingressus fuerat xps
domo Dic agã eomodo in domũ ubi xps
grabato ppie fragilitatis in stratus plẽa
fide deuoluar ãtenq morbidã ipe parali
sim mee mentis eiciat Et q est illa xpi
domus h·p· domq haud dubie de qua
in ymno cantt domq pudici tẽpis tẽplũ
repẽte fit die dei Domq insup quã pro
asilo et tutissimo oim criminõsorũ refu
gio xpus in celo lõge pclariorẽ qm olim

romulus m latio cōstituit de asilo romuli
florus m epigrammatelibro pmo Hec domus ē
ad quā te iubente ihū pgo m qua sanari cu
todiriq; cōfido ac pmde verbū tuū te cōsentiēte
gracius eloqui ad quā cū gabriele nos ōnes
accedamus ptor dicētes Ave maria &c Vade
m domū tuā Apud indoctos vba domi ac
saluatoris nri ihesu hūilia quidē aridaq;
vident. qui si actoris sapiam ppenderent ip
se em̄ est m quo sunt ōnes thezauri sapiēcie &
sciēcie absconditi Colocēs 2°. mtelligerēt pro
fecto ea vba mlta sentēciarū maiestate plēa
esse multa mstup sensuū varietate fecūda.
Nichil m eis ociosū repoī putandū est. nichil
quod nō fidē edificet mores cōponat spem
erigat caritatē corroboret. et ad bīe felicita
tis desiderū accendat Tot quippe sensus v
bi actor intēdebat secūdū guillm̄ pisiensem
m de fide et legibz quot ex eo elici uel quoli
bet mspici ueritates pnt quēadmodū deus
tot m re creata bōitates quot ex ea puem
unt bomtates pintendit. Qua m re pspi
cuū est sacrā scripturā p imēsa capacitate
sui domū ex ōm parte āplissimā existere
m qua fabricatrix sapia mensam posuit
copiosissima ciborū oīm suauitate refer
tā sapiēcie 9° ceterū ueluti speclm̄ cōcauū
quatuor facies ex reflectioe uaria radiorūz
visualiū ostendit nō alit° mspector solers

vbi diuini quatuor sālt̄e veritates secūdū
quadruplic̄e expositiōis modū poterit̄ tue
ri Quod ut manifestius fiat et ad colloc̄ā
dū nr̄e collatiōis fundam̄eta ordm̄eq; m
dicendis obseruandū ad th̄e nostrū cōuita
mtuitus Vade mquit̄ m domū tuā Potest
certe dom⁹ ista ad mālem hoīs mhabita
tionē referri iurta sensū ītālem quo sūp
tū z m locis stripturarū inueries nōiatī
luce ix ubi xp̄us ad zacheū dicit Jn dō
tua oportz me manere Pt 2° p domū ec
desia militās mtelligi iurta sensū alle
goricū pme ad thymo 3° Scias quō o
portet te m domo dom̄ cōuersari et 2°
ad thym̄ 2° Jn magna domo nō solū sūt
vasa aurea loquitur de prospitate hoīm
m ecclesia Potest subinde domus ista
huānā sigmficare cōstāciā iurta mora
lē mtellectū hebre 3°. filius m domo
sua ē q̄ domus sumus nos. de qua per
psal. ambulā m mnocēcia cordis mei
m medio domus mee Kursū quarto p
domū hāc celestis accipitur paradisus
secūdū sensū anagogicū iohis 14 m
quit xp̄us Jn domo p̄ris mei mās̄iones
multe sunt Et m p̄s bti qui habitat
m domo tua domīe Quis igitur philz
R p hys amādūsis arbitrari salua
torē nr̄m ih̄m xp̄m q̄druplic̄e admino

ī preassūptis vbis deduxe moītōz qī dixrīz

vade { In domū tuā q̄ē mālis structia ·
In dot q̄z militās ecclesia cuīē i
In dot q̄z ap̄a cōsecrecia
postremū ī dot q̄ē felicitas ꝛ glia

dū hec iacta sunt fundamēta· ait lactātius ex vbis tullii· q̄bz supedificare volens quatuor cōponā oīōes· moderaturus vtīusq̄ quoad potero stilū p̄us magnope p̄trauens ac studēs ne sermo friuolus illiberalis q̄z difformet ac sordeat· De hinc elaborās ut talis sit qui intelligatur sed ab intelligentibz tamē verbaz latina scientibz p̄ma autē oīo nr̄a erit secundū hystoriā miraculi x̄pi cōmendatiua 2a erit secūdū allegoriā ad ecclesie gubnatioz hortatiua Tertia erit secundum moralitatē ad cōsecrac habitudinē īductiua Quarta erit uero secūdū anagogiā ad felicē beatitudinē inductiua Et has duas ultimas pro collatione reseruatas esse uolo ¶ Primā q̄ aliquatulū spectatiois hēt aggrediar resecare· Magnū ē p̄cs inclite magnū et ad erigendū sursum aīos p̄cipuū hodierne cuiusq̄ miraclm q̄a et pīa fideliū corroborat credulitatē et execrabilē incredulorū cōtra deitatē x̄pi blasphemiā radicitus exīmiat Q· ut pateat hystorie veritas sūmatī ad mēoriā reuocetur Erat in capharnaū vir quidā cuius mēbra paralisis adeo dissoluerat·

ut nec se ferre nec illa cōpage subsistere
posset sed emortua et quasi cohercia mse
ipsa collabebat Neqz em a corde vitalis calor
p meatus fibrarū diffundebat ita ut mar
tius· quippe emaciauerat aut ex frigore con
stingente aut humore supfluo oppilāte siue ī
eis vinaces nervos corrugauerat calor
minus siue minus mulcebat Hūc egrotā
tē ḡfbato prouolutū hoīes quatuor p tecta
domus an xpi pedes dimittūt Mira illiu
vemētas Nec nāqz sua deferēcuiqz fidē
intuitus eū a peccatis tāqm egretudims
radice primitus absoluit· Dem de agni
ta inculpataqz blasphemorū iudeorū cō
gitatione sanitati eū restituit Vigorē in
sup domui usqz pgendi grabatūqz ferēdi
cumulauit· Tolle inquit grabatū tuū et
vade in domū tuā Non hec humānis opib
nō arte magica prouenīūt ait mōticus
Rapax ad eneā eneyd K· maior ait
deus Non abhūitus ē hibarū suarus non
pegnarū vis lapidū sed solo iubētis sono
repēte exiluit nervi· micāt vene· medul
lis sanguēqz intorsus imbibitis· calef
cūt ossa· rubet cutis et mbercia lāguida
qz olim mēbra propīis exultāt officiis
restitui En grāde stupendūqz miracu
lū En pclarissima humanitatis xpi dignī
tas· q tanto in ope diuinitati subseruiuit

ba

Vera em̄ probilitate dici pt q̄m̄us ḡius
om̄s vnā ad'opietur · sentēciarū z·d· ix· qp
m om̄bus xp̄i miraculis sua huāmtas
ppt ip̄us ad v̄bū ypo cam ... vmonē tā
q̄ causa 2a p̄ncipālissima coīmuit· et ī
hoc est quedā eminēs ipsius ut ita loq̄r
om̄potēcia et p̄rogatiua smḡularis sup
ceteros hoīes s̄cos p quos tātūmodo me
ritorie sme eorū cāli cōcursu mirabilia
patrata sunt Exurge nūc quisquis ades
tolle grāvatū ꝓrie fragilitatis et uade
pedib⁹ mētis m domūbāt m qua audis tā
gloriosū opus fieri Circūgira tōs ocl̄os
ut lūe fidei collustrētur· atq effectu puro
cōsidera q̄m hic tpl̄iter opata ē xp̄i diuīta
In p̄cōrū relaratiōe In cogitationū aḡm
tione In subita paralitia curatione· hec
nēpe opa diuītatis esse ꝓria Iheronim⁹
in omel' testis ē· et ex scripturis colligit·
De p̄cōrū dimissione ysaye &z Ego d̄ns
deus qui deleo miquitates De notitia cogi
tationū z'j palip' Tu solus nosti corda fi
liorū hom De miraculorū opatiōe ī ps·
Facit mirabilia magna solus quod m de se
cretis secretorū arist nō siluit Opator īqt
miraculorū vnus r solus ē deus Tria insup
psoms diuīs appropata hoc in actū cōspici
mus Non ergo opificis xp̄i diffiteamur diuīta
tē· clemēcie spūs sancti iudex ē criminū abso

lutio · sapiēne fuln mspectio ſcrretorū · potenie
prīs morbi depulsio tā ſubita equidē et plena
tia ut palitico iuberet xpūs Tolle ꝛ Vade
m domū ista ubi xpūs opatur uelueti quoda
m domū loth itruit pfida mareduloꝝ duū
tatē xpo eripiēciū turba q̄ in condito murmu
re obstrepās dat ſme mīete ſonū ut maro ait
acclamās ſingula her eſſe vmo nulla ad di
uīitatis m xpo atteſtationē argumēta · Qua
lit mq̄unt probat xpi diuīitatē pīcoꝝ re
laratio aī moſayas ſacerdos purus idubie
homo id habuiſſe legatur officiū leuitici ꝯ
Cy ſi rnderis eū nō abſtuliſſe pīca autori
tatiue ut xps ſ dūtaxat ip ad pīcoꝝ cū do
reconciliationē p rpm ſacfici et pīcū fiebat ob
latio Non euadis inquit hereticus obtio naz
tibi psbr̄m noue legis qui autoritatiuo vbo
mſtar xpi utitur dicēs Ego te abſoluo ꝛ
quod plus autoritatis arguere videt q̄ dica
re dimittūt tibi pīca tua Hāc talū naz de
medio tollit t̄membris de pīcate diſtinctio q̄
ſup ℔ ſmarū dy z cōmūt notata z ſto · ar
guit bonauētura · Eſt itaq; in relaxādis t̄mī
bꝰ · pīas autoritatis · pīas excellēcie et pīas
nuda mīſterialis Pīatem autoritatis dici
mus q̄ ſit ſūma ē ut nulli alteri m ſua actio
ne īmitat et illā ſolius dei ꝓpriā eſſe cōſtat
Pīas excellēcie q̄nus ab altero fluat atꝫ di
riuetur her tamē ē cū progatiua quā mīſte

rialis ptas nō obtiet Et que sme sacrifitio
sme sacro sme forma uborū detiniata trnia
diluerit et mīsterialē ordmat tributas pta
tē Concedat igit sacerdotib⁹ mīsterū pta
dmittendi nec tamē diuītas eis astribat
In xpo autē duas alias mstiusse ptates au
toritatis sīs et excellētie si cōuincimus e
ūdem cōcludim⁹ deū esse quia nemī q deus
nō esset collate sunt nec ut cōtrarent con
gruebat Conuincim⁹ autē iudeos em qm per
cata palitia absq cōfessione siue sacrifitio o
ratōe sacro ue deleuit merito huāmtatis
et diuītatis mpio Iuuat nram hāc asser
tionē paralitia fides ob quā m aīa pit et
m corpe sanatus ē Credidit itaq filiū hois
illa pōtū esse potēia quā sibi messe iudayta
mpietas detrectabat Illa autē q alia erat
qm autoritatiua excellensq ptas pro cui⁹
attestatione miraculū patens submde mō
stratū est ut sciatis mquit ihesus quia fili
us hois ptatem hēt m tra dmittendi pta
Tūc ait paralitico surge et tolle grabatū
tuū zc Nesci eū dre iudeis estimares Phāc
quā foris mtuem curatiōz mteriore ne
gare nō potestis nec arguere me medam i
re occulta qn palā miraculose vba cōfirmo
Insurgit cursū z⁹ hereticus claōr et impug
nare cassareq mtitur alterū diuītatis m
xpo assuetāde argumētū de cogitationū

cognitioe Ara et pphe mquunt quibz nulla
diuitas tribuit nomodo secreta aliqua cor
dui penetrati sunt qneria pluria ab hoibz
nondu cogitata predixerunt Quid vndehz
pres h. Plane fatebim et pphas occulta
multa puidisse cui⁹ causam inuestigates
aristotil' duarena plures pphorum esse dixe
runt hoies purissimi intellectu que ner cam vi
ciorum caligo obnubilaret ner tumultuantium
curarum strepitus a tranquilla sede contemplationis
abduceret et pinde aia ipsorum vite speculatis
simi politissimi in om parte conformis fingre
batur diuine illustrationis radiu susciplens
abdita qq cognoscens Veritatem a tractoribz
catholicis rectior uerioreq pphetarum ratio assig
tur miraculosa sancti spus inspiratio qq
ea q dicut vehemetes sint ad pphetandu
dispositiones Quid igitur qualiter m xpo po
tuis qm in pphetis diuitate prohut cognitio
agnitio: prorsus optime Quia si pphia esset
ut hoc et alia ena pluria mdiat et macome
tus xpe processit Hi tales mstip qui diuine illustra
tioms particeps esse meretur erat absq; m
dubitatione bonus iustus uerazq se autem
deu esse asseruit cui prosequi est credendum
alioqn nonbonu sed blasphemu confiteri neces
se est quod impiu credere omis cuius uita oiez
doctrina oraculoru et miraculoru vallata testi
moniis patefecit Qua de re thomas bragr

wardmū m sūma libro p̄mo parte 3ª p̄mi
tractatu p̄mi ca^li copiose disserunt Sed et
tertio adhuc indignatiōi frenitu cōclamat
maredulorū multitudo asserens p̄clariora
tū admiratiōe tū dignitate miracula alijs
in dominis p̄phetes puros effecta q̄m hic p
xp̄m · quorū si nullus ē deus p̄het mdubi
tanter net ex similī xp̄us Et ut de grandi
hystoriarū aceruo paucā colligā obijcit no
bis iudeus helizeū qui filiū Sunamitis de
functū sua in domo viuificauit 4^i regū 4°.
Et q̄ āplius obstupescēs solus ossibꝰ suorū
contactus in cadauer huānū aīaꝫ simul
et uitā p̄fudit · ibidē 3ª Oppomt nobis ar
rianorū secta susitatā in cenaculo tabitā p
petrū actuū 9° Et aliū in poetici templi ru
inā act 3° Ner miretur hec xp̄ianus tū
tū pollicitus sit xp̄us dicēs Qui credit in me
opa que ego facio faciet et maiora horū faciet
Joxiiii Vel si quis dixerit ut dominus arma
thanus de q̄ ar lib 2° et ca^o ult^o Et sicut
nicolaus de lira p^ot ubi supra q̄ petrus aut
alt^r nō ideo deus p̄het miracla conuincitur
q̄a non p̄pa et imparatia virtute ut xp̄us ·
sed mutuādo adorādo q̄ pegit · id facile re
fellitur · Vmbrā nāq̄ petri et helizei ossa
et sudaria pauli nō orasse certū est Vm
bra tamē petri et sudaria pauli etiā ab
sentis certū est opē salutiferā prestiterūt

laguentibz act° 7 10 et ut dictū ē helizei
ossa vitā sepulto cadaueri refuderūt Quiquid
insup oraut xpus miracla facies fleut
et in seipso turbatus est Johīs xi Dicta
mquit pr qa semp me audis Deinde
gentiles ydolorūqz cultores de suis
miraclis celebres nobis ingerūt hysto-
rias quorū multa cōplexus ē ualerius
li 1 c de miraculis narratqz torqnātū co
tē nouacla secuisse et uestalē virginez
cribrū aqua tybris implenisse Cōme-
morat et hoc idē cū aliis aug° de ciui-
tate dei c 10 Suetonius quoz tnquil-
lus li de xij cesaribz vespasianū impa-
torē refert celū illūasse et alterius de-
bile crus solo calcis tactu solidasse
Josephus ptera r° ātiquitatū ab alex
andro macedōe phāphilicā mare fu
isse diuisū narrat sicut a moyse rubrū
Pro hys vide si libet bragd? ubi supra Ad
extremū mirabiles artiū magicarū effec
tus quis nō audiuit lege in lris exo c8
de magis pharaonis et qd virgetus ē
vide phitomissaz samuelis xpīe vere
suscitatricē put lra sonat 1 reg 28 c
Et augustin° opinatur in epla ad feli
cianū et ponitur in glosa ordinaria
1 reg c allegato Quus ergo nō desistat
xpm cē deū concludere ex miraculos

opibz cū hec audiat videat et ꝑpendat. Nam
utiqz hꝫ difficilis et ꝑplexa hec quō z vbi de
verorū a fliz miraculorū discretioe tāgit et
eā a doctoribz prato fūditus euacuatā repi
ri mirū si ad me altior puenerit qꝫ aut ige
nio tenui cōprehendere ualeā a arido breui
qz sermōis eloqo cōpleti diuā tamē aliqꝫ ne
de silētio mō gaudeat sup nos mnicus noſt
et teneamus ī ꝑmiis nullū ꝑpe et uere diuū
miraclm ab alio qꝫ a deo posse creari qm
solꝫz q̄ sup oēz causarū naturaliū cursū z
ordmē dnatur. Ilo ꝑiudicio tm ꝑuilegio hu
manitatis xpi ſmgularissimo. Neqz em de
monorū nez angloꝝ nez tpate cōplexionis
nec astroꝝ nec humane ymaginis qꝫ miracło
rū factrice auctenat ꝑ se siu de aia posuit
Tāte uirtutes sūt ut ul' creet aliquid uel alt
certo causarū naturaliū cōcursu formetur.
Cuius plerūqz tā secreto celeriqz fiat motu
huiꝰmoi cārus applicatio qꝫ actio q̄ natu
re ē miracło deputet ꝑsertī ab mdoctis
et m phia ceteriqz artibz parū eruditis
Amplius sane cōuenit qꝫ sicut apud hōes moris
est qꝫ m attestatioe lrārū sigillū appendit uel
appo signū ꝑriū nō aliter deus miraclorū ve
rorū apationē veluti sigillū et signū ꝑriū ī
duxit m robur veritatis illius quā iubet credi
et nulla vnquā mutatione miraclorū con
ditor fit uel erit ī ope mēdoso qui reclamet et

qm̃ p ſcripturas ſacras p pphetias p reuelatiõz
uel alit illã falſitatẽ nõ eſſe credendã edoceat
Deus em̃ ueritas ẽ ſerpm negare nõ pt Multo
rũ ſiquidẽ r mt alios ut opĩor auguſtĩ ſmã
fiut deũ p malos nr̃onũqm̃ mirabilia opari
et hoc nõ vt ſit falſi teſtis · abſit ꝟ m dãna
tionẽ tã illius qui fact tã illorũ q̃ ſedua et
erroribz exercari meruerũt Et quẽadmodũ
dixit de antixp̃o ad probatiõz electorũ Vnde
aplus ſme caritate mõtes poſſe trãſferri nõ
negat p̃e cor ꝟ Et de nouiſſimo die aiebat
xp̃us multi dicent michi in illa die dñe nõne
m nõe tuo pphauim⁹ et in nõe tuo demõia eiec⁹
et in nõe tuo virtutes multas fecim⁹ Et
tũc cõfitebor illis q̃a nũqm̃ noui vos m^t vñ
Et de phitomiſſa et iuda ſatis cogẽs ẽ arg̃u
mẽtũ Nec itaqz q̃uis ſe ferent q p mẽdace
miracli actor eſſet deus nũqm̃ tamẽ ſigillũ
pp̃m ſic flãri nũquaz ab eo abuti m̃n
datio ſineret q̃m et reclamaret et cõtrdiceret
alioquĩ quõ eide credere plus q̃m p̃nupti
qui flãrias l̃ras ſigillo ſuo cõſignari ſinet
et abſq ulla cõditiõe p̃mitteret Ex hijs
quãtũ eſtimo videre poſſum⁹ credendaz
eſſe in xp̃o diuitatẽ q̃a deus ꝑe ad hui⁹ rei
affirmatiõnẽ actor fuit miraculi hodier
ni relorũqz plimorũ Et deus nõ ſolũ nõ
reclamauit phibens ne talibz crederet · ſed
p os õm pphãrũ et gẽtiliũ ſibillarũ hec

ōmia lōge ātē pdā sūt laudata et approbata.
Sup hoc legat dñs armitinū ... qui uult armitinū
m tritz pmis de q aristotil et mcol' de
lira m qstiōe contra iudeos Scotū q. 2. pl'.
et bragd' ubi sup Et sup ōs augustī m illo
quē cōstituit de ciuitate dei dicit Cū igit
assensū miredulū facta ab hoibz piis mi
racla negabit si de pnupali actore fiat
assertio si de mīstro miracli dicūt dūtaxat
fatebimur Neqz enī eos audiēdos puto qui
i oībz hmōi hystoriis fidē negāt In
ciuilib equidē iuriū temeritatis est alteri
nō adhibere illā quā sibi cōpabilē pstari
vellent credulitatē Dubitande tū sānctitat
a nob cur nō deos, ... nō affirmam? apta: pari
ē ex pmissis respōsio Illa quippe miracla
ul' nō adhibita sunt ad ædificandū dūta ædificandū
tē in sanctis sicut de pphis apls ceteris
viris iustis cōstat Vel si hoc aliq neqssm
et dēmū familiares execrabili superbia
capti intenderit deo palā cōdicere tū p
pphas et reuelatōes tū p naturale dic
tamē instinctū insinuas nō esse credendū
deorū pluralitatē condamnasqz ōnes deos
gentiū deōma magosqz et ariolos exetis
Vides iudee cur dānaberis antixpo mi
racla facienti adhereas et xpianū salua
bit xpm cōfitens miracla opantē assert
et ostendit utiqz signū et regis sūmi sedilli

tūquā falsatio p diuīas ſcīptuas cōtrade-
multiplēs ſcīptūr̄ iſti ſiūadditur pphārū approba-
tio Res igit tota ad hoc redit q miracla
xpi hodiernū retetaq; ſcīptuarū autori-
tate addita et alijs mūſtāmis ſigna ſunt
et argūta ſue diuīitatis ſufficiēta quidē p
fide arguēda foueda atq; nutriēda niſi af
fectionis obſtet pūſitas. Ppterea dicebat opa
q ego facio teſtimoniū phibēt de me Et
niſi opa q ego feciſſem que neo alius fecit
pctm nō haberent Ratio quia iā nō credendū
fuiſſet ipm eſſe meſſyā quē pphe pnūcia
uerūt talia facturū miracula tamē illa
argumta euidētia ee nō pomm⁹ fidei
Itaq; iā nō crederemꝰ ſi viuerem⁹ iā domi
meritis fidei euanuerēt iā ut bōuētu
ra arguit ꝛ d⁹ Λ totus orbis xpo cre
didiſſet aplōs mſup qui de miraculis
interfuerīt impoſſibile fuiſſet de fide
plus qm de qſtioe euidēte uel mōſtra
dubitaſſe dubitauerīt et uacillauerīt
in hora dnice paſſionis pro in qua
etia miracla chorruſcabat nā petre
ſuaſē ſuīt. tra tremuit. ſol obſcuratꝰ
ē ꝛc Retardau etiā poterāt hodierni
miracli quod factū fuit ut paliti
cus illito ſurgeret et tolleret graba
tū ſuū et iret in domū ſuā Deiēs
lubenſq; multa ptereo quia nō ē op⁹

fidē quasi nouellā scrupulose discutere
quā tot sāctissmi viteqꝫ integerrie viri cō
stātissma assertione etiā usqꝫ ad mortes du
rissimas cōfirmarūt· nec ōio miraclīb⁹ inita
mur sācte⁹ uideo⁹ merepatos a xp̄o-gnatio
prauā et adulterā signū qrit mt xij Et pe
Cor j aplūs talia infidelibꝫ dari in signū
ait nō fidelibꝫ Quā ob rē si etas mā fidei
et morū⁹ mop⁹ miracla habeat incredulī
tatis nre signa sunt et dānatiōis nre msi
meliorem⁹ mdicia Porro de artibꝫ ma
gnas hor sub cōpendio hētote scām cōpio
sa⁹ guill pisiensꝫ traditiōꝫ q̄m sculpturis et : guilhelmi
figuris ymagibꝫ caracteribꝫ signis impres
sionibꝫ vbis carmibꝫ et m ceteris quibus
utūt maleficia nulla virtus ē pentus q̄
lē prediūt sed hec singla deōnes fieri docēt
tāquā sacrificia quēdā diuitatē sibi messe
profitēcia· nemō tāqm signū ppriū et sigil
lū suū parti remedīa tuū· quo adhibito
pacta q̄ prmserit dēo ad mplēt Dosq̄
terne cālūme incredulorū sup miraculoso e
cūglīj hodierm misterio vtāiꝫ respōsū est : vtāiꝫ
utrupite si placet triplicē ex hīs cōsideratiōꝫ
Prima quēadmodū uideri pncipes et p
lati ex ignorātia sue theologie xp̄m eius
promissū negauerūt· miraculoꝫ; abierit
ppt quod remittebat eos ad sipturas diēs
scrutarī sipturas· ille em testimoniū phi

bent de me Jo. ¶ Omnibꝰ mō ex ignorāna
nīre theologie mlta etiā ut verendū est de
platis antixpm suscipiet. eideꝫ et mira
culis suis adherebūt. ¶ Quod si ita ē ymo
quia itaꝫ certissime cōstat illos aīxpi pau
sores esse potissmos qui studiū theologie
quod ē scrutiniū scripturarū impediūt aut
eius promotiōꝫ implere sicut tenētur despi
ciūt ¶ Secūda cōsideratio ē qꝫ ad hoīs alit⁹
canonisationē aut cuiuspiā doctīne autorisa
tionē insufficiēs ē ipse miraclōrū ostensio insi
ī canonisando vite sanctitas inreprehensibilis
iudicet. insi insup doctīna approbāda vere fi
dei nullatenꝰ aduersari censeat. ¶ Mali quippe
miracula ut iudas aliqn thorusāit. ¶ Hanc
ob causaꝫ mt retens ne boi viri q taliū au
tores nō sunt pīores reputent. cū dicat au
gust sup Joh. uos dei famulos nō miracula
sed sola caritas facit. ¶ Alia notauit causam
bonauēturn xo simarū vbi pius. ut boi fac
te miracla parupendāt cū malis hoc cōue
niat. Unde xpus aplis ¶ Nolite inquit gau
dere qꝫ spūs vobis subiacent. gaudete aūt
qꝫ noīa vra scripta sunt in celis. Luce xo. Cul
pabilis ē itaqꝫ inmia videndorū aut faciē
dorū miraclōrū cupiditas et nōnūqn in
superstitionē traduit et errorē. ¶ Tercia cō
sideratio artes magice ad quas astronoīe
et mediāe maxīa pars spectat rationabi

lit sub nūmiatōe mortis vetite sūt · nō ideo
q̄ m illis demōes adorātur et tāto dānabi
lius quāto p vbi diuīa et orōes sacras hu
iusmodi cultus exercetur · q̄cirā ideo pro
hibite sunt qā fides salubris has p artes
impugnatur · q̄ p sophisticas quasdā ar
gumētatiōes que apparētā veroꝝ miraclō
tū gerūt existentiā uero nullā hūnt · ut flā
aut si uera sint nō illā quā p̄tendūt et ap
probatōe sua deficiāt · Hactenus R p
hereticas respondimus qui cōtūaciter alter
cāt diuīitatē m xp̄o nō posse cōcludi per
sacrā euglīa hodierna hystoriā · nec p p̄ia
tū dimissionē nec p reuelationē cogitati
onū · nec postreō p miraclōz opationeꝫ
Cuit rursus ad euāgelicā domū nīram
reūtamur et pio cordis studio collaudeꝰ
p̄mo xp̄i clemēciā quia lese maiestatis re
ū et p̄iorū cathems vītū cōfestī absoluit
et nos silr absolui postuleꝰ Contremis
tamꝰ reuerecamūꝫ eiꝰ sapiāꝫ et p̄scīaā q
occultissmarū eiā cogitationū ispector
ꝫ ut ī euglīo audiuiꝰ hinc Doctus · magꝫ
uobis ē si dissilāre nō multis nūtatis indu
ta probitatis cū añ oculos agitis iudicis
cūcta cernētis Erubescite queso illa cernē
te deo pagere a quibꝫ desistereꝰ hoīe m
spīcte habeat apud te tātū honoris et
timoris dei multus quātū viri Ceterū

humiliemur sub potẽti manu dei xpi et m
nostris necessitatibz eñ iuoce penes quã
residere oẽm egritudinẽ ꝛpaliũ et spũaliũ
curationẽ mspicimus fugiamus demqz
malorũ consortia cũ adũtẽtes qñ palitu
us post curationẽ secedere a blasphema
toribz iudeis et m domũ suã pgere iussus
Vade mquit ꝛ Alt uero firmo pede ã
bulantẽ mspectãtes amici quid putas e
gerũt gressũ sistũt stupore attoniti nec
aspectu ꝑmoueñ credũt defigũt m eo oculos
et hesitãt ne flã ludant ymagiẽ totũqz iu
dendo perrãt In retogmtu tandẽ ruũt ã
plexus stringũt pectus et matridis olim
mambz oscula figũt Interea autorẽ saita
tis ac modũ qũtant quo cõpto xpi maies
tas m celũ attollit et exsaturari videndo
audiendo gtulandoqz nõ possunt Ita iqt
euglista ut admiraret ones et honorarẽt
deũ dicẽtes quia nũquã sic uidim De
mũ paralitic⁹ q turbã suã vix subnt
domũ Dubnt tamẽ meor qã post curati
onẽ suã sibi xpus impauerat dicẽs Va
de mquit m domũ tuã quod fiut thẽ tã
qm idẽ direrit mtus vbis ut te sanũ
cõpbes et roboratũ pemtus vade Va
de m hac fortitudme tua Judic 6 Luce
17 Vade qã fides tua te saluũ fecit ut
m vus nõ erubes sub diuo expositus

Vade m domū Vade ī domū tuā z° reg
ll qm domio erit protectio et vmbraclm
diei ab estu· et m securitate ꝛ m absco̅sioꝫ
a turbine et pluuia ꝟba suꝫ ysaye ysa
l° Demqꝫ alieo ne te cibes medicinali de
ditus· sed uade m domū tuā nō alienaꝫ
sed tuā proui ꝛ hoc ꝛ l° Subtrahe pedē tuū
de domo proximi tui Et ZA domū fratris
tui ne ingrediaris m die afflictioīs tue
contra illos qui diffugit penetrare domos
ad modū impudicarū viduarū quas re
pbat aplūs | ad thy ~| Et q̄ ab afflictis
prīs dona petit ut ī otio laute viuat
spretores illius mōti· Pane tuo uescere
lib' eris· pphetice b'dictioīs exptes q̄ dicit
labores manuū tuarū q̄ mā bīus esꝫ
Et licet quidē de sensu hystorico tāquā fi
dametalia dicta sint·

Subpaddam° allegoricū sensū secūdū quē do
mus nostra ecclesiā signare dicebat Et
fiat oīo adhortatiua et ī ecclesiasticos ne
gligētes inertia· Int° seuientes turbidos
q̄ aereariū pīatū ac spūaliū nequicia
rū insultus· int° crebra puritatis mūdi
discrīma sūmus architector ihesus domū
struxit etēnis basibꝫ stabilitā q̄ eūtibꝫ m
ipsā esset in domū refugij m asilū protec
tioīs tutissimū et ex quā īminet certus
interitus· Huic domui ecclesie nomē mdi

dit aut fundamētū ꝫ petra fidei solidissiā
nec inferi porte aduersus eā ꝓualebūt Mt
16· descendit pluuia hereſiū· venerūt flu
mina errorū irruerūt vēti pſecutionū
domū illā et nō cecidit fundata em erat
sup firmā petrā Mt A hāc describit sa
lomō edificatā a sapia septē colū
mis excisas q sunt A spūs scā dona· seu vir
tutū vmūsitas· qbz fulcita subsistit Ce
terū paraliticus ut audistis m hāc domū
iubet accedere· ꝯp Vade manut ihesus
m domū tuā Et quis iste paraliticus r p·
Dane ignus humanū qd p originalis crimis
paralisim sensu vere credulitatis et bōe
opatiōis motu ꝓuatū ꝫ ita ut domū hāc
suā pse nequiret ingredi nisi eide pmū sa
nitas cōferret· qua pstita p saluatorē
aiarū uim tulit grauatū vetuste legis
i quo nō erectū erat sed prostratū depressū
nichil em ad pfectū adduxit lex· heb A de
hinc i domū salutifere credulitatis et no
ue cōuersatiōis q domus ecclesia introiuit est.
Sed ꝑpende qm p ꝑus nudat synagoge
tectū qua prius uelata scripture veteris
misteria reseratur· et ita a quatuor
defert ante xpm· qa p quatuor euglioꝝ
volumia ad xpi cognitionē inclinatur
Qmuis autē domus ista sit gnaliter
om i vna vera xpi fide coadunatorum

" luturg

vsitatio tamē nomīe illoꝝ qī āthoōma
tice dicitur quos duces in ea custodes et
speculatores suīm⁹ pfamilias istituit. vñ
eos et nō sic passim alios ecclesiasticos
appellam⁹ Ad istos pīs aūtenda ē orō.
ut solliciti sint in suā ecclesie domī pgere
ne ex īpoꝛ absentia domui detimētū mīi
bat Quibꝫ itrogressis. officio triplici eos fu
gi necesse est ut sint speculatores. ut sint prēs
seu pastores ut sint iamitores Speclato
res siquidē ad explorandū isidias q̄z decli
nādū Ezech ȝ ȝ ȝȝ°. fili hōis speculatorē
dedi te domui isrl' Sequit si speculator
viderit gladiū vementē et nō īsonue
rit buccina et pplus se nō custodierit et
venerit gladius et tulerit de eis aiam sa
guinē eiꝰ de manu speculatoris requam ī
Retrieda nimiꝫ et ecclesiasticis speclato
ribꝫ formidāda cōminatio. cui silis hēt
Ezech xxxiij° Custodi virū istū q̄ si lapsus
fuerit erit aīa tua pro aīa illius Debe
rēt īsup iamtores esse ad claudendū sa
pietiq̄z apiendū istar xpi qui e tēplo tu
q̄ iamtor exierit uēdentes et emētes. qui ī
alibi se esse ostiū asserit p qd' si quis i
troierit saluabit. Amplius eos esse cō
ueit prēs seu pastores ad fouēdū gregē
spualiterq̄z pascendū. Iohis ult. Imo
amas me pasce agnos meos ī mt xx

fidelis seruus et prudēs quē cōstituit do
mn⁹ sup familiā suā ut det illis cibū i
tēpore Hz heu qm vsa ōia Vadent p
cor in domū ecclesie circumdut paulis
p oclos et in locis aliqbz quē ibi spēla
torē qlē iamtorē · qualē demqz pasto
rē inueneris manifesta · Vidisti · Rō
stupes Quid attonitus oculis stas Scio pror
sus Scio qa horrēda te mōstrorū ymago
et abominādū desolationis portētū exī
truit Nā uelut plati absesserit aditus a
trisqz relictis ut mato ait · in corū loca
subisse mtuutus es · ·
Cecā ignorātiā pro exploratore
Timidā ignauiā pro iamtore
Et apacē sentiā pro pastore
O miserabiles et sufficiētibz nūqm lac
mis deplorādas nre domus vices Cece
pmis qm pessima ōm exploratrix statu
ta ē ignorātia q et temeritate pceps est
et elatione turgens · grecū em prouerbiū
Tut ait ihero⁹ m epla de melchisidech
Ecce em impia cōfidēnā eruditio tiores cau
sat Si exurgāt hereses · si pusorū dogmatū
gladij iaculant · si errores cūneati erūpant
nō dāget buccia · nō os apiet cetera quippe
Fret ab mmas secernit amicos · Arma non
videt aduersa · nec uexillorū signa cognoscit ·
Hinc fit ut simplices et plerūqz hrīs sedūi

bꝫ mflati a pestiferis errorib⁹ rapiãt⁹ seduc̃t⁹ obruãt⁹ Quot putas hãc ob causam hereticos esse de hys qui spẽten⁹ in ecclesia cõũsant⁹ Horresco meoꝝ·hoc iuta mõstrat voces hoc sacrilege idicãt quas mt⁹ vma epulas et cõuiuia impudent⁹ euomũt Illic sub ioci spe hereses effundũt⁹·cũ nullus in fidẽ cadat ioc⁹ Vbi cont̃ theologos totis itur sentẽcijs et irrisorijs mtrogatioĩbꝫ Eo tũc de sacris disputat⁹ bois vt in tẽp⁹ nostrũ vere maderit illud parsij de eo cõmis·p⁹ prãdia q̃ũt comã de satur q̃m dya poemata narrãt Theologia ab eis stultilogia nõiatur ꝛ q̃ sola aut pncipalis in arte lomi debuerat tãq̃m spectatrix sagacissima et in cõpatione ciuus q̃uis alia ignoracia dici pt·i vma deiect⁹ calcat⁹ reputat⁹ probrũ ingens q̃ncta si fama nõ mẽtit⁹ prelatorũ nõnulli quod vix credere ausim stultitie palã arguũt hoes theologie opam ipendẽtes·quasi ipa res sit fatua inutilis fantastica·theologi⁹ mq̃unt·ergo fantasticus O nephãdas dyabolimasꝫ voces et pditissimis actorib⁹ suis silimas O putrida ora ferro cauterisanda·q tũ spuradũ vbũ expuerũt Sta certe nõ irrisio ẽ sed mera blasphemia·et hr igne et ferro extmanda essent presertĩ in prelatis qui de necessitate salutis fidẽ explicite scive

debēt ꝑsuadē mſup et cōtra hereſes ſi pul-
lulant acrit᷑ ſapientiꝫ protegere Cremē-
da hec talibꝫ vera tamē ſentēcia Reqꝫe
m̄ dom̄ū ſuā prudēt᷑ mſtituſſet xp̄us · mſi
ad illius contra hereſes vaſtatrices tutiōꝫ
quoſdā obligaſſet Quos autē alios ex of-
fitio magis aſtrictos vepies q̄ platos Po-
tens ſit mquit ap̄ls de epō hortari m̄doc-
trina ſua ſacra et eos qui contradicūt argu
ere ad tyt̄ū p̄mo Probat hoc duradus 3°
d 17 audēt tamē eorū alia prout fert᷑ a
theo᷑ ſtudio hoies detrere O fides O re
ligio Et miramur igit᷑ ſi eccleſiaſticā do-
mus ꝓturbat᷑ ſi ſpūali tꝫ ali qꝫ īcōmo-
do quatiatur · q̄n e ſpecula theologiā p̄
cipitāt · et m ei⁹ locū dom̄ia ignorātia
ſublimat᷑ ꝓtēa inquit ip̄a Captiu⁹ duc-
tus ē ap̄ls me⁹ qā nō habuit ſciaꝫ iſa 9°
Grecā loquit᷑ ſpūalem duūe legis · non
aīmalē aut mūdanā q̄ aut iudicare de
portis ſicut ait autyſioderēſis aut de pe-
cuniys nūandis et extorquendis ſollert᷑
ſolet diſſerere Inſpūalibꝫ autē ceci ſunt
ait veritas · duces cecorū · mimrū ſi ābo
m foueā cadūt · Et etate nr̄a mimis heu
verū ꝫ ap̄hē vaticimū · ſpectatores eiu⁹
ceci ōnes · ꝑſa 66 Tres ſecūdū hoc de theo
logie cōtēptu et eiectione a ſpecla elitio-
cōſiderationes ¶ Prīa m ecclesiaſtica domo

m qua vñ° corporis mẽbra sumus scñdũ apl̃
m epl̃a hodierna· ſmile ꝫ ſi theologia odio
habeat aut eiiat quẽadmodũ ſi mẽbra hõis
m oclõs cõtraret eosq; extinguerent· Veluti
esop° refert uelut ſi ventrẽ hõis vsq; ad exma
nitionẽ ſme cibo digerere pmitteret Q2 ſi hõo
pietatioĩ tũc vtiq° esset quid de ecclesia cõ
iecturãdũ est vestrũ sit iudiciũ Theologia qppe
ecclesiastica corporis odius ꝫ et vent eiã spi
rituales cibos gluiãs coquẽs et m cetera mẽ
bra delegans· Q2 cõsecrato· In ecclesiastica
domo maiorus esset meriti q̃ theologiã foue
ret et eã m pplis lucẽ tĩndare faceret· q̃m
si ĩstituerct aduõtos ℞ medicos q̃ gratis pau
pibꝫ proclima medicamiaq; tribuerẽt Mi
raris forsan sed pspicua ẽ ratio Eligibilius
eñ pclarius atq; diuiñ° ẽ aiaꝫ q̃m corpm
mdigẽs suctrere q̃ q̃nte sit stupor ꝫ· Ex q° cogitare
liquide cõspicim° q̃m alti meriti sit· rẽo ut
fieri deceat ſme· nõ questuoso· nõ ãbitioso
ipi theo° studiũ ĩpedere pcipue m tãto ei° odi
o tãtaq; penuria De theol/loquor· nõ q̃ ad l. logia
vbosaꝫ et zophistiĩ loq̃citatẽ ℞ churmiã
nescio quã matheaticã redacta ꝫ· sed q̃ metit
fidẽ morcꝫ cõpoit· Et ab aliquibꝫ forte nõ
miorus meriti iudicaret se ĩ hoc studiũ deuo
uere q̃m ſme eo religionẽ profiteri· hic tamẽ
michil affero Rursũ eadẽ ex radice diluciꝺ
est q̃m frmola si nõ potius mqua noiet

udicanda sit quorundā infideliū opio q̄m regi
mine ecclesiastice dom⁹ sciam aduentionū hu
manarū audēt asserere ipi theo⁹ pferendā m
si fortasse mq̄unt illis in locis vbi publica
viget hereſū doctrinatio ita videlicet q̄ sacre
scripture nullū aliud sit officiū q̄m patēcium
hereſū extirpatio et nō etiā mores cōponere·
erigere spē ad celestia· discernere mīt pcta· ōes
humānas istitutiones ad diuīe legis lineā corrige
re fidē insup iā plātatā ne euellat aut erro
rū zizaniis misceat obseruare· q̄m verū ē me
tuz illud Nō mīor ē virtus q̄m q̄rere parta
tueri Hec cautē et cōsilia sapie officia si pcla
riora sint· et viris dō⁹ ecclesiastice rectoribz
digniora· tū q̄m assiduos lituū disceptationū
q̄s tumultuus supvenīs inuēris audire et secūd'
ceremonias quasdā et inueteras cōstitutionū
ābages causas circūuoluere iudices vos
statuo Hoc pacto si pius ad meoriā redire
ri illud apli ad chormthi 6· sedaria igit iu
dicia si habueritis cōtemptibiles q̄ sunt in
ecclesia illos cōstituite ad iudicandū· Cer
ta cōsideratio Q scias humānas tpaneo ecle
siastice domus regimī curā tūtā impedere
ut spūalis gubnatio pene deseratur· videt
nō mediocris occasio dimittēde tēpalitatis
Cur ita Quoniā sublato fidamēto cui tēpo
ralitas īnitit⁹ et ob quā cumulati⁹ hinc aut
edificiū ruinā pati necesse z Quā obrē hor

m loco recordari placet illud qđ a valerio li
Acz° sapientꝭ dictū ab anaxagora predicā
ipis athemēsibꝫ Videte mquit ne dū cēlū
custoditis trā amittatis Vto smāz Vide
te ecclesiastica ne dū trā custoditis cēlū amit
tatis Ignosatis p hoc qm pniciosa res ē
theologiā e specla ecclesiastice domus ejce
re. sed expecta oīa nōdū audisti Regꝫ eiz
tātūodo p spectatore posita ē ignoratia.
verūetiaz parte ī aliqua domꝰ. videbis stā
tē p iamtore mūdanā timiditatē uel timi
dā ignauiā Praua vtiqꝫ et ieptissiā osti
aria. qā ner diuinū honorē ner domꝰ sa
lutē m apiendo claudendo ve ꝓpedit. sibi
satisꝫ dū placeat mūdo. Vemūt mdoci
les pueri vagi moribꝫ mcōpositissimi Af
firmāt se alto claroqꝫ sanguīe pgenitos
familiares regū. ducūqꝫ amicos. miscet
cū pabꝫ minas. dicūtqꝫ cī abymelech Iu
dicū 9°. Considerate p os vēm et caro vra
sū Quid agit nra hostiaria. Moribꝫ no
mini suo cōgruus vtit. formidat. tremit.
et ut vbo satirico utar. ad mote trepidat
arūdims vmbrā. mil ausa negare tales
ad celsas ecclesiastice domus sedes euehit
atz illā mplet ꝓphetica maledictioꝫ. da
bo pueros pncipes eorū et effemati domi
nabūt eis ysaz. hn sunt qui ascēderūt
de domo regis m domū dom. There 26.

Et q̄ velut ozias ecclesiā violēta plāte subītrāt
2ⁱ paralipō Sed qui pares sūt in culpa re
formidāt ne sili aut deteriori pena plectā
t. Ast alij qui iamtores sūt opti helizeī imitēt
de quo ecti xlvm sptū ē In diebz suis nō pti
: p̄napē muit regē et in potētia nēo vic vicit illū nec
supauit eī v̄bū aliqd sp̄ dep̄catiōis aut
cōmīatiōis. nō iustū q̄ petere docet qui ti
mide negat. Dicet fortassis intra se tacit⁹
aliquis fieri ista oportere pro qualitate
tēpm ut ecclesiastice domui corroboratio
maioz accedat. q̄ ista sctz gen⁹ sustētamē
tū ecclie dei sint nō xp̄ius Ecclīaz michi
crede sustinēt fulciūt et decorāt nō lōgus
famulātiū ordo ī morē decentatorū nō pha
leratorū equoz nucerositas nō auceupiū.
nō venatio. nō talorū usus. nō meritriciū
sed sancti mores. humilitas. religio. pietas
pudicicia sptuarīaq̄ cognitio Et quāto
ecclesiastica dom⁹ a plīb⁹ ipugnat tāto sā
tioribz exēplis tegēda ē et scandalosis p
motiōibz mīn⁹ et min⁹ occupāda. Occur
rūt apud ostiariā nr̄am alij hōes si non
bestie potius spurcissime noīandi sint
abiectissimi spurcissimi vilissimi qui volt
intrare secreta dom⁹ ar mde timeri ait
satiricus quibz notū est illud eiusdē Ca
rus erit verri r pessimo hoīm qui v̄rē
tēpore quo uult accusare pt. Mt qd isti

scortorū et mlierclaz conqsitores sūt ar-
guminū et aliorū quos effari pudet ne pudicas
aures polluā subministratores ad qd ut pueri
entē dnoz suoz libidinē expleat vmo irritent
et suadeant Quare sic Vt inde cari habeātur
amēt timeāt Quid ultra Ista ad beneficia dy
abolica petūt mgressu petūt cū miquis porti
onē et eo importunius et impudētius q° parua
eis merita suffragāt Jubeūt alij hōes scele
ratissimi bonorū cōmatores q cōiuratiōes cōt
ecclesiasticā domū fieri audacibz medacns asse
rūt ut soli iugulare soli rē publicā seruare
uideāt ut inde sublimia dignitatū scādāt
loca Ostiaria uero nra tales ar sed lingua cō
pesco Dico de quibz loquor qui verū dixerit ac
cusatre esset mquit saturicus Nō autē illud no
uū ē habes s machab qlit venerūt viri ipi
er isti et alchimo cū eis qui volebat fieri sūmꝰ
sacdos et accusauerūt poplm apud regē Deqt
alchimū cōstituit rex m sacerdotiū et utinā nl
los mō alchios timemus K mi p nō sic profecto
nō sic sonātissima ecclie domi tuba pariēs vm
usitas cōpulsa silere fuisset nō talē m suis de
liberatōibz passa esset collūmā sileo de apti
one et usu clauiū m utroq foro curie s et con
sūetc ner de collōe sacroz loquar quia nullis
vqm vbis nullis eloquētie viribz ne tullio
qd expmeret eos qui mhac parte abusus
fūt Postremo cermte quis m ecclesiastice dō

locis pluris locat? est pastor. Nūq̄ abitiosa ra
pacitas fortissiē deus tlem e tris abyte pestes
seua ē crudelis atror atror horrida insaciabilis
truculēta Credis eā oues pascere. erras. Ex
poliat. rodit. vorat. enecat et leuissima occa
sione p fulmiatiões excōmūicationū foras mit
tit siccr insup satellitū turbis magna voce
terētianū illud ī de thyra inulcat sedulo te mo
neo et hortor ne cuiusq̄ te miserēri quī spolies
mutiles laceres q̄q̄ nactus sis audire tame
debuerat tiberij cesaris restptū. boī pastoris
esse tondere pecus nō deglutire. Suetoni? li z
Quito satius tuiusq̄ fuerat nō habuisse pas
torē. sic irato ioue fabulosis ramis ydra tūs
mittit. Hic pficiūt agmis lupi ceruiq̄ leo
nes Et formidādū ē ne ad hāc irā peccata
nīra deū cōcitauerit q̄ regire facat ypocritam
ppt̄ pcta ppli Job z xl° Hec abitiosa rapaci
tas illa ē q̄ reddit? ecclesiasticos diripit.
et q̄ gtis mīstrare debuerat. vili pcio cōpa
rare cōpellit obaudiēs xpo iubēti. gratis
accepistis gtis date. mt x Facetissima at
hoc in loco ꝫ mordacissima z ābrosij respō
Nemo mūt gtis dat qā nēo gratis accipit.
Ista se dominā reputat corū q̄ in ecclia sunt
puctuū nō admīstratrez cont aplicā diuiaz
q̄z sīmaz i cor x Dic nos existiet hō ut mi
nistros xpi et dispēsatores mīsterioz dei
Prelatoz itaq̄ ꝫ ydoneos ad diuinū officiū

ſeruiciū eligere quibꝫ ſic electis p modū accreſ
ſorij et p ſua ſuſtentatōe cōpetūt tēporales
fructus nō eligētibꝫ ꝑlatis ex quo probat tam
ꝓbatiſſiā deductiōe duradus & ſm̄az d. 21
ꝑlatos nullā ſup vēditōe huiꝰmōi reddituū nul
lā tñe licētiā · nullā a ſymoniaca ꝑcutante exau
ſatiōz Nūc igi et eccleſiaſticā domū qñ tūbꝫ
mōſtris repleta ꝫ ſpera proſpari · Ypa vīos
ecclīos ap̄d ꝑncipes ſecli decetero honorādos
eſſe et nō potius abiectiſſime qñ abiectiſſīe
viuūt cōtūlmādos Nā quos ad reuerētiā mīri
mā et ꝑcarū hēditatū largitiōz īduxit docta
hūilisqꝫ ſāctitas Mirarer ſi nō p oppoſitū
ſtultitia ſuꝑbia rapacitatis nequitia ad ir
riſiōz eoꝝ īdignatiōzqꝫ prouocēt et ad retra
hendū datīes manꝰ ſuadeāt Cur mḡūt da
biꝫut ſꝫiſti lautiſſiā fuſione ebrīet luxu
riēt. voluptatibꝫ oībꝫ īpudētiſſe demḡāt.
ut oē eoꝝ ſit ſtudiū aliene pudicitie iſi
diari opēs fraudibꝫ a ꝑlīs rape et deiqꝫ
dctiones ēe oībꝫ hoībꝫ Sed veſubditis qā qt
q̄ delīāt reges plectūt actiyim aut oratius
Satis ſupqꝫ ſatis K ꝑ · ad eccleſiaſtice domꝰ
euſiōz erat tcñ ignoratiā m ſpecīa · mūda
nā timiditatē i anua · ābicōſam rapacitatē
ſup paſcua tollocare · ſi heu nūqīn ſolitarius
Sed male ſortis aduēctus Sed ut rēe terētius
vates uel laches cōqīt vel aliud ex alio ma
lū hūpit ecce īterī m eccleſiaſticas ſedes

furēs discordia ptīacissima q̄s dissensio Et cū
ipis miseri — az oīm cumulus effudit di
ci nequit q̄ntas aīaz strages q̄ve discīmia
q̄t odia q̄les plages scīū aduexerit Necdū
finos z· sit mdies seuior et uix z q̄ sue de
pulsioī dilr mtēdat Ignorāta nescit· mūda
na timiditas nō audet· ābitiosa rapacitas
nō curat· q̄m q̄s em̄ ītensa rapacitas quia
de illa loquor totū pfas uel nephas occupa
re desiderat· mauult tamē iuxē decretistaz
reglaz partē līne ecīā īiuste q̄m toto iuste
p̄uari Itaz cū crudelis ē et matne pieta
tis exps horrēde ītonat illud z" reḡ z Nō
mitis nec tibi sit fr duidat· proch dei et
hōm fidē/ q̄ uocāt ipietas ē Que ista demēcia
qualis crudelitas Vach q̄m tristi maligno
q̄s sidere nati sum⁹ ut q̄d viuū⁹ mtuētes
mala dom⁹ nre nec obstam⁹ Que tāta m
hoīb⁹ mhuāmtas et barbaries ut ī eā ī
festo dissidioz pax nō q̄rat· Ēn quo discor
dia ciues p̄dnrit miseros īquit maro Ex
pecta paulisp et nō diu odiosū fr tapita
le cīmē exit de vuēda resarcīādaz doō
ecclesie v̄bū facere Adeo res ī malo loco
sita ē· adeo nō miseret· oīmps despatiom
proxima miserat· mquit Et putas mi
serebit· deus et hoc īpetrabit ceruix nra
et cor cōtūaz q̄ tot mal· obruta nō deiīā·
nō hūiliat· nō ad dīm conūtit· Nostra

tumultu

: pssa et

si potes quot processiones orōesq; gn̄ales ad diuē
mie mploratiōs celebrate sūt que mdicta ieui
na qualis ad extremū morū emēdatio ℟e
lege tamē smglas m biblia de iudeis hysto
rias ℣lle te docebūt si nescis, mūgm eos a tbu
latōmbs et scismatibs quas ꝑplurias ꝑessi sunt fiusse
liberatos quousq; m sacro et cinere hūiliarēt
quousq; orōm gn̄aliū et ieuniorū frequētia adi
uāz placarēt offensā ℣sta ē ꝑma et vīa pacis
adipiscēde via potius q̄m p̄ digna potēcū ꝑ
motionē aut martē sanguineū 3ª reg 12
℟ō ascendetis neq; bellabitis cōtra frēs vros
filios isrl': ceitat vir ī domū suā ℣ulnº em̄
ātea fomētis suauiorubz tēptādū ℣ q̄ vnā
ferro carnē resecare ne obtigat illud lugūm
excessit medicīa modū ℣ ꝑ viscera mie dei
nostri misereamī tūdes q̄cūq; potestis et de
betis ats succurite ℣te ī vīam ecclesie domū
et molli pectore pīsq; oculis desolationē
eiº mspicite · actigimī velocat et virilis gene
rosiq; aī robore ad defensiōz eiº cōsurgite
er adiuso ℣udete tandē aliq̄d vīa virtute
dignū quod ōm's celebret · qdº faciet vos
fama sup ethera notos qdº ad ultimū etna
vos felicitate coronet ℟ difficile ē fateor-ꝫ
tēdit ī ardua virtº ℣deritq; auxiliator dns
mox ut bona cepitis ℣ mautē rōz date quo
pacto de ecclesia viuitis · cur talentū a dno
dispēsandū susc̄pistis ℣ nulla hīr uulnera

tolerãda sunt nulle mortes et hec tamẽ si exigerẽt p salutis salute subeũda erãt Excusatio nulla z si vãs opibz vmo nõ vãs ẽ xpi sithonoribz fictis si caducas sedibz in tãto vniuẽsi et mortuoz discrimine parcitis: mea quidẽ opio q hn qui p negligẽciã vraz in ferno purgatorio ve torquẽt acriã uos lamẽtatioe ante iudicẽ expauescendi exaudiẽdi accusant z maulpant Et quo fugietis cũ vindicta aduenerit infelias sim qualit horrẽdas dei vultus manꝰ euadere cõfiditis pditissimi hom O hõm mquã pditissimi quaꝛ euadere cõfiditis Ac uero timeo ne mtassiũ vba fiãt ne absentibz et surdis z ut greciũ ẽ pribuũ asmolina tãgat Et qñ sic est vendãt rapiãt lacerẽt dissẽciãt pugnẽt piurẽt et ecclesiasticã domũ pdis exposita desertãq relinquãt et ita herde relinquũt plurim et in alias domo se trãsferũt ꝙptea obsurdescãt ecclie claoribz doloribz et crũpnis Et in quas domꝰ abierũt si itroges rndere si res ista lasciuie pateret ipsos ad visandus poetaz domꝰ emigrasse quos dã apud virgiliũ vmo enevd in temulã eoln vetoz regis domũ et hn sunt q assiduus supbie flatibz tumẽt uel ut eũglico exẽplo vtar qui arãdo sũt vẽto agitã aut qui nauicula petri i hoc mũdo sali vasto turbie illidũt scopulis et in rapidos sasmatis fluctꝰ obuoluũt penez demgũt Alii apud valeriũ fluctũ in argomatico male iocãda spurcide veneris domũ frequẽtãt q libidi

mbz obscems ĩmersi illas despatz libidinũ uel
voluptatũ voces egerũt Exiguũ et cũ tedio ẽ tẽ
pus vite nre Vẽite igit fruam bois q̃ sunt nõ
nos ptereat flos tẽpis coronem9 nos vosis añ̃
marcescãt nullũ sit pratũ qd nõ ptĩsecat luxu
ria nra sap2o Quos dã suscipit ouidus li 2o
methe08 In atrũ dnũ lũãntis meridie qui
bonoz laudibz traḃesãt et neq̃t cũ eis quitq̃
pacifice loqui· genes 33o sic eos saulq̃ nõ rectis
oculis aspiciebat dd I reg 10 Parteq̃ collocat
idẽ ouid li· ii xi ĩ saporiferu ĩ tũtis sõpm dõo
q̃ cũ fatus vgilbz dormitauerit oẽs z dormierit
ib eodẽ introducat pars altera ĩ egenã marade
famis domũ li 8· quos auri sacr fames macerat
et exãgues reddit semp̃q auidis faucibz auz
tyrãtes quia nõ implet auarus pecuniã eccle'2o
Incolũt nõnulli apud statiũ the li A° ferreas
crudeli martis edes de q̃bz dicta pt illud 2 machab
9· bella nutriũt et seditiões monet Con quos
ps mpetat· dissipa gentes q̃ volũt bella Alns
placet strepidula loq̃cis fame dom9 matth xi·
Quu cũ athemesibz ad nl aliud vacãt nisi au
dire et audire aliq̃d nouu aut9 IA Et ut naso
ait milia rumoz cõfusaq̃ vba volutant· De
mũ qd mireris quibusdã in electiõe mfernalium
furiarũ et vẽ mfernalis dom9 z methaõr
Lz· eneyd 6· quibz apta z uox illa iob· mser
nus dom9 mea z Iob IA Possem et ĩ alns poe
tarũ domibz ecclesiastas viros ostendere cum

arupolipheo encyd 7° cū seno luchaoe methaor-
pmo · cū fure caco encyd 8 Cū sacrilego busiride
tyrdia senece ī et ultā cū estu ātemuleāo encyd
8° et cū laborīto de dalī metha°° Λ · cū semsero mu
notaneo et ita de plibz iuxta mozī merita · F oītaº
nō 3 sobn res ītā uasta et tremēda eccle° rēpestate
opose fabulosa cōgiere Cōmonuisse ad extremū
suffecerit ecclesiasticos vivos domº sue neglecto
res ut si quid m eis pene virtutis ē · si qd vuifia
dei · si quid ad deū tiōris uel aōris si ulla demqz
mortis etnoūqz icendiozī recordatio vnusquisqz
ptmº resipiscat redeat accleret audiatqz mis-
tis vbis īuitātē xpm ad cura tuiº domº papuā
Vade mquit m domū tuā Dre xpm credito ho
li uistū cōtempnere domiº sū qā ptipio uade
luce xi dicebat cētuio dominus militu dico huic
vade et vadit Et si pudet o homo preptis hōm
obedire saltē obedientº pare deo De hīr ex nesis
sed fungere dato tibi offitio et uade ī domū tuā
rā ostendit scūdū apli smaz epm esse domu
sue bene ppositū pe thy 3 · exēplo ioseph qui
gubnabat credita sibi domū genes 39 · et 7° pa
ralip 29 · dicebat ezechias Mundate domū
dm prm vozī · sequt · sacerdotes mgressi sūt tē
plū dm ut sanctificarēt illud Et utinā vetus
esset sermo iste etate nra nō ita pollueret domū
domī · Ad extremū dēt ad hoc alliere ppietatis
ratio qā nō m extnā sed tuā domū pate mitte
ris Ob hoc genes 37 Λ · dicebat iacob ad labā

Iustꝰ ē aliqn ut ecīa puidēa domui mee Et eccle
siastici dīnt puidere ut nō fiat domꝰ oīōis domus
negociatiōis· Ioh 2· ne de domo pie sāctitatis ve
itroget illud ihēmie A Nūqꝫ spelūca latromū
facta ē domꝰ istā Et alibi Quid ē qꝫ seruꝰ meus
facit in domo mea scelera mltā· Ne mslup ma
ledictiōis illius sīnt particeps De qui opulēti
estis in syō ingredientes pōpatice domꝰ ihīm
Amos 6· De quibꝫ ozee 9 Ejiciā eos de domo
mea P oppositū vōis iustis qꝫ eccleſiasticis et
domui ecclie secūdū rēctaꝫ regis regiaꝫ introciū
tibꝫ polluct domꝰ Ysa 1· Letificabo eos in domo
oīōis mee hic ī pīti p gīaꝫ et bone cōsciēcie
trāquillitatē· et in futuro p glāꝫ et celestis
domus felicitatē Quā nobis prestare digne
tur ꝛc Amē

Finit sermo matutīalis

Incipit collatio eiusdē ſcr

Imperialē sūm regis domū fidē
t vadmꝰ imūtatis egētes si nō
cā dedecoro errore polluētes viola
uerīꝰ· violata quippe imūnitas im
munitatis locū nō reliquit· Vio
lāt autē eā qui eā quocūqꝫ vitio sordidātā asse
ruit cont ꝓphetātis oraclm· domū tuā dnē de
cet sanctitudo ī lōgitudiē dierū Quis vqm lo
quis r p dei electior singlariorqꝫ domus fuit
ſp maria quā si deret ymo vere qā decet sanc
ī lōgꝫ diez nullus pulldubio vite dies· nulla
hora illa sāctitudie secludit· Incipsū pia de

credulitate cōfitētes ad hāc domū refugij vnam/
mes oēramus · occurentes venerem· venerātes
implorem⁹ · implorātes salutem⁹ dicētes Aue
maria ꝛc Vade ī domū tuā · vbi prius
d arco trāssūptionibꝫ methaforis ꝙ p̄dicātes v
tim⁹ quatīus noua mīn⁹ fastidiat varietas
et a cognitis ad apphendenda magis ignota
subuectet et subleuet Quia em̄ nobis exē
gratia dom⁹ matialis sensu quotidiaōꝙ usu
maxīe cognosat⁹ p illius silitudinē q̄ p ue
hiclm aliqđ īocultarū rerū ſ· cōsciēcie et glē
cōprehēsionē facili⁹ eleuam⁹· Ner me cōside
ratio pmouit ut post literalez thētis nr̄am
domū de ea postmodū p allegoriā tāquā de
ecclesia dissererē multis q̄dē vbis sed p rei
magnitudīe ac eiā dignitate mdignissimis uel pau
cissimis Fuit q̄a ī me eadē cogitatioꝫ sicut pol
licitus sū de adeūda ordmāda ornādaq̄ cōsciē
domo· tīquillior sermo tūsurrat qui ad nos ip
sos nos reuocet vetorāat atq̄ reiuberet Recto
siquidē ordīe post mutationē ad regimē ecclē
sie de exhortatiōe cōponēde cōsciē ordīt⁹ oro
q̄ ut aplūs ait p̄e thy ꝫ Si quis domui suę
preesse nequit quō ecclie dei diligēiā habeb⁹
tūnsdē vero vbis quibꝫ p̄ceptor meus do⁹
cameracēsis tractatū suū de aīa exorsusꝫ·
magne vetez tradit autoritas duumū illud
fuisse apollinis oraculū· Nosce teipm· Inde
t illud Io iuuēalis E celo descendit notis

electos figendū et mēori tradēdū pectore. huic cōsone
mis est parsi momitio. Tecū habita ut noris q̄ sit
tibi aurea supellex. Et itm. Nec te q̄ fueris extra
hāc eādēq; sīmaq; thē nēm si ad mores deflexeris
q̄muat. nēpe q̄d aliud ꝫ dicere Vade ī d t. q̄m
habita tecū teq; ipsū cognosce dūt itaq; plurī
qui a semet lōge pegrīāt. et ut hīstonū pasitor
q; mos ē nullibi tutius q̄ m domo ppā morā fa
cūt nullibi molestius. Mirabile dictu Eos ciciº
ī alia q̄us regiōe q̄m apud seipos vepies. modo
p curias discursāt cū adulatiōe ābitiōe detractōe
nūc mtº mulierū cū greges volutāt cū libidīe.
frequētissime vero mtº auri argēti ve cumulos
madūt ductre cupiditate. nauigāt maria. aera
ptuolāt. hīū repūt prout ē stimulāciū curarū
varietas trīsuersos pcipitauerit. Cui apud sesi
q̄at illud habebitº rīsi pū ∧ nōꝫ vir ī dōō sua
horū q̄libet ut ī domū suā eat nec se deserat mo
nēdº ꝫ p vocē xpi salutiferā. vade ī do t. Itt q
dā forsitā oppōes hōm volūt ēcepta extorta q;
appellatōe domū dici. ymo vide q̄so q̄ aptissima
ratiōe. Memīsti opīor qūeadmodū plīus ī poli
li. l. c. l. cōitates instituens diffīmuerit domū
prestātē ex viri et mlieris seruū q; et liberorū
sociali cohabitatiōe cōpōi. Vbiubi autē seruī
desint bouē esse posuit pauperibꝰ pro mīstro.
Et ita ex hac societate tres ordīāt pncipatus.
nupciale mtº virū et uroē. dispositū et seruile
sup seruū. patrū uel regale pīus ad filium.

Singulis post hec singla tribuit officia Dolo autē
michi credas si nō oīa hec eadē m hoīe mōstrauero
Di autoritatē mauis pro autoritate ē augſ m de spū
et aīa c 32 si ratiōi plus cōsentis et prez quis i
tellectū offero qui pncipū origoq ē totius spūalis
ꝓgationis m aīa Di uxorē postulas qualē apri
rīdebo q ipaz volūtatē q mseparabilis soria ē
et mduudua comes intellectus sme quo volūtas
mualidi nullius ve cōsiln est et msi uxorio fede
re secū miscreat mserūda ple sterilis q pmanet
Prolē nūcupo affectuū cogitationūq velutito
tidē filioz ꝓpagmē Seruos vo i pmptu mōstra
re ē quūq sensus ipos Circūspice neq tos dees
se iudicabit si brutalis mdomitiq corporis na
turā attenderis Vns intellectus nō oposū erit m
hoīe tplicē assignare pncipatū Volūtatis et m
tellect admuicē mpcialis ē uolūtatis et itellc
sup actus suos pēnus et regalis Aboū supsēs
et corpus dispositus et seruilis Vides ut suspice
et ate oculos tuos positū habes q̄m decētissia sili
tudme hoī dū ad sui cognitiōs mittit dux diuū
extitit Vade m do t hoc dicere ē tepm rege
cognosce atq recognitas iugit cōsidera Vade i
quit et officiū quod vn cuiusq pnoiatoū
ꝑpm z nō inanit exeque Laueris qd prez iube
quo pacto uxorē cōuiuere oporteat qlit prea
ve liberos seruis iparare dūm hospites suscipe
cōueiāt Et m pncipio sigde ad materialis exē
plar spūalis fabricāda dom ē atq ut in tus

ſo hūilitatis colloret tenedū ē metū illud hoem
prepū hūili domū meūto rto figere ſaxo Cius
tenet trums mſoes equora vet? Tu cōditus q̄ti
felix robore valli duces ſeren? euū rides ethe
reas iras Jte tragicū illud in ypolito nō capit v
q̄ magnos mot? hūilis tecti plebeia dom? rix
ga ingna tonat Et rursū m thyole furēte tragicq
l cui? titul? ē hy f metro z me mea tellus la
re ſecreto tutoq; tegat Certe ſedet ſordida parue
fortue dom? Talē ſibi fabricauāt nauta ille
iops ſi ſeut? amidas de quo lucā? rōnes dīmq;
tatis ſecura tēebat Haud procul inde dom? rō
uallo robore fulta ſi vmco ſterili cūnaq; ruēs
paluſt Deīt? ſecurus belli pēdā ciuilibz armis
ſat nō ēe caſas o uite tuta facultas paupis
ag̃uſtiq; lares o munera mūdū mtellata deū
In tali ptēa vitā egiſſe pot ualerius li v c j
ipm aglaū ſophodū q̄ quis archadie eſſet
pauprim? apollis tm tm ſo gigilidoz regi
opulētiſſio in felicitate plat? z Cft tm̄dit
magis ſe pbare ſecuritatē rides tugurū q̄
triſtē curis et ſollicitudib; aulā Cuq; hāc
m tymdis edib; modeſtā hūilitatē cſar auguſt?
tenuit q̄ domū ſuā eo q̄ paulo eminētior eſſz
alijs cōeq̄uit de hoc ouid? m de faſtis li vj
ſlet paruū hui? rei nobis reliquit xp̄s eē
qui nō marmoreas dom? ſi hūile p̄ſepiū ſua na
tiuitate illuſtrauit Cōobrē hns admonitus
obſeruatū habeas ſecurū tibi pī tm̄quillāq;

hūlitatis domū cōstruere. Cui em̄ altā fert domū suā q̄t ruinā. Pū IA ratio qua nisi dōs q̄ tīmo hūlia respiūt edificauūt domū suam. Post extructā hūlitatis domū cura restat p̄ cipua ordiare familiā ne dom⁹ sit m̄ q̄ nullus ordo sed sempit⁹ horror habitat. fugiēda ꝑ oīb⁹ modis a domo discordia secūdū pitagoricorū sm̄az cui⁹ memīt ihero⁹ ī epl̄a ad rufinū ad qd⁹ retorq̄ pt illud aristotilis enigma ibidē positū. haīudme ī dō nō suscipiedū r garrulā loquacitatē q̄ effectrix ē iurgior. Sub inde ut uolūtatē intellectus doceat q̄ marit⁹ spōsam necesse ē quatīg ea appetat q̄ rēta sit adhibeat modū desideriis et se mō sulto uelit michi. Cēp memīeris nō ob aliud egregiā ade domū miserabili ruinā deiectā. sp q̄ uxor paupida fuit et uolūtas p̄ceps temere sme intellectus cōsilio pomū visu decor⁹ p̄rupuit. Porro obuia caute ne rixosa sit uolūtas. ne aut fumo dom⁹ hīndet aut stillicidio repleat. Alioquī abeūdū ti ē/michi nō ne dis dicēti hoc sapiēti fidē p̄sta. Quid fum⁹ si petis nisi ignorātia oculos intellect⁹ pstīn gēs q̄ circūsept⁹ vix senī habitat fugit se potius et horret veluti quāda mortis ymāgē. Quod seneca exp̄ssit dicēs omī sme hīs mors ē et viui hōis sepultura. dehīc quid p stillicidia nisi labiles mstabiles sp̄ cogitatōes accipi⁹. quib⁹ exagitatus intellectus ad seipm redire et in seipo

cõsistere nequit Furosa vo mulier ꝫ volũtas ipsa
et q̃m sẽsualitatis natuã pene degenerat Hec as
siduis malaꝫ cupidmũ stimulis uexat ĩtellectũ eũ
dẽq; volitionũ et nolitionũ mult̃ alterãtiũ lutib;
iquietat· uult calcatis spõsi legib; ĩpare put libs
mtoãt; illud satiricũ· sic uolo sic iubeo sit p rõne
volũtas Quid agat tũc mtellectualis sensus· recla
met nõ exaudiet· ꝓpiat nõ obediet· et obiurgs
aterbius sono vemosu cõscĩe feret· Quid igit
reliquũ ẽ misi semet e domo ꝓcipe· Nichilom
ꝑsistẽdũ e virilit videbis furore volũtatis seda
to ipꝫ dare victas manꝰ lugẽ cõmissũ· veiaꝫ
ultro imꝑari Et q̃uis recessũ paces spõte re
uocabit· ingeĩs illud cẽse ad encã· hãc p̃mam
tutare domũ· enepdꝫ Ita tamẽ misi obstinata
sit ac ĩ repbũ sensũ data· tũ etiã moneda ẽ· tũ
ne warguẽda· et talia ꝑsuat ĩposterũ legib; uerẽ
sollicitudda ab alta· Supẽ intellectui seruos cõpescere· et ne
q̃ dnatiꝰ vsurpẽt studiosissime puidere· Itaq;
effrenes sunt· cõtumaces sũt ingratissimi sũt· cõfes
ut dõm suã eis benuolũ ĩdulgẽtemꝫ sensermt
exiluũt Repẽte dõm suã ꝓpriũ discerpũt ut canes
sui methꝰꝫ· ats eũ ĩdignissima tyrãnide p̃mut
Verũq; exp̃iet illud sapiẽtis· Qui delicate nutrit
seruũ suũ a puericia· postea sẽtiet eũ cõtumacem
puꝫo· Et ubiq̃ doẽstici eius Nobiẽ eos si re ·Inimici hois
mitẽtes smt bonarũ cõsuetudmũ arceat cõpedib;
et mentes assiduis exercitationũ vberib; vigeat·
Quotidie mstip semel et ãpluꝰ hora noctiũe q̃etis

ꝑpiue

cū te lectus susceperit ponat intellectus cū eis quasi suspectissimis cū dispensatoribz ratios Nullū hoc precepto salubrius nullū viro pfecti xpiano effimius pt esse: qđ secū se facere solitū ipe senex refert de ira Introget intellectus in tbunali mētis sedēs a singulis cur sic aut sic tali in loco tali in tpe gesserit cur sic viderit · sic audierit · tetigerit · locuti sit Purgat mala pterioz · emendat cū pfectis · errata corrigat · p amorē dō corrigit Et quid deinceps agē a qbz subtbere se debeat itim et itim frequētissime cōmoneat ita dū apud temptm nocte saltē redieris verificet illud virgil' cuevd'. ipe domū sera q̄nus se nocte ferebat hoc pacto tecū multa loquis ut papit tamē caue ne male loqris hoc mō apud te cotidie causā tuā ages accusatore tuu seueriss' idēq; verax testis et iudex cassim' tuus Iages aut hoc vigilātioni sedulitate si auribz semp insovare putaueris illā nocē pplie ad ezechiā dispōe domui tue q̄ morieris tu et nō viues ysa 38 O q̄ util' prosus recordatio et q̄ in pspis sil' et aduersis hoiem sō timore pauidū et qđ ap̄lius ē liberū efficiat et mūdi cōtemptorē Sacale maut iheō cōtemt ōnia ꝛc O q̄ felix sōnus iste erit altus lib' et tranquillus post huiusmōi recognitios siu alia itaq; tāq̄ in sinu iacetat dei secura pfiss reiectis fedis demonū ap̄lexibz Nā totiēs int abominandos ap̄lexus diaboli aia dormit q̄ties pūi mōrtis ipcitēs requiescat de mā vo
consilia

mtellectus ipaz occultissimā prouidēciā cū micoria
ī speciā mittat q diligēti pulsiōe ar solerti oia
ocrēcia exāiet atqz denūiet ne qđ m oppositū
ne quid subitū ne quidmpm editatū surrepēs
cōturbet aut ne p ista cāā utilia ptēmittat Porro
ipi uolūtati quā spōsā hoīs m domo posuim
het obseruāda erūt fides thori et castitas inte
grīa cōsideratioqz semitarū dom sue put mt
mlieris foetus pcoma a salōone positū est
Suspectos habeat oēs tēptationū malarūqz
cogitationū itroitus cetus adultōz atz la
trūdōz msidias si pulsauerīt fores si fenes
tras īpulerīt cōfugiat illico ad mtellectuz
et co mscio et mō sulto nullos susc̄apiat si al
loq blāde ceperīt obsurdescat Virenes sunt
suaui tātu sopūt ut deingāt Risuos petāt
āplexus cito renuat latronū morē gerūt
āplerāt ut pimāt Di blāda frōs et suauis
ptendit nō cōfidat arridēt ut irridēat Si
pmissis pmissa accumulēt nō credat Quotidi
anū ē pūbū magm spōsoris rara ut pluri"
fides Cetīm si fallaat sensumqz obrepe aut
vi palā irruere conēt huiusmoi tēptatiōes
a se cōtinuo virili aiositate aut depellat a
dīno iultu et acbz vbis īcrepet dicēs scōr
sū uos maligmssimi seductores mlieri uobis
cū habite hūc paul cū dolis vīis vēisqz fraudib
qm mtus vos ex ītuitu noui bāo cte qđ quitis
mea quippe prostitutiōz mea ifamiā mea deiqz

morte Et hec ego paciar misera · nō faciā tibi hec · nō
vobis assēciā Nobiē auolate celeriter aliā gratē
si potestis q̄ vīa blādīmēta et male suada vba
illa q̄nt q̄ vīus credula sit lēcōmis · Me timi
mite qā nō sīi quā putatis aut q̄ vīo dīc sit lu
dibrio hec et sili uoce utat voluīas spōsa adū
sus tēptatiōnū malarūq̄ cupidmū mstitus Ca
ueat ne cor vitiis se tigari aut malis prēdisiat simat
uel facilis sinatēdi Obmitat totis conatibū neruis
ipetu p̄. meor tpia illis m vpolito qui blādiē.
dilce nutriit malū sero recusat ferre qd subit
iugū Discat pta q̄ fera mollit et semplee negās
petere doceat et āmonet · Felicissima p̄sius uolūta
tē dixerī et vta glosa q̄ prole feāda q̄ se forma
ris huiusmōi suggestiōibs nō imiscuerit · mse
riassima uero si talibs seipas exposuerit pstituē
dā qā m faustissimos mōstruosissmos q̄ et vi
peos p̄cor fetus gignet m pntē suā armatos ·
sicut leōs supbie · luxurie porcī · canē iudie
et ita de silibs p̄ q̄ trucidabit lacerabit p̄mat
ad ultīm corpus tuū q̄ efferus vos ē domabis
prouidebis q̄ ne ocio torpeat · Maligē natura
ē hīmōdi suauitēq̄ pastus calcitrat impīguat
exultit iugū et uehidī sessorēq̄ deiicit ·
Audistis quibs studīs domus p̄ua regēda
z qbz exercēda disciplīs q̄q̄ fastidī timidus
multa p̄tēā Nūc qd extra te uagabūdus meā
paupē p̄ī d t. cū xx°. et te imdt ā coī hōm stul
titia exime de qua uhemēs ad sapiam. Dole

mala dom⁹ nr̄e ſcire nouiſſim⁹ et liberoꝝ ats
cōiugū vicia vias tanētibꝫ ignorare Ita ē a
liene dom⁹ curioſi ſum⁹ negligētes nr̄e Vicia
idcirco nr̄a ulti cognoſcim⁹ hīc irridem⁹ hinc
nobis placētes fabula ꝑplō et riſus effic̄im Quo
cōſ bn̄ uibꝫ parſius ut p̄miſi et repeto Teaꝫ
habita et nouis q̄ ſit aucta ſupellex q̄ntū ſꝯ a
virtutū poſſeſſiōe uel pfectiōe deſiās Vade igr̄
i domū tuā et cū paluco ſurge p cōtiaꝝ tolle
grabatū p̄coꝝ p cōfeſſiōꝫ et p ſatiſfactiōꝫ i dōo
tua vigilās orās q̄ pmane illic expecta et cū ad
venerit dn̄s cōfeſtim apias ei Dto inquit ad oſti
ū et pulſo ſi quis audierit uocē meā et apueit
michi ianuā itroibo ad illū et cenabo cū illo et
ipe mecū Apocal 3o O miſerri⁹ te ſi abierit
ſi nō tāto hoſpiti feſtīabūdus occurreris ſi nō
uitaueris dicēs mane no d q̄m ic Recmo
iuites ſ̄ uolēt ut ſic loquar the Vereāudus
em̄ hoſpes ē uult cōpelli Quo introducto ſer
ui ctā domū exornēt nlle repiāt uiaꝝ ara
nee nulꝰ cupiditatis puluis nulle caminarū
fixaꝝ aut curaꝝ mordaciū claues audiātur
ſ̄ et uxor tāq̄ vitis habūdās i lateribꝫ dom⁹
tue cū liberis tuis bōis ſ affectiōibꝫ i ocurſū
culta feſtīāq̄ ꝓcedat Ptinat domus tapetis
bonaꝝ cogitationū viridibꝫ herbis bonaꝝ opa
tionū ſpgat et m oībꝫ demq̄ ſcoꝝ deſideriorꝝ
floſculis pulcre diſtinguat Donat meſa pie
tas autoritatiua ſella obia foci caritas et

amẽdat· mĩstret fides cũ delabz et lectũ cõtẽpla
tio ſubſtinat· liteaĩa vo ut pura ſint ablua
t a cõtritiõe a cõfeſſiõe vẽtilãda aeri exponãt
quoſq; demũ exurabit ſatiſfactio· Nec omiſſũ
ſit illud qd de palemõne et bauade deoz hoſpitibz
naſo ut metti Inuit oĩa multus acceſſere
boi hilarẽ em̃ datorẽ diligit deꝰ z coz o Ke
pedet nõ dubita uitẽ deꝰ ab coꝛ audies· hodie
huic domui ſalus facta ẽ· luce 19 Q Si veã
dũ te ex diuicijz tarẽtia pſpexerit cõpellabt
te hinſdẽ vocabz quibz cuiꝰ enẽã Aude hoſ
pes cõtẽpnere opes et te quoq; dignũ frugi deo
Nuc iſta digitas· r p qñta ſublĩtas eſſe hoſpi
tẽ diuitatis Ita fit tamẽ ſi domũ nraz nõ de
ſeruerimꝰ ſi attẽto ſtudio exoluerimꝰ Qdꝰ nr
gẽtilis poẽ ſiluit ſtatius thebaꝰ iz Nulla
cõmiſſa metallo foꝛ dei· mẽtes habitaie et pec
tora gaudet· Ipẽa pr̃is ſapĩa xps ihus cuiꝰ
deliae ſũt eſſe cũ filiis hõm ſapĩ 8· vnũquiẽz vẽz
hodiernus vbis hortat monet mpat ut patus ſit
et eoz qui ex ſe ſũt cura deſerat ſupfluã· Va ĩq
ĩ· d· t· qdꝰ fiut thẽ· Admonere putes xpm Qd
ſtas ſtrutis villas et tos eripe te uelocit et
uade l veſ z Vade paãſiur ĩ domũ tuã· qa
ſicut auus tñſmigrãs de mdo ſuo varijs pdis
expoſitꝰ z· ſic vir q reliquit locũ ſuũ· pũ z
Rꝰ qd ſtas piturus tuã pete alacꝰ domũ deutꝰ
6· Meditaberis ſedẽs ĩ dõo tua quẽadmodũ
helizeus ſedebat in domo ſua· Sedẽdo em̃ et

q̄ſcēdo ſm̄ pl̄m aīa fit prudēs Quidā uero nō
m dōmo ſ̄ī nouitatibꝫ manēt luce & q̄a mt̄ obſcēa
uiaꝝ tadiā uolutāt Tertio q̄d ex̄t ſtas te uiſu
rus dom̄ū ītra ſagaīt̄ tuā exodi 16 maneat unuſ
quiſq; apud ſemetip̄m nullus egrediā de loco ſuo
Hec tāta de domo morali hoīs p̄cepta ſmt
Cur de adēdā uit̄ anagogiā beatifice dom̄ hā
bitatiōe q̄rtaꝫ et hāc ſup̄mā oīꝫ texuri ſtilū ad
mouum̄ et eā fimire patim̄ p̄cor finibꝫ eq̄ter
tolleate Vade ī d.t. hō uiator hō tue mola hō peg̃ qui
nās nō hēs hic cōpoſitā cuitatē uel domū manēte ſ̄
futaꝫ mq̄s Eya rūpe morā fuga p̄cipita. nōī
uia timmū nō rapidis ifluctibꝫ portū cōſtituc ppe
rat aurſu uita ātato ait ēgicus ſol q; ītaſū uo
luc tuit et negligis tu tamē diſſilās. et medioī
itimere ſtratus iacēs. ubi ſi te uitā dire mortis
nox occupauerit hīle piſti et de te tuaq; ſalute
actū ē Age cur ceſſas Quare feſſi debilitatiq; vi
atoris inſtar lētus vadis ut Ded agnoſco. ualuiſ
es. et dū niteris ſurgē in molimīe p̄mo relaberis
Tui equidē pars uiuax ē parte hūor nimius ar
nalitatis paliſi mortificauit ſimiū ſi pgredi nō
vales tractus ad varia et tibimet oppoſitus Vult
mq̄t ſapiēs et nō uult pig Nā dū uiuida ps uo
lūtatis duūoꝫ capax ſurſū erigit apte ſenſua
litatis emortua deorſū trahit et m tpō amatu
humi pdiuius depmit.
Rotate cōparatioꝫ virgilii ꝫ eneyd̄ proprīſ
ſmam

Qualis sepe vie depress⁹ ī aggere serpēs
Circa quē obliquū vota tīnt aut grauis ictu
Demmerē liquit saxo lacer⁹q; viator
Hic illc
Hic qāp lōgo fugiēs dat corpore totus
Parte feror ardēsq; oculis ⁊ sibila colla
Arduus attollēs ps uulnere claudā retetat
Hec autē nodis sē quos m sua mēbra plicātē
Speraūdū tamē ē tibi cōsule et plēa fide cōpi
pedes expositus spūales ideoq; nequissimā pa
ralysim mitigare pete Ctēi liberari pemtus
nō est pntis vite nisi q̄b; rarissime admodū
cōcessiū ē. de hīc exurge duplici amoris tioris
q; stimulo pfossus spe salutis hilaris et alac
caritate. ac vade de virtute ī virtutē donec
videas deū deor; m svō. ⁊ dom⁹ ꝫ bītudīs sem
pitne At uero fortassis ut vbo boeij utar ve
lut ebrius quo tīmite domū reūtaris ignoras.
quo duce iter arripias et ad supmū qualez
m domo quā q̄is cōsatiq; habiturus existas
Nescis uero hoz triū noticiā. si nō pigeat
adūtere pauās edocebo. et q̄uis nō alienū
a pposito esset lactacij vba ponere vi⁹ mstitu
tionū de limite bīo salutis et interitus com
modius retice uidimus. Hoc moneo. ut verū
ducē et vnicū habeas deū quēadmodū de pplo
israelitico ī pmissionis tram pficiscēte legit⁹. q;
dom⁹ solus dux eius fuit. et pphā ismuas
ductoris huius vtilitatē. postq̄m direrat. Do
mīe m volūtate tua deduxisti me. subiūgit.

et cū glia ſuſcepiſti me Illius quidē ducere eſt
ad quē ſpectat etne dom⁹ glorie· Hoc duce car-
pe uiā nō q̄lē tibi ſ̄ quā ꝓphīa nō mō iuſſe
vmeciā auctoriſſe ḡtulabat dicēs Vi mā t cuncti
cōformit ad ſequēs iuſſū xp̄i· ſi uis ad vitā in
gredi ſerua mādata mt 19· ab hac via q̄ſquis
aberrauerit duce abiecto p abrupta viaꝝ p
lubrica p petroſa p tenebroſa ī iuia et nō ī via lax
at impūgit in baratri p̄cipi ad ultim deiicit
ab illa domo quā lōgiſſime capt⁹ de q̄ papit xp̄us
dicēs vade ī d t· Verū quo pacto viā mādatoꝝ
pagbit ſi nō agnoſcat quēadmodū cognoſce
miſi pſcrutet Qualit demaꝝ pſcrutabit miſi
ſcripturis huiuſmōi mādatoꝝ expſſiſſis aīmus
accōmodet Q̄obrē ꝓphīa in p̄s ptis tis ſmglariť
in illo· bti īmaculati ī uia aliud nichil agere vi
det q̄m aut orare ītellitm ut diſcat mādā ſua
aut bt̄os appellare q̄ mādata eius ſcrutāt et ex
q̄rūt Vnde beatꝰ virū deſcripturus p̄mū opus tā
pdatiſſimū poſuit q̄ī lege dom̄ fuit uolūtas
ei⁹ meditabit die ac nocte Et alibi beatus hō
quē tu erudieris dne et de lege tua docueris eū
Quis erroꝝ vmo quāta demētia eccleſiaſticoꝝ
pegnoꝝ in domū bītudinis ut aiūt vadēcāū
qui ob lucroſas adiuentiōes hom̄ mādatoꝝ
dei pſcrutatiōꝝ deſpiciūt apīd quos nō amad
utitur et aīadiūſa cōtepnit xp̄i autoritas dice
tis ſme cauſa tolūt me docētes mādata hom̄
et doctinas mt xv Reſpōdeāt velī eāī viri ſacre

ſcpture deſertores ꝙlē ſibi in ſua pegnatiõe
vi ā delegerit ſi ſerpos ſuāꝫ prudeāā fallūt
ſapiētis dogma relinquētes fili ne imitaris pru
dētie tue pu 3 · et ibidē 1ℓ Eſt uia q̄ videt hõi
iuſta nouiſſima eius diuīt ad mortē · Si cete
rorꝫ aduentiões hõm cõſectāt paꝫ prudēt ne
dixerī inſipiēt agūt · Negꝫ ei leges aut huāe
traditiões q̄uīꝫ ad pſpiciēdā domus etne uiā
ſuffiāūt alioquī aliā daret fruſtra legē deus
huāna ratiõe ſupiorē affirmo qui oppoſitū
aſſerūt errāt et in pelagianā hereſim palā
inciduīt Qꝫ ſi quis diu ſolertiꝫ mdagauerit q̄n
tā de via mādatorꝫ dei noticiā obtineāt tales
ſolis hõm aduentiõibꝫ pſcrutādis dediti de
fide de pceptorꝫ diſtinctiõe et quātitate ſiue be
atitudīe et ceteris puto meā in hoc ymo cū
veritate aſſenciet Si via mādatorꝫ dei ut de
bēt erigūt reddāt nobis ratiõꝫ cur nõ ea p
ſcrutāt potius q̄ huāna/vam hões pmptā
in ore hīnt ex oratio reſpõſiõꝫ Oculi tuiꝫ q̄
rēda peccūa pmū · virtus poſt nūmos · Ma
net inſup alta mēte repoſtū illud ariſtotilis ·
melius ē pauperē ditari q̄ phīari Voces
iſte r p · nõ eccleſiaſticorꝫ ſūt ſed agreſtiū ho
minū tremisq̄ mhiāciū · Eſto exiſtet quoſ
dā utriuſq̄ pauptas · negꝫ ei oēs dānamus
theologiā nõ ſtudētes ut mercatores artiū
mechanicorꝫ artifices ceteꝫ alios plurīos Sed
mirogo quid eccleſiaſticus reſpōdebit qui be

nefiis copiose ditatus ē · aut qui alīude diues
beneficiari desiderat · quid religiosi āplissimis
redditibꝫ locupletati · q̄d postreo oēs quos
alia vrges decentior occupatio nō detiet q°
tū nō est tūtissimū se sed alios in viā mādā
toꝝ dei deducere Et cū ratiōz afferre emsi
fuerīt an talis sit q̄ eos q̄ culpe nō cōcep
net ipi viderīt · fateor nō video Hoc vnū vi
deo tutius salubriusq; et viris ecclesiasticis
dignius esse theologie studiū atq; absq;
suspitiōe cupiditatis modice fidei et parue spei
remotius Et certe alia nulla ut ista sīa ē
hoīm directiua īfatiua q; ad stōs mores · vi
tioꝝ cohertiua et ad sīā felicitatis domū cō
pēdiosiori tramite pductiua · nō aspnādū est
testiōmū ecclī 2 l · Qui opāt° in me nō pecta
vīt q̄ eruditū me vitā etnā habebīt Odiū
ergo et caritas pscrutā aūlegē dōm signū ē pau
citatis saluādoꝝ et modice fidei in multis eccle
siasticis ordinibꝫ Et nō tūtissimū signū sed cau
sa etiā Quo cōtra hoc iterī gnde solatiū est
abiectioī et iopie theologoꝝ q̄ salutis viā nos
cit · q̄ deū diuē assidue īuia pfīnatōis sue
loquēte audīt · Vetus nāq; Laberij pubīū ē
ī saturnalibꝫ a macrobio positū Comes fa
cūdus ī via pro uehiculo Et quis ē deo ī sac
sīptūa loquēte comes facūdior? Et hoc nō
parui existīabat sapiēs sapiē 8 · Erit ai lo
cutio cogitatioīs et tedij mei · Et infra · Intrās

in domū meā recęſcā cū illa · nō cū hēt amari
tudmē cōſſatio eius ꝛc Ceterū q̄ p̄clara hoīs
laus ē qui vere dicē p̄t apud ſemetipm pro
laude ſua illud qđ dicē lucillū ſenecā mouāt
de naturalibꝫ q̄onibꝫ li· x°· Ego liberalibꝫ
ſtudīs me tradidi q̄uis pauptas alias va
deret et īgemū obdurgaret · vbi p̄ns ſtudīꝫ p
caū ꝫ ad ḡtuitā tarmā defleri me et ad ſa
lutare ſtudiū me cōtuli Intellexiſti arbitror
quis tibi in tuā felicitatis domū vadēti dux
ſequēdus ē · qā dom⁹ ſolus · nō mundus q̄ cr⁹
eſt · nō dyabolus fraude plen⁹ nō brutalis
appetitus peſſime laſciuiēs petulās atq; diſ
ſolutus · Aduertiſti p̄terea q̄lis via tradēda
tenēdaq; ē quia mādatoꝝ dei nō via hōm
huānaꝝ ve adūentionū · Feliē te ſi credi
deris · me ait in dño gloriabūdū ſi orans
exoraueri · Quod ſi effecī magna docum
toꝝ faſte liberatus ſū Nā de reliquis mō vide
liꝫet ābulādi de hoſpicij ſocietatis q̄ electōe
de vie tollerātia et ſilibꝫ ſcrutatio mādato
rū dei te reddet quidū ſagacē doctiſſmū
Poſtrēo illud vnū de domo in quā vadis
cōditōe p̄ſuaſū habeto Illā miſi auro gēmis
ve radiātibꝫ ſed materie celeſtis p̄ciosita
te eſſe cōpoſitā Cui⁹ mole nō gule nō vo
luptatibꝫ carnis ve illecebris vacāt Eteꝫ
domus talis portoꝝ eſſet nō hōm Curita
quia hō qui dicit p̄ſtātiſſmā hoīs natu

cū eā sup̄ porcōs affectus nō collocat neq; nobili
tat. Quo pacto qā si voce porco pstiteris nō aliud
ab istis pro sūma iocūditate req̄ret Qualis ergo
vīor felicitas z. sanctissima psus iocundissiā et dig
nissima q̄ m cōparatōe optiā optie potētie respec
tu obiecti opti q̄ deus ē reponit. Que opatio opti
ma ē. contēplatio diuītatis ītuitiua cōq̄tatiā ei⁹
fruitōe. Que optie hoīs potēie. intellūs z volū
tas Quā obrē. quia ipe sup bruta nos sole eleuāt
et dei capaces efficiūt. Quid de potētijs sensitiuis.
nūquid saltē ipe voluptatibs pfruet̄ ppijs m obiec
tis. nīme. Que ratio. Prius ē aquā igni copu
labis et mō possibilia chimie mēbra cōpones. q̄m
cū uoluptate felicitatē cōsocies Quare sic. gusta
to quippe spū desipit ōms caro. Quare necesse ē
supiox potētiaz delectatiōz illā q̄ mferiorū ē exti
guere. q̄m m eis ex supiox felicitate icōpabilit
āplior quā ex eorū obiectis ppijs accresat iocūditas
Ex quo videri pt maiorē esse delectatiōz m sensib
vīor q̄ sit dolox acerbitas ī corpe dūpnatox Jn hō
aut̄ loco ḡuissie aulpādo z auicena qui nono me
thā sue vniūsale posuit ap sapientibs theologis
mltōmagis cupiditatis sit ad cōsequēdā felicitatē
aīax q̄ est cōiūcta pme veritati q̄m corpox ab illo
tamē porcīo machometi sui padiso nō segstrauit
sentēiā Te aut̄ mtrogo vir disciplīa et ptū
eruditiōe plenus si hoīes īmōrles esu et potu de
lectabīitur m ore. fateris. esuriēt ergo et sitiet
necesse ē. et tāto mtēsius q̄nto et mtēsiores tbus

delectatiões delectatio enī ꝓpriāt appetitui. Ad
si ita ē comedē et bibere āplius cōueīet. Vētres
idcirco īcōpabilit capaciores et turgidiores qm̄
nūr hīc fieriq; sine tiātiōe augumētū ad quod
ordīat cōestio. Et pudet et dicā egestiões īsup
fetulētiori cumulo īm illa beatitudīs domo cōge
rere oportebit. Denuo si virgies plurīas habz
vnus vir cui nō plīmos filit viros mlr vna.
q̄ si gnēnt īmoderatissīē erit filior̄ pcreatio. si
a genēatiōe vacāt. pari mō a libidīosa cōplatiōe
aliogn̄ illic et nature ordo puertētur q̄ ex illa
exigit copula gnatiōs et īmpotētia siue virtutis
generatīe cōīūcit. q̄ appositis oībz ad generati
onē futurā sufficiētibz illīr suo caret effectu.
Porro cpbatiōe īdignū iudico q̄ āglor̄ felicita
tē īm coquor̄ pīcnar̄ et pstibulor̄ sordor̄ q̄
offīcia redigitis. Quāto rectius ē hoīes ad sīles
āglor̄ felicitatē sublimādos assercē cū xpo di
cēte. In resurrectiōe negz nubēt negz nubēt.
sz erūt sicut āgli dei mt. 12. Et ubi īquies erūt
sicut angli? In illa equidē bītitudinis domo ad
quā pegnatio nra tendit ad quā nisi infelicissī
simus et ī mala hora pgēiti tota vite labētis
vīa tota aīe ītentiōs ordīna? ad quā īuitat xps
~~quē īuitat xpūs~~ quēlibz qui salutē affectat suā.
Va. īq̄ t. q̄ fuerīt rē. In quibz vbis arbitrē
q̄libz xpm ad se sermōs hūr dirigē. vade ei
cius ne torpescē. vade letus ne paueſce p salu
tis semitas. Pro pō. 1 reg 2°. festīna velocit

ne sileteris Et ꝑu 6. Vade o pig ad formicaz
et cōsidera vias eius et discе sapiaz ut videz
pigriā ignauiāqz deuites. Pro alto imitare phi
lippū uel eunuchū qui ibat gaudēs p viā suā
actuū 8. Et ꝓphām audi canētē In domū dñi
letātes ibim⁹. deinde in domū hāc accelera. in
domū hāc ꝓpera. ubi nulla calāitas in illā
itaqz domū cui⁹ si nomē petis rndet iacob
gene. 32. nomē loci illius domus dei. et 28.
eiusdē. vere nō est hic aliud nisi domus dei et
porta celi Si eius conditōes ꝓcelsus. opulētis
sima ē in ꝑs. gloria et diuicie in domo eius.
Rursus speciosa ē. ob hoc ꝑs. dñe dilexi decō
rē domus tue. Porro laudibz insōat in ꝑs.
beati q̄ hitant in domo tua dñe. Demqz oēz
hoīs appetitū pfecta sanctate delectat. in ꝑs.
Inebriabūt⁹ ab ubtate dom⁹ tue et torrēte
voluptatis tue potabis eos Et utiñ. replebimur
in boīs dom⁹ tue. Finalit⁹ tercio tuā pete
māsionē tuā pete porcionē q̄ ē felix eternitas
ut s. māsio tua sit in domo etne retributio
nis cū ꝑs. Vnā peti a dño hāc requirā
ut inhabitē in domo dñi ꝛc. Portio quoz
in tra viuētiū quā nos audire prospero
imturbatoqz aursu pstet sūmus illa in domo
ꝓfamilias dōinus nr ihesus xpūs Amē.

Sequitur documētū notabile de venerabi
li sacramēto altaris editū a Jo. gerson

Qui esurientes implet bonis iussit nos orare tanq̃ pauperes et mendicos sed filios a pre q̃ est m celis · Panē nr̃m quotidianū da nobis hodie Tu da q̃ vere

euangelio

es amicus ille enūgliens ad quē eūdū est media nocte p̃ntis miserie petendo q̃ndo pulsando cōmoda michi tres panes · Cōmoda hoc ē tū modo da uel cōmode da · v · ad cōmodū · da q̃m amicus meus veīt de via ut ponā ante illū amicus venies de via p̃t intelligi uel spūs p̃rius ab euagatione se colligēs vel nr proximus viuus aut mortuus suffragijs indigēs vel ipe xp̃us ad ostiū stans et pulsans et cenare volēs · Amicus aut̃ ē ipe deus ad hoīem triplicit̃ · Vno mō sicut dnāns ad liberū subditū · alio sicut pat̃ ad filiū delicatū · 3o mō sicut sponsus gerēs se philo captū seu amoratū · gall° amy pamours · Qd sonat dilectus ex dilecto · Amicus aut̃ iste ē p̃prie potēs cōmodare a quo one do nū fontalit̃ mitiatiue liberalit̃ et irreditie ideuiabilit̃ et t̃miatiue q̃ circulo quodā intelligibili · Vnde fit ut repetāt p̃rios quoq̃ recursus · ner manet ulli traditus ordo · nisi q̃d q̃ fini iūxerit ortū · stabilēq̃ sui fecerit orbē · Amicus aut̃ venies de via quos panes alios petere p̃t q̃ corporales spūales sat̃ metales · et hec oīa sunt vnus pan̄ · vn°

dominus et tinus q̄ solus ē pāis ſcām vera
nois mīpretatiōz pāis em dicit a pā quod
ē totū Et quid totū nisi solus deus sicut et nichil
aliud pfectū ē q̄ est ōne bonū ¦ urta dictū mo aliud
ysi ostendā tibi ōne bonū ꝓptēa ad cōpcōium
veniamus pāis saīmētalis solus et ꝓprie
dicēdus ē quotidianus et supsubstāci alis
q̄ nr ē nobis datus nobis natus nobis mi
rabilit sup oēs estiatiōz utilit mīstratus
Mmīstrat itaq; sicut hostia et oblatio sicut cō
munio et icorporatio sicut uiaticū et refectio
et recipit ad inhabitatiōnē cōsecratiōnē et
sanctificatiōz Recipit ad sui tnsformationē et
vnionē Recipit ad nutritiōz et oblectatiōz
Et hec ōma p excellēcā ōmmodā qm exce
dit ōnes hostias oblatiōes et holocaus ta
veteris et noue legis quātūcumq; multipli
catas Copulat msup ōma ecclesie mēbra
mfluēs motū et sensū meritoz et virtutū
ut fiāt cor vnū et aīa vna et vnū corpus
in dō Extendit se demq; ad refectiōz seu repa
ratiōz ois virtutis tā corpalis q̄ spūalis put ē
necesse Et sicut petiꝰ dicētes panē nr̄m quoti
dianū et supsubstālem ut ait lucas da nob hodie
Et dnt profecto amico petēti q̄rēti pulsanti pse
uerāt quotquot hēt necessarios sicut ille qui
verus et solus amicus et adiutor ē m oportū
tatibz ītribulōe qui dixit nūquid pt nr̄ obliui
ā filij uteri sui ut nō misereat eius et si illa

fuerit oblita nõ tamẽ obliuiscar uos Et rursus
si nostis bona data dare filijs vr̃is · quãto magis
pr̃ vr̃ celestis dabit sp̃m bonũ petẽtibꝫ se-
Cripliciat autẽ offert pr̃is iste sacr̃mẽtalit· p̃mo
m p̃sona totius ecclesie p̃ sua generali refectõe
2o m p̃sona sp̃a sacerdotis et debita m̃nistratiõe
3o i p̃sona cõfessoꝝ stipẽdia p̃ m̃ist̃ sustẽtatõe
Rursus offert ut satisfactio pro peis et ut de-
letiua macule venialis et ut ipetratiua gr̃e
p̃micialis· Offerẽtis autẽ intentio habitualis
bona ẽ virtualis melior· actualis optĩa· Ob
latio similit̃ si fiat absq; cõsaeua pẽa mortalis et al
terius impedimẽti legitimi licet cũ scrupulo et tepo
re bñ fit· Si sine scrupulo cũ feruore melius fit·
Si cũ exultatiõe sp̃ũs et iubilatiõe optĩe fit· Sic
eñ dicit de p̃mitiuis ecclesie discipulis p̃sue
tãtibꝫ in cõmutatione fractionis panis act 2· q̃ sumebãt
cibũ cũ exultatiõe et simplicitate cordis et hoc quo
ad se· collaudãtes dñm et hñntes gr̃az ad õnẽ plebẽ
et hoc quo ad deũ et proximũ· Sequit̃ fructus·
Dom̃s autẽ augebat q̃ salui fierẽt quotidie in id
ipm· Humẽdus est pr̃is iste uibẽte xp̃o qui ẽ pr̃is
ipe in meoria sui et hoc cripliciat̃ fieri p̃t· q̃uis
si xp̃m ~~secũdũ carnẽ~~ secũdũ carnẽ cognouerim9·
nõ tamẽ secũdũ carnẽ cognoscim9· supple tãquã
morituꝝ· nichilominus in hac fidei reuoluẽtes
oculos ad ea q̃ p̃ nobis suscipe dignatus ẽ· cõside
ram9 infantiã et õnem usq; ad tricesimũ ãnũ
conuersatiõz pro refectiõe lactea cõcupiscibilis· Cõ

sideramus pdicatiõz pro illuatiõe rõ. cõsideramus passionẽ pro stabilitõe et exaltatiõe ecclie
¶ Dubitabit forsã aliquis maxie pctor cõstruus imũ diae et imitatis sue pgere ad amicũ qui respicit trã et faciat eã tremere deũ ultionũ deũ tribilẽ sup õnes deos reformidabit dicẽ amice cõmoda michi tres panes Venit istã cõsideratio cuidã ex cõsideratibus deũ et quasi cõplectẽs dicet deus cordis mei deꝰ amator et desideriũ deus dulcis amor meus repsit se cõtinuo reuolutus in indignitatẽ et paruitatẽ suã sed agẽte spũ qui stimulabat cor recepit nõi se amãte sz in deo spẽ reponẽs Consideranit aorẽ dia nedũ actiue sed passiue. et uidit qꝫ nullus v qꝫ amator uel amor actie eciã msamissimꝰ et philo captus p amore tãtudem amauit affectu et effũ ãntus amoꝰissimꝰ domꝰ nr ihs xps deus dilectiõis aiam rationalẽ amauit. sit illa peccatrix. sit nõdũ saluã Omẽs enĩ peccauerũt et egue rũt gra dei Neqꝫ pius dilexitꝰ eũ sz por dilexit me inquit aplus et tradidit semetipm p me. nõ ex opibz. neqꝫ minus ideo qã p mltis. sz neqꝫ minꝰ pro nõ saluatus ymo tãtomagis quodãmõ quo plus doluit pro talibz et de talibz. ppt quoz ingtitudinẽ nõ receperũt eũ uel infidelitatẽ mors sua gloriosa de se sufficiẽs efficaciã nõ ẽ cõsecuta Considereꝫ obsecro tu quisquis es egẽs tplici pãe et vnico qui ẽ vtrũ dei cõsidereꝫ quãta fiducia ibis media nocte ad amicũ istũ quo maiorẽ caritatẽ nẽo habet et hoc media quadã nocte sub

vbrado ſpēm ſacrāliū ſub nebula in cuius feſtiā
tioē ē media ōm · et dicas ad eū Amice · nūq̄
nō verus amans et ſolus amans ille fuit et ē q̄
prior dilexit te qui tōdidit ſemetipm pro te · q̄
de captiuitate et morte ꝑpetua redēit te nō ḡtis
ſed ꝓpo ſanguīe · qui uſſit diligi ſe · polluens
meſtīabile ꝑmiū ſi faciās · cōminās horribi
le ſupliciū ſi rēnuas Si vēdere vis amorē tu
ū emit illū q̄ recogitās illud amatoriū · ſi vis
amari ama · Si ḡtis p̄eſtare voluerīs · nullus
muemet digniorem quo tuū reponas amorē
Quiſquis hec recogitauerit alto et fideli aīo · nō
potit nō amare amorē ſuū talē qui pure gra
tuis ē ex aōre nō ex meritis uel utilitate uel ob
lectatiōe · ſed ſolus aōr ꝓ aōrem put ſalomō
dictus ē amabilis dnō quiamēret qui tāta
demeruit · nec ut dixit pro ſuis pulchris ocu
lis ſi ḡtuito prorſus aōre ꝑuemēte nec aliud ꝑ
t amare q̄rente · Tu fac et redde ſimlit · ama
amātē te et ſi nō pari affectu nec effectu · fac
qd tuū ꝫ · deſidera · et ſi deſiderare nō ſuffici
deſideri deſiderare et cōcupiſcē · q̄m deſideriū
pauꝑm exaudiuit dominus · Fiet ut aliq̄n
or accēſū inflāmet amore et ita lucebit et
radiabit aōr tuus latiſſime ābiēs totā ſpērā
actiuitatis tue nedū uſq̄ ad celū ſi etiā ſup
celū celoꝝ · Dices ex ſēma illud amatis iſa
ne ſi cupiētis Ille meos ꝑmus q̄ me ſibi iūxt
amores · abſtulit ille habeat ſecū ſeruetq̄

sepulchro. Primus utiq; qui te sibi iunxit quis alius fuit nisi creator tui? Quid ei prius mereris? Habent illi accessus tuos p̄ et sol⁹ sc̄i et tuo suo q; seruet sepulcro exhibiturus eos ubi nō hebit fine aor. Transfer ad te uulgare carmē illud. nō petulāt' sed utilit' Ames primos amores ieme tendray. Vide q̄so qui fuerūt p̄mi amores tui p̄t' q; illius de quo aplus Deus autē q̄ diues ē in misericordia p̄pt' nimiā caritatē suā q̄ dilexit nos cū essemus mortui pctis cōuiuificauit nos x̄o

+ hō est ego me vefera ul' ve/ duā ad p̄mos amores meos

Cōsequēt' adaptari p̄nt cōsideatōes varie circa pane hūc sacrales et sinp subāle sub diuisis silitudinibus et simbolis sub quadā inēnerioe cōneris sicut oīa q̄ fuit in mdo reducāt' ad monadē qui ē vnus deus Nostrū hic et nr etimtatis ētre tēporis fs etimtatis qd ubiq; ē et circū ferēaa nusq; Ep postrēo qui pseuauerit pulsas dabit amicus panes quotquot habet necessarios q̄ profecto quotquot sint sūt vnū nēcariū qd ē res huius sacrāi. vnitas videl; corporis mistiū q̄ fit ut vnus pāis et vnū cor⁹ mlti sui oēs q̄ de vno pane et de vno mlice participam⁹ vnā hāc petebat a dauid a dnō q; particeps esset oīm timēciū Beatus q̄ maducat hūc panē in regno celor qd ē ecclia q̄ pāis ē āgelor nō sacrālit' ut nobis sed spualit' in cōformitate et si nō specifica qm anglos xp̄us nō apphēdit. cōformitas tamē ē in genere ītellectualis nature quā in hūanitate suscepit

et hpis ecclie

xpus hoc ē ad se rcpit ī īmrtioe sed et quotiē
suscipit rcdētem se nō tāp cibū carnis sed spūs
q̄m deū suo mō cōutit et fit vnus cū dō spūs
Ap̄tea voluit in stpturis bītitudiēs x̄ sigficare
sub cōestiōis noīe · Nō em ē pūctio pximior rea
lior et ītimior q̄p cibi ad ībatū Veri ergo xps co
medit nos suscipit nos ꝛ cōtiet ī hoc sacro q̄ nos
ipm exēplo forme atq; matie q̄nus ibi sit recipta
tio mirabilis qa vidisti vnū ē ī alto q̄ verificat
illud xpi q̄ māducat meā carnē et bibit meū sāg
nē in me mānet ꝛ ego ī eo Hoc ē enormū smglare
qd sacdos celebrās dat ecclesie tā ī corpore q̄ī mē
bris · beat igit qui celebrat mxīe si nō exptē
se fecerit p indignitatē tāti dom qd amicus nō
solū cōmodat ut petebat q̄ī reddendū sed dat
possidendū nec ad ternariu coartat · sed ad dēs
pfus nāitates dat sufficiēt et accumulat ·
qa merita supplicatiū excedit et uota Finali
t si gracia dicit sapiēs vnus esse paradisū in
bndictiōibs nūq nō eukaristia q̄ p excellēcā
dicat bona grā in te dicet et erit paradisus
Est igi recipiēs eukaristiā particeps illius sup
admrāde dignitatis pmissi pticeps & dns peti -qd
latroī dnē memēto mei dū veneris ī regnū tuū
Inveurādo dixit ei amē dico tibi hodie mecū e
ris in paradiso Vbi papa ibi rōa vbi rex ibi
regnū · Gaudeat id circo sacrdos · et tāte feli
citati nō sit ingratus · nec abhoriat grām dei q̄
nutrix ē oīm ut dicit alt sapiēs et de q̄ aplus

Gracia dei vita etna · Dit illud hodie hic et
nūc tēporis p spē et subarratiōs · et hic et nc
etnitatis p fmalē aīe pseuerātis assecutionē
nē amē · Ser: ctersois · De sācto bernardo

Fulcite me floribus stipate me
malis qā amore lāgueo · Hoc
tī ē in epitafio spōsi et spōse
quod ad exercitiū diuum aō
ris cōpositū ē et ab illo cuº
nūc sermōz habituri sumº
diuis verbis expositū quodet
nūc legit ecclesia in laudē smglarīs spōse xpi vir
gis gloriose · ītitoz z · c · Si nō tapit amoris vba
frigidū pectus ut sīptura logīt · amorose Bernarde
site eodē teste lāgagū amoris · nō amās nō intellgt
plus qī latinus barbarū quo pacto spes erit de algi
do vmo gelato pectore meo qī aōris vnqī flāmanīa
vba deprōat qī eloqū eiº sit ignitū uehemēt · qī
vbū instar helye ut facula ardeat · Necessariusē
igit ignis ille aōris quē dominus misit in trā vo
lens vehemēt accēdi · Necessarius direri · tū vobis
ad tapiendū vba aōris · tū pīapue michi ad illa
tapiendū simul et loquendū · Te uero beatissimū
bernardū ee vnū ex cōsortio ignitoz illoz spirituū
quos seraphim sīptura nōiat ego pia fide teneōs obse
cro īa et obsecro p aōrem tuū quatenº sūpto calculo
ardēti de altari illius cuius ignis ē svō · et caminus
in ihelim qui ē nō tapido falsus sī uerus dilectiōis
deus et ignis cōsumēs z · Tu labia mea tangens

purges Tu mſup pectora nra oia ſuccēdens ad amo/
rē illū. quo te olim lāguiſſe et arſiſſe fecit ſe/
liat te ducēte mſra vocebim⁹ Exorabim⁹ ſimul
amatricē illā tuā et amatā dcā q̄ quidē dēmtat
ecce mīr pulcre dilectiōis. nu ſuppluces p̄ſentā
illud āglicū Due grā plēa. Fulcite me floribꝰ
ſtipate me malis qā amore lāgueo. Vox iſta
viri pīcs et frēs vox amātis ē nō amatis non
qualiscūq; amātis ſi eius q̄ vulgus loquit.
qui amat p amorē qui philocaptus ē Cū vero
mt⁹ aīe paſſiōes nulla vehemētior ſit q̄ amor
ut ab excīcaa ſūpſit cicero. nulla mſup violē
tior nulla rapatior et q̄ minus ſmat aīaz eſſe
ſui iuris. Nā ē extaſim facies ut ait diomſius
e⁹ de diuīs nōibz. ſiaut aōrē p̄ſum et impbū
nullū crimē excedit in vicio. ſic amor caſto et
bono nulla virtus equat⁹ in p̄cio. alioquī quō
ſtatuiſſet egregius doctor Augustinus ex aduer
ſo duos aōres bonū et malū q̄ totidē p̄cipuos cō
ditores et victores duar ciuitatū vnus diuīe alte
rius diabolice. niſi q̄ amor bonus mt⁹ virtutes
et amor malus mt⁹ vicia p̄cipāt. Pmde utiq;
amor ſua actioe feruida lāguīe lrīs quos poſſi
det cogit. q̄uis alit⁹ et alit⁹ ſiaut amor hereos
manifeſtat in malo. et vox noſtri thētis in bono
Cū aīa ſcā ſpōſa dei loquit⁹ Fulcite me flori-
ſti me ma. q. a. lāgueo. Et quidē de amore p̄
uerſo erit 2ª pars noſtri ſermōis huius. ſi
hora et vīa expectatio tulerit. Et hoc ſub voce

q̃pula et lugubri xp̃iane vitatis l̃aguore suũ in mẽ
bris pessimũ ex hoc amore deplorãtis· p̃ma ue
ro parte sibi vẽdicabit uor amoriſſimi et deo a
mãtiſſimi b̃nardi· tũ ad sui laudẽ tũ ad nr̃i edi
ficationẽ Introducet itaq; p̃ſona eius iã b̃ta
atq; secum tũq; ip̃m de aore suo in hoc mũdo lo
quẽtẽ audiam⁹ Ita em̃ tenere meditatus sũ doc
trinã de aore quatin⁹ iocũdior esset ad audiẽdũ
facilior ad credendũ· maiestate sua dignior·
et iuuabilior minus ad imitandũ· Quis
em̃ sibi cõgruẽtius amoris magisteriũ usurpa
uerit· aiũ⁹ et facta oĩa et ſcripta ſcintille q̃a
ugnee sũt amoris Auertite igit paulisp mẽte
a me et ip̃m b̃nardũ nõ me loq̃ putate Fulcite
me floribꝰ castor desiderior· o beati amorosi õ
nes spũs· ſtipate me malis odoriferis pulcrar
ordinatar q; operationũ q̃a aore l̃agueo Ecce aĩa
mea dũ aducã ego sũ mtra pegnationis mee·
arruibat et q̃rebat quẽ amaret· Neq; ei absq;
amore diuiuẽ õnino potat· aiũ? ſtimulis ne
scio quibus iã ab meũte etate cõfigebat· Cuius
igne carpebat ut in hac gemebũda ſuſpiraret
voce· Fulcite me ẽ· Obtuli aĩe mee cor̃a i
ſpectu p portas ſenſuũ· celũ et trã et mare
et oĩa que in eis ſunt pulcra et ſpetioſa ual
de· Pulcritudo in formis corporeis ex ordine
cõgruo paratũ aĩ quadã colorꝰ et lucis ſuaui
tate· Pulcitudo in nũeris ſonoris et canoris·
Pulcritudo in tãgibilibꝰ Pulcitudo in guſta

bilibꝫ · Pulchritudo in odoriferis q̄ ōma cōuemēti
ꝓportiōe sua mtramē alliciūt · Et dixi aīe mee · et
re her sūt amor tuus · Fulcite hns floribꝫ stipate
hīs malis · et ne ultra plāxeris qā amore lāgueo
Quid refugis · Quid facīē obducis · refugiebat
em bn̄ sensi aspnabat aſſ mōtus meos · cū hīs
ōmibꝫ q̄ mduxerā mtus ad eā p corpous mei sēsus
ipa mmꝫ doctīē attūis amoris susceperat · adhuc
fere a cunabulis ab ācilla tua deus mī · mre mea ·
m gremio ecclesie sāncte tue et a spū sc̄o tuo · Qua
lis her doctrix erat · erat fides catholica · q̄ mox
ut excreuit mox ut gressū figere potuit duxit a
mmā meā ad fontē purissmū et serenū sāncte
tue ecclesie · mq̄ ptm ut vidit aia mea se et
facīē suā uelut m speculo quodā mūdissmo · ipa
repēte sagittā ē iaculis suauit ardētibꝫ diuine
pulchritudīs dignitatis honestatis atꝫ dilecti-
onis mstar narcisi de quo poete fabulāt · Ex illo
delere statuit amma mea a corde suo oēm pul
critudīnē rez gestarꝫ · ōnē cepit amorē alterū
a tuo dedignari · Cepit tedere quotidianarū
harū formarꝫ · hār em tātā de ꝓpa dignitate
decore et nobilitate p̄sūpserat fiduciā · Tā su-
pba de amore ut mulgi vox ē facta erat ita
ut nullū nisi ōipotētissmū sapiētissmū di
tissmū et pulcerrimū sup ōma amare digna
ret magna · sed bona supbia · quid michi et ti
ait o homo · quid michi et tibi ad pulchritu
dines istas rez materialiū · Quid ad amorē

earū quas eaſ nobiſcū in facultate ſua ſeruta
habēt. Eſto pulcra ſint ōnia. Eſto ſpecioſa. et
amena et digna diligi. q̄ntū ſupeminet pulchi
tudo et decor illius q̄ fecit hec ōnia: ſi īueſtigio.
ſi in vbea. ſi m nutu quodā et odore. hec uiolēcia
meſt ut ſe amori tāta impetuitate tātaq; rapa
itate cōpellāt. ubi tamē anulei gnes ſunt. ubi
plus aloes q̄ mellis habēt; noli mirari ſi res
ipa a q̄ profluūt hec ōnia ſua vi me trahit et
dignitate allicit me In cui⁹ aōre tāta delectatio
eſt. et cui⁹ cōuictus nō habet amaritudinē ſed
letiaā et gaudiū Iſte iſte deus meus cui⁹ uul — caritate
nerata ego ſū. ſibi me elegit. me totā habebat.
ſibi me dedi. Verū q̄diu heu tāde aberit: et q⁹
uſq; uſq; quo auferetur vī paciēs et nō exau
diet? Quero eū miſera. nec īuenio. uulnerauit
me et abiit. Adiuro uos filie ihrlem ut ſi īuene
ritis dilectū meū āniāetis ei qā aōre lāgueo.
Et ita vere elāguit aīa dū hoc mō aſſidue ſpi — ſui-
rat ad deū ſuū Erataq; lāguor fortiſſimus adeo
ut macreſcerē et marceſcerē totus. diſplicebat
quicquid agebā. quicq; videbā in ſeculo Et aio
ego ad aīam meā. Certe aīa mea ad hec ru
dis es in aōre. nec ſatis erudita. ꝓpter ea forte
nō uenit ad te dilectus tuus. Vis intreeam⁹
ſcolā aliquā q̄ doceat nos modū quo amād⁹
ē amicus tuus deus noſter: nā qd ſme mō
ē quomō placere pt. Q̄ſi ad res alias vilio
res ars addit. et proficit. quātominus rei

huic diuīssime et q̄ sola optīe viuit existi-
mādū est artē nō deesse · Annuit ipa · Vēi
ergo nō tā gressu corporis · q̄m studio sedulēi
uestigatiōis · ad scolas varias · introgaui de
ars qualibet · nūquid nō aōris doceret in ea · respō
siū accepi a singulis · voce cōfusa et tumul-to
remus aōrem Sed ī veritate cōperi dū pgre-
rē ultr̄ q̄rere · q̄ nō erat amor ille · ut ē amor
dei nostri · amor castus quē querebat aīa me
a In scola vna diceb̄at hōes amare · in illa vo
luptatē · ī alia mūdanā aliquā vānitatē · Anteā
scola illa q̄ uidebat honestius mstuū · scola litte
ratoria · scola scēniar̄ variarū · referebat ad rog
mtiōs ōnia mtyl ad amorē Docebāt illuc secu
lo adolescentes et senes aū iumoribs de rebs q̄rē
disputare · libros euolucre · verū a falso acutē
secernere · In hys totus mergebat mtellectus · ꝑ
paul affectus paul erat sine affectioe · paul ualde et
exul m terra deserta uia et in aquosa · In tra
salsugis a malicia habitāciū passionū m ea
In loco horroris et uaste solitudis erāt termos
cōuersatiōis illius de qua dictū ē · nostra cōi
satio m celis · Illico retrorsi pedē ego bernardus
ab hys scolis · et aggnata ē valde aīa mea stu
dns carū · eo q̄ tta affectū suū vel depudabāt vel
mtollerabili prorsus vanitate aridissmū re
liquebāt · et de hīc ex ymo pectore altū trahēs
suspiriū · Fili mquit hōnm usq̄quo gnī corde
ut quid sine affectioe de affectibs iudicatis ut

quid loq̃m̃ sedulo de dilectiõe sed nõ vdeomatr
dilectiõis dũ caretis dilectõe illa pro q̃ dederit hõ
oẽz subãz suã q̃i p̃ nichilo despiceret eã q̃ ubi
docetur illa · docet dico nõ lingua ꝑria affectu
ũ ubi repit. Quis em̃ michi scolã ostedet.
Fulcite me q̃so floribz castreũ eloquioz vos q̃
cũq; potestis et potestis soli q̃ amatis · stipa
te me malis ordiate caritatis q̃ amore lãgueo
hic lamẽtabat aĩa mea sic lãguebat turgida
amore · q̃rẽs scolã q̃ cõuemẽtius eã m arte be
ne amãdi et amore cõseruãdi pariẽdi ac au
gendi rẽderet mstitutã · Dũ e celo ĩtonuit do
mi⁹ voce gndi ad aures suas mtorsus ut reli
giõis scolã peterẽ. Credo q̃ magis ad mflãma
tiõz affectus q̃ eruditionẽ solã mtellectus re
ligio statuta est · si rẽr manet mstituta · in q̃
rursus ab mitio securius collocat feruor amo
ris nouitius q̃ m solitudie ne teneta adhuc aĩa
offendat in illud maledictũ. ve soli · quia cũ ceci
derit nõ habet subleuãtẽ paratu cõfestim · ãm
gerelã · carcit zz ãmũ · ãno dmi · ı ı 12 · Et a cõsti
tutiõe domus cisterciẽ 16 cũ sociis ãplius ze
lata religiõis scole me subdidi sed quali religi
om et quo fine · religiõi inopi austere regula
ri nõ quales heu mltos ĩtueor corruptiores q̃
scilm̃ Corruptiores in comesatiõibz vt lasciua
moz In effremi cuiuslibet disciplie reglaris
abiectiõe · vbi fere nichil de religiõe pret⁹ no
mẽ ficticiũ · aut ꝑter uestẽ · et nescio q̃ forsan cũ

tica · michil deuotiõis plurimũ tedn et uexatõis
hñcia · Porro fmis meus solus fuit amor dei
ut ī me genitus a gr̃a dei cito nasceret et na
tus fieret viuax fortis et fecundus õia pa
tẽter exupans suauisq; et sapiẽs · Pr̃a reli
gionẽ pfitẽs si quidq; aliud mtendit aut a
bũ gloriã uel opes quas sibi negabat seculũ
Quid mi successus turpes habeãt ea q̃ tã fedo
mmata sũt pnapio· ꝑ ad me redeo · Mox ut
religiõis scõlã mgressus sũ suscepit me m pmis
ut mos habet locus nouitior m quo cõuersatiõs
sũ aliq; diu gradũ profectũ asscendi · Nemo
ei repẽte fit sũmus tandẽ pmouẽte deo de vir
tute in virtutẽ ad pfectiores assumptus sũ · p°
sũ uelut aãlis 2° ut r̃onalis 3° ut spũalis
secũdũ tres status stadẽtis ad amorẽ dei q̃s
tñsscripsi p epl̃as ad frẽs de mõte dei · Confor
mit ẽtã ad tres diuini amoris gradus quos
notauit libellus meus de diligẽdo deũ edit°
primus locus ẽ scola disapline et cõtritio
nis 2lt° scola sãctimonie et meditatiõis 3°
ẽ scola solitudinis ũtime et ꝯteplatiõis · In p°
verus amorosus l̃aguet amore · delinc mo
rit amore · denũ 3° viuit amore · quoma
parturitio amoris fit cũ dolore l̃aguido hoc
ẽ m rixa passionũ · De hinc post eius partu
ritionẽ mortificatis passiõibs moritur ue
tus homo sicut in parturitiõe bẽiamĩ racha
Tercio tãdẽ amor natus adolesãt et tres tit

aīa et ex illo aīa vuit cū aplō dicēte viuo
ego iā nō ego viuit vero ī me xp̄s In p̄mo bel
lū m 2° mdiae m 3° par michilom? dū vita
mortalis agit m amore her ōmia p mixtū
sunt bellū mdiae pax Rursus bellū turs?
mdiae pax vicissim nā cōfusa sunt her ōmia
spes metus meror gaudiū vix hora ueldi
media fit m cēlo silētiū In hūc modū suba
lia methafora exardescit et ꝛesīt igmodiū
m amoris Torret p̄mo uehemēt cū multo fu
mo carnaliū desideriorz et flāma nō misi ra
ra raptī emicat debūc flāma rapatior exur
git cūuoluta fumo fantasmatū licet ad postre
mū uelut ī carbōe suo mtet tīquillus ardet de
puratus ab dm fuōsitate tā passionū tā fan
tasmatū hor uero ferreū et tīquillū dilecti
omis mēdū pusq̄ attingeret aīa mea p
usq̄ amorē cōceptū emra esset quibz nō ego
lāguoribz extenuatus sū quibus nō vexat?
doloribz Quotīes ego ad sāctos sāctasq̄
hōes quotīes ad p̄res et frēs meos simul
m xp̄o degētes q̄ulis voūbz plāxi fulāte
me floribz stāz orōm vīatū stipate me
malis exēplorz vīorz qā aōre lāgueo cog
nitus ē mmū mos eius ymo more veterāo
ult her infelix et suadet quid dico suadet?
vi agit ut prostituat dētre suū her virgū
dā mea her adolescētula aīa mea attrahit
videlīz corruptores sordissimos mpbissmorz

p̄dones aīarū meaūtaz. Nūq̄ nō odiūs p̄done
quā qui dep̄dat? erat aīaz ihēremie. Tactus
ptēa et gustus et līgua et aures heu q̄ violē
ti sūt seductores ap̄hedit quilibz pallū aie
mee. et subdole bladīes dorm īquit meā.
Reclamat aīa mea ore smderisis in quo nō
īuentus dolus sed nec īuemri p̄t. reluctā
mambus cōstīcie Rursū vos exclaāt abite
hīme ī malā horā viraz fallaciss̄mi decep
tores. nescatis forte qualis ego sū. cuī fi
lia sū et cū ā loquim. Ego ne filia regis
eterni cuī? ymagīe īsignīta sū cui ego tō
deuotiōe deuota sum Ego ne talis meipaz sub
vrā libidīe p̄stituēdā turpit? exponā Ego
ne ludibrū vobis ero risus et obp̄briū nō ē
ita cōsiliū. alias q̄rite si quas īueneritis que
vōs credāt male suasis bladiūs Ego vos
respuo despitio et cōspuo fr̄s de vobis Ita aīa
mea ad illecebras tarnes Ego aute bn̄ard?
: istud ad meipm frequēcius inculcābā ver. ad quid
venisti ad quid uēisti bn̄arde. Sci mirū tu
venisti ad amoris castī scolā in qua docearis
amare deū ex toto corde et ex tota aīa et ex
tota fortitudīe. michi ergo tibi cū tarne
rixas eius p̄fer virilit. Silebit tādē. et si
nūt q̄uter molesta sit atiz cū oblectame
to obsequtur tibi. Sed quid. nō tātūmodo
tādes mtus et rixe sed foris pugne. notū ē
quāta me īpudēcia bis mulieres infelices

nudū aggresse sūt quas ut sensi clamaui latro-
nes et socios exitauī · Altera vice uetulam
hāt carnē meā · quia ex visu mulierule
stimulabat me actius solito · ego demersi
collotenus in aquā algidā usq; dū misere ad
mortē obtorpuit · Talibus aculeis in sui ptu-
ritiōe exagitatus amor meus sepius in fle-
biles erūpit eiulatus vagitusq; Et ego mul-
tū flēs et amorē meū quasi lacrimis iā bal-
neās loquor tū aplō · ō felix ego hō quis me
liberabit de corpore mortis huius · gracia dei
p ihm xpm dm nrm · Sao em q; aliter cōtinēs
esse nō possū msi deus det · dat āt exercēti-
bs se et querētibs pp tēa fui · me · f · sti · me · ma-
q · a · lāgueo · Sultite me floribs orōm vrāq;
o sācti scēq; ōnes · stipate me malis spūaliū
carismatū qā amore lāgueo · Talis fuit status
meus ī scola cōtritiōis · Qua ī re et si michil
modo patior in gloria · cōpatior tamē tibi ·
quisquis es generosus adolescēs bōe mdolis quisq;
egregio et casto artē bn amādi noūiū adhuc ad
disus didici ex hinc q passus sū pugnā tuā sed for-
tit age pcor · Pretor hāt veterē sordidā carnē tuā
aiosus euīte · Ego meipm tibi pbeo in exēplū
victorie spēq; corone · Tu me seqre · tu expto cre
de breuis her lucta pacatissimū afferet msi vir gaudia
tus fede sustūbas · Alioquī ugi miseria torq; be
tis · aterrioq; pruritu criā m semo dū malesua
uibs dānabilibs q; titillatiōibs ac illecebris

fouere sanareq; putabis te. Verq; sup oīa te mo
neo p̄dare adolescēs et repetes itm iterūq; mone
bo caue tibi a cōsortio neq; adolescentū seu virox
eiuitatoq; sāēs qm̄ corrūpūt bonos mores cōfabu
latiōes pessime quātomagis attrectatiōes ope
ratiōes q̄s. O mores. O scelera ymo O mortes
o scelera sceleratissiā. qm̄ societas illa formidā
da ē de cōtagiōe pessima quā naturali federe
ac institutiōe mutuo debebat ēe castā atq; securā
agēte her corruptela bestiali eoq; quos oīpotes na
ture deus si nō resipiscāt male perdet iuste quidē
quia et ipi q̄nq; nephādissiē perdūt quos seruare
instituereq; debuerāt sic fidei sue traditos velut ā
gelice puritatis iuuēculos Verū tu adolescēbi
dite has pestes mōstrificas nō minus effugito
q̄ fame tue q̄ castitatis tue. ymo q̄ vite tuē cer
tissiōs hostes. Et si vī parauerit obmtere re
clama palā eloqre. palā ostendito veternosā
hāc beluā ugmibq; psequēdā. clama. meū
latiōes. latiōes. demiq; in oīm tua afflictiōe
dū amorē castū et diuinū parturis otiū paul
absit. Oaia si ?. Sit quoq; refugiū ad leti
ones ad ieiuniū ad orōes. nō em̄ vincitur hoc
ieiun demoniū nisi in ieiunio et oroe. Dic in
hac pturitiōe tua dic deo et oīb; eius exīti
mis p̄cordiis aie tue. fiat me flo castiōme
sti me mal' puritatis sācte. q a lāgr. Tali lā
guore torqbar. tali pugna rupebar pariēdo
amorē dei iā cōceptū Quid m igit lāguorē

hūr feruidū mors si aliq̄ sēcret⁹ qualis mors · mors altitruis ex hor amore duplicī · mors amoris aut carnalis aut spūalis Ꝺdiam⁹ melius q̄ carnalē spūalis amor strauit cōtra uit exa mauitq̄ de quo vere dicit fortis ut est mors dilectio ꝑpedo quō in me enecta ē dilectio et delectatio q̄libet corporalis q̄n ad ubi ibā sicut ad tornētū q̄n sagimie secreto īmute apposito usus diu sū pro butiro · q̄n subide ad ipsa luxurie blādimēta ego uel sola recordatiōe cōtremebar horrore · abhominās ea tāq̄ samē putrē fetidāq̄ · Emortua igit⁹ veterana in carne mea felici morte q̄ vitā nō abstulit sed mutauit q̄tin⁹ renouaretur sicut aquile iuuētus · amorē dei ꝑdem cōceptū emra ē aia mea obstetricāte penitētia cū suis sodalibus · Ꝯcessit mz⁹ scola meditatio sedula famulatrix q̄ nato aōi lactātis ac gerule fūgeret⁹ offitio · ē itaq̄ meditatio fortis uehemens atq̄ pseueras mētis attentio ad aliquid inuestigādum · Ꝺone fortis ac uehemēs attentio que pt mel sugere de petra oleūq̄ de saxo durissīo ad aōris sui nutrimētū · vmo et raptū facit Est autē raptus vehemēs occupatio virtutis supioris cū totali cessatiōe virtutū inferioū aut saltē cū debilitatiōe notabili In hac meditatiōe uxta alterū tipū exardescit ignis diuini amoris · ꝑphā dicēte · In meditatiōe mea exardescit ignis · hoc fit ualido flatu assidue con

ſideratiõis ſtrĩgente et vniẽte virtute totã ig
nis huius quatinꝰ ex materia iã ꝑparata et
quaſi deſitã ab hũore grosso carnalitatis flã
ma purior erũpat et emmet. Hec meditatio
nõne michi satis familiaris ab adoleſcẽcia ex
titit. qñ frequẽt ea q̃ corporeos ſenſus circũ
ſtabãt. me cõpellebat uel ignorare uel prorſus
negligere. Teſtudo et feneſtra celle nouitiꝰ
et lacus lauſane ſ. et cella uinetꝫ mei et
alia multa fidẽ hinc faciũt. quoꝝ michi con
ſideratio nulla erat hinc michi ſollicitudo pla
cẽs hinc inter querulus et fastus mgros et doc
tores meos gratior et crebrior illic uersatio me
a illic ea õma q̃ fomẽtũ ꝑstãt amori duũo col
ligebã ſugebã digerebã aut iã collecta (resumens) remotes
rumiabã quoꝝ adore poſtmodũ dedi ſtiptis
reliquũ ꝑserti ſup cãtica et ĩ meditatiõibꝰ Ego
quippe mecũ ipe et ad deũ nũc hoc nũc illomo
meditãs fabulabar. Quis ego ſũ dñe. Quis
o rex vniuerſe creature ut digneris te amari
a me. quid dico digneris. cũ tuipe terribiliter
iubeas ut te amẽ. et minaris etnas miſerias
ſi nõ amauero te. Te quẽ amare fructus ſũmꝰ
eſt. ſũma nobilitas. ſuauitas mõprehenſibilis
eſt iocũdiſſimaq̃ dulcedo. Iubeas ut diligã te. di
ligã igitur te dñe fortitudo mea. diligã nõ ꝑ
amore meo egeas ſed qã idipm vis et iubes fi
at quod vis fiat quod mãdas. exurge dñe in
ꝓpto quod mãdaſti. diligat te quicũq̃ in me

ſt· tota virtus mea totū cor meū tota aīa me
a deſideret teipm qui totus es deſiderabilis
amē te totū· qui me totū nec ſemel debeo ¶ dā
debeo quia nichīlēā et feciſti me· debeo qā piecā et
reformaſti me· milleſies mortē meruerāt pīta me
a ſed debeo me milleſies et āpluus qā miſeri cor
dia tua magna ē ſup me· et eruiſti milleſies
aīam ex mferno ſupu mferiori ¶ neā aīa
mea aīa tepida euomi digna aīa arida mmis
m amore dei tui· aīa mgrata beneſiciis eius
¶ pello te reſponde michi ſi quiſpiā amore tuo
ſic arderet ut ōmia largiretur tibi gratis nōne
diligeres eū· ¶ Quid ſi ultra ōmia ſua donaret
et ſeipm nec ſolū donaret· ſed mſup pro te redi
meda a morte mortē ipe duriſſmā ultro pfer
ret nō adeo obduruiſti ut poſſes talē ſic amā
tē nō reamare ¶ at vero deus tuus ille talis ē
qui nō puſilla aliqua bona ſed hoc celū hāc
terrā hoc mare et ōmia q̄ m eis ſunt tibi cō
tulit ſed et ꝓpio filio ſuo nō pepcit mquit
aplus ſuus ſed pro nobis ōmbz tradidit illū
quātomagis nō ōmia eiā cū ipo donauit·
¶ at reſpodebit fortaſſis tua uel mgtitudo uel
auaricia· nō michi ſoli mquies iſta donata
ſut· ꝓtēa nō ſunt amoris erga me ſmgularis
mdiciū· ¶ fulleris aīa mea ſcireris quia tibi
multo copioſius collatū bnficiū eſt quia cum
multis quā q̄ ſi ſoli collatū ¶ itaq; fmgeti
bi vmce hoc celū et hāc terrā datas eſſe· deū

insup pro te sola redmcõ carnẽ et morte ſuſcepiſ
ſe· nũquid ſolitariũ hoc munus grade mã
les eſſe ꝙ cũ multis· nũquid hõm õm pa
rẽtũ et affinũ· nũquid eãã angl̃oꝝ cõſortio
velles nõ gaudere· nũquid eligeres muneriũ
tuoꝝ nullos eſſe participes· nõ ita ſapis aĩa
mea ut hoc ſapias· Cur ergo nõ diligis dilige
tẽ te et talẽ et taliter diligentẽ qui amari ſe et
iubet auctoritate et rogat caritate· aduerſitate
cogit alliuat proſperitate Cui voꝝ illa cõgruit
ſi ad puriũ reducatur· dies noctesꝙ ames ne
deſieris· me ſomies· me expectes· de me cogi
tes· me ſperes· de me oblectes· metũ tota ſis·
meus fac ſis poſtrẽo animus· qm ego ſũ tuus·
Talia olim plura mecũ meditabar ut tolli
ba· Hũc ad uos michi exhortatiõis ſermo
eſt· qui inter ꝓficientes cõputãdi eſtis· ad uos
quos edomita iã carne q̃ntum ſatis eſt ad me
ditãdũ cõuenit ſatagere totis conatiũ neruis
ad amorẽ dei nutriendũ augendũ ꝓficiẽdũ
ꝙ· Nõ vos abducat oro uel ignauia et ve
cordia vel amor ſolius illuſtrãdi intellectus·
ꝙ neglectus ſit affectus· quẽ ſicut maxie
reſpicit virtus et meritũ· ita pãpue volendo
eſt· At uero dicetis· nos certe ad ſtudendũ
poſiti ſumus· nos ad ſcripturas intelligen
dũ· hec ẽ nra vocatio· Hoc nec nego nec rẽ
bo fratres· nichilominus teſtiõniũ phibeo vo
bis q̃le poſitũ ſ in epla mea ad frẽs de mõte

dei q̄ ſcīptuas ſacras nullus vm̄q̄ plene m-
telliget qui nō affectus ſcribēdi mouerit
Et quales affectus virtutū quarū regīa et
mater ip̄e z. demq̄ ſecūdū meſurā dilectiōis
cōſequit magnitudo reuelatiōis diuinorū
ſecretor. Nolo mihi credideritis miſi hor m
ſmuet deus ip̄e dilectiōis dū aplōs dixit
amicos. quia oīa q̄cūq̄ audiui a patre
meo nota feci vobis. Ni mirū a natura
cōparatū ē. q̄ ſecreta nra occultamus hoſti
bz. amīs reuelam⁹. Sup inimicos meos pru
dēter me feciſti inquit ille cui incerta et oc
culta ſapiētie ſue deus manifeſtauerat.
Cauſa ſubdit meditationē et amorē diuinor
p̄ceptor. Nō pterea negauerit q̄n amare
ſit quodda ſentire. qui amor in ſup ſpūalis
exiſtat p̄ceptio. Scire nō cognoſcere eſt nō
minus q̄ videre Et ſepe tāto āplius et ter
cius q̄nto tactus et guſtus ab obiectis ſuis
p̄ceptiori et iocūdiori actualitate mouētur
Nōne mellis dulcedo et igmis caliditas et o
dor ſuauitas meli⁹ guſtu tactu olfactu q̄
viſu cognoſcūtur. non aliter aīa ſuū nō deū
aliter. dicetis pterea fortaſſis amore vos ha
bere dei q̄ntum ſufficit ad p̄ceptū. velle cāa
vos habere q̄ntū ſufficit ad pfectū et p
fectū q̄mī viadāt pgredi regredi eſt. et mag
na plāe ia impfectio ē et ip̄ium ſeruī pigri
nolle mti eſſe pfectū Ceterū mouete obſecro

dū mēs remanet arida a pīgnedīe ſpūs dū ſuauitate diuī amoris deſtituta lāgueſcit ne tandē ipa redeat ad cōſolatiūnulas quaſcūq fedas et carnales idignas ſe Verū quippe ē aīaz abſq; conſolatiōe diu ſtare nō poſſe q; ſi deſit conſolatio ſpūalis qua guſtata deſipit ōmis caro et quā ſolus p̄ſtat amor dei. quis facile nō agnoſcat q; paruo lapſu et lubrico delectatio carnalis obrepe timēda ē. Quis nō extimeſcat illā apli exprobrationē. cū ſpū cepertis. carne cōſūmamini. Vſq; abſq; amore dei feruido. nūquid tuto veniēt ſollicite et miſere huiº obliuia vitē qm̄ male vmatur delectatio carnalis. delectatioe ſmilit carnali. ſed alit potius. Solus amor dei clauus eſt qui ~~clauū~~ clauū amoris ipuri debet retūdere. Nō alit aīa ſuū guſtū habet ſuū tactū olfactū inſup ex amore. Rurſus ſi beatitudo her debetur mundis corde q; ipi deū videbūt. et her mūdicia nullo pactu melius nūq; ſmcerius et efficacius fit q; p ſuccēſionis amoroſe deputatiuā actionē. ut maiorē amorē aplior cōſequatur cognitio neceſſe eſt. Porro ubi amor ibi oculus. vbi vero oculus illic intentio. ſed vbi intēderis. ingemū valet. ſīc ad uehemētiorē amorē valētior effulgebit cognitio. Deīde virtus vnita fortior ē ſeipſa diſpſa. Erit ergo virtus cognoſcitiua q̄nto in ſe collectior tanto fortior. Nichil autē pluſq; amor vnitionē hāc optatur. plura ſunt in hac ſmōnā quis

nescīat ex calefactiōe foci ignē erūpe-ita ex a-lucentē
more cognitio generatur · Dicetis preterea ·ī·
Et o frēs si uel tenuit et in raptu quodā gustare
donaretur et videre q̄ suauis ē dominꝰ si fas
esset exclamare ex affectu probato et experto sē
cūdo cū ꝓpha quēadmodū quidā ex vobis possūt
Cūm magna multitudo dulcedīs tue dñe quā
abscondisti timētibꝫ te · Tederet affirmo aridita
tis istius m affectu cū eruditiōe quālibet mtē
letus puderet aīam tā diu lāguisse eā fuisse
sicut tūa sine aqua deo-sine aqua sapiēae hoc e
sapide saporose saēie Puderet postrēo p̄mā
nūdū trīꝫ alphebeti hui⁹ saēie affectualis
didicisse itaq̄ liberet exclamare cū vno ex ma
gnis scrutatoribꝫ sed nō absq̄ affectiōe · Dcro
te amaui pulchritudo tā ātiq̄ et noua sero te
amaui O si liberaliori dono uehemēciorq̄
exercitio datū esset amorē meū extendere ad
illū quē tertio loco nōiauim⁹ amoris gradū ad
amorē extatici et qui ad supmētales rapit ex
cessus profecto iā vos cū regina saba nō habere
tis ultra spēm p magnitudīe uel deuotiōis uel
exultatiōis vel āmiratōis · Nā amor dī p
cōtēplatiōis obsequium m ꝫa scola huiusq̄ tre
mēti robur accepit assūit iūgit et vnit aīaꝫ
tāq̄ sponsā deo suo sponso ut sint iā nō duo
sed vnus spūs Et iā verius ē aīa ī deo quē
amat q̄ in corpore quod ānuat · nā ibi verius
cōseruatur · Ita aīa q̄ prius appellabatur turt⁹

et colūba pro gemitu et meditatiōe · q̄ uocat̄ a//
mica et filia p̄ subarratiōe et adoptiōe · iā di
citur spōsa introducta ī cubiculū regis ad fruendū
capitis ap̄lexibꝰ · Illic ipa cōcipit et fit verbi gra
gigmit itaq̄ verbū obūbrāte sibi virtute altissi
mi et in virginali utero supiceis porciūcule mētis
sue q̄ nōiatur uel scintilla seu apex rationis uel
ipa sinderisis cui⁹ integritas violari nec inde
monibꝰ potuit adeo iugiter virgo pseuerat ·
P̄get aliquis q̄rere quid est verbū gigmi ab aia
capite sicut olim respōdi q̄ sola hoc docet expe
riētia · nō doctrina · vnitio · nō lectio · Dis hoc mā
na absconditū quale ē cognoscere gusta et vide
p̄mū gustare post videre Ego igitur vos ōnes ī
amore āmontos velī ut ad hūc gradū nitam̄
ābulātes de scola cōtritiōis et pēnitēcie in scolā
meditatiōis et sanctimonie · et tandē in scolā
solitudīs intime flagitātes crebro deū et sanctos
sanctasq̄ ōnes p̄ verba aie hoc amore uulne//
rate · ful · me · flori · sti · me · ma · q · a · l · Hec tā
ta dicta sunt · r · p · et viri doctissimi de amore
bono faciēte cuiūtatē dei in nobis et hoc sub
p̄sona amorosi mī deuoti bernardi tū ad com
mōitionē nr̄am tū ad sui p̄ficiū ——

Debebat subinde pars altera xp̄iantatē sub
introducere de suo lāguore lugentē quē furor
filioz̄ nō tā amāciū q̄ amēciū seu demēciū susa
tauit adaugetq̄ Vereor tamē ne post verba et
gustū suauissimi amoris vos tā in suauis mate//

vie cōturbaret acerbitas Quietulis quippe vbis
quid opus ē vbi tātus ſtrēp strepitus tātus fra
gor audit cōdamāte xpiamitate tota qā āore lā
gueo Amore quidē ſeuo et puerſo ī mēbris ſuis
au amoris ad p̄ſentē tātū ē qīta eſſe pt diſ
paritas. Pmo vnit diuiſos. Iſte diūctiſſimos
diuidit. Pmo nō qrit q̄ ſua ſīt. Iſte eāā alie
na diripit. vtrūq cōcomitat contritio et medi
tatio. ſed cōtritio et īfelicitas hoc ē īfelix ptritio
ī vijs iſtius. meditatio quoq iniquitatis ī cu
bili ſuo q̄ aſtare facit ōm vie nō bōe et mali
tiā nō odire āc pinde nō mcōtēplationē addit
hec meditatio. ſed tota ī cōfuſiōe verſat horīe
do ſāſmate qd xpiamitatē lacerauit Amor
iſte ad ſeipm qm hōes ad ſeipos amātes ut ſi
ne federe ſint cōnūe eſt q̄ qm ad ſeipm con
trahit ſe uel alios quō dilataret. vnde p
terea ire cōtentiōes rixe aīoſitates cōtūelie
vde cōſuetudies babilonie noli q̄rere cauſā
alterā p̄ter amorē ſui Sed accedit dnantibs
autē paſſiōibs quid mali deeſſe quid adeſſe
boī ſperabit adde q amore ſui q̄a meditari
neſcit legē dei ſed uel nūmi uel cereris et ba
chi et veneris nullus ad hec mala pellenda
patet exitus. cōuoluūtur fere ōmia tenebris
multiquaq. q̄a nec ꝓpria nec aliorū vocē
intelligūt in hoc negocio turbido et cco lur
tuoſiſſimi ſāſmatis tumultāt miurns agit
hoſtes a domeſtis nō ſecernūt et deuenire

quod

ſolet pugnātibꝫ in tenebris Cuius rei
argumētū plet epla queda grādis nup edita
q̄ tota probris tota cōtuelis ſtatet tota viciosiſ
ſimo ꝓſus cōfutatiōis genere cōfundit.
nūc igit inter hec negociorꝫ genera · inter a
moris huius vidā ſperes amori dei ſperes cōte
platiōi locū eſſe · ſperes q̄ recogitet cū deuoto
bernardo illi qui tales ſūt dies ātiquos et ānos
eternos in mēte habeāt · ꝓptēa deſolata ē oīs
terra q̄a nēo eſt qui recogitet corde · Poſtrēo heu
malorꝫ oīm cumulus iā malorꝫ ſemaria iac
ta ſunt · Et hinc verendū ē ne ſeges infeliciſ
ſima hereſim radicatus pullulet et inculſi
biliter occupet agros eccleſie ut ipa iure nō
obſecret · Iſul me flo · ſacrorꝫ eloquiorꝫ nō de
floratorꝫ · ſti · me · ma · ſolidarū ordiatarūq̄
aſſertiomū q · a · l · Et ne q̄ſieritis quid lan
guet · caput lāguet · pectus lāguet vētre lā
guet · quid partes enūero? ꝑ plāta pe
dis uſq̄ ad verticē vix ē in eo ſanitas Et q̄
q̄ peſſima ſint q̄ patit deteriora tamē mi
ſi miſeratur ex alto ſpōſus et amator ſuus
expauesco · Verū omittamus talia forſan di
: hic gitus dei ē et neceſſe ē ut veniāt ſcādala
ꝓptēa ſalubrimū ē conſiliū ut ſaluet vnuſ
quiſq̄ aiaz ſuā · Et ut pauliſp ad pōra re
deam⁹ amor dei ille q̄ nos ſaluare pt qui
nos in ōmibꝫ cōſolari pt · b · bnard⁹ rei hui⁹
manifeſtū ē argumentū · q̄ antecedēter amo

rehor vallatus ĩter media ſcismata ſeuir⁹
ĩcessit· Sed pfecto rara ẽ nũc talis auis in ter
ris· paua ſũt admodũ q̃ amorẽ iſtũ dei ad
tale robur pduxerit Conſiderãti autẽ michi
ea q̃ p audens et uelut ab extñſeco inuenerint
ſanctũ mrm ad amorẽ iſtũ capeſſendũ· Repio
illa eſſe q̃tuor mt̃ ceteru q̃ ſũt mris deuotio·
apta cõplexio· debita eductio· et ſolitudis
affectio· Matrẽ ſcm⁹ ex legẽda erga liberos
ſuos mro religiõis affectu fuiſſe dedita· et
p peccato mris reſtituẽ filio bonũ cũi ℣· qñ
to ãplius p merito Et hic ſumo doctrinã mora
lẽ q̃ pdicatores maxie debẽt ãmonere mres
ut liberos ſuos a puero p ſe nutriãt et in
ſtituãt ad religiõis amorem et cultũ qm tẽpo
ribs nris pchdolor horribilis ẽ defectus in
regimie infantũ et puerorũ· nã quaſi cũ ipo
lacte bibũt ſame oñm pctorũ verbis et exẽplis
Et rectores ſcolariũ debẽt ſimlit⁹ eis eſſe pro
mris exẽplo apli p̃ ad theſſa· ℣· Debet ẽe
maxia ſollicitudo apud eos ut ſui pueri bo
nis moribs adornẽt· q̃ſi nõ curãt q̃ õne fla
gitiũ ſupat ſi eos depuat ipi tot mortibus
digni ſunt quot eorũ ſcolares moribs depe
reũt· Secũdũ iuuamẽ fuit apta cõplexio
nã et delicata erat et ſuauitate quadã mol
lis et pia Ex p̃mo habuit q̃ eſſet meditatiu⁹
ac pinde ꝓpt⁹ morem imerſionẽ aie in tor
p⁹ ad raptus et extaſes apta Ex ℣· habuit

facilioꝛē deuotionē et cōpūctionē sicut ecō
tra de corde puro dicitur q̄ male ꝛc q̄ dy
abolitā obstinationē imitat⁹ · ex ista radi
ce dicit⁹ sexus femine⁹ deuot⁹. Certiū
debita educatio a mīre de hīc in religioms
austeritate · cōstat enī q̄ abstinēcia et so
brietas ꝑparāt aīaz ad spūalia · cōtemplā
da exēplo triū puerōz Quartū iuuamē
fuit solitudinis affectio Itaq̄ credi nō pt
q̄ntū nocet cōfubalatōes inter hōes dū e
aā nociue nō putāt · hīc dictū ē q̄ amici
sūt fures tēporis · p̄mū autē argumētū
mētis cōpositē posse in vno loco cōsistē
et sciū morari ut bernard⁹ et āte seneca docue
rūt · Demū dicā pt ōnia ista q̄tuoꝛ iuuisse de
p actēdēs bnardū ut ꝓphā et mīraculoꝛ esset
opatoꝛ · mt⁹ q̄ ego p̄ūpua illa deputo q̄ egit
in cōuersiōe illoꝛ qui eiā cōuerti toto nisu fu
giebāt · Sed hora fīnē flagitat · et nos flagite
mus ut fīnē beatū obtinere ſic lāguendo hic p
amoꝛē diuinū possimus q̄ in futuro secura tran
quillitate in illo collocemur prestāte dño nostro
ihū xpo ꝛc

Sermo factus parisius in die sācti ludo
wici regis frācoꝛū p mgrm Jo gerson

Considerate lilia agri quo cres
cūt · mt vj · luce 12 · et in euāgelio
hodierno Ad irrigādū lilia cā
dida pioꝛ et castoꝛ studioꝛ in

agro mētis nre q̄tm⁹ det mare mētū xp̄us cōuer
tam⁹ aāe mre cōsideratiōis ad illud liliū cōualli
ū ex quo idē xp̄us prodiit q̄ est flos et pascitur
inter lilia postulem⁹ ut a torrēte fluētor̄ serene
gracie illabatur in nos trames aquarū salutarū
purificās viuificās et feāndās sterilitatē aīe nostre
Quod ut fiat nequaq̄m omittendū ē salutiferū il
lud aue si veterū narratiōi tradit⁹ olim lr̄is aure : qd⁹ aue
is mstr̄ptū fuisse reptū ē in lilijs ab ore cuiusdā
sepulti miraculoso ortu germīantibs · Od⁹ p̄tēa
allatū ē desup p os āgelicū · et nos illud pia de
uotiōe recolam⁹ dicētes Aue gr̄a plēa · Cōsidāte ·
R p̄ et doctissimi ac sapiētissimi viri · cōsiderāti
mihi quid nūc de ipa cōsideratiōe loquendū ē ·
tū ad cōmonitiōz m̄ram · tū ad gloriosissimi regis
nr̄i ludouici p̄comū dignū duxi rpāz cōsiderati
oms utilitatē nō meis sed b̄ Bernardi vbis exp̄
mere Cui nāq; alteri magis assentire q̄ illi cō
uenit · qui sup̄ multos hac virtute pollebat ·
et a quo sup hac re nō mediocris liber cōpositi
us ē · Aut ergo [illegible] p̄ de cōsideratiōe ad eugē⁹
papā Et p̄mū quidē ipm fontē suū .i. mētem
de qua orit⁹ pacificat cōsilio · deinde regit⁹ affect⁹
dirigit⁹ actus · corrigit excessus · cōponit mores ·
vitā honestat et ornat · postrēo diuinarū pariter
et hūanarū retū sciam cōfert · et post multa hu
iusmōi cōsequēt⁹ ostendit quo pacto ipa cōsi
deratio mīr ē q̄tuor virtutū cardīaliū · Deinde
matrē cōsiderationē circa q̄ et q̄lia debeamus

exercere salubri pfūdaq; declaratiōe ptractat.
hinc videte queso q̄ latū nobis mīstrat loquē
di materiā thema nr̄m qđ p̄mittit. Considerate
restrictius attamē tradi videt dū dictū ē nō
solū cōsidāte sed cō·li·a·q·cres· placet autē ut
sermo nr̄ hoc mō loquēdi eūaglico coarteturde
cōsidātiōe liliorū agri quō cresc̄it Si tamē vnā
plus de ipa cōsidātiōe cōsidātiōs elicuero ad lau
dē regis nostri· est autē ista cōsideratio ----
Decemss̄imꝰ autē rex ludovicꝰ plurimū suo tē
pore consideratiuꝰ fuit· hoc ita uel sentire uel dice
re uel dicere certa me ratio cōpellit· pollebat
quidē rex noster ceteris virtutibꝫ cū s̄mt cō
nexe ueluti sorores germane in chorea pulcer
rīa versis mutuo uultibus et ipa cōsidātio nō
solū ē virtus sed directrix aurigaq; virtutū qua
sublata virtus q̄libet vicīū ē pspicua ē cōsidātio
Prēa nōne pfuit ecclesia regē nr̄m digne sāctēq;
p̄ncipatū fuisse· Demiem vero magis q̄ ipm pn
cipere decet cōsidātio q̄ singlaris q̄dā est mater
prudētie· Hec ē phi sentēna nono politicoꝝ· hoc
m ōm arte pfacile ē animadūtere· Nā a rectori
bꝫ et architectis in ōm arte si cōsiderationē tol
lis· quid m reliquo sit utilitatis nescit nemo
Pulcrā subinde et ꝓposito digna cōgruā nar
ratiōs inserit macrobiꝰ ī saturnalibꝫ sub hac
q̄dē s̄mia quia vba nō teneo Fuit ī theatri
co spectaculo rome vnꝰ histrio uel mimus·
qui p gestus ut solebāt studebat effingere

et repſentare pſonā regis pncipis Exclamauit al
ter histrio rpm deficere a pprietate repſentatoris
Appellat igit a pplō ut istius errorē corrigeret · rex
Paruit · Constituit se quoq; velut hoiem me
ditabūdū et uehemēter cōsideratiuū · signs ex
hoc michil aliud decere pncipē ip q esset cōside
ratiu⁹ Et videte si nō eadē sm̄am in sacris lit
teris cōsideram⁹ Ille rex salomō pdicauit dicēs
pū 20 rex q sedet i solio iudicij · intelligite
nō in mēsa · nō in comessatiōibz et cubilibus ·
neq; disaurēs cuagatiōe petulāti · dissipat ō
ne malū ituitu suo Et quid intuitus regis
hic aliud dat itelligi ip acutū agendoq; cōsi
deratōz Et ysa 32° pnceps q digna sunt co
gitabit · r cōsiderabit et ipe sup duces stabit
ppēa tre maledicit ecclesiastes ecctes 10 cui⁹
rex ē puer et pncipes mane comedūt Cur
ita · nisi q puericia et matutīa comestio ad
lram adiuuant cōsidatioi Cur subinde a tullio
celebrat memorabile illud dictū scipioīs · Nūq;
minus solus ip cū solus · certe qā pncipē de
cet maxie secreta interdū silētia et secessus at
bis q̄rere ut solus cōsideret totius rei publice
statū · et solus absq; arbitro poat ātē mētis
oculos scipm et curas ōnes agendoq; solercius
et fidelius q̄nto secreti⁹ diiudicet · Ruomā
affirmāte vno ex eisdē scipioībz · et refert
valeri⁹ li 4° · Hec silet seneca · tū in ōn
bz tū pserti in pncipe hec turpis et nō ad

mittēda excusatio ē dicere nō putaui ideo michil
absq; cōsideratiōe agēdū existimauit esse q̄n futu
ra caute p̄uideat · hoc obseruabat melius ille
sapio affricanus mīor q̄ quotidie michil aggre
diebat agēdor quousq; diluculo solus i capi
tolio diu residisset · Quo factū ē ut ōnia ei pros
pere et secūdū estimationē tūc vota cedor diuīe suc
cederēt · sic eneas apud virgiliū · sic apud terē
tiū comicus senex singula p̄uidisse sibiipis me
morat · Demq; si quis reuoluat historias acta
q; regnor puto recognoscat ōnes pene regno
rum subuersiōes p clades bellor frequētius
ex iconsideratiōe q; aliūde p̄cessisse · dū videlis
nō satis explorat hostilis machinatio dū cor
strata gemata uel insidie nō caute circūspiciūt
dū ruit p̄ceps impūdaq; acies velut bestie m
lasos et m ōne prorsus piculū · hoc titus liuius
hoc vegecius de re militari · hoc frōtonus i
stratagematibus · hoc salustius et alii historiogra
phor palā tradiderūt et nīa tēpestate mīmis
exptū est · Et aduertite p̄cor si forsā hoc at
tedebat iheremias iheme 12° dū lamētatur dicēs
desolatiōe desolata ē ōms tra · Et tāq; ab eo
q̄reretur ratio subiūxit · quia nemo ē qui reco
gitet corde r cōsideret de subuersiōe ipa · de
mū futura ihilm flēs saluator ei procausa
p̄cipua sue desolatiōis exprimit mōsiderati
onē quia si cognouisses et tu iquit luce xix°
Optie et diuine her et silia aio retinens

cōsideraſti o gloriosiſſime rex Ludouice atq; ſtudiu
iſti ut te et regnū tuū p virtutē cōsideratiōis re
geres et eſſes tāq; alter argus cētoculus. velut
eāā Janus. q; partē ſpectat vtrūq; et ſicut aīalia
illa ꝓphetica q; m circuitu erāt plena oculis ante et
ezechielis p̄mo. Demq; tāq; tibi tuis q; ſimili
bz audires dīm aſſidua exhortatiōe pſonāte p
mū th̄eatis vbū cōſidāte. Et utinā m hac ca
lamitate nra nō ſolū treml p̄napes ſed ipi p
ncipue eccleſiaſtici q; regēde p̄ſunt eccleſie hoc
mō cōſidārent hoc modo ſaperēt et intellige
rēt aut nouiſſima puiderēt potius q; turpi de
ſidia aut turpioribz curarū terreārū occupa
tiōibz mācipati ābularet vnuſquiſq; poſt
prauitatē cordis ſui quaſi poſt cathenā qua
arctiſtrictus tbitur. nō ita res ōnes fedala
befutiōe torrueret nō ita miſeris et luctuoſis
modis ōne iuris diuinū et hūanū nefas in
fauſtū cōfuderet nō poſtreo viri cōſidatui
vel cordati q; uel ſoli uel p̄napue ipi dicēdi ſut
hōes utētes ratiōe nō imq; ſpernerēt aut ir
riderēt pro fantaſticis a talibz vaniſſimis
hōibz ymo nō iā hōibz ſed mōſtris et portē
tis michil de hōe p̄ter exterioris corporis ef
figiē retinētibz. Ita ē nō mētior neq; muto
ſentētiā tales michil de hōe retinēt p̄ter ex
teriorē formā corporis q; pegmis adhuc idu
mētis deformata. cū intus vere beluina
et dyabolica ſut ōnia. Quonā alij portū

viuūt· alij canē· alij leonē aut aliquā ex bestiis absq; humana cōsideratiōe sed querelā hanc solitā inquietes qa eaā de eis q ab istis cōsiderandā essent stipsit diffuse· bnard⁹ ubi supra videā⁹ si forte beatissim⁹ rex ludowic⁹ quodā spēliori mō sup alios reges et pncipes traducere potāt ad sui cōsideratiōz nō vnitā thētis particulā pmā sed ipm thema integrū cū dōm ē Con·li·a·tt·ver pusq; ultra pgrediar mādit vnī dicere quod ex cōsideratiōe magē vel prius maliuola gestū est· heri sicut accepi affixe sunt cedule pluries q pter more maiorū morū publicarēt sermonē istū et q admodū de ruffino cōqrit⁹ beatus hierom⁹ tales vidēt⁹ me aut potius onerare laudibz ppis sed ex mō fatēdi vere sūt infamatiōes et honorifice cōtuēlie· Constatq; azelātibz vel collegiū istud venerabile vel me vtrosq; pcesserūt hec cedule· sed refert quo zelo· nā si bon⁹ fuit plane tamē nō secūdū sciēciā et conscietiā· si malignus et luuidus certe nō secūdū caritatē ignoscendū ē igit⁹ vel miserādū vel cōtēnēdum vel orādū· hanc veritatē quā teste hoc celo loquor supplico p suasā habetoteme impulsore aut suasore aut cōscio tales cedulas nullomō factas fuisse Nūdū em deo miserāte sic desipio ut imitari velī tā publice militē gloriosū illiꝰ trasonē comicū pdicātem laudes suas tāq

adulator et hiraldus suipius et uelut tutul⁹
qui nō nisi se tātat Et q̄ ꝑ impar ualde
sim aplō usurpo tamē hūili fiducia vbū
suū in hac parte nō indigem⁹ lr̄is cōmen-
datitijs apud vos. Sed nec plapsus sū illud
animal esopi fabulis sūptū m ꝓpriū. oēs
attrite rami mōs parturiet magn⁹ nascet⁹
ridiculus mus. Hec ex mādēti. Cruc
ad rē redeo vbi de rpa cōsidātiōe liliorū agri
particularius loquendū est. Et primus cōside-
rādū occurit q̄ habet hoc ꝓpriū sc̄pture diuine msig
nis ubertas ut verba ei⁹ singula misteria sint
sīntūcumq; videāt⁹ hūilia. tēs msup loquūtur
i ea et docent mores et virtutes. docent caritatē
tropologice seu moralit. docēt fidē allegorice.
docēt spem anagogice. Ita ē sc̄ptura sacra līgua vna
et multiplex breuis et latis: quēadmodū et adi- :sima
uio bartholo⁹ allegat ihesaria duo⁹ Et uelut
speciem cōtauū in quo relucēt facies Et rursus
mana i quo sapor omnis recondit⁹ inuenit⁹ ꝓpter
nō parui existimādū putauit esse melitus rex
noster q̄ mittit nos xp̄us ad cōsiderādū lilia
agri quo crescāt. ꝑsertī q̄a suebat insigne suū
ex liliis more attauor⁹ suor⁹. imstar ciuā vete
rū illor⁹ quor⁹ memīt phs in politicis. q̄ corna
tū sumebāt ex liliis secundū victorias Est ita q;
natum nobis msitū ut q̄ sunt familiaria et
nobis msigna. ea tū libenā⁹ tū frequētius cō-
sideremus. et ad hor⁹ inspectionē facilior⁹ est

aī nr̄i formatio · Lilior igit cōsidatio generabat
in rege nr̄o doctinā multipliē qua nutriret
ad fidē spē et caritatē ceteraſq; virtutes Ad
fidē quidē dū ī uiſibilia dei p ea q̄ facta facta
ſunt m lilijs pulcritudinis mtellecta mſpexit ex nu
mero pōdere et mēſura ex ſpē modo et ordie
nā ſi pulcra ſi decora ſi ſpecioſa ſūt lilia ſicut
et ualde pulcra ſunt q̄nto pulcrior ſpecioſior
et mirabilior ē ille qui fecit ea Ad ſpem dem
ceps aſſurrexit dū cōſideraūt ea creſcere q̄ nō
laborāt neq; nēt · et que diuīa puidēcia ſic ueſ
tit ut ſalomō in ōm gloria ſua nō fuerit opt⁹
ſicut vnū ex iſtis Si ergo put arguit xp̄us fe
nū agri quod hodie ē et cras m clibanū mit
tit⁹ de⁹ ſic ueſtit quāto pluris ē hō modice fidei
ut de diuīa puidēcia nō diffidat ſed iactet ai
ā ſuā et cogitatū ſuū m dnō et ipe eū enutri
et Ad caritatē demq; accēſus ē ver nr̄ dū con
ſiderādo pſpexit quo pacto de⁹ uſq; ad oblectati
ones varias dilexerit hoīem et ppt eū etiā lili
ī ne diū tot res mire pulchitudis decoris et vir
tutis formauerit nec ppt vnū hoīez iſta min⁹
fecit qā cū multis fecit put ē deductio apud
hugonē m ſuo de arra ſpōſe Quod autē ſi
trinariū liliorū m ſuo ſanto regio et diuīo rex
noſter ad mores retorq̄re conſiderādo volebat.
videbat em qualit⁹ lilior fulgurat color au
reus m cāpo azurro uelut m ethere puriſſīo
et ſereniſſimo · Et nōne potāt p ternariū hoc

lilior cõsidare vel tres virtutes pnoiatas fidẽ
spẽ caritatẽ m aĩa iusti celica aureo fulgore
micãtes vel ipam attẽdebat a qua origiñ
t beatissimã trinitatẽ in quo velut itelligi seu ectuli
to triãgulari p circũ mansionẽ cõprehendẽ
t posita vel tres aĩe vires spectabatur cõcu
piscibilẽ irascibilẽ racionalẽ aut si iustus
est accipe tres partes ymagiñe meoriã intel
ligẽciã et uolũtatẽ aut demũ approp̃ati
regie maiestati tñ lilia in scuto tres status in suo
regno cõsidare fas habuit idẽ rex m· statũ diu
rnitatũ· statũ cõsulencium statũ laboratiũ· hñ
siquidẽ stat et si in õm policia repiri habeãt
vel mediocriter instituta· usurpat tamẽ sibi
regnũ frãcie colorẽ ethereũ ob singularem
religiois cultũ· colorẽ vero aureũ triplici illi
statui cõtulit excellẽcia meritor in vtroq; ala
vbi q̃so viguit usq; tirocinũ vel in militib; stre
nuitas potencie vel in cõsilib; et clericis sa
piẽcia diuinor· vel in laboratib; et subditis
obediẽcia ppẽsior· ita ut michil errauerit q̃
regnũ frãcie dixerit in orbe positũ esse ve
lut ortũ et agrũ quẽdã voluptatis amenis
simũ ethereo splẽdore nitentẽ fecundũ quoq;
lilijs hor ẽ pplis aurea dignitate fulgẽtib;
quẽ ortũ irrigat fons ille purissim et fluui
mueis argẽteus vndis vmusitas pisien m
facultatũ fluuia cõduisus quib; irrigat õ
mis tra agnoscitis ut opinor edoctissimi et

sapiẽtes viri q̃ late patẽte cõsidãtiõ rex nost' habuit
ex inspectatioe ꝓpõr msigniũ et diũ remeõra
hic bat ex vbor xpi q̃ dicũt · Considãte rõ Et
potuit quidẽ ãpluus ex cõsidãtioe liliõr
et cor̃ cresc̃di mõ amãditere pius rex nr̃
tñ esse necessaria ad debitũ ꝓpli toci⁹ aug
mẽtũ tãꝫ ad cremẽtũ vuẽtiũ liliorũ
ꝛrã si nõ ẽ hõ liliũ nõ dixisset ꝓphã · iust⁹
germ̃abit sicut liliũ · Hec tria sunt q̃ li
lia ut cresc̃ãt exigũt —
Ros ———— ros supne bñdictiõis ·
humor ———— hũor terrene sustẽtatiõis ·
Clausura ———— clausura juste ptectiõis ·
Absq; rore em̃ et ethere libero flaccida sũt
lilia et decoloria · sic absq; diuia gracia q̃
ẽ pluuia volũtaria qua segregat deus he
reditati sue et absq; supno afflatu uel as
pectu ꝓpliũs õmis mteritus cõtabescit ꝓpte
rea arescũt lilia si desit hũor bon⁹ m ra
dice et populus nõ subsistit sed arescit si
sibi deest sustentatio in corpore · demũ lilia
si nõ claudant sepibs aut muris depascũt
et cõculcãt ea õnes bestie agri et ꝓpli si
nõ iustis legibs et obediẽcie muro cõcludã
t xpi celeriter hostib⁹ ĩuasi depereũt sue
hostes mtelligas spirituales qui sũt mũd⁹
caro dem̃onia sue materiales et visibiles
qui sũt xpi hõcs sibiꝫ pis · ꝛrã nullũ ẽ aĩal
alteri magis imimicũ · Hec considãsti rex glo

rioſſime et viuētiū liliorꝝ aḡcola egregie
ludouice Conſidāſti mēp ut noſtes quomodo
lilia rationabilia aḡ tui regni creſceret dū
viuebās in carne et nūc ut piū nobis credē
e tuus interuētibꝫ cōſidāre nō ceſſas dū
regnas in ethere Conſidāſti nēpe ut eis
non deeſſet vos et aſpect celi liber dū i eis
ſtē religiōis cultū cōſeruaſti Conſidāſti ut
nō deficeret hūor in corpore velut in tre fira
radice dū eos tēporaliter ſuſtētaſti Cōſide
raſti poſtrēo ne diſſiparet matia vel clau
ſura uiſte ptectiōis · dū cōgruis legibꝫ atq
iudiciis eos cōmuniuſti ita ut fuerint ꝑpli tui
inſtar liliorꝝ irrorati deſurſū irrigati deorſū
et ꝓtecti quaquauerſū · Et poterā o doctiſſi
mi et ſapiētes viri poterā iſta latius deducere
ex eiuſdē regis celebri cronica ſi uacaret et
nō eſſetis onerādi notiſſimis · dā quis ne
ſciat eū fuiſſe in cultu religiōis catholice
cōſeruādo xpiāniſmū · qñ et hereticorꝝ extir
pator fuit vehemēter et bis feruētiſſimo ze
lo act ſuccēſus ipios infideles barbaros ꝑſe
cutus eſt · et ad augmentū diuī cultus mul
ta mōſteria cōſtruxit pluria reparauit · Ce
tū negari nō ꝑt eū de corporali ſuſtētati
one ſubditorꝝ curioſū fuiſſe · qñ ipis etiā pau
pibꝫ inopibꝫ et egenis intra et extra regnū
ſuū tāta pietatis affectiōe et ſollicitudine
ꝓuidebat eos ꝑſonaliter mira prorſus hūi

litate visitas pascēs et refouēs. Quid ꝯplius di
cā de clausura liliorꝝ suorꝝ p iustā legū ꝓtectiōē?
Ipe em legibꝫ tā bene condītis circūmxit ꝑplm
suū ꝓuidēs ne frāgerēt ab eis. quasdā msup
addidit ut de prohibitiōe duellorꝝ et pumtiōe
blasphemātiū et forsā plures adiūxisset si nō
dictasset sibi cōsidātio sua multitudmē cōfusā
legū et statutorꝝ nō tā ꝓtegere qn aliqn sub
uertere. gētē au seruiāda mādat. Exēplū m
ꝓposito. acerui lapidū aut sepes spīatū ꝓte
gūt et circūdant lilia. q si iusto āplius exte
uerit vel spine uel lapides laterātur lilia vt aur
ab aeris liberi hausti prohibēt. Nō sciās
ē de multitudīe traditionū humanarꝝ noiati
excōmūicationū. Ad hoc spectat illud matī
15 Irritū fecistis mādatū dei ꝓpt traditiōes
vras rr Talibꝫ modis studuit optimꝰ et soler
tissimꝰ agricola noster regius b ludouicus cō
sidūre lilia agr i ꝑplos regni quō excrescēt dū
habebāt rorē supnū humorē terrenū et septū
mumtissimū. pmū de benedictiōe celi. 2m de
bndictione terre. 3m de instatutiōe disciplme
Velle ita cōsidūrem ōnes lilia agr nri quō
excrescēt. neō quippe ē qui nō agrū habe
at aure sue cōmissum de quo sapiēs āmōet
pū 27o diligent ait excerce agrū tuū.
Alioquī audiab coibidēq mali subsentiūr
sit. p agrū viri pigr tīsiui et ecce totū re
pleuerāt vrtice. opuerūt facē eiꝰ spme et

macēria lapidū destructa erat. ¶ Frustra q̄re
rent ergo in agro tali lilia celestēia vbi de
est solers cōsideratio et dn̄atur ignauia ea
nō considerās q̄ pmissm⁹. ¶ Dā ppt habū
dāā noxii hūoris totū replēt vtitc mor
diātis et exurētis luxurie ppt effectū nō seue
mi veris opūt fiāē ei⁹ spme et qā macēri
a lapidū destructa ē. p mdisapliatā dissolu
tionē cōaulāt totā sationē et gmīa utilia oēs
bestie ag̃ et singularis mobedieāe supbe ferus
depasāt ea Ager iste si q̄it qualis et quis sit
apte respondet homo. s. mor mūdus mt. 13.
¶ dē ipe homo ē agricola sub agricola supmo cō
stitut⁹ de quo matth. 13. et Jo. 14. Porro toti
dē habūdare liliis debet ager talis quot vir
tutibus iubet⁹ insigniri. ¶ Rone pulcrimū
liliū castitas. pulcrū sobrietas. pulcra iu
stiia. pulcrū et formosū sapīa modestia fides
et ita de reliquis virtutibs floriferis quibs
redolet ager ille aīe velut odor ag̃ plen
tui benedixit dn̄s genē 27. ¶ Sed credite non
paruo aut gtis possidet⁹ ager talibs liliis
decoratus Emit⁹ certe laboribs q̄pluribs et stu
dioso colendi exercitio sicut in figura fortis
mulieris dicit⁹ pū ultimo cōsideauit agrū
et emit illū Et qm nēo repēte fit sūmus sed
aū tēporis cursu et etatis incremēto crescūt
alcius ipa virtutū lilia. quēadmodū distīc
tio formosa signficat. q̄ quosdā pomt incipi

ctes. quosdã profiactes alios pfectos. Considẽ
mꝰ eadẽ lilia quo nature modo creſcãt a pme
uo ſui germĩe ad mediũ robur ſtipitis uſq;
ad floris fructusq; maturitatẽ. Hoc cõſiderã
tes xpo obedimꝰ et ſermonẽ aptabimꝰ audito
ribꝫ. Dũt quippe in hoc cetu venerãdo hoes
ſub etatis diſtinctiõe tplici ſub germinãte a
doleſcẽcia ſub viridi iuuẽtute ſub matura
fructuoſaq; ſenectute in q̃bꝫ pari tipo virtu
tũ lilia ſuarecrere debẽ demõſtremꝰ. Alia e
nĩ virtus in fortitudine et efficacia decet
maturũ ſenẽ. Alia virilẽ iuuenẽ. Alia tene
rũ adoleſcentẽ fallor ſi nõ hoc ſignificauit
aplus. Cũ eſſem paruulus loq̃bar ut paruul⁹
ſc̃ aũt factus ſũ ſenex euacuaui ꝙ 1 cor 13
De notauit exacus poetas inſtituẽs et eta
tes deſcribens. Hoc mõ pñs cetus ẽ velut ag
ille in quo erãt tres ordies ouũ accubãtes
iuxta puteũ gen 29. Puteus locus ẽ vnde
hauritꝰ aqua ſãctie et ſalutaris ſapie. Tres
ordies ouũ tres accipimꝰ ordies ſtudiorũ ſim
pliciũ. Conſiderandũ vo eſt q; et ſi in õm etate
neceſſe ſit virtutũ lilijs ut creſcãt mĩſtrare
tplex ãtidotũ quod pdiximꝰ. vorẽ ſ. huũorem et
dauſurã. Nichilomiꝰ appropiacioi breui
tate nõ õnia õmbꝫ ſed ſingula ſmglis diſpar
tiri curabimꝰ. Et ſtãtes in timĩs noſtris ne
diſſoluta fluctuemꝰ euagatiõe dicemꝰ q; dau
ſura diſciplĩe papue neceſſaria ẽ in agro

adolescẽtũ teneroꝝ quo ad mãpiẽtes hũor pur⁹
et suffiãs ager aer in agro virilũ iuuenũ
quo ad pficiẽtes· vos supn⁹ et aspectus celi
liber decet maxie in agro maturoꝝ quo ad ꝛ̃ꝛ
Et plane si vellemus nõ oposiũ erat adaptati
ones ad alia deduce psertim ad statũ tplicẽ
pfatũ regni frãcoꝝ qui cõsiste ponit in laborã
tibꝫ subditis et mlitis militibꝫ et in deriis atꝫ
cõsulibꝫ Verũ hec õia cõprehendẽ q̃ dia se of relinqua
ferũt quis sermo sufficẽt· Postpositis ergo cete
ris q̃ dice vel ad laudẽ gloriosissimi regis nri
copiosissime vel ad edificationẽ nram abũdan
tissime cõsidãtio pfũda nri thetis igerebat sub
tplia oõe cõducat sermo m· pma oõ ad mãpi
entes 2ª ad pficiẽtes 3ª ad pfectos· pma oõ p^ma oõ
ad vos mihi nũc sermo e o generosi adolescẽtes
et si genosi nõ degeneres si disciplinati nõ discoli
esse multis obedite xpo iubenti· Qđ iubet xpus·
Con·li·a·q·c· Cõsidãte et absq; strepitu uel tu Consideráte li
multu et fabulationibꝫ attẽdite· qm ita i noue lia agri quo
lo agro mẽtis vre crescẽ pmula virtuosoꝝ liliorꝝ ꝛ̃ꝛ
gmã cõcipit· Dũt equidẽ msita vobis a natura
agẽte msallibili germa qdã virtutũ quasi semi
dium vocẽs semales quas tullius appellat se
malia virtutũ q̃ si nos mgt crescere et ualescẽ
smerem⁹ illa nos ad beatã vitã deducerẽt· Et
de hoc nõ siluit plis ꝛ̃ ethicoꝝ· Hec semia no
lite suffocare vicios germibꝫ aut aliũde dis
pdẽ Et q̃q̃ metuendũ vobis sit tũ ab algido

gelu tepētis desidie · tū ab estu mmio feruide con
cupiscētie · tū ab vrēdie · tū ab erucis ab erugine
et alijs pestibz improbis adiusantibz inremēto
spūaliū liliorū Ruchilomino in pīmis studēdū
est ad clausurā cōgruā p murū disciplīe · q̄
nō apposita vel demolita plane de lilijs actū
ē pteruiter et pereūt · Quā obrē apphendite
disciplīaz ai illo q̄ dicebat deo · et disciplīa ipsa
me docebit · Sed quid loq̄mur adolescentibz for
sā obsurdescāt · aut nō satis cōsidāte suscipiūt
q̄ dicūt ita ē · sua quoz̄dam garrulitas hoc m
dicat · mmiz̄ mino ydonei sūt cōsidere ob crassā
ignorātie caligīē vel ob turbā passionū et de
sideriorz̄ mundanorū q̄ cogitatiōes suas et cōsidā
tiōes trahunt aliorsū aut q̄ adm disciplīatione quā
alibi exercēt hinc afferūt · pro eis idcirco consi
dāte vos p̄ceptores et magistri venerabiles ad
vos me cōuerto vos q̄ talibz regēdis p̄esse de
legistis et pfecto dura in hoc puicia ut apud
terēcū ponit amīstrāda sustepistis Coerceat
eos disciplīe vre clausura mfra quā cūa mo
res cōponite et formate ad normā xpiāne reli
gionis · Nā q̄ntū pclim ē apud xpianos su
os adolescētes nō xpiana sape nesare p̄cepta
dei Et quid agendū sit · quid omittendū · q̄d
credendū quid sperādū et q̄d timendū potius
ignorare Subuersio eis uel loq̄ vel legē q̄ nō
p̄sint moribz aut plus eis obsint q̄ p̄sint
ingenijs Pudet q̄ alit usq̄ in hodiernū die

iudeoꝝ pueri mstituit ꝑmitꝰ m lege sua ꝑ
ut iussisse videtur domꝰ deutro ℓ. Confluūt
eoꝝ nūc ipi adolescētes post solito de toto frā
cie regno ad florētissmū pisiē vniuersitatis
ortū erudire tñt illic m suis ꝑmitiuis et
gmaticalibꝫ q̄ nup nō mſi talibꝫ iā imbuti ad
uemre cōsueuerūt. qd̄ cur fiat et an faustū sit
ꝑsagū nō suscepi discutere. Dcim q m moni
turo aīali spūs ad eoꝝ confluūt. Hoc vnū di
cere habeo q eo āplius dāda ē opa m hac
celebritā vniusitate ne cassato uel neglecto dis
āplīe muro citta adolescentū custodiam erū
pāt ex agro eoꝝ nō candida lilia et odorifera
virtutū sed mfelix loliū et steriles auene ut
loquit virgiliꝰ sentes quoꝝ et filices et noa
ua queq; plātaria viaoꝝ m pmciē nō solū
taliū sed publicā ecclesie ut ꝑinde fiat ager
qualē vidit ihemias plenū abhoiationibꝫ Je
rē. Et o mores o tēpora Cicīnis et quot abo
mnabilibꝫ plena sūt et mēs et corpora quoꝝ
dā adolescentū et serpūt int eos nefanda cō
tagiōe. neme cōsidante neme phibēte neme
euellente vtiā neme impellente et nullomō
eos qui conat extirpare admittēte Et heu ma
lor cumulus istas suas abomatiōes nō abom
nant aī ꝑpha dicente Iniquitatē odio habui
i et abomatus sū. Et q̄d ē miquitatē abo
miari. Illā certe p os confessiois euomere
vel ejia ad hoc vero agendū ē ut frequētius

os clausū et mutū et vix extrahit vnq̄ vir illud tetterrimū et obsenū et nature aduersū nisi iuxta pabolā scripture prat voluber tretuosus obstetricantē manu docti cōfessoris Quod igit mirādū si multi suffocāt introcsus tetro veneno hoc pestifero et irremediabiliter peūt. Hoc saltē restabit remedij ut si sensus homīs et cogitatio pna sunt in malū ab adolescētia sicut etiā scripture vox et experiētia mōstrat hoc q̄ reliquū erat ut abominationes cōtractas obominarēt quia abominātes hoc ē cōsiderādo euomētes sanarētur. et sineret esse ager plenus abominationibz. Pdare siqdē dictū est huānū penare dyabolicū pseuerare Quo circa pluret quāta disciplīe necessitas mādabit p custodia agroz nouellorz quos adolescētes diem et interea dū tenera sūt etate et q ideo in teneris assuescere multū ē māt virgili. Sit sup eos materia disciplīe et det optiā forma viuēdi quā iocundā reddet consuetudo. Ih qui vero sūt magistroz qui nec ista considerēt nec obseruēt ergo suos discipulos seu pfido negletu fiat hoc. seu cōtemptu p uersō. seu tiore cupido ne se deserāt et alibi migrent. seu suo pdito male viuēdi exēplo. quid de illis pnūciandū sit videtis Tot em agroz spiālū nō instructores sed destructores dicēdi sunt quot saluare debuerāt et pdūt Crnelia sepe fit ut vm adolescētis dissolu

tio nō uertata vel nō ꝑfus ut oportebit expul
ſa trahat ceteras plātatiōes puras ī ſiluestres
et degeneres mor̄ ſuctos·et ſpuria gemmīa/a
deo ut nō abſq; ratiōis apparētia queſiſſe vide
atur q̄ntilian⁹ an expediēs ſit adoleſcētes ſil̄
m ſcolis aut ꝑcaus ſingillatī ī domibus edoce
ri Et q̄m q̄ntiliam recordatio mouit q̄ fuit a
doleſcentiū ꝑdar⁹ mſtructor placet ea pauca
de mſtitutiōibus ſuis excerpe q̄ offitio ꝑcepto
ris aſſcribit ꝑmo mquit ſumat āte oīa
pntis erga diſcipulos ſuos animū ac ſtude
re ſe ī eor̄ locū a quibus ſibi liberi tradūtur
exiſtimet Hās igit habēt ꝑceptores diſcipulos
ſuos alloqui hīſdē verbis religioſa materna
q; pietate plemſſimis· q̄bus hortabatur egre
giū adoleſcentē ludouicū ſua mater Plus vel
lē cariſſiē fili te morte meurrere tpale q̄ per
aliqd̄ peccatū mortale te tuū offendē creatorē
Secūdo ꝑceptor ner habeat vicia ner ferat ꝑ
clarū verbū ab ore pagani· Cauſam reddit
ſatiricus q̄ cōtemporaneus quūtiliano fuit et
de eo ſcripſit· q̄a velocius et ociꝰ corrūpūt nos
exēpla dōeſtica magis cū aīos ſubeāt auto
ribus· Ideo ſubūgit q; maxīa debetur puero
reuerētia ut ſcilicet nil obſcenū nil impudicū
nichil exēpli ſcandaliſantis·īnoxios oculos et
mentē corrūpat Hīa et āgeli eor̄ ſemp vidēt
faciē p̄is q̄ eſt in celis·et qui ſcandaliſauerit
vnū ex puſillis iſtis expedit ei ꝛc Et plus

nocet exēplū vnū malitie q̄ dece bonitatis p
fuerēt. nā puer arcus z in vitiū flecti. et abs
q̄ doctore etiā mala disc̄t. Tertio p̄ceptoris
nō austeritas tristis sit nec dissoluta caritas
ne inde odiū hīr cōtemptus oriat. Vbi nota
dū minus obesse caritatē mīmā q̄ austerita
tē apud adolescētes bone indolis. q̄ actus do
mestic̄at blādicijs ducti: instar auiū quas ge
neroſas appellāt. q̄ minis tracti. tātūmodo
careāt blādiae om̄ pemtus. ipudicitia mētis
et corporis. Hīr cōcludit ipe q̄ntilianus nō
debere pueros cedi verberibus. tatiōes omitto.
Quarto plurimū ei de honesto ac bono sit ser
mo Cont illos qui ignominiosas partes cor
poris et actus nephādos nō solū apta ipudē
tia noīare audent. sed ipudentiori aīositate
hoc ex tatiois psona licere fieri defendunt.
nō cōsiderātes q̄ hec dicēdo corruūt i erro
rē begardoz et turelipioz. qui de nulla re
naturaliter data erubescendū esse dicebāt.
quēadmodū et cinica plī more canū dice
bāt esse viuendū palā i nuditate et exer
citio mēbroz pudendoz. quos īculpat tullī
in de offic̄is tractāt de pulchro et decore.
Et seneca p̄cepit. ne turpia dixeris. pau
lati em̄ pudor verū p verba dedisc̄atur. Et
aplūs. corrūpūt bonos mores colloq̄a p̄ua
Cīnto mīme iracūdus sit. nō tamē eoz q̄
emēdanda erūt dissimulator Ad hoc em

sūt exēpla platōis et plutarca et multoꝝ
p exto sit simplex ī docēdo · ād hoc trahi pt
illud legis ātiq · nō seres agrū diuiso semīe plu
rimū quippe obē varietas motuꝝ in docēdo
et ex cōsequēti mutatio nīgroꝝ nīr istoꝝ nīr illoꝝ
ꝓpōsito sit paāēs laboris · Octauo interrogati
omib⁹ libēt respōdeat · Nono nō interrogātes
pūctet ultro · Decīo laudandis discipulorū
doctorib⁹ nec malign⁹ nec effusus sit. qā res
altā tedīū laboris altera securitatē parit · Vn
decīo in emēdando q̄ arrigēda erūt nō sit a
cerbus mīmeq⁹ cōtūelioſus · nā id q̄dē multos
a ꝓposito studēdi fugat q⁹ quidā sic obiurgāt
q̄ oderūt · Duodecīmo exēplū aliq̄d ymo mul
ta quotidie dicat q̄ seāī audita referāt · licet
em̄ satis exēploꝝ ad imitandū ex lectīoe sup
pēditet tamē viua illa ut dicit vox alit ple
nius pūpueq⁹ pceptoris · quē discipuli si rīte
modo smt īstituti et amāt et verētur · Dix
aut dia pt q̄nto libērius imitemur eos quib⁹
fauem⁹ · Vellē sup ōmia hoc obseruari pceptū
apud pceptores nostri tēporis tā in vico strami
nū q⁹ in domibus · ut pro trufis et fabulis soli
tis · peti et dici salutarīa q̄dā et iocūda nar
rarētur q̄ teste oratio · ōne tulit pūctū q̄ mis
cuit utile dulci · Quēadmodū de mgro regimal
do gobart · asserūt mihi digna fide relatio
eū vix aut nūq⁹ legisse ꝑ et audiuisse lectioꝝ
apud suos discipulos qui aliq̄d īmiscerēt sa

no

aliq⁹ nimic

molestū
a pungo

lutis verbū et vehemēter ĩaulcaret adeo vt ma
gna pars scolariū suorū in magnos et religi
osos viros euaserit ¶ Cetrodecīo se p̄ceptores
mitēte ac modeste audiri velit · Si hoc in scolis
seruaretur alia esset scolariū attētio et modestia
in audiēdo verbū dei qđ utiq; audiendū esset cū
sūma reuerētia et disciplīa et nō min⁹ q̄ p̄nte
sacrosancto corpis xp̄i mīsterio Ita em̄ dicebat
aristotil' referēte seneca · nūq̄ nos verecūdio
res esse debere q̄ cū deo loquimur sit et dū
audim⁹ · ¶ Ceterū discipulos decet ista · p̄mo p̄
ceptores suos nō min⁹ q̄ ista studia amēt · 2°
eos parētes esse nō q̄dem corporis sed mētis ac
dāt · multū hec pietas cōfert ad studiū nā et
libēter audiēt et dictis credēt · et esse simles cō
cupiscēt · Ista sūt q̄ si erga adolescentū custodiā
et disciplīnā obseruētur erit ager p̄clar⁹ ger
minās lilia candida virtutū donec crescendo
in robur maiꝰ erūpāt · Et ita factū ē in hac
parte qđ iubet xp̄us Con·l·a·gri quō crescūt ·
¶ Superat iuxta ꝓpositū ordinē post inprecatiū
cōmonitionē orationē subtexere alterā ad ip
sos p̄fectos · sed q̄m aliq̄ndiu tardius tole te
nuim⁹ et brevitas amica ē nostris adolescē
tibus · fiat abbreuiatio sermōis nostri et cō
sūmatio in 3ª orōe q̄ est ad p̄fectos · Secūda
oratio talis erat · q̄ p̄monīta nō fuit · Con·
l·a·q·t· o viri iuuentute vinida solidati ·
viri q̄bus ex crassa adolescētia studiū esse

docet oratius q̃rere opes et amicias mſeruire honori Omnia equidē vobis circūſpiciēda ſunt· oīa diligēti ſedulitate pro liliorū hoc eſt virtutū forti mercēario pagēda· nō ultima tamē her vos cura manet humorē ſufficiētē et ſalubrē haurire· nā hūor ſi deſit ariditate enecat ſi ſupfluit eneruat et lāguida diſſoluit malicie ſi corruptus ē inficit· Hūor iſte p̄us diffinitus ē eſſe ſuſtētatio q̃ia exigit co habitatio in corpore et aīe q̃dā radicatio terreſtris i co· ita ut neceſſe ſit habere panē ad co medendū et ueſtimēta quibus opiam⁹ hedo de⁹ q̄ multā eoꝝ turbā aſpicim⁹ a quibus hūor iſte tēporalis ſubſidij nō ad tēperiē haurit⁹ aut diruari q̃ritur· neq̃q̃m dicūt cū ſalomōe diuicias et pauptates ne dederis michi· ſed tantū victui meo tibi neceſſaria· Petūt potius ne dicā rapiūt ad exuberātiā quidā et īcōſidāta· q̃ nō tā irrigat lilia ad robur ſtipitis· q̄p q̄p obruat curis variis et mutilib⁹ deſideriis multis q̃ teſte aplō nitūtur ad īteritū· Ita fit maledictus ager eoꝝ gerimnās p lilijs ſpinas et tribulos tñ Et quaſi ager achelde machi· ager ſāguīs et peccati mt 27· et ager qui poſſidetur de mercede iniquitatis Act· Act· Et q̃ ſunt hec ſpine quales tribuli? Cūmtū cogitatōes inpbe· ſuſpitōes inquiete· tiones anxij· ſubdole fraudes· quib⁹ miſer amīo pūgitur trāſfoditur diſcerpit⁹ lacerat· Cū

q̄ igit speres lilia virtutū et pulcroꝝ studioꝝ
posse crescere in agro quē hūore tali cupidita
tis torrēto sentis imbibitū. Nūq̄ lilia et si cres
cerēt essent inteḡ q̄ inter tot spinarū curas
obruta p̄mūt. sed tacera et īualida et emor
tua. nā quid ita pallescē facit. q̄d ap̄li⁹ robur
one virtuosi stupitis euacuat q̄ hūor infectus
auaritie. Atuero cōtemptus ei⁹ cū aurea medi
ocritate et sufficiēcia reddit diuitē cū reddit ge
nerosū seuerū et erectū eū quoq; ad legitimi
roboris incremētū pduat. cui⁹ in exēplū ē
regis nostri strēnuissima ex fragilitate pdies
fortitudo atq; cōstācia. Multa hic de cāmo
appetitu et voracī diuiciarū ac bñficiorū a
pud ecclesiasticos nost tēporis multa de con
sequēti neglectu utiliū ac pdaroꝝ studioꝝ
p lucrosis artibus ac sāctis plura demiq; de
pestiferis admictionibus demolictibus agrū
publicū ecclesie ad pestē hāc cupiditatis nō
dico sanandā sed irritandā occurrebāt mdigna
da seu melius miserāda cōsidāntibus q̄ sāctis p
tereo ut statī in 3ª orōe fiat cōsūmatio verbi
nostri. Sequitur 3ª orō. Con. 1. a. q. c. vos qui
venerāda iā etate et canicie maturescitis ꝛc.
cōsidāte et imitamī. aspicite q nō semp humo
ten⁹ hered lilia. nō solū germē cōtenta sūt
ere pūt potius et crescūt in vires robur stupi
tis. specioso et vario foliorꝝ ordīe decorati. Pos
tēo in flores pulchrimos et suaues incredibili

signatos arte semet apuit · q̃ flores libero quodã
et patulo velut aspectu ad fontẽ lumis etherei
solẽ uigit se ꝯuertit ¶ Hec parabola ẽ huãne eta
tis ¶ Dic tãdem agendũ ẽ õmbus et hut puemẽ
dũ q̃ etate iã gradcua floresciit · nõ semp moe
puiq̃ latendũ ẽ in nũero terreq̃ · aut pusillo
affectuũ vel in solo germẽ virtutũ · neq̃ istar
iuuenũ soli actioĩ insudare ꝯuenit et solo sti
pite fulciri ¶ Sed ꝑ ut cõsiderationẽ q̃ ꝑe est de
celestibus et sidereis ad supna cõstendat aiꝰ.
floresciat · formet atq̃ dilatetur necesse ẽ · et
dictis ũ aplõ · nra ꝯuersatio in celis ẽ · ¶ Nõ
ne memistis ut ꝓphaꝛũ vnꝰ maledicit puero
cetũ ãnoq̃ · ¶ Nõne seneca elemẽtariũ senẽ irri
det · ¶ Quicq̃ autẽ extra cõtemplatioq̃ liberã ꝑ
sertũ celestiũ agit animꝰ ẽ in eiꝰ cõparatioe cle
mẽtariũ puerile infimũ iacẽs et pusillũ · et q̃n
tũ distat radix lilij a flore · tãtundẽ et ãplius
differt cognitio q̃ cõmuĩter habetur ex litera
toria eruditioe ab illa q̃ in cõsideatioĩs eleua
tioe contẽplatiua sentitur · ¶ Quoniã ꝓma cogni
tio serpit humi materialiũ fantasmatũ et de
sidioq̃ carnaliũ cõcursanciũ nubeculis quodã
modo fuscata ¶ ataq̃ ne sursũ euolet talibꝰ fan
tasmatũ et desidioq̃ cathenulis arctiligatur te
netur in poraoe inferioris ratioĩs q̃ ẽ aialitas
¶ Alta vero cognitio surssũ emergit ab hac cõ
fusioe materialiũ ymaginũ · sicq̃ remanet
liber ratioĩs supioris intuitus purus et sere

nus et totus intellectiuꝰ ad res pſpicaēdas cū ſū-
ma facilitate circūquaq; diffuſus Ita fit ut res
cadē lōge aliter ſciatᵉ p eruditionē lr̄ay aut
expiēcā cōmunē. et aliᵗ p cōtemplationē q̄
facit hoiez tnſire m affectū cordis et guſtare
de re qualibet iuxta ſapoē ſibi ꝓpriū et dat
pure cognitioi q̄ arida ē ſuū ſapoē. ac inde
reſultat ſapia.r ſapida ſcīecia. Pma cognitio
in intellectu ē. Ira m affectu. Pma in quadā
luce. Ira m luce et feruore. Ira plus īmutat
q̄ admodū dulcedo mellis plus afficit dū guſ-
tādo ſentitᵉ et maſticatᵉ. q̄ dū tantūmodo ra-
tionatiue et viſiue cōſpicit. ita nō oportet cō-
tēplantes plura ſcire q̄ alios ſed pluribꝰ mo-
dis et alijs. Q̄ ſi gloriosus rex Ludowicus
velut alter dauid vir inter tot turbas. inter
tot ꝓlios. et abſq; litteris multis libera hac cōſi
dātōe et cōtēplatiōe pollebat. erubeſcat otioſa
et littāta ſenectus ſi tali careat. et ſi nō ulᵗ
ſapiat q̄ parvulus Imitandꝰ ē certe pēiar-
cha yſaac q̄ egreſſus ē ad meditandū in agro
meimāte ia die et vide quid ſequutū ē. Hi
quidē rebecca illa prudēs et decora q̄ ſapiētis
pſonā gerit eidē obuia fiut gen 24. Inclīata
eſt q̄pe dies vite in ipīs grandeuicoribus.
ꝓptēa exire dnt hoc veſpe ad meditandū i a-
gro illo celeſti vbi ſapiēcia obuia erit. vbi
thezaurus et margarita pfulgida felicitatis
eterne recōdit. Inuenituraq; matth 13. In hoc

agro impetrat axa ut irriguū inferius et irri
guū supi⁹ Judic pmo In hoc agro apparet ā
gel⁹ vroꝛi manū sedēti et q̄escēti et leuāti se sup
se Judic 13 de q̄ cōsidatione loquit⁹ multās nos
ad eā gregoꝛi⁹ in omelia Di cōsidemus frēs
kīm q̄ et quāta sūt q̄ promittūtur ī celis vilesc
cūt aīo oīa q̄ habētur in terris Terrena nāq̄ nobis
suba supne felicitati cōparā mors ē dicēda po
tius q̄ vita Ipe em̄ quotidianus defect⁹ corrup
tiōis ad aliud ē q̄ q̄dā plixitas mortis Que
autē līgua dicē q̄s intellect⁹ cape suffiat su
pne illi⁹ ciuitatis q̄ntā sint gaudia āgelor
chorus interesse cū beatissimis spiritib⁹ glorie
cōditoꝛis assistē p̄sentē dei vultū cernere ī
arcāū sptū lumē vidē nllo mortis metu affi
ci īcorruptōis ꝑpetue munere letari sed ad
hec audita mardesat amm⁹ Jāq̄ illuc cupit
assistere ubi se sperat sine fine gaudere sed
ad magna pmia puenire nō p̄t misi p mag
nos labores Hec ille Vere sic ē Nemo p̄t
nō dicā ad felicitatē sed nec ad hāc felicita
tis cōsidationē sublimē ascendere misi cū for
ti cōtritiōe spūs verbū ē diuū dyomisij Ni
si ptēa cū otio magno et libero a curis ter
renis et desideriisōm⁹ carnaliū misi de
mū assit cōstās pscuerātia cui soli apit sola
coronat Hec tā pōtt bnardus omelia sup
cātica Sed heu et ve multi ideo cēdūt iuri p
pinquitatis hereditarie in p agro hoc cōtempla-

tiōis qā ducere nolūt ruth iuxta mistīcā histo
riā. ruth l° sīptā. Ruth interptat quasi de
ficiēs seu defectio āi9 vero hūanus heres ag
hui9 ex sua creatōe et regeneratōe misi ruth
ducat. hoc ē misi deficiat a seipo ad agrū talē
celes tis cōtemplatōis iure libero possidendū nō
attingit. nō videbit me homo et viuet īquit
dñus. et ītellige vita sensuali et aīali. sed di
uisionē fieri int spm et aīam necesse ē p
verbū dei viuax et efficax q diuisio lōge pl9
habet āmiratiōis q aie et corporis sepatio
quēadmodū testat autor libri de spū et aīa
et venerabilis ricard9 Sed quid cōnam. quid
garriēdo balbutim9 qi videlicet vē tātā tātis
verbox āgustijs claudere ualea9. hoc utaq ne
at fieri. Scripserūt multa plurim virox diui
noz et eleuatox sup hac re et diuin9 dyo9
Augustin9 Gregori9 et retectiores Bernard9
Hugo Ricardus. et post eos Bonavētura.
et alij q m hāc cōcurrūt sententiā nō possēhāc
cognitionē cōsidātiōis q logmur texptis ape
rire qm ē māna absconditū et calculus in
quo ē nomē sptū qd nēo nouit misi qui acci
pit et fons in quo nō cōitat alien9 Videam9
ergo et ad vnū obedientes xpo cōsidem9. b. a. q.
qm hoc suffiuet. tātūmodo nō desit imitatio
et applicatio ad op9. Sone liliox semen
pus mortificat in tra q stipes assurgat et
q flores emineant. nō aliter carnalitatē et a

mmalitatē cū ſuis appetitib⁹ et deſidioꝝ paſſi
omb⁹ coꝝruptiſſimis emori neceſſe ē · ſi cupim⁹
tāde patētib⁹ floribus pulcriꝝ taſtarūq; affec
tionū libero cōſpectu ſupnis īhiare fulgoribꝰ
Et quis ad hec ꝑoneus? ni mirū ille qui ī
valle lacrimarū totꝰ in cōtritōe pualida pcoꝝ
ſuoꝝ poſitus morit⁹ ſibi poſtmodū germinat et
diſpoit aſcēſiones in corde ſuo de germine adſti
pitē et de ſtipite ad florē hoc ē de virtute ī vir
tutē de ipfecto ad pfectū · donec apto mētalis
ſinus floꝛe et irradiata deſup apice ſnderisis
videat⁹ deꝰ deoꝝ ī ſyō in pnti p̄ gratiā pre
guſtate dulcedis et in futuro p̄ gloriā cōple
te felicitatis · quā nobis ꝛc

Sermo factus ī die oīm ſcōꝝ p̄ mgrm
Jo · gerſon · ſacre theologie profeſſorē ·

Exultate qm̄ merces vra copioſa ē in
celis · math⁹ v⁹ · et ſentēcialit⁹ luce 6⁹ ·
Doctiſſimi et ſapiētes viri veīte ex
ultem⁹ dño qm̄ hoc habet hōm cō
munis natura ut de patria ſua neſcio qua dulce
dīe cūctos loqui piter audireq; deleꝛet · ꝛ dō de
generemus igitur ab hoc pio naturaliq; deſiderio
dū de illa mercede celoꝝ q̄ vere patria noſtra ē
pata finalis et eterna ſermonē facere īſtituim⁹
Nec laudat aures vel alios tumultuoſus exiſtat ·
obmuteſcat garrulitas ſubmurmurās puerilis ſi
bilatio q̄libet cōticeſcat · q̄nq̄ ſeduſis ad tēpus
reiectis q̄ōmb⁹ ad aīe oſtiū pulſantib⁹ audiam⁹

163

et exultem⁹ qm merces vra copiosa ē m celis.
¶ Nō vt agere et loqui digne possim⁹ dispēsatrīce
mercedis illius exorātes salutem⁹ per illud aue ā
gelicū Aue maria ꝛc ¶ Exultate q m v c e ī celis
¶ Si apud mtredulos ac vere religiōis exptes ha
bēdus mihi sermo esset emū pmū oportēt
argumētis stabilire mercedē iustis et reprobis sup
plicū post hāc vitā nō deesse ¶ Nūsquis em hoc
vel negat vel m dubiū revocat · cetera q de vir
tutibus ac pietate disseruerīs facile cōtempnit
At vero melius nūc metū cōpendiosius agitur
q̄ oratiōz facturus sū viris xp̄iana fide ac pieta
te diligenter imbutis quibus certe psuasum ēt
se debēt et ferma ⁊credulitate fixa stabilitū · qm
qui bona egerūt ibūt ī vitā eternā q̄ vo mala in
ignē eternū · ¶ Nec ītredula mēte susceptū vocē
nost⁹ thētis ¶ Ex q m vra ꝛc · nā si deus et remu
nerator ē ī se credēdū quēadmodū publica nedū
thelogoz verū etā philosophāū et vniuersalit
oīm ratiōe vtentiū vox acclamat · alia post hāc
vitā iustis merces necessario sperāda ē · ¶ Nec
em diuīnitatis iustiae pietatis q cultoribus sua
merces mhac vita dat⁹ q acerbīmis exercetur ce
rūmis quia ōnes qui pie volūt viuere m xp̄o
psecutionē patiūtur · ¶ Nec desūt exēpla verte
oculos ad quēlibet stōz oīm quoz hodie celebritas
meōratur ¶ Et si mortalē pēntis vite sue disqui
ris cursū · quid oro te nisi durū penale acerbū
et quotidiane mortificatiōi similimū reperies

ꝑt̄ te inquit ꝓpha mortificamur tota die et aplī
batis hec r p ac frēs in xp̄o p̄cipui et ydoneis
testibus sapient̄ credidistis Testibus inquā qui
nec fallere vellēt q̄ppe pro sua assertione nichil
in mūdo hoc nisi tormēta morte flagellaq; por te
tātes Qui nec p̄terea falli possūt qui inspirā
te deo locuti sunt ꝛc pet̄ p̄mo Q; si quis in hoc
cetu venerādo ita perditus esset et mdomite
ad fidē cerūcas q; nō dū futurā sū mercedē
crederet Absurdat pcator nō expectet ut illud
sibi probādū assumā et ingerā solē ceteris oculis
Dā o deus equissiē quid apud illū ageret mei
sermōis exiguitas qui tot et tātas maiestatum
audit doctissmor sanctissiōr q; virōr asserti
ones testiōia q̄ credibilia facta sūt minis
probationes et oracula q̄ et ipsā spermt diui
nā et celicā xp̄i voce dicentē Ex q m v c e t̄ cel
Vis igit̄ scire o fidelis aīa nā ad talē michi
sermo ē vis scire q; copiosa merces sit in celis
nō ego sed dominꝰ ipe respōdeat gen̄ xv Ego
ptector tuus sū et merces tua magna nimis
O vere magna merces nimis deus Et tā mag
na p̄sus ut michil magis posset excogitari
et quicq; de mercede sācor aliud dixeris pro
rei magnitudie parū ē exiguū ē indignū est
Illa quippe ē q̄ in se supemmēt habet statū
om bonor aggregatione pfectū et supercellēt
in se cōplectitur quicq; diuitiarū quicq; delec
tatōis quicq; honoris et glorie desiderabile

ē aīe ratiōali et ultra mſmtū auctⁱ pfectius
et excellēⁱ Grādis ſane excellētia atq; digni
tas creature ratiōlis Eā itaq; tā capacē fecit deⁱ
ut michil minus eo ipam replere poſſit · q̄e
tare michil · michil ſaciare hīc auguſtⁱ pⁱ cōfeſ
ſionū fecisti nos ad te et mⁱctū ē cor nostrū do
nec q̄eſcat īte · Qua ī te camt ꝑplia · pars me
a dōmus meternū Et alibi · portio mea rr · ī
terū · domnⁱ pars hīed · mee rr · bona vtiq; pars
et magna porcio deus · Et au nō ſuffiat nimis
auarus ē nimis auidus et ſtolidⁱ letāmur igit
m dnō et · ex · iuſ · et · glo · ō · rec · cor · q̄m merces
vra copioſa ē m celis · Si pōdus labor vosp
mit · ſi ꝑpter iuſtiā patimī · ſi fame ſiti fri
gore corpora vra ꝑpter xpm attrīt · ſi ad obe
diendū deo caſtigatis corpus vrm et ī ſervi
tutē redigitis · ſi male ſuaues ſpermtis vo
luptates · hōores vanos calcatis · oia demiq;
ut ſtercora arbitramī · gaudete q̄m nō ſūt cō
digne paſſiōes hui⁹ tēporis ad futurā glo
riā q̄ revelabitur ī nobis · Caleat q̄da de la
bore cū tā certa ſpes ſit de denarij diurni
pſolutioe · Nūc fatigati parūq; gemitis ſed
exul q m rr Sed animi nri naturā agnoſ
to ſmgularū enūeratiōe magis capit et move
Cibus inteſ minⁱ ſapit et cōtta ſuauiⁱ redo
let aromata q̄obrē deciſior fiat nūc ſermo
de ſtōr mercede et ex viſibilibus ad muſibi
lia trāſeūtes deducamⁱ a poſteriori ut poſſiⁱ

qñta erit et q̄ multa ſtōꝝ retributio Ex hys q̄
apud nos hic agūt videnturq;.et tāq̄ aliquo
auxilio vtamur cōſidatioe ſenſibiliū ad ea que
ſenſū latēt vtiūq; capiēda neq; em̄ in ſuo ful
gore et luīe videri pt a nobis viatoribus et
corporea mole preſſis ſtōꝝ merces q̄ deus eſt
ſi nō aliqbus mutueris et ſilitudinibus rerū
corporaliū fiat obūbratio q̄a put diuin⁹ dixit
pr̄ dyo⁹. Et inter pluria qm̄ tēpus et res exi
gūt vtamus odōs noſtre cōſidatiois ad almā
hāc vniuerſitatē pariſien matrē noſtrā.cui⁹
nūc cōmēorata āple dicta ītuemur diligēter
et ſolert⁹ ea oīa q̄ ibidē fiūt et tractātur·fo
taſſis agnoſcem⁹ q̄ ſi tātū delectat⁹ et affiat⁹
aīm⁹ in bōis mīmis·ſi tā vehemēti ſollicitu
die tā vario multoq; ſtudio ī vmbra et veſti
gio p modicū veri bōi noſtrū figit⁹ et agglu
tiātur deſiderīū·ſi demq; ſilitudies hui⁹ pul
citudis ſapiēe et bonitatis ī ſui delectatiōz
tā incredibilit⁹ nos incendūt īflāmāt et capi
ūt. magna eſſe.pſus et mīnda nō ambigā⁹
q̄ de hac ſtōꝝ mercede ſperare iubemur et de
bemus.nec ianē cohortationē eſſe noſt⁹ ſal
uatoris exultate·q·m·īt aſſurgat igitur nra
cōſidatio et q̄druplex bonū vel ſi vertius loq̄
lubet q̄druplicis bōi vmbrā veſtigiū et odorē
recogite cōſpetemus in hac alma vniuerſitate matre
noſtra amari p mercede ſiue piter et cōgri·
In arciū fraultate merces ē.naturaliū rerū

cognitio et habituū causarū ad effectus quo
ad bonū quoddā honestū et libāle ¶ In mediū
facultate meretes ē sanitatis adeptio restaura
tio seu cōseruatio quo ad bonū placēs et delecta
bile ¶ In decretoz facultate meretes q̄dā ē trā
quilla ciuiū cohabitatio pax atq; delectatio quo
ad bonū cōferēs et utile. ¶ Postrēo in sacre theo
logie facultate meretes ē cōpositio moz et alta
diuinoz cōtēplatio quo ad bonū heroicū et super
naturale. Magnū esse putamus R p et magis
tri magnū si uel vnā aliquā ex hys mere
dibus adipisci cōtingat. Certū rei hui⁹ faciūt
iudicū labor assiduus et iuge studiū. vigilam⁹
lucubramus et cū multa cerebri vertigine et
oculoz lesioe libros totos euoluimus Exulam⁹
ultro a patā dulā caros parētes linq̄mus. estu
amus algemus siti fame paupie et mille i
cōmodis affligimur. dura q̄libet et aspa petī
mur Ad quid ista nisi ut vel in vna vel pluri
bus p̄dictarū facultatū excellentiā meretis
quā pollicet assequi valeamus Et tm obsecro
in hys ōmibus quid pfectū quid solidū quid de
saciatiuū ymo si veritas acri iuditio meā
q̄d nō diminutā iane anxiū supuacuūq; re
pies. Potest attamē tāta nos effimata talis spes
ex illis attrahere ymo et ipellere ut in tot ti
uibus et molestis studioz laborib⁹ gaudeam⁹
iocūdemur et exultemus. Quale hoc et quā
tū ē argumētū o sanctificā et p̄cellētes viride

eterna mercede ſcōr. ſi ſic tēporale et momē
tancū nos cōdelectat· pmiū· de felicitate pa
tē· ſi ſic placere pt exiliū vallis miſerie· de
veri ſūmiq; bōi ſupplēa guſtatiōe· ſi tātū ſa
poris ē in eiº ptenuiſſimo odore· Quāobrē
ōnes qui ſperatis in dño quor cōuerſatio ī cēlis
eſt· qui ſapiēti cōſilio nō facatis de naufragio ma
ri poetū· de via vbilibet obſeſſa timnū· nec ha
betis hic manentē ciuitatē ſed cū aplō futurā ī
qritis· Exul· q· m· v· c· e· ī cēlis Q; ſi diucius mp
aſſūpta ſilitudie vera fari libet· quatmº ex hys
q̄ animus nouit ſurgat ad cognoſcēda q̄ nō no
uit· et p ea q̄ didicit, amare· diſcat et īuſibilia
diligere· Oſtendamus vt poſſumus in vniuer
ſitate illa ſupcelesti q̄ eſt matº nra et libera
ſecundū aplm pfectiſſima ſmceriſſimaq; verita
te cōſtare ōnia· que in hac inferiori vniuerſi
tate tāqm in eiº figura quadā et ymagie nō
ſine multa imperfectiōis admixtiōe cōtinentur
Quīquid vniuerſitas illa ſupcelestis gramatica
habet ſermōis cōgruitate elegācia et ꝓpetate
venuſtiſſimā· nulla ſoleciſmor barbariſmor
q; vicia nulla barbaries incognita· nulla ſub
inde verbor ſmarūq; ieiuna paupies· Deā
dū hāc beatiſſim ſpūs illi āgelia et huāmq°
Q celebritas agitur nūc mutuo· nūc cū deo
cogitatōes intimas affectiōesq; loquūt et au
diūt· mutos em aut ſurdos eos quis dixerit·
Cū audiat aplm ꝑme cor ſz Si liguis hoim

mat̄ loquar piter et angelor̄ Et ysa refert
seraphī clamare sāīs sāctus sanct⁹ dn̄s deus
sabaoth et talia sūt absq; nūero Verū quō
fiat ista locutio quia nup et olim disseruisse
quod sentiebā mem̄ nō repeto Vos igitur
q̄ gramatic̄ diligitis Exultate q m v multa
rē Ad loycā vero trāseamus Cui⁹ officiū est
a falso verū discernere Sed o veritas q̄nti apud
nos repiūtur fallaciū laquei quot falsigra
phe et fucate sophismatū tēdicule Atuero
in vniuersitate illa celesti et mercede sācto
rū abē ōmis ab eor logica deceptio neq; fal
sū aliqd veri facē assumit nuda fulget ve
ritas et velamīne nullo falsitas opit Huic
beati illi vtāt̄ sillogistias emptiematias q;
discursibus Seu potius ut quibusdā placet
vnico rectoq; intuitu cognoscūt oia vel mū
do tāq; in speculo lucidissimo et exēplari per
fectissimo cuiuslibet veritatis seu eaā in gene
re ipō et hoc per verbū productū in aīa ad
similitudinē verbi diui quod in se simplex ex
istēs sententiosissimū ē et nūerose veritatis
expssiuū Qui igitur logicā excolitis exul q
in v c ī celis Porro in rethorica beatissias atq;
facundissias īcolas vniuersitatis illius celestis
abūdare certissimū ē nō ad abusū qualis apud
nos inuenimur ad mēdendū facile ad irriden
dū mordaciter ad fallendū vafre et nequit
ad nectendū calūnias in sontibus demq; ad

attollendū cōtra veritatē mēdaciū ad cōfundē
dū fas q; nephasq; Sed rethorica talis mibi
regnat per quā mtessabili voce et oroe decora
iocūda et florida m ymis ōmmodis et psalmis
dei laudibus occupātur per quā msup sācti ō
nes tāq; rethores pitissimi et patrom adiu
catiq; dissertissimi fidelissimi et plaudissimi
deflectūt ira uidicas pcoribus vemā. iustis
gram et gloriā ipetrātes. Nobis id arto per
catoribus quorū causa mquā perdita ē cōfuge
salubrimū ē cōsiliū ad tales eloquētissimos o
tatores hodie pcipue qm multiplicatis mter
cessoribus deus habūdātiā sue pietatis fauo
rabilius largiet. Qui igit rethoricā volitis ex
ul. q. m. v. c. e. t cel. Ceterū si mathematicales sa
ēcias geometrām loquor arismetricā musicā
et astronomiā ī celis pommus nō fallim
nō q; talis p ōmia sit usus scientarū huius
modi apud illos qualis apud nos existit.
lōge perfectior ē atq; diuinior. vbi ōmia nu
de cōspiciūtur facta ī nūero pondē et mēsura
Musicā pteris ita illic exerceri perspicuū
est ut nō alia videatur sapiētissio augustio
esse beatoz illoz spirituū occupatio q; ut
plem smt modulis m laude et canore iubilo
ubi vna vox ē letāciū et vnus ardor cor
diū O felix illa ciuitas ī qua magna solē
nitas et m qua iocūda curia q; cure prorsus
nescia. nā sicut letāciū oīm habitatioz ī te-

Idcirco beati qui habitāt ī domo tua dñe ī
se-se-lau-te-et cātabūt cāticū nouū ī choro
et tympano in cordis et organo Totus ptēa
mūdus cōsonet auribus beatoꝝ carmē pul
crimū et armoniā nūerosam suauēq; rso
nabit. Ita eāā ut qđ mireris infernales ge
mitus stridores horridi et rabidi ululatus
dānatoꝝ concurrāt ad integritatē melodie
huiusmodi dulcisone. qā ī inferno tenor ē iusticia et in celo mollior misericordia cātus
Iuxta illud mīaz et uidi cui cātabo tibi domine
Quod pfide notatū ē in ymno paschali. cū em
pmittitur aurora lucis rutilat ꝛc. subinfertur
pro integritate carmis. gemēs ifernus ululat
Amplius essencialis beatitudo stoꝝ instar te
noris cuiusdā inenarrabilis perseuerat
Accidētalis vero ī istar discātus varij. nūc iten
sior attresāt alcius. nūc remissior depressius so
nat. Quia in re michil ee dicit deuotus ber
nardus qđ magis statū glorie celestis repsen
tet qđ alacritas deū laudanciū eaq; iubilāciū
et exultāciū hilaritas. hilaritatē intelligē nō
effrenā petulantē dissolutā et nescio quo le
nomio notularū lasciuiā et eusdē repeti
ōe fastidiosā. quali pstrepūt magnatū te
pla domus sue cōtinua. hec nepe hilaritas
in se plus libidiōse et vesane dissolutois qđ
spūalis suauitatis quicq; habet. Ipsa vero
hilaritas deuotoꝝ sobria ē grūis modesta et

mirq̃ meſſabiliq̃ dulcore rapiẽs aĩm dilatãs
et abſorbens vt ſe iã nõ capiat ſe deſinat. in
fiatq̃ neſcio quis ſpaſmus extaſis vel extaſ
ſus ut alaudã et philomenã videre ẽ caden
do deficere. Vel tũc exultat aĩm⁹ r extraſe
ſaltat p geſtus corporis decoros tñ et iubilat
menarrabiliter. hũc vero muſicalẽ ſuauẽtũ
nõ admittit niſi puritas cordis. verũq̃ il
lud. laus ioũda decora. qm̃ voca cõcanora pu
ritas ẽ cordiũ. ¶ Exhiñs et alu
is q̃ circa facultatẽ auriũ agũt p q̃ quida
gitur m celis vtriũq̃ cognoſcim⁹ Colligite pdct
f q̃ rationabiliter exhortatur nos rector vni
uerſitatis illius diẽs. exultate rr Subſe
quenter obijcit nre cõſidãtoi facultas me
diãe cui⁹ fims ẽ ſamtas res õm q̃ hic optã
tur deſidãtiſſima q̃ p̃ q̃ innũerabiles ſmt mor
bor ſpẽs quibus mederi ars hũana non
ſufficit. Satisq̃ ad hãc rẽ probatõis affert
ipm ſemũ quod ulla nequit arte reſtaura
ri. Quid aute m celis ubi nec lãguor nec
ſemũ nõ mors nõ eſtus febriũ ſed ꝑpetuo
vigore iuuẽtutis quatuor dotes corpis ipm
cenãt perficiũt cõſolidãt ut ſit p̃fulgidũ a
gile peruũ pulcrũ ipaſſibile. Exultate er
go quibus cura ẽ ſaĩtatis q m v c e ĩ celis
Sed ẽ fortaſſe quiſpiã cui regnor et p̃cipa
gimina tuũ placẽt regna leges decretaq̃ cognoſcere
cogmtas ad ciuiũ pacẽ et amorẽ dirigere

p has ꝺeꝛeꝛe flagitiosos et ꝑmios iustos alliꝫ
ꝰformiter egregij poete qꝺ̄ pro ſingulari lau
de romanis attribuit parcere ſubiectis et de
bellare ſuperbos eneyꝺ̄ 6ᵉ. ſed o quot anxie
tatibus et plerūq; fruſtra in hijs laboratꝫ.
q̄ſepenūero pro pace diſcordia p vnitate lites
atq; diſſidia. p regē demū inquietudo acer
biſſima ſuborīuntur vel ob oneroſā multitu
dinē legū et inuolutā canonū ꝑplexitatē/
aut q̄ ſubuertūt iudicij aīos. ſpes metus
meroꝛ gaudij aut maxīe quia peruer
ſi difficile ꝯrigūtur/et ſtultoꝝ infinitus
ē nūerus. Sic ꝛerte ſtultoꝝ ut glorīetur
cū male feꝛerīt/et exultent in rebus peſ
ſimis. Qualiter exultāt ſi me interrogas
quia profecto extra naturā ſuā et in bel
uinā breuitatē ſeſe deiciūt et ōms exulta
tio talis maligna eſt Ja 6ᵉ. Sed o vere be
ata illa ciuitas celeſtis vniuerſitatis vbi
rex vnus deus ē. vnica lex caritas. et hec
pace eterna colligat ſuos ciues et opulē
tiſſima paſcat in regē obediturq; ꝓphetie
monitor. filie ſyō exultēt in rege ſuo. Ex
ultate et vos q-m-v-t-ē. Ad poſtremū cō
uertamus oculos mētis ad diuinā illā ſa
craq; theologie facultatē p quā bonū beroꝝ
cū et diuinū cōtemplādo adipiſci ſatagi
mus et ſane ſic adipiſcamꝫ dū verboꝝ doc
trinā opibus cōpleamus Tūc em exultabim⁹

x extra nos in celū ad et deū saltabimus et leua
bim⁹ nos sup nos ad instar solutar⁹ Et hic
obsecro et obtestor vos phodiernā q magna ē
celebritatē et p illū qui ait bī qui audiūt
verbū dei et custodiūt illud et rursus q ex
deo ē vba dei audit. qtinus sustineatis me
modicū ad hūc in sermōe meo ... Hūc
em ad aliora profūdioraq; hodierni evāgliī
misteria pgere disposui. et nisi me mea fal
lit estīatio libenter audietis Sūmus itaq;
theologus et doctor mr ihs xpus in doctīna
sua sublimissima et a cōmuni hōm sapiē
tia alienissima in evāgelio hodierne celeb
tatis septē saltus edocuit sub nūero septē
bītudinū. per quos itur in celū et copio
sa merces apphenditur. nūc in spe sāliret
et p gustatione quadā spūs. tādem in re et
plena pfectaq; fruitione Her sūt testīonia
dom̄ de quibus pphā. hēditate acq̄sui test
Her ē mīstica iacob scala vbi bīs ille vir cui⁹
ē auxiliū abste. nūc ascēsiones in corde
suo disposuit et vadit de virtute in virtutē
donec videatur deus deor⁹ in syon Et q̄uis
vnicus in genere sit saltus. quē augustī⁹
posuit amorē dei usq; ad cōtemptū sui.
sicut ecōtra amor sui usq; ad cōtemptū dei
mergit in infernū. nichilomin⁹ septiplex
hic gradus aut saltus in spē numeratur
quibus exultāt. et ex se saltāt et saliūt sācti

m gloriã celestis meradis et p eos deduãt do
minus pplm suũ m exultatione · dominus ille
qui ascendit iter pãdes ãte eos qui exultant ut
gigas · a · c · v · a · ſt · e · e · et · or · e · ẽ ¶ Primus saltus ẽ a
rebus istis sensualibus et diuinis mũdanis ab
stractio dũ aĩa ponit seipam super res istas tẽ
porales · in altioraq; surgit et fit celo primior ·
hoc fatũt paupes · diuitias cõtẽpnẽtes et subiec
tas pedibus hũles · affectiões cõcupiãtes Ex oppo
sito viri diuitiarũ eis miſero mo suppeditãtur
et sicut onus gue p cupiditatis molẽ grauãtur
sup eos, ꝓpterea diuitie sũt eis quasi mola asi
naria ad collũ suspesa q̃ mitẽtes sursũ saltu
ve retorquẽt m profundũ quẽadmodũ de saxo
sizyphi poetica ẽ fictio et aplica vor dicãt · qui
volũt diuites fieri incidũt · m tẽptationẽ et
m laqũ diaboli · ¶ Nolo igitur et cũ sarcina diui
tiarũ et cupiditatis viſco in celos saltare tua
us michi credo cõsiliũ ẽ ut pauptatẽ spũs ar
ripias leuẽ expeditã et liberã · qm̃ si ysaie ca
pis paupes hões m sancto ysrahel habitabũt ·
¶ Secũdũ saltũ opatur 2a beatitudo mititatis
mã seu cõsuetudis · Et hic fit nõ tãtumodo sup res
istas tẽporales q̃ncaã sup ipos hões qui nobis
victmores sũt a quibus plerũq; gũatur salta
tor celestis iniurijs molestatiõibus cõtuelijs pro
bris q̃ sed m hoc saltu sup hões et ipoz icom
moda erigitur hõ p mãsuetudinẽ et sic erigit
ut in eo michil turbatõms iferre valeãt michil

lesiõis sed a talibus iuuriarũ insultibus sursũ magis impelit et dei cooperatõe attollitur · pro bat hoc verbũ ps exaltauit mãsuetos msa luce Et iterũ susciptes mãsuetus dominus susapies expõe sursũ capies · huiliãs aute pctores et subiectes usq; ad terrã · Hinc exda matio illa ad dñm · exultatio mea r saltatio mea erue me a circũdãtibus me · In tertio gradu bea scale beatitue et mistice cõstituitur salt tatoe nr ecclesie dñi tñsilit xpũ corpus et exẽplo abrahe egreditur de domo pris sui q m pmo saltu teliqrat terrã suã et m 2o cognati onẽ suã cõformiter ad verba scripture m gen · Egredẽ de terra · erue saltũ sup opes terreas · Et de cognatõe tua erue saltũ sup hões cognatos et affines Et de domo pris tui · erue saltũ su p sensus xpos corporales · Quid em cõgruẽ tius significat domus pris q̃ cotub mũ xpi corporis · quisq; vero ad huc ẽgdũ terrã mo litur ascẽdere ut salubriter lugeat necesse ẽ Cur ita ut lugeat ? qã misi certe p fletũ lac marũ exoneretur sensualitas malis cupi ditatib⁹ intro nascẽtibus ex putri fomitis corruptõe et msi diluuio aquarũ taliũ submergãtur egipti viciox cõfesti sensua lis pharao cũ equitibus suis aiam israh helitidã sursũ intentẽ cõprehendit cõpre hẽsam circũligat funibus pctox et circũ ligatã trahit et deturbat m dãnationis

abissū Veracterp tūc p̄t dia exclamare mise
rabilis homo talis · Cm̄ imq̄tates mee supgres-
s-e-m- et sicut o f̄-g-s- super me Et tursus In
tuerūt aq̄ usq̄ ad aīam meā · mfixus sū in
limo pfundi ꝛc Sed tāto dyscrimi ālē p̄iābitur re
medū · vtiq̄ luctus et lacme · Ad q̄d ita · vt reduc
tis aquis maris · aq̄s · amare pemtudis sup e
giptios sensualitatis · asc̄ēdit aīa gtulabūda lib̄
tate p desertū huiꝰ mfelicitatis ī terrā celestis
pmissiois recogitet uehemēter pfūde ac freq̄ēt
statū suū · cōditōz suā finē suū Audiat q̄ tribu
lis m cōsilijs deus sup filios hoīm · Pēset q̄
incerta sup ip̄az sūt duīe seueritatis seu m
seriœrdie iudicia · Clamet pmde aī āc̄elmo heu
vbi sū et ubi nō sū · q̄m ubi futura sū nescio
Ponat assidue cor̄ā oculis suis m luīne fidei
q̄nta eā si rēte vixerit mercēs mānet ī cēlis
smautē q̄ horrendo adnāēda ē supplitio · Hic
o dne exultauerūt filie inde aīe videlicet cō
fitētes ꝓpter iudicia tua sic post fletū et lacri
mas exultationē inducis tho ℥ · sic pide q̄
semmāt in lacrimis in exultatōne metent · Ner
ē exultatio cū tremore p quā aīa deserit car
nalitatis domū et ab ōmbus voluptatū dle
c̄tarūq̄ tenacibus vinculis semet absoluit
Et siquidē tres isti gradus scale nre evāgelice
mapietes respiciūt Subsequēs gradus pro
ficiētes docet quē p q̄rtū vtutidis saltū attigim⁹
Et hic ē esuries sitis q̄ iustīe Hic aīa seipsā

exit et deserit dñi affectu cõmodi sepositio nõ iã
qrit q̃ sua sũt sed affectioe iusti tota sumẽdit
ipsi⁹ et ꝑ ipius esurie sitiq; toq̃tur dicẽs cõcupiuit
aĩa mea desiderare iustificatões tuas ĩ õm tẽpe
cũ illis de quibus ꝓphetic⁹ sermõe addñi iustiaa
tua exultabũt sicut exhortatur alibi · exulta
te iusti in dño Justos aũpe q̃ esuriũt sitiũtq;
iustiiã Cũ hoc agit aĩa tũc exilit et exultat
dñi eleuata tplia gradu ꝑfi videt adhuc ip
lõge sit ab illa iustitia bt̃oꝝ · ip impar existat
tali tãteq; retributõm graaarũ et laudũ qlem
et quãtã apud se meret creator suus · repa
rator suus · ptector et saluator suus · et ag
nosẽs imꝑfectũ suũ iã nõ ĩ se manet sed
clamãs exultat · defecit caro mea et cor me
ũ deus cordis et pars mea deus meternũ
Cꝑusq; ad ulteriora pergamus attẽdere libe
at sub palpabili manuductiõe q̃ uterĩ me
ditatõe mra sic exardescit ignis dilectiõis
diuĩe quẽadmodũ in ipa lignoꝝ exustiõe
prospicere ẽ de quibus in psalmo · Exultabũt
õnia ligna siluarũ a facie dñi · qui ignis
cõsumens ẽ secũdũ aliũ ꝓphã · ꝑmo õm
cõsũitur hũiditas extrinseca aliũde cõcreta
cõformiter ad abiectionẽ diuiciarũ · dehĩc
cortex vicinior cũ suo hũore resoluitur · ha
bes secundũ gradũ · subinde calor intimus
agens penetrat poros eosq; ab hũore rati
onali sensũ euacuat · habes tertiũ · Dem

arps dñatur ignis super lignū adeo ꝙ ꝑpam m
apit deserere formā substāciale · habes quartū.
Relinquitur tāde carbo vnus vnus vbi nō iā
ē fumalis evaporatio · nō flāma subobscurior ꝙ
admodū in ꝑma duplicitate · Nec ē ibi volati
lis scintillarū crepitus · nō rapax aut sonorus
vel stridulus ardor velut in 3° ḡdu et 4°. Sed
illic ē igneitas q̄dā plucida et q̄eta totū car
bonē sup̄edens illuīans et tr̄quille possidens
marporās et viuīcs vbi tres inveines veliꝙs
ḡdus plus ratiōe ꝙ tepore distinguibiles · ar
dorē videlicet fulgorē et q̄etū viuificūq; ca
lorē Et hic status respicit tres nouissimos ḡ
dus scale hui⁹ evāgelice secūdū tres saltus
vitutibs tñc · qui gradus et saltus sunt
pfector qui iā ultra semetipos abeūtes cū
angelicis eaā spiritibus cōuersantur in celis
et pedibus sm̄cere cōtemplatōis in ipo deo ḡ
diūtur et exultāt · Nec mireris si ex se aiam
i deo saltare posuerit cū dicat gregō āgelos i
deo turrere et maria m cātico Exultauit iq̄t
sps meus i d-s-m quod esse futurū vnus p
phārū abacuck posuerat Exultabo ait
m deo ihu meo · et apls siue inquit me
te excedimus deo ir Vel plane m ipsa eaā
tm̄itate si dicere fas ē secūdū ta appropata
tres aiarū saltus siue exultationes cōfor
mter ad tres nouissias beatitudies · ꝑma
exultatio ē misericordissimi amoris ni m

/. vmens

ſpū ſancto· q̄luter exultauit xp̄us in ſpū ſcō ſicut
habetur luce x°· ꝓptēa bti miſericordes qa miaz
q̄ ſpūs ſancti ꝓpa ē cōſequetur ſecūda exultatiōs
intelligo puriſſime et mūdiſſime cognitiōis in
filio in quē credētes īquit petrus exultabitis le
titia menarrabili Ido arco bti mūdo corde q̄m
ipi deū videbūt· In 3ª exultatiōe ē pacatiſſima
et impturbabilis quies in ipſo p̄is ſecretiſſimo
altiſſimoꝙ refugio· nā bti pacifici q̄a filij dei vo
cabūtur· Ibi filij et heredes heredes quidē dei co
heredes autē xp̄i· tuc ī pace factus ē locus aie
et habitatio eius in ſyō· ibi filie ſyō filie pacis
exultāt in rege ſuo· et q̄libet ſecura dicit In pa
ce in idipſū dormā et requieſcā Ido hāc iuitabat
aplus ad colocenſes ſcribens· pax xp̄i exultet in
cordibus vrīs Hic petrus dicit bonū ē nos hic
eſſe· Et paulus cupio diſſolui et eſſe cū xp̄o
hic regeſcit aiā ī mōte dom̄ ſcō· Hic tactjele mo
riente amātiſſimus dn̄s bēiam̄ naſcitur ī mē
tis exaſſu Hic in celo mētis ſereno apparet ſig
nū magnū mulier amicta ſole et luna tocius
mutabilitatis ſub pedibus ei°· Hic ē pax q̄ ex
upat oīē ſenſū· in q̄ pace ſi pficiat cōſiſtit fe
liatas et ſcōr mercedis ſecūdū deductionē augo·
Hic abrahā ad oſtiū tabernacli ī feruore dei de
ū ſuſcepit in āgelis· Hic iacob victor ſupplā
tator ī lucta fortis ē erga deū et carnalitatis ner
uus in femore marcuit· Hic moyſes diuinā
intrat caligīē Hic aaro ꝓpiatorīū federis

et ſāta ſanctor mtrat Hic helias ad oſtiū ſpe
lūce videt dām m ſvbulo aure tenuis poſt vehe
mentē ſpm ē Hic poſtmodū m igneo ārū amoris
m cēlū ſubuehitur · Hic dicit dauid m mētis ex
cēſſu ōmis homo mēdax Hic ſcūariū dei mtrās
cōſidat nouiſſia pror Hic ſalomō euectus ē dū
dānauit vanitas vanitatū et ōma vanitas · Hic
aīa oſculatur deū oſculo oris ſui et m ſui ſpō
ſi tubiculo cū āplexibus cōqeſcit · Hic tandē ioīs
ē m ſpū et nouiſſima cōtemplat. Exultate igit
exultatōe ſeptēplici correſpōdent ad ſeptē beati
tudīes m euāgelica ſcola nūeratas ſecūdū tri
plicē ſtatū mapiēcū q aīalis ē profiāetū q ratio
nalis · pfector q ſpūalis iudicatur ſecundū bnard
ad frēs de mōte dei · Status impfector lāguet
amore taſto et diuīo qā pīpm quodāmodo imip
deoq et nō abſq; q̄ubus moleſtijs ab īnator
vitior ſtoria et rubigīe pmūdatur · Sic erat q
dicebat · adiuro vos filie ieīlm ſi īueneritis di
lectū meū ut āīuiatis ei qā amore lāgueo Et
turſū · fulcite me floribus ſtipate me malis qa
amore lāgueo Porro aīa ī ſtatu pfector
amore iā mort dū talibus caret moleſtijs idcirco
dicta ē foetis ut mors dilectio · Demq; ī ſtatu
pfector aīa poſt lāguorē et mortē viuit amore
quo viuebat apls dicēs viuo ego iā nō ego
viuit ī me xpus Vide figurā in xpo lāguit ī
paſſiōe · mortuus ī mtuūlatiōe · vixit in reſur
rectiōe · Sic ſemē tum iactū pmit alteratur

de hūc moriť tandē in frāu viuifiať Sic regīa
ſaba dū vidē uult regē ſalomonē ꝑus vexať
ī itinere poſt hoc morit̃ ſtupore nō em̄ erat
ult̃ ꝑ ſtupore ī ea ſps 3 & 1° demū viuit letīa
a et exultatione ubilās et exultās bt̄ mquit
viri tui et bt̄ ſeruꝰ tui 2' palū q° Cupſūt
plurima ą plixitatis odiū ſubtaere cōpellit.
ſed fmgamus nūc ąnpocius fidei auribus m
veritate audiamus ſās ſās qz ōnes quoz mer
ces copioſa tā in cēlis nos alloautiōe blādā et a
mica talit̃ exhortari. Exultate cariſſmi exul
tate. et ad noſtrā btām ſocietatē ꝑpero ſaltu vir
tutis octrite. En aſſumus. En expectam⁹. En
pmptos cermus ferrē auxiliū ꝑtmus. tū oīō
bus nr̄is ad deū. tū ꝓtectiōibus erga fugientē
inmicū. fuimus ad eſtis nemo deſpet. neō ex
cuſatōes ąrat in pctis. Erat par ī carne fra
gilitas. ſmilē hoſtiū rabiē experti ſumus Ad
autē ſiquidē cor nr̄m et caro nr̄a exultauerūt
in deū viuū et ī vmbra alarū ſuarū exulta
uimus. Adheſit aīa poſt eū nos ſuſcepit dextā
eius et libāti ſumus. Atq eūdem ą copioſa mer
ces ē mamſſibilit̃ attingimus. Idē vobis ą
et nobis fuit auxiliator ē dominus. Idē tūm
phus ꝛcpmittitur ſilis mercēs. ſi exultātes
in deo exultaueritis reſeruatur. verū ſi mer
cēdis pmiū placet nō treat labor certamnū
Vnuſquiſq eīm ꝑpriā mercēdē capiet ſecūdū
laborē ſuū Cz ſi abſq ulla fictiōe nos amatis

et amātes honoratis nostrū diligite cōsoraū
nostra vota cōplete et vehemēs quod de vra sa
lute gaudiū tāpno frustrare nolite. pigeat ta
mē aliqn ymo et pudeat tot dura aspa et hor
rida p pituris quotidie ppeti et p mlano amo
te mortaliū tā indigne cōtūeliosq; torqri ut i
digmus pereatis. ad nrm vero tā iocundū et
tā amabile serenū et desidābile cōsoraū lentis
aut lāguidis vel emortuis affectibus aspirare
et nequaq; ardua ifractaq; cruce ꝛ ad hora
breuis etatis exultate ut ippetuū cōregnetis vbi
tamē merces vra cop ē in cel. Libet et huius
modi īsonaret mō nostis auribus illa felix bea
tor cōtio illa supna stōr ecclesia odoctissmi et
sapiētes viri. qd ageremo. qd cupāremo. quo par
to estuaremus. qs nostrū ē q nō totus exultaret.
Quis hoc audiēs nō erubesceret pīnteresse iaēs
in pētis. Qs nō pcaus assurget saliēs et exultās
in deū viuū qm copiosa merces ē in celis. Nichi
lominus si nō in infidelitate obsurduerimus sic
dictū sit vocāt. sit acclamātes alliaūt. Obtēpe
mus igit vocātibus amicis et talibus amicis
et ad celestes nupcias īuitātes verecūdā repul
sa nequaq; cōfundamus. nō veniamus oblatā
vltro — mercēde dū licet et tēpus ē sed exulte
mus toto conatu nietis vbi nra merces copiosa
ē in celis. qd ipe cōcedere dignet rex regū et dns
dnāū q est stōr suax copiosa merces. Amen.

Jfmiūt sermoēs de sanctis.

Incipiūt aliq̄ ꝓpositiones et aliqui sermones facti p̄ sepedictū dominū cācellariū parisiensis magistrū iohānē gerson sacre theologie pfessorē i diuersis locis et sup diuersis materijs. Et p̄mo ꝓpō facta mastilie cora ꝑ abbatem Anno. M.CCC.III. ix nouembris.

Benedic hereditati tue sūssime p̄r benedicte bndic obsecramus ut secundū nomē tuū sit et laus et opatio tua. det bndictionē benedictus q̄m absq; bndictiōe p̄ua eloq̄um nostrū prorsus esset mu alidū eloq̄um inq̄ qd ego seruus tuus pro parte et nōie petulātis q̄ est vniuersitas pisien p̄clarissima absq; dubitatiōe et p̄mogenita studioz habiturus sū cū istis legatis suis p̄clarissis et probatissimis certe viris et sācitatis fidelissimis q̄bus assocatus sū imeritus et duxlibi factus et hoc te ꝓpio p̄r būssime. te bndicēte te benigno. Alioq̄n nisi tu dominus dederis benignitatē terra nra q̄ est hereditas tua quo parto dabit fructū suū. Nisi tu benedictionē dederit legislator subditi quibus passibus ibūt de virtute in virtutē. Quemq̄ nisi tu dominus iusseris bndicere quo ausu auderet paruitas mea cora sūma tue bītudis celsitudie in cōspectu tuius celebris cōuentus indignū os apire. Igitur benedicte p̄r sācte benedic tu michi. benedic et hereditati tue. Hāc ego bndictiois gracia repor

tare ſperās a bēuolentiſſimo et ſeremiſſimo ſāctitatis
tue ſpū apio rurſus fidenter os meū vtens cō
pellatione ſingulari nō quidē pro indigmitate
procul nefas tale ſed pro ſingulari dignitate
ſicut illa ſingularis ē dignitas ne quis indigne
ferat morē iſtū loquendi ad deū et priſcā ſtor
prīm et oratoz cōſuetudinē et obſecrās dico ꝓphe
tica impcatione bndic hereditati tue hereditas
her tua cuius bndictiōz expetimus duplex inue
tur vtis et partialis iuxta qđ ecclē orationem
noſtrā in duos ſeceremmus articlos ſicut ad duo
pncipaliter miſſi ſumus ꝙmū et hoc pcipuū ē
ꝙre pacē ſup iſrahel hoc eſt ſup eccleſiā que
eſt vniuerſalis hereditas tua hereditas mea
iſrahel ait ille cuiꝰ vicarius es mterris et a
quo tu paſtor illi tu colonus et agricola ſūpmus
prelatus es ꝓpterea ſane cū bto martino cuiꝰ
inſtat celebritas feliē hāc virtutū tuarū cōſū
mationē exiſtīare debes ſi pacē eccleſie integrā
veliqueris Aliter ꝓinde nre legatiōis articulus
eſt bndictionē gr̄arum poſtulare pro altera he
reditate tua quodāmodo peculiari et q eſt eccle
ſiaſtice hereditatis pars quedā floretiſſima et p
clariſſima et electa pacē aliarū dicerī de qua
gloriari potes ꝓphetica exultatiōe etem hereditas
mea pclara ē mihi her ē hūilis et deuo
ta ſāctitas tua ſāctitua filia pariſienſ vniuerſitas q tū ia
cob nō dimittet te miſi bndixeris ei cōſurgēte
aurora benignitatis tue et ſeremtatis tue E

get mimiū uūq; hereditas tua ut apiēte te manū tuā manū tue benedictiōis ōma impleātur boī tate et dm̄ sit salus et sup ꝑplm̄ tuū bn̄dictio tua. Inuasit itaq; hereditatē ecclesie aper de sil ua et singularis ferus depastus est eam. Oues quoq; et ceteros armētoz greges hoc ē ꝑplos sim plices et ōms cōditiōis hoīes miserādo more et ex ecrāda pemtus duisione dispserūt et heredita tē tuā vexauerūt. Cruā ego olī dadē iuuenis pastoris carmine deploras Eheus inq̄ heu gre gis ꝑpetata lues minis. heu gue ruris exitiū expta heu pecoris sors altā semp aut perit ex terno insultu suffert uel acerbos hereētesq; tu ti morbos victima ve dāna q̄lia miserū nūc pa titur pecus ōia postp̄ fato versa malo tēpus tulit et fuit error rixaq; pastoz subqūe me et inocuus grex ductorē trepidat fugiūt pars al tā tibī. pars rodanū nullo ītexto pars altera sistit. Tuū vero ē p̄ bīssime talibus ꝯ heredi tatis tue calamitatibus obuiare sue desolatiōi opē ferre suū q̄ maledictiōis sismatice obpro briū in bn̄dictionē patis decorā et fecundā īmu tare. Oues ī hac hereditate tua dispse sunt tu eas collige. cōfracte sunt tu alliga. sauie siūt tu sana. errātes sunt tu reuoca. pdite siūt tu eas q̄sitas et iuētas ꝑpriis hūeris et beatis beignus imponēs gregi suo cōsortia. Qz si aliq fortassis miserabili vicissitudīe mutate sunt ī lupos et beluas feroces et seuas. ut de sociis

ista bn̄dictioe

vliris ptirē poetica et moralis ē narratio.
tu eas nō n' enetare nō pdere voluerīs. hōis
quidē et diſcolis debitor es ſapiētib⁹ et īſipiētib⁹
Sed potēti virtute bñdictiōis tue ī miſeriordia
et māſuetudine tales rurſus ī ouiū ſmplicita
tē tiſſormare ſtude Si uerſa ē pars hereditatis
tue m amaritudinē et ſalſuginē ob peſtiferū
ſtiſma m ſimilitudinē horrendi deſerti et uaſ
te ſolitudms. ſicubi p vuis labruſce. p frugi
bus infelix loliū et ſteriles dnantur auene
ut poeta loquitur. et ut ſcīptura ait. ſicubi ter
ra maledicta ſpmas et tribulos germinat.
Flabit dnē ſpūs tuus bonus et ſuauis et fluēt
aq̄ graciarū. pīgueſcent ſpeciosa deſerti. et tue
bñdictiōis irroratione renouabitur facies terre
facies vniuerſalis hereditatis tue. Sā et mīez
huōris philoſophi lumā vocāt At dices magna
ſunt iſta nimis ut ſup virtutē hōis poſita. Ma
gna ſūt nec īficior pr bāſſime ymo maxia.
ſed virtus dei aui īmiti te cōuenit īmenſa eſt.
Omnia poſſū inquit ~~xpc~~ aplūs ī eo q̄ me cōfortat
xpūs Sed maledictus q̄ cōfidit in hōie et po
nit carnē brachiū ſuū Magna ſunt. ꝓterea
magno egēt ſtudio cura vigilns et labore. nā v
bi intendis ingeniū valet. aut iulius cæſar a
pud ſaluſtiū. Magna ſunt. ꝓterea deſerēda
ſūt exigua et diſpnēda limquēdaq̄ minoribus
In hoc opus vnū precellētiſſmū figendi ſunt
cōſidātioms ocli. mittenda eſt manus ad for

cia. tēpus quoq; res ōim p̄ciosissima m alys nō
msi parissima caritate vel raritate dispensādū
Alioqn tale aliquid fieret q̄i q̄s pisaretur ha
mo aureo iuxta verbū vnius aliq̄d e cesaribꝰ
aut q̄i vile aliquid q̄reretur ī tenebris cū cereo
centū aureoꝝ Alioqn p̄terea rediret illa īculpa
tio iethro ad moysen stulto labore cōsumeris · Sic
petrus clementē sic bnardus eugeniū ymo sic
aplꝰ disciplm suū carissmū monuerūt · Neō
militās ꝛt sedaria iudiaa ꝛt Et m actibus a
postoloꝝ · nō est equū ꝛt · Rociora sūt hec q̄ vt
allegatiōibus īdigeāt Magna demq; sūt ista
paas vniuersalis opa · q̄obrē ea teū et multꝰ
q̄rere cōuenit · Nā uulgato prouerbio quod a plu
ribus q̄ritur citius īuenitur · Et ubi duo vel tres
cōgregati sūt ī nōe meo ꝛt īquit xp̄s ꝛt Et quis
est o deus eccl̄ie quis ē ex xp̄ianis ecclesie filius
q̄ nō īmti debeat pro sua porcione et vocatiōe
tātis opitulari mnsens · Quis tā luctuose deso
latiōi · quis labefactiōi tāte hereditatis tue non
cōdolebit et cōdolens quis p̄ viribus nō · · obuiabit
Sed neq; hoc prohibere quisq̄ msi mētis mops
voluerit ut ī cōmum piculo cōmūe sit auxiliū
Q si parū prospe succesit hactenus labor pluri
moꝝ nō ideo despandū nō succēdendū eis · nō
spernende prorsus opere · non ē ī medico semp
releuet ut eger ~~nec semp releuetur~~ nec semp
feruet · Neq; em q̄ plātat neq; q̄ rigat sed mre
mentū dat xp̄us · Et nō metiebatur qui dixit

trmide ſūt et mœrte puidẽtie nr̃e. Si poſt p̃
mū naufragiū nauta nauẽ et poſt p̃ma uul
nera miles aciẽ et poſt vnã ſterilitatẽ ruſti
cus agrū deſereret. aſſ̃beretur hoc nõ caute
le ſed ignaue et qui ſit cõſuleret ageret in
ſulſe Veniamite iuſſu dom̃ bis deſcenderũt
in p̃liũ. bis victi ſunt ut p̃mũ purgati et hũ
liati et eruditi victoriã tertio p̃lio ſortirẽtur.
Sup õma poſt opitulationẽ diuinã ſi pacẽ vlez
q̃rimus nõ efficaciter pquiramus q̃ratur neceſ
ſe ẽ cõcors vnio huius obiẽ tenũ p b et ſecũ
hoc ẽ ĩ capite et mẽbris. p̃ſertim ĩ p̃dariſſmo
potẽtiſſmo et xp̃iamſſmo frãcie regno cuꝰ
laudes q̃ã p ſe celebres ſunt nõ enumero.
Pax male p ſciſma et cõtentiões q̃ritur. nã
ubi diuiſio p̃ſeuerat audiatur q õne regnũ
in̄ ſe diuiſũ deſolabitur et q̃a cõuenit nul
li q̃ ſeipſi diſſidet ipſe. Abſint igitur procul
õnes aĩoſitates odioſi nõ fiãt aſpectus retro
ſint in quibus p̃riculis et procellis nauis eccle
ſie hactenus iactata ſit ſed docti ab aplõ exẽ
plẽtes nos et velũ ĩ ãteriora poctũ patris opta
tũ cõcordi laboris ãmiſu petamus. Docet
nos hyſtorie ſẽtiliũ p̃ſertĩ romanoꝝ cõſulũ.
qui licet aliũde diſſiderẽt hoſtiliter mox in
manã cõuenieb̃ãt. dũ rei publice pax et uti
litas q̃reretur. hoc titius liuius hoc valerius
exẽplis docẽt. et vetere grecoꝝ ĩſtituto kariſtia
ſeu cõmũis gratia fiebat pro cõmuni vtilitate

nō prorsus dissimiliter ab āno iubileo iudeorū
Q si filij israhel āio pacificō ibāt ad plūm filij
ecclesie quibus animis debēt q̄rere paās bonū.
Pilatus et herodes facti sūt amici ad psequē
dū xp̄m q̄lis debet esse pax ad eundū adoran
dū. Hijs exēplis cū certa ratiōe pmota hūlis
et deuota sācta tue filia quasi p̄mū vmuit sēi
se reuocās ōnes pditos a suo cōsortio uel gremi
o q̄ūlibet alienatos et ad honores p̄stinos re
stituēs. mones msup et rationabiliter materna
liter iubēs ut iniuriarū p̄teritarū nemo memor
sit āplius sed hōore matris et utilitate paās o
mia condonētur. Recedāt vetera nouā sint ōia
quatinus liberioribus animis eo pax vniuersa
lis q̄ratur quo nulla particularis obstiterit dis
cordia. Concordia inquit salustius parue res cres
cūt discordia maxīe dilabūtur. Quod q̄ cōcor
dia frm̄ p̄dicator ātea fere despatā opata ē cō
memorās et lēis suis mserēs zelū grādem quē
pro eadē cōcordia dudū pīs ostenderas studēs i
hoc et sperās filia tua tue sācitati nō mediocriter
cōplacere. habes igit̄ p b filiā pacificā et euā
gelicē būtudis partupem dignā msup q̄ ad pa
cē vniuersalis hereditatis tue q̄rendo admitta
ut dicat ex sm̄ia facta sū cōrā eo q̄ pacē repies
cit ipa q̄m tale ē paās bonū ut multa ꝓpter
eā tollerare. multa īdulgere. dissimulare plu
rīa q̄ uel corrigi uel ad regulā duci neq̄t opor
tet hoc sācti prēs sīptis suis hoc exēplis docue

rūt habentur m prōptu dicta eorū m decretis et alibi copiose sed eorū dicta nūc allegare quo tandē cōtā sanctibus legē loquor et ubi res ī se pspicua ē supfluū ne dicamus curiosū iudicamus et a stōrū pēm vestigijs alienū qā et ostētationē redolet et cicatricosā fluuōāq reddit orationē Coitur ex pmissis cōsequēter ītellectus dicti illius salubeīrim et verissim si sane capiatur qp cōmūis error facit ius hoc ē qp platus dnāte opīone eā erronea m subditis multa uel agere uel omittere tenetur· qualia si faceret aut dissimularet opīoe huiusmodi nō extāte ipe grauī delicto teneretur obnoxi⁹ Huc doctīna pnti negocio accōmodatissiā ē si iā eā dilatare liceret sed ors nrā certis coartāda ē lmitibus et ad alia depropat Attamē pterg̃di ullomō neq possū neq debeo dū ad cordem huius obedīeāe vmitatē exhortor suadēs iuriarū q̄rūlibet obliuiscī· qn sū mā tue mā suetudīs et mtitatis laudē āmirer q̄ exēplū mā suetudmū dauid ī sequuta caput ad male dictionē ītēdauit ut a dnō bndictiōs pro male dictiōe reportaret et bndictiōe hereditatē possideret Et cū iuda machabeo esset mēoria tu q̄ietnū ī bndictiōe Cue sathā acepta a dnō oli cētia· alioq̄n quid ipse potuisset· pauīsit te plagis multis tribulationū et āgustiarū iustissime q dē m ordīe ad prudētissimā dei dispositionem qm iustus ē m ōmbus vīs suis et scīs m ōibus

opibus ſuis Per cuius prouidēciā fit ut diligē
tibus deū ōmia cooperent in bonū · Et qui ſeculoꝝ
merita plebiū diſpōit vitā rectorum ut ait gregō
q̄ caā ꝓprio nō peperit q̄m eū ſatuaret obprobriis
Demō michilominus has cōmotiōes puerſiſſiō
ītentiōis fme michi ſuſcitaſſe videtur ad q̄d.
mmiriū ut eſſent pedibus tuis i laqum et of
ſēſiōes et ſcādalū Quo pacto ſic. vt animus
generoſius in indignatione et de indignatione
in ipatiēciā et de hac in odiū et diffidenciā
et ſuſpitiōes anxias et trepidas q̄ multos ſup
plātauerūt laberetur et in vindictā libidinē
crādeſcēt et ut tandē abiecta māſuetudine ·
dmiſſo ōm cōſilio · relicto ad poſtremū ōm ſtu
dio proſecutiōis eccleſie paris ſpūs tuus natu
ra mitis et ſuauis ad ſolā vindicte carnificinā
ſub zeli uſti ſpecie raperet · laceraretq; oues p
rias ꝓtereret obiect diſſiparet et ꝓpter ſuſpi
tiōes infidas et turbidas ōnes res timide gelideq;
miſtraret quali arte venatores apros i ꝓpriā ir
ruāt necē et lepuſculos p vanā pēne volitātis
formidinē i veru tradūt pīaculū et laqum Ut be
nedictus dns et bndictus tu q̄m laqus iſte de
ſidery vindicte cōtritus ē · Tua q̄ppe māſuetudo
nō ſolū nō ſublata ē a ſancte tue lyis fraudibz
ſed mira quadā effulgēcia magis et magis emi
cuit uſq; ad quendā intuētiū ſtupore uſq; ad
pias lacrimas audiētiū et ad exēplū memoria
le et vere xpiānū apud ōnes gēnatiōes poſteroꝝ

Que exẽpla ōma si referre voluero mitar m
cassū· pius tẽpus et līgua deficẽt Vnū tñ ex m
nuẽris qđ fidelissiã relatõe didici cõmẽoret exẽ
plū· Qđ dū pisius ī sermõe publico restituõis
pro parte regis feria 2ª post pẽthi cõtra pplosissiã
et celebrẽ utilisq; status frequẽcia retulisse· illud
suis suspiriis altis et subditis tacẽtes appbarũt· et
nõ pauci ad pias usq; lacrimas nec mirandũ com
pũcti sũt· Postq; seuẽtibus vndiq; itumescẽtibq;
pcellis carta nauẽ ecclesie tu mysticus ionas piectus
es ī mare· hoc ẽ ī amaritudinẽ tribulatõis nõde
seruit te deus· sed mirabiliter ī vẽtre sacri palaĩ
velut in vẽtre cti cõseruatũ eduxit ad litus li
bertatis et facta ẽ tñquillitas maior· Tota q̃pe
obiã isla a tumultu siluit Eo tũc venit ad ve
rendã tue celsitudis pſenciã hõ q̃dã nõ mſme
fortune qui vltro cõfessus ẽ te pẽm et dõm
suũ· vmo nrm õm· te xpm dñi nedũ ipie tãge
re sed crudeli tandito; pridio interficere semd
et iterũ voluisse Expauerũt opiõr q̃ aderãt qua
frõte vir tãti sacrilegij vir tã nepharij facino
ris cõscius nõ solũ hoc facere sed cõparẽ pſũpsis
set Multi ceperũt teneros meos eũ oculos fleti
dẽtibus fremere· vir manus cõtmere misi q tua
expectabãt sententiã· Qualẽ expectabãt? misi
ut diceres tollatur ipius· exturbetur sacrilegus·
ligatis manibus et pedibus ẽthatur ad carcerẽ
ut tradatur ī mortem Atuero tu michil horũ dix
isti· pr̃ dimẽtissiẽ sed misericordie et mãsuetudis

simū apiēs et demētissime virgā extendēs p̄or
aupasti cōfitentē reū p̄ussq̄ verba orōis cōplesset
seremissimoq; uultu et verbis suauibus plenā
precōcepti huius flagitij vemā idulsisti vicensi
bonū malū et cui⁹ esses spūs cui⁹ msup vicari⁹
facto certissimo palā doces Hoc egisse nōne satis
erat ad miserecordiā Addita ē assecuratio trepi
dare vitās ureeurādo firmata nā fit tui multū
dnmittitur multū mgtus si de dimissiōe hesitaue
rit Dixit nāq; spūs tuus bonus et suauis hoc
faciat michi dominus et hoc addat si vllas v
q̄ aduersū te odij vel vindicte reliquias apud
me seruauero ymo si q̄ penā ite posterius ex
ercere voluero illa m caput meū p̄or cadat· nec
mdulgēnā tātūmō ego p̄sto si deiceps bene te
habueris sed et tibi tuisq; smmlibus ōibus bene
ficiā pollicor āpliorē O digmssimā sūmo pōti
fice vocē O respōnsū diuīo viro cōuemētissmū
O fm̄ miserecordie singularis quod p̄rem et
pastorē ewāgelicū rep̄sentat· Qui post psecutio
nes paulū post tnā negatiōq; petrū· et post por
cionē hereditatis luxurioſe cōsumptā uumorē fi
lū plus amauit O diuinū factū qđ vtinā ōes
ppli ōnes quaq̄uersū nationes audirēt· tū p
exēplo et imitatione· tū pro arguēdo mēdacij
cos qui te rigidū et austerū aut ire meōrem
cmari moliūtur· Her ē plane victoria xp̄ia
na iuurias et iras nō iniurijs et ira sed mā
suetudie et mia vincere et imitari eū· qui etiā

in cruce positus dixit pr ignosce illis &c Sic be
atissimus martinus cū vrgeretur ut bricii sibi
cōtūelioſū abnēt · si inquit xp̄us iudā · marti
nus aut nō bricii tollerabit Dileāt nūc histori
c gētiliū q̄ suorū quōdā p̄ncipū māsuetudinē
āpliſſīs verbis extulerūt ut senecā neronē in
duobus volumīnibus Cicero iuliū cēsarē in ora
tiōibus · suetonius octauianū augustū ī hystori
is et alij alios cōparātes cos vel asilo romu
li uel auutatibus refugij vel tēplo miseriordi
e quale descr̄bit statius thebayd Liquidē mōpa
rabilis ē ſtorū laus ad tuā gloriā · sicut vm
bra ad serenā lucē · fumus obſcurus ad purū
ignē · palea volatilis ad solidū ḡnū ymo sicut
vicii ad virtutē · Ipſa em̄ taliū māsuetudo
nō p diuīo honore et autoritate quā spernebāt
et tu olis vmā sed ad īanē iactūāā quā tu cal
cas āhelabat Collaudabūt alij cruētas bello
rū victorias et ābiaosos ex hys tūmphos mi
rabūtur · plus apud me vellt valet asser
tio sapiētis q̄ melior ē sapiēs vico forti et q̄
dñatur aio suo expugnatore vbiū · Quā se
tentiā alijs verbis lucius explicat Iacius
regnas fragilē domādo spm̄ · q̄ si lidiā remo
tis ḡoibus iūgas et vterq; penus seruiat
vm · Quāobrē agnosce p b · cū quāta cōſciē
tie securitate cū quali serenitate cordis fac
habet dicere religioſissima deuotio tua du
crebro uel orat vel missam celebrat · Pater

dmitte mihi debita mea sicut et ego dimitto de
bitoribus meis Et rursus cū ꝑfia dñe deus
meus si fe ifi ē iq̄ ī ma meis ꝛ ita p̄b imi
tatis xp̄m qui cū malediceretur nō maledice
bat qui tēptatus ē p ōma ut miserior fie
ret quē videm⁹ ꝓpter passionē gloria et hōre
coronatū tātūmodo nō eripiat tibi blanda
prosperitas miserordiā illā illā pacē nā pene
diuinā quā seuēs aduersitas et seruauit et
mōdit dariorē Da uenā si scrupulosior sim
in hac parte Nā fit aliq̄n suadēte pacis in
imico nūc p se nūc p adulatores q̄ sunt
arma sua et sagitte ut homo q̄ calamitate
pressus eq̄ mimicr nedū ōma toleraueratꝫ
sed mdulserat postmodū succedētibus pros
pis repetit ōma a debitoribus suis cū rigo
re et feruore ut appareat mdulgēcia porem
nō ex uirtute sed uidicādi impossibilitate na
tā ner dimisisse ex corde sed ī tēpus more
simearū distulisse Nō cadat mhāc exp̄ba
tionē uera et pfecta dilectiois tue māsuetu
do neq̄ fallat eā simulacrū fictū iustitie
q̄ nō melius sit uicisse mala p mdulgēcia
q̄ seueritate q̄ rursus nō sit p̄clarissima
iustitia mdulsisse supplicibus et subditis
peccasse Dic miserordiā et gr̄ā mueias
in cōspectu tremēdi iudicij dei q̄ sub bullis
patētibus ꝓmisit mias miordibus q̄ seel
dimissa nō repetit q̄ iussit nō esse memorē

miurie cauū sucēū ⁊ hic in oratōe tua cōfitēs dño
exaudiaris et nō audias horrendū illud ipperiū
dom̄ irascentis · serue nequā nōne ōne debitū tibi
dimisi tē ⁊ hic p̄terea aī dauid cōsēgeris sēde regni
misericordia et mititate possideas terrā et deleta
ris in multitudie pacis sup eā · Tandē ꝓpter mitta
tē doceat te dominus vias suas ut absq; offendiculo
ad impaciēcie lapidē dirigat pedes tuos i viā pacis ·
quā a te pacē petim⁹ p.b · dicētes bñdic hereditati
tue · nō q̄ humana virtus q̄libet hāc pacē p̄bē nō
msufficiēs sit et mfirma msi maior agat deus
ut apud vgliū ē p̄sertī m tā despato et radicato
scismate quod ē quasi cācer egrescens medendo et
megressibilis dēnlim laborīuus · et caput ydre fabu
lose sua rescissitudie feriūdus · ita vt pisse videat
cōsiliū a sapiētibus et diere cōueniat cū iosophat
rege · cū ignoramus quid agere debeamus hoc solū
habemus residui ut oculos nros ad te dirigamus
⁊ dimus michilominus te post deū cui⁹ vicarius es
dcere · scim⁹ ad te iecarchā supmū spectare bñdicti
onē huiⁿmodi hēditatis ecclesiastice ut fiat pax in
diebus nris · et tu maximus mter mōtes suscipias
pacē pplō · quod si pfias bñdictus eris i ōnes gna
tiōes et meōriā eternā hys q̄ post te futuri sūt reli
ques ⁊ maute nō pfeceris mchoaueris tamē et e
laboraueris bona et ātiqua fide et diligēti studio
pia et humili volūtate p te et tuos tu quippe sūt ōnes
nō pdetur merces tua nō laus nō gloria res ipsa
ōdempnabit mēdacij eos q̄ uel ignorātia vel luxo

re cīmnātur sūmā tuā sātā dignitatē tuā vigi
lātiā tuā caritatē · facas hoc sēdulo · ita ēm te fa
cere et me sentire equū ē sed quo āpliꝰ stimu
leris ad agendū aſcende frequēter sublimē mē
tis tue luē · leuādo te sup te vbi despectis e surſū
terris verses iugiter et acriter āte mētis oculos
in luē fidei in sublimitate spei · i latitudīe caritā
tis cū illo q̄ ait cogitauī dies ātiquos ꝛ videas
mq̄ acute q̄ nichil sit ōne illud qđ mūdus affert
glorie iocūditatis poſtee q̄ vana q̄ lubrica et
vēto sōmoq̄ ſmilīa vmo q̄ anxia et amaritu
dinibus respersa tristissimis sint ōnia Eae oēs
morimur et quasi aq̄ fluētes dilabimur super
terrā hodie rex · cras papa moritꝰ Heu fugaces
postume labūtur ām deflet oratius Et tragicus ·
ꝑperat cursu vita citato volucq̄ die rota pāpitus
volutur ām Et naso · volat irrecupabile tēpus
et nichil ē ām̄s velocius Et ē ōm horribilissim
quod dicatur qā ipūcto ad inferna descēdūt et
ite maledicti in ignē eternū Cēm quid q̄ſo us
q̄ ē tā altū aut p̄ciosum pro quo uel adipiſcēdo
vel retinēdo generosus animus et diuīoꝝ cōſci
us se pdere et alios turbare dignū ducat · vidāt
hoc ex alto q̄ tā sapiēter exclaāuit Vāitas vani
tatū et oīa vanitas · quā smāz si sapēt · vmo ut sa
pēt · deberēt oēs in potestatibus cōstituti secundū
trisoſtōi cōſiliū ſtiptā hīe in ianuis suis in penet
libus ī frōtibus et maxīe in cordibus suis · Ampli
us si filꝰ huius seculi tā auida solicitudīe curāt

nō

pitura adeo ut aī eis pice nō formidēt obſurdeſ
centes ad illā increpationē ꝓphetiā filij hōm uſ
q̄ quo ḡiu corde ꝛc · Filios igiturluas ỹmo te prem
huiuſmodi filiorū q̄ntā apponere decet aurā quos
labores quas vigilias ubi de rebus eternis agi
vbi verū et vnicē expaueſcendū pro aīabus trac
tatur dānatiōis piculū · Nō ē iſta lis de paupe
regno ut apud ſtatiū ponitur · neq; de lana ca
pna ut ſatiricꝰ ait de vita et morte ꝓpetuus res
verſatur agitatur et q̄ritur Quid ſi paſtoralis
p̄ſidēcie delectet aliquē honor volatilis et nomē
mane terreat eū diſtrictū iudicis examē in red
dendo de ouiū ſalute et nūero ratiōe Agnoſcat
q̄m poſitus ē nō in deſtructionē ſed edificatiōs
nō ad ociū ſed laborē ut p eū iuxta verbū max
imi regis artaxerſis - ſeclusō abuſu potēcie ſubdi
ti optata q̄ctis mortalibus pace pfruātur q̄m
hic ē fmis ōmis poſtātus tā ſecularis q̄ ſpūalis
Sed ad te cōuertor p̄r ſcē · finge p̄ter in ipſa ſubli
mitate meditatōis tue ſponſam eccleſiā talibus
vtentē querulis plāgoribus Eheu quis cōſola
bit anxiā Et quis deſolate plaga quis crudeli
ctuſſe medebitur Inter has āguſtias q̄ me cir
cūuallarūt vdiq; quale dabitur effugiū · quis
mei miſerebitur Ego illa ſpōſa regis etiā quā
vidit olim vnus ex filns meis nouā deſcēdē
tem de celo quaſi ſponſam ornatā viro ſuo Ego
lota in ſanguīe agni īmaculati ego tot ſudori
bus et ſāgūbus martirū īnūerabiliū ſtabilita

violis ꝯfessoꝝ · lilijs virginū coronata Ego
tāta deuotione p̄cipū usq; ad muidiā dotata
ornata diues facta ꝓ ruīr heu velut miſella et
āalla deytior p̄mor deſpicior filios enutiui et
exaltaui · ipſi autē ſpreuerūt me et facti ſunt
hoſtes m capite · Pacē imſup iocūdiſſmū m cēlo
et m terra bonū · qua me dotauerat ſpōſus meꝰ
naſcēs p̄dictās moriēs reſurgēs et regnās ꝯuer
terūt ī ſalma p̄ciōſiſſmū qđ iā quāq; luſtris
me p ōnes artus miſeris modis depaſcitur et
abſumit · pro mea olim defenſiōe certamē erat
uſq; ad mortē et mō michil aliud āgi iml q̄ri vi
detur a multis q̄ ut ceruā et miſerabili labe
factiōe defiaā et hoſtibus meis ludibriū fiam
Hec uerſa ſunt ōnia fere m ꝯtrariū poris mee
mſtitutionis diſaplīe et decoris ornata ornamēta
dū pro corona humilitatis pulius fedus vanitatis
et pro crocis ſpūalitatis ſtercora ſola tēporali
tatis āpleratur et erigitur ſup me ſapiēcia a
nimalis et terrēa et dyaletica repudiata ea
q̄ deſurſū ē patiſma et q̄eta ꝑi hys terū ecclē
ſia plāctibus loq̄etur · p̄b · noui miſerationē
amm tui q̄ ab utero egreſſa ē terū · cōtmere
nō poſſes q̄n erūpent lacīme ab oculis tuis
q̄n ad ſuturrēdū mflāmaretur totus zelus tuꝰ
iā ſurrēſus et diceret ex mtimo cordis ſuſpirio
Onē ſup hac deſolatione an̄ te ōne deſideriū me
ū et gemitus meꝰ a te nō ē abſcōditus · Sic
cure fer opē ut q̄d natus ſū videre mala gēis

mee·rapidos rector cōpine fluctus· et quo celū
regis īmēsum firma stabiles federe terras et dis-
ꝑsiões israhelis cōgrega· sed quid ago? quorsū
rapior? ō nimerua ut dicit impudēs doceo·
pmedita sunt nāq; apud tua cōsidatione assidue
et aūter talia salutis monitus michi nimius
pate p b pate obsecro cōmonestrēte et orāte pro
parte deuotissime filie tue ut faeas quod faris
dā equū etā spōte velocē calcar aduuat· fac
ut calcata seculi pōpa et īquus fabulatiōibus
eius ut nullis tetrahētibus vncis viciosarū
passionū nō ira nō odio nō spe nō gaudio falla
cibus meliocibus nāq; ~~hostibus~~ hospitibus dig
ē sitas tua abiecta tursus adulatorū peste oīa
ad grām michil ad veritatē loquētiū et laudē
cui iamiā veritati ac scrupulos varios ut so
li diligere videātur tgerencii de quorū vno dixit
comicus hic profecto ex stultis insanos fiant· si
q̄ sūt stulti· utiq; vaingloriosi prudētes mo cu
lis suis prudēcie sue īnitētes hys inq̄ procul
pulsis tu totus cū pacificis qui nō oderūt pace
cogites ea q̄ ad pacē sunt ihrlm· totus īnugiles
īplere id qd pro mire ecclesia petit a te filia vt
usq; velut altera colūba noe ferēs ramū pa
cifere oliue paruos humiles nūcios clamitās
pia solicitudie bndic hereditati tue ut nobis cō
firmat illud ꝑphe dns bndicet ꝑplō suo ī pace
sed quō et quibus vnis bndices ꝑplō tuo ī pace
si pgat aliquis particulari⁹ mqrere iubet·

hic et deuota scā tua filia quiescere · ne suos pa/
tres te videlicet et regē frāne xpiānissimū aut le/
gatos ab eodē puenire arrogātius videbat simul
q; publicā et celebrē audiētiā sup hac patris mate/
ria si et dū tēpus fuerit latius et forte partiu/
larius ut bndictas ecclesiastice hereditati tue et
tantūdē dem sit de pmo nre legatois articulo.
Dupē alt et postremus nre legatiois articulus
cui⁹ ideo lōge breuior erit expeditio q; poris qa
licet nāarius existat · eū tamē neq; tāte dignitatis
neq; paris difficultatis existio · Hic supplicam⁹
ut bndictas hereditati tue partiali et quodāmō
peculiari segregādo pluuiā voluntariā huic he/
reditati tue et qm̄ mfirmata ē p temuitate et
multis icōmodis tu pfice eā · quā tua tuoq; pde/
cessorū dextā plātauit · puemisti nos p b in be
neditiōibus dulcedis heri in osculo patis · pde
in odore bone fame māsuetudis et libertatis
tue ut hāc a te bndictionē petere hāc spe certa
psumere auderem⁹ · Demq; ia puētos subseqris
dū aures tue sā benignas orōi nre pbet tua
pastoralis sollicitudo rerogitās ut arbitror qm̄ filia
tua pmogēita ē studiorū cui⁹ pmogēiture ratiōe cō/
petit bndictio de rore celi desup et de pīguedi
ne hoc ē in spūali et tēporali prouisione · Kur/
sus qa exēplo axe filie caleph suspirat sedēs
sup asinā · caltas sc ōnē brutalitatē petens bndic
tionē a te pre suo bis cā a liberalitate pmta
tis tue mferius irriguū et irriguū superius

expectare · Dic igit⁹ verbū boos ad ruth · Bñdicta
es filia a dño quicq̄ dixeris michi hoc faciā tibi
Et ita fac p b ut sit ātē te odor filie tue sicut odor
agr̄ plen cui bñdixit dñs Et bñ agr̄ plenus ē
filia tua pisien vniūsitas ōmo michil errauerosi
eā appellauit padisū voluptatis in quo ē lignū
scīe boī et mali · et fons scīe in q̄tuor facul
tatū flumīa cōdiuisus irrigās vniuersā supficiē
terre Tu hui⁹ possessor es tu pastor et cultor ut
operis et custodias illā tāq̄ agr̄ultura viuā vt
aristot' loq̄tur in politicis vbi sub misterio michil
deest eorū q̄ egregius poē vgili⁹ in georgicis et
palladius in de agr̄ultura de hereditate agrana
cōscripserūt distinguentes agrū quadruplicē qua
lē figuraliter in hereditate tua secundū q̄druplī
cē facultatē repim⁹ Vnus ager ē apicus et flo
rifer pro apibus figurās sub quada pp appropiati
one facultatis theologie Alius ē pascualis pro ouib⁹
et domesticis aiantibus figurās facultatē decre
torū Alter frugifer pro hōm vita figurās facul
tatē mediāe Quartus vitifer et pomifer in gene
re ōm figurās tipice arciū facultatē Tuū estigi
hereditatē hāc tuā bñdicere velere et augē ut fruc
tū suū det ī tēpore suo Eare xpi theologi uelut
apes intellectuales puolitāt in hereditate tua
flores sacrorū eloq̄orū de vere celi rosidos ōpingūt
mel in cellulas et fauos ut sit cera ī illuiatioe
intelligētie et mel in oblectatiōē affectiue · Hāc
hereditatis tue portiōē spectās dicere habes et

sentẽcia illud ecclesiastici hẽditas mea sup mel et fauũ nã eloqa dñi dulciora sup mel et fauũ ĩ affectu et pceptũ dñi lucidũ illũians oculos ĩ intellectu venerat ĩ mentẽ laudes huiꝰmodi tũ augere tũ suo mõ deducere de reliquis hereditatis tue partibus hor ẽ facultatibus quo magis amaret sciꝰ tua sibi vndiuere seꝺ negligẽcius istud agobreuitati studẽs et scies michil laudũ harũ te latere dicã uero te cõfidẽte ꝙ quod nupꝫ ĩ meditatiõe mea dũ solus essem et nõ solus solus quidẽ corpore nõ solus cogitatiõe vsabat ita posita erat ãte mẽtis oculos sedes tua pclarissima et tronꝰ e sicut sol et lũa pfecta. assit regĩa illa virtutũ dilectio a dextris tuis ĩuestitu sapiẽtie deauratu circũdata varietate virtutũ nã ita iussit rex optimꝰ et maximꝰ xpus ut sedẽ papalẽ dilectio stabiliret dũ ait petro itrogato ter et ter respondẽte ꝙ diligẽt eũ pasce oues meas pasce agnos meos. q̃ dilectio vna ẽ in q̃da tinitate virtutũ in miseriordia et veritate q̃ custodiũt regẽ õnem. duabus mambꝰ hinc et inde portãtes tronũ eiꝰ et in pclarissima virtutũ iustitia et neꝙ hesperus neꝙ lucifer ita admirabilis has sub õpendio nũerauit ꝑpha regimas eas pati cõsociãs. miseriordia inquit et veritas obuiauũt sibi iustitia et pax osculate sũt quarũ officiũ alibi descripsit ꝓpter veritatẽ inquit de xpo ciuꝰ vicarius es et mãsuetudinẽ et iustitiã et deducet te mirabiliter dextra tua hec pclara dilectio seu caritas vna ĩ hac tinitate vtutũ

siaut aplūs īsmuat ad cūtūs scribens pabat orare
cp orare filia tua pisien vniuersitate ut ei mō quo
dixi mus bñdicæres tāq; hereditati tue Nā ubi
adesset uel quādo rogaret dilectio si mt̄ p̄em de
est et filiā. Nichilominus affluit et satisā a si
mistris uta michi mōstrabat meditatio mea Ad
erat et infelix proles sua emulatio liuida p quā
mors ītrat ī orbē terraru. mōstrū heu horrēdū
iforme mgēs Cui quot insunt in dilectiōe vtutes
m tot sūt uitia crudelitas falsitas et miq̄tas cōtra
iustiaā Ignoui ex deceptiōe nasōis que nā illa
esset. pallor in ore sedet. macies ī corpore toto. nus
q; rta anes luuet rubigie dētes. pectora felle vi
rēt līgua ē suffusa veneno Risus adest insi que
visi fecere dolores. ner fruit sōno vigilātibus ex
cita curis ꝛc Obstupui visu subito gelidusq; cucurrit ossa tremor. Dū ecce terrifico boatu rabida
ora laxās et dētibus frendēs Cheus p̄ stē caue
bñdixeris hereditati tue huic. q̄ e facta ē tibi si
cut leo ī silua. odi ꝓptēa eā et maledic Caue
bñdixeris ei in collatiōe graagru. Nā et tarde
venerūt et ī multis a tua sententia defecerūt Ab
ue eos pocus a te. calābus protere et mpera
ut discedāt maledicti Ita parabat portentū hoc
horrificū magno conatu cōtueliosa nephādaq;
mēdacia cōtra filiā tuā delatrare dū tu p b hoc
indignabunde feres torui e latere multū pau
lisp̄ m hāc emulationē impiā mendacē et neq;
visus es dediare et ut cōfestim abtrederet impiae

Ubi hūr m malā horā et ī cruē tuā pestis horri
da satrix discordie mr negāe vide ne ultra mu
tire uel apparere psumpseris Attēde ne filiā t
mīari studueris apud prem· cui eaā pro magno
pto satis esset modicū supplicij falleris si te vera
pi uel audiri existiās ubi m ōspectu meo pna di
lectio verax et iusta pro eis decreuit orōne assu
mere· Dic tu dilectio hac imprecatioe detrita e
mulatio tstis abscessit· et dilectio sic orsa ē· Facis
pi sstissiē id qđ te decet te prem erga filiā et ta
lē filiā te victatiū ulius qui accusatorē frm de
turbauit m stagnū ugms ardētis· q̄ iussit pōtificē
agere m spū lemitatis qm et ipe circūdatus ē
mfirmitate q̄ postreo ꝓpt decē iustos toti pētapo
li peccatū pepcisset· ꝓterea me dilectionē iussit
assistere a dextis tuis q̄ natura patiēs sū· bemg
sū· nō emulor nō ago ꝓpera Age igit p b· age
qđ agis· ne ulla te vmq̄ accusatr emulatio a
meo consortio diuulserit· nō audiat pcor adu
sū me crudelis her et maligna emulatio Ab
sit ut ponat hāc maculā m gloria tua· spre
uisse hereditatē tuā abiecisse a te et pedibus tu
is supplices tuos cultores quoz ī vinea dom sa
baoth et coadiutores tuos varios absq̄ utili
prouisione mgloriosq̄ remisisse ubi tāta
est puisioīs tenuitas de boīs ecclesiasticis ut
vir pauci ex mgris et doctoribus eciā m theo
logia sine aliquo questu valeāt habere alimē
ta et quibus vestātur et hic lx ānis agit· Her

ē hereditas tua peculiaris et electa et p̄clarissiā
studiorū velut nolut emulatio ubi gnatio p̄terit et
genātio aduēit sed ipā tua tua meternū stat Tu
supmus pastor et custos ītopie siue p̄oudere irri
gare arida ruinosa reparare nō cōquassare po
situs es · hoc mīsericordia petit titulo filiatiōis
hoc veritas titulo studi veritatis hoc iustiaa ti
tulo miliae et laboris ſporro traditas huiusmodi
postulatōis bn̄dictiōis tue p rotuli p̄sentationē
nūc et nō antea nō tarditatē meretur exaudi
tiōis ut accusat emulatio sed celeritatē quati9
sunt nouissm̄m p̄m quia bono ītentiōis fine fie
bat dilatio · Magno sicut arbitrabātur zelo pro
secutiōis vmōis ecclesiastice mouebāt: nec solu
mouebāt reges et regna cū suo clero pt̄ sena
ebāt Nūc post exp̄mēta pluriā ad īnulpandū
si mutatis rebus mutauerūt sm̄az Esto fuisset
m aliq̄bus diffidēs eorū sentēaa a tua ratiōe
potuit hoc fieri sine mei lesione qā sine obstā
tione · Nōne paulus et barnabas tales viri sic
cōtenderūt ut discederēt abīuicē: Et paulus pe
tro restitit in facie Et p̄nceps p̄sarū bonus se
cundū gregoz restitit michaeli et utrobiq; alle
ga me mīrē oīm caritate aduēit ecce supplex et
humilis deuota filia tua p b absq; ulla difficulta
te p̄cellentissiā studiorū et suo nūc aduētu dat
palā ītelligi q̄ nulla diffidēcia iuris tui ut ad
uersarii falso fingebāt · nulla indignatiōe pū
sa suū differebat accessū ad petendū sibi bn̄dic

p̄ p̄sentatiõz rotuli more solito qualiter nūc p̄sē
tat reuerēter in approbatiõnē iustiāe tue et in
egregiā laudē māsuetudīs tue · neq; em̄ petēt
bñdictiõnē gr̄arū ab eo quē nõ credēt iuridicū
largitorē · neq; ab eo quē benignū exauditorē
nõ speraret vnde in capite rotuli ita sc̄ptū est
Fiduciā accepit p b nūc rotulū istū supplicationū
gen̄aliū et sp̄ualiū p̄mittendū apud sac̄tatis vre
celsitudinē hūlis et deuota tuisdē s. v. filia pa
risien vmbusitas plus in p̄na benuolentissime libe
ralitatis vre graciā q̄p in meritis ꝓpis post deū
spē reponēs plus insup studēs ex hoc rotulo in
seruire cõmodis ecclesie q̄p auare cupiditati ut
demq; obiaz smaragdā ac filialē dicta filia erga
sac̄tatis vre sublimitatē nõ tantummõ verborū aut
l̄arū assertione sed factorū soliditate mõstraret
Hic ibi · Dūc igit pr̄ sc̄e p me dilectiõnē mr̄eq;
om̄ bñuolentiū exoratus p q; virtutes meas inditas
mias veritatē et iusticiā ꝓpt quas deducere te ha
bet mirabilit dextra tua · et p si quid vmq̄ de
te bñ meruimus apud deū et hoīes iustificādo
te exaltādo te liberādo te et spē futuri p̄mij si
nobis pseuerāter inhęseris oramus petimus
obsecram⁹ ut bñdicas huic hereditati tue huic
filie tue alūpne nr̄e cōcedendo talē in gr̄ie tue
signationē aut certe uberiorē qualē petūt · et
ab initio dedisses āno p̄mo · nā hic ē ānus be
nignitatis tue ānus nouenarius ter i se duc
to coronatus · bñdices huic corone ām · huic ā

no coronato benignitatis tue et ꝯpi tui replebūt
ubertate hāc de te tuaq; affluētissima libertate
spē cōceperūt hāc cōceptā multis postmodū et
magnis mōdis roboratā auctāq; senserūt e
tā heri Tu autē spē nūc in vē ipsam cōuertito
tui ꝙpe sunt sed tu eos maiori tibi vinculo cō
stringeris tu postrēo nō mediocter illustraueris
gloriā tuā et famā tuā q̄ sicut nō est ābitiose
q̄renda ita nō ē neglegenda crudeliter Et ubi
nā gēcaū pt fame celebritas vel sīptis vel viuis
vocābus āplioꝛi dilatiōe uulgari q̄ vbi cōfluūt
et refluūt ex ōm fere natione q̄ sub celo ē viri
lrīs ōmbus et studiis eruditi ita ut in obscu
ro esse neqat si grate si benigne respōderis si
bīndixeris huic hereditati tue quēadmodū tu
bīndices speramus et obsecrmus fiat fiat. Cam
adūtis p.b. redeo em̄ ad sāctitatē et ad mēa par
uitatē amadūtis qualiter trnsfiguraui sub noīe
prīnalis dilectionis supplicationē pro hūli et de
uota stā tua filia et id quidē aptissima videor
fecisse ratiōe. Tuā quippe sedē vbi collocaret di
lectio ubi poraret si mt prēm et filiā sactissiā
dilectiōis noīa apud ipos etiā barbaros hoō
rāda defuerit Atuero neq; volo neq; equū iudi
co q̄rq; adiecere q̄p aliq̄ dicēda supsmt. Vereor
em̄ ne iā multiloquum nrm minus sit fauoris
habiturū dū occupatiōes tue celsitudis alioꝛ
sū te vocāt et trahūt Quia postrēo sup istoꝛ
pōre articulo audiēcias alias obtmere cā et

palā ſupplicamus et ſpam⁹ ut nō fruſtra ſpē
hāc cōcepim⁹ de beningniſſiō ſcī⁹ tue ſpiritu
pī ſanctiſſiē Sic bñdicat te dñs ex ſyō ut ſis re
et nōie bñdictus· ſic videas bona ihēlm mul
tātis ſpōſe tue et tumphātis q̄ de ſurſū ē mat
nra ōmnbus diebus vite nre pītis et future
ſic ꝓterea videas filios filioꝝ tuoꝝ ſpūali ꝓgie
et tandē qđ ē ōne bonū et bñdictiōis cōſum
matio et cōſūmatiōis fīnis videas pacē ſup
iſrl et nos tecū hic mchoatiue p grām· et bto
cōplemēto p gloriā m futuro Preſtāte eo qui
ē bñdictus in ſecula ſeculoꝝ Amē·

**Sequitur quoddam excerptū de ſermone fac
to tarraſcone āno .|.ccc.lxx.ora pp bñdicto**

Oratio cōſideratio fīnis polite eccleſiaſ
tice et cuiuſlibet legis eā regulātis
ē pax ſalutifera Hoc ſatis expreſſit
diuin⁹ nr plis paulus q̄ fīnē legis
et p̄cepti nūc dilectionē eſſe dixit· nūc ihm i
telligēs m dilectiōe pacē· m ihū ſalutē ut ſit fīnis
pax ſalutaris Neq; opus ē anxia deductiōe alia
cū natura nos doceat ens quodlibet nō minus ſu
ā entitatē aut pacē appetere q̄ entitatē ſecūdū
deductionē diui dyoniſij· auguſtī et boecij· ita ut
pax ſit bonū qđ ōmā appetūt· adeo q̄ particularis
ordo nature pleruq; mutat m rebus ut vnitas
cōſeruet· ma manifeſtat hoc aſcēſus q̄us ſurſum et

descensus leuis deorsū. Hi m corpore vero cui nō i
mistio pt vicissitudo talis q̄i ut pro pace retinēdā
fiat deorsum q̄ sursū est. Cū igitur secundū exigē
tiā finis ceteri debeāt moderari et finis ē qui impo
nit necessitatē rebus necessitas vero legē nō habet
pspicuū est q̄ nulla lex habet aliquid firmitatis
si pacī faciendē vel cōseruāde inuenitur cōtraria sed
debet vel intrpetari ut seruiat pacī uel aboleri. Alio
q̄n uicta dictū cornix. sūmū ius sūma ē malicia
Conformiter ad ussionē sapiētis. noli esse iustus m
mis. Dic athenienses fecerūt ad tēpus leges nō esse
ut semp essent. Et nasica sapiō. dū cōsul inquit
uetus ordinē sequit. id agit ut cū ōmibus legibus
romanū corruat impiū. nullo pacto igit seruat
lex nō obseruato legis fine q̄ ē pax sicut in simili
xpianam doctrinā scribens augusti⁹ deducit prore
gula memoranda q̄ nullus textus sacre scripture
in sua expositioe retinet sensū spūs sancti nisi
ille caritatē edificet qui finis ē precepti. Et quoniā
huius scismatis tā exitiosa videt esse pestis ut aut
tale nūq̄ visū fuerit minus hīs prouisionis
humane remediū docēte hoc sua indies vadiatioe
expedit ad eius expulsionē institutio nouorū
canonū. cū ea q̄ de nouo emergūt nouo egeāt
auxilio vel iā conditorū nōtaria ē modātio
Sed qualis et p quid modātio sane p regulā
infallibilē et inuiolabilē legis diuine cui secta
toribus et amicis pax multa ē si pplē credit
et nō est illis scandalū. Ex quibus eliatur cō

dusio salubriā q nulla via profiacs ad sedationē
scismatis repudiāda ē qntumūq iura uel leges
hūane videāt oppōi ut de electione sūmi pōtifi
cis fiat et fiat celebriāda: dūmodo ius diuinū mā
at ūiolatū quod scire spectat ad illā sciam per
quā legū conditores iusta decernūt legē eter
nā imitātes hec ē lex euāgelica q si cōtempnā
ab aliquib⁹ illi sunt inepti patis ecclesiastici trac
tatores qūeadmodū inutiles sunt hoīes uta adhe
rētes nudis textibus et epykeyā hoc ē equitatē
ignorātibus quales aristotil⁹ noīauit immāsuos
m opīonib⁹ ꝓpis Ex hijs demq quis nō videat q
impiū ē preserti apud eos qui se ecclesiasticos
dici volūt si pitos m euāgelica lege vel nō cōsulē
vel abnē uel maiori sacrilegio habere probro cog
noscantur hinc errores hīc ꝓsumptuose asserti
ones hinc pplexitates inextricabiles hinc obstiā
te defensiones admuētionū humanarū in pmiē
ecclesie et patis salutifere finis sui ut q nō liceat
disputare de potēcia pape q nō pt sibi dici cur
uta fnas cū tamē sit peccabilis q nō pt m aliq
casu ecclia sīe eo cōuocari uel cōgregari q hic
ē fidei articul⁹ bndictus ē papa exēpli gracia
q nō pt m aliquo casu ad consiliū papa vocari.
q absq eo nō stat salus cū tamē salus ecclesie
m solū deū ordietur absolute et essencialiter et
m hoīem xpm de ordiāta lege. sed accidētaliter
ordiat m papā mortalē alioquī dū vacat sedes
p mortē pape vel naturalē uel ciuilē utpote si

et smiles

sit hereticus depositus quis hom̃ saluus esset. hn papā p̃dicāt ipeccabilē. aly omnipotētem. a ly sme ulla exceptiōe tradūt ex̄ statū salutis sue quēlibet sue parti nō obedientē quod quāta te meritate dicat ipi viderit assertores.

Secūda cōsidātio q̄libet ī ecclesiastica hierarchia ptās m pacē salutiferā ordiātur. hec mfertur ex p̃ma. Cū igit nō sit data ptās m destructiōz sed edificatiōz teste aplō si quis abusiui ptātis hoc ē turāmdi resistit ille nō resistit dei ordiātiōi sed obedit quo iubet malū tollere de medio sui et partē scādalisantē abnere. sicut et licet cuiq̄ quātumq̄ vī illicitā vi repellere cū appositōe moderate cautele. hec cōsidātio facili deductiōe traducit quorundā septa sup obediēcie laudibus et mobīe pemis. Ad oppositū illius quod psuadere conātur. nā si obediendū ē hoibus quātomagis deo Eluaet pterea q̄ si ~~quis~~ salutifera pax tolla ex eo q̄ m iohāne gra exēpli ptās ecclesiastica queda remaet qua repudiata pax rediret. abn cere ptātem m hoc casu ē cadē bn uti retentio autē vertatur ī abusū Addito q̄ nulla ptās iue mit hic in via q̄ non subnaat legi diue et na tūali q̄ nō sit peccabilis et auferibilis et abdi cabilis aut pro tēpore ab exercitiōe suspēsibilis fundat m hac cōsidatiōe dictū illud memorabile et vere dignū sūmo pontifice quod hns auribus pluries acepi ab ore dn̄i nr̄i vsq̄ ad morte imo lationeq̄ ppn̄ temporis si ita res exigat ecclesiastica

vmonē velle procurare Quinto ꝯplus usq; ad ꝑpi
status abdicationē nā qm daret vitā qui nō de
serēt vestē aut vittā i coronā seu mitrā vellēt
aliqui rursus eligere cōtra eplām anglicanā q
via æssionis in effectu reddi posset practicabilis ca
su posito inuitis eaā cōtendentibus de papatu q
q si habeat hic allegationē rationabilē coactio
ipi viderīt velintq; ita nemo cogit Atuero qr
q sit de hoc cōstat viā æssionis esse possibilem ymo
in casu necæssariā Ad cuius laudē spectat quod scri
bit dyo nō ille ariopagita adnouatli recitatiue
i ecclesiastica hystoria Dyo nouato frī saluatē si
inuitus ut ais in hoc veristi ostendis in eo si de
sinis volēs Oportuerat eaā quidē pati oiā p eo ne
scinderet ecclesia dei q ē illa ne ydolis ymolet.
ymo secundū meā sīaz maius hoc puto martiriū
esse q illud qā ibi vnusquisq; pro sua tantum aia
in hoc vero pro ōi ecclesia martiriū sustinet ille
demaz plura sequentur de quibus nō est
hic dicendū p singula

Tertia cōsideratio quilibet rationis capax obligat
secundā vocationē suā pacē salutiferā procurare
Ille oēando hic disputando hic ꝑdicando hic exhortando
hic agendo vel alio quolibet modo Sumerētur
argumēta pro hac cōsideratiōe ex radice filiationis ad
ecclesiā et ipm sponsū ex radice dilectionis et iusti
cie ad proximū ex radice pietatis seu religionis ad
deū nulla siquidē in pīti scismate pt serpere de
terior labes q mercia querendi pacē sine illa pro

uemiat ex ambitiõe uel adulatiõe uel tiõre uel
alia occupatiõe nõ admittẽte aurã hãc salubriorẽ
petrea nrã duas nõ admittẽtia aurar aut satirie
audiã a sapiẽte quod pigꝛies stulta opat in agro
vel vinea ecclesie ꝓ agrũ viri pigꝛ tñsuũ et ꝓ vi
neã viri stulti et ecce totũ repleuerãt vrtice. ope
ruerãt faciẽ eius spine et macerya lapidũ destruc
ta ẽ Q si pestiferũ ẽ et maledictiõm proximũ di
negligere opus hoc dñi qm timiosum ẽ ꝙ nephari
ũ laborãtibus nõ applaudere sed irasci ꝓpterea stat
aliquẽ adhẽrẽtẽ uiste parti plus esse de scismate vel
pabulẽ ꝙ alterũ partis falsc ut si ꝑmus aliqua
passiõe vitiosa tractus obsistat quo minus fiat pax
ner audire paratus sit ecclesiã; illiꝰ qrit õm sollici
tudiẽ vias pacis ꝓptũ hñs aim obediẽdi ecclesie iu
dicio seu veritati dũ sibi dare sedẽt Ea nãqꝫ q̃ disce
sionẽ afferũt i ꝑnti scismate sunt talia q̃m facto
marie cõsistũt in quo quilibet errare sine pidõ sa
lutis nõ solũ ꝑt iste uel ille Sed in talibus ecclesia
fallere dicatur et falli sicut dũ multo tẽpore femi
nã ꝓ papa voluit Porro manifestari ꝑt ex hac
radice quales excusantur a vitio scismatis et q
stat scire ꝙ scisma ẽ fi est in ecclesia et tamẽ nes
cire quis in ea ẽ scismaticus Ex quo cõsequẽter
apitur quales sunt anathematizandi et vitãdi et q̃
les nõ nã uelle oẽs indifferẽter partis falsc ex ec
desiã et salutẽ tridẽ quale sit ia tetigim⁹ hñs
ex rebus ꝑspicuũ sit demꝫ qñta laude q̃bus ꝓ
uincialiũ titulis cõmẽdanda redditur partis nostre

dilgēcia p̄serū m mdiuissimo frācie regno et quā
tū a sāsmatis obstinatōe procul existat vbi quesi
ta ē pax salutifera tāto labore tot expēsis tot le
gationibus assiduisq; cōsiliis Ver ē q; aliquis
oppōat quasdā vel zizanias vel paleas malarū
actionū in quibusdā ortas inter hāc virtuose
operatiōis segetē vel q; nō satis efficatior dilgēcia
respondit ad uotū Attribat hoc huāne fragilitati
raro em̄ nascatur granū virtutis sine palea aliq̄
defectuositatis Nichilominus habet profecto plus
vere laudis zelus iste diligēs q; aliorū negligēs
tempor qm̄ sāsma si dimittit absq; agitatiōe pro
ferret radices malas altius meruulsibiles et pro
ductas roborabit· nā mala p lōgas cōualuere mo
ras Doceat nos sāsma grecorū· qđ iā nēo curat·
nēo nō despat· Quo inlow grādis offert ad loq̄
dū materia sup laudibus pisiēn vniuersitatis p̄
clarissiē studiorū sup zelo feruido ipsius q̄ nō ces
sauit hactenus emti· nō sic ūtiles q̄ facere michil
volūt uel nescīūt· obstrepūt tamē facietibus·
solis cōtrariis fortes et armati Sed silenciū impe
rat tūs breuitas tū modestia ne in eius laude vi
deam̄ ꝓpria inquirere Hec autē quis q̄ nō dicat
q̄ nō acclamet pax pax fiat pax· pace volo· pa
cē sup̄ oīa cōcupisco At uero nō irridet deus·
qm̄ silē ē pacē nō velle· et illā vel mutilē et de
fidiose uelle vel impossibilē uelle hoc ē medijs ad
eā impossibilibus contendē ut si nō q̄t vnio a
liqualiter qualiter haberi valeat· Exēpli gracia

neqꝫ via debellatōis neqꝫ via ratiocinatiōis seu
reductōis neqꝫ via anathemisatōis seu sepatōis
neqꝫ via condescēsiōis aut simili Cū itaqꝫ pastor
teneatur nō minus revocare oues qꝫ iudicat
errātes qm̄ seruare nō errātes nōne decet ut fiat
vnū ouile modūpossibilē et verismilē hoc agē
di velle prosequ eaā cū dmissiōe gregis proprii
et obedientis si p hoc saluatur et vnitur gver
vterqꝫ net ē hoc deserere gregē more mercē
nary et fugere sed saluare et ut vere sic dica
mus fugiendo manere. sed hec cessent. Dicet
aliqꝫ fiet pmaosū posteris exēplū. Fatemur
id posse ōtingere. nā quibus rebus nō cōtingit
abuti Ittamē pro merito malorū cuētu nō esset
tā artū et optandū pacis pntis bonū repudian
dū vel negandū

Quarta cōsideratio. tātū ē saluti fere pacis bonū
ut pro eius adeptiōe neqꝫ mūdanus honor ne
qꝫ status neqꝫ gradus neqꝫ ꝓpa vtilitas debeat
aliquē deterrere et mihil prorsus nisi peccatū
cōtra dei legē eternā Hec cōsideratio posita ē cōtra
illos q̄ dicūt seruetur honor plātis nre. habeam⁹
victoriā cōfusionē euitemus Ecce qualia sustinuit
obprbria sūmus pōtifex xp̄s ut faceret utiqꝫ vnū
et cū aliās in suo sanguie ea q̄ in celo sunt et in
tra factus obprbriū hōm et abiectio plebis et nō
diēs seruetur hōor meus Suffiiebat ei testimō
iū bonū cōsciēcie ad deū Igitur ut pax habeat⁹
nulla plane via repudiāda ē que pt absqꝫ pcto

vedua et quito breuꝰ tito salubꝛiꝰ quito mſup pacie
aus tito acceptaus apud ones · qm res tagit ones · et
veritas luce amat Quo circa vie p dm nrm oblate
profera hoc ſme adulationis oleo quo no mdiget et
ſalua pace om qa nuqm michi viſe ſunt iuri diuio
pala cotrarie nuq ſunt ſimilit cepbade mſi forte
ſtruat calūma ex iuramēto ſuo et ex toꝝ obie ſue eo
ſenſu iudicio coqueſtus aliorſu tendentibus ꝓtea rur
ſus no iprobabile videtur attetis circuſtancijs offe
rentibus ſe m pnti ſaſmate · q ſi pars uſta poſſet
uiſte a iuris ſiu ꝓſecutioe deſiſtere ut ad iuſta ius
ſuu tranſferret et fieret uſta ſeu p noua electioz
mtruſi ſeu p alia via m ure ſcripto no habita · du
mo ius duumu vtrobiq; muolatu maneret hec via
pt tiorem debet eccleſie ſuccurrere et malis eius
ta euidentib celerius occurre poſſent aute ad pre
miſſa ratioes et autoritates ta diuu q huiam iurisi
dua ſed bn affectatis iſta ſufficiut Et m fundamto
pdicto poſſent ſupeditimari alia alie ꝓpoes magis par
ticularit reſpiaetes coſiliu nuc m cuitate piſana
conuocatu qs dmitto qa ita dare ſequit ex pmiſſis
ut eas no ſit neceſſariu bene itelligetibus ampli
us declarare

Nota quadrupliciter legi q regulat eccleſia ·

- duuna ab euagelio ·
- naturale a principijs nature ·
- Can[a] a pontificalib⁹ et eccleſia
- pro ſpualibus large dictis ·
- Ciuile a legibus li pro vita
- ciuili et politica ·

Difficultat aliq̃ cõsiliũ ꝑmo q̃ solus papa ꝓt cõuocare cõsiliũ ſ Λ d· et quõ iſta duo collegia faciũt vnũ ſme autoritate ſ 2° qã ãlibet ſpoliatus dẽt reſtitui n·q·Λ·c· ſymac⁹ et m·q·ſ et n q n ſ 3° qã ſubſtãte videnť m̃ica repellendi ſ Λ d· hoc etiã· et ſũt excõicati ſ 4° qã opponit dare probare hereſim vel ſciſma et q̃ quilibet deſierit eſſe papa·Λ g·d et ℓ et ſ 1 et m fine de ſciſmaticis ſ 5° qã iſti nõ ſũt ſciſmatici ex quo nõ ſeparãt ſe a mẽbris ſuis zz· q·v·c nõ vos et ꝑ diffinitionẽ tho et halis ſ 6° benedictus mſi alⁱ nõ excõicatur nõ tenẽ credẽ Λ q· q̃ ꝓbabiliſũ· nec poſſũ cogi ut dixit epla̅ anglicana ſ Λ° ſciſma nõ ꝓt dici tñ eſſe hereſim nec ſufficiũt tm̃ia notoria· y° glo· ℓℓ·d· ſi papa hoc dicẽs reꝑbatur et ꝓfertⁿ glõ Λ g d q̃ oportet papã ertãtem cõtra articulos fidei ſ 8° quõ ꝓcedi ꝑ accuſationẽ uel inquiſitionẽ vel denũciatiõs ſ 9° ſi habeãt ſeq̃ces q̃d fiet ſ 10 quid ſi allegãt meriũ exẽ obediẽciã·z·q·v·c·ſ et 2° ſ 11° quid iuſtificabit oblatões ſuas et iuſtificabit ſubſtractiones et neutlitates libtatũ curie romãe ſ 12° quilibet dicat m̃ica mea ſunt iudices

Videatur tractatus ꝓpoſiti warmen et tres cõſideratiões ſue· Ite tũtatus mgri hẽrici dẽ haſſia· Note q̃ eccleſia ꝓt nouã legẽ condere et abrogare ꝑ tẽpore et neceſſitate iã factas· Nota frm ſcipionis Allegani et fundam̃ ꝑdẽ tarraſcone· Ite tra neu tralitatis mlatio iuſtificant totũ ꝓceſſũ· Videtur ꝑ determinãda oĩs cõtrouerſia quãtũ erit poſſibile

-: m ſermõe circũcaſiõis

Ena cedere em debent &c erga ostendetes quasi
nichil mali egissent | 2° recurrendū ad epykeyā
et finē legis q̄ ē pax alioq̄n esset brutalitas et lēa
lis error | 3° supponendū q̄ ecclesia pt sibi legē ō
dere et interpretari q̄a ppt eā date sunt | 4° no vi
detur procedendū ad extimatiōs aliorū nisi vide
at fims possibilis sed p āmonitiōes | 5° dent se
curitates q̄ntū erit possibile | 6° qualit restitutio
esset cōtra deū et impossibilis et ridi la | 7° q̄liter
ex uoto et scādalo tenētur cedere iustificatur neu
tralitas | 8° videat quō nichil ex odio actū ē sed
pro aōne ecclesie cui maxīe quilibet obligat &c |
9° fiat statū post electionē reformatio generalis
ecclesie. notent auisata
10 fiāt oratiōes et mox correctio quod ē pmū —

Sequūtur quedā ꝓpositiones excerpte de lec
tione cancellarij pisien Anno. | 80. apud
sanctū victorem occasione alūsdā dubitati
oms in facto vnius milites cartusiensis.

Quouertamus nūc sermonē ad de
asionē pdute dubitatōis lēalis de
vellicatiōe spicarū alienarū p̄ discī
pulos xpi an sīt illic fuerit vera
ratio et ex cōsequēti ad restitutiōs fuerit obliga
tio Introducatur ber dubitatio quia lēalis ē Et
ut mā̄sitōibus aliquibus nouiter factis fiat aliq̄
satisfactio de obligatis ex furto uel mutuo si p
veligiōis ingressū sīnt īmunes a soluendo Sup

ponamus m ꝑmo descꝑtione furti furtū ē con
trectatio rei aliene inuito dño hec est sua meta et
generalis furti descꝑtio cui⁹ declaratio patere pote
rit ex correlarijs sequētibus supponendo q dom̄i
ū verū ē duplex euāgelicū et caule seu politicū
de ꝑmo sꝑtū est de deo dñs vniuersorū tu es · de alto
dicit apls q oīa nra sunt Et xp̄us ꝑmū q̄rit re
gnū dei et iustiā eius et hec oīa adjiciet vobis
de terao scribit ipse leges caules et can⁹ sicut eā
sꝑtura saꝑ sepe cōmendat ꝑmū fundat m titu
lo creatōis et gubernatiōis verū 2m m titulo ca
ritatis et iustiē 3m m regulis legis ciuilis et cano
ꝑma ꝓpositio nice post ꝑtm Dicam⁹ ergo veluti correlaria
declaratiōe et declaratiua cōsecutiōe q deo appro
bāte vel iubēte detentiōe vel cōtrectatiōis cui⁹cū
q⁹ rei nullū cōmittit furtū ab eo qui talē sē ha
bere saꝑ approbatiōis sic excusant filij israhel a
furto dū spoliauerūt egipcios et intelligit dū
talis vtitur et monet m hac spoliatiōe auctori
2ª tate legis diuīe nō ꝓpria libidine rapiendi Di
camus vltra q m abusu cui⁹cūq⁹ rei cōtra legē
dei cōmittit aliquo mō furtū q̄a fit queda cōtrec
3ª tatio rei aliene q̄ sꝫ ē ipsius dei muito eo r cōtra
dicēte et vetāte Sequit q quilibet iustus ꝑt vti re
qualibet sine furto et hoc vtendo secūdū leges ipsi⁹
caritatis q̄a secundū ea est dñus oīm oīa possidēs
cē da oppositū ita fieret ex caritate m cui⁹ titulo
4ª fundatur hoc dominū Sequit q oīs pctor q
abutit creatura diui ꝑt fur cōtra quelibet iustū

q̃a abutat̃ re iustor ipsis nolẽtib⁹ hũc abusum ⁊
Sequit̃ q̃ vtẽs re q̃ a nullo⁹ tũc possessa ẽ ciuiliter
no est ex eo fur æstendus q̃a qđ nullius ẽ occupãti
cõcedit̃ Sequit̃ q̃ vtẽs re quã quilibet hẽt p̃delicta
vel tãqm̃ pro delicta secundũ mtpretatiõ iuris nõ ẽ
dicendus fur et hic fundatur rationabilitas p̃scrip
tiõis et iusta detentio rei q̃ p̃us fuit aliena Justa ĩ q̃
nedũ in foro cõtencioso sed cõsciẽcie Sequit̃ q̃ vtẽs
re aliqua in casu nẽcitis extreme nõ est æstendus fur
q̃a nõ fit cõtrectatio inuito dño secundũ iuris diui
in et naturalis ymo et ciuilis mterptationẽ Cõce
dũt ẽm in casu necessitatis õia esse cõia put in tex
tu p̃nti sufficient̃ fundatũ est Sequitur q̃ vtẽs re mo
dica p̃ci q̃ qĩ pro nulla reputat̃ nõ debet cẽseri fur
q̃a nõ iudicat̃ q̃ dñs hoc nõ velit aut nõ vellet si
hoc sciret Attenditur autẽ modicitas p̃ci secũdũ pso
narũ et nõ rerũ et tẽpor et aliarũ circũstãciarũ
qualitatẽ aut secundũ iuris aut dictamis rẽte rati
onis mterptationẽ q̃a quod vni parũ esset alteri
multũ reputat̃ Sequitur q̃ apli nõ cõmittebãt fur
tũ in vellicatiõe spicaꝝ q̃a res modici p̃ci erat cos
in sup excusabat necessitas demq; dño sũẽte et vo
lẽte fiebat hoc nã dñs õm ipe erat rps Seq̃
q̃ detentor rei aliene diu non habet rẽ in sua ptate
vt illã restituat sed vel alteri⁹ vel aliũde factus ẽ
impotẽs ille non dicitur tũc detinẽ muito dño Jus
ẽm mterptatur q̃ dñs non dicat̃ velle obligare tũc
ustũ ad impossibile pro tẽpore quo ẽ sic impossibilitas
q̃a ner deus sic obligat ad impossibile legi autem

dei debēt cetere cōformari Et hūc fundat⁹ quō ꝓt ab
solui m foro cōsciēcie quis obligatus ex furto absq;
hoc q̄ statū restituat dū habeat ꝓpositū de restituēdo
tēpore et loco iuxta q̄ aderit facultas in toto vel in par
11 te Deq̄ q̄ detentor rei aliene si nō restituat illā dū
restitutio cederet in p̄iudiciū et dāpnū manifestū cre
ditoris nō est fur appellandꝰ ut si nō reddat gladi
ū furioso nā restitutio q̄ pro caritate īstituta est cō
12 tra caritatē īmilitare non debet Deq̄ q̄ detinēs
rē alienā detinet eā multo dñō secundū iuris na
turalis et ciuilis īt̄pretatiōz dū habet sufficiēt
vnde statū reddat. Differt michi lōmus restitutiōz
in p̄iudiciū vel in dāno eius cui⁹ debitor est. patet
q̄ alteri fiat quod nō vellet rationabiliter sibifie
ri. Itē qa alit⁹ pateret illa q̄ maxīe seruāda ꝓferēda
q̄ ē ciuilis cōtractio si pateret via defraudandi cre
ditores et si nō redderet in casu tali vnicuiq; quod
suū et hoc in toto vel in parte Hec autē est fun
damētalis ratio quare doctores et leges posuit q̄
seruus et obligatus rationibus publicis nō possit
libere profiteri et ꝯ eadē in casu nostro se ostendit.
ner valet allegatio de dīmutiōe status sui qa
13 ibi nō esset status cōseruatio sed defamatio et de
structio si ex bonis alienis fulciri q̄reret Deq̄
q̄ sicut fama q̄ est vita queda ciuilis nō ꝓt sufficī
cient⁹ pecūia mēsurari qa sunt diuersoꝝ generū
et sapiēs bonū nomē plus amat q̄ thezaurum
sic⁹ muscta oblatio fame nō ꝓpe continetur sub
furto sed excedit ipm Hoc contra detractores deo

dibiles et ōtra ſperſones libellos diffamatoriū
hic mferri poſſet de auferēte vitā liberi hoīs
vel vroīe alterius et ita de reliqs ꝓpt quod furtū
ꝓpe nō dicat de illis ſed de re que m poſſeſſione
cēdē ſoluta eſt

Sequitur q obligatus alteri ratiōe furti vel rati 18
one pecume mutuate nō ꝑt rationabilit ſe reddē
ſāēter et ſpōte impotentē ad ſatiſfaciendū vel ſol
uendū patet qā aliter peccaret ōtra legē tā natu
ralē q̄ diuinā et huānā de reſtitutione ablatoꝝ
vel debitoꝝ ſolutione et de reddendo vnicuiq; qd
ſuū eſt et de nō faciendo alteri quod ſibi nollet
fieri ꝺret valet hic allegatio q ad frugē meliorē
et alciorē vite uult progredi qm nō ſunt facie
da mala vt bona euenīant nec aliquis ditand⁹
ē cū iactura aliena Sequit q obligatus p̄dic 14
to mo nō vouet licite aliquid abſolute vnde reddi
ꝑpetuo impotens ſatiſfacē nō habita licēn vel cōſen
ſu illius cui manet obligatus vel miſi aliūde pa
teat ꝓbabiliter modus ad ſatiſfaciendū pt tamē
vouere ſub conditione vel quātum m ſe fuerit aut
alio tali modo patet qā reputaretur hoc ſibi vel
m fraudē vel m dolū quē admodū de ſeruis exꝑſ
ſe leges cōdite ſunt Petrus vbi neſcāēter et quādi
bona fide cognoſcētur votū emittē quod tūc ap
parebit dū ad inſinuatiōs malu protin⁹ reſipiſ
cet Seq q obligatus vt dictū ē non eſt 16
admittendus ad ꝓfeſſionē faciendā m aliqua
religione miſi religio ꝑ ſe vel alios ſe obliget ad

ad satisfaciendū pro sic profitēte Et rationabilis
est et stabili iure tā diuīo q̄ naturali et huāno
fundata cōsuetudo q̄ petit a profiteri valentibus
si liberi sunt et a debitis absoluti cōtra quā mšti
tutionē si professio ḡrat⁹ fieri p fraudē vel dolū
pfitentis religio maneret libera vt posteri⁹ eū
dē abnāat Si aute religio sic ipm obligatū ꝑce
vel ꝑsonā sciens⁹ admīserit videtur ad solutionē
obligata iuris mterptatiōe et si creditores suū pe
tant ad hoc cōpellenda ꝑserti si quicq̄ a pfitēte
18 suscepit Sequit⁹ q̄ talit⁹ obligatus si vocat ab
solute vel pfiteat⁹ religionē ipe nō duc⁹ lege ips
sancti sicut videtur dicere ray et sui sequaces Nec
est m hoc mīor ratio ymo forte maior de obligato
ad psonā singularē q̄ de eo q̄ publice rei ligat⁹
ē patet quia ips scs nō mstrigat ad pcm et ad
furtū et ad agendū cōtra ꝑcepta decalogi velle
gis naturalis Vnde et talis professio ēsset ob
latio dei de furto vel rapma et de suba pauperis
quasi qui vutmat filiū ante prem et alibi ve q̄
editis syon m sangūibus Verū est q̄ obligatus rei
publice vel ratiōe vsurarū vel alīude pt m casu
a gerēte officiū rei publice absolui vel lucrari Si
cut pt fieri de obligato sub iūcto vbi restitutio va
ga q̄ m plos vsus habet fieri sola requiritur· etsi
fortassis fuit mtellectus aliquorū qui oppositū ad
ea q̄ dicm⁹ visi sunt posuisse
18 Sequit q̄ obligatus mō dicto vouēs mtre religiō
debet differre voti executionē quousq̄ creditoribus

satisfeat Patet qa alis mpletio voti vergret tuc idete
tioē exitum sicut dicūt doctores de hōte p̄em in ne
cessitate cui pus tenet puidē de necessarijs q̄ voti
religiōis vel emittat vel emissum adimpleat
Neq; q obligatus mō dicto plus impeditur statu 10
tali obligatione religionē itrare q̄ obligatus al
teri solo voto vel iuramēto Patet qa si quis iuras
set spōte dare alteri c flor et vellet mītre religionē
posset hoc facē nō soluendo c f qa mutuaret uiam
tū vel votū m melius seu ubi mutuaret cōsurgeret ob
ligatio aliūde ex furto vel pecūa mutuata et fortē
hoc forte possunt concordari doctores aliq qui videt
cōtrariari in hac materia spēlit sanctus thōs 2a
2e q vlt Sequitur q obligatus ratiōe furti vel 20
cōmodati si nō habeat vnde reddat de bōis suis tenet
p industriā aut laborē suū si pt acquirē vnde satis
factiōi possit implere etiā vbi viuendū esset in
statu lōge inferiori q̄ status religiōis existat nō
em oīm est volare ad alta mōtana consiliorū im
peditis hac vel illa occasiōe alis ad hoc requisitis
alioquī cui nō sit potestas potestas ratiōa
bilis publicas obligat religionē libere profiteri
vel ad sacros ordines promoueri quod tamē oēs
negāt ego nō satis intelligo diffinitiōis rationē
Sequitur q si neq; de bonis neq; de industria sua 21
poterit iste sic obligatus vīq̄m satisfacē vel in toto
vl in parte ethoc pbabilit appareat ipe pt aut
vel de licentia iudicis publici religiōi intrare p̄z
qa pt ædere bōis suis eadē auctoritate q̄m in anis

esset actio nopia debilitat excludit Et hoc intelligendū adhuc videtur vbi psona ē libera et vbi nō currit lex vel cōsuetudo q nō timtes vnde soluere luāt in corpore Quēadmodū habem⁹ in illa mulie tu⁹ duos filios creditor rapuerit ad vendendū pro satisfactiōe sibi Et sic forte accipit illud sapietis qui accipit mutuum seruus ē fenatis Obligat etiā talis ad laborandū eāā psonaliter vt pateat si facultas ad soluendū. nec debet sibi fingē leuiter q in laborādo patiet̃ detimentū salutis aīe sue Dā in religiōe forsitā ex obediētia magis habebit curā publicā et male alligēta laborē exercere Simlit nec valet allegatio q liber est et q pso na liberi hōis nō pt pecuīa cōpensari quoniā talis in casu sic se seruū facit q nō solū pt in carcere trudi sed vita puari sicut suspendia docet. Iterū notetur historia vidue q venit ad helizeū dicēs. ecce creditor venit ut tollat duos filios meos ad seruiendū sibi q⁹ reg q⁹ Sequit q sic obligatus vt dcm est si facit aliq vnde re nūciet bonis suis sue successionis aut si distribuat bona vnde paup et inabilis ptetio ad soluen dū remaneat facit quidē stulte et iniuste apud deū et secundū cōscientiā. nichilomin⁹ apud forū publicū poterit hec renūciatio seu distributio quiz valida reputari qā nec fert iudiciū tale nisi de manifestis nec inp bātur illic ea q nō possunt de fraude seu dolo cōuīci Et hic ē laqus valde magn⁹. si talis nō inuenerit hoīes esse bone

22

fidei illos quibus bona sua credendo vel donādo
dereliquit postulat tamē eqtas cōmūis et bona
fides publica vt talis apud iudices relationē aliq̄
sup hac querela si ad eos deducta fuerit iuemat
p̄mo qua talis nō erat usquaq̄ liber vt faceret
de re sua qđ volebat cū manevet obligatus ratiōe
furti vel mutui deinde talis si pfessionē attemptaue
rit facere nō eo ipe pdidit ius sucedēdi ad hereditate iure ꝓpinquitatis euemente cū pfessio nulla fuerit ipo iure p̄serti reclamāte et contdicēte rationabili cōsuetudine religiois sibi notificata et expressa et ex cōsequti defiāte cōsensu mutuo religiosoz que ad hoc requiri nemo dubitauerit.

Sequit q̄ si obligatus hoc mō religionē vouet vt fraudet creditores suos facit quidē stulte et iuste videtur michi omnino eidē cōsulendū q̄ votare ligiōis quatū poterit etiā foris manēs impleat laborando apud creditores et al' q̄ liber fiat mūdo ac deinde subiciat collū suū xp̄i iugo p̄ma pars nūc deducta est et p̄z aliūde p̄spicua ratiōe qm tota vna religio non debet minori gaudere p̄uilegio q̄ aliquis ad religionē illā admittendus sed religio manet semp obligata ad solutiōz debitoz que cōtraxit, nec excusat ea pfectio vite ia pfesse. g̃ nec alū excusabit pfectio vite p futende. Adde q̄ olim fuit error condēnat⁹ pisius vni⁹ dicētis q̄ pro sustentatiōe vni⁹ pueri puevi abulis ad ecl̄as sacras licebat spoliare diuites abutentes diuitijs et dare tali pro spe pficiendi in re publica Vide

autē si nō prim⁹ sit error dicēdū q̄ luctū ē nō sol
uere creditoribus debita vatōe furti vel mutui q̄
tm⁹ hō tūsferat se ad vitā alaorē Hoc em̄ quid a
liud est q̄ creditores rebus suis spoliare Si autē
dixerit aliquis nōne talis intrando religionē cedit
bonis suis ōmib⁹ et ita satisfacit aduertat q̄ hoc
dicat quid ē cedere bonis et sub q̄ recipit⁹ qualifica
tōe apud iudices Jurat em̄ cedens bonis suis q̄ si ve
nerit aut venire potuerit ad pinguiorē fortunā
soluet in toto vel in parte ita ut quicq̄ lucrari vel
habere deinceps potuerit sit ad q̄situm suo creditori
q̄ si sponte se reddat impotentē vidē facile est
q̄ peierat Talis sic obligat⁹ si pfessus est
religiōi quātum in se fuit et hoc de consensu vxo
ris si erat maritatus remanet obligat⁹ ad votū
castitatis remanet eadē obligatus mō dicto vt vo
tū studeat ad effectū rationabiliter deducere et i
terī viuat sub regulis illius quā profiteri credidit
religiōis q̄ntum circūstātie rerū pserti nō egētes
reddant se benuolos exorabiles ad impletionem
voti sui debitoris et rependat deus vicē.

Anno. lxxx. tricesimo ānūciationis—

Dresuppositis veritatib⁹ 12 ppōm p̄cedentiū
sc. 18ᵉ et 12ᵉ et aliarū 10 sequētiū psuppo
sito insup casu put ponitur p fres cartusienses
au⁹ imitū ē Quidā iohes olim miles sedārus etsi
mit⁹ licet de ingressu quidā dissentiat dicto ego iohā
nes tarellari⁹ pisien indign⁹ ea q̄ sencio de hoc
casu et de septem dubijs sup ipso formatis

Scandalose infideliter et puerse agūt qui circa hāc materia scientē variāt et corrūpūt male narrando casus veritatē dū a doctoribus responsiones vel opiones inquirūt Patet qā imponūt maculā in gloria doctorū quitum in eis ē et tā seipsos q̄ alios in errorē ducūt · Hoc p̄missi qā vidi quedā scripta noīe meo assepta q̄ trūcate veritata erāt ponendo partē vnā dimittendo alterā Vidi insup dicta quorūdā magistrorū michi notorū q̄ nūq̄ fuissent ab eis posita si casus fuisset eis taliter qualit̄ in p̄tatus Presertim in hoc q̄ dicūt illū inlitē posse repetē cōmunē suā nec in aliquo teneri ad religiōis obseruationē in toto vel in parte legi demq̄ scripta quorūdam q̄ vident̄ ideo p̄missa qā sonabāt alit̄ q̄ inquirēs affectabat Johānes miles nō videtur sufficiēter satisfecisse deo et iustitie dū resignādo hereditatē suā in manu frīs nō fecit peccato pius assensu ex creditorū vel saltē de auctoritate illorū superioris vt pape vel alterius q̄ tīnslationē potuit validare · Hoc dictū satis īnuit esse verū ex verbis ipsius dubij dū dicitur q̄ minus caute et minus cōsulte ē Et videtur esse cōtrarietas quo mox additur mō tamē meliori quo nouit Poterat em̄ modū inuenire ymo modos meliores vt vendendo totā hereditatē et statim soluendo vel q̄ de cōsensu creditorū fecisset dictā tīnslationē · vel q̄ de autoritate pape aut p̄nāpis qui erga creditores habuissent forte autoritatē cōpellendi eos cōsentire bone cōtati vbi p̄terue agere voluissent aut aliquo tali modo Et notetur

p̄mū dictū

2m dictū

3m

zz ꝓ̄o ꝓ̄ dotent' ecīa ura posītua de tīslatōibus
Fratres cartusiēn āu reuerecia loquendo non
videntur se habuisse satis caute et diligent' dū
āte ꝓfessionē vel recꝑtionē ioīs mlīs nō mt'
rogauerūt creditores suos et de tīslatione p̄dicta
an esset valida nō mformati sunt · notet' 16 ꝓ̄o ·

lm Attēto eo q̄ dīāt ura ignorancīā sīz latā aut
crassam reputari mdolū aut fraudē videt' q̄uder
m foro exteriori reputabit p̄dictos frēs et ꝯo mlīe
āu fraude et dolo processisse nisi suffiaent' fuerit ī
formatus ex circūstāncys certus de smplicitate et bō
fide p̄dictorū vt q̄ poterāt rationabilit' et debēat
nescire modū alterū se hīndi circa p̄dicta · notetur
eadē 16 ꝓ̄o Audito illo q̄ statuūt leges et cōsuetu
dines laudabiles religionū de mō examandi aliq̄s
si seruu sunt ꝛc Et quō post ānū vel termnū dns
pt repetere seruū ecīa vbi visus est ꝓfessionē emsis
se forte vna fide quo ad fori exterioris iudiciū Et per
hec tria dicta videtur esse suffiaēt' responsū ad p̄m
dubiū sēdm duplex iudiciū sīz fori Patet
em q̄ ex circūstancys responsio trahenda est tā ap'
deū q̄m apud hoīes Attendat' p̄apue si creditores
qui modo contrarunt' fuerūt negligētes ab mtio de
cōtradicendo dicte cessiom vel professiom vel si dili

2m gentes muēti sunt Staret m casu q̄ mgres
sus fuisset liatus et professio sequēs nulla esset
vmo mualida et cassanda Exemplū satis trahit'
ex p̄cedentibus vbi quis probabiliter crederet q̄do
mnus suus cuī est seruus vel creditores ōnes

essent mortui · aut credet probabilit' q placet eis
suus ingressus licet falleretur vbi vel aliqua tali ig
norantia probabili laboraret p testificationes aliorum a alio
unde Qua ignorantia sic stante religios ingredetur
patet istud in casu hor Examinet ergo iohes miles cui
fratribus cartusie sup ignorantia sua no dicto Si
fres cartusie poterat et volebat i omnes euentu satisfa
cere p io militie tue manet obligatus nec e facta fraus
creditoribus et ita professio valet Si at nec poterat
nec volebant satisfacere nec assentiebat receptioni
iohis militis nisi sub conditione impliata nec expli
q esset lib a debitis tue pfessio no ligat fres qn militie
possint et potuerint expelle · sed miles manet obligat
ad vota religionis qncumq; et quocumq; potuerit il
la complere qa fecit qd in se est deuouendo Exemplu de
seruo q post reductionem eius a pfessione emissa ad do
minu suu tenetur si fiat liber votu complere imo
etia statute seruitute eius tenet ad ea q pt seruare de
votis religionis vt caste viuere et alia facere p que
no leditur vel tollitur debitu dno seruicii · note ze ·
ppo Notetur hic distinctio q votorum aliqd est qd ob
seruatu nuqp vergit in detiorem exitu et illud sep
est tenendu Aliud qd obseruatu qnq; vergeret in
detiorem exitu et pro tuc no obseruandu est · sed pro
alio tempore no vergeret in detiorem exitu sua obser
uatio et tuc ligat · et secundu hoc patet quo votu ser
ui obligat et quo non et ita de militie licet dubitatio ab
lata e a dictis meis alia circa materia hac qntum
vide p copia Si reperiat p sufficiente examinatores

q̄ frēs cartuſ receperint et detinuerūt diutū Jo-
nīlutē m fraudē trēditorū · ipi et eorū mōſterīū cē
ſendi ſunt obligati ad ſatiſfaciendū trēditoribus q̄n
tū poſſunt · notet ꝑpo 16 et ſecūdū hoc facile ē vidē
quo dict⁹ Jo nō pt edere carnes nec uxōē repetere ꝛc
Notet⁹ modus diſpēſ qua aduſarij ꝓtendūt habuiſſe q̄
lit⁹ m fme mult⁹ q̄ trēdeat obligat⁹ ꝛc Statute caſu
nrō videt q̄ nulla ſpes ſit m iohīe mlute ad ſatiſfaciē
dū trēditoribus miſi ꝓtendendo ius ſucceſſiōis ad cau
ſā uxoris Et cū ſucceſſione illā poſſit eā petere cōuer
ſando m mōſterio cartuſ ꝑ ꝓcuratores ydoneos et m
ploratiōz auxilij ſuꝑiorū ſicut ex cōſulendū ſibi videt
q̄ maneat et viuat cōuerſando monaſticē i clauſ tro
ſuo ꝓ ſalute aīe ſue ſcādala religiōis ſue et aliorū necnō
occaſiones ꝓcurēt cōtra vota ſua caute declmādo Alioq̄n vide
at ne amās pdīm ꝓeat m illo Utz vō ipe io mles ſit
nūc abilis ad ſuccrendū vel uxor ſua q̄ michil huc m
grit⁹ michil huc reſpondeo Notet⁹ zz ꝑpō ſup hac re.

Sequitur tra cācellarij piſien ad ſuū frēz nicolaū celeſtinū loquēs de altero frē ſuo iohā ne nouter recepto m eodē ordine

Dum placuit hūili caritati reuerēdiſſi pris ac ꝑceptoris mei ꝑpuū quē circūſpectione et diſcreōe fideliſſiā ꝓditū eſſe null⁹ negat qui eū cognouerit is eſt Cameracēſis epūs · dū mq̄ ſibi placuit ducē me ad viſitandū te et domū vrāz Tandē mt⁹ multa cōuenerā cū dño ꝓore vro et teā ut mutuo ſup ſtatu germanā noſtri nouerī ſcīrem⁹ q̄ mgrenda cognoſcendaq̄ vident⁹ nā ea lex ē ut uel ſer

ℓ⁷ pro alijs dubijs

mone vl' scripto libent' se visitet se instruat se solent'
amici Ego pterea iuue meo michi videbar rationa
bilit' usurpare magisteriū aliquos iudicandi de statu
suo tā p experiētias ppias q̄ p instructiones acquisitū iā
usq; ad ppmquā etatē senectutis. si cōditiones eiusdē
fratris si temptationes insup aut motiones circa suū
ppositū emergētes eidē fraternalit' reuelāte cognoscēm
Ita em cōposita est hōm natura sicut ponit' apud te
renciū vt melius aliena q̄ nostra videamus · qđ maxi
meloci hēt in adolescentibus inexptis q̄ de se sibi tuto me
tuitur nescientes. q̄ pterea suā egretudinē aliox credūt
frequēter sanitatē magnā esse usq; adeo vt irascant'
volentibus eorū curā gerē et nō acquiescāt monito
tribus nisi oīna dixerint q̄ versant' in eox corde sit
āplo' ut sepe docendi instruēdi cōsulendi sentencias adap
tandi magisteriū psumāt eaā apud me cōparabiliter
seniores et exptos · nō alit' q̄ si egrot' aliquis doceat me
diciū quō curādus ab eo sit et quibus medicamētis
quibus ve modis et regulis ac dietis subleuādus Intel
lige frat' q̄ dico · res talis apud me pdem ceptā cō
tinuat' · abhorior · doceor · nolo plā dicere Rūc vero
si ita est frat' vt indigno' sim insipiēs inn replo' si
nescies quippia · iudicet me secundū iudiciū diligē
cū nonie suū Si aut̄ tu alit' sentis noli obsecro da
re sollicite caritati mee repulsas tā acerbas · nolitibi
tueq; opiom affecte ad religiox ppria sic inviti vt le
das spōte eū q̄ te diligit in veritate Dilat pectus tuū
tā dilatatū vt duos frēs simul recipiat alterū et me ·
cōangustatū esse nimis stratū cordis tui si ab eode inde

re me necesse est · sed nec necesse nec oportunū nec eā volūtariū sīo hoc et si ita loquor veritatē voce opis huius volūtarie dilectiōis indicatricē exigo Cōmuice ut amātes si amātes Atuero forsita obijcies ymo obijcies certe Turbāt hec lutē tue fvēm nostrū · inquietāt eū · surripūt ab eo somnū · fantasias importunas gignūt · quāobrē dmittatur sibi ipi et deo · relinq̄tur cōscientie sue · ād oportet eius secreta rimari · quid necesse ē quiescere volentē te stīptis alloquijs videris frat quid iā responderi · volo sicut amicꝰ fr vel cōsolari vel gaudere cū gaudētē et flere cū flētē Aut desidō velut magis exptus et instructus viarū diuerticlā et offendicula tēptatiōm discaendo docere · et docē do discutere · pīsertim dū adhuc ē inbuio quid expedit sibi et saluti sue cōsideratis arctūstātijs quas qui nō attendit facillē decipitur sub spē bom in genē qd̄ pessimū reddi pt Ecce iā accipio ap ḡtuissimus tor q̄tur insōnijs Hāc vtiq̄ molestiā reuerēdus pr̄ āte dictus et ego sibi maxīe ptimescim⁹ quā tamē in seculo sibi cōtigisse nō memi Et o salutifer cris te quid sibi futurū ē egrotāti et senescēti si adhuc sano iuuem et vegeto talis cruciatus occurrit Cruciatus quo nullus pt reddē ipm magis ebetē in ingemo · fluidū in mēoria · turbatū in ratiōis iudicio · et genāliter ineptissimū ad ōnia Hā parū refert a mania vel furia talis turbatio Ecce ād effiaet sollicitudo tua et tuoy pīces si de sano et īgemoso reddit stolidū et insanū Absit inquies vt nos hoc vq̄m videre cōtingat Et absit obsecro · michilominꝰ neḡo super hoc

nō extimescere ꝑsertī dū hocipsū qō formidabā posterū aridit tā velociter / nō aridit mquies ex religiōis artitudiē vel conditiōe sed lr̄arum pulueres hāc stimulationē suis aculeis attulerūt · has volut et revoluit ītutus nec a mēorie domo ꝑt eas ulla diligēcie manu secludē / ngerūt se nolenti et mtellectui suo rostra figūt · hīc illa capitis turbatio · hīc somn carēcia · hīc cerebri vertiginosa rotatio hec te dicturū fore nūq̄ estimasset iudicū qō de te deq̄ tua ā religione expēcia teneo si nō ita ꝑ expressū sc̄pta notasset Verū tamē attende frat si sole tales littē bme vel trine sufficerēt vereandū iuuenē discipliātū solitū audire lōge grauora m talē defectū mducē · misi ieuniū artū vigilie sup̄ modū · orōis vocalis exercicū mgēs atq; lecti duriacs et silicia cōcurrāt / ner allegaueris alios q̄ silicia agētes nequaq̄ silicia pacūt Liquidē potes me misse quid reuēndus pr̄ pdictus et ego dirmus tibi sup hoc et sibi pnotabam Dūt em cōplexiōes dūse hōm sūt vocatiōes dei smlit varie sunt sicut m corpore vero ita et ī mistico mēbra nō eūdem actū habēcia · aliud ocul aliud man aliud naris · sicut alī ad mtelligēcias sc̄ptūarū · alius ad vigilias orōm · alī sic et alī sic vocatus est Hac de meipso q̄ si vigilare qualit vigilāt multi cōpellerer parū vel nichil differrē ab msano cū auctagio iā habito sicut uulgo dicat Deniq; sup hac cōsidatiois radice fundant ōnes artidi et sīles ālēs vere sc̄ipsi et salubr̄ venerint attendendi m professione religiōis Ostēmanda hec mterī sc̄ipsi frat dilāssime malui tibi scribere

q̄ alteri germano nr̄o q̄tm⁹ satisfacerē sicut p̄i et fr̄i mdulgētissim⁹ delicato adhuc filio et fr̄i Petiuit ita q̄ ne scribere aliq̄ ulterius v̄mo obtestat⁹ e q̄ iuste videritis ōnes vos et q̄ discrete. noli tamē cōtristare eū nolo aliq̄ durius et si iure meo id posse viderer r̄equirere Si michil impedit q̄etem suā neq; turbatur̄ est p̄ter l̄ras meas ego spōte v̄mo cupide vere lmq̄ illas Sed apud me profecto caret hoc p̄babili ratiōe Postr̄eo frat' obsecro te cū tuis p cōmunē fidei x̄pi ane religionē quā professi sum⁹ ōnes sub abbate x̄po in baptismo et in qua suffiacet⁹ stat salus ōnis carnis p cōmunē insup matr̄e ōm caritatē q̄ finis est ōnis legis. siquidē eā germana sanguīs affinitas te mouet ad cōpassionē discretā atq; laudabilē tu misericorditer age cū hoc germano nostro misericorditer autē ages si discrete. Discrete vero id agere nō poteris si propria et libidinosa te et tuos affectio sic te obsideat vt aliorz a te consilia nō recipias. monita contempnas aut cōtempnēda suadeas si demq; nullis difficultatibus vel accidentibus presentibus aut verisimiliter futuris nequaq̄ possis ab incepto de professione fratris iudicio deterreri Bene vale frater intime cordis mei mei memor mei in orationibus tuis Et de statu tuo tuorumq; maxime hui⁹ nouitij frat̄is aliquid dignū et verū rescribere nō pigeat pollicor omnia sic recepturz et interpretaturū qualiter ego mea recipi interptariq; requiro.

Sequūtur cause propter quas cācellariā dimittere uolebat.

Ista est pars angustiarū et calamitatū in offīcio cācellarie parisiensis quarū cōsidātione et sanctissmox deū timentiū cōsilys cedere simpliciter et gratis fixus mstitui

Cogor cm pluribus dms magnis valde quibus aduersissmm sunt cōplacere vel obsequi nomīa non explico illa scientibus puto videretur mea hāc ꝓfessionē cū fas esset nō fugere siquidem indignatio primapis mors et nemo pt duobus dominis seruire Cogor amicas fauere qui tamē erudire non sufficiūt nec me a factiosis et fortissimis hominibus qui ōma calūmiantur q̄ ago ymo et verba mea aduersū me exercentur Hec idcirco pfessio plus psonalis est q̄ altera quo casu licet et expedit secedere et vmcere m bono malū ne obmittendo frustra ego ruine magne cū amicis muolluar hoc docere possunt ea q̄ nouiter contigerūt xpi simul et pauli exempla atq; documēta id suadent nā hoc casu pastorē fugere non fugere est Cogor importunissimis ymo inimis ḡtibus obmti vel peccare melius autē est madē dei manus q̄ hoīm cū possunt declinari ne amās periculū pereat m illo Cogor ad deliberationē aliorū vel pōsuetudme teporis ignaros scīa et pmiosos motibus pmouere et q̄nq; suffiacionibus ꝓponere cū tamē dicat sapiēs noli uelle fieri iūdex nisi virtute valeas irrūpe iniquitates Cogor impor

tumſſnnis hoībus et diuſoꝝ moꝝ a meis reſpō
dere et obſequi eis · cōuīgi famliaritate aut mi
ulis udicabor et ero primus pīculo qā gaudere
6 oportet · cū gaudentibus ¶ Cogor · aſſidue vīōres
audire q̄ illic cōtinue pſtrepunt quibus aīe quies
ōms eripit et in multiloquijs huīmodi pcīm non
deeſſe ac ſpūalē ꝯgregata pher dilabi ſtatū cogmīū
A eſt ¶ Cogor laborare p curioſis ſermōibus quibus
abſq; cōfiicatiōis fructu maxīa tēporis pars abſu
mitur et multi cōuenit illud ſtulto
8 ſumeris ¶ Cogor rurſus curie fluctibus etſi non
ſenp mmergi vel mīgtus udicabor a quibus ut em
gvarē ſola ber fiut occaſio cācellariā poſtulandi et cō
tulit hoc deus alit tamē q̄ ſperabā cur nō igitur
9 habito fine ceſſat motus ¶ Cogor inter her et ſilia
miſſas et ōroes obmittere vel irrecollectus dicere
in quibus tamē fructus ē uberior ſi bene fiant q̄
m gradiū tali quali diſtributioe vbi q̄ paruus vti
nā nō ſepe pniciosus · vtīma mores ſimul ecclesie
fructus intima arrētibus linquo vbi locū habet il
lud apli ne mī cito manus īpoſueris nec cōicaueris
10 pctis alienis ¶ Cogor eāa in tēporali vita quaſi media
re et deſpectus viuere cū mediocritas aurea nō ama
va pauptas ſit tutiſſima ſecundū exigētiam ſtatus cū
alibi abundant habeā et menagiū ia prouideri
qd cū detimento magno oporteret relinquendo diſ
11 ſipare et cū ffīmaticulis et pueris viuere ¶ Cogor
p viuendo decanatū tenere vbi pficere verbis et exē
plis ſum aſtrictus · et tamē ſi nō reſidea in cācellaria

ſcūt ōnes · eſt iuramēntū quale murmur quale
detimentū et qualit' iure vocabor mōſtrū biceps ābi
tionis mſup ymo deieratiōis exēplū putabor ¶ Co 12
gor lta pro adūato bñficio vel cedere cū irriſione et dā
no vel cū fortiſſimo et mſupabili hoſte meternū
dimicare qđ a moribus meis abhorret maxīe et mſo
nat illud auribus meis aut nō magis iuria patimi
¶ Cogor ad pbendā nouiter āhelare me quos et 13
amicos meos huic noue cure ſubiacere vbi quāta
ſpes puiſionis ſit mores hodierni docere faciliter poſſit
et pfecto hoc q̄rere nō obligor nec ex altera parte im
prouiſus ſtipendijs ꝓprijs laborare neq; hūc deſerere
locū ubi abſq; onere ſaltē periculoſo vacare michimet
poſſum et hec ōnia q̄ pmittuntur et ſequitur ſcanda
la declinare ¶ Si ſcandala poſt hāc reſignationem
vt anima minantur cōtingant · profecto et vemēt ea
dē vel maiora ſi nō diuiſio ulla · malo m alio ſub
alio et p alio q̄ m me et ſub me fieri et notetur
illud ſaluſtij fruſtra niti et fatigando nō miſi odiū
q̄rere extreme demēcie eſt ¶ Cogor multitudīnē m 14
ſequi ad agendū quod nō placet aut licet vel ut
hoſtis ac ſuſpectus ābitiōe haberi nec hic diſſimu
lare aut fugere ſeu tacere ſufficit miſi patenter
clamauero cū tamē ſtipēdij ſit · nō mſequeris multi
tudīnē ad faciendū malū ¶ Cogor pniciosa dogma 15
ta qualia iā ſemāta ſunt ab aliquibus vel tacere
cōtra ſcām etiam vel cū ſūmo mei ymo veritatis pi
culo illa p reuocationes corrigere · ſi tamē corrigere
et nō potius cōfirmare fauētes dicentibus pmiſe

rint Vbi aut̄e malicia p̄ualet habitandū nō esse
suadet plato et illuc ezechielis et themie de gem̄e
16 do valet cōsiliū ¶ Cogor linguas ōnes maliuolas
tāq̄ signū ad sagittā ꝓpeti q̄ tam̄e tā intollerabilit
et irrōnabiliter seuiūt et penetrāt sciūt exptiq̄n
tū demiq; nō m verbis solū sed m vita ꝓpter qbe
rēciam quandā hic īnoiatam sit dis'im̄e agnoscūt.
quo pacto demiq; tēpus redimendū sit vident. qa
dies mali sunt ymo supmodū piculosissimi et
seditionū semībus vndiq; repleti Arx syon occupa
ta fit in laqum ipi illrlm felix porro e tali nau
fragio nō sme bnficio si uel nudus enatauerit
¶ Ex aduerso p pna mea nichil allegari bom pt
msi spes quedā alios proficiēdi quā fingūt quidā
vtimā nō ecco iudicio rapti de exiguitate mea q̄
q̄ ad hoc mutilus sit senio et dudū expior satū
1 vero e illud plus tibi q̄ alios de te ¶ Considētur
hic atri iuditio tā ex ꝓteritis q̄ ex actualiaa rerū
si plus obest ille qui cū suis psonaliter q̄ritur pseq
et cū eo iustiaa pdiderit q̄ iuuet vbi locū habet si
2 vos psecuti fuerint ꝛc ¶ Considētur q̄ parua sit
pficiendi spes apud eos qui sapientes sunt m oculis
suis et qui ad nil aliud vacāt nisi cū athemesib⁹
dicere vel audire aliquid nouū Vbi ꝓterea multi
tudme res geritur. vbi si qui smt de sua salute
solliciti faciliter et abūde cōsilia reperiūt. apud il
los vero q̄ salute suā nō q̄rit p̄dicatio nō solū oc
iosa sed eciā pniciosa et irrisione digna si nō tātū
nō curiosa sit efficitur. ubi aut̄e nō est auditus

nō effundas verbū exēplo xp̄i qui cōra herode cū au
dire curiosa gestiret obmutuit ¶ Consideret q̄
profectus esse brugis p̄t solo eiā vite exēplo si ver
ba deessent vbi tamē p̄fuere bñficiū notabile p̄stin
git p̄latura tā solēnis ¶ Consideretur ab exptis
quid apud magnates prosint mferiorū verba ymo
gr̄ater urascuntur dictibus si nō sint secundū
volūtatē si nō obseruēt illud loquūm nobis placē
cia et quid michee cōtigerit si nequaq̄ memmerit
¶ Qua ꝓpt multi doctor et p̄diancū qđ respondēt
diere ioculatores et fistulatores miratur qui ad
arbitriū tripudiare nolenāu carmiā id ē doctrinas
mesurāt variātq̄ ¶ Consideretur q̄ repugnāte na
tura vel cōsuetudine q̄ altera natura est mi vmq̄
feliciter agitur ē aute natura mea et cōsuetudo ad
agibilia prorsus mepta scrupulosa mens formido
losa leuissime p̄turbata vt plus milies expiorū
giter ¶ Quid igitur conabor cōtra ictū fluuij cur
vim nature facia qua licet expellā furca ut ora
cius aut tamē vsq̄ redibit ¶ Quid fructu promissio
ne et honore allectabor et amicoru ꝑfector hec ultio
euictre potui carnalior et hoc parentibus ca rura
libus hec nō curātibus ymo ipsis fratribus sorori
bus mulieribus et ad altiora scandentibus miorū
mior sed imminēte tanto naufragio mertibus eiā
cari ymo necessarius ultro p̄iectis enatandū est
et ab incendio siue duicius ꝓpriis emigrandū si
aut a curia certe lucrosiore memetipsum violēt
eripui nec piget q̄q̄ obmitterētur anna ¶ Si di

car pcula hec ex timore fugere et venire ad illud
terēanū quid si cēlū ruat. ꝑcul dubio plura dāt
ntelligi amicoꝝ cōmnationes ābigue exꝑteritis
futum ꝑsagio. et particlaria tamē nec dū loquor
6 nec dū ea q̄ mtrīseus latēt apio ¶ Consideretur
nr quāta copia sunt magistri ad cōtemplatiōz
forte minus ydonei qui ōmbus agendis m offiao
vigilātius libena⁹ atq; felia⁹ deseruirēt. nec opor
tet hic hoīem q̄rere m quo nō sit macula quia ta
ta mms aus m terris nec profecto talis sit. et vi
dete obsecro q̄ mtollerabilis esset error atq; supbia
vel m me vel m alys de me talia cogitare et sic
ꝑferre uelle. qualit⁹ smea deformis fetū sui ca
ballis ātrpomt. porro nō est cōsiliū contra dōm
si ab oculis sm proiectus ut ꝑsit alter ¶ Estimo
p audita et facta bndictū ne cederet ab amicis
hoc supbie sauto fuisse decepti. quasi videlicet ecle
sia recederet aū sua cessione nec alius talis ad
regimē ipsi debitū posse repiri. hoc vero plane
A temptatio demonij meridiam ¶ Consideretur q̄n
ta sit taritas deo m conteplatois quiete vitaū
more p̄rū sāz Ideo si quis tenuit ad hoc aptus
muemiatur cedendū sibi puto quia talentū simita
le est nō alia agibilia saltē m tāto sicut opus o
culi videre est non laborare. habet em quilibet do
nū ꝑpriū a deo Talem cessionē hac causam ipse
gregorius nazāzenus et ꝑ celestin⁹ et alij plures
8 fuerūt executi ¶ Consideret si ad episcopatū vo
carer uel aliud mgens tēporale bonū. an amici

ꝛsuleret ōmbus spretis cācellariā esse tenendam·es
timo nequaq̄ nō dubito tamē q̄n nūc securius vo
lendo descendere illā desero q̄ aliter ascendendo
Q̄ si in casu dmissionis officij ad maiora uel p
mortis tñsitu puidendū restaret cācellarie agat
nūc put tūc ymo tāto puidius q̄nto deliberatio
maior esse pt q̄ p̄mū data rapiatur occasio
Consideretur q̄ multi eāā ex amas et qui dicut
picula se videre p̄nt absq; tātis mudie odys
aduersitatū causis subire illud onus gratis in q̄
tantis ḡuatus sū oneribus et nō irrationabilit
usq; q̄m quorundā vexatus odys quibus p meam
forte ambitionē aut importunitatē spes quā sāut
adepta ē et extorta Q̄ si uēnuāt videāt q̄ equo
mecū agant iudiaa attendāt ne dignū mouere
nolint onera q̄ meis ceruicibus nolūt īmanere
Demq; nemnē dubitare arbitror q̄n licēat
secundū iura ōma resignare bñficū tale resignare
in manu supioris et uel religionē intrare vel alit
viuere p̄sertim bñficū aliud curatū habēti Q̄d si
liceat cognosco me et mores meos certus sū certitu
dme tali quā in tali materia sufficiente existimo
q̄ michi ē expediēs Q̄ si fingāt mnis me amā
tes illud non expediēs esse rei publice uel aliorū
profectui audiāt diuinū tonitruū quid prodest
hoī si totū mundū lucretur Videāt demū ne sint
inter illos de quibus alibi Immma hois dmestica ei⁹
Illud eāā pueris decantatū q̄ nocitura tenes q̄uis
sint cara relinq̄ Et ne me mutationis culpabilē

9

10

arguāt si nūc tā uehemēter fugio qđ tā diligē
ter prosecutus sū sāāt quia meū sāpe cū etate et
expiēaa creuit et me spes pluria frustrata es. t
certū vero ē id idē illud tēporibus mores sapiēs
Et si alleget mfama mea sāo q p mfamā et
bonā famā pergit ad celū Sāo q pro mimo mchi
esse debet ut ab hūano deudicet qui me iudicat
domi⁹ est Cetrū nō populari ruore sed consciae
simplicitate xpiam vita mētatur Consultius pro
ferto et honestius est illud ultro facere quod tan
dē ab iuito vel ipsa mors extorquet.

Incipit ꝓpositio facta ab eodē dnō cancellario
cōrā anglicas parisius eūtibus ad sacrū consiliū
pisis et hoc ex parte vniuersitatis parisiensis An
no dnī. ɪ ɛo 8.

Congratulatur vre deuotiōi vroze
lo feruēti vre laborioſe sed lauda
bilissime legatiōi Congtulatur et
applaudit o reuerēdissimi et pda
rissim pres o doctissimi et sapiē
tes viri et frēs m xpi dilectioe carissimi Congtula
tur mꝰ et congaudet amatrix et admiratrix et
cultrix honorū oim parisiēn vniuersitas Itaq nō
emulatur nec gaudet sup inquitate cōgaudet au
tē veritati Quid n cōgaudeat igitur sup veritate
qm ut soletis āplectimi et cōplexā retinetis ut re
tentā ad effectū deducere totis studior neruis co

nam̄ Est autē mō ōgratulatōis nostre ſpūal' thē
ſatis accōmodū verbū ozee ꝓphetæ ozee p° Congre
gabūtur filij iſrahel et filij iuda piter Itaq; libet ex
damare Exe q̄ bonū et q uo h f m vnū cōuemre-
et cōgregare ad vnū cnſiliū nā m cōſilio uſtoꝝ
et cōgregatiōe magna opa domn Et hoc ē cōſiliū ſa
crū et venerandū ad qđ legati pgitis qđ pisis deo duce
et auxiliāte celebrabitur vtmā felicit put optandū
et ſpandū eſt aduētu Aut quippe veritas q̄ one reg'
m ſe diuiſū deſolabitur et a cōtrario vnitū m ſe reg'
manet qđ vidit ſaluſtius Concordia mquit par
ue res creſcūt diſcordia maxīe dilabūtur Cur ergo
nō bn ſpabitur dū adunatur eccleſia dū cōuocat'
actus dū cōuemūt ſemones videre de verbo hoc pre
ſertī cū teneamus certiſſmā xpi promiſſionē dicē
tis ubi duo uel tres ꝛc Audiuimus ꝓpterea letant'
et gaudent' q̄ cōgregabūtur ꝛc Atuero ne plixior ul'
euagatior ſermo tedio ſit uel oneri coartamus ſi
placet totā dicendā materiā totāq; deductionē the
matis ad ꝑtes ſmas ſūptas ex thēte ex verbis ipi p
timus appoſitas Et videamus quid m illis loquitur
deus q̄a loquit' pacē m plebē ſuā Poſtq̄ em̄ dixit
dominus p ozee cōgregabūtur filij iſrl' et filij iuda
piter pro ꝑtia ſmā Mox ſubūxit et ponēt ſibi ca
put vnū ecte ꝑtes ſmas Et aſcendent de terra ecte ꝛam
qua magnus dns iezrahel ecte ꝛam ... Incipi
ētes ergo pſequamur et iuem̄ puto cauſas q̄tuor
ſufficiētes q̄re cgregabūtur filij iſrl' et filij iuda pit'
Ipi em̄ qui ſūt ꝓpls vnus dei feda nūt diuiſione

proch nefas dispersi sunt velut olim m figura sub roboā et ieroboā cōtigisse memīt sīptura ℨ R xij Et est tāqm matialis aliqua ratio et cōfusa hui⁹moi cō silij celebrādi Inuei⁹ ptera causā finalē luculēter expressā m altā sīa Et ponēt mat sibimet caput vnū demiqz tāgit causa dispositiua et uelut efficaēs celebrati ōis hui⁹ cōsilij dū dicatur m altera sīa qz ascendēt de tra et quid terra mistice nisi terren⁹ affectus Cōdigitur ascendere de terra nisi de tremis affectibus quibus oppressi sūt hactenꝰ multi ad spuales et diuīas affectiōs se potenter erigere et erigendo salubrit ascendere tāqz audiret quisqz de excelso clamantē deū exurge q dormis Et rursus surgite postq sederitis Habemꝰ ptera causā quodāmō fōrtem et ad hui⁹ celebratiōz cōsilij viuifice pparantē q forma ē semē dei viuū et efficax semē spūs scī habens virtutē fōrtiuaz et refōrtiuā toi⁹ vnitatis toi⁹ ecclie corporis ī vna fide et spe et caritate sub vno deo et dño p oēz iuncturam scīdū debitōz apli ad eph̄s c⁰ Cōd notatur ī hoc verbo iezrahel qd interptatū sonat idē qd semē dei uel sēinauit deꝰ Et quale semē istud? plane illud de qꝫ quo alibi pphe ticus sermo dicat Nisi dns exercituū reliquisset nobis semē qi zodoma fuissemꝰ et qi gomorra similes essēꝰ ysa p⁰ Grās tibi deus isrl qm accessit nup dies magnus iezrahel. magnꝰ s. dies seminis dei quod habet inse artē et virtutē vuificā q mistica corpus ecclesie se vuificare pt et vnire salubriter. ī aiꝰ efficacia et virtute cōgregabūt filij isrl et iuda pit Bene hec iacta sunt fundamēta sicut ex dictis suīt lectū

Hec aut̄ fundamēta sūt pfectibilitas ecclesie p̄gregatiōz ut causa matialis · ordiābilitas ecclie ut ad vnū capitis positionē ut cā finalis · intelligibilitas i epyke vādo seu mter p̄tando ut effiaēs · Insita feāditas i se cōuersando ut fōtis dispositiua Impediamus fabrica quadrāgulatē &c consideratiōnū p̄ncipaliū ad erectiōz edifiij p̄ntis cōgregatiōis āplioē Et diam⁹ p̄ma cōsi / datione uir̄ p̄mā causā m verbo notatā Congrega / tio filiorz isrl et iuda pit̄ querit ab ecclia q̄admodū materia q̄rit formā et ip̄fectū p̄fectiōz · et mulier viru · sue spōsa sponsū suū Tradit diuꝰ dyoꝰ et pꝰ eū boꝰ et augꝰ quibus expiēcia suffragatur · q̄ res q̄libet nō minꝰ diligit aut appetit cōgregatiōz sui ipiꝰ q̄ p̄p̄am entitatē mimerū q̄ ens et vnū cōuertūtur hīc ē ille dolor illa cōfussio ille uehemēs horroz i corpore vero · dū mēbrā q̄ritur diuidi uel dispgi Hic nēo dubita / uerit q̄n ecclesia diuisionē suā refugiat et horreat cū sit corpus mstīcū sēm deductiōz apli ad epl̄os &c et i coz 12 · et ad rō 12 · et alibi sepissiē Est etiā terribi / lis ut castroz acies ordīnā Acici vero quis nesciat separatiōz maximū afferre detimentū Est m̄sup ec / clesia cuitas de q̄ gloriosa dcā sūt · ē regnū dei · est ierarchia subcelestis et una de multis silitudimbus secundū quas cōsiuat diuisionē ei atq̄ separatiōz fūsmaticā esse p̄ctus odiosam Potuerat hoc loco fieri sermo plixior deductiōz p̄fectiōz ecclesiastica cor / poris stare p̄ncipalit̄ m vnitate tā q̄ m cōsūmatiōe ōms bom Fallor itaq̄ si nō optabūdus p̄phia pos / tulat hoc mp̄cās paāe sup isrl scīes q̄m posuit ac /

tor eius deus fines suos pacē Vide si nō huic ortū
est illud xpi ad ꝑam ihrlm q̄ figurā tenet ecclesie
Jhrlm ihrlm quocies volui cōgregare filios tuos sicut
gallia cōgregat pullos suos et noluisti Ad hoc q̄ppe
mortuꝰ ē ihūs ut filios suos dispsos in vnū cōgrega
ret · tāq̄ lapis āgularis faciēs vtrq; vnū Et ecce heu
fera pessima mōstrū horrendū imgēs mōstrū bicęps
portentū iā 31 · ānos hūs scīsma pestiferū pulcerriaz
hāc et pfectam pacē q̄tū in se fuit laceravit dissipavit
et i exiliū lōginq̄ regionē trusit Sed uemat o vtinā
pax iuxta votū ysaye Vemat et requiescat i cubiculo
suo qđ est ecclesia q̄tinꝰ expulso discōuenīēte scīsmate for
ma paas cōuenīēs inducatur Nā q̄lis ē ista deformitas
q̄lis imperfectio videre corpꝰ mille partiū inseris modis
laceratū dissipatū et dispsum Cuiꝰ laceratiōi nulla hac
tenꝰ profuerūt efficaciter humāna remedia q̄n potius
scīsma hoc horrendū velut insanabilis cācer egrescat
medendo ut de tyno loquitur virgilꝰ Jpm demiq; tāq̄ fabu
losa ydra rodit ex sectione sua ferūdius Inimicū
dnō pplōz sme nūero aduersus fidē nostrā · religiōz
nostrā · mores scōs · aduersus spē quoz future beatitu
dinis · Ꝺceptum seculi sācitatē immobilē utriusuis
voti sacroz virtutē obedientiam ad deū et ad ōnem disci
plinā Quare Quia secessiā dīnandi libido mater in
fausta scīsmatis huiꝰ pestiferi cōfundit hec ōnia fas
q̄ nephasq; velut hiāti voragie mergit sorbet et ob
ruit Quid porro de paganoz infideliūq; fabulē p
bro et irrisione aduersus catholicos: Demū tota illa
flebilis ihemie lamētatio si ad calamitatē ecclesie p

sentē deflectatur nescio si satis illā ut dignū est ex
presserit dū aut Quō sedet sola ciuitas plena ppl̄o ꝛc
Requit prosus ēpi verbis quantū res ipa videatur
indigna pro qua re--formanda celeriter expeditis
simū est q̄ cōgregentur filij isrl̄ et iuda pariter---
Decūda y consideratio pro causa 2ª Congregatio filioꝝ
isrl̄ et iuda piter ꝗrenda exequendaq̄ ē ut ponāt sibimet
caput vnū Iste ē finis huc intentio imīnētis sacri cō
silij pisis celebrandi. ad qđ vos cū ceteris religiosa et
filiali ad mrem ecclesiā pietate pgitis et pueniatis
oro feliciter Non ignoratis scio o doctissimi sapientes vi
ri q̄ caput ecclesie pmariū et pncipale semp vnū est
muabile et pmanēs sicut testatur aplūs Caput in
quit ecclesie xp̄us xp̄us aut̄ manet meternū ut ide
ait sempiternū habēs sacerdociū et papatū Itaq̄ sa
lutifer xp̄e caput nostrū es. a quo fluūt in ecclesia sen
sus ōnes et motus vuifici spūales ac gratuiti. ac pinde
nūq̄ ecclesia tua esse pt acephala. neq̄ te sponso suo
viduata Nichilominus tu quondā ascensurus p̄rem ad
reliquisti sibi vicariū sup terrā tanq̄ caput aliqđ se
cundariū fluens et refluēs in stabili loco tui sacerdocij
et papatus essentialis indefectibilis et manētis usq̄
ad cōsūmationē seculi q̄n euacuabis oēm dnationē
pncipatū et p̄tatem et tradideris regnū deo p̄ri Nūc
autem prohdolor viri p̄res et frēs nūc scandalisant
aduersus hoc caput pmariū duo contendētes. dū sil
illud quod fieri nephas ē repūtare volūt vel vices
gerere ud in suū locū succedere sic in impiā cedim
maledictioꝝ hāc q̄ fuit ei⁹ hostes ecclesie in capite

Oportebat quidē ad vnitatē papalis sacerdotij vni
tū sacerdotē et certū vicariū xpi sup terrā assiū
suarentē petro. et nō phariseaca contētioe dicere
sicut olim conquestus ē aplūs ego sū gregorij ego sū
bndicti Sanctius quoq; et filialiq; ad matrē caritā
ti. cōuemēcius ē relmqre papalē dignitatē et petri
sedē vni tercio sub pace possidendā sub quo cōgregati
essent filij dñm isrl et filij iuda vnus pūlus dei. ap
fedissima seditioe parturetur obiā et spergeretur grex qi
nō esset vnū ouile et vnus pastor. qi rursus indecēs
esset ap cōgregarēt filij isrl et filij iuda piter Meditabar
her nup m absondito scrutinio cordis mei pūsap pro
ferretur. dū ecce aīalis ijo nō sapiēs q dei sunt sed
ea q de terra sūt loquēs nūeratus quippe ē inter filios
agar de qb dicit stīptura ap exqsierūt sapiencia que
de terra ē. cōiungitur quippe ipi sapie terrene aīa
li et dyabolice nō ei que de sursum ē. ppterea obscu
ratū habet intellectū. ipe mq; aīalis homo ut ipati
ens ebes et pnceps et quo pacto mquit opus ē cōgre
gatioe filiorū isrl et iuda qi tes iūcta sit sup iure
pāū qi ppterea liceat uel expediat nūc cōsiliū gnale
nouū celebrari nō itaq; licet cū nō possit consiliū ge
nerale sme papa celebrari et misi pmitus ātē oīa
spoliatus ab obediencia sua restituat eidē Quō ptē
rea decēs esset ea q certa sunt et p tā longissimos tē
poris tractus in cōsuetudinē versa rursus in discus
sionē tāq; dubia reuocari et ap vera et iusta pars
exponat se discrimī condēpnatioīs Nā cuētus iu
diaoz varij sunt q fallunt et fallūt Denq; quid

erpedit cōtra mā volūtati diuīe ſueq; puidēte q̄
uſto uidiao pmittit hereſes fieri et dicat eſſe neceſ
ſe ut veniāt ſcandala q̄ eaā aut nolite arbitrari
q̄ veneī paē mittere ī terra ſed gladiū Qui de
mū olim phibuit fieri cōgregatiōs filioz iſrl et iu
da piter. aſſerēs diuiſionē ab ea factā eſſe Multa
maioraq; pabat aīalis hō delatōre aduerſus cele
bratione cōſilij. aſſerēs q̄ nec licebat nec decebat
nec expediebat illud fieri Dum exhorreū fateor mihi
lommus aio ad eū Obmuteſce mpestiue et ſtulte
aut expecta donec cōſiderationū ceptarū nūerus ī
pleatur dudies forte ea q̄ contradictiōibus tuis mpo
nere poſſmt ſilencū Extorſi uelut ab muito dilatiōs
ut 3ª et 4ª conſideratiōes liberiore ſermōe cōpleret
Tercia conſideratio Congregatio filioū iſrl et iudā
piter habet fieri tāq̄ a cauſa diſpoſitiua q̄ remouet
prohibēs dū ipi aſcendūt de terra hoc ē ſecūdū mo
ralē intellectū dū de terrēis affectibus aſcendūt ad
celeſtes et fiūt de aīalibus ſpūales. dūq; ſtrā dmni
ſa q̄ occidit ipi ſpm qui vuuificat āplectūt. hoc tamē
obſeruato ne q̄d nimis. ne dū nimis obſeruari q̄rit
ſpūs obruat ſimul caro cū ſpū Vnde q̄ ſo tādiu viri
prēs tardata ē fieri cōgregatio cōſilij generalis et ſacri
miſi q̄ tā diu nō fuerūt auditi ſpūales viri q̄les ſi
aplō creditur diuidicāt de ōmbus Ecce q̄ pdara vni
uerſitas oromneſis vnde ſibi meruit congratulari
prīdē ad hoc cōſiliū petendū determinaut ſe et miſit
ī franciā ſcip. qui prēs interfuit dū gponeret hec cōcu
ſio cōpendy ſub hoc theātre uocāt p° vocate cetū coadunate

ſenes ſed prīdē antea pariſiēn vmūſitas ab exordio naſcentis diuſiōis deliberauit ſolēniter et cōcedi ſmia cōclusionē hāc petendā et proſequēdam eſſe quā ex parte ſua ꝓposuit reuerendus p̄r ac p̄ceptor meus p̄cipuus dn̄s nūc cameracēn cōrā ludouico duce ādegauen tūc regēte m frācia Circa qd tēpus ſcīpſit p eadē cōcliōe clariſſime mēorie mgr hēricus de haſſia mgr m theo logia piſ et vicecācellarius ſub mgro iohāne de calore tūc cācellario piſ Scīpſit m ſup dn̄s ꝓpoſitus worma cen magnus et deuotus et licēciatus m artibus piſ Scīpſerūt quoꝝ alij ſicut ex eorū tractatibus adhuc con ſtat Ampluſ nō ſcīpſit poſt multos ānos vmūſitas pariſien eccl̄iam grandē cōtmentē tres vias mter qs conſiliū generale nūeratū eſt Eat quot viri ſpūa les et eruditi nō īmtentes ſoli lēe aſcendentes de terre nis affectibus et m liberū atq; purū ether luciduſſē veritatis deſideriorūq; ſplendidorū ſeſe attollentes q̄ ſuerūt olim multo ſtudio concorditer ꝙ congregare tur filij iſrl' et filij iuda pariter Et hec ē nō parua congratulatiōis materia ꝙ m vnā ꝟuentū eſt ſmiaꝫ p duas vmuerſitates toto orbe celeberrimas et ꝙs nō ne fides dari debet cū illic ſint viri ſpūales et ſapiē tes ſecūdū q̄lia iudicia mediū acīpe virtutis iubet phūs Illic p̄terea ſūt ꝟonei cōditores legū doctna liter et mſtructiue quibus ſilis mterp̄tatio p epy kevā debita ē Illic ſūt q̄ mētiri neſciūt de quibus nouerūt et mēdacēs redarguere poſſūt dū a vero falſū a licito illiatū ſciūt ſecernere Cū ergo cōue mīt cōgregatio multiplex ſapientū m celebratiōnē

huiꝰ consilij generalis tāqm in tē expediente utīpᵃ causa dicebat. In tē ꝓterea decentē sicut uisū est in 2ª. nā quid decernus qꝫ ut vnū corpus habeat caput vnū? ¶ postrēo supest ostendere tē hāc esse ꝓse liā tā atqꝫ legitmā quod in eᵃ et ultīa consideratione videbimꝰ que talis ē ¶ Quarta cōsideratio Congregatio filiorꝫ isrl et iuda pariter fuit suā efficaciā et virtutē a diuīo semie quod p ecclesiasticū corpꝰ tāqm sanguis vuifīcꝰ diffusū est et radicaliter seu inseparabiliter insertū ponamꝰ pro solido fundamē to pīntis cōsiderationis et aliorū tā doctorū qꝫ dicendo vū textū apli ad ephꝰ 4º. Solliciti seruare vnitatē spi ritus in vinculo pacis vnū corpus et vnus spūs sic vocati estis in vna spe vocationis vre. vnus dns v na fides vnū baptisma. vnus deꝰ et pr oīm ā sup ones et p oma et in ombus sequit. et ipe dedit quosdā quidē aplos. quosdā autē pphas. alios vero euāgelistas. alios autē pastores et doctores ad con sūmationē scorꝫ in opꝰ mīsterij in edificationē corporis xpi donec occurramus ones i vnitatē fidei et agn itionis filij dei in virū pfectū in mēsurā etatis ple nitudis xpi sequit veritatē autē facientes i caritā te crescamus in illo p oma qui ē caput xps. ex qº totū corpus cōpactū et cōnexū p ones iunctura sub mīstrationis secundū opationē i mēsurā vnīuscuiusqꝫ mēbri augmētū corporis facit in edificationē sui i caritate ¶ Eliciamꝰ ex hijs pauissimis sed sentēcio sissis apli verbis aliqs veritates ¶ Pria Con gregatio ecclesiastica ad vnū caput xpm fit et con

glutinatur p vnculū amoroſū ſpūs ſācti mediātib⁹ qualitatiuis diſpoſitionibus reddentibus m corpore miſ tico cōplexionalē armoniā viuificā et decentē Hec au tē dona ſūt virtutes theologice fides ſpes et caritas ſūt etiā ſacramēta eccleſiaſtica ſūt diuerſe diuiſiones grārū prout vnicuiq; conceſſū eſt Hoc ē ſemē m quo cōuenī ūt ābe obediēcie quale nō abſtuliſſet ſciſma peſtiferū ſi de pace reformāda michil actū eſſet put alias ſtīpſit ipis rōmis piis vniūſitas ¶ Decūda Congregatio eccle ſiaſtica ad vnū caput xp̄m copioſior ē atq; fecūdior q̄ fuerit cōgregatio ſmagoge Nō em habuit ſmago ga talē in ſacīmentis et alijs multis cōmutationē ad iūctiōis ſicut eccleſia nā extra eā ſtabat ſalus quē admodū ſaluatus iob ait oſtendit ¶ Tercia Cōgre gatio eccleſiaſtica ad vnū caput ſecūdarū multiplicior ē et maior q̄ ſit cōgregatio aulis ſub vno rōre uel ī patore uel rege Comerio quippe talis politice cuiuta tis fit p leges et dona nature p̄ncipaliter et in illis cō ſtituit ſuā vnitatē Eccleſia vero ut policia et ordinata habet hāc vnitatē et ultra hāc habet alterā ſupnatura lē et diuinā q̄ dicta ē Et ita ſequit⁹ conſequent⁹ q̄ ec deſiaſtica plibus legibus regit⁹ q̄ altera policia ¶ Quarta Congrē⁹ eccīa nō habet uel habuit ex ſe p̄tatē ordināndi et conſulēdi p gdus varios atq; hierarchicos dignitatū et adm̄ſtrationū āgelī ipa repīt⁹ a ſūmo p̄re ſulatu uſq; ad infimū adm̄ſtratiōis gradū quicūq; ſit ille patet qā ſupnaturalis ē hec inſtitutio cōſurgēs ex ſolo bīplacito liberaliſſimi arbitrīs · nec ut opīor voluiſſet vq̄m oppoſitū ſentire p̄fat⁹ mḡr hēric⁹ de

hassia dū pōit qp ecclesia posset sibi mstituere sūmū pontificē si nō fuisset imediate cōstitutus a xp̄o addit em̄ qp hoc potuisset ecclesia a spū sco edocta et autori sata qđ ē probabiliter senaendū ¶ Octaua Congre° corporis mstici ad vnū caput xp̄m semp habebit per ōnem ductum gradus digmtatū et officior̄ et admstrationē de quibus dictū est patet ex illo verbo donec occurramus ōnes ꝛc ꝓterea dicatur ecclesia desponsa xp̄o m sempiternū ozee p° Dicatur ꝓterea habere sēp m se semē ad sui ꝓpagatiōz et cōseruationē usqz ad cōsūmationē seculi ¶ Nō Congregatio ecclesiastica ad vnū caput xp̄m lege statē nō remanebit m sola mulere ymo nec m solis laycis sed erit usqz ad cōsūmationē seculi epi et sacerdotes aliqui fideles ¶ Sep tima Congregatio ecclesiastica dia pt hr̄e duplices partes integrantes ea quedā sunt fluctes quedā pmanentes et ut ita loquamur essēiles p̄ne sūt ipe psone mortales cōstitute in gḡnū varietate Alie sunt ipsi met gradus digmtatū et admstrationū Exēplū in papa et papatu in epo et epatu et silibus papa fluit papatus stabilis ē ¶ Octaua congregatio ecclesiastica cōstituitur in suis partibus fluentibus et quodāmodo materialibus mīsterio hoim secundū legē pmitus mdita et insita ipi corpori ecclesiastico et pro ut ip̄m habet in se semē vnū et efficax seipsū multiplicādi atqz conseruādi in succession specificata ad partes fluctes et i succeōe eade matiali qp ad essēiles patet veritas ex illo vbo apli neo sibi assumat honorē ꝛc Et de pdicatorib° dicit Quo pdicabūt

nisi mittantur ꝛc Et hec veritas similiter posset in
flecti ad depositiões et degradatiões et resecatiões partiũ
scandalizãtiũ sed ꝓ nũc omittatur ¶ Nõ Con· et habet
claues cedis et iurisdictiõis alio et aliqmõ in se et in
suis partibus fluctibus vt exẽpli gratia claues date
sunt petro auctoritatiue et executiue sed toti ecclesie
vniuersaliter et susceptiue vel date sũt ecclesie ut ĩ ac
tu ꝓmo et petro ut in actu 2o ¶ Decãa Con· et sic insti
tuta ẽ ut castrorũ acies ordinata vel ut corpus integer
riẽ pfectũ sic qꝫ nõ est in ptate pape vel alteriꝰ cauꝰãu
qꝫ deordinationẽ vel multitudinẽ in suis partibus essẽ
taliter induere vnde nec ꝑp posset induere qꝫ nulli
essent epi· nec curati nec cardinales ꝓ quanto sũt successo
res aplõr in ecclesia sãta dei ꝟut eis gradus ones
seniati a xpo in ecclesia ꝓmitiua qꝫ qꝫ parcula in q
nondũ erãt explicati gradus ecclesiastice hierarchie
ut nũc inspicimus quẽadmodũ spica totos nucleos
suos habet in grano et nux arbor ĩ nuce virtualit
cõtinet ¶ Has vocat phi inchoatiões foemarũ in ma
teria ¶ Vndecãa Con· et licet nõ possit ĩstituere pa
patũ uel destituere mdiolomm ꝓt ꝓ se uel p cõsili
u eã representans statuere aliũ modũ eligendi papa
qꝫ nõ sit aut alꝫ visũ est· ꝓt insup reuocare papã
ecclesia rite electũ et aliũ constituere si ita usũ sibi
fuerit expedire ad edificatiõz ecclesie ut in casu ꝟ
uis scãdali vel in dubio aliter interminabili qꝫ p ces
sionẽ vel deiectionẽ pape aut alio tali casu ꝟpse eñ
pastor instituit ꝓ utilitate gregis et dũ ꝑsideãa sua
cedit in ꝟue detrimentũ mercenarius reputãdꝰ ẽ

ymo latro ymo lupus rapax si qrit m pside ecia tam
danosa remanere Et hic fundatur possibilitas practi
adi via cessionis salte quo ad effm sui contradicentibus
contendentibus et iuris Hic fundat preterea quo in casu ve
ritatis istius congregatio reges papa ad cessione vel de
jiens ei si primati libidine dnandi motus renuat
no est iudicanda qp eu psequatur sed ei potius et deo
et ecclesie toti multipliciter obsequatur Duodecia Con
gregatio ecclesie licite et meritorie pt m casu fieri sine pa
pa uel autoritate sua Itaq; cu possit dupliciter fieri
congregatio vnomo concordatiue uel assentiue seu cati
tatiue · aliomo autoritatie Constat de primo congregadi
modo qsme papa possibilis e ymo fuit sepissime prac
ticatus ta apud aplos qp apud mpatores scos et catho
licos qui sepe conuenerut m vnu pruspp essent euoca
ti uel autorizati a papa Patet de quor primo colligo me
moratis m actibus aplor de primo du no erat adhuc
petrus factus papa qn smul erat congregati ad exami
natione testimoniorum de resurrectione Unde et qlibet
congregatio libera no subiecta tirannidi het hac facultа
te seipsam congregadi patet mo fratrum tatibus et alijs
multis conuentionibus caritatiuis Secundus modus co
uocationis het maiore istiz mchilominus oportet
eu concedere possibile · alioqui pditaret res publica
ecclesie si necesse esset autoritate pape pus mouere
Exempli gratia Imminneat casus pditionis ecclesie sit
m temporalibus sit m spualibus et qtuc nullus esset pp
ner posset pus ristitui qp esset prudendu ecclesie passen
su comune Ite m casu quo papa pdidisset usu rationis

ꝑpetue Jtē̄ m casu quo ꝑꝑ deꝑuatus esset m intellectu
ꝑ hereſm et m effectu ꝑ enormes et ſcandaloſos mo
res q̄ ad destrūctionē ecclesie pateter labearet Jtē̄ m
casu quo requisitus sufficiēt' et monitus dare nollet
autoritatē cōsilio ut forte ē m pn̄ti casu q̄a signū ē q̄
nō uult audire ~~consiliū~~ ecclesiā si nō uult eā cōgrega
re Jtē̄ ubi probabiliter dubitat' q̄ fideles nūq̄ ei ꝑsta
būt obedienciā qualecumq̄ aut nō satis utilit' atq̄
cōcrederet Jn talibus et silibus casibus cōgregatio eccīa
sūt autoritatē et virtutē seipsā vniendi ex duuo se
mie ꝑ vniuersū corpus suū diffuso ut dcm̄ ē Et ad
hoc ē textus legis deutro. IX. et nōt xps matt'. 18.
resoluēs tandē oīa ad ecclesie iudiciū Si inquit ec
desiā nō audierit. ob mutescat igitur aīalis siue
ītalis et cārlis hō et spūali magis credat deducēti et
probāti ꝑ ꝑora q̄ expedit quo ad ꝑmā cōsideratione.
et deceat quo ad 2am. et licet quo ad hāc 2am q̄ cōgre
gent' filij isrl' et iuda pit' Ad quid mmrū: vt ponāt
sibimet caput vnū nō ad disceptandū et discutiendū
et arguendū et litigandū sicut fantasari videbat'
aīalis homo hoc em̄ fortassis nducere posset indece
nā et multā turbatōm materiā Ceterū quo adal
legationē q̄ fiebat ab aīali hoīe q̄ necesse et expedies
erat esse sāsma sicut olim dns voluit dissensionē esse
inter filios isrl' et filios iuda Solutio facilis ē qm̄ nō
sunt facienda ꝑ hoīes mala ut eueniāt bona neq̄ em̄
sāret ex malis bona elicere. sicut dns ex nostris pec
catis et scandalis potēter elicit bona. tāq̄m attingēs
a fine ꝑcor usq̄ ad fmē cōprehensor fortiter et dis //

ponēs ōma suauiter faciēti ut oīs coopent⁹ m bonū
hūs qui secundū ꝓpositū vocati sūt sāti Demq; non
pt lege stāte policia ecclesiastica q̄ est monarchica ī
aliā tñsformari sicut fiut m alia policia Tandem
multis ꝑtermissis neq; em locus neq; tēpus nō stilus
neq; mgem nō meōria patit⁹ ōma dicere q̄ dice
da essent fiat ad opuscula et tractatus suphōs cōfectos
recursus liberior Concludamus ex q.or causis
p totidē cōsiderationes tactis pcius q̄; deductis q̄ ex
pedit decet ēs licet q̄ cōgregent⁹ filij isrl et iuda pit⁹
congtulat⁹ amatrix bonor oīm pfiēn vnūsitas mr
mea ut dicere cepim⁹ ꝯgtulatur vre deuotiōi vro ze
lo feruēti vre religiosissīe ad matrē ecclesiā pietati
vre tandē laudabilissime legatōi o reuerēdissim et per
tabiles viri prēs et frēs det auxiliū deus m pgressu
egressu felicissimū et votiuū Demq; offert seipsam to
tam et m mēbris singulis eadē vnūsitas ad oīa cōi
cōsensu et deliberatione audienda tractāda cōcludenda
cōcludenda psequēda cū oī humilitate et fauore nichil
q̄rendo quod suū esse videat⁹ sed quod oīm ut habeat⁹
vnū et certū caput secūdariū m ecclesia scā dei post
positis contentiōibus oībus et discussiōibus odiosis
que ad hāc rē nō satis attinēt sed magis ad vnionem
et practicādo viā cōpendiosissimā et sanctissimā cessio
nis aborū contēdentiū ut uirtuerūt solēniter et voue
rūt Neq; ꝓterea sit contēdo quis m hoc negocio pro
sequendo videat⁹ esse maior uel potior uel doctior sed
eadē vniuersitas q̄ stabim⁹ oēs ātē tribunal dei illic
videbitur quo quisq; ait quo zelo qua intentiōe pace

verā sue spōse ꝙficerit. Sit igit hec ~~glu~~ gloria nra testi
monū cōsacie nostre sit gloua deo. uā denūcians
āgelus pace hoibus ꝓmsit. gloria m excel sis deo dm
ꝙ si filii israhel put scptura loquit ibāt aio pacifico
ad preliū quali aio et ꝙ pacifico eundū erit ad hoc
pacis cōsiliū sme emulatiōe sme cōtentiōe sicut de
cet cōgregationē sc̄oz sme uascendo in via quēadmo
dū monuit ioseph frēs ꝓterea inullus det locus di
abolo qui m sedtionibus habitat. Fiat pace locus
deo qui dirigat pedes nros m uiā pacis et doceat vi
ā prudēcie ipe qui ē veritas et vita et deus bndict⁹
in scula Amen.

Sequitur ꝓpositio facta cora consilio generali
Constan ex parte regis frācie p eximiū sacre the
ologie pfessorē dm cancellariū pisien Anno dm
M.cc.16. die q̄nta maij respōsiua ad quendā ꝓpoz
ex parte dm burgūdie p episcopū attrabaten
sem prius videliat die secūda dicti mēsis factā

Reuerendissimi pres ac dñi pclarissimi deo insup amabiles egregij ac spectabiles viri doctissimi atq; sapiẽtes Deus qui glorificatur in consilio sanctorum magnus et terribilis michi loquituro vmo nobis humilibus ãbassiatoribus xpianissimi fracorũ regis pro parte sua et veritatis catholice defensione locuturis cora hoc sacro sanctorũ cõsilio in spũ pacis et lenitatis cõgregato in quo glorificatur deus exorandus ẽ in pmis ac sibi ducendũ cũ ppria Deus iudiciũ tuũ regi da et iustitiã tuã filio regis Juste quidẽ sic exposcimus rite sic exordimur qm̃ dicẽte eodem pphã honor regis iudiciũ diligit Que ratio? Primũ quia cõstitutus ẽ rex a deo iudex hoim in vindictã malefactor laudẽ vero bonorũ neq; em̃ sine causa gladiũ portat Confitetur hoc ipm̃ pia gratiaq; recognitiõe idẽ rex suis patentibus lris prout infra docebimꝰ Sed ve mũdo a scandalis ve calũmiantibus xpianissimũ regẽ supbis ita ut exclamare fas habeat tã apud deũ q̃ apud hoc consiliũ dei nutu congregatũ Fac iudiciũ et iustitiã nõ tradas me calũpniãtibus me Et illud quod sequitur suscipe seruũ tuũ in bonũ nõ calũmientẽ me supbi Et a quibus oro calũmiantibus q̃rit rex eripi quales sunt iste calũmie Dicemus pauca p re tãta ut ptinus ad rẽ veniamus quã exponere atq; defendere missi sumus nos humiles et deuoti eiusdẽ regis ãbassiatores Exte calũniã dicenciũ ecia in hoc cõsilio quã auribus hys accepi Quid q̃ritis Rex vt nõ feat iudiciũ et

uestiaã sup nece luctuosissiã vnici fratris sui quã ul' dissimilaut uel indulsit Calũmiantur ex aduersoplu rimi dicẽtes Rex utiq; iustificationẽ mortis illius non iuste dãnari ferat uel pmisit quã morẽ non reprobare sed approbare debuerat. Auditis calũmias ãquauersũ dextrorsũ et sinistrorsũ quas quo dissoluemus Atten dite pres orthodoxi · allegatũ nup hic audistis et in epla dñi curretis septũ est sequam mat uestigia eius qui pcm nõ fecit et hic ẽ xps ihs quẽ nuemimus ppias iurias eq̃nimiter indulsisse qui ai maledicere tur sicut subdit petrus nõ maledicebat cũ pateretur nõ cõminabat ipm vero pris sui dei duũq; legis sue cõtuelias acriter repulisse legimus semp adeo q' refe rẽte marco dcm est quiq; de eo pter feruorẽ defenden de legis dei qm in furorẽ versus ẽ ¶ dotat ista crisosti sup illud matth. vade retro sathanas vbi nos mal pat qui mites in iuriis dei sumus. acres vero et i placabiles ymo crudeles in nostris vindictis inue nimur. nõ sic moyses q̃ mansuetissimus existẽs oim q̃ erat in terra mira seueritate puaricatores legis duũc vindicare curauit Rex igit xpianissimus et uere mansuetissmꝰ atq; totus amabilis sequendo ves tigia eius q̃ pcm nõ fecit pronus fuit ac indulgentis simus in psonalibus iuriis sic et fuerat ipe fratꝰ suus quo iubẽte nemo vnq̃ vita priuatus ẽ Recogitat idẽ rex uelut ad se dictũ q' reges isrl' demẽtes sunt Et illud salõis. misericordia et veritas custodi unt regẽ et clemẽtia roboratur tronus eius Quãob rẽ sicut tradit mtr̃is patentibus lr̃is misericordia

m eo superaltauit iudicaū · dū de frīs amātissimi
nece vindictā nō accepit Atuero dū iniurias diuīe
legis ac fidei dū in adulterationē sacrilegā verbi
dei pæssū ē · ipe nulla tatioe potuit hattenus indu/
ci ut dissimulāter eas ferret · approbando iustificati
onē sceleratā hereticalē et impiā huius excēnde neas ·
Tenuit misericordiā in ꝑmo · veritatē in altero cus
todiuit Accipite prēs conscripti meōrum quēadmodū
collaudauit et grās egit ipe rex huic sacro cōsilio ꝙ
hāc assertionē · quibus tirānis ꝛc dānauerat ut here
ticā Huc quidē assertio sicut referūt ꝑdicte lre inven
ta est ex testiomo fide digno sufficienter continueri
in dānata ꝑpoe defuncti ma · Jolūs parui · qui iustifi
care morē hāc nititur horribilē Et ecce testiomiū
xvj mgrorū in theologia in hȳs lris quales cs sūt aput
iudices Lectura vero tā statuū ꝙ aliarū lrarū atq; ce
dularū placeat ut reseruetur in fine ne fiat interi
nostra ueluti acattricosa narratio Porro licet habeat
paruitas mea hoc loco prēs celeberrimi grauitē et mul
tā aduersus calūniātes me respondendi materiā · in
dnlommus pudet me et pudere debet q̄ sū pulus et
cinis si nō ad imitationē xpi capitis nostri si nō ex
ēplo xpianissimi regis ut ꝓfertur · si nō ad publicā
huius sacri cōsilij iussionē quā uelut e cælo sonantē
libēs accipio · si nō mag nunc agā dissimulāter arca
ꝓpias iniurias · q̄m? illas dei ac fidei morosius et eo
efficacius quo pacēcius possim ꝓsequ Verreui ꝓterea
nō insistere arcta relationē eox q̄ sūt in facto de
quibus cōstare poterit · et ꝓt quis vera uel falsa

dixerit in prospectu tā sacri consilij/ tā conari oīa
falsa refellere et mordētes remordere · contēno poā
anima ē mulieb⁹ pcar et indigna ꝑ gratias xp̄iāa
xp̄s iā diri et repeto cū maledicēretur nō maledicebat
cū paterētur nō cōminabat · ubi satis ꝙ sequmur admo/
nuit legi ꝙ dixit verba inquorū ꝓualuerūt super
nos · sequt̄ fr̄cus · et ꝓpietatibus nr̄is tu ꝓpiaaberis ·
fruct⁹ plane salubris et ubertim⁹ fuit in fallor ver
dauid cui⁹ hec verba sūt ꝙ cū maledicēretur a semeī
dixit ad abisai uolentē eā confodere · dimitte ut ma
ledicat michi si forte videat michi dn̄s bonū pro ma
ledictione hodierna · Porro si quē verbis constringaz
pusillū uel magnū neqz emī glorior me pfectū esse
quale iacobus loquitur dicēs · ꝙ verbo nō offendit hic
pfectus ē vir veniā supplex peto Demqz quali zelo ut
intentioe materiā hāc fidei castissiā metus integrate
tractandi ꝓsecutus usqz mō fuerī scis o cordiū deus
īspector · testiōniū michi ꝓhibente conscīa ꝙ michil
michi cōscius sū aliud intendisse ꝓncipaliter · delibera
to et recollecto mse aio nisi dilcōnem et emēdationē
hōm cū odio et extirpatioe vicioz et errox eaā usqz
ad certa discrimia corporis et vite hoc odiū habebat ꝙ
dixit · pfecto odio oderā illos Glosa · pfectū odiū ē diligere
naturā uel psonā culpā odisse · Sed quid sequitur
inimici facti sūt michi ꝓpter ea si tale michi cōtigerit nō
debeo āmirari Vetus enī et tritū uulgo puerbiū est
veritas odiū parit Quasi michil michi cōscius sū ni
chilominꝰ prodamo tremēs et pauidus cū aplō ꝙ nō
in hoc iustificatus sū · nā ꝙ me iudicat dn̄s ē · dn̄s ille

magnus et terribilis ãte cui⁹ tribũal stabim⁹ õnes
Illic apte videbitur quo quis zelo q̃ sm̃ ueritate et sĩ
plicitate fidẽ ac legẽ suã seruauerit defenderit et p
eãdẽ certauerit · Felix qui tũc dicere poterit ex vero
corde fca iudiciũ et iusticiã · Felix q̃ imitatus fuerit
mõ quo p̃decessor⁹ xp̃m pp̃as tolerãdo et duũas absq;
ulla miseratiõe iniurias psequendo Felix demq; cui⁹
zelo dom⁹ dei dixit potuerit Iste sanctus p lege dei suã
certauit usq; ad mortẽ · et a verbis ipiorũ nõ timuit ſtu
datus em̃ erat sup̃ firmã petrã Hinc itaq; plocutus li
berat⁹ videor ab onerosissima iniuria et forte p̃brosa
obiectione respondendi p̃cipue uel articulatim ad dicta
q̃ sũt in facto circa p̃cessũ R· p̃is epi piſ et mãsuto
ris hereticę p̃uitatis in toto regno frãcie Qui p̃cess⁹
si sit in hac ciuitate cõstan postulam⁹ atq; requirim⁹
q̃ ponat⁹ in manib⁹ cõsilij cõstan Affirmo salua cui⁹
cuiq; reuerẽcia et honore q̃ aliter p̃dicte multa dice
bant⁹ q̃ habeat in se verus p̃cessus q̃lẽ autenticatũ
speram⁹ in breui recipe Vnde quo ad p̃cess⁹ alios
huc habitos itendim⁹ diu postulatos iudices habueri
m⁹ copiã petere ac demde p̃cedere et causã instruere
p parte ex̃iamissimi regis p ut ratiõis ordo postulabit
et cũ õm debita celeritate qã p̃crastinationes nõ q̃rim⁹
sed qd iustũ est q̃rim⁹ iuste fieri · qd iustũ est in quit
lex iuste exequis Credite q̃ talis obmde fuit ad deũ
dep̃catio p̃missa deus iudiciũ tuũ regi da verũ sub
miſm⁹ ex psona regis cuiusdẽ fca iudiciũ et iusticiã
nõ t· m· c· me Illis itidẽ addidimus · tedie me ac-
h· ut· c· m· tua — Dupsũt itaq; plurimi secundi

fouetes calūnā ut nteri de ꝑma sileam⁹ cui impug
natio lris istis mseritur Hec ē calūma sicut audi
uit ceteus iste sanctissm⁹ q ꝓpoz defendētes mgri Jo
pui et assertiões nouē excerptas ab ipā ter idē xpi
amissmus nō tēte dānari p ordmarios iudices fidei
fent ꝓmsit uel approbauit Cliue quidē ꝓpō iustifi
tate nitutur mortē frīs siu iubēte dnō duce burgū
die p aliqo mflictā qua sup te conquirit ipe ver
bys patentibus lris Testor attamē deū m ꝑmis me
nō leto en sed mesto ore reātaturū q contmēt. nisi q
istā fieri defensio cause regis ymo catholice veritā
tis et fidei nūc ipellit Ptestor igit q nō ad iuriā
cui⁹cūq; nō m causam crimalem vel psonalē rēc
sebo vnā psencū lrārū particulā qua sic habet
ex psona regis subnde mquit Quid iustius iusti
ficatione crimis. et talis crimis m quo qd laudem⁹
quid remuneremus ꝑdite Nūq; autorē laudabm⁹
sed in eo defuit iudicialis autoritas. et regiā nostrā
spernēs ialitatq; poicās. et enormiter ledes usurpa
uit. tot abutēs benefitys tot necessitudinibus quib⁹
maiestati nre etiā ipō iactāte tenet⁹ obmori Nūq;
mistros laudabm⁹. sed coz ipietate proditoe uecor
dia crudelitate sevicia cupiditate mchil exetrabili⁹
fedus tetrius excogitari pt Nūq; facti modū lau
dabm⁹ Sed hic p ꝑmeditatas diu insidias p con
federatiōē pluriū p simulatiões bladās p mille
amianarū signa fallacia ad subitū fratrem regis
q sangūis exciū tāq; de bestia pressū ē et hoc hora
tenebrarū et i tali cuitate ubi securitas plebeis etiā

et aduersus esse debuerat. Quid quod opis ratione et causas laudabim⁹. At nichil ubi probabile pius nichil posteri⁹ inductū ē p testimonia q̄ talē notorie costet qualē secundū leges duas et ciuiles esse necesse est ubi vilissim⁹ eciā hō vite vita puatur. Qualis ne peccer nō p̄monitū nō auditū nō iuictū morte dāna uerit. sicut aut nichodem⁹ sicut et a festo notatū ē. Quāq̄ tandē facinoris huius euentū laudabim⁹ et remuneratione dotabimus. Sed obmde floretissimū istud prudē regnū nostrū iā p septēniū tot calamitatibus infandis attritū est. tantū in eo sāguis huāna infusū fuit ut estimationē ōnē effugiat. Huic plāe ē verus casus p̄ces equissimi atq̄ sapientissimi huic ē casus cū acuto breuis sed ualide repbationis telo positus auctrice. Quo cognito quid adhuc egem⁹ testibus. quid abagimus verborū quid astutioribus fruolis euasionū frustra nitimur necesse ē ubi morte hāc commitate sūt lesa maiestas regia. assismorū crudelitas impia. iuramentorū violatio fallax et blāda. legū omnium diuīe naturalis et huāne puaricatio notoria. demq̄ regni tui⁹ infanda calamitas et fedi⁹ nichilomin⁹ o mores o tēpora. sūt eciā in hoc sacro cōsilio q̄ tales arcāstāaarū notas ul⁹ nō aduertētes ul⁹ nescientes ul⁹ dissimulātes. negari q̄ppe nō p̄nt. calūnias struere nō cessant adiusus dānatione reprobissie iustificatiōis huius latū. Prima calūnia. Calūniat⁹ aliq̄ prio dictas assertiones istas asserto⁹ caruisse. nec ex eo sequēte uenūt iudicio fidei reprobāde. sed respondem⁹ prio q̄ i errorē dānatione nō oportet assertorē

dari · ubi notoriū ē et patēs scandalū ex doctīna tali
Et utmā ner haberēt ner habuissent huiꝰ assertio
nes assertorē · sed habuisse processus indicat · et nūc
plurios habere m hoc hoc sacro cōsilio aduersam
nō pudet partē gloriari A qua factū ē ut a loco
hoc scō et celebri vnde ueritatis elūdatio sperabā
mdē pchdolor falsitatis tenebre depssiones p pl'm
xpianū respersē smt Dedit occasionē decretū publica
tōis votorū seu deliberationū pusq̄ exammarēt' int'
mgros et cōferrētur admuitē causē rationes q̄ dicēdi
Quibꝰ aspectis et libratis pars aduersa michil pro
babilitatis michil solidi fundamēti · nullū demq̄ ro
bur autoritatis cōpta fuisset habuisse Et hoc pspi
cue videbit dnō ppicio si egre ferimꝰ qp nō aliꝰ atq̄ pꝰ
Deāda cal' Calūmant' alij 2ᵒ p assertiōes iste sūt m fide
liter et ppera pfato mgro Jo pui p emulos attribute
Mōstrant hee lēe regis contrariū qđ mōstrabit' in p
cessu ex ipā ppōis mspectiōe liqbit · quā hic examīari
dā et dānandā iudicialiter offerimꝰ Ner illa · est uel
smulis quā m camera sua se p̄nte parte pnūciauit
parti pnūciari feat multis tūscribentibus idē Jo p
q̄ et postmodū p exēplaria multa vēditōi publice
fuit exposita · Veritas ē ner negamꝰ qp de conclusiōe
finali ppōis istius sceleratissime q̄ conclusio ē dm ducis
burgundie sicut asserut sepe et loquut' singulariter
de ipso q̄m nullo culpari debet dū feat interfici ducē
aurelianē sūpte sūt ⁊ ꝯ Aᵐᵃ assertiōes nō psus dolo
malo uel ad ueritatis imutationē · sed ut honor ipiꝰ
ducis burgūdie q̄ntum fieri potuerat celando nomē

eius seruaret. Quale est igit ea q̄m obsequiū facta sunt m maleficiū retorq̄re Porro nō secus e ueīt m hoc cōsilio dū assertiōes absq; assertētas nōie nūaate sunt qd versū vidm⁹ m gīnde p̄iudiciū cau se fidei et catholicæ veritatis qā non ita potuit m telligēcia doctorū ex causis assium diendi Ꝟ ca sequūtur aliorū calūnia teria idē dicēciū qd̄ p̄ores sed alio capite Contendūt em magistrū Jo parui veritates octo p̄ sua maiore posuisse q̄ ab ipsis assertiombus plurmū sūt dissmiles Atuero calūnia tal nō relauat m aliquo sed agr̄uat et gladio ꝓpō facē tē iugulat p̄mo q̄m p̄tense veritates iste queda repe riūtur m fide et moribus erronee ut ꝛ. ꝛ. ꝛ. et ʌma Alie uel false uel iuriose scandalose et piarū auri ū offensiue ymo et sacrilege si examīatio debita fi at Fatemur p inde assertiones istas noue nō esse tota luter extractas ex p̄tensis octo veritatibus qā ex cōclu sione p̄incipali tres ut p̄mittit sūpte sūt reliqs vero cū pluribus alys contīnet articuli q⁹ hac illac sparsim mducti p maiore cū suis ꝓbatiōib⁹ Quis p̄terea nes cit potuisse ꝓpōes plures et varias sīptas fuisse p eade cōclusione iustificanda ymo et sic actū esse bis autter fœsitā muemet testiōnio fide digno Fuit aute vna variatiōis occasio ꝓpō facta parisius m castro lupare pro parte dñe tūc ducisse aurelian ad impugnatiō pfate ꝓpōis Jo parui Ita q̄ nō est verū salua pace di cētis q̄ illa sua ꝓpō non fuerit ipo viuēte quōlibet i pugnata Cur aute nō dānata iudicialiter fuerit plu rima dici possent sed amica breuitas et loquendi

sobrietas nō patitur ¶ Notū est illud ciceroīs Inter arma silent leges q̄ audit mtelligat Demq; hāc cū p̄oribus calūmā vnū verbū dissoluit· qā mchil actū ē mchil processū iudicialiter cōtra p̄sonā aliquā sed dūtaxat amē quaternū istū· et alios smilis tenoris dānando doctīnā m eis pestiferā cū assertio mbus istis noue et alys illic positis quisquis au tor uel nō autor extiterit ¶ Quarta calūmia· Sequitur alioz calūma ¶ Veritatē mq̄unt habēt assertiōes iste· spēliter p̄ia p̄ncipalis et hoc ī ca su duūe reuelationis· sed facilis ē respōsio dicere· doz de reuelatiōe ¶ nā absurdū et blasphemie proxi mū ē deterq̄re duuinā reuelationē passim ī assi bus assertioms illius· bullas e oclis sup hoc non recepim⁹· sed ī oppositū sc̄pturas de oclis habemus autēticas ¶ Quinta cal⁹ Veniam⁹ ad alterā ca lūmiā q̄ntam Assertiōes iste dicūt· multi vere sūt m casu ineuitabilis necessitatis hic ē p̄ncipalis locus refu gij partis aduerse deliteſcūt in hoc ātro subdole et obscurātes ratiocinationū vulpecule Docent hoc lāu ra ēternoz et allegationū fulare conanciū partē istā ¶ In loco hoc publice sessiōis cōuincūtur et hoc p mspectionē oīm fere credulariū ratiocinatiū p ueris catiōe huiⁱmodi assertionū Ituero credite p̄es ortho doxi defecerūt scrutātes scrutinia et meditati sūt m ania Repetem⁹ hic pauca p plurimis q̄ aduersus calūmiā istā et allegata et sc̄pta sunt Sūt nim rū assertiōes iste p̄ter octauā vniuersaliter posite neq; ad casū meuitabilis necessitatis coartate ȳ

mo potius excluse · quo casu etiã ineuitabilis necessi
tatis negaremus eas ex forma loquendi veras esse
q̃ s̃ meritorũ esset ne dũ occidere sed occidi facere p
mſidias et villanos ſme diffamatiõe ꝛc ¶ Omissa ue
ra cõtentiõe sup hoc · cõstat ut p̃dixim⁹ assertiões istas
octo sumẽdas esse pro vniuersalib⁹ ex q̃druplici radice
primo ex usu cõi et uulgaris acceptiõis 2° ex forma
siue locutiõis 3° ex modo sylogistice applicatiõis et 4°
ex theologicis sermõib⁹ ac moralibus regulis in q̃
bus mdefinita pro uti solet pon ¶ Declaratiões omit
tere fastidij timor cogit · nã m p̃ma multiplex distri
butionis signũ ponitur dũ ait licitũ ẽ vnicuiq̃ sub
dito ꝛc ¶ Sed et ẽ palã ẽ ullis dicens q̃ quilibet tira
nus debet mterfici p mſidias ꝛc ¶ Porro q̃ dicem⁹
de nona q̃ sic habet ¶ In casu socialitatis iuramẽti
promissiõis seu cõfederatiõis factarũ ab vno milite
ad alterũ quocũq̃ mõ id fiat aut fieri possit · si cõ
tingat q̃ istud vertat in p̃iudiciũ vni⁹ p̃mittentiũ
aut confederatorũ sp̃ose siue aut suorũ liberor⁹ ipe de
nullo tenet eas obseruare ¶ Oro quid vniuersalius
ac p mde quid absurdius q̃ falsius q̃ demẽq⁹ dici
pt ¶ Sed nõ minus ĩepta ẽ defensio q̃ dicũt aliq̃i
istã ideo veram esse q̃a p̃iudiciũ capit tãtũmõ p
piudicio aĩe qd ẽ p̃cm mõrle vel vemale ¶ Atten
to forma p̃miss⁹ uulpeculã hãc ĩterimit qm tyõ nõ
iurat in p̃iudiciũ aĩe vxoris sue uel liberor⁹ ¶ Con
futatur et ex cõi mõ loquẽdi apud uulgus apud
uiristas et iudices Vnde et papias dicit p̃iudiciũ
esse ĩpedimentũ in causa ¶ Rursus eq̃ turpis et fri

uola ē fuga dicēdo q̄ p̄udiciū analogice dicit de
p̄udicio sp̄uali et tēporali postrēo etiā ubi p̄udiciū
contederetur nō posse dia msi de p̄udicio aīe qđ es
set cōn ius verūtamē hō pro cōseruatiōe iuramē
ti dēt huiꝰmodi p̄udiciū nō quidē facere sed ab
alio factū pati p cōseruatiōe iuramēti patet iura
mētus p metū extortus Cuiata ē igitur o salutifer
xp̄e scandali materia aduersus hoc cōsiliū et cō
stituētes ip̄m bonos et g̃aues lr̄atissimos et pitissiōs
utroq; iure q̄ iā p ii mēses uel eo circa ventilari
visa ē hec doctrina tā patenter hereticalis ymo et sac
legia tāq̄ de xp̄oe dubitabili vel opinabili aut for
sitā uera q̄ secularibus illr̄atis ne dū xp̄ianis sed
et iudeis pagānis et barbaris debet esse notissima
put m tyms patentibus lr̄is ver poraut Habēt
hoc loco paruitas mea iustissimā muebendi causā
aduersus famosos quosdā libellos ī mitētes sup hoc
casu ī euitabilis necessitatis q̄ tēdit fuit p p̄mū ex
iudicibus ī iudicio et ptim⁹ data copia ē habere
volentib⁹ In quibus quot atroces iurie dicāt
aduersus hoc cōsiliū sup cōdemnatiōe erroꝝ ad
uersus xp̄ianissimū regē francoꝝ et enormit
sup̄modū aduersus p̄fulgidū illud iubar ecclesie
pisien vniuersitatē. demū cōtra psonas diuer
se dignitatis et gradus recogitare ne dū legere
p̄sus horror ē quibus tamē addita ē hec iuria
q̄ respondendi locus negatus ē vel nō datus Huic
autor inter cetera cadit m foueā quā fecat. dū dā
nat et irridet ignorantiā logice apud illū qui

cõsequentiã istã facit Conditoria istius licitũ ẽ v
maugz ꝛc ẽ vera ergo ipã ~~vera~~ falsa p legẽ conditio
riarũ q nulla melior ẽ ẽ cõsequẽn · nulla vero falla
cia nulla quã ipe facit ex aduerso saltẽ implicite dũ
arguit sic verũ ẽ m aliquo casu possibili utputa
meuitabilis necessitatis q licet occidere tyrannũ q
licitũ est vmaugz ꝛc nã oppositũ gntis stat cũ ãte
cedẽte ĩ casib⁹ plurĩs centũ uel mille · sed hec mteri
modestie et breuitatis zelus ptereat Sexta cal
Veniam⁹ ad sextã calũniã dicenciũ q assertiões iste
sũt satis expombiles ad aliquẽ sensũ verũ Rndem⁹
negatiue si iuxta regulã hilary ꝓallegatã et me
dula fratrũ mendiciciũ positã pspicue pro nro ꝓpo
sito intelligẽia doctorũ ex causis assuatur dicendi
cõbinando ſ conclusionẽ cũ ꝓmissis et ꝓmissas cũ
probationibus admiuẽ Ceterũ et si verũ esset idq̃
allegat de expõibilitate ad aliquẽ sensũ verũ michi
lommus ꝓpter casus lõge plures falsissimos et noto
rie scandalosos redderent condẽnande ut alias ĩ
quadã sermõe et m credulis q legentur deductũ
est Septiã calũniam Respondẽ⁹ alteri calũnie q
a veritate vacua p nũerositatẽ conatur euincere di
cens assertiões istas plures habere defensores q
oppugnatores sũt id circo vere uel saltẽ opiabiles
O fallacissima et heretias atz fauẽs errorib⁹ calũ
nia Rõ inseqtis aut lex multitudinẽ ad faciendũ
malũ cuare · qa stultor et malor infinit⁹ ẽ nue
rus ꝛ richilom⁹ si ad nũerũ et meritũ placeat at
tendere nõ dubitamus multo plures atz ꝑuiores

autoritatis nos habere tā m hoc sacro cōsilio
q̄ alibi attento q̄ plures magistri p̄sertī secula
res ne dū dederūt deliberatiōes suas ut ītellexim⁹
sicut illi de inclita natiōe anglicana put fertur
quos tamē vidim⁹ strēnuos et mdustrios pugiles
aduersus hereticā p̄uitatē absq; ulla acceptiōe p̄
vel patē eaā ꝓpe Attēto p̄terea mō deliberādi quē
fecerūt frēs mendicātes de l̄or ordmibus Quisūt
illi facētes hūr nūerum putamus em nō esse ā eis
duos mgros m theologia seculares vel si vemāt
ad tnatū totū ē Attēto rursus multas esse causas
extīsecas q̄ mouerūt aut mouisse p̄sumūt pre
dictos frēs ad ita deliberandū m modū cuiusdā
cōuenticuli nedicamus cōspiratiōis qualis sit ipor
habitudo ad vmuersitatē pisien plures norūt hr
hoc tesetari dmittētes offendiculi formdie dicm⁹
ad excusationē multor q̄ insoāone plenaria ca
ruerūt et īiure et m facto ex quo ius oritur Quid
igitur mirandū si ad pauca aspiaētes de facili e
nūciauerūt quibus si collatiōi mutue maiorū
ad muicē et cū eis mteresse datū fuisset q̄dmo
dū tāta et tā diuturna q̄ntū ē mstācia a dnis
cōmissariis m causis fidei existāte nō possum⁹
quī mutassent vota sua Kursus attendendū ē q̄
materia p̄ns nō est sic appropata theologis qui
cōuenit dnis canomstis et legistis apud quos
materia p̄ceptor decalogi ꝓpter applicationē eo
rū faciendā ad iudicia particularius et exq̄sita
enucleata ē q̄ apud theologos · q̄les plurm sūt

qui canones uita et leges et si speculatiue studuerūt
ad prmi tamē opis iudiciales neq; traduxerūt
erūt igitur tales ymo et laycā prudētes et boī iudicij
mgīri msup moralibus eruditi sup eoz deliberati
ōe quid sentiāt cōsulendū Octaua calūnia.
Dubūgam⁹ pi cal' octaua eos qui dicūt q assertiōes
iste ideo qā reprobate ac dānate sūt pisi⁹ et hic repba
ri q̄untur peperūt mfita scandala et patiet cāa
usq; ad totalē destructionē cōitatis Fatemur cū xpi
amssio tegge ac vniuersitate pisien sicut et exple
ia pdolor mmis edocuit q assertiōes iste et pō
cōtnēs ea dederūt mfinita scādala sed q ex repba
tiōe et dānatiōe sua scādalū tā multiplex ortū sit
ucl negam⁹ oīo ucl dicim⁹ q scādalizati phui⁹moi
dēnatiōes nedū nō habuerūt causā ratiōbilē
scādali sed ex hoc reddūt se de scādalo in fide et
de boīs moribus ymo et de ptinacia multiplicater
ac uchemēter suspectos videāt igit' qui retorq̄et
murias q̄ contigerūt et calamitates ad reprobatiōz
hui⁹ pestifere dōctīne nedū alios īculpare satagūt
assencietes dānatiōi-pi assenacētes meāt in foueā
et laqum mextricabilē nō solū hereticē puitatis et
fautorie homadiorū p uriorz ac msidiorz ac sedi
tionū sme nūero sed m ptinacis obstinatiōis dā
nabilē et uix egressibilē laborimtū se detrudāt ac
detrusos maifestent Ieq; em errorē errāciū pti
nacia q̄i si ob ueritatis publicatiōz uel dānationē
erroris nota notarij guerras moueat q̄s seditī
ones et bella aut mouētib⁹ pinde faueat atq; cō

ſenciat ſed m hns pro nūc mſiſtere nō ē nos trū
Nona calūnia · Supadditur nona calūnia dicēcū
aſſertiōes iſtas ſpectare nō ad iudiciū fidei ſed ad
cauſam ſanguis et qā cōcernūt p̄cepta decalogi
q̄ idcirco ad fidē nō ptinēt qā cōtinēt eudēcā m
luīe naturali Concedam⁹ m p̄mīs q̄ homadū m
ſe cōſideratū ſpectat ad cauſā ſanguis cōmalem ·
ſed homiadis iuſtificatio p̄ſertī p iūs diuinū atq;
canonicū tāq̄ illud ſit liatū laudabile et meritoꝛi
ū ptinet utiq; ad iudiciū et iudices fidei Eſt em lōge
aliud loqui de homiadio aliud de homiadis iuſtifica
tiōe ſicut aliud ē furtū aliud ē furti approbatio Por
ro dū addit hec calūnia p̄ſ p̄cepta decalogi nō
eē de fide ecīa p̄ce dicta fallit et fallitur · ſicut
alibi pſpicua ratiōe et irrefragabili mōſtratū ē
Edocuit hoc tituli formatio obmde puenies ut ferꝰ
dū queſitū ē vtrū hec nouē aſſertiōes ſint fidei
iudicio cepbande ſed hoc fieri p̄cauās icidit m
foueā quā fecit Decīa calūnia · ſubmfertꝰ tā
dē ultīa p nūc calūnia q̄ me pitet cū rege q̄rit m
uoluere tāq̄ aliquid execrabile cōmiſeri Ecce
inquūt iſte xp̄ianiſſimū regē expōit diſcrimi
turpis note erroꝛis uel hereſis m cauſa quā nō
voluit nec unq̄ aſſumere Huic reſpōdeo p̄mo q̄
neq; regē neq; prudētiſſimū conſiliū ſuū totū ne
q; vniuerſitates neq; p̄latos neq; clerū ſui regni
ta in manu mea teneo q̄ eos ſufficīa uel debeā p
hibere a defenſiōe cauſe fidei neq; certe volo Ob
hoc em rex dicit xp̄ianiſſim⁹ uelut āthonomaſie

qā fidē ꝓtegat et defendit Dico 2° q̄ ātēq̄ rex veni
ret hic i causa assūpsi nūchi causā ipsā modo quo
decebat theologū a quo mō neq̄ discessi neq̄ dis
cedo neq̄ discēdā deo mihi ꝓpicio sicut repiri debet
in actis mie ita respondisse Erat modus ꝓcedendi
p denūciationē euāgelicā cōtē doctrinā erroneā in
fide et moribus ac multipliciter scādalosā Dico 3°
q̄ dū sensi cōmissarios in causis fidei aliē mītēdere
q̄ā atabāt me ut ire diuisionē et tuci⁹ mihi forte
fuisset ire in babilonē-q̄ā insup michil intendebā
ꝓcedere cōtē ꝓsonā qualemcūq̄ nec ꝑ strepitū et fi
gurā iudicij interrogatus si facerē meā partē res
pondi q̄ huiusmōi denūciationē cōtra ꝓsonā neq̄ fe
cerā neq̄ faciebā et tbuat deus in bonū illis qui
cōtē satagētes oppositū quib⁹ ignoscat de⁹ meā
innocentiā et simplicitatē relcuauerūt Hoc meo
ri gratiaq̄ mēte vetineo Dico 4° q̄ si nō materia
stetisset in puris terminis theologicis tractādo ea
stilo theologico q̄lis ꝓdescriptus ē· ita q̄ de interesse ꝓ
sonali cuiusq̄ ꝓsone nequaq̄ fuisset actū nō op⁹
fuisset introducere regis autoritatē Nūc autem
dū res tractata ē et tractat⁹ ꝑ aduocatos et ꝓcura
tores et notarios et ꝑ strepitū et figurā iudicij se
sit aduersa pars credere· sensim⁹ et nos q̄ dubi
bus et dubijs opus erat Et ecce lras instructio
nis missas ꝑ partē aduersam ex hoc loco in bur
gūdiā q̄ satis hoc indicat· sed eas ꝓpalare iussio
huius sac cōsilij cū ꝓpositi modestia nō ꝑmittit·
Hic uero iuridic⁹ ꝓcedendi modus q̄lis ꝓdictus

est multos exterruit ne manifestas hereses hic dog
matizatas et notorie p̄dicatas uellēt uel auderēt
denūciare iudicibus Cuius autē sit stilus i hac fidei
materia p̄ticandi cedula posteri⁹ legēda docebit
Condudendo tandē et constāter affirmo me firm
ter credere et nullatenus dubitare q̄ hec doctīa
pp̄ois defendētis ma-Jo pui cū suis assertiōib⁹ sit
nuēta ē et m isto codice ptinet⁹ ē erronea i fide
et morib⁹ ac multipliciter scādalosa Q̄ si fuerit
aliquis vel aliq̄ quātumcūq; multipliciter volē
tes xp̄iamissimū regē calūniari q̄ nō fecerit i hac
parte iudiciū et iusticiā- credendo et credi man
dādo sicut mō dicim⁹ et sicut optatus ē ego nedū no
mīe regis xp̄iamissim sed ecīa pp̄o nōie cōstituo
me partē defendentē ad penā taliōis p me et
michi adherere volētibus i hac parte corā hoc sa
cro sco et vniuersali cōsilio dei nutu cōgregato· di
co partē defendentē· attēdite· q̄ partē accusantē
cōtra psonā aliquā neq; feci neq; facere p nūr mi
si quid aliud vrgeat dispositi Nō em michi colluc
tatio ē aduersus carnē et sanguīem sed aduersus
p̄ncipes tenebraz haruī ꝛc Faciat igit⁹ silic⁹ ps aduer
sa poāt psonā pria in q̄rela dn̄i sui ymo certe cō
silio meo nō faciat aut si fecerit conquiescat Absit
a me ut gaudeā sup inquitate et nō congaudeā ve
ritati Sed car p̄res orthodoxi deo iure amabiles dū
nter loquendū reterqo mētis oculos ad p̄assūptū the
ma quo dirimi⁹· deī iudiciū tuū regi da· rapior quo
dāmodo de viuis ad mortuos dū id q̄ subdit intu

or et iustiaã tuã filio regis Et aiaduertite ꝓor m
teri ꝑes bemgnissimi viri miserioꝛdie quoꝝ iustici
e obliuione nõ acceperũt Aduertite nũc pauliſper
ad me auribꝰ vre cordis et oculis atq ſpualibꝰ oculis
et auribus quid filiꝰ regis et fr̃ iſtius ludouicꝰ inclite
meoꝛie duꝛ oli aureliañ mãſuetiſſimꝰ et bemgnꝰ ele
gãtis forme ꝓſpicacissiẽ ſagacitatis eloquẽtie ſingu
laris et pene meꝛcabilis q̃ mq̃ nũc ipe ymo q̃ ſan
guis suꝰ clãet ad deũ de tranq̃ clãet ad hoc ſacrũ cõſili
ũ miſeꝛicoꝛdi pietate pẽſate cõpaãetes eſtote ex ĩna
ta teneritudie miſeꝛatioꝛ̃ cordialis reuoluẽtes vo
biſcũ mẽ miſeꝛicoꝛdie viſceꝛa quo clamoꝛe quo gemitu
quo plãgoꝛe q̃rat mõ iuſticiã nõ equidẽ ſicut exiſtio
tantidem ꝓpa moꝛte nature q̃a ſãt q̃ moꝛtuꝰ ẽ q̃nq̃
moꝛturus q̃ntũ ꝓtali moꝛtis mõ cõq̃rit quantũ ꝑ
terea ꝑ cruelissime neaꝝ ſue iuſtificatioe q̃ eſt miſa
nie moꝛs altera moꝛs cõtinua moꝛs mõigna neq̃
minus fugibilis q̃ ſit ipa moꝛs nature Nec ſiqu
dẽ miſanie moꝛs crudus nedũ vuẽtes niterimit
ſed deſeuit ĩ moꝛtuos nõ vnũ uel duos niterficit ſed
poſteritatẽ totã totũ genus et affines diro lacerat
ignomie telo vos tres ꝑq̃ue filios illuſtres ac m
genuos ſuꝑſtites quoꝝ vnus obſes alter captꝰ de
tinetur in anglia nõ ut prodiꝰores quidẽ ſed ut vri re
gis ac regni fideliſſimi defenſoꝛes Oſi datũ eſſet
iny liberis pupillis oꝛphanis et captiuis aſtare coram
veneꝛendiſſimo ac celebri cetu ꝑnti ſi fas alloqui pl
plãctibus plus ſuſpiriꝰ plus ſingultibꝰ lacrimis et
gemitibꝰ q̃ oꝛe uel vocibꝰ clamaret dicte pri date no

miſeratioꝛis

bis iustiã ⁊ si pẽitentes eos et aduolutos vris ſãs
pedibus aſpiceret hꝫ hꝫ miſericordes oculi vri cõcipi
te quib⁹ iaculis mtie cõpaſſiõis vulnerarẽt ꝑuſſiã
corda vra qã neq; verbis eꝝ ꝓferre neq; mt mie p
rei magnitudie cõprehẽdere ſufficio quod aspio p
ficite quod neglo Ceterũ nũq; nõ obſecro ſufficẽ debu
erat prẽs ſapietiſſim atq; miſericordiſſim nature
morte ĩmaturã taliter mfluiſſe pri Tollatur et
go mors altera quã ſacrilega ĩpietate crudeliter m
ferre ac renouare nõ ceſſat tã pri mortuo q; ſupſtiti
generoſiſſime pli ſui li[illegible]bellus hic vere famo
ſiſſm⁹ ut ver ſcribit vere hereticalis ſcãdaloſus hu
mani federis emul⁹ catholice cõdẽnatus ſceleratiſ
ſim⁹ viperi⁹ legis decalogi impugnatiu⁹ Cui eaã
miſeramq; pereũtiũ aiarũ prẽs ac dñi miſericordes
illorũ videlicet nullũ loquẽdo q; dãnabiliter ita ꝓfer
to ẽ dãnabiliter m ꝓmaẽ ꝓpie ſalutis et aliene libel
lũ hũc letiferũ ꝓtmaã aiositate defendit et ſerua
re contendit ne ꝓeat Et ego nũc m ſpũ lemitis
m ſpũ ſac consilij pũtis qui ẽ ſpus pacis et cõcor
die ſpus caritatis q; benigna ẽ q; net inflatur net
irritatur · cõuerto voce mea ad vos reuerẽde pr ac
dñe dñe attrabatẽſis cũ quo vixi olim familiaris
et benigni⁹ · ad vos ſimilit⁹ mgr petre vice dñi
temeſis cõpatriota cariſſime quos ego diligo m veri
tate dileri et diligã dño ꝓpiao · na qui nõ diligit
maẽt m morte optabilius autẽ eſſet ꝑdere vitã
carnis q; m tali viuere morte mẽtis Interrogo vos
nũc aliqua Reſpondete ꝓcor ymo taciti⁹ vobis re

ſpondebo ꝛpē ꝓ uobis · nōne diligitis ſalutē tēporalē
ſmul et ſpūalē et ꝓ tēporali ſpūalem illuſtriſſimi
p̄ncipis dn̄i ducis burgūdie? diligitis ſcio / nōne
diligitis ſecuritatē mēlite poſteritatis ſue ī domīm
is hereditādis? diligitis ſcio / nūq̄ ꝓterea nō amād
uertitis ꝛcto iudicio tōms mortē quā loq̄mur p̄uo
cōſilio ꝓpetratā ālē et ālīter nūq̄ p̄ꝛ prudētiſſim⁹
recolende meōrie philipp⁹ attēptaſſet · Puto q̄ ſic am̄
aduertitis · neq̄ ſi affluſſetis · etatis em̄ tūc m ytalia
dediſſetis tale cōſiliū · de quali dū aliq̄n vuēte p̄ꝛe
p̄fato fuiſſet aliq̄s ſermo habit⁹ ꝓ nōnullos · cōtinuo
camerā exīes et medicū ſuū inuenīes meſt⁹ ac tur
bidus clamauit · beat⁹ vir q·n·a·ī·c ipiorꝫ Demq̄
cognitū ē q̄ mortē hāc mox ut patefacta ē et āno
tata ſic ꝛpe dn̄s dux p̄ns exhorruit deteſtatusq̄
ē ut diceret dn̄s de regio ſāguīe · diabolus īquit
michi p̄ſuaſit ꝛ ſi mors īuſta fuit · ſit iuſtifica
tio peior · ſit defenſio iuſtificatiōis peſſiā cōſequēs
ē Vincat igitur vos non ego ſed veritas · ſed ratio ꝫ
pietas ꝓ ſalutē aīarū vr̄arum et ꝓ illā quā vos ex
paueſcere ac refugere ꝺueīt penā errantiū ꝓ illā
demq̄ ſeueritatē ſentēcie ā xp̄ianiſſim⁹ ꝛer frāc⁹ꝛ
ſup̄m⁹ nr̄ dn̄s cōīs ꝓ lr̄ās patētes ſuas credite dice
ti · hīs oculis vidi hīs mān⁹ palpau eas dānat
hūc libellū tāq̄m īuriosū regie maieſtati ſue · mā
datiq̄ pleni defendētes illū pena crim̄ tali debita
q̄ qualis ſit nō latet vos ſcio · et hec cōlubeat tēpora
lis pena ſi nō rethiere ſufficiat canonica uel eterna ·
Tandē ego ꝛpe reuertor ad vos p̄res orthodoxi ſuppli

ãis petẽs et obtestans ꝙ desideriũ illud quod hñt re
uerẽdissime ac deo amabiles ꝑmtates vẽe ad salu
tẽ aiarũ ad extirpationẽ errox et correctionẽ erra
cũ ꝙsi aꝙ mouet illa ezechielis ỹmo dei p ezechi er
pauescenda horribilis tuba ã peũcũ in erroribꝰ et
pctis intonat sanguiẽm a speculatore muto requiri
tollatur ꝙ iudiciale hui⁹ sacrosti consilij sm̃am li
bellus iste famosissimꝰ mortifer et hereticalis et e
radatur meõria eius a pplo xpiano Ut aꝙ eãa mẽ
branas occupat ut aꝙ legẽtes et audiẽtes sua cõtagio
ne fedat mficat cõculcatiꝙ Hoc i recessu suo ãsuut se
remissimꝰ rex romanox Supest cedula patẽs cui sigil
lũ suũ inpssũ est et aꝙ pisꝰ egerit fame vox ĩsonat
Hoc ipm petit hoc suader hoc obtestat xpiaissimꝰ
rex frãcox hoc pdarissiã pisien vniũsitas et aliꝙ
plurim Hoc nos postrẽo hũules sui ãbassiatores sup
plicãb⁹ votis exoram⁹ ãtenꝰ in hoc adiutores dei sitis
dãdo regi iudiciũ et iusticiã filio regis sequẽdo uestigi
a xpi qui ad hoc veit m mũdũ ut oues errãtes ad
se reducęret Hic itaq; de pus errãtib⁹ si nõ obdurni
erit si nõ in errore cepto ptiãces qd absit extiterint
dicetur ex sentẽtia illud de epla dñice curretis Cratis
aliqñ sicut oues errãtes sed nũc cũsi estis ad pastrẽ
et epm vrax aiax Ad hoc aꝙpe tendit oro ꝙposita vic
theniatis deus iu t r da et iust fi regis Termabi⁹
in hoc ꝑmã pntis act⁹ partẽ veliq p lãuram litterax
ãgrundã et cedularũ quantũ audire placuerit finiet.

Finit ꝙposiao

Et tūc postmodū dñs Cācellarius pisien ac magis
tri Jordan⁹ morim Ḡ puchi nepotis et p de versail
les ābasiatores p̄fati xp̄iāissmi frāc̄or regis et eius
nomē p̄duxerūt coram toto consilio generali et i mam
bus p̄nōrū ianuen sub custodia consilij tūderūt lr̄as
et alia munimēta subsequen cōp̄etⁱᵘᵉ mstrumēt̄or
ab ōmbus p̄nōrys et nōrys de et sup ōmb⁹ dictis
datis et p̄testatis.

Dño quendā paruū sexternū papireū cōtmentē tres
partes p̄ncipales In p̄ma ponebāt 6. conclusiōes
theologice cont̄ p̄p̄os magist⁹ Johis pui et doctrinam
in eadē contentā et incipit quia ex patētib⁹ ꝛc
In 2ª erāt 8 regule sup stilo theologico tenēdo in
condēnatione errorū cū certis req̄sitis et incipit sup
ōia vigat veritas In 3ª erat breuis cedula petitiā
examinatiōis faciende de deliberatiōe q̄or ordinū me
dicanciū sup nouē assertiōib⁹ ꝛc et incipit Attendēs
xp̄iamssim⁹ ꝛc cui⁹ q̄ternus magna pars fuit tūc
lecta et sp̄eluter requesta

Itē magnā regis litterā patentē sup condemp
natione dicte p̄p̄ois magistri Jo parui et incipit
Regia maiestas nostra

Itē quendā magnū q̄ternū papireū signatū si
gnis duor nōriorū contmentē p̄p̄os m̄ Jo pui

Itē mstrumentū aduōtionis dom̄i Cancellarij
pisien sup p̄p̄oe p eū ex parte vniuersitatis pisi
alias facta coram rege frāc̄or.

Itē cedulā papireā cōtmentē appellatiōr a iudicib⁹
fidei sup publicatiōe votor ꝛc

Item tam patente viuerf piſi ſup approbatione ſententiarū dñi epi prien piſien

Item quenda quaternū papireū in quo cōtinebat deliberatio frm de qr ordibus mendicantiū ſup nouē aſſertionibus

Incipit tractatus de cōsideracionibus quas debet habere pncepꝰ.

Claro eruditori et confessori seremissimi pncipis dñi karoli septimi gracia dei frācoꝝ regis Jo de gꝫ salutē et ad pfulgidū sapiēcie culmē plē regis mclutā prouehere Si laudabilis et meritoria ē pueri cuiuslibet eruditio ad religionē et virtutes cū stulticia colligata sit in corde eius sensus qꝫ et cogitacio pna sūt in malū quis nō videat qꝫ laudabilioris supmodū meriti sit hoc agere in filio regis q̄ regnaturus et gubernaculū seu clauū classis totius reipublice moderatuꝰ expectat Age itaqꝫ qđ agis vir ornate nō deerit peticiōibꝰ tuis mea quo ad potuerit sedulitas En opusculū triū dierū susape q̄le tu puto q̄sisti cōplectēs in se cōsideratiōes seu meditatiōes aliq̄s ex pſona pncipis nōiati que tecū bn valere desidero q̄m in salute eius nra reponitur Vale ergo et circūsonātes procelloſe curie fluctus tu ex sublimi ratiōis arce vel specula tuaꝫ ex alta rupe imperturbatꝰ circūspice.

Explicat plogus

Pma particula in q̄ ponitur oratio pro recognitione proprie condicionis et graduū actione. petendo sapienciā ex verbis salomonis

Rex regū dñu benigmissime pncepꝰ pa

cis p quē reges regnāt et m cui⁹ manu sūt ōnia
iura regnoꝝ. Deus vnus m trinitate pſone cū pre
et ſpū ſancto mitū et finis cui⁹q; rei creator et a
mator generis hūani atq; ipſius poſtq̄ pierat
miſericordiſſimus p paſſionē tuā reparator deus
miſericordiarū et totius conſolatiōis deus meus
et rex meus Recordor obſecro i gratā actiōe q̄ ad
modū liberaliſſimo ꝓuidētie tue dono ſapiētiſſiō
ꝓuidētie tue conſilio dignatus es formare me por
tionē aliquā creature tue cū nō eſſet et educere
gementē et nudū ex utero mris mee ā calle tue
dans poſtea renaſci denuo felicius m gremio eccle
ſie ſpōſe tue mris ōmipie viuēciū et hoc p lauacrū
regenerationis m baptiſmate facies de filio ire
filiū adoptiōis et gratie p infuſionē ſpūs ſancti
m fide ſpe et caritate cū ceteris virtutib⁹ et donis a
aiam meā emanātibus atq; firmātibus. dediſti pte
rea mihi pupillo et aduene tue m loco peregrina
tōis huiꝰ velociſſime trāſeūtis corpuſculū vege
tū et ſanū cū integris ſenſibus ad ſubſeruiendū
aie aptū ſuiipſius pro cōſecutiōe finis ſui m diligē
do te ex toto corde tota mēte totaq; virtute p obedie
cia mandatoꝝ tuoꝝ Origine inſup tribuiſti regale
atq; clariſſimā uxta nomē magnoꝝ q̄ ſūt in ter
ra et ſecundū fugitiuos ſeculi peritis honores. dedu
cēs ad me iuxta ꝓlogeniture ꝓ regnādo tandē ſuc
ceſſiōē legitima apud xpianū ꝑplm frāne. q̄ tibi ē
inter ceteros cultu quodā ſacriore dicatus. Et q̄bus
licet meritis meis talia tūtaq; ſup ceteros hoīm con

sodales et frēs meos. Tu scis dñe deus meus et rex meus qm ex sola dignatiōe mīsericordis gre tue fra quid meruissem dū non essem vel dū mfans essem. Et ecce nūc put confitebatur tibi rex salomō pacificus quondā amabilis tibi et sortitus aiam bo nā ego sū puer paruul⁹ et ignorās egressū et mtro itū meū. et seruus tuus ī medio ē populi quē e legisti populi mfīti et qui dinumerari nō pt et supputari p multitudīē. Dabis ergo seruo tuo cor docile. ut possit iudicare populū tuū et discerne re inter bonū et malū. Quis em iudicare pt po pulū istū pplm tuū hūc multū. Deus ergo pm meox et dñe mīsericordie qui fecisti ōmia verbo tuo et sapiētia tua cōstituisti hominē ut dominare tur creature q est a te facta vt dispoāt orbē terra rū in equitate et iustitia et m directiōe cordis iu dicū iudicet da michi sedū tuarū assistricē sapi entiā. et noli me reprobare a pueris tuis qm ser uus tuus ego sū et filius ancille tue homo mfir mus et exiguu tēporis et mīor ad mtellectū iudicij et legū. Et si quis erit cōsūmatus mter filios ho minū si ab illo fugerit sapiētia tua in michilū cō putabitur. Tu autē elegisti me futurū regē popu lo tuo et iudicē filioz tuoz et filiarū. mitte ergo sa pientiā de celis tuis scīs et a sede magnitudīs tue ut meū sit et meū laboet ut scā sp acceptū sit aput

Za patriarcha cōtinēs cōsidera cte semp Amen tionē exhortatoriā suuipsius velut ad aiam suā vt se statuīq; suū recognoet

Aduoca nūc teipsā o aīa mea ad ymaginem dei facta aīa p̄ciosa xp̄i sanguīe redēpta Constitue te cor̄ā oculis tue cōsiderationis in lumīe traciones et catholice veritatis dū ad p̄ns sola es· dū nō circūstant nec mturbāt concursus populares Confabulare modo tecū in secreto talamī tui interrogās temetipsam q̄ tu es et ad q̄ facta tu es Quid te agere quo tendere cōueniat Cum si te conditionēq; propriā nescieris vt regas te et saluos te quid proderit tibi si uel alia cognoueris vel texeris Actuetu bñ est satis quoz moneo· sed respondē p̄ q̄ dicis de te aīa mea· Quid vides· nōne tu oculi tue considerationis hac illacq; circūuolutis vides q̄ tuor regna· vnū sup̄ te ad qd̄ aspirare· aliud circa te qd̄ honorare· ꝛ· intra te qd̄ moderari· ℓ· sub te qd̄ tueri posita es Magnū profecto magnū valde negociū arduū difficile ymo sine adiutrice gr̄ia dei impossibile tibiipsi si vigilāter attenderis cōmissū e Nullus p̄terea tibi demaneps tibi dissilendi nullus negligenter agendi ~~relinquat~~ locus relinquitur o aīa mea ne p̄eas ab hoc regno quadruplici sed toto virili conatu tendas ad regnū celeste sup̄ te colas regnū ecclesie int̄ te· imo doceris regnū p̄sonale int̄ te· p̄tegas regnū tēporale sub te O te felicē ēternāq; beatā si hec ita pegeris si sub rege regū dnō ih̄u xp̄o taliter regnaueris Vides itaq; regnū celoz sup̄ te illud em̄ tibi purū fidei lumē ostendit de quo tāta gloriosa p̄ os loquitur p̄phetarū et apostolicū q̄ nec oculus vidit·

nec auris audiuit nec in cor hois ascēdit q̄ ꝑpara
uit dñs diligentibus se Ad in igitur te totā ad
hoc regnū dei p̄mo q̄rendū et iustitiā ei⁹ extēderis
ut cetera oīa adiciātur tibi Illic patā tua ē · illic
portus placida mañes q̄ete Illic triūphalis aula
quā incolūt ciues sōr et domestici dei p̄es tui et
consodales futuri Ad hoc em̄ condita es ut post ā
gustias p̄nas exilij illic cōregnes meterno Dñi
aut hoc olim sed obscure nimis affricanus ille sapio
qui bñ regentibus rē publicā certū in loco celo lo
cū dedicatū esse testatur vbi terris mortui viuūt
Hūq̄ non hoc regnū assidue postulas dū p̄ceptis
salubribus monita dicas Adueniat regnū tuū Vides
cursū alterū regnū iuxta te qđ q̄ te ad exēplar
huius p̄m constitutū ē appellat ipm frequēter ver
noster ihūs regnū celor · nā et iohānes vidit eccle
siā q̄ descendentē de celo · et moyses archā testamē
ti figuratiuā huius ecclesie fabricauit sicut in mōte
sibi mōstratū est Hanc honorare hāc te colere · ab
hac legis p̄cepta totūq̄ tenorē pie religioseq̄ te
gnādi suscipe necesse ē Ad em̄ aliud ē regnū hoc
ecclesie nisi domus dei et porta celi p quā portā et
nō aliā si qs introierit saluabitur Ita tamē si me
mineret se militare debere nā ideo militās dicat⁹
q̄tm⁹ tandē regnū illud supius is qui bñ certauē
rit triūphator irrūpat Audi demū quo pacto ma
trē hanc ecclesiā q̄ te regenerauit in xpō posita es
honorare Honorē inquit sc̄ptum sat̄ habebis mēri
tue in ōmbus diebus vite tue Et iterū · ne dimit

tas aut legē mris tue · nā est maledictus a deo q̄ exas
pat matrē · Vides ꝓterea regnū terrū mt te te sic
loquitur xps dicēs · regnū dei mt vos ē & quo plior
cōcordat sentēcia q̄ se regere maxim ē impiū Et
q̄b illuc rex sub deo statutus ē Vtiq; ratio libera de
quo dām est ab vno sapientū si vis oia tibi subnē
subnēte te ratiōi tūqm regi · Cui sūt militātes et
cōsiliarij · plāe virtutes ipe interiores tā mste q̄
acquisite Quos demiq; dicemus in hoc regno ser
uos · nimirū sensus ipsos corporales visū audi
tū gustū olfactū tactū et ipm cor Pvertitur ergo
istud regnē si dnantibus tyrānice mēbris corpo
reis ratio maledicta subseruit Si ꝓterea pro vir
tutibus vicia sediciosa succedūt vt si prudenciā
consiliatricē optimā vincat malicia · si cōtinēcia
ā luxuria iugulat · si fortitudinē ignauia vel
temeritas enecat · si iusticiā demū inīstas de iu
dicij trono deturbat Vides ad postremū o aīa
regnū q̄rtū sub te regnū s. p̄dariss̄nū frāctor
cū suis appendēciis · cui ad te regnē hereditaria
successione deuoluitur Constituit autē sub te
regnū istud in subiectioe debita triplias status p̄n
cipalis · status vnus ē militancū · alij detrac
tyburgensiū Et hec tplicitas nōne cōgrua signa
tione figurat in tplici liliorū flore aureo scutū
tuū qđ celico nitore fulget ornancū Habes il
los de p̄mo statu tūq̄ brachia fortissīa ad corpus
tuū mnsticū quod ē regalis policia defendendū ·
Habes alios tūqm oculos pspicaces ad oīa dis

cernendū Habes teliquos velut pedes fixos humi
ad sustentandū Vbi placet attendere quia michi bo
rū membrorū dicere pt ad alterū opa tua nō egeo
Erubūt itaq; manus et pedes seseq; confundent
si desint oculi manibus vero debilitatis vel recīsis
quis uel pedes vel oculos tuebitur Collabentibus
autē pedibus vt reliquū ōne corpus rei publice
decidat necesse ē Asperisti puto o aīa mea mul
tiplex negociū te circumdās vndiq; simulq; cūpicto
si non ut regīna talem qualem decet temet habue
ris · nā tanto esse humilior atq; ad seruiendū prōp
tior quisq; debet ex munere quīto se obligatiōe
constrīct in reddenda ratione Quāobrē noli pūrī ne
gligere vel imīgta vel impia gratiā vocatiōis tue ad
quadruplex istud regnū noli te in odiosā tyrām
dē puerse detrudere · sed regnū pīmū desidera quo
michil beatius et hoc supī te 1m regnū glorifica quo
michil sanctius et hoc iuxta te 3m regnū ordina
quo michil honestius et hoc intī te 4m regnū sal
uifica quo michil fructuosius et hoc subter te ha
ens absq; ulla dubitatiōe qā de ōib⁹ hīs oportet
te reddere rationē s. ad gloriā eternā si recte feceris ·
sin autē horrēde et acto tepetim⁹ supueniet iterit⁹ qđ p
hibeat misericors et misericors deus tuus rex · q ē bndēs i s.

3ª particulam q̄ continet cōsideratio sup recogitatiōe piculor ex pdictis ortū habentiū

Gloriose rex celor magn⁹ et terribilis in co
silijs sup filios hōm et apud ōnes reges
terre · quo uolēte regnāt · quo nolente nō

ſubſiſtūt · neq; em̄ ſaluatur rex p̄ multam virtutem
Hodie ſiquidē rex ē cras moritur ſi iuſſeris Expa
uesco nūc uehemēter et totus horrore cōtremisco vidēs
et senāes culmē p̄ruptū ſtatus regij · quo me puerū
tuū ſublimandū aſſūpſiſti · Phibe dñe deus meus
dñe miſeriordiarū q̄relā illā dauitica a ſeruo tuo
eleuās alliſiſti me Siquit et alter ait · tollātur in al
tū lapſu q̄uore ut triāt Vrā q̄nto caſus alior tāto
caſus q̄uor Ve michi ve ſi collabi p̄miseris Collabor
vero cōfriā et confirmgar ſi me nō ſuffulſerit ungit
omp̄s virtus dextere tue Quomā ſi difficile ē corp̄
p̄riū et vnicū ſubordiāto regimīe ſubiacere ſ legibus
tatiōis · quēadmodū lamētatur aplūs vocē expiēcie
quotidiāe ſed mſembilis emittēs Ego mſelix homo
quis me liberabit de corpore mortis hui⁹ p̄pt quod ſta
tuerūt plurim̄ virorū fortiū ſeſe ſubducere ab om̄
altera domiatione ymo et ſocietate multorū Que
ē fortitudo quis ſenſus q̄ ſapiēcia in corpore puulo
atq; puerili vt ſpūale regimē atq; tēporale tot
hom̄ tot capitū tot morū tot ſentēciarū tot aduer
ſis iſultibus vndiq;q; pulſatorū poſſim vel p̄tegere
vel regere ſub vna patis lege Heu me Cur regm
et corone ſtatū quiuis deinceps aclamare felicē
audeat fortiſq; beate · q̄ tot virtutibus vndiq;
curarū flatibus tot naufragijs et p̄iculorū hoſti
liū p̄ellis cū diſcrimīe mortis nedū p̄ſentis ſed
eterne cognouerit expoſitū O corona ſpeciosa ma
gis q̄ p̄ciosa · plus expauescenda q̄ applaudenda ·
quis tuū pondus ferre poterit · q̄m tot hoīes po

mis suꝫ caput vnū Mirū si illud nō oppressēris et
opp̄mes sco mīsi supuenerit leuamē ex alto leuamē
a te deo meo et rege meo q̄ ut adiutor et protector
michi fias in salutē supplex oro Vos nīsup quos cūq;
deo prudente regendos acceptaturus sū uel accepi peto
p̄ce et obtestor nolite afflictiōes mouere Iuuet vn⁹
quisq; nō aggrauet pond⁹ meū Hic fideliꝫ consulat.
hic protegat viriliter iuuet alter in sollicitudīe domes
tica alter in oratōe deuota semet humiliet Quilibet de
maꝫ in officio sibi cōmisso vel accōmodato absq; ul
la reprehensiōe vigil agat Sum⁹ ōnes inuicē membra
inter ā caput sicut plus sicut influit motū sensum
et operationē inter cetera sic ad eius custodiā reliq̄
videmus sme vlla prauli ꝓpria cōsideratiōe ꝓtimus ex
poi. Quoq̄n si dissentim⁹ inuicē si nosmet opp̄mim⁹.
q̄ sup̄ē insi vt vniuersū regie polite corpus intereat
et ꝓpe oppugnatiōis mole ruat Auertat hāc insa
niā a nobis seruus suus ver potētissim⁹ sapientissim⁹
et optimus cui⁹ regnū et impiū sme sine p̄manet
in secula seculorū Amen

Quarta partacula in qua ostenditur quēadmodū lector ē vtilis et necessaria pro regēdo et loquitur p̄nceps velut ad aiam suā

Postulasti ia o aia mea mitti tibi sapiēcia
ā de celis scīs et a sede magnitudīs
dei Recte pfecto q̄m vana sūt hoīes in q̄b⁹
in quibus nō est sapiēcia Ceci sūt brutales sunt ipi quoꝫ ad ōne opus malū ōnemaꝫ casū
p̄cipites muemuntur Neueris tamē q̄a p̄sto est sa

pcia si bona fide et toto corde postuletur ab eo q̃
dat ōmbus affluēter et nō impperat Et qm̃ mulsi
bilis ē in natura sua mittit vnā ex ānllis cui⁹
nomē est lectio studiosa hec ōm eruditiōe plena
ōm genere librorū circūdata offert doctrinā bonam
ōmbus q̃rentibus sapiam p̄sertī si comes fuerit sororꝭ
ei⁹ pfunda meditatio vel attēta cōsidātio pdamat
utiq; si q̃s paruul⁹ ē veiat ad me Et ad regres locuta
ē eruditī qui iudicatis terrā Tenetiā virtutes ipe
comites tue mris modis et assiduitate cōuersatois
sue pfecerīt Et ut multis omissis q̃tuor tantū nūe
remus cōites huiusmodi huiusmōi approbatis papue
q̃druplia regno de quo iā audisti q̃ sūt oratio deuota
mstatutio sc̄a disciplia tēporā et iustitia moderā
attende q̃a lectio docet oratoꝭ q̃ deseruit regno celorū
vt acquiratur lectio docet mstitutionē sanctā q̃ de
seruit ecclesiastico regno ut stabiliat⁹ lectio docet disci
plinā tēperatā p quā regnū ꝫ⁹ p̄ solē moderat lectio
docet iustitiā moderatā p quā regnū tēporale et poli
ticū gubernat⁹ Despare forsitā potueras O aīa mea
si tali doctrine caruisses nūc in spem assurge scies
q̃a cū comitibus suis docebit lectio te de oīb⁹ si ut p
dictū ē coassūpta fuerit soror eius pfūda meditatio
vel attēta cōsidātio Hencio tamē ip nūc ultr vltra te
q̃ris o aīa mea vis assignī tibi quasdā industrias q̃
te docāt bñ vti lectioe studiosa Fiat Habeto p̄mia tua tibi
industriā ut sit bona librorꝭ electorꝭ copia Et
mī si gloriatur quilibet opifex i abūdancia mstru
mētorꝭ artis sue si placet multis ornatus vestiū

si plurīos delectat thezaurox mutus acervus oportz
lōge āplius placere tibi diuicias liborz loquētiū nobis
q̄ uolumꝰ et q̄mꝰ q̄ ipos etiā absentes etiā mortuos
vmo ipm deū cū angelis et sās ōibus facit misere
nobisq̄ colloq̄a sca et a lectione redire potes sep uelme
lior vel doctior Hic ptrea vitatꝫ maxie malorū ōm
sentina et mātrix ocio sitas de q̄ bene enūciauit qui
dixit Ociū sine lētis mors ē et viui hōis sepultura Et ihēꝰ
Ama sām sipturax et carnis vicia nō amabis Altera
subiūgitur industria ut quotidie certas horas p̄sertī de
mane ac sero loquatur tecū lectio te uel legēte vel audie
te Hec autē lectio papue matutinā cōuentionox erit de
euāgelio vel eplā diei vel de legēda sca cuiꝰ agetur
celebritas maxie si sermo defuerit Nec fuerit tibi
vereaundū si subnia videaris vel cōfessori tuo uel alteri.
cogitās q̄a nō sibi sed deo sed veritati sed cōi et p̄prie
vtilitati te subnicas Ultrā quox legimꝰ industria fu
isse apud veteres q̄ m cōuiuiis ad tibias egregia su
piox opa carminibus cōprehensa pāgebāt quo ad ea imi
tanda iuuentutē alacriorē redderent Quod laudās
valeriꝰ actor huiꝰ hystorie p̄clamat Quas atheas
quia scolā q̄ aliemgēa studia huiꝰ domestice disciplie
p̄tuleri? Nec p̄trea lectio modulata nōne cōpesceret
varios et mōditos tumultꝰ ne dicamꝰ i detractiōibꝰ
et maledīs Nec fama quox vtinā de frācie regno aput
alias natiōes gloriosior esset ferē adhuc aput iditū
ducē borbonij huiꝰ disciplie clax decus obseruari Et
p̄fecto domū tuā o aīa mea domū regiā decet sācti
talis m q̄ michil obscenū michil impudicū michil mox

dmatū michil sacrilegū michil blasphemū michil nō
seruū disciplinatū et sc̄m videat audiatur cōclametur
Alterā rursus addam⁹ mdustriā ut frequēter eaq̄ uel
visa fuerīt tōducant ad mores velut ex sitibus similia
et ex figuris figurata notent Exēpli grā· q̄us habe
re tuūcam decorā· mūdas man⁹ splendidū nitidū ser
uos obedientes artulos blādientes Curaueris hec ꝓpria
nalia morū ornamēta· habeto vt tuūcam virtutū dec
rē· hēto nuptiale caritatis vestem ne renitaris cōfu
sus a nuptijs· mūdas quoq; opatiōis man⁹ tene hec
tibi ꝓnde cōnubiū iuge spūaliū sicut a subdita tibi
creatura vis fieri· nūq̄ tibi mhūc modū decerit libri
quos legē fas habes nā ꝓpt libros sc̄pture noīat
mūd⁹ iste totus liber nature· sicut ī temet reties libū
cōscīe Iuē aut⁹ mscriptoz te noueris fiālit iudicādū
Vnūcia vita cuilibet viri iusti et prudētis liber ē ex
emplaris· ī quo legere ē ex multu ex gestu ex vnūsa
cerpis cōpositiōe mores bonos In malis vero ꝓtra
riū Rursus oīs mstitutio ecclesiastica in vestime
tis mīstroz et ceteris ornamētis liber ē mstiorū
sensuū plenus Postrēo cognoueris et alta mēte re
cōdito q̄ ad pfectā sufficientēq̄ sapiaz ꝓ regno q̄
duplia mēdrato nulla vnq̄ te lāo vl mdustā vel
cōsiliū ꝓpā deducat· q̄n egeas assidue mutua cōsi
tiōe familiariū cōsiliarioz tuoq̄ grundā vocaliū
nā ubi sal⁹ ubi multa cōsilia Sit autē cōsiliarius
fidus ī ꝓmis deo et tibi· nā qui deo neq̄ est cui bo
nus Sit ꝓterea caritatiu⁹ pacīes benign⁹ q̄ nō
sit ābitiosus nō mflet nō grat q̄ sua sūt sed que

cōia Dit verax m vbo · cōstās uditio · secretus ī
cōmisso sit doctus et exptus m hijs q̄ petūtur · qm
aulibet expto m arte sua magis credendū ē Anti
quus nsuꝫ m quibus maior sapīa et prudētia cer
cior ppt̄ expīētias multiplices doctes optās repit
Esto cū talibus assiduus · vitās p̄uoꝝ et stultoꝝ cō
sortia · quoꝝ colloq̄a cauerūpūt bonos mores · et ipis
acq̄escere Quid em̄ minus tolerabile q̄ si vniuersā
rē publicā vna vm̄ sentētia p̄sumēt p lubitū versa
re reuersareꝫ · cū verissime dicat canō qd̄ ōnes tā
git ab ōmbus debet approbari Ab ōmbus itellige
vel a maiori ōm sapiorūq̄ cōsilio Regna quippe
sicut et respublica nō tūtūmodo sūt regū sed ōm
sub eis · fatem̄ tamē q̄ alio et aliomō Ad vnū tā
tum cōis sufficiētie et pacis cōmodū vt vniuersa
cōsilia et opa ꝝ referātur necesse ē Crede q̄a nichil
ē qd̄ ita stabilire p̄t regnū q̄libet vel spūale vel ec
clesiasticū vel tēporale politicū q̄cadmodū si as
sumāt̄ in cōsilijs et officijs atq; dignitatibus q̄
les descīpsim̄ amatores boī publici · nā ubi defuerit
amor iste leges q̄ tūlibet multiplicate et optīe nō
tantū nō prosūt sed ī arma negocie cōuertūt · ppt̄a
ve ve pficētibus tales amātes sepes · aut q̄ ut p
ficiāt̄ suadēt vel extorquēt Demiq; sicut expsti
ora sapīaꝫ ex totis p̄cordijs tibi mitti a deo q̄ vias
tuas dirigat · ī quo cōsilia tua sēp̄ pmaneāt · cuiꝰ
vnctio docet de ōmbꝰ mūdos corde Alioq̄n repbat
dñs cogitatiōes populoꝝ et repbat cōsilia p̄ncipū
cōsiliū autē dñi manet · qd̄ mi sequēs nō erra

bis Inseq̃ris autē nūq̃m melius q̃ colūbina simplicis et pure orōis pēna fretus p quā volabis ad eū et re q̃scas salua facta a pusillanimitate ips et tēpestate fiat fiat Quīta particula in q cōtinet cōsideratio sup habendis libris pro lāone studiosa

Edocta es o āia mea quēadmodū lectio studio sa doctrie diuīe dei tuiq̃ ānulla sapiēcie lec lāo libris vtitur et nutrit electis dū venenatis hereseū et errox et spurciciarū sordibus careat Tales ornamentū et thezaurū et p̃fectū tuū iubeas aggregari nedū p te sed p cōsortibus tuis nec ut studiosa multitudie te p̃graues sed varietate delectes Demq̃ magnificētia regalis q̃ p̃fusa ē tuens ni vebus hūitibus mino utilitatis· attende q̃ p̃fusie esse debeat in cō stitutōe bibliotece librarie cuiusdā domestice vel familiaris et q̃ portatilis esse possit velut altera q̃dam archa testameti p desertū huiꝰ mūdi Subscribūt igit velut in cedula libri quos necessarios habeas Celia p̄mo biblia p̃serti quo ad hystorias et documēta mea Itē postilla de tuna q̄ lrē magis heret Itē tractatus de vicijs et virtutibꝰ in latio Cregis Itē ītatus de vicijs et virtutibꝰ in gallico q̄ dia sūma Itē martirologiū sōx q̄lis ē caput carthusien Itē legēde sōx et vite p̄m et spedīm hystoriale vīcēcij Itē meditatōes et orōes deuote ut augustī āselmi bernardi et aliox Itē collectoriū quorundā opusculox ī gallico nup editorū de p̄ceptis dei De examie cōsciēcie De sāa bīn moriendi De contēplatiōe De mēditatiōe āie · Sermo de

passiõe xpi q̃ maput ad deũ vadit Sermo de mortu
is ſcã ergo et ſalubris cogitatio
Itẽ exhortatio de tplia vita regis. viuat ver de ſcola
mſtica ſub metro Collatio exhortatoria ad pacẽ fiat
pax Collõ exhõria ad iuſtiaã et cõcordiã Jurdcõm
eccleſiaſticẽ et tporalis et quedã alia
Itẽ liber egidij de regimine pncipũ
Itẽ libellus de q̃tuor virtutibus
Itẽ yconomica et ethica et politica ar. tr̃ſlatẽ i gallicũ
Itẽ valerij maxi. et frõtin. de stratageãtibus bellicis
Itẽ ſaluſtius
Itẽ vegecij de re mlitari tr̃ſlatus
Itẽ bocaus de cõſolatiõe
Itẽ ſeneca de clemẽcia ad neronẽ
Itẽ vulgati autores Catho Theodol. Eſopus cũ ſimi
libus tr̃ſlati
Itẽ liber de ſpera tr̃ſlat. p aliq̃li cognitiõe phicaliu.
Itẽ cronice fracor
Itẽ titus liuius
Itẽ ſuetoni. de xii cæſaribus
Itẽ augſtini. de ciuitate dei tr̃ſlatus et expoſitus

Decta particula in q̃ ponit oratio cõpletes breuiſſime pũcta mẽ religiois xpiane

O ſapiẽcia q̃ ex ore altiſſimi pdiſti attingẽs a fine uſq; ad finẽ foetiter. ſuauit̃q; diſpo nẽs oĩa. veni ad docendũ nos viã prudẽtie
Ne te flagitat puer iſte puulus ignorãs egreſſu ſuũ et introitũ. ſtãs in medio populi infimti et q̃ dinũe tari nõ pt̃ eſſis ergo iugit. puero tuo tu ſapĩa dei

p̄ris ih̄u x̄pe docēs mtrno et vnaca afflatu sp̄s
tui sācti · qā msi te apiēte sensū nulle mtelligūt
sc̄pture nulla lectio profiaet · Solus q̄pe dignus
es apire librū et soluere signacula eius q̄ salomo
m dudū et dameli pueris mtelligenciaā q̄ pphetis
et aplis vdcotis sapiam mfudisti · Assit mihi co
mes cōtinuus āgelus tuus q̄ ad mea vniuersiq; te
gmi tui x̄pīanissimi custodiā deputatus ē · dono
tuo · ptegat ipe semp ne p̄ualeāt mia · Assit et il
la regia celor gloriosissia mater tua cū btissimo
dyomsio et ludouico ac ōibus scis regm celestis q̄
hostiles cēs msidias et assultu potēti virtute de
pellant · Da mihi puero tuo bemgnissime ih̄u fidē
et mtegrā et viuā de collectis credendis ī sȳbolo
Credo ī deū ⁊c Et reliqua q̄ sub duodeārio articulo
rū cōtinetur · quor veritas tot miraculis tot reue
latiōibus tot testiōnijs martiriū tūta cōtentor va
tionabilitate pbata fulciaq; cōsistit vt īsana sit p
sūptio nō credere et nolle redigere ītellectū m obse
quiū fidei sub te deo nro q̄ potēcior absq; vlla cōpa
tatiōe atq; sapiēcior es q̄ mtelligē valeam · cui sis u
lud quo maī excogitari nō pt · Da simul obediē
tiā pmptā ad tua decē p̄cepta oli digito tuo m ta
bulis duabus lapideis Quor sna ē ·

· vel cole ·

Vnū credē deū ner iures vana pijm
Sabbata sāctifices habeas in honore parētes
Nō sis occisor fur mechus testis iniquus
Vicinq; thorū tres q; caueto suas
Et hec p̄cepta decē · tria carta te deū · et septē carta

pximū cōplexa ē euāgelica breuitas sub hys duo
bus in q̄bus vniūsa lex pēdet et ꝓphete · diliges
dīm deū tuū ex toto corde tuo ex tota mēte tua ex
tota aīa tua et ex tota virtute tua et proximū tu
ū sicut teipsū · Addidisti ꝓceptis cōsilia in lege tua
noua ut de dilectiōe mmoz nō reddēdo malū p
malo et reliq̄ q̄ ingit q̄ secundū ꝓparatioz animi
et nō semp p opis exhibitionē vemūt obseruā
da · Docuisti rursus orare nos te pātem nrm celestē
sub petitiōm septenario in cōe dīca cōtra septē
pcta mōrtia q̄ sūt superbia ira īuidia accidia aua
tia gula luxuria · Aduersus q̄ p purgatiōe et or
natu nro cōtuliſti virtutes septem tres theologicas
īmtētes tibi soli q̄ sūt fides respectu veritatis ·
spes respectu potētie caritas respectu bonitatis · Et q̄or
cardīales prudentia tēpantia fortitudīmē iustitia ·
Quibus in pria septē dotes correspondēt fidei visio ·
spei tēao caritatis fruitio quo ad aīam · dar itas
prudētie tēpantie subtilitas fortitudīm agilitas ·
iustitie īmortalitas quo ad corpus · Cōuīxisti pte
rea virtutibus istis septē dona tua q̄ sūt pietas
timor scia fortitudo cōsiliū intellōs et sapia · Septē
quoz btitudies eleuates nos ad pfectioz nuerasti q̄
sūt pauptas spūs mititas luctꝰ esuries et sitis iusti
cie · misericordia mūdicia cordis et pax · mi · Mise
ricordie vero opa alia sūt corporalia septē alia sep
tē spūalia q̄ duobꝰ metis cōplexa sūt · Collego poto
cibo tego sano visito cōdo · Corrige dui tela doceas
solare fer ora · Amplioꝰ vero cōstituta sūt p te dīm

et redemptore nostru sep te sacmenta Baptism ad vitā spūs cōtra origmale pctm Confirmatio ad robur fidei Eukaristia sac sume venerāda et colenda ad nutrimentū spūs Pemtcia quoz habes tres partes q sūt contritio cōfessio et satisfactio cont pctm actuale Matrimoniū msup ad filioz ppagatioz p cultu dei · ordies sac ad iherar chicā ppli xpiam sāficatioz Extrea vnctio cont egritudmē et pctoz venialiū cōtagioz Ad aurista cora te dmuerat puer tuus bōe ihū · dimue tut ea sane ut nō pemt sit imese largitatis tue · mgtis vt ptrea salubres fructus q sūt pax gaudiū cū teliquis mde papiat te dnāte que exorat Reuelasti igitur q credendū · iussisti qd agendū doce qso magis et magis qd reuelas adiuuās intredulitate mea et dn qd iubes opari · Da scire posse et velle cū gra tua ad gloriā maiestatis tue et salute ppriā ut tandē sepat ab hijs q a sinistris audituri sūt horredissimā illā sntiam Ite maledā in ignē eternū · qa s misericordie opibus caruerūt · collocat puer tuus a dextis audituru cū ceteris electis tuis et misericordib ioāudissiaz illā voce · venite bndā patris mei capite regnū qd vobis paratū e ab origie mūdi Amen

Incipit epla quid et qualiter studere debeat nouus theologie auditor

Stimulant me pluries tū cogitatio mea mīnus forte sobria tū familia ris amicor suasio qts ex auditis lec tis a et mītellectis qđm electoria cōse vendo ceterox vel eruditiōi vel edificatōi deseru rē Auerent mīquūt ex hac re studiosū otiū tuū imitaretur pcēssorū mdustā · cōsecraretur nomē tuū meōrie posteroz demq; fortassis nō pauca q mchil interī lāuti erāt in scīpta tua vel amore vel ex nouitate vt fit inadētes, pmde, pficerēt. Aluero modestior aliox sū me tapit cōsideratio · tecogito il lud sapiētis qm faciendi plures libros nullus ē finis · video itaq; tāta volumīa ab egregijs et sūm ingenijs atq; sapīe viris conscīpta · negletu mmē a plurimis, ita ut vix nudo nōie cognoscā tur. Video mīp et gemebūdus detestor vel igna uiā vel arrogantiā nostrā · smulq; cōsidero cuꝰ momēti essent q̄ntula cūq; scīpta mea · si pcellē tissima sic calamꝰ · Vereor pterea me idipm mī te vitiū qđ m alijs vehemēter īculpo Et q̄le petes hūt q̄ nescio q̄bus nugis meptissimisq; nou tatibus mēbranas et auditox pserti mexptorū mētes occupāt Implent eos sterilibus vtīq; nō pestiferis doctinarū lolijs et meōrie ventre nō a bis sed siliq̄s oneīnt. Agrū insup cordis spīns mseruīt pro frugibus Inciduīt quoq; lōres vel au ditores ī illud senece, necessaria nescīt qa supua cua didicerūt · Vera heu nimis hec esse recog nosces quisq; prius obseruare voluerit. O si

tandē respiscāt lāores talū vel auditores O si meliori
bus auspicijs post meptias hui⁹modi vertāt oculos
ad salubriora documēta. lugebūt affirmo sortē suā te
p̄ cōsumptū. quo tabulā aīe siue q̄ utilioribus iteri
pnigēa erat et vir adhuc siu exiguitate sufferta
ra quibusdā lēis m nullo pfuturis oppleuerūt nō dicē
dū erat deformauerūt Sed dicant. candē nobis
q̄ et ātiquis scribēdi lucnaā esse relictā. mserū in
sup esse causant⁹ vti semp̄ iuentis et nūqm muten
dis Hinc inadit m ōnes illud oratij de poetis.
scribm⁹ indocti doctiq; poemata passim. scribm⁹.
sed absq; pondere sm̄a. absq; nūero et mēsura
verborū. Est em illud qđ scribm⁹ placidū liberale
fluidū Scribm⁹ nō noua sed ātiq̄ nouiterq; ver
sando et trāsmutādo dū nra conamur effiere pua
redd im⁹ et mepta q̄ ne videlz iuxta uulgare fossa
torū veterū q̄ solida sūt nō tā reparatores q̄ demo
litores. q̄ pterea silēs illis quos nōt tereti⁹ q̄ ex bo
nis comedūs greas latias fecerūt nō bonas Dic
quidē exterpentes aut magis p̄ie lacerātes ex li
bris optīs et pbatis particulas ingēia tenduūt vo
lumia. obnubilātes et p incuriā scribendi legēdi
q; reddētes origīalia uelut supflua et mortua a
corde Vides m sm̄a lāuris dum pudet quēlibet
etiā maiores seq̄ q̄ facilis ..... lāurarū varie
tas īmmensū suaresserit. Porro q̄nto cōsulaus
erat vti bn̄ inuētis q̄ dū queritur iuemenda ner
ulla afferre. q̄neā subuertere bn̄ iā iuenta. q̄ nō
a loquacibus iuuembus leuiter q̄a ad pauca as

ſpiciũt enũciantibus · nõ ab argumẽtatoribus dya
letias · nõ ab ipbe ſordide pditeq; vuẽtib⁹ · ſed a ſãſſi
mis et exptiſſimis q̃ faciebãt q̃ docebãt ſolidiſſima
cautiſſiãq; tõitiõe fulata ſubſiſtũt · iuxta qd meõ
tandũ valde ẽ dictũ viri q̃ multa vidit legit atq; cõ
ſcripſit · buridanũ loquor q̃m egregij ſcpta ſua ſup
ethicã nigenuo pbemo fatetur ſe nouis ratiõibus
nequaq̃ adheſurũ q̃ntũcunq; apparẽtibus q̃a ab
illis pluries deceptus ẽ · ex ãtiquor autẽ dictis mu
q̃ preſertim moralib⁹ ꝑpt qd etiã dicat ariſtotil
6⁹ ethicor Oportet attendere exptor et ſenior vl
prudentũ enũciatiõibus nõ min⁹ demõſtratiõe
propter lñe em ex expiẽcia viſũ videntur pncipia
Reſpondẽs igitur reſpondebo ad cogitatiões meas
et ad amicor ſup nouor ſcptiõe exhortatiões Suf
fiiat interi michi meiq; ſimilib⁹ ſobria humilitate
vti bñ muẽtis Abſcedat oĩs põpoſa ſup ſolutis ac
togãta ne multiplicem⁹ loq̃ ſublima — gloriãtes
Et cõi ut ita dicerẽ mineruã contẽtemur Degitur
tritũ iter cõmodius plane et ab erroꝝ ſcandalor q̃
diſcrime remotius Tot habem⁹ ſapie ſalutaris fon
tes vuos · ne q̃ſo ãſternas diſſipatas fodiendo nos
caſſo ymo ſtulto labore fatigem⁹ Hortor veritatẽ
et repetens iterũq; moneo q̃s electiora examĩa
toraq; ſcpta cõpletum⁹ Eſt itaq; noſtra capacitas
nõ mõ finita ſed exigua · et q̃ ad tot libros utiles q
occurrũt euoluendos nõ ſufficiat Quoſdã m tiſitu
tapũ videam⁹ q̃ eos nõ penitus ignorare ſatis ſit
ut eis fiat vale ꝑpetuũ Alns p vices vtamur ꝑut

nõ

se necessitas dederit vel delectatiõis cõgruitas. Atue
ro quosdã familiares nobis assiduos aduocem⁹
et tãq; domesticos fidelissimos int̃ mẽtis nre cu
bicula inter secreta quotidianaq; colloq̃a iugiter
colloc̃em⁹. Si quis autẽ curiosius interrogare pgit
qui uel q̃les libri sunt quos alijs p̃ponẽdos cẽsuerī
Respondebo me vnã et absolutã responsionẽ dare
nõ posse. Varietas siquidẽ studencũ secundũ inge
niũ etatẽ et tẽpora aliud exposcitat et aliud cõsili
ũ. Hoc vnũ veritamẽ apli dicũ maneat apud
theologos alta mẽte repositũ qm̃ plenitudo legis
et finis ẽ caritas seu dilectio. Cũ igit̃ secundũ ex
igenciã finis cetera debeãt moderari · q̃q; plus
et ĩmediat⁹ edificat caritatẽ plus legatur meõ
cet⁹ ruminetur q̃s cũ intellectus refectiõe m affec
tus vbi vtiq; plus ẽ meriti esca sapie hoc ẽ sapi
de scie sicut adipe et p̃iguedine repleat. Ad hec
autẽ dimoscendi soleꝛs sit theo⁹ nou⁹ auditor co
sulere vnũ e multis cui⁹ sibi doctrina mores fama
q; cõplaceãt q̃ longo multoq; viuẽdi legẽdi ac
bene viuendi exercicio dcere faciliter possit quã
ãpleti doctrinam interrogãtes studiũ mores q; de
sideꝛet siue p parte illa theologie q̃ inter scolasti
cos magis vertitur · siue p illa q̃ legẽtis mores
edificet regulet et cõponat siue p illa q̃ p̃dicatib⁹
cõgruit. Hec autẽ ita sũt nõ usq; q̃q; dispatã quib⁹
quotidie et si nõ equaliter tamẽ vicissim et ali
qualiter deberet verus theologie discipulus exer
ceri · qm̃ p̃mũ sine 2⁰ inflat et inquietat. 2⁰ sine

ꝑmo acumẽ mgrem̃ suffragãs et reſoluẽ nõ admiſ
trat· Ter̃ demũ ſme duobus reliqs ſepe nõ tã eru
dit alios q̃ faſtidit et ꝓpitat· Ad ꝑmũ iuuãt
exẽpli gr̃a queſtiões doctoꝝ ſup ſm̃as et ꝑſertim
illorũ qui puruus et ſolidus conſcripſerũt Int̃ qua
les meo iudicio dñs ãtiſiodoren· bonauẽtura et
durãdus vtiq; reſolutiſſimi numeriñdi videntur
Excellit quidẽ in ſuis quolibet de gãdauo· excel
lit ſcõs thõs 2a 2e· excellũt multi recẽſiores in mul
tis in quibus hoc vnũ mihi placet q̃ pure phi
ſicalia aut methaphiſica aut qd̃ ãplius pudet
logicalia ſub termiis theologicis ĩuoluta miſ
cuerũt Preterea ad 2m et ꝑſumpto uel ꝑſuppoſito
pũo ſpectãt hyſtorie ſacre in quibus fit tante vi
uenciũ cõmemoratio vt dyalogus gregorii· eccle
ſiaſtica atq; tripartita hyſtoria· collatiões et vite
pr̃m· cõfeſſ augustini et ſacre ĩpius aliorũq; medi
tatiões· diuina tethorica guilli piſien· legẽde ſcõꝝ
et ſmilia in quibus ẽ ardens lectio et ad virtuo
ſos impetus capeſcendos veheme̅ter extimulãs·
tãtũmodo pius nõ elatus ꝑſtet inſtructus· vbi ſpe
culatiões altiſſimas pulcerrimas atq; ſalubrimas
ſubtilis ſi ſimplex fuerit ſtudioſi oculi inuent
Et errãt ꝓfecto q̃ iſta tãq̃ tudiora et fructua di
cãt obſtare ſubtilioribus cognoſcendis· dũmõ
tẽpore ſuo et me̅ſurate retractent· Spectãt michi
lomni ad hec miſtice diuinarũ ſcripturarũq; expo
ſitiões ãgles apud celebres ſãctiſſimosq; doctores
pluriũ ſunt· ãgles apud gregoriũ in moralibus

et pastorali · ales apud bern sup cantica · apud ve
nerabilē richardū in suo de ꝓtēplatiōe et alijs opi
bus satis nūqm admirādis ales apud gt presiēn
qui mitto ḡtoq; opifico speculatiuā aī suis mo
ralib⁹ absq; cōfusiōe prmisauit Ceterū scriptis
gentiliū se nō tradere sed comodare et ea velut
pegrinādo paurrere nequaqm mꝓbaueri tūꝑ
copia sentēciarū moraliū tū ꝑ stilo et ornatu ver
boꝝ tū pro poematū et hystoriarū ꝙlicūq; pica
demū pro oblectamēto quodā ex varietate lectionis
qmq; et in sacris doctoribus ut i augustīo de ci
uitate dei i oroſio in hieronimo lactancio et simili
bus ista abundāter ner minus si nō plus utili
ter iuemenda crederi Rursus quodlibet triū
ex p̄dictis aliter et aliter tractandū est p̄mū dis
putatiua inter cōsonos disputatio robur sumit
disputatioꝝ intelligo nō ꝓteruā nō cerui cōsā nōa
marā nō ꝓtinaci aīo sitate tumultuante sed mo
destā qualē esse decet veritatis iquisitionē q̄ acu
et et exacuet igenium · q̄ studiū tenouet et inflam
met q̄ stabiliat quoꝝ veritatis positionē falsita
tis oppositiōe patefactā · Hinc fit ut nō extimescat
studiosus ecā in ꝓpatulo defendere qd̄ secretius
se bn̄ didicisse cognouerit Atuero ꝑexigitur iꝰ
si pfia debeat secretū silenciū sepositū interi ab
ōm turba nō solū hoīm sed solliciatudis et aure
tēporalis ymꝰ a pori studio vacare tuc necesse
ē qm̄ sano quietē aīo prestare nequit qui loquit
Tuc mēs clauso sup se ostio ad ea q̄ legerit

discat affectare ponat sibi q̄ terribilis de⁹ sup filios
hom̄ · q̄ severus impijs et electis miserator Con
descendat eternitatis speculā vnde videat ei sapi
entē q̄m vanitas vanitatū et oīa vanitas ¶ Nō discurro
p pluriā q̄m sapida eor q̄ dicta sūt lectio docebit
de ōmibus Addā exptus q̄ michil ferme q̄etis mētis
et contēplatōi plus insidiosū michil ita p̄iosū sciē
tei tēporis s. consūptiuū michil postreo pfectōi scō
lastico⁹ aliūde pbator plus obuiās quem admo
dū colloq̄a nō solū p̄ua q̄ corrūpunt bonos mores
sed illa eaā q̄ supflue diuq; ptrahunt aut sup tu
moribus uulgo volutātibus · aut sup iudicijs plu
rib⁹ et ineptis fabulationib⁹ aut sup cōtentionib⁹
hom̄ in aduersa tendentiū et similibus quibus
a mane usq; ad vesperā ymo p̄funda plerūq; noc
tē dies sensim atteritur p q̄ dum se oblectauerint
vel ignauie uel indignatōi vel fastidio suo mede
ri putātes · tristiores miseriores et mēte dissipatio
res remanebūt ¶ Aliter si vnq̄ ascendet in montē do
m̄i in arcē contēplationis q̄ nō ad vaniloq̄s huiusmōi
fabulationes factus fuerit sicut hō non audiēs etsi
cut mutus nō aperiēs os suū Et hoc bonū vnde in
dño glorior attulit mīris auxit q̄ huiusmodi cōfa
bulationes frequēter sustulit michiq; loq̄ et vacare
passa ē · q̄m tardus admodū erat alius cū quo mu
tuos miscere sermōes colliberet tāta morū erat in
ter nos studiorūq; varietas p̄sunt tamē nec nego
pbator viror colloq̄a · qui ascensū contēplationis et
sue arduitatis discrimā suo labore suisq; p̄cibus

expti sunt · Demq; terau id ē extremū ex ꝑmis duobus gemtū at nutritū vbi ꝓdiatio nūc inter paucos familiares nūc palā consūmat · vbi suope catrosū one et one scandalosū et breui verbo qcq; audiena caritatē edificare nō habet fugiendu reiaendūq; ē Ad qđ qnta discretois cautela sit ad hibēdn pastorale vos gregorianū ꝓvocebit Bene valete tandē soci et frēs ꝑ papua caritate nucti bona fiate studia vra et me oōibus vris cōmenda tū habetote · supuemat mās uetudo et corripiam

Epistola missa studētibus in collegij nauerre parisiēs

Ecce pareo votis vris soci et frēs dilectissimi Dup siquidē ad vos ex cogitata vna
ombus meis lris exposui hoc bonū papue cōmones qbs electioribus doctins vrm studiū isudaret Deq; em habetis necesse instar virgilij m luto aurū qrere aut ex sterilis dctne petra sugere mel oleūq; de saxo duriss̄imo Supad didi colendū sic mtellectū esse ut mcultus et aīd mīme deseueretur affectus · sed tñ sic retis m affectu cordis Resp̄sistis ista benuole vos acepisse et ut tale aliq; pluries agere postulastis · sic fiat · ac apite rursus aliud quod ex familiari vobisca alloquōe meū alleuet fastidiū qđ aīm indignabū do luctu plenū exnet amaricatois q; bilem euomat · au tamē vsq; q; sua nō desit utilitas Ali pluries sed nouissie crebrius atq; profidius m quodā oio aduerse valitudis mee pia medita

tiõe cecogitatiu statũ alme vniũsitatis pisiẽ matris mee vt absenciã meã ab ea ego vnus ex filiis eius tm̃mis mẽtis p̃sencia cõpensarẽ Oratur cũt aĩo multa semp m ea p̃dacis laudibus attollenda Aspicitur quippe tãqm chorusciis quidã sol spũalis ecclesiasticã machinã irradiãs errorũq; tenebrosas caligines suo mẽti puroq; fulgore dispgens Videtur m̃sup quasi fluuiꝰ ille padisi m qtuor partes diuisus irrigãs vniuersã supficiẽ terre· sed heu hic michil apud nos ex õm parte bẽm Ingerũt se rursus cogitatõi mee nõ pauca lugubria et q̃ seuerã correctiõis aut emẽdatiõis manũ exigũt quale ẽ illud q; contẽciose opiniõũ atq; sm̃ar partialitates quedã illic mmis ptmacꝰ pstrepũt· q̃ et studiũ veritatis mterrũpunt plurimũ et totũ vniuersitatis corpus actuosũ mquietũ et patũ modestũ et tumultuosũ magis q; sua requirẽt professio cõstituũt Abtyis mquietationũ ꝺtentionũq; fluctibus velivos quantũ fas extiterit alieõs effia neq; frustramiti ones exupare conatus ĩprobos puersoũ presertũ vbi ex altiori thũt sue factiõis aut mgibitatis origmẽ· capiũt q̃ dico Aliq̃n nũq̃m pax vobnũq̃m securitas et studio vio nũq̃m deẽs tm̃quillitas donabitur Obsũt pterea partialitates q̃dã affectate· et vmœdi ptmax aĩositas· psonarũ m̃sup nationũq; vel preacceptio vel contẽptus Nõemꝫ smũt ãbulare m domo dn̄i cũ consensu perveritatis atq; caritatis iter· qđ cõe pacificũ et a

talibus expeditissimū esse debet. Cū xp̄o em̄ nec̄ aduēa nec̄ scatha nec̄ barbarus ꝛc. Nūc subinde mi ipo æmo vniuersitatis studio defectū et hūc qui dē maximū. Iste ē error iuuenū disciplinā in moribus ymo et in fundamentis p̄mtuoꝝ suoꝝ eruditioe nō mediocēs defectus aut error agente hoc ut plurimū minus exuberāti pedagogoꝝ multitudie quoꝝ aliq̄ salua laude bonoꝝ et absq; ōtūelia cuiq̄ dicerī vel acta ignoācia vel segni negligēaa vel ōsuetudinosa malesq; placēte adulatioe vel mepta leuitate vel qđ mtolerabiliter pestiferū ē ꝓtagioso puersissiē vite exēplo ipi suis scolaribus nocēt sunt a quibus nō extirpat malas mclinationū radices sed nutrūt et augmentāt dū vel corrigē eos ne abeāt extimescūt vel qa negligio pietasq; sordēt eis et suo mdignū officio deputāt talia suos edocere scolares aut qm verēt ne docētes illud quod negligūt icidāt illud mppe rū pueris eaā notissimū. turpe ē doctori cum culpa redarguit ipm. Sic adolescēte frēa laxātur sic eūt in aduēticiombus suis dimissi secundū desideria cordis eoꝝ et p vicioꝝ auia ruūt ꝓcipites. Fiūt exinde ꝓtūelioſi vagi petulātes mobedientes ꝓm ad iniurias inferendas ipacientissimi ad illatas irreligioſi ꝓterea nichil āplius a pagānis de xp̄iana religioe ꝓdocti. Postrēo ut de quibus dā iudas apls ait. maculē sūt. uel ut vulgus loquitur sacci carbonū. alter alterū pessimis modis maculātes. Sed et ālis dom

sunt· foris in sermonib⁹ palā faciūt· vbi p sūma
q̄ ibi obseruāda erant in oēū modestia in solētissimis
atq; mōpesabilib⁹ sibilatōibus gestibus et obm
murmuratōib⁹ oīa ꝯfundūt· et verbū dei cū suo erro
gelisante ꝓbrose spernūt impediūt turbāt et abrum
pūt Nec paruū existimandū ē illud in mōmodū qm
satis ē satū illud aristotil nō parū refert uuuenē
sic uel sic assuefieri Et q̄a certe ex nō bñ morigera
tis et ex simistre instructis adolescētib⁹ fiūt uuuenes
atq; viri postmodū nō tantū inutiles rei publice
vniuersitatis· sed ipsius etiā totū corp⁹ fedāt lace
rāt q; et in bonorū pmiē crudeliter seuiūt Quid
sane mirandū si ex discolus discipulis fiūt pmio
si doctores· neq; gradus collatus admittit sed nequi
q̄ augebit pocius ex superbia vel latenē foeas pro
dit Demiq; sicubi nutat fundamentū doctīne ideo
q̄ impie ipfecte vel iepte collocatū extitit· q̄ cū
ꝯplioris sēe superedificaueris vacillare minus q̄ sine
solidi roboris necesse ē Nec in ipa meditatiōe mea
video et ꝯfundor· plāgore simul et luctu cōcutior·
et ultra quid agā qualitue iudex cū quibus v
tiliter ꝯferar nō satis inuenio Scribere hec ipis si
gillatī pedagogis· sed labor immensus esset et apud
eorū plurios nullū habeo mutue cognitōis seu fa
miliaritatis cōmeratū· Scribere ad ōnes collecti
ue sed videre ne stulto labore cōsumerer qm et pax
uitatis mee zelū plures eoz more suo irrideret vl
ei suscēseret vel de psumptiōe culparet Credite
michi amarissima ē veritas· sed nescio quo pacto

apud nullos ex ãplius q̃ apud literatos q̃ sapi
ẽtes sunt in oculis suis. apud quos ois uel ad
monitio caritatiua vel fraterna correctio tuelio
se et vindicãde deputatur iniurie. Postreo p̃dica
rẽ talia adolescẽtibus ipis. sed me absente satis
et ipsi monitorib⁹ aspi sunt ut flaccus ait. atq; ab
vehemẽtissiõs passionũ strepitus obsurderet ve
ritati. Neq; verbis erudiri possũt. stultitia col
ligata ẽ in corde pueri aut sapies sed virga dis
cipline fugabit illã. virga dicit. nõ verba. Ter
cius defectus acriter veget aĩm q̃ nouiter subor
tus nõ paruo dedecore in vniuersitatis gloria
maculã poit. Pluries itaq; relatio fide dignorũ
michi tã ppe q̃ recte degẽti significauit deesse
frequẽter sermões in vniuersitate etiã dnicales
ad cleru. q̃ nup aliq̃ mõstro simile et pene intol
lerabile semel audisse visu extitisset. Cogor tũ
ex hoc tũ ex aliis quibusdã illã deflere fissurã
miserabilẽ et mutilationẽ luctuosã partis nõ
modice vniuersitatis pisien̄ pferti a sacra theo
logie facultate cui⁹ fissure causam p̃buerit illi⁹
de mõtesono erronee temerarie et impie assertões
Nolo putet aliq̃s me hoc loco iustificatiõ seu
defensionẽ partis illius q̃ depulsa uel annulsa ẽ
susceptisse frẽs p̃dicatores loquor. Viderit ipe quid
egerit. ego em fideliter et cõstanter affirmo de
natiõ erroꝝ p̃fati de mõtesono tatis abiuret et
catholice facta q̃ diu referretur in romana curia
ego ipse baccalarius cursor tũc existẽs cũ ceteris

p̄cellētissimis atq; sapiētissīs viris ab vmūsita
te legatis p̄ns interfui Sed nūq̄ q̄ ceciderūt nō
audiēt ut resurgāt q̄ncta pia mr vmūsitas
her q̄ hatten⁹ filijs irata ē· nūq̄ tandē miserior
die recordabit aut ꝛtiebit m ira sua mias suas
Nunq̄ tot oues pascue sue si deliq̄rint aut erra
uerīt etnalit abijcet· ymo et si redire ꝛtēpnetet
exemplū xp̄i p̄n pastoris imitandū erat ut q̄rent
et pia quadā violēca ad ouile p̄prīū obmitētes ihere
tur q̄nto āpius dū id totis vt dicit affectib⁹ et votis
expostulāt et p̄cant At vidē michi videor quosdā
nō secundū suam zelū h̄ntes q̄ mox obijcet· parati
mquiūt sum⁹ eos suscipe pacē refōre· sed integras
fidei· sed vmūsitatis honor· sed ip̄ius demū mdēmtas
a laboribus et expēsis p̄termitti nequaq̄ pnt Atue
ro nō sic loquor ut talia iudicē negligenda nego
tamē illa tāta seueritatis āiositate regri debere
et ad vnū ut dicatur vuln⁹ secari· qđ i aliud de siluaā
viatvia dcm ē excessit medicīa modū Xp̄iāi sumus
et in schola caritatis cotidie versamur sub illo q̄ aut
discate a me q̄a mitis sū et hūilis corde· et misi re
mittitis p̄cta ꝛc Ergo non tā qđ liceat ex iuris rigo
re q̄ q̄ expediat exquirat Ceterū meōrter teneo
aut et qualit̄ p̄mtus ab vmūsitatis cōsorcio via q̄
dā mdicta segregati sūt frēs p̄dicti· Statutū em et
ꝺduſū erat ut oīs q̄dus et honorus i vmūsitate ex
pers fuer fieret quisq̄s nō iuraret tenere ꝺdēnatiōz
sup erroribus p̄dictis ab vmūsitate p̄ius de hinc ab
epō facta· Distulerūt hoc agere bacalarij fribus p̄

dictis tūc expediēdis caūetes se a supioꝛib⁹ suis
licenciā ad hui⁹mōi p̄statiōz iuramēti nec dū petis
se vel habuisse · ex hac ꝛngie neq; ḡdus neq; cathe
dā neq; sermōes posteri⁹ adepti sūt Audiui tamē
ex post aut ōēs aut plurios eoꝝ ad p̄fate ꝺdiois
admpletiōz p̄sto fuisse q; si ecīā nūc vellēt nō vide
rentur p̄ceptis nō admittēdi Attenderēt o vt ōēs
et bemgna tecogitatōe secū tūtarent q̄nta q̄lis ve
ractura spūalis ē et fiut tot hatten⁹ sermōes tot
lectiōes tot salubres mstructiōes in vmuersitate et
alibi exmde cessasse · q̄ecīā naturalis pietas exi
git ut mr filio aberrāti et corp⁹ mēbro egrotāti cō
passiōe moueat Demde cōsidera dānū p̄cū m
sermōibus ī p̄ōibus et alijs Tamē audi monitū
onē nrm cōprehensā si nō vis alijs parcere
parce tibi Nec loq̄r vexatiōes ꝯpbria et carceres
ab illis quos loquim̄ platas q̄ tamē mansuetos et
bemgnos extimatores ad mseriordiā velocius m
pendendā deflecterēt Passa ē ex aduerso fateor v
mūsitas labor⁊ et expēsaꝝ dāna plurīa ipa tūj me⁹
udicō leuit obliuiscēda aut ꝓtēp̄nēda sūt p cōmer
cio paas · p fractā reōsiliatōe · p reitegratiōe tāte
partis abrupte · tūtummō fidei sua itegritas et v
mūsitati suus hō̄r p̄maneat uel fallor vel satis ē
Exclamabūt fortassis ad hᵉ plurimi eusdē meā
esse ſmie · q̄m paas zelatores aut sūt aut videri vo
lūt Vereor tamē dū ad excusatiōz ventū erit qui
busdā eoꝝ michil q̄ offerri possit ad reōsiliatiōz
eius sufficiat · q̄m assidue calūmentur vel fidei vl

vmůsitatis hon̄orē nō seruari ita demū neq; re
cōaliatio vnq̄ neq; pax habebit Ceterū non sū
tā msolēs vt usurpē diffmire quo pacto ea q̄ pre
dixim⁹ fides s et vmůsitatis hō illesi maneret
Hoc vnū apud me psuasū firmiter habeo posse ef
ista etiā de facili stingere si ad hoc nō dicā ōnes
nō dicā multa sed paucissmi de vmůsitate cū pau
cis fribus tēta integraq; volūtate opam dare vo
luerūt · q; si ex corde noluerūt q̄q̄ hora blāda lo
quatur nulla via nullis p̄bus nulla oblatōe
idipm valebit optineri Cur ita? Nmm tū semper
allegabūt hāc esse causā fidei nec ex ea posse q̄q̄
remittere Quid igitur veliquū ē msi ut apiat semet
ipm q̄sq; redeat · cōstituat āte oculos luctuo
sam hāc srissum cū pteritis mōmodis Videat
diligēter et acriter ad reparandā hāc iacturā q̄tū
facultatis aut gre donū desup acrepit · tūc om
deposito tētiōis studio mīrat pacē et p̄sequatur
eā Hoc ē qđ nūc agere satago hoc ē qđ p vice
mea hīs ī sc̄ptis offero · Porro quantū p̄ficiā vl
obero p̄sus m mœrto fluctuat amm⁹ · noui pub
licos hom mores · noui q̄nta iudiciorū smatūq;
varietas noui q̄ mplacabiles mdomabilesq; reg
nāt ī quorundā cordibus affectiones q̄ntū vigeat
m eor līgnis obloq̄endi libertas effreis qualiter
m opibus p̄sequēdi bonos feror licēcia deseuiat
Noui demde q; paucor ē bona et solliciata fideq;
ihū xp̄i nō q̄ sua sūt q̄rere · Hec ut sc̄pta studui
nō m publicū sed ad paucos traducere · quos p

desse nō obesse ꝙ fidere Oblatrabūt scōs sic ad quos dā sēpta hec delata fuerūt ferētes indigne ymo p scelere vel mutabilitate deputātes q̄ pace iacobita tū videar optasse aut p ea verbū sēptū ue ferisse. Sed libera voce fatebor nec illud vnq̄ pudori deputabo me nūc et ꝓus olim semp dū modeste volui vel optaui reconciliatiōz q̄ pacē in medijs etiā lucris optauisse. Beat q̄ de matūs aut mistica corporis sue mutilatiōe gloriat. qui nō sanatiui studet sed medelā q̄rentibus crudeliter ut asserunt. et q̄ addi uisiōz magis q̄ pulcerrimā vnōz demonacā in pietate pellūtur quor̄ p̄secutio si pgūt ~~in pacificos~~ in pacificos vnitatis amatores furere. sperneda ē et generoso animose virtutis pede calcāda. hoc ꝓuisione dān̄ suus inde nascat in vnitate vel re publica scādalū. hoc em̄ qd̄ vehemēter ptiescendū cēseo magis q̄ p̄secutiōz ꝓpria fugit et alias eutauit ~~pabr~~ palam dicere vel agere aliq̄ q̄ dicenda uel agenda suggerebat zelus meus si michi mētior verax in eis et deuot⁹ Vrīm igit erit has q̄lescūq̄ lras vel p̄dere uel obtegere. deducere tē ad quos dā q̄ ext̄ sūt vel penitus obmittē Alioq̄ sat si ꝓpria⁹ aspirabit de⁹ et dabit voci sue voce virtutis ex hac rememoratiōis occasiōe vt audientes audiāt. et intelligētes intelligāt et p bono pacis adipiscēdo benigniori mēte laborēt Hoc ē qd̄ dep cor qd̄ supplico qd̄ p illū q̄ pax nr̄a ē obtestor. in quo bñ valete mei memores in oīb⁹ vīs. Septū brugis.

Epistola ad suū fratrē iohannē

Frater secundū carnē germānē m xpi ta
mē caritate germanor salus et bñdic
tio sup te Cardiores ad te q̄ speraba
venīt litterule mee nō q̄a tui oblitus
sū sat veritas sed obstitit irrūes aliorū negociorū
turba q̄ ad se me thēs abduxit a te Hūc dato
paululū ad respirandū spacio valefatio curis
alys et tibi q̄ aīm meū p̄sus habes manū et
calamū p̄sto Fatebor m p̄mis mollicē animi
mei īdicatricē q̄ nō satis adhuc totus sim capax
et amator celestū · q̄ntū p̄terea tēptator nō dēē
mihi sicut nec tibi sāo nec ulli pemt° mortaliū
cui° vita ē tēptatio sup terrā Itaq; fē postq̄ a
te discessū est postq̄ ab illa āgelica soietate ī
huāms corporibus existēte cui feliciter adiūctus
es separata sum° nos illi quos vidisti sensi equi
dē tu m via tū pisus teneritud mē erga te quā
dā m corde meo vltra q̄ alias sm exptus Visa
ē mihi tūc absencia tua onerosior et sors duri
or sup̄ solitū Gemebā ad te ut bos sepat° a cōpa
re suo · dilamabat īsup et nō absq; sensu magn
no doloris quodāmodo lacerabat aīaq; mea euulsio
separatio q; tui a me Itaq; mter cogitandū et loquē
dū de te p currebāt nō vocāte lacīme ad oculos et
egre michi erat Coarguebā me vīao m secretis
aīe mee · Increpabā quos ipsā hāc eneruatiōz mea
stultā q̄ dolebat felīa tuo statui cui dgaudere
sciebā esse iustus Sciebā dixerī q̄n me sciebā
q̄n sc̄s ad me redīes diebā m luīe fidei et expīē

ae q̄ nichil ē vita p̄sens quēadmodū ipa ē. modicū
patēs et oīs caro velut fenū et oīs gloria eius q̄si
flos feni et multa sitia exinde cōsiderabā Consur
gēs mirabā sanctarū dei et cōsiderabā vniualiter no
uissima fere uisioz dies ātiquos et ānos etnos.
Tūc vero tu mihi felix · p q̄nto felicitatē hic spes
ichoat tu salubriter positus tu i portu quodā se
cularū fluctuū atq; procellarū nauigate vdcba
ris · magnificauit aia mea dīm et ex · sm · i · dſ meo
Ita fē michi erat dū bn erat et dnābat ratio
Sed ex aduerso vicissim de repete insurgebat
tumultus imgēs carnaliū affectationū que tua
apud me obiectabāt ibeallitatē i corpore · penā
itollerabilē in austeritate religiois tue declama
bāt Querulabatur apud me de meipo sesualitas
stolida me durū marepās me culpabilē isusurrās
q̄ patrū fraternaliter et pie oli te tractassem et nūc
velut vnū ex aduenis et exteneis a me p̄cul abiec
tē · fuisset mat necessaria tibi et iocūda societas
eius · fuisset ecīa sibi ai salute aie sue tecū mor
asperitas vite Ita p strepabat i auribus meis sensu
alitas mypia q̄ cecā ē tantūmō pricia vix aspi
cies et de sola corporis voluptate curā habens
Ita felicitatē aliene sortis miserā suadebat · nō ad
uertēs ipā q̄ misera ē et miserabilis et pauper
et cecā et nuda sors pp̄a Ita ssus sum tamē et re
peto q̄ eius vocabus gruiter ipellebat et patrū ab
erat q̄ in suā me traheret sīas · sed obmutebat
sicut deo ppicio ugiter ratio fide illuīata Hec tibi

tuoq; statu ꝓ gtulabatur vehemẽter et de meo cõ
gemisat nec fallitur Per nõ molestiã tui corporis
nõ abdicationẽ sordide voluptatis · nõ ieuniorũ vi
giliatũq; extenuatiõe nõ frigus aut estũ ꝓsiderat
vt talia m te deploret defleret potius si ab hys licẽ
ter sepositus atq; liberatus · T seculo morbos vicio
rũ pniciosissiõs et crudelissima vulnera ĩtrorsus
meurreres · si religiõz talibus aduersã pestibus
refugisses · si relicto mãna deserti et via ꝓmissio
nis ad ollas aspicasses egipti et m deuiũ tũnati
oms retro aspicies corruisses Prudenter sane elon
gasti fugiẽs ut saluus fieres a pusillanimitate
spũs et tẽpestate Nũq; tẽpestas m seculo ẽ vbi pes
sima ꝓtagiosissmaq; sordet ubiq; societas · vbi ĩ
iquitas est et labor ĩ medio eiꝰ et ĩustitia et nõ
deficit de plateis eiꝰ vsura et dolus et silia mon
strozcĩma ꝓuersant Quãobrẽ ꝑ frat dilãissiẽ
cordis mei noli aio ꝓtabescere si forte ꝓsenseris
irrepe m aiaz tuã mollicẽ illã tibi ĩsidiantẽ
qualẽ de me nunc expliciu · suspice em hoc tibi
facaliter euenturũ qm nõ dormit q̃ tẽptat te · sed
nõ dormit etiã qui custodit te Exurge velociter
ergo adeiꝰ auxiliũ et dic ãi glorioso martio m
cuiꝰ solẽnitate ꝓfessus es domiꝰ michi adiutor
nõ timebo q̃ faciat michi homo Nolu securita
tẽ a tẽptatoibꝰ tibi mamiter pollicẽri · q̃ꝑ ocius
audi sapientẽ · fili accedẽs ad seruitutẽ dei staĩ
tiõe et iustitia et ꝓpara aiaz tuã ad tẽptationẽ
Diue ergo iste tẽptatiõs seu alie multiformes

nsurgāt aduersū te · viriliter age et cōfortetur
cor tuū et sustine dñm Demq; fiunter supkīme no
li muanū grām accipe q̄ data ē mīte · noli obmur
murare noli mgnat⁹ esse · sed dic cū ꝓpha misericor
dias dñi meternū cātabo · dic āue tue bndic aīa
mea dño et oīa q̄ mīt me sūt nōi scō ei⁹ ꝛc q̄ secūt⁹
Ille em q̄ segregauit te ab utero mris tue · segre
gauit nūc a seculo et future hereditatis pignus
dedit · Ille q̄ a puero misertus ē tibi dās tibi ex pi
ū et timoratū et sup afflictos cōpatiēs supaddid⁹
misericordiā vt te repelleret a seculo neq̄ in quo
iā demergendus pene fueras irrevocabiliter si
licenciā aut magisterū in artibus adeptus fuis
ses vt ꝓpas lectiones ex alys recipe Porro magna
est misericordia dei hc q̄ neminem e parentibus
vel amicis habuisti q̄ volēs ut fit te aliquem
magnū esse in seculo fuerit aduersari⁹ ꝓpositi tu
i Michi lōge aliter ē et fuit assidue et ceteris
mnūeris in expletae libro legētibus q̄m mimica
hōis domestica ei⁹ Vt em succurrāt liberis eos
nunq̄ liberos esse volūt q̄ q̄ michi multo mior
fuerit inimica dilectio fuit tamē Demq; noli ob
liuisci misericordiā dei in ꝓgenitoribus nostris
et germanis sororibus in matre ꝓserta q̄ mesta
bilibus votis ecclā āte tui cōceptū te talē aliq̄
a dño q̄siuit velut āna altera samuelē Demde
natū et adultū iugib⁹ fere lacrymis ī hoc te statu
sicut pie sēcio pgenuit Ademisti ut opior lrar
q̄ sup hoc plurīe mdictū et q̄ altera augustin

matrē repsentāt eā erga te · reddes ei vicē oīm tuarū Et in te vno nos ōnes erga deū intercessorē habebim⁹ Ita age frater et uale in dño feliciter Supplico recōmendari pri vro venerabili dño pori dom⁹ vre et singulis frībus habitātibus in eo⁹ dū scpta habeo q̄ tibi mittere disposui · tu interi stude in vno voluīnū augusti sup psalterū qđ aput vos esse noui Est em̄ doctrīa hec xpiana ti bi tuisq; simlibus q̄ quotidie psallitis sup̄modū vtilis et appropata q̄tim⁹ ex fauo arido littere psal mor⁹ mel sapidissimū internor⁹ sensuū cātando noueritis eligre · Iterū bñ vale cū tuis pribus et frabus · Orem⁹ p̄ mei · scptū q̄nta decembris

Epla ad dīm porē ex parte frīs sui nicolai sup eiusdē fragilitate

Venerabilis pr et dñe in xpo dilectis sime nō mdigneris obsecro caritas vestra si idipsū quod agitis et huc usq; egistis psumo cōmonere de et su p filio vro frē meo nicolao Multū quippe sollici tor q̄a multū diligo · quantū si nasoni ymo expli cie credim⁹ · tes ē solliciti plēa timoris amor⁹ Sup plico igit⁹ pauidus et in xpi visceri⁹ sinceritatem vre dilectiois obtestor vt nō deseratis opus vrm in eodē frē meo q̄n fragilitatē suā in aīa et cor pore pia iugiter cōpassione supportetis Exhibete q̄so vos assidue tale et taliter erga eū ut ōnes necessitates suas eā corporales cū ōm fiducia vobis apiat · alioq̄n piret ex facili in simplicata

te aut timorositate sua aut p feruorē indiscretū
m lacrimis aut alijs religiōis que p se dura ē exer
citijs Datas qm sup vires ē opus quod p fessus ē
adeo vt āimrer et extimescā vehemēter dū meā
cogito et dfiœrē si nō esset spes m deo et post
eū m vobis amāde pr et m alijs frībus vre re
ligiōis de quibus sperandū rationabiliter esse
cōfeo q nō crudeles sūt nō indiscreti vt pdere sīnt
aiam p qua dns mortuus ē et quā tātā pcordia
sectū assumendā post lōgas pbatiōes decreuerūt
Credat igitur p ōnia se et sua vō filio sicut credi
turū ēe cōfido · secur⁹ reddor nō pibit ner peat
obsecro pr et supplico · sed habeā m eo oratore
petū apud deū · m quo bn valete memeritusq
mei pctoris Scriptū pisus i nocte cōceptiōis virgi
nis marie glorioſe

Epistola

Attulerūt exime caritatis vre lre nō
paruū leuamē infortunio meo sicut
spero felix · Est em flagellū pris
miscricordiarū qd vsq mō vere su
pra spem et ōne meritū meū tēperauit · fecit em
cū tēptatiōe puentū vt posse sustinere Gracias
igitur vre benignissime pietati q cōpassionē psti
tit taliter flagellato q plēa cōsolatiōe documēta
supaddidit q demū promissa qualia ner vsurpo mi
chi ner eis me dignū cōfeo pfruauit Sic plane sic
decebat sapiencia pfessos vt vnū e cōsorcio suo
q̄q̄ abortiuū qa tamē m tribulatiōe positū sola

ventur Verū etsi absq; ulla factiõe cū laborib⁹ plu
rimis et expẽsis olim iã conatus sū debiles hũe
vos meos et fragilitatis sue cõsocios subducere o
neri tãto cãcellarie pisien et in aliũ gradũ trãsfer
re michi lom⁹ megressibili quodã laborito circũac
tus et q̃i posueri pedes meos in rethe et i maculis
eius ãbulẽ cõfusus sũ ab expectatiõe mea sẽcioq;
illud terẽcianũ q̃ nõ licet hoiem sepe esse ut mult
Vexatus sũ q̃pe ab illo cui post deũ me et oes ope
ras meas debeo dm̃ meũ dm̃ burgũd̃ loquor-
cui⁹ vtinã aliud circa me et p me modestius hui
ius salubriusq; cõsiliũ extitisset ignoscat deus
idipm cõsulẽtibus Iba obediẽs sed impediuit iter
meũ q̃ olim asme balaã obstitit et interi ab exe
cutiõe offici cãcellarie me spõtaneũ illud eaam
prius deserere paratũ tũ illud p obediẽcia exequi
volentẽ suspẽdit· in q̃ re facio qd̃ mãdatis· neq;
aliud p nũc subesse video· substituo em̃ p exercẽ
dis õmbus q̃ pns agerẽ cũ solẽnitate factũ mitto
Bene valete mei mẽores in oõibus vris· scriptũ
brugis xxvij Aprilis

Epistola

Iocundũ est soci et frẽs in xpo dilẽcissimi iocundũ
valde q̃a verbis neq̃o sẽptus vos alloqui· Dũt em̃
amicor̃ grata vndecũq; colloq̃a Quasi mẽ terẽcia
nũ senẽ prem⁹ amicor̃ grad⁹ ẽ victimtas· multa
prius esse michi debet amicaia ad collegũ illud
venerabile qd̃ molutis cui non tã victim⁹ q̃ in e
ũte etate ab adolescẽcia familiaris semp̃ intra

neus fui et traxi mores ex cōuictu Solabor igitur mutua vobiscū cōfabulatiōe coactā queterē meam q̄ me diuinū flagellū alligauit in lecto valitudis vbi supnū inmobilēq; iacere cōstrinxit · vtiuiter spero et magna dei mia nō solū toletabiliter sed pene optabiliter Cur ita q̄m neq; lōem neq; oratiōnē neq; salubriū cogitatiōnū ptractiōz exulauit ame q̄es talis q̄neta familiariores si nō obstitero cōsti tuit Quo pacto sic · dolorē nāq; corporis et aīm ārietatē diuīa gracia vsq; mō uel abstulit vel ve re sup̄ spē et vere sup̄ ōne meritū meū tēpauit Graciās ei q̄ nūc aduidicauit me ꝺtumacē usq; nūc seruū suū nō m ira et furore corripe sed virga filiali Et dñe si sic vult et in talib⁹ vita spūs mei corripies me et viuificabis me · extī pax amaritudo mea amarissima Sed ad vos redeo qui bus vnā e cogitatiōibus meis familiariter aperire studui et si nō ob aliud ut uel uoluptatē aliq̄ ex tali cōicatiōe sēbēdo cōpiā

Qm nup deuoti bnardi omel' super cātica relegerē pr̄ et fr̄ dilectissime puei in eū locū q̄ docet media pue nēdi ad generatiōz verbi hoc est ad contēplatiōis arcē Gauisus sū nō mediocriter q̄ ita cōsone ad eū de hac materia olim beugis in lecto inualitudis mee cōscripserā · sicut habes trac tatuli copiā Asciebā utiq; aliū taliter et tali or dīe tradidisse ipam cōtēplatiōis adipiscende arcē

Quo fit ut michi securi eadē sēpta mea placeāt
Sūt autē verba bti bernardi talia omel cēteſiā
Viſio hec nō mduſtē ē ſed gratie · tcuelatōis nō m
uestigatōis · ſi ꝙ tamē pt ad hoc mduſtria opari il
lud primū obſeruate qđ dicat lauanū mūdi eſtote
2° ut ſcribatis ſapiam tēpore oci ꝙ enī immoratur
actu capiet ea 3° ut violēti ſitis et gaudū tegm
qđ vobis diucius ſurripit ꝓpiatis Vt habeatis cr
purgatū · ꝓparatū · mpbū In ꝓmo effiaeris anxius
m 2° deuotus m 3° uehemes · hoc ē ydoneus obuius ·
vrgēs · hec ille · Videſ pī et fē quēadmodū tā hec cō
uemāt tribus illis ḡdibus ſcale miſtice ꝫ cēplatōis
quos nōiaui amarā ꝓtritionē · ocū uel ſolitudmē
et fortē ꝓſeuerantiā Grās illi a quo ōms veritas
et cui veritas ōis ꝫſonat · Et ſi quis nūt aut alias
inculpaueit me temeritatis ꝙ materiā hāc prſus
altiſſimā et abditiſſimā vſurpaueī tractaſſe velut
ꝑam agnoueī habeat reſponſū illud quod nouiſſe
recolo apud vos diciſſe Scio itaq; ex multis ſcriptis
et quorundā verbis aliquā eſſe cognitōz et mentis
eleuatiōnē quā habere poſſum⁹ vltra cōmunē et vſi
tatiue cognitōis nōrmā Hoc mō et ſi nō aliter ſaere
potui nobis aliq̄ deeſſe pfectiōis huiūmodi quā ſācti
pres habuerūt et docuerūt · Sicut em̄ pt ipſe ceus
colores eaā cognoſcere vago tali cōceptu et ſe cecū u
diare · Quereb̄ dudū a quodā cew viro itelligēte
quo ſe ſciret cecū eſſe · ſcio reſpondit qā aliquā new
pfectiōis integritatē quā m alijs eſſe audio michi de
eſſe cēſeo Demiq; pē et frat michil ex tribus p̄dictis

gdibus tantū deesse formido sicut occupationē ne
cessariā in religioso exercicio tuo qđ vtiq; nullomō
nulla p̄fectus alterius occasiōe deserendū esse nō
ābigo. Sic vocatus es noli violēter obniti. qa nō
hoc tibi cederet feliciter. sed irrideret hostes sabbata
tua hoc ē vocatiōz tuā. Iesas p̄terea q̄ tibi ē utilius
et deo placētius. reuelabit cui voluerit et dū bñpla
citū erit ātē se qđ abscondit a sapiētibus hui⁹ seculi
et reuelat parvulis. Soli parvuli hoc attingūt
nō qa meritū sed qa ātē deū placitū est. Scripsi
in sup ratio huiusmodi mun⁹ desiderandi est. ut si
m⁹ parui in oculis nr̄is habita ꝓ tēplatiōe tanta
et tā īmēse maiestatis vocabit te fortassis deus oc
casiōe ocij data p̄ egritudinē aut alias. En interi
opus tuū age. et vaca nō quātū placet sed quantū
licet ad videndū et gustandū q̄m suauis ē dom⁹.
In quo bñ vale mei mēor in oroibus tuis et fratre
germanu pupillū cōmendatū habe. scriptū pisis
xm aprilis

Dnite mi et credite euāgelio
marci 1c Quām dr credi oz hodiēm
sub tali fine q̄ clusit ꝙ ut diceꝫ q̄
se hūliat exaltabr Qđ aut aliud
ē pma qm̄ hūlitas ſb deo po=
stulas placone eq̄ tu vema delictoz pemtem t.
hor e. hūliami ſb dō offeſo. et abeod placato ex
altabimi. Ita n credi euāo equm ē qm̄ q̄ ſe hūliat
exaltabr Qm q̄ ſe hūliat m tuā pmā. exalta
bit ēt tuā mie. Dapnati ſumq nos patres
oza uſtina. ad miam appellae phas habemq
Qndui iuuimq tādiu ſedem tz mā Qſi dia / aduſaiq et actuſator m
bolus q̄ſo libz obniti uoluit. hemq te pronā cle
mentiſſimā. te aduocata ſapientiſſimā. te auxili
atrē potentiſſimā. vgine mrem. q̄ ab oi eccliā
regina mie z aduocata nra q̄clamaris. di ego
vgina mie es ſic es. tuū e tam mie mtuei. z tuie
ſue iura illibata ſeruare. Eſt aut iuſ tuie huius.
ut q̄uenit ad eā no eiciat foras. tz actuſatōe ſu
a ſaluet. abſoluatq. Ite pres z frēs q̄ma nobq
fiducia de ſalute nra et exaltatone. ſi p pmā ap
pellatonē ad mie foru. tam mre pīutat ia i fo
ro uſtiae rite dapnatā deduximq. Dediti mire
aute. ſi nosmetipos actuſamq. iudicamq. z dapna
mq. Si nosmetipos iudicaremq dr aplo no utiq iu
diareī. Si iudicaremq pemtedo. no iudicarem
dapnatonē paciedo. Nolumq ite dapnari. ite
vmati pq patrī ptz effugiū. Confugiamq ad tuiaz

mie. ad illa pma nos deduc. ubi p aduocata et
prona sore mra hemo r mrez iudicis mei. qui
spnè nos no potit. qm ipe caro mea r fr mre.
Hat mrez adeamo p mpetrioe mie. et ut de
pme hylitate p mra exaltacone iuuari frctuoso
ps sermone loqm. supplicemo et dicamo illud a
angelicu. Aue gra plena dominus tecum.
Penitentiam credite euāe huic notati euāgelio
Qui se hyliat exaltabr. q se hyliat p pniam.
exaltabr p gram et gloria. Vni fres r pres.
et si solu dm mei ipiu subdut siue oibo. et qdē
cā oia sibi subiecta sint vi rectoris. r pastoris. co
suasoris. satis ee debeat ad obediendu sibi. ut a
gat dignos fructo pnie. Penitentiam aut. michi
mino. appiare ad pdos meos. q ecclias hereditare.
et quas spmones mei tenuitas ymone mur acce
pit officiu. assumi posse iudeo. psuasione meam
ad penitend' exibus more oratoy. a statu psone.
deducentes/: a loco. a tpe/.)ta eni agē rcō. ita dnūs tis. et o
penitedi ratores rei docuerut. Ydm q ta sup pnie ne
cessitate ōrone ytexemo. Pma qdē arguto a
statu psone sunt. Tales nos ee ysid vi pres
et fres tales. r i tali nos ee g̃du statuq yspia
o. quos decz pniaz agē. no p nob timmo. si p de
lictis aliem. Alioz qppe ipa ymedimo. alioz
aulpas bibimo. Alioz dstus calceamo r vestimo.
pta ipli mei ymedent iqt oscas ipha. No sic
aut admiramur qd dicimo. qui ita sit. du clemosi

nis aliox tulia ꝯpamo. cibos potꝰ alimẽtaꝝ. Ni
mirꝝ elemosine date sint ido. ut pmaz ꝑ ꝯfessori
bus. ꝛ satisfactõe do faciamo. ¶ Itaq ergo mr.
stato pmtti e. coꝝ sꝫ q̃ ultro semetipos ad pmaz
obligauerut. ¶ Si q̃s mr̃ nos aliꝫ aliꝫ sentit.
ille ꝓcul dubio ꝑꝑ̃ stato et ḡdo ignarꝰ ẽ. qꝫ ipmꝫ
tutomagꝫ pmte quenit. quito mino pena, et q̃n / tenet.
to mꝫ sibi ee pemtẽd' ul' dissilat ul ignozat.
hãt tñ vitate plane ꝛ duzissima. sꝫ tñ ꝑdicãdã
et ꝯgnoscẽda. multi m statu mõ ut dissilant
ul' ignozãt. uel sacrilega impietate ꝯtepnunt.
Aliocꝫ tata auditate nuqua tlia paꝝ ꝓna
ꝓpude inhiaret. et elemosinas tles q̃s bnficia
uocamo uel dignitates ul' officia. q̃bꝫ aliena ẽ
obligatio ꝑ alios pemtẽdi. ul satisfaciendi. cũ tñ
ꝑ nobis satisfacẽ delictis vix sufficiat vita mra.
et utina sufficiat. Nunc q̃nta ẽ demetia hoiez
tot culpis obnoxiu pssu ꝛ obzutu. sepiꝰ ymo
rape modis ẽ mdebitis alienas offensas. et sup
ꝯcumtes debiles apponẽ. hoc q̃ꝑ fit ut diximus.
du bnficia bnficijs cumulamo. Na ꝓfectus bnfiꝫ
ex elemosinis fidatoꝝ. ad pmaz ꝑ plibꝰ facie
dã astingit. Nunc uõ ꝯcitate insana. nos hijs ob
ligatiõ vitulis. hijs ꝟtutibꝰ spiritalibꝰ. mi
seꝛa colla subicimo. q̃ nõ iugu gue satisfacie
di ꝑ alios. sꝫ libꝛas ꝛ absoluto uidẽt. Addamꝰ
ad huc. qꝫ stato mr. stato elemosinaꝝ pemtus
e ꝛ ꝛepli ꝙuocatinus ꝯtoꝝ ad pmaz. q̃ ul' liber

uel speculu ul' ymago pme. Q; si p pma i no
bis legat petulana p gtiõne ~~desperate~~ 7 dissolu
no p satisfactõne dei excitatio. 7 victo; tata ac
cumulatio. nos tot dãpnatoibꝫ dignos ẽ ddim.
quot homines meis exẽplis cõrupimus seduam.
Si dapnado ẽ q̃ se ipm spontance pcto deꝑuat.
Nugr no ergo dãpnator. q̃ multos i tẽtu sce
thit capit et deuat. Ruesu statu nro comes ee
dꝫ sac sna. hor e sacro; 7 sacmẽto; noñ. glis
noñ absq; pma nec pste gẽstat. nec efficaĩ ẽdi
pt. Her q̃ppe ẽ illa sapia xpi 7 pe ego. de q̃ ue e
muiatu e. q; i maluola aia no itrabit sapia.
nec in corpe subdito pcãs. Nugr sacdos q̃libz a
gelo di. qm di nucio ee dꝫ ad ppm. glibz p ẽdu
sno. 7 lege eig stz dei ab illis ẽqret. Dedit illis
regiones gentiu. igr ppheticꝰ simo. et la po pos.
vt. custo. iusti. u. et ẽ. ẽqrat. Non dedit nob' dns
labores pplo; suo; ut in sudẽ vltꝰ aliem vestẽ
pẽne mo. et mch' mde offici. nich' sufficit. nichil
satisfactois i pedẽmo p ceis. q̃ suos nos laboibo a
liut aliemutq;. Q;nto mino ista data sut ut luxu
riem. superbi equus i pompis et famulis. fedissi
me in mẽtricaz lenocinijs. No ypica dessa sut.
ut ymessatones crapulosas 7 superuosas in oio
dissolutõe. in maxia tpis ingestõne. in onerato
ne corpis. in auaz pditõne cottidie segremur.
Demq; ut ditaremꝰ carne 7 sagine. vino q;q;
carnes 7 sagui nolentos homes. de bonis pauꝑm.

de primonio crucifixi. Dz ut custodiamꝰ iusti
ficationes dñi. r lege eiꝰ exq̃ramꝰ. no tradetes
nos mraꝫ iustificatoibꝰ mudi. r legibꝰ iustinia
ni. ſ legi dñi. q i maculata e q̃tes aias. r
ſapiam pſtas puulis. glo. humilibꝰ. q̃les ſunt
pemtetes. Postremo. Moneat nos q̃ dr. q̃nto
gdus altior. q̃lis e mr q ſacdotes dicim. r q̃ re
gale ſacdotiu xpi. dñi. primo. dñi nominam. tato
casus grauor. Consone ad illud ſatiu. de animi
vitiu. tato ospectꝰ mse time hr. q̃nto q̃ peccat
maior hr. Porro ſi casus mr grauor. gnis e ut
r ſmrcmo p primaz fortior exigat. Conclamo ergo
pcor. et obtestor p euangeliu ſacr dñi mri ihu xpi.
pemtem r credite euangelio. qm q̃ ſe humliat p
primaz exaltabr p gram mgtia. hoc mo ſtatꝰ mr
ſtatꝰ ecclia ſctiqꝫ vrgz nos magmꝰ, voibꝰ pemte. et ctis
ſi no obtorpuimꝰ. ſi no animo pdui. m xpana r
ligione abalienati ſumꝰ. Rursus appellat ad
ad idē locꝫ, malis in quo ꝯſam q̃ locꝫ e ecclia cat
Tantame ecc gmonebat pſatꝰ mre oroms ordo. ut
ſit ex loco i q̃ ꝯſam. q̃ locꝫ e, ecclia, malis robur
eide mre oromi darz. Dz multis q̃stoibꝰ agita
aiaꝫ ex hys q ducta ſut. Una. ſi ecclia ſctiqꝫ no pe
mtēt pſerpis. p ficiat alys p̃bꝰ eos dicimꝰ ad
ſatisfacēd obligatos. vr q̃ no. p pdca r p illud
q̃ Cū q̃ diſplis ad mtēdendū mittit. mati ani
maꝫ ad detiora pmotat. Altera ſi ecclia ſctiqꝫ no
pemtetes p alyꝫ faciat bona ecclie ſua. et ſi ad re
ſtitucōe obligāt. vr etiā q̃ gr donatiu mtētoz

bonis eisdē abutur nec laborat in vinea dñi. no
nec salariū mentē hre. Ulta si ecclastici oēs te
nent ad studiū legis diuine. Q; sic. p pdicta. q;
nō dedit eis deꝰ regiones gētiū tēp; ut dictū est.
Ad oppositū istoꝝ ē argumētū. q; talia dicē ē
ptē ecclie longe maiore ponē ex statu salut.
eaq; dapnatione rea affmaē. Ulie qstiones stu-
vtr; sz ex bonis ecclie aliqs sibi retinē; ult; id qđ
dr apto. Iuxta iqt alimeta r q̄bꝰ tegam hys gen
simo. Vr an qr̄ sidui ē paupm et ecclie. loq; id
auffre sacrilegiū ee r impiū dicit jo r cet. Inex-
ē hinc qstio de dilatione pnēa. de collatione b;fi-
m digniōibꝰ. de multitudine eoꝝ ult; de cete sus-
tatione p̄sone occupat. de lucratibꝰ distributo
nes ex solo intuitu ad hōes. de dānis qr rebus
ad practicas seculares. r q̄nq; ad tpes qsto r silēs
multe. quas omes dissolue breuitas affectata re
clamat. Considacōnes tm qr totide clanes; p ap
tione facilioꝝ plan affre. Prima r sidat io
ecclastica q̄ nō pmittet. sz r putrestit r pmis sim-
male opꝰ facit apud deū p se ul alios sceptu.
nec acceptu sibi ad gstitutōne iuste ecclie. p q̄to
fructꝰ suoꝝ opm ex corrupta radice pcedit. q
radix ē eoꝝ uoluntas dēpuata. Elongat q̄ magꝰ
ac magis a do. qm longe a pcōibꝰ salus. hor
mtedit dño tu aut maledica bndictoib.; vnde.
et silia prima in hac sna. Et cōsideratio
ecclastica q̄mus r pmittetes iplentes tm ca
q ex institutione būficioꝝ suoꝝ iuncta sut r hois

et silibꝫ. ipi faciut fructꝫ benficior suos. salte ap
hoies. ner ad rstituciom obligat. Obligat tn
m foro ꝛ she. alit reꝫpesãt benfactoibꝫ ꝛ fudatoi
bus. pp tm fiendo sibi inimicos de mamona
iqtatis. ut p alios supplcat redepcoꝫ ꝛ satisfcioꝫ
qua ipi sine g pmanetes m suffinet agiut.
Valent ptea hgi offia no ex offio psone. qm
talis suppont ee m pcto mortu. ꝛ p gnes dei
hostes odiosus. ꝛ exposna tenꝫ catue. et ex osse
recta deuota pietate valore sustipiut. qle et
gntii nouit deus. Terria considerat ro
Plus ngrcuit catiastino noticia sacre legis
qm aliꝫ. et multis ipa e de ueritate salut pre
cepti. sdm magꝫ ꝛ minꝫ p diuisitate officiꝫ curaꝫ
atqꝫ dignitatu. Curati nominati tenet scire
precepta di. m quoda gnali. p denuciado subdit
madata. qnsup de sacris catue. put m eoꝝ usu
pticat. ut de mo baptizadi. de mo audiedi co
fessiones. mtreqadi ꝛ docedi ꝛ absoluedi. et
pnias imungedi. de mo celebradi. ꝛ de mo.
mio ma gtrhendi. de mo sacre ũcome. ꝛ iste
ucione illiꝰ q laborat m extremis. ꝛ si q sit ta
lia. Curati p hus stedis si no laborat ul audie
do ul stidedo. an sint m statu salut ipi ude
rint. ego no exstimo. Tractatuli qda sup hꝫ
cobꝫ gfecti sut. quos salte hre debent tale
catiastici. qm ner sup tuosi sut m tisticedo. nr
dispedios ꝛ difficiles m itelligedo. De plano
uo qm hic qsetes mihi diffimo. quo admodu

pari ee debet ad satisfiendu oi rone posten ef
Intcio cathastrop principal' roibg ℣ Considerato
suis actibg ee debz diuing honor et eig obsequm
z gnt' ex mdcti z qi accessoie ipi put tpalia de
sidare z acqre p sustetacone decreti suop statuu
decrete intelligc statu p ut sapies detimabit
no put abitio ul' aualtra suadebit. Huic qua ro
sidatione dat regula gnt ad striedu si in releb
roibg missaz si in hois luctuis si i alys opi
bg suis. ymo si i multe bficiop ipi cathasti
smt uel symomati ul de symonia ul turpi lu
cro arguendi. Dested ate singulaia oia diffien
do. Nec fatale c. nec fatale sub ita regula ppua
tate tnstanaz ex qbg uatione fit nescit nemo
plura dci potuerut. si mtezi gtenti ad aliam
mre exortatois pte tnsecutes. Audamg ex lor o
i q sumg ggruitate pemtedi ℣ ps sermois
Locus mr vrei pres z frcs. loq cathe malie
iq frequtio cosuam. amonz nos si no ob
surdestimg. et obediamg dicenti xpo. pemtem
ne ℣ Demus n' callis her miserie. loq sit fletg
z pme. ubi tato magis fledu dicit aug. qnto mi
ng flet. mchilo tplor loq. sua qda rlugione
z qlitate gmonefiat ut pemteamg. Aliud ung
videt aliud pdicae ymagines omes i cathia an
aquarusu. sup. subtq. et latibg. tato nsup z plus.
ta qs q legut z sint ibi. oia utiq ut leuet surstu
rorda. z ut no mctiam respodetes. hsemg ad dmm
leuae aut surstu rorda nequut sane ipi prores.

sme pmia ꝛ magna pma habet secularez seu militarez seu plebei loca sua iqbꝫ exꝯent plena multis vanis spectaculis ꝛ mſanis fabulis que pmiaz no solū no admittūt ſi p tbāt Vide fora negotiosa habūdāe utranꝫ piurijs fraudibꝫ mimicis ꝫ audijs clamoribꝫqz dissensionis Cuiaz prouinarū mtrie qles ibi lingarū magnlocꝫs liguas actutas ꝛ mſtructas ut naret fabulatones ſi nō ut lex tua dne de turis curialiū quid aliud dicturꝫ ſu qm qz tale curie ꝛ curie vanissie. ner curie celestes ſi plezqz curie ſtelestes No dis cra p singula talia loca qzz pma a scis doctoribꝫ mito mt dicta sint eis q pmiaz salubre itegꝝ aio pagē molunt Ad uō nos ecclīastici ꝫ tinz locis sanctior loꝝ religiosissimꝫ loꝝ totꝫ pne salubꝝ puocatiuꝫ si tn no manemꝫ in eo uelut bestie ignai mistioz oim q fiunt ꝛ cnuntur si prea corpe exutes mecclīa no sit aimꝫ in patriis sic e aput tetenū si demqz no facimꝫ de domo otiis negoci acinō domū ꝛ spelūca latronū Quo pacto sic ete aut agitado a gabriedo secularia a distributiones diuinas tam nobis q no eas lucram mdebitas furtiue rapiedo furtiue dixeri iudice dō ꝛ si no mudo q si eas solut no tn absolut Cetez crux ꝛ crucifix us none locut ut pemteamꝫ cū ipm xpm ante oculis statuut q milliꝫ iugm acbiꝫ dolut no p suoz ſi p meoz sanctificatione pacoz Stoz ēsō strazqz oīs ymagines ide suadet mgerētes memorie mre qz p multas tbulationes oportz nos intrare i rgnū

pne

cora

dei · demq; tubaz sepulc̃ · magnus nos vonbq; et
lamentic ad pmaz ꝑuocãt no cessant · igẽtes
quid illi sint · qd fuerit · qd de nob̃ mereant · qd
exigat · ut suu · quoz corpa mineratu tegit
tellꝰ · Si ad hos omes & sites assiduc clamoes
neq; qm̃ aprimq aures meas mtimas · no sur
datis · ꝫ surdi sumꝰ · ymo ipis quas i huem ym̃
gibus & simulacs assilati · q hnt aures & non
audiut · Quid de ipo sarcosso dnic corpis
sarco · sanꝰ ugm̃ dicturuq; sit · malo sile nuc · qz
pauca dic̃ · ue ill' q abutũt ẽo ad tumulum
parandi · qd singulr datu ẽ ad auxiliu sible
uarieq; pmendi · hu sut indigne tractates
illud · quos sub q̃stione tribili increpat dna
ꝑ ysayam · Quid ẽ qz dilectꝰ meꝰ facit i do
mo mea scelera multa? Non uos uta uri sres
et pzes · ꝫ in loco thi taq; diuino & celesti · audi
amq; uoce dn̄i mpant · ut amoris calcamẽ
tis nre uetustat · ꝑ pmaz · sum ẽ n' horossi
um · stemq; intrea hac q̃ sta ẽ · dicentes cũ iacob ·
tribulis ẽ locꝰ iste · ue no ẽ hic aliud nisi domꝰ
dei · & porta celi · Etem dnꝰ ẽ in loco isto · Et
ergo nos sn̄ simꝰ · q hutamq; in sanctꝰ · qbꝰ
dei gr̃a q̃ssit · si no abutim̃ illa uoce ysye
tica · una pecꝰ a dno ꝛ̃ · & xpi rm̃ dilecta
tabnacula · Et utez elegi abiectꝰ ee i domo di
mei ꝛ̃ · ad quid · ad pmedu ꝓpuie · Pemite
mꝰ ergo · Cur h' ꝗdruplex oritur q̃sdo mõlis
Sanctꝰ ẽ & do placeriuꝰ Ppma q̃sdam

atq; fructuosiꝰ regulaũ. oraẽ dei in templo
r loris si' dedicat. qm̃ in alijs. valor q̃ppe oro
nũ ibidẽ fiat cumulat ex oratione spiritali ecclie.
et ex loci maiestate. ex q̃ fit deuotioris maior
meritu. ꝙpt̃ no absq; gradi rone sedula
r lugio prem mroꝝ. ptinula la oratoia vitabit.
pfti p missis celebrandis. Dixi mgistrone regu
lait. qm̃ accessꝰ valor ipis oratoribꝰ aliunde q̃
ex loci sacro posset

Ad 2m̃ considerato

Omnis blasphemia q̃ attribuit do et sanctis
eiꝰ indigna ul' turpia. ut verbo ul' signo ul' fac
to. tanto execrabilioꝰ fit in ecclia. quanto locꝰ plo
sac̃ est. Que blasphẽ si fiat sub iudi spe. de
auctoritate p supozes seriose reputai. Nec q̃ue
tudo ad oppositũ alleuiat. imo aggrauat. q̃ re
ussime corripiela e et sacrilega. q̃ in caput supe
ris redudabit. si no p suo officio remedium
curauit. maioꝝ q̃de audacie qm̃ p suos tpalibꝰ
detrauit

Ad terciam considerandum est

Una ex causis cur ecclie pastori mali et ipenite
tes pessimi sint supioꝝ. p̃ut se exputi fecisse
testat aug⁹. et ipa mea ide meant ad oculũ
assignat quemlibet. q̃ tales ipi do magis mgtri
sint. diu abutũt eis oibꝰ q̃ eos ad primaꝝ puo
tare debuerunt. cia em remedia p sua correp
tione. ut exepla sanctoꝝ. pdicationes et silia que
rerunt in fastidiũ et ꝙceptũ. ex assiduo auditu
et visu. ado ut inde proficere ee sapientes et pru
dentes p alios monitoribꝰ suis. qm̃ ipi grauati

increassam dilatatiõ. do deliquit deũ storẽ suũ ãc
et humilitate mẽe religiõe ꝛ suoꝝ p mulgatoꝝ
ponit m abhoiationẽ fidei. Quales ergo ẽ posset
spes salutis. ubi q fuerint remedia. quitur i nause
am sit uenena. ¶ Quarta Consideratio
Affectiones pũse q sepnt a deo dapnabiles fiunt
ubiq; dapnabiliq; m ecclia. Negotiationes ꝑtã
/. que seculares, fiebãt olim in tẽplo Jerosolimitano di
spliceẽt xpo. qđ ex suo zelo subuertẽt cathedras
numulariorũ appuit. Nunc displicibiliq; fiunt i tẽm
plis suis q̃bq; mustia mag̃ spiritualia quemt
celebrare. hec de secunda sermonis parte ¶
Postremo phas nobis ẽ no solũ ex statu
psone. nec ex loi q̃litate cõroboratione
addere mẽe oroi psuadẽti nobis pmiaz. ut ia fini
mq; ꝯ ecc̃z ex tpis q̃litate. Omitto q; tẽpꝰ ome
uite huiꝰ misere et exitiosę qđ nr lugẽdi ẽ
tpꝰ q; pemitẽdi. No loq̃r de hor tpe q̃dragesima
lis abstinẽtie qđ mtramq; qmq; multa ad rẽ dn
supperetet. tu de ieuniis q obsuatione ꝓpleda
sint. et q̃ smt quos pia nititas excusat. qli ꝯ
delicto obnoxij sint eccliastici tñ ꝯgressões aut
fraudatores hoi ieuniorũ. tu ptã de ieunio
q̃dragesimo xpi. qliq; fiunt ꝓpletij
Sufficiat ad lugendũ doledũ pemitẽdiq; stimu
lus affluẽsq; hoc tpis. ymo hoc tepestuose etatis
mẽe. in q̃ regnat luctuosissimũ stuma qđ no ve
tustate ꝯsumit ut feze oiaꝝ in dies altiꝰ ra
dices malas agit et tm fama mostꝝ hõre

fama

dū ingētes ures atq̄rit cūdo. Expectauimꝰ pa
cē deplorat ꝓphetic⁹ ſm̄o. et ecce t̄batio. Sic ecclia
m ſanabili quoda ctacto de paſtit egreſſuꝰ m
edēdo. ſic ſua ꝑdram patit. q ex ſuctiſione ferū
dior fit ipa. Inſup q̄ minatiuꝰ iux egreſſibili
laboritu cūdat. t more ſeraz ht ſtenbo pedes
ſuos. Nūqd nō ergo tp⁹ tale e. m q̄ pentē. t dolē
cū mgeti gemitu. cū plāgore aſſiduo. cū lacrim
z rugitu coactam nos ecclia ſtrei. t dicē. Tu ex
urges dne miſēberis ſyon. q tep⁹ miſendi eiꝰ
uenit q uenit tpus. et utiq̄. Tempꝰ ſanandi dne
diſſipauerūt legem tua. lege cāltat. lege vmoꝝ
atq̄ pace.

Ꝓma conſidēat io

In di tēpeſtate gemēda. t mterceptione. ubi ꝑmū
incipit a ſmario dei. ſalubrimū e iux ezechiel'
viſiom. ſignari ſigno thau i frontibꝰ oīū q̄ppe
t ſaluar. ſic ſignati. quale ſignū illos ſolos
atrpe nōt ꝑdēm uſto. q̄ gemūt. t dolent ſup
cūctis abhoiatoribꝰ q fiūt. Per aut ꝑ ꝑmiaz fidei
ſpicuū e. Vbi nō mag⁹ mterpit ira di a ſmua
rio ſuo. qm̄ hoc tpe miſerē. qs legit. qs audiuit.
pentemū igit ire.

2ᵒ conſideret io

Quomā fra. t ſtrſſio illa uniuſal' m corpe mi
ſtico ecclie ex ꝓtis ſmgulor ꝑſonaz. et eaz
ꝑuſis moꝛbꝰ. quo m corpe nō diſſoluto. fit
ex vino mozbido ꝑtū. et corruptis humoꝛibꝰ
gnō e. ut medicina ꝑnialis ꝑmū reparz m
membris ſanitate. ꝑſtrum tū hoc videat. hec
digitꝰ dei. cui humanū auxiliū q̄ pemt nō

de esse sentir. quappt impetrandū e diuinū. esse
Josaphat. q impetrā no melius qm p pniaz hu
mile acquit. Sm sic exaltā abiectosa z pdita
multoz ecclīastiquoz ita fedā abiectione hiu
liauit ecclīaz. ita si qut rursū exaltū. utp
pniaz humile hoc fiat nre e. penitemi ergo &c
Reuēntia pia mrēs vigz plo z ōsidat no
aput filios tpe naturā z gratiarois sue. ut hui
liet. et doleat. et pme signa demostret. pñtiā
ubi p talia pt miserabilibo egd mris natu
ralibo subuem. dū singuli filioz singula mi
ta sua. uelut qsdam donatones z redpcones
affectat m roe. ad redēptōne mris capti
uate. Sic e m pntī tpe. penitemi ergo &c
Sisma pns no impediuerat & cōsideret no
pniam. imo magis ad eam faciēdā animat
z inducat. tqm ad propiū anthidotū z mediū
p portū salutis attingendo. Sic tñ no illos hinc
inde posse miserari a scrupulis z qstionibo pli=
mis. sup casibo euenit. et sup ptate clauiū. et
alijs ypplexi tanbo multis. qbo sisma pns re
stitit e. stimq michilo. cnsu scm anthonomasiā
la humilitas occ dyaboli laqos secura subtilitas
git. humiliatq sū et humiliauit me. iqt ypha. Illi
vō absq pnia pq pctm talis dat. humilitas
q rursū exaltz. Soli ergo uē penitentes securi
sut. qm obtē penitemi &c Quia fortasse fuissē
potuerat de nimitate pme mee. vm reuentia
euangelij hodierni. cui credi oportz. et qđ aggra

te de ecclia stice loqr̃. cogit nos sua maiestat̃ e
ut aliq̃ dicẽm⁹. nec ipm̃ meo silẽcio mdignũ tã
sicerũ ⁊ taq̃ fmo euãgelio crũ. m⁹. von euã
hodiernũ excepti e. loqndo in pson̄a x̃ ad pha
riseos. et scribas sui tpis. notat in ps̃pali sub rẽp
hẽsionib⁹. q. et. 8. maledictionib⁹ 12. a q̃bꝫ debet
eccliastici spaꝛ̃. ut ire patiõ malox. bonox. p
sit mstructio. et ut sup malo q̃ginte pma sa
lubrior fiat ¶ 1ª pma repheſio e. dicẽ bona ⁊ no
facẽ. hor̃. quid aliud. q̃m̃ sese ꝓpã uore dãpnãe
et tale in ore tuo dicat dñs. ex ore tuo te iudico
serue neq̃m̃. Videte aũt viri pres et frẽs q̃m
te aplꝫ delicti e. neq; dicẽ bona neq; facẽ.
ymo dicẽtib⁹ ⁊ facientib⁹ modis oib⁹ seruo ⁊ co
co clã ⁊ palã g̃ traciaꝛ̃ ¶ 2ª repheſio. Onerãe
subditos duris ⁊ multiplicat põderib⁹ precp
tox ⁊ penax. digito aũt suo nolle illa mouẽ.
quo in loro culpat illi ecclias tici⁹ exactiõm
et ꝛ̃regulazitatũ et suspẽsionũ ⁊ maledictionũ
ſmas accumulat sup nũm. quo fine ipi vide
ẽt. et q̃m̃ q̃ssme ad euãgelicã libertatẽ ¶ 3ª
repheſio ypocrisis ⁊ supstitio in hiis⁹ q̃bꝫ sti
tate aũt ꝛ̃ligione pferut. q̃le mrg hꝛet et
figuꝛ. ipi tale mdutu. q̃le mduim nos ecclia
stici omes duuſi a pplo. preque dñi in ecclia
mustramꝰ. ꝫ sepe mentit hec vestes. dñi aliud
mostrãt. aliud tegut mtra. exptꝫ sanctate ꝛ̃tus
vilitate ¶ 4ª repheſio. ambre vana gtiam
in loꝛox eminẽcia. et alto ꝛ̃cubitu in cenis ⁊

salutacoibꝫ populaibꝫ atqꝫ foreſibꝫ i rtul'et
appellacoibꝫ nomiꝫ nigri aut pris aut dñi
Nq̃ qbꝫ oibꝫ corrpta affio magr qm̃ ipa actio
q̃ de grie bona e r bn fi pt mailpar pt n ali
qs oia iſta q̃e ſi ita ſtatꝫ ſuꝫ r uocatio exigat
p utilitate rei pblice et ecclieſtico honoe no p
ſingulaꝫ abitione de n ecclieſtarꝫ aut no phas
ſit alte ſede et ſalutaꝫ populaꝫ r appellaꝫ ut pr
ut mgr ut dns ſi no iſtis delet hor e ſi no no
mina tm r fama ꝫ res et opa et officia p noia
deſignata q̃rit et mpletno ad ſuã ꝫ dei laude
magꝫ ficiã et gliam Decaꝫ octo ue ve pmũ
r claude alys celi pueris moibꝫ et exeplis
ꝺ ſit dñi ipiores et ſipliores ex pplo azgunt ſ'
lice ea q̃ iudet pres r paſtores ſuos fuce ſm ve
e ſub ptextu longaꝫ oraiũ viduas r ſipliores
ſpoliare a quo ne imunes no ſt q̃ obſeqa et ſer
uiia multa ffpendet i ecclia polluet et ea ut n
exſoluit ut ipſe r negligent exſoluut ſm ve
tradun pdi appitate ad ecclieſticos q̃retes pmo
tionẽ alicuꝫ ad ſtatũ ecclieſticũ ex affu arcnali
ul' alio eu faciut pũſis exeplis r moibꝫ duplũ
filiũ iehene quã ſuꝫ ipſi eãt m ſtatu ſeculari ſm
ve cont eos malos mterptes legis xpi et ſpa
lue uiametoꝫ r uotoꝫ mq̃bꝫ ſtallut multi
et ſtallut multi ex ſacdotũ ordine i q̃ ſeſſioibꝫ
audiedis q ue q̃ eos q̃ decimas uſꝫ ad mimũ
ee ſolitedas detinut et ꝺnoꝝ ipi deliquut
udictũ ſtꝫ miam r fidẽ ſic apur q̃ ſꝺã i ecclia

p. via

plus punier trisgressio vnius ẽmonie r ꝺictoꝝ
huane. qm blasphemia ꝺei aut sanctoꝝ piacꝭ
madatoꝝ ¶ 6 ꝺe. Mudae diliget qꝺ sozes e in
vasis quibꝰ ꝺo ministrat. ut e talꝭ. r ostiam di
mitte ~~dimitte~~ rapims r iniudicia plenissima.
ut sciat q m ostia pcm mortal' r ipsoꝝ ostimu
o no religiosi pcta sua neqꝫ oationes pcoꝝ mist
re psumut. ¶ A ꝺe. con ypocrim eoꝝ q sctate
fingut extrisecus signis. mtꝫ alit plenis ypo
crisi et r iniqtate. opati meito sepulcris ꝺe albat.
Sz si mulpat hij q mali sut solu mtiꝫ quo
vitupio digni ~~erit~~ videt. q pcta sua pdicat
gtiantes cu maleferint. r exultates in rebus
pessimis. i pmicie et otagione et scandala et a
pusillozꝝ. Iuda vitupiu dicat alig. abi ypocrita
cui acuta mordacitate respoꝺz. muctuty tu tal'
es ut ner ypocrita dici possis. ita n pala r plu
re pusus es. ut nullo fictomi lory velutꝫ sut.
¶ 8 ue ꝺe e. m eos q sactis reuentes ee videtur.
colentes eoꝝ sepulcra. memorias. atqꝫ religa
ipi tu eos neqqua imitat in sactitate. imo pn
nbꝫ inimicat et insidiat qui stoꝝ uita atqꝫ
mores qsiert imitai. ¶ ꝺ q oia ue sequt horre
du. qui ecce vltꝫ t uobis domus vra deserta
domꝫ. Domꝫ her. erat synagoga. tui fuerit domꝫ
ecclie. qua ita pene ꝺestroni vi tina i truemur
ut antea synagoga. ¶ uitat hor pius sponsus
ecclie. ¶ utet aut. si fuerimꝫ penitetes. trimꝫ
ue penitetes. si nos benigne mtuty fiut. r gutet

ad se. z tade reponet in firmissimo hitaculo suo
Ad quod nos pduce dignet q sme fine pmanz
in secula seculoz Amen —

Sermo cuiq sipi de oibus sanctis

Dens ihs ebas ascendit i montē ast q.
doctissimi ac sapietes viri talis tā
tagz est diei hy celebritas ut i collau
dacone hy habundaria magf labore
mg qm ni opia. Item viaz sil' sil' octeciu mlti
plicitas viatore quqz ebat ampliq qm pmoue
at. Unqz fit illud decepti amatis aput nasone.
Inope me copia fecit. Si in vno aut alt' famabili
ti oi laude humana supor ee ab eloquntissimo vneq
sepe gfessus e. ineq simo qlis exit. q proma no vni
us aut paucoz. sz oim q plectat. Adde q hic ub'
rima z longe vaia loquidi matia suppont tu
de ciuitate supna de q gtiosa dicta sut. tu de spim
o broz tā ceili qm sbali in aia qm et gsbali i
corpe et acide tali in utrsqz. denqz de vtutibus
oib. de domib. de bitudinibus. alisqz ornamē
tis. q bq sti nre in gtia tiuphates. et oly ni via
agonizates pditi sut z fuerut. Qz si oia nre
dice uoluero. vang eit z mexplebilis sm me
us. incidāqz in illud. Dia q diat. mihi diat. pia
vnū tm mo qd isto smone dicēdū penito i exe
plū recliq aggrediar. illq auxiliū i qua uelud
i monte descendendo p maria mrez asscdit mi
plozates psentemq illi istud angelicū Aue z
O bsecro doctissimi z sapietes viri omnia

mo mtez corrice lealis mtellcus. z mtora mis
teria penetrates. vba hec mro gpono coaptemo.
ut m pmis nemine dubet. q de ihu solo ubaḥ
contexta sut. apu tata e capitis membroz qz con
nexio. ut qd de capite xpo dr. dicat. et de gliḃz stoz.
q ides tbas astendit m monte. Sz q° astensu
z m que monte. Astenso iste no pedibz corpis
ꝑ pus affectibz atqz btutibz pficit. de gli asten
sione logr ad deu gplia Btus mgt ho. q e aux
ilui abstr. asten m cor su dis i val lac. i. loq po
Porro mons iste ad que astedr mons syon e.
mons pinguis mons coagulatz mons pinguis.
m quo bmplantu e do hitae m eo. uix illud qd
ibide sub mfert. Etem bnditones dabit legisla
tor. ibit de vtute i vtute. vi de dei syon Cetez
arbis sctede quenit alia uix nuq septe btitu
dmu. m eua° hodierne celebrat enuata z.
pq qua venat aia ad deu et ad mote sact
eio. nuc m spe p speculu z m enigmate. tide
m re p nuda ꝑ spualiqz visione. z ni hq moi
qlcuqz de ductone. nuc ad uraz exhortatoez.
nuc p stoz collaudatone vsabr fmo mr. Et
qm nus vnicz mgne sit astensio m deu z m
monte stm eio. que astesu augr posuit amo
re usqz ad gtepcu siu. sic eq amor siu usque
ad gtepcu dei mergit m mfernu. Nichilomi
nq septuplex hic astensq m spe nuatur. qsi
totide gdus mstice scale iacob. ubi sut angeli as
cendentes z descendentes. et dns i supo scale.

gtigit.

gen z ꝑmꝰ gd̄us ul' ꝑmus assessus ē atba
rez rez istaz sensibilm z diuiciaz muda
naz. que facit pauptas ꝑs. bn iqt paupe
spu. qm ipoz ē regnū celoz Contepnes utq
aia deuota tpales copias. auz z argetū. cu
suis seqlis. casa greptu suo sibiqz subiecit.
subiectaqz pedibꝰ humlis affrons calcat z cal
cans dnat. Sigd utaq figal ꝑmittit dns p
moysen Omez loꝰ que calcauit pes vr. vr ēt
pēd mtelligē affone. hmr fit ut aia i suessu
talaq ezugit. uelut sup aggere strad gstitu
ta. et celestis motis cacumi ia redd ꝓxim
oz. Exadus vri diuiciaz eis miser mo subge
ditaut. qm tba hui rez trestum sic omꝰ g ue
p cupiditat mole gnat sup eos. ꝓtā diuicie
sut tali aie tqm mola asmaia ad tollu sisse
sa. q monte astend uolente retorqt i ꝓfundꝰ.
Que admod de saxo sisiphi poetica ē fictio
Hic aplus uox clamat. Qui uolut diuites
fi. mtidut m laqos dyaboli z teptacones et
desidia multa nociua z mutilia. q mergut
hoiem m itm. 1. ad thio. 6. Nuc ezgo i monte
gteplacois celestis stand sattage. tuq ē cred
m ut pauptate ꝑs arripiēs leue expedita
et libera. p hac n astendit xps in mont em
Cz turba ē hoim q plezq; gtumelys mo
lestauoibꝰ z miurys. z alys mille modis ipe
diut assessu in monte. qm ob re ut aia sacta
ipos tnsiliat. nate ē. Hic uo saltu z assessum

opat z bītudo mutatis seu masuetudīe
mutas q̄ppe cugit hoīes sup hoīes ut mih
eis tbatōis mfice ualeat mih lesiois quin
pot9 ab hys ꝯpssioibo p murias pbra molesth
as surs magr impellit z sic archa noe ere
stentibo vndis tbulatōn sublimio attollitur
et tandē fotio astendit i monte Terna tba
e tba passionu ex oiginali fomite in hor mo
tibudo corpe state tuu que admodū spes metus
meror gaudiu z silia O tba tbuletissima t
ba mra oia miseus modis ꝯ tbate tba demq
cu oibo tu ptipue adolestentibo mfesta z seda
eos colluuione sordidate Hac turba egredino
alit fas est qm p tra bītudīe q dictu est
bn q̄ luget qm ipi ꝯsolabit Cur ita lugē nate
e q ite nisi p fletu exonet lauet z pget sen
sualitas Et malis cupiditatibo nr nastenbo
ex purda corrpcone Nisi nisiꝰ diluuio aq̄ru
talin submgat tba egiptiaca victo cōfestim
sensualis pharao cu ctibo et eq̄tibo suis aiam
q̄ selina sux su mitete applehedit applesa ctulgt
sumbo pcor ctulgata q̄ thit z ꝯtbat i dap
natois abissu tuc vānt exclamae pr musabi
lis aima talis Qm miq̄tates mee sup gresse
sut caput meu Et sicut ingrauat aq us ad am
Tanto ergo distrin quale ꝑpinabr remedium
utiq; luctu z lacme Ad qd ita cur educt aqe
maris aq̄sth amae prme sup egiptias sensua
litates astedat aia p deserta ho mselicitates

i trā p̄missionē. r i monte dei iacob. Sz āte tali
vñ luctu r lacrime. Vndiq; r habūde. Recogitet
aīa talis vehemēt̄ p̄ fide atq; frequēt̄ statū
suū. q̄dōne sua. suū q̄ fine. Videt qm̄ terri
lis deus m̄ q̄silis sup filios hoīm. pensi qm̄ i
tra sit sup̄ ipaz duūne seueritat̄ seu misēdie
iudicia. Clamet p̄ mē ad anselmo. Heu ubi su
r ubi nō sū. q ubi futura sū nescio. Ponat as
sidue cora oculis m̄ lumie fidei. q̄ta ea si tra
viget̄ mīcis manet m̄ celis. Sm aūt q̄m hor
tedo adiicieda e supplicio. Tur lugebit r luges
ab oīb⁹ uoluptatū illecebr̄z q; tibi i uenibꝰ se
met absoluet. et astedz i motem. Et q̄ē t̄plices
ista pōres g̃ dūs ul' asensū stale mīe enagelice
q̄bus astēdē m̄ mōte respicit mīpietatē ipo et
ubḡham figāti sūt. de quo hr gen. 12. Egredi de
tra tua. tate astesū ul' egressū a tba opm tre
nor. q̄ ad ꝑma bītudīe. Et de ḡnatōe tua
cate astesū de tba hoīm q̄ ḡnati sūt r affines
q̄ ad 2as bītudīe. Et de dōmo pris tui cate
astesū sup̄ sensit ꝓbs corpales r siaz tbam
passionū. Quid n̄ ḡgruetiq; sigt hr dom⁹
pris. q̄m ḡtubiū ip̄i corpis. et h⁹ q̄ ad 3as be
atitudīe. Subsequeꝝ r ille e q̄rto. dcz ipos p
sistetes ubi aia sempaz q̄damo exit. dū ip̄iae
assiones ymodi. tq̄m tbas alīq; ītimas de
seūt. hoc p ētā bītudīe q e esuries sitisq;
iustīe. p hāc aūt assū ymodi depōto. nō ia
q̄rit q̄ sua sūt. sz assīone iustīe to tr̄ naedū.

r ipm esurie sitiq; gtñ in sublimiq mont. Nec
pcto sit aia ipa elevata ·tplice ꝓpe gdu supnis.
du ad hui qñ longe sit ab illa ñstia brem r co
gnit qñ mp fit exist tñ dignitati. tate r tbu
cõi gratiaꝝ et laudi. qle r qñtũ mer aput se
cãtor sua. r rpator sui. ꝓtector sui. r saluator sui.
remq; agnoscites ipsũ suũ. ia no m se manet
ꝫ defect a se. r m salutare dei q stedit ai ypha di
cit. defecit cõ mea et cor meũ. deus cordis mei r
pars mea deus meus in. ta aia defiendo a se r sub
leuata sup se. liberiq; m mone astendit. Nrabit
fortassis aliq; si ia ultra quippiã aia habeat qd
defleat r astendat sublimiq; m mõte. tre tñsi
lit tba rex malũ exit se p pma bñdine. ex
iuit tba hoim uxit se p z. Abduit se a tba pas
sionũ nfra corpe ypm p ꝫ. deseruit tade mra
se tbam mnatam passionũ p x. Turbe alie q̃
les relig sut. sut mimi tbe ciuũ sipnor. tbeam
gelor. sub tplia ihezarchia coordinator. Turbe
plurime et a poib; longe dissimiles trascude.
Spe n sut ciues tres ciuitatis. quos aia deuota q
res sponsu. paulo ait ptñsisse. inuenit que diligę
bat. Itaq; nisi relicta hac tplia tba no puen
ad supnũ caciumen montis nri. m q̃ deq; cimx
uõ stale mistice. q dicta e. r ubi aia tunc rhesat
i monte scõ dñi. Hi tplices astesis st ꝓfectꝝ
atq; purgatissimi. quales fuerut sti nri. dñi ui
uent. r multo felicius tales nr sut i glia. q̃ ꝫ dñm
ihm ipi in deu ne solũ astendut. ꝫ in eo ciuit

Sut plane mīmurare qntu dice phas ē tres
pſtaū aiaz aſtensō ·conformūr ad tā appiam
pſonē ·iuxt̄ tres nouissimas bītudines ·quib⁹
aſtendr̄ in monte supnū ·pmo aſtensō ē mi
ſericordissimi amoꝛ in ſpu ſco ·qui exultauit
i ext̄ ſe saltauit ꝛ aſtedit xp̄c in ſpu ·huc x̄p̄m
bti miſeꝛatoꝛes ·qm miſeꝛatoꝛdia q ſpſ̄ ſco ip̄m
ē ꝯſequnt̄ ·Et hic tūſit̄ tuba ſeraphȳ ·t̄ aſte
ſu mellifluo purissime ac mundissime ꝯmuniq
m filio ·in que credētes mat̄ petro exultabūt
letitia in enarrabili ·Ad tā mundā cordis bti ·qm
vpi deū uidebūt ·et p tūſit̄ tba cherubȳ ·in⁹
aſtensū ē pacatissima et in pt̄abilis q̄es ·in
ipo pius ſecretissimo altissimoq; refugio ·Nam
bti pacifici ·qm filij dei uocabūt ·Si aūt filiꝛ
hēdes ·hēdes quidē dei ꝛ m eq adiutoio habūt
tes ·ip̄t̄ qđ in pace fit lom eoꝝ ·et exclamat a
ma qlibz talib⁹ ait ypha ·in pace in idipm dormā
ꝛ requiescam ·et her aſtedit sup̄ ·z̄ tba q̄ ē trono
ru ·Dic igit̄ declarā ē ꝛ supficiali q̄da tūſtu
ductu doctissimi ꝛ sapientes vri ·qbz g̃ dibz
quo ue aſtensu ·iuxt̄ septemplicē bitudinē qlibz
ſtoꝛ exemplo x̄ iudeꝰ tbas aſtendit i monte
qđ fuit thema ·¶ Supſit prima q ē ea ipſe
dilectꝰ pfatꝰ de aſtensu in monte ꝯplatoꝝ ·
ſ breuitat̄ amoꝛ me retinuit ·rogoq; ut p ſua
ſione oratoria ad aſtensu supne felicitat̄ fini
at̄ q̄ cepta ē ꝛo ·Venite obsecro sapientes et doc
tissimi vri ·Venite iuuenes ꝛ p uulꝰ senes tam

umoibꝫ. Vemte exultemꝰ dño. Vemte astēda
mꝰ m monte. ut exemplo loth ſaluos nos ibi ſta
ciamꝰ. fugiamꝰ otius a loco hoꝛoꝛis t vaſte ſo
litudinis. ad locū ubꝝimū. a tarē Vt tuletis ad
regnū ſplendidiſſimū. ab exilio duriſſimo et
luctuoſo ad priam ſuauiſſimā. a ꝓcelloſo ma
ri ad portū tranq̃llū. ab oibꝰ demq̃ miſeꝛiaꝛ
cupnaꝛq̃ ciū ſtrepentiū tibi. ad montē mꝰ
monte. ubi ſtatꝰ e oim bonoꝛꝫ aggregatione
ꝑfectꝰ. Ꝓæſertim ſi. ꝓceſſit t ꝓpꝫ. q̃ nos ſubſe
quimꝰ ꝓſtolat. Tollamꝰ q̃q̃ aſcēſui obſtat.
Recedamꝰ ꝓcipue a ſupfluis ꝛenaꝛꝫ curaꝛꝫ et
anxietatū turbis. Ille nos ꝑmut. t ꝑſſos attē
rut. ꝑſſoſq̃ et actos ſudiq̃ ꝓſtrnut. Si ſple
didiſſimas opes. ſi uoluptates iocudiſſimas. ſi
gloꝛioſos honoꝛꝫ titulos. ſi ꝓclaꝝ demq̃ ſapi
entia ſeliaꝝ ſtabilemq̃ adipiſci ſatagimꝰ. aſce
dendū e m montē. Fallit ꝓcto deſipit t mſa
nit. q̃ſq̃ mſeꝛmas ꝛeꝝ caduaꝛꝫ tbas. ibi ſe ha
bituꝝ ſpant. ubi q̃q̃ e. egenū e. anxiū e. mo
bile. fluidū. t multa ſtabilitate ſubmixtū. Nec
ꝑ cotidiana tot exꝑimenta ſui ſe hꝛe iudicat ex
pte q̃bꝛ. ita et iudicaꝛe. no dubito. Qualeq̃ ego
miſeꝛa q̃da mi ſitū. q̃m ſi felicitas t q̃m de
mentia. aliorſū ſtiet agi. t m egeſtate diuinaꝝ
ſi meſtaa uoluptates. ſi dedecoꝛe gꝛiaꝝ. ſi ſtulti
tia ſapiam. ſi fluxabilitate deua ſpare ſtabili
tate. Vt qd fabꝛicamꝰ nobis montes neſcio q̃s
umbꝛatiles. atq̃ fantaſticos uideꝝ. nuc ſi clarꝫ

Nec in crudelitate. nec in enormi fluxu voluptatesq; et sibilo. Nonne montes hyi sut montes gelboe maledicti. sup quos nec ros diuine gre. neq; pluuia ebuose gr̃e platonis defendit. aut si uerum loq̃r. hyi montes non montes sut. sz valles tetrime. paputes et lubrice. sbq; imitetes dilabut mabissu. absorbetq;. et urget sup eos puteus os suu. Cruzgamq; tade lubitate totu spes. astedamq; in morte sanctat broz. Disponamq; astesiones et corde meo p gdq; bitudinu promissaz. de pauptate ssz et mutitate. de hac in luctu. de luctu in esurie sitiq; ustitie. de hac in miam. de ypa in mudicia cordis. et tade intremq; pace q̃ supat omez sesu. et in q̃ si gplean. gsistut huana felicitas sic de ducrom augt. q̃ de ciuitate dei. Que felices sancti steq; omes. quoz celebutas agit. felices mq̃ q̃ setuzia et undiq; pacifici habitat in talinacu lo dni. et requescut in mote sco eu. no id formi dat laqos teptatonu ubilibz expasos. No se uas uersutie hostiu insidias. Nullus mordet gstiaz anulei. nulla uret in famia. no tristi metuut senectute. ola denq; mu eos sena pacataq; ptistut. Et o tade q̃ tales estis etna pace fruentes. nos pus mud ornate miserias q̃ssu remitteas. et si mih patiem. q̃ pati tu phas e. Copatim nob expulbo gemembo et flembo. in hac lacrimabili valle. Compmut eare nos undiq; hostiles malig nanti tbe. q̃ tribulat. lacerat. obruut. et tantem de tenduti. ya ome caput laguidu. et de roz merens.

i. meas

a planta pedis usq; ad vtice capitis no ē in
eā lia hac subtelesti samitas. In illa heu dixe
ru eā lia. q̄ fūdamēta sūt in uobis montibus
sctis. quia vro sagine. vrag; morte gsecrast is
dilatastis roborastis. ea quia nūc heu iminu
tā rūtis. miserēm; r mīto ei quā fede laceratā.
credlr dissipā. soloteng gultrata aspicitis. ut
huiam spes auxilij ia nulla sit. ppter̄a leuam
oculos meos in uos montes. vn uemat auxili
u nobis. Nā tu ignoramꝰ qd agē debeam; hor
solū heng residui. ut oculos meos ad deū diga
mg. potuistī olim mībus rorpe cūdati mira
bilia mīabilr opāt. tām habentes ipsū uter
mort. tām insup poteres meo quos gforta
bat xps. Nūq; abbreuiata ē ptas vra. Nuquid
cāuas tepestis? absit hoc. dicta ē porro. Sustīti
te ergo. misērem. ferte auxiliū sbsidiū. Sustipi
te uos montes pace pplo. qa alij q̄ sustipiant
r ea pbeat no sūt. et tu dne rex celoz. corona
storū oim. emitte lucē tua r ueritatē tua. ut nos
deducat r adducat in montē stm tuū. r i tab
nacula tua. in pnti p fidē spem r gratiā. et
in futō per gloriam. Amen

Explicat sermo de ōibꝰ sāctis

Sermo alius sup̄ In cena dñi

Tradidit illum Judas symonis schariothis Originaliter in sua Joxiii Vn sup
tu e euāz pnaatr rcitatu de pditore
Juda de obstinato z mrāgibili quo utar nomie
ul' dico. uel pdicatore. ul' apto uel sacdote e.
Loquatur toto m meditacone mea ctremu.
toto horroē q tuissus sū. rcogitas qm tribulis
m q silys deus sup filios hoīm. Vides msup
cta euāsse opa dei mirabilia ualde. q nemo
possit corrigē que ille despexit. Si claudit qs
apiet. si mittit crystallu obduacois. a facie fri
goris eu qs sustinebit. Si dyabolo cor sbitret.
none sit malcator mtide mdurat illud. ita
ut rideat vibrate dāpnatois hasta. vtut sibi
m stipula lapides fude. nec arqsit roquam
pcibo Judas m exeplu est. que nec efficatis
sima pdicatio. nec maledicois etne rsinua
tio p xpm facta detrere potat a protepto pa
radiso. Nec gsidāto tue dignitat o virgo btā
mr pietat emollire potuit. ut mse rcordius
ageret aga te z filiu tuu bndictu. Maledictus
fiat cor tm qz ptinax. z emulatio qz dura. dum
tdit illum Judas symonis sthariot. Nunc aute
o virgo serena. ne sit in aliq mem tle cor mrce
dulu. cor a sathana occupatu. cor ad minas
ul' admonicones ul' mrepationes clausu. ad
img tm fidutia tronu gre tue. supplit exora
tes. ut irroratoe eusd gre prepta. q cor emol
liat. ut abiecta oi nequa dyabolice fraudis

q̄ cor mduxat. ¶uenat nemo nr̄m ꝓditor filiꝫ tui
ſtnes legis ſue monita ſalubria. ¶ Vñ ut ipetre
mo. ꝓnūmq; tibi illud angelicū. Aue gr̄a ꝑ d teum
¶ tradidit ⁊c̄ſ. ¶ Nemo. nemmezut et ꝓnūū ut o
pinor aliq; que admodū hor eodē veſpe. ducto ſel'i
tulos ſuos āuales ſole. tractauimq; hrale thēm
pus. mipientes ab hor ūbo ¶ Cui ia dyabolꝰ mi
ſiſſz m cor ude. qua ꝓtinula ex mduſtia dimitti
mq. cā qua ſtrp ue mote ſut tur q̄ſtiuncule ples
q̄ exꝑſona ſtudioſitatis ſpeculatiue. q̄z diſſo
lucio ul' ⁊ad ſtolaſtrū ex̄ncū ul' ad tpꝰ altm̄ re
ligbat. quas ex̄ nur ul' repetē ut diſſolne neqq̄
e aūq; ſans ē mea plagē ponq; ⁊ plagedo rle
ru urī tpis. admonē ne ꝓditor ꝑ ſit admone
lbz. ut clezq; q̄ a ⁊ apluꝰ ozdine iude ſuureſſor i
uenīt̄ nullo patto fiat eqde imutator ⁊ crimine.
¶ tuali crimine. nimiꝫ m eo q̄d nāzat euageliꝰ
ſtmo. ꝓphenſus. m ūbis thētis. tradidit dñm ih̄u
das ⁊c̄ſ. ¶ et tonq; miterois nre ſtima ē. h' cardo or
na q̄ue dirēdoꝫ omq; uoluer ozo. na illos romo
nē q̄ uel ſrus ſiut m ozdine alio. ul' abſeres. q̄d
ad nos. ¶ Studeamq; ergo ondē mos q̄bꝰ et quor
udas tradidit ihm. ut ex eis dapnatiſſimē. dap
natoꝫ ſraudū opibꝰ. ſtramq; nos de clero. nos d
icti ꝑ anthonomaſia eccliaſtici. a q̄bꝰ ⁊ q̄lit̄ ab
ſtinē debeamq;. ne ſi ſimiles ſuerimq; ⁊ exerēd
do ſatinoē. par nos mueluat hōreda dapna.
¶ Jaciamq; m ꝓmiſ h' ꝑ dirēdis fūdameto. q̄z ꝑ
dino ē ſraudulenta leſio alicuꝰ. ſub amicie ie

uel officij similatione. Et ita pditio duplex e iniqtas. qz z odiu e. et silatio. pditor e q̃ similat officiu z affert detrimentu. vel pditor e familiar inimico eo pmtiosior z meritabilior ad noxedu. De tali in pũbis silator ore decipit amicum suu. Contingit aut fi silatione amice ul' obsequij tpis. In statu z pfessione. In gestu z opone. In affatu seu locutione. Hat tplex bnuolentie silatione. si qz img̃ in uda reprimo erga ihm. siqde hys tbo modis in gne fingit se udas sibi benuolu. In statu ut qz apls eis fiut. In gestu ut qz ostulu ei dedit. In affatu ut qz rabi eu noiauit. Edisserem sup hat tplice basi si placz duos mee col locutionis paietes pncipal'. traducedo inde pditionem ad ecclasticoz dim cautela z eruditoz. Tradidit utaqz ihm udas symonis stariothy pmu. qz amicitia obsequiosi pretendebat i statu. qua longe precerat ab effectu. De gestu z affatu sile in alta pte uidebim. Porro statq inde q̃ duplici titulo fiut mistgintq. Erat q̃ppe udas electq. hor e in sorte dñi electq. tq̃m domestic eiq z heres. ad qd̃ ut dnq sua po sinaqz eet hẽ ditas. Cleros n grece sors e latine. Erat pr̃ea udas cũus storz. aspto de cunctate ihu eiq. tq̃m domestico ymesalis. z canonicq regulariq sub abbate xpo. Erat e sanctus pdicator z aplus dno coopante z symone confirmante sequtibus signis. Sibi q̃ppe data erat pcias sup omem virtute timoz. comunicata sil' eloq̃a diuina

affatu

et secreta celestia. Erat denique sacerdos dei altissimi. institutus a xpo p ordine melchisedech. In primo filio ihu. et heres. In cui fide et tocius religiosus. In cuius amicus vnio mir p spiritale ppagatione in alios cordibus. In cuius sensu et ministerio. Agnoscit quia et quot in statu suo et quam magnifica diuinas munera iudas susceperat. Atque quid p oibus retribuit status. Tradidit quippe ihm prees suum. fidem suum. domesticum suum. abbatem suum. amicum et pontificem. et totius dignatissimum. Sed ad hec audita quis ex nobis non indigne ferat. quis non exhorreat tam mexpiabile piaculum. quis non sceleratissimum pditissimumque iudam iuste damnatum puniret. Omnium misereamur nos met ipos fratres. quia aut illum aut certe similem diuinum. quis proditores quis plures. Ne nos fallamus adulatione ppria. non tegat utamur laude vitatum. et fortasse videbimur quis her de nobis pferat sententiam. Qualem sententiam: Utique quam mr nos sit quis tradidit ihm. exemplo iude symonis scharioth. Quo modo pot hoc fieri: Nonne xpus resurgens ex mortuis ita non mouit apostolos dicentes. Sed si non mouit. neque ad mortem tradidit. audi illo alio loco aptius. tu o ho quia aptius appellasti. Rursus mqt crucifigentes in se filium dei. et ostentui habentes. Si crucifigentes. cur ne pauca loquendi mortis tradentes: Crucifigit membrum suum. Crucifigit quisquis in nobis e. dum carnem crucifixionis patim urat. Pdit aut dum pilatorie colit habitu gestu. aut affatu. In honorat uno puncto

ustū. Esto dicat aliqs e clero crucifigā ihm modo quo loqris. Esto pdā eū. Aut̄ longe e patrimeū a sceleratissimo sanguine inde pditois. q mūabilia testatissima p̄ iudu. Si no ego. Ihm pdicare gmonete de recentiq audiuit. no ego. Consors aplor fuit. no ego. Desperando se suspendit. gra dū no ego. Appello te o ho q̄ sic loqris. q̄ pre inda te iustificas. Credis ne inda iudā iudisse r audiusse q dicis. Si neq̄q̄. tu vane time inde p hor exag geradū p nūcias. Si credis. ita miracula q̄ fis q iudu iudas. tu penā pditōib⁹ eternale ifuge da agnosces. Impleo tu multitudine testior oriū r sc̄ptuā p successione tati tpis p̄ orbi tu inde agnoscere debuisti.

Incipit ploqus beatissimi Augustini epi in sermone sequentem de assumptione gloriosissime virginis dei genitricis Marie.

Hodie interrogata de virginis & matris dñi resolucõne corpali et assũptõne plenum. quid intelligam responsurq. te deus ops pr uoto supplici exoro. ut q̃ madas nubibus & pluũt ymbrẽ. qui tangis montes et fumigant. qui apis tra et gẽminat. qd dicam uideas. qd pferã pbeas. ad quid digã sermonẽ apias. Venabile em̃ mi ẽ dñe. & pcordys meis reuẽtissimũ. de mre filij tui loq̃. et de sãssimo corpe eius ligniã sermombq̃ ~~eius~~ otiu paze. q̃ sola merunt deũ hoiẽq̃z paritura sustinere: ftã trong di. et aula regis cẽli. sdq̃ tui nos dctusti tui nos credimq̃ & certissimq̃. qz nũq̃ fefellisti. q̃ nec falli nec fallere nouisti. ostendes filiũ tuũ coetrnũ tibi et ysbalem mcarnandũ. & mcarnatũ p vgines utez. de quo carnẽ assũpsit. q̃ corpalia cuncta terũ recreauit. auctor a mistratrice. et deq̃ ab homine factus homo. ab ea naturã sumẽs. non origine. stificante spũ sto & ea utez humanũ. et purificante atq̃ mudãte ad grepcionẽ filij tui. Cuiq̃ dignitat̃ et gre essẽtiã. nec cor q̃cipe. nec lingua valet expmẽ. Non em̃ nisi talis dceptq̃ talisq̃. ptus deũ decuerat. qui venerat rdimẽ quos

volunt

creare. creare pſertī maiestate. ꝛ dimiꝛ humanitate. humiliatꝰ nām de ſanctificato corpore ſumēs. ſtam et īmaculatā de īmaculato. m estimabilē ſanctificacois grām. quā tōtū pbuit. q̄ creptq; r natq; non abſtulit. q̄ ſanctū m corpe valuit vginis. illi ſoli notiſſimū eſt. q̄ de eiq; nā. nām ſuſtepit quā q̄didit. Q quēte q̄ſo dne. qz p illū bona tūcta tribuis. que ubi tribuis eligis. ut mo ſſenſe de tūta ſanctitate loq̄ tribuas. Et ſi non totū ut ē. qđ impoſſibile oī lingue humane ē. tū ipm expte dicatur ut eſt. Donet ergo pnoſiſſimū uera pnoſtitate. ſanctiſſimū ctā ſanctitate. ēſtimabiliſſimum fidiſſima ueritate. Quē qz huānā rōm exce dit. ſpūs tuus aſſit. q̄ tuo ſpiramine īducat nos in oēm dicendi ueritatē. ut qz de eo corpore et aīa loquendū ē. qđ ipe pr̄ nālem uſum ſanctificauit. et grām dtulit. nō alia dicē paſſat ſi pia. ad laudē et gl̄iam tuā dei ops pr̄. et ad honorē filij tui p vginē nati. cuiusdeq; ſpūs ſc̄i dei et dn̄i nr̄i. cū quo t̄ rḡnū t imperiū in oīa ſecula ſeculoꝝ Amen Incipit Sermo

Quia pfundiſſime et ſua dignitate aliſſime rūſuro ſū aſtroni. tōtē meum obſecro. ut p me mereī pcer. et ſi qua a me plenē dicta ignouit. bonus dei gratꝰ exiſtat. ſi aūt minꝰ. nē ꝯpaſſat humilitati. qz lucri minꝰ valeamq; dicē. vera tū p nil dubio volumꝰ De ſanctiſſimo igit corpe pene vginis

marie. eiusq; sacre die assumpcōne q̄ntū dñs
donauit loq̄ sustinentes hoc p̄mū dicimus
q̄ m diuinis sc̄ptuīs pagīm dño mercuce ma
tr̄ē discipulo q̄medauit ut castū castis tuere²
obsequijs. mch̄ repit² de ea sp̄s qđ lucas cō=
memorat m actibq apl̄oz q̄memoat² eiusq
nōiatī dicēs hij omes erāt p̄seuerātes vna
nimit̄ m oracōne cū mulieribq et maia mre
eiq et frībq eiq. Hoc diamq q̄ tanto que
magna sit mucio tractāda exsistit q̄ntō
spalibq auctoritatū testimonijs nō p̄nt ad liq̄
dū roborai Sz q̄ qđā sc̄ptū sta veris mda
gationū studijs q̄reda r liq̄t. nō st̄ supflua
estimanda dū vera mdagatōne fuerit pate
sta. Secūda em̄ ē uitatis auctoitas r dū di
ligent² discutit² de se gignē qđ ipa ē r̄ggnoscit². Sepe em̄ discussa. quemena uerā
parit quā manifestis sermōibq abstondit
et sepe aptis sermōibq insinuat. m q̄bq mch̄
sp̄s qđ somnit q̄rendū mutat ut ē. q̄ abrā
genuit ysaac. ysaac genuit iacob. Iacob g=
nuit iudā r frēs eius. et rem talia m q̄bq so
la tenenda ē lra. Cmeda aut sit q̄medat.
ut pat̄ lram r mistīm intellectū instruat.
ut in trāsitu maris rubri. et mana celesti
et tabnaculo dī. r archa testī. vbi figūr
baptismi. videlicet xp̄i et ecclie omsa ē pro
gratua. Cmeda tm̄ mistice cū dñs dicit
sufflasse m faciē ad spiraculū uite. q̄ os ad

ſpiraꝝ non hꝫ· nec mang ad opnd· cũ dicat ꝓpha· mang tue fecerũt me ⁊ plaſmauerũt me· Sũt et qdã· que qñus gmemorai ex toto omiſſa ſ2 vã tñ rõne credũt2· ad q ipa quemẽa rei qdãmõ dux et pma credit· Nichil em̃ de melchiſedech ſacdotis dei excelſi uiſtina loqt2· cũ ea pꝛaſſiſſe tã te laud· meritũ gnoſtat2· Nich· de enoch et helia poſqm̃ rapti ſũt· vite felicitate gmendat cũ liqdo ſtrẽnbus· beate eos viuẽ· quos dñs hmc m futm̃ ſeruãdos uoluit tape ¶ Qd ergo de maie morte· qd de eis aſſiꝛprone dicẽd· ẽ· vnde dina ſtpta nich· gmendat· niſi q2du rõne qd ꝛſentiat veitati· Quatꝛ ipa veitas autoitas ſme qua neceſſe ẽ ut nec valeat autoitas Me mores em̃ gdicois hũane· mortẽ illã ſubiſſe tẽ palẽ dicẽ non mentimur· qua idẽ certe eis filius q deus et hõ eſt· lege ſortis hũane ſuſtinuit et hor· q2 hõ de eius ſuſceptus· et ꝓfuſus utero· Sed ſi dicimꝰ mortẽ vinculis tem̃· et reſoluta m cõmunẽ puredmẽ vmũ ac timez· laboꝛ dũ ẽ ſi quenat tante ſcitate· tante aule dei p rogatiue Primꝰ em̃ dictũ pmo pmi· q2 pluꝰ es· ⁊ in pluerẽ ibis· ¶ Qd ſi de morte dint2 gña lis" ſña" ẽ· ſi de rẽſolucõne· m pluẽm· Hãc gdicꝰ caro xpi euaſit· De carne maie ſũpta· q corup tionẽ non ſuſtinuit· De hoc em̃ ſtptũ ẽ p dauid ꝓphãm dicentem· qñ non deliques aiam meã m mfeꝛno· nec dabis ſtm tuũ vidẽ coꝛruptionẽ· de quo aũt ſcõ dictũ ſit· archãgelo ꝓduc· qui

ad mariā aiēt · et qđ nasceť expte ſcm vocabit
filiꝰ dei vē ſcm et ſcm ſcōz · Vñ r illa ſcā ſcōz
dicit · q illa ſeruabāt qbus ille figabat qui
vocat ſolus ſcis ſcōz dicť · Hic em ē de quo
idē archangelo gabriel danielis loqť iter
etā · q ſuā ondit · dicēs · Cū uenit ſcꝰ ſcōzum
ceſſabit vnctio vra · Hic em ſcm corpeom non
vidit · q tria die tu triūpho de mortis redieng
ē ſurrexit · Caro eiꝰ q de maia ſumpta ē · et ſi mor
tua ē · ex infirmitate reuixit ex dei virtute · Sed
hoc ille qui qn uoluit mori qn voluit ē ſurgē
potuit · Erapuit ergo ab illa gnali ſnā de vgine
ſumpta nā · Qđ ſi nō maie · genuit tn filioq
genuit · Post hec q ade dicta ſunt · de qbꝰ exapi
maie filiꝰ · q tuenda ſt q eue dicta ſunt · ſi cuctis fe
minis ſmt gnalia · et ſi maliqꝰ exapiat maria
Scptu q̄ppe ē · mulieri qq dixit deꝰ · multipli
cabo erūpnas tuas · et gressꝰ tuos · In dolore
paries filios · et ſub viri ptate eris · et ipe dnā
bit tui · Erūpnā maia ſuſtinuit · cuiꝰ aiam
gladius paſſionis ptranſiit · ſi gressꝰ nō multi
plicauit · nec ſub uiri ideſt ſub mariti ptate de
fuit · q integrimis viſceribꝰ de ſpū ſcō xpm
ſuſtepit · r vginitatis integritate manēte pmā
ſit vgo · Cue q ſn patis colluuione r vilig ad
mptionis detmēto ſuſtepit · ſn dolore genuit ·
et ſine integritatis violatione pudoꝛ virginita
tis integra pmanſit · Hoc em potuit efficere
de intē · q ſic elegit deꝰ nasci de homine Ma

via ergo et si communicat exemplis eue. nō sicut
patriarcha in dolore Vnigenitus em̄ hoc singularis
sanctas et singulais grā·q̄ susceptōne dei sigu
laīt estimata ē digna Non imerito ergo exspi
t̄ a q̄busdā gentilibo vā estimatione qua tāta ser
uat grā·et attollit dignitat̄ prerogatiua·
Quāntū em̄ xpi ptas mundi ondit vnitatis·
q̄ntū grā maīe monstrat integritas·q̄ sit di
uersa ē a nā·ita diuisa ē et ab usu·Quid ergo
m tāta diuisitate dicimꝰ· Si dicimo huma
ne sortis morte subisse·nec tm̄ vinculis retri
nei·p quā deus voluit nasci·et carnis subāz
gitare Nūq̄ impiū erit· Si dicimꝰ em̄ ihm oia
posse·q̄ de se ipo ait·data ē m̄i oīs ptas i celo
t terra·Si ergo voluit integrā matrem seruare
vginitat̄ pudore·cur non velit incorruptam
a putredinis seruare fetore·Dicat q̄ cognouit
sensu dm̄·et q̄ psiliaīg eius fuit·Nūq̄ no potu
it ad benignitatē dm̄ matris seruare honorē·
q̄ legem non solue venerat sed implere·Ex
em̄ sic honorē matris ptulit·ita et m honorati
one dāpnat·Qui em̄ m uita pretis illā grā
sui ingenitis honorauit·pie credē ē singulai
cā saluatōne m morte et spāli grā honoras
se potuit em̄ ea a putredine et pluē aliena
facē·q̄ ex ea nascens potuit vginē relīqre pu
tredo nāq̄ et vermis humane ē opprobriū ḡdi
tionis·a quo obprobio cū ihs sit alienꝰ natā
maīe exclipit·quā ihs de ea susceptisse probat·

Caꝛ em̄ ihū caro maꝛie ē et nitꝛo ſpecialiꝰ
qm̄ ioſeph unde ceteꝛaꝫ fr̄m eiꝰ q̄bꝫ dice
bat Caꝛo em̄ et ſ̄ꝛ nr̄ eſt Caꝛo em̄ xp̄i qm̄
uis glia r̄ſurrectois fuit magnificata·et po
tēs ſup oēs celos aſcenſione ꝯſtituta·cuꝺ
tñ carnis manſit·7 nlanet nā q ſuſcepta ē
de maria ꝓpe em̄ ē qui·cepꝰ et gemꝰ·at;
a mortuis ſuſtitatꝰ ē p gliam ꝑis ſic ꝓfeꝛꝰ
ꝓpe teſtat̄ pꝫ r̄ſurrectom·qm̄ aplis aut·vide
te manꝫ meas et pedes meos·qz ego ꝓpe ſū·
Quꝺ ē em̄ ego ꝓpe ſū ñ qz alt̄ nō ſū·qm̄
q tūc erā qm̄ paſſus ſum·ſ hoꝛ ſiqꝺē ꝙgnoſ
cere poteſtis·q m manibꝫ et pediꝫ clauoꝝ
vulnera r̄monſtꝛ ꝓpe ergo ꝺeꝫ celoꝝ aſcen
ꝺit et carnē quā de mr̄e ſuſcepit·ſup aſtra
tñſuexit honoꝛat omeꝫ hūanā nāmꝫ·z mi
to magꝭ mr̄enā Si ergo nā ē mr̄ꝫ filiꝰ·eo
uemens ē ut ſit et filiꝰ mr̄;no q̄ntū ptinet
ad equā admiſtr̄ionē·ſ q̄ntū ptinet adeā
dem recepta ſbām·ut hō de hoīe·caro d'ca
ne mr̄ a filio filiꝰ a mr̄e·nō ad vnitatē per
ſone ſ ad vnitatē coꝛpalis ſbe·Si em̄ vnita
tē pꝛ facē gra ſn̄ ꝑpietate ſpālis nē·quēm
gis ibi gr̄e vnitas et coꝛpis et ſpecial' na
tiuitas·Vnitas nāq gr̄e ē ut diſcipuloꝝ ī
xp̄o·De q̄bꝫ ipe ait ꝓr̄ ſtē ſeruā eos ī noīe
tuo q̄s ꝺediſti mi ut ſint vnū ſic·et nos·et
itē de oibꝫ iuſtis no ꝑ hys rogo tm̄·ſ ꝓphꝫ
q̄ creditū ſuꝰ p v̄bū eoꝝ ī me·ut omeꝫ vnū

sint· sic tu pr̄ in me· et ego in te· Hoc ē ut ipi
sint p gr̄am qđ nos sumꝰ p deitatis nām· hāc
q̄ppe gr̄e vnitat̄e· q cūctꝭ in xp̄o credentibus
seruat· si male nē tollat̄ mihi sapiēcū estī
matione· q̄nto magꝭ ei gr̄e vnitate ipa spe
cialitas nē vnū efficiat· mr̄em et filiū· et fili
um et mr̄em· Videū ē etiam qđ de hijs qs.
secū p gr̄am vnū ee voluit· ihc adiugit· Pat
em· Pr̄ste quos dedisti mi· uolo ut ubi ego su·
et illi sint mecū· ut uideat claritat̄e mea quā
dedisti mi· O magna & in estimabilē bonī
tat̄e dei· q hr̄e suos secū in glia vult· ut sua
clitate fruant̄· q hic sua fide iūcti vnū cum
eo digni ēe uidēt̄· Si ergo eos secū hr̄e vlt·
ac p hoc pt̄· qr oia pōt· quid estimādū est de
mr̄e· ubi digna sit hri si nō in p̄ncia filij·
Q̄ntū igit̄ gtueor· q̄ntū intelligo· q̄ntū cre
do· male aīa claritate fruit̄ xp̄i· et glosis eo
spectibꝰ eiꝰ sp uidē sanctes· & sp gspiciēs· du
in estimabilē pastū· excellentioi q̄dā speciā
lioiq; p̄rogatiua a filio honorat̄· possidēs
in xp̄o· corpꝰ suū qđ genuit· claificatū· i dex
tera p̄tis· et si nō suū p qđ genuit· tm suū
qđ genuit· Et quare nō suū p qđ genuit·
Si non obuiauit· nodū p̄specta auctoritaꝭ
ilicet credo· et p qđ genuit· Quia tanta stifica
tio digmor ē celo qua terra· Thronū dei·
thalamū dei· domū atq; tabernaculū xp̄i dig
nū ē ibi ēe· ubi ē ipe· Tam p̄iosū thesauru

digmꝰ ē celū ſeruāe qm̄ tra · tāta mtegta
tem meito mcorruptibilitas · nō putredmꝰ
ulla r̄ſoluto ſeq̄t Illud ergo ſacratiſſmū
corpꝰ de quo xp̄s carnē aſſūpſit r dīnā nāz
humane omiuit nē nō amittēs qd erat ꝑ
aſſumens qd nō erat ut ūbū ihor ē deꝰ hō fieret eſtam vermibꝰ traditā qz ſentē nō va
leo dicē ptimeſco toī ſorte putredinis et futūꝝ
de vermibꝰ pluerus de quo ſi mich alꝰ ſenti
rē qm̄ de ꝓpio qd abſq; ulla ambiguitate ſo
luend in mortē po mortē futūꝝ putredo po
putredinē vmis po vmē puluis ut dictuz
eſt abiectiſſimo ptinus qd de maiā credēduz
non videt ꝙſenſibile quā eſtimationē ꝓcul
ꝓpellit m ꝙpabil' gr̄ē munꝰ Qd me dicere
multaz ꝙſidāto rez mutat qz et illa qdā
ē quā ſuus mīſtris aliqn veritas aut Q' mi
miſtrat me ſequat r ubi ego ſū illic et mi
niſter meus erit hi em̄ her ē gn̄alis ſūa oīz
p fidē et piā opōnē xp̄o miſtratū ꝙnotā
gſz qdāmō ſpaliꝰ maie: Maria nāqz opis
exhibitōne et fidei rigidiſſma ueritate mi
ſtrā fuiſſe xp̄i oīs qui ſanū ſapit ītelligit
Ibſq; dubio em̄ ope miſtratz extitit q̄ hūc
m utero geſſit ptuqz ꝓfuſis alut et fouit
atqz vt euageliū ait in ꝓſepe r̄clinauit a
facie herodis fugiēs m egiptū abſcodit et
omnē mfanciā eiꝰ pio mris affectu ē ꝓſecu
ta ita ut uſqz ad crucē qua filiū vidit pēdē

carō

tem ia virū pfim ab eo m dubitāt nō ↄcessit
ꝙsectanū. nō solū gressibus pedū tm̄ ꝓ ↄue
rentia dñi vm̄ ecc̄ i mutacōis affectū Maria
ergo imitatrix xpi ssaluū opm̄ q̄ lucratibꝰ sic̄
deuotissime exhibuit ita absq; dubio ↄ ligio
ms fide et ↄ credulitatis caritate seruerx fu
it Non em̄ potuit eiꝰ dimitatꝰ nō ee ↄcredu
la q̄ se nouerat huic nō vili semine sed ordi
nē nē ꝑ dīno spiramine nūcupāte archā
gelo ↄcepisse Videns sp̄ simulacrū agelorꝝ
ffre ei adee frequentā videlicꝫ q̄n sita e cū ange
lo multitudo celestis exercitꝰ clamantiū ↄ dice
tiū Glia in excelsis deo Et in terra pax hoī
bus bone voluntatis Et in egipto fugitiuo ↄ de
uterꝫ ↄdituro. quibꝰ liq̄do ꝙgnosce potuit. q
talia obsequia nō nisi dei dēuerūt Vn̄ ↄ stelle
ānuntiatio ↄ magorꝝ de longiq; ptibꝰ ispe
rata aduentio. maximū illi exhibuit mdicium
ueritatis Vide et symeōis atq; anne ꝓphetali
dignitate m̄ sduꝝ teris et huic spālis oīsꝰ
ctue oia ꝓtul dubio maria ꝙseruāꝫ. hinc aūc
tis ad fidem alacꝰ roborata. pio corde con
ferebat in tātū. ut oīno non mutabunda-
ꝫ ita de filij ptate tm̄ dixit dei ueraꝫ vtu
te. defluente in nupcijs xpo dixit. quia
vinū nō hūt. stiens plane hoc illū potu
isse. qđ ēn mox ↄtigit dīno miraculo cō
pleuisse Ite igit maia fide ↄ ope xpi mi
nistratrix. et deuota usq; ad eiꝰ mortē seru

trix non plus gressu qm̃ imitacõis ut re
dendũ ẽ affectũ si ibi non fuit ubi xp̃s suos
mistros vult esse. vbi ergo erit. Et si non
eq̃li grã. ubi equa di censura. q̃ vnicuiq; ẽd
dit sedm̃ mita. Si mito p̃ oibꝫ maie uiuẽ
ti donata ẽ grã. mortue erit minueda. Ab
sit. Quia si oĩm storꝫ mors ẽ pciosa. maie
sane ẽ pciosissima. quã tãta comitata gra
ur mr̃ dei diuat̃ et sit. Considat igitur
hijs vmissis vera rõne. hñtẽdũ tenseo Ma
riã in xp̃o et aptur xp̃m cẽ. In xp̃o. q̃ ĩ ipo
viuimꝰ. mouem̃ ꝛ sumꝰ. Aptur xp̃m gloſe
ad etimtat̃ grandia assupta bemgnitate
honorataq; susrepta cetreis. quã hui grã ho
norauit p̃ cetreis atq; ad rõuẽ humilitate
nõ cẽ adducta pꝰ mortẽ putredinis videlz
vermis et plueiẽ. q̃ suũ et oĩm genuit sal
uatorẽ. In cuꝰ si pcate ẽ storꝫ de capite ca
pillũ nõ periẽ. et illã et aiam integrã posse
seruaẽ. de cuꝰ pcate si nullꝰ dubitat cetiaꝫ
storꝫ qui possit mrem suã sine cõzpcõe
ĩppetuũ seruaẽ. cur dubitãdũ ẽ voluisse qd̃ ad
tinet ad tãta bemgnitat̃ grãm. Si elegit
dina uolũtas sola grã mr̃ crepitãtes igni
ũ uehemẽciũ flãmas nõ solũ corpa pue
rorꝫ seruaẽ illesa. vñ etiã ipa vestimeta m
usta. cur abnuit m mrẽ ꝑpia qd̃ elegit ĩ ve
ste aliena. Iona seruaẽ in vẽtre cet pr̃nã
le usũ voluit mozꝫpũ sola mia Mariam

si fuit nuꝰ eq̃li grã
t si

m corrupta pt̃ nam non seruabit gra. Seruata ty ē damelim tpa tissima fame leonū. nō seruabit maiā tātis donata mitt dignitatū. her cuncta q̃ diximꝰ. qz usū seruandi nō ignoscimꝰ ī maie mitegtate plus potuisse graz. qm̃ nam nō dubitamꝰ Dicat ꝑ em̃ opa st̃ q̃ dicimꝰ. et ido possibilia. qz sut oipoten̄. Christus ergo dī vtis. et dī sapia. tuꝰ sut oia. q̃ pris oia st̃. q̃ simt velle. velle aut oia. q̃ sut digñ et iusta. ac p hoc vidt digna letari maria letitia īenarabili aia ⁊ corpe m ꝓpio filio ai ꝓpio filio. p ꝓpm filiū. nec ulla seq̃ corrupcio cupna quā nulla secuta ē. tātū filiū ptu riendo mitegritatis corrupcio. ut sit sp incorrupta quā tāta ꝑfudit gra. sit mitegra. uniuersque oim. mitegrā ꝑstitamq̃ genuit vitā. sit cū illo. quē m suo gessit utero. sit apud illū. illa que genuit fouit. et aluit illum Maria dei genetrix. dei nutrix. dei ministra trix. et dei secutrix. de qua ut iā dixi. qz aliter sentire non valeo. aliter dicere non ꝑsumo. Insapiat hūc sensū frena caritas. sdm qꝰ spūs sctꝰ inspirauit. Ostensa sut expte que taliter me horrata sut dicere. Si aut ēfra gai hijs elegit cū dicit non vult. ꝓpm hoc non posse ꝓficere. quare no grauet uelle. ac p hoc no ee Et si vacat ꝙ filiū dei de hoc manifestauit. mapia ei credē. de qbꝰ aliter non ꝑsumpsi sentire Mirabor illū alitudinē

gsilij diuinā muestigasse · quā me cū aplo d
digna reuerencia video debere admirari dicas
Q̄ altrudo diuinar sapie ꝛ sciēe dei · q̄m
strutabilia sūt opa eiꝰ · ꝛ muestigabile ꝛ
vie eiꝰ · Et qz sedm̄ eūd' aplm ex pte ggſti
mus · et ex pte ꝑphetaꝝ · Dixi de hijs · et si
non q̄nti debui · quēadmod' tñ dicē debuisse
credidi Si igit̄ vā sūt q̄ stipsi · tibi gr̄as xp̄e
agr · qz de sta vgine mre tua · n̄ qd' pui ē
ac digni visū · sentire nō potui Si ergo
dixi ut debui · ꝯpba xp̄e obsecro tu ꝛ tui ·
ſm aūt ut non debui · ignosce tu ꝛ tui Cui
cū dō pre ꝛ spū sco · uiuis et regnas deꝰ per
oia secula seculoꝝ Amen
Finit sermo bti Augustini yponensis de
assūpcōne gloſissime vgīnis marie ·:·

Annotatio quorundā doctorū qui de gremplos locuti sunt. Dcñl' magro Johne gerson

Magro Dyonisio doctori a paulo ppo mdcr haur theologia speculatiua tradidisse ipsius de mystica theologia et m alijs libris suis scripsit interpretē

Hugo de arra anē. et in tractatu de orōe. de archa Noe. et sup ecclesiastē. presertim in pldgo. et sup celeste gerarchia. propue vbi tāgit. et alibi.

Dcñl' Richardus sequax et discipulus hugonis ambo de sto auctore dicti. matarij hoc ab alijs sub collaudatoē uel admonitoē traditū. reducit ad modū artis et doctrine in suo de archa mystica. cuius mysteria scripta fere oīa quicūq; mystici scripsūt ā reperiat.

Cassianus in collocutionibus pluribus. notatim in illa de castitate

Hugo de vera religiōe. et professionibus. et de diligendo deū. et de timore. et alibi plurimis. ut p totū psalmū

Hilmachus in suo libro de pōpo gradibus scale

Gregorius in suis omēlijs sparsim. speciatim in xpo. et in ome sup ezech

Bernardus sup cantica. et de diligendo deū. et ad fratres carthusie de monte dei. et alibi

Auctor de spū et aīa

Bonauentura in suo itinerario totius mūdi et appendice sto Bartholomeo applicando est in suo stimulo amoris.

Omnes alij tractus applicati a nouitij ut stimulo amoris ad ē passionis. et alij libri de viis: cū imitatione xpi. de sto hugone et alijs de nouo testamēto. et alij de variis itineribus scriptis scripta sunt de multis supius in vulgari. et insignibus quibus dam ad clerum. et plures tractatuli. q oīa numerare nō est multum

Eleganter quidam. Opto mihi magis scire quietis: q scire alia plurima.

Hactenus de pōe: et profecto imperfecta ista et multas illas sup quia fundatur resolutiones circa determinatas demandi deū &c. nec alias in veritate aliqua certior et euidentior dari ab ipsius famulis. vtraq; acta pura et perfecta sine imperfectione et defectu: sunt habilitate. Non enim pt aliud maius et perfectius cogitari q̄ actus purus et perfectus sine imperfectione: quē deus christus potuit infundere viatori methaphisice vitate predicta. et ecce tot tā multi

Dicunt hoc vir pius est pulcū. q̄ querit grat. et forte posterius est q̄ ho. sit aliud q̄m gallina. hanc ille vel illa capiūt.

assumit hoc de gpolo pro quo metrū dicit

Quapropter

Et quando dicit &c. ubi dicit q̄ natura

semp manet a perfecte · et ita tandē a fē deuenit ad fm̄
pfectū quod est deū ergo prudentibus merito opponuntur
duos apostolos Esse deū uerū patet impfectis retro Quae
sine pfecto fingē nemo pt

Meditatio dāi Brie p̄ la Dnīce oīonis

Dimitte nob debita nra sicut et nos dimittim debitoribus nīis.
Ego oppono sic Dimitto oib debitoribus uel malis ad
alienū dū sint paratos q̄ nullomō velle eos dampnad
vmo salute eoꝝ deprōdo te Donate et inspirate hoc q̄d
rethy p̄cep̄ z Hic Dimitte n̄ pd nr et hoc facte erit mihi
credi si michil aliud ppterub Rhy cū ista Dimissē tua
et desiderio salute mee z nō staret q̄ damnarer ꝑ sal
uarer in hoc aut stat desideriū meoꝝ tardo tardo totis
Rursus sic Dimitto debitoribus meis · uel alicui q̄ uelle eos
ee bonos veros modestos et ꝓbatos et ab oi malo cōfectos
seu gūsos p tuā ineffabilē pietatē : sic q̄ende nec sibi
nocēnt nec alijs ꝑdesse nt : et omnium dēmonū penaꝝ
mererent ut sic seruarē pna et desinēt culpa Hic dicte
michi pd nd ut n̄ indipiscendē me corrigas et in suauī
vengentiaꝝ tuaꝝ suauīte liniat misericordia mea · et gratia
infundas sanīte Exemplig nō sic Dimitto debitoribus meis
q̄ ubi nō corrigent a vicijs sub pēnis ꝑ mā spectandē te
impijs corrigant cōtrahamo et freno et flagellis ne deteriora
semp cōmittēs et alijs nocētes et sibi nequā semp exercēs
et cūtes post pēnitate cordis seu inadmittendis sub dispo
nabilibus moriat Hic Dimitte n̄ pd nr debita mea sic ut
sic secta impetui ne dapnet infuturo · ita tm̄ ut in mā
et misericordijs flagellis me sicut et p̄dixi deprāre debi
toribus meis Ex his specialitas offensa ee dicte aut facte
cor̄ remmurat ut n̄ vindicta exparescat · michi autem
deprō ꝑ indicia superioꝝ rōis imitente etne legi tue q̄
paratior est hmōi spualitas · et q̄ mīquallit
inimicos suos sic et amicos sustinēt paratē · quid et be
nigne · sic caritas sine qua nō t̄ placet paratē z
et benigna nec irritatur Hic Dimitte n̄ pt nr ut
michi adueīsū me uelis agē inspiciendis et benigne
ipm̄ s thr voluerit fiat utiq̄ : cū tibi subsit cū voluerit
posse ꝑ nō ita in ꝑscritum mspualite bestiali et offremi
motiōe a qua tu ꝑsig es alienus Demūq̄ sic Dimitto
debitoribus meis · q̄ inspirate te et Donate ego in cor̄

pumtõs laborad uel gsentid deliberato duo nolle sua facti
ꝙ ꝓb⁹ ustrie tue. scientẽ te dicẽ Multi insurgẽt et ꝙ
retribuid hoc aut facib aliqñ p te sine cne⁹ et aliqñ p
indicib a te gstitutob in tra Cumbg did defert⁹ aut te
linquẽt ꝛ equo⁹ ustrie ꝙ malob ia ꝓssq tibi relinq⁹
aut deferẽtur In hiis ꝓterea limitib⁹ stando et deꝑdãdo
inimicis suꝑsitutib⁹ tue uruꝺictoꝝ cne⁹ ꝙ uolũt Porro
hij indoc tutiq ee m pusillo qm no su gstituti indoc aliozꝫ
quasi intend et sclere a tali deꝑdere inimicis ale pt
ymo det hrd hoc inter a indiabg tuis qm capet⁹ mee
tue, su tali gsidãtoe ustie tue q si nolit ꝗdere se ꝙ
illam pt m nusind ptmg me deturbare Sit ꝙ ante te
oe deꝑdend cnam in mia et imprãtoe sup peto⁹
orando et flendo ꝓ eis Sic ei et tu mei misereb⁹:
cu talem pub miaz confidẽtib⁹ ~ Finis est ⁊

De illuminatione cord⁹

Illumina tu mirabilis a motib⁹ etnis: loquit⁹ ad dn̄m
ihꝫ. turbati sunt oes insipies corde Nimiꝫ q
insipies in corde suo no ẽ deꝰ. aut si dt mor
festant deꝰ murmura⁹ dei p ca q facta sunt. ipm tñ
no sicut deũ glificauerũt neq grãs egerunt: ꝓterea
obstinatum factu est insipies cor eoꝝ ꝓssug aut no
tes etnos unde quet illumi⁹ micabit dicẽ treb p nos
duas. pcm cu assat sapna potencia. filiũ causa
pia. spm stm su clemena. quib assate quasi totidem
digite. gtmet deꝰ orbem totiq; radijs illumi-
et remittat dãs primuq; rei mod' spem et ordine
ꝙ ate cogim̃ in meditatoe cord' exclamare ad ihꝫ
filij hoim usq quo gru corde: ut quid diligite uani
tatem et queute mendaciũ? Reliete gd ꝙ terꝝd
montib⁹ istis etnis fit cor ẽ grue tremis mutabanꝫ
fit vanꝫ et mane vanitate diligẽt. fit rectũ et mst
pcis dũ ꝙrit mendaciũ Confundat⁹ hr ihꝫ p nam in
se talid excogitauerũt Conturbatu est mquit cor meũ
ihꝫ ꝙtitate. Deliquit ene vite mee propt vanitatez
et limo oculoꝝ meoꝝ. s. deliquit ene ihꝫ veritate et
tandẽ imperuid ualde qd sequutur Et ipm exhor
ipm enim cor no ẽ meũ Quippe p mania dissipatꝫ

sicut meditatur mama Redeat ad nobis post cor nos
trud s thy cordati no exercitib · sicut columba reducta
non habb cor suu · qm xpus redeat ad deu qui illumt
mirabiliter a motibz etiam sub meditatoe multi
plicitatis thy Fac du lucaq cord' oculos in motib istob me
ditantib in eis potenciad ad grand' cor durid sapiaz
ad illuiand cor ecclie · clemenciad ad guidend cor mgr
tum gelid et lapidei · ocrut ait quodliz horu trud qua
drux meditatoib radiq splendidq et choruscaMedi
tatur utiaq deq ipe tiaq creator meo prehensibilis
taiq indicator, tribilis atz ipribilis taiq liator in
xpo ihu · taiq fubilator octatissimq et lpr q ad poz
Cluo ad sapiaz vo meditat cor ipius deu sicut doc
tore sicut Ductore sicut medico sicut sacerdote Pos
tremo clemetia ondstrat deus ut pius ut redemptor
tem ut amicus ut frem ut sponsus singulare

Finis est

Sermo bñ Gregorij nazazeni de natiuitate dñi

XRistus nasc̃. glorianḋ. xp̃s e cel. ocurrite: xp̃o in terra. exultate
cantate dño omn̄s tra: & ut simul virideṫ. gaudeat: letent̃ cel & exul
tet tra: qz celestem deiq̃ est tha. Christus in carne: ad tremor & letic̃
exultate: tremor qz peccq̃. letic̃a qz spem. Christus ex vgine: vginitate
semp gaudentiũ: ut mr̄s efficiam̃ xp̃o. Cuius nō adoratio p̃mũ & nouis
simũ: dictũ & finis: Certe utiq̃ tenebre r̃solui: certe utiq̃ lumen exoriũ
Certe utiq̃ egipti tenebris condemnat: & utiq̃ israhelis colũpna lucis accendit
qđ quiq̃ sedebat in tenebris ignorãc: vidit lucẽ magnã sctã. Coruerã tñ
fierũt: certe fides sc̃a omiã nona lucẽ accepit: & spiritũ meruit & optinuit.
Umbre desiderii: veritas illustrat: q celi hisederis adest: & qui ille qui nasci
turus p̃ semine mris. nunc quoq̃ nasc̃s semine pris. Natus nãq̃ solui: repleri
oportet superiorem undiq̃ Christus iubet: & quis r̃sistet: Omnes gentes
plaudite manibus. qz puer natus est nob. filius datus est nob cuius ptas in hu
mero eius: qz exaltatur in cruce quã sibiipse portauit. Et vocabit magni
consilij angelus: patiũ sic voluntatis undiq̃ atq̃ undiq̃ fidelis Clamet celicus
pater vias dñi: ego aũt dicã huius clamabo virtutẽ & gratiã undiabo. Inuo=
luerus. carne vestitus semel crucifixus: diuisibil videt: impalpabil atq̃
mobilitabil stringit & palpat. Cui aũ ordo stellã est. ordo ei cessat:
filius eius sit unus filius Ihs̃ xp̃us hodie & hodie: ipse & in stella Iudei stan
dalizati pacificãt: & gentiles irridebãt: heretici lingue sue venena ingemiscãt.
Cui credent cui viderit cui astendẽte ad celos: Ipse si nō tue: certe vel
qui viderunt eum venientẽ de celis. undiq̃ potius maiestate Ex hoc postmodũ:
nunc vo epyphania. nanciscitur xp̃o nob solepnitas gentiũ Notusq̃ eius
hoc nomẽ appellat: & res vna duplici vocabulo undiq̃ apparuit eius
deus hominibus p̃ natiuitate qđ erat ipse: & qui e ex ea qui ipse e. in quo nō
e cas vocis q̃ disiuncte. Unde hoc eius ordo est Nunq̃ eius vllo tẽpore simonis
antiquior: at aut vo vocis anterior. hoc aut qđ nouissime finis e. qz nos
quos diuisos ce fecerat finis est: ut & hoc nob sic ace esse donaret: primo vo
dilapsos a bono vite statu p̃ materiale materia porro vitiosa reparat: ne &
ad se Deinde p̃ marinarios sue gratiã vocauit Nomen qđ dici ex eo qđ
apparuit. epyphaniã etenim greci nocant apparitiones: & hinc epyphania vel theo
phania undiq̃ata est qz ex vo qp natus e: natale Dies hodie ista solepnitas
hodie est Dei huius magni & gloriosa festiuitas. Deducẽte dño sitis ad
hoc celebrandũ: ut nos ad diuinã xp̃ianitatẽ: primo ut reuertamur ad diuinã
lucẽ eius reditus Dei. ut vetẽ hominẽ deposito nouo induamur: & sicut
in adam omnes mortui sumus. ita & in xp̃o omnes viuificemur. Ipse xp̃o

go nascamur & ad xpō cruci affigam̃ & consepeliam̃ ei d morte: ut nō xp̄o xp̄o ēt resurgamus ad vitā. Vnde ēt end nos ꝑpeti vnde habem̃ & ociam̃ vetustitudinē: & ut sicut e bonis ad tristia deuoluti sumus. ita ex tristibꝫ ad melioꝝ rēpem̃ nobi end habidauit pcm̃. sic habidauit gr̄a: ut quos gustus ligni vetuti ꝺdepnauit. xp̄o tm̃o gr̄a largiore instituet. Ideo go diem festū celebrem̃: nō hūane inuocionis sī diuē dignacionis. Non ecce que ex nudo sue: sī ecce que sūp̄ nubi sūt. nō infirmitatis mee sī remedij. nō forma ꝺf mee sī reforma ꝺf xp̄i. hō mūdi postes ac ianuas ornem̃. n̄r cantat tricd statuam̃ chorꝫ. ut amicis mistice ꝺlectem̃. n̄r lenocinādꝫ oculis ꝓdeam̃ aspectū. nec odād ta nros essemidis mūdoꝝ delectem̃. n̄r gustū illecebrosis saporibꝫ irritem̃. n̄r tactui gr̄edam̃ mala ꝓspecta attingē. Nec ēt ex delicatis vestibꝫ ac fūdis resplendam̃: nec ornamentoꝝ splendoꝝ glōziem̃ Nō auri fulgor. nō colorū floꝝ fallentibꝫ rapiam̃: nō cōfectionibꝫ & electuarijs vacem̃. quibꝫ cubilia & impudicicie ab apl̄o iudicē: quīquid a mal doctoribꝫ pessima doctrina ꝓdit. & de scriptis nup̄ regis crimōsa gessit Nō go alios thoros tapetibꝫ ꝓstruam̃. n̄r p̄ciosa gemma ventri & gustui p̄ꝑem̃. Nō vim pegrina nouā & antiquos gustus reꝓbem̃. corp nouā & exquisita cōmenta. nec tin & mar multi p̄ij nos seruādā nob ꝓferat hō end nouē nū honestādē delicie Non go alt̄ alterū vinci ꝓ dignitā studeat. aucti end dignitā & omne qđ̄ plus ēt q̄ sufficit: & hō alijs & sanctibꝫ & indigentibꝫ hūjs qui ex eād luto atq ex eād massa formati sūt. Iudicio fiet hr̄ gentibꝫ gaudam̃. illoꝝ ste tibi ista solep̄nitas: qui ex dono suos vsurus carnim & vetris putat mūdoꝝ d̄lectari Illi consepit solep̄ te dñā ventris dispensatōr celebret. pessimoꝝ dūnoꝝ & ꝓcoꝝ & ꝓdicatoꝝ & cultoꝝ maiestū: nos vō a quibꝫ v̄ri dei colit & adorat̄: ex sī delectari oz & delitiad in v̄o dei delectemur. & delinias mas in legis dei explanatoē rēquiem̃: ut ꝓ solep̄ sī ipsa rā delitiand nob efficiat ad gaudia ng Nō sunt go ab eo qui nos diuitat: alienā nob & pegrina quīna aze aut ornā mistro: ego vobis quinq; hō epulas mistrabo. Admoneō vob mūjs bonis & fidelibꝫ amicis dñi mei celebrēo diuitas dapes. q̄ potēs copiose. q̄ potēs affluet: ubere pegrina cunctis. urbanis rusticis. Delicios agrestibꝫ. Diuitibꝫ pauperibus go ad mīpriam: sī vob omnib quibꝫ ꝓfui hūmod delicijs corde est eo purgatas nō polubete auēs & purificata corda deferte quīquid de dō sit v̄o. sī Diuinū & sanctū. ut ꝓpe possitis cibū nō egerendū. fiet aut & d tegere & bienis: ut nec gristet in eo. qđ deest. nec efficiat eo sanctate

fuisse. Deus erat quod ſp & erit. & est: ymo vō est ſp Vla erat et erit
ſtādi & cadutor tpm p̄ ſlm. Ego go est: & ita de ſcipo gnemodū cū moyſi
dicit d monte vidsa Dixerō. Qui est misit me ad vos. Cū eni ipius totū est &
ſp est: qđ mēti cepit vnq̄ nō aliq̄ cessabit. Insuperabile quoddā ac sine fine ſbe
pelagus. nullis tēporis limitibz q̄ circūdatū. ocūl ſuperfredies ſp̄m ſp̄i. oc tps
atq̄ oēm nāz. ſp̄ solo mētis aphendi possit intuitu: & hō subtili admodū & p̄cui
gua inspectione. nō eo hijs q̄ in tpe sūt. ſ eo hijs q̄ extra tpm st. ut ipā veritatis
ſpēs nō tam eo ipāz veritatē q̄ eo hijs q̄ veritatis st̄ p̄cipiāt ēplet. Effugit
eni p̄nsū tenūi quicq̄. & p̄nsū aphendi possit celabit: tm̄ se cordi offerens &
hoc si puru sit. q̄nto hūanos oculos acto rhocusti p̄stringēs & cito p̄terēdo illu
miat. Idcirco ut ē arbitror p hō q̄ odio" eo eq̄ lumē" quodlibz" respui pt: ad
mōdū dubitat & p̄cedat. Cū eni penitus scīrū nō sit: mer appetendi aut diqui
rendi tribuit spem. Cū aut vel eo pte scīrū pt admodū ēst: & qđ in dubiū
cone est. d̄sderari ēpositus pt. Cū aut d̄sderat. desiderabz pudicat: Cū aut
pudicat. eo similes fiet. Cū vō eos sibi similes fecit: nec eos velut ipos iam
& bonestos fiet. erit in colloquio colloquio & sermone p̄tēpet. Audeat fortasse
aliquid amplius fragilitatis mee sinus. Dō ita dijs effigiē inserit & diuinat. ut est
illud. Dō stetit in synagoga deor: in medio autē deos dijudicat. Nec est
sine credenda diuitas. & ad sentiendū est ipā difficilē mentē: & hō solū est qđ eo
ea aphendimus. quia aphendi non possit. Si vō quis putat eo eo q̄ sim⁹ ēē
nē est diuitas. eo nō nichil p̄cipuū de ea se posse sentire. tm̄ q̄ ipā simplicitate
effugiat mētis: vel certe tm̄ posse aphendi. q̄ sim⁹ ēē nō pta est. nō q̄ nō vi
deat ēē estimāt. Quid eni horū que st̄ sim⁹ ēē nē? Nulli quippe nā sua
simplicitas est: quia nec hijs q̄ apposita st̄ nē vel sbe sue hō ipa apposicio est.
Infinitū vō qđ d̄r. duo. mīa. ē. p̄ [illegible] finē. Cū eni vō hō nō ab
hijs claudit: & hō infinitū appellā. Nā cū in ulteriora se mens mētis acies
extendit: & diuisi q̄ndā volumē nulla pt vobi stare possit p̄cipijs dei duc
me crepidine. huius pt infinitū & explicabile eternū & sine dubio appel
lat. Cū vō ad inferiora & ultra. q̄ futuri st̄ & secutū apparimus: hō loci in
finitū dubie ac p̄petuū noiamus. Cū vō utrūq̄ simul diuinū vel eternū
vel sempiternū noiamus. Eternū eni vel sempiternū nec tps nec pte tpis vi
det. nec mensura ulla ēclud: ſi ſcīa in hō mundo tps d̄r. q̄ sol cursibz d̄sig.
ita in etnis rebz etnitas appellā. ullaq̄ spacia q̄ etne nē p̄petuitate signā.
Hec nūc interim de dō philosophādi sufficiat. nec eni vel ēgredi vel rep
perit vel tps mēsurat: quisquis d̄ assumptōe carnis dicit ſpūs admonet
Cū aut dico de deo: pre & filio & ſpū scō deū mīa ē.

Deus hec diffundit: ne plebem deorsp introduce videam: neqs mfs hr angustat ne utq pauperate videam fustipe & permixta deitatis. id est neqs indaute vnd dns ducles. neqs fs: gentes ppliamos obstnd. In utroqs eni simila similis est ex errore pnicies: licet sibi videatur utraqs ee contrada. Nisi etenim sed stor que seraphin gregus & glorificat trinis sedificationibs. in vnd dndis nem deitatemqs concurrit sicf & alig ang nos mgr optime magnifice qi dis seruit. Verum ut dice repedimq nos sufficebat dnm illi bonitati intelligere sui apud semetipm manere. & mtes se sui sinam vtiq: & oportuit dignu qi fuit ad diffidendu ppagandq qi lacta bonu. ee pluies qui bnficijs in se prepit bonu ee sentient. Unum etenim bonu e nos solu ee bonu: si & pstat bo: Idcirco go po: omq celestes animos voluit ee angelicas qi vtutes: & ipa stat volubtas ea effectus cat. & opa creatur vo: adimpletu & spes gradiata. Et ita voluerint sde claritates misteria pme illig radiatq: sine hos intelligibles spes appellemq sine ignem incorporeu atqs vo: eq maz mtes nd. seu quolibz alio nou nuncupandi sut vocabo etc & qvoid hijs que supdicenda capienda sit mptu De quibz velim sentire qi dnobiles fuerint ad malicia & solos habuerint in se bonos motus: utpote dnio misterio pstolates. & ab eno illo lucis pme claritatis tradicibs illustrati. mda eni hs: sde dnacois splendor glorie: si suadet me non eos dnobiles ad malu si difficile nobiles estimari & dice ille qui qi fulgous claritate lucifer pmg. post modu vo qi superbia tenebre & fetus & daus e. Ez & omes apostate & vsurge angeli: qui sub ipo effi auctos malicie qi declia: bonu ta sibi qi hiudno gn voluerint hi: go modo & qi hs intelligibil: e: potuit mdo grut me possit est de eis phi losophari simod gorgno & quo magis & dimensa pendente. Verum nu hij & digne pma cessissent. sdd dns mdi mtuct qoordiu: material: sic hg & visibilis qui eo celo q stat & tra. eo hijs q mtes vtiq st spacijs & rebs laudabil quide qi singul quibusq rebs. multo vo laudabilior ex armonia oq vnusqsq qi agregat. In quo pdma e & stupenda & gratia concordia. Dic me se duce dubia st. ad singul tis singula queniut & ad vnig mdi pfectione ad vnusqsq acta acordat: ut ordi det quia no solam apta sibi sibi & queniete natu. verum etiam longe a se dissam substitue pt. Apta natq & queniens e deitati intelligibilig ac spuitual na: que sola mente sentit: Aliend vo & longe a se posse est q[uod] quid visibilit atqs corporeu est. & multomagis ab eo na aliena ac dissa st. queridq vel & cornamia st & mobilia vel caduca. Ez fortasse dicat quis eor qui cupidi st festinitatis q in malis e audie re eni quid hs ad eam. quid emrus agis go metas: Illa nob q ad

solepnitate ꝑtranseant Dissere Et sene fructa licet paulo supius repend:
rap tatus eporelsius verbi dei desidero Igitur mens et mand hor nio
quo supius dep'm. a sc̃o iuuor Discrepat vndq; ꝑ mr̃ nr̃ sue timnos
exsistebat. et magnificand creatorꝫ v̄. sui ꝓlatos monstrabat: velut quida
laudatores ac ꝑdicatores taciti excellentie ꝯditorꝫ. nondu tm̃ fra fuerat vtroꝝ
sapiẽ noste. et bontatẽ eius marod mundi sentirem. vnd anal ꝙ dnsi atq;
contrariis idest ꝙ dnsibili et visibili sba. opifex v̄. dei molitione gstruit. Et
ꝙ mã quide qd et ipam mpe creauerat corpa assid. vita vo ab ipo inserit.
hoiem vcand d alĩ quida mudi in breui magnu atq; in exiguo totu statuit. d
tris aliud angelu culpe fuit celo tiraq; amixtu. qui queri quo mundi quid
posset visibile creatum. dnsibilis aut fidei intelligi ac sentiri misteriu. et
regnat quide in tris. ipe vo a superiorib; rege. Idcirco etem et thestris et
celestib. tpal et imortalis visibilis et dnsibilis. hdis et exelsis. spiꝫ ꝑ gra
care ꝑ elatorem. Illud inspi hnb. qre magnificet et collaudet auctore. hoc
ne magnitudine mundi lapsu rursus exelsiorꝫ imaret. Est ꝙ anal qd h̄
quide instituat alio vo transferat. ut pandat sedma misteria anal qd imita
dei efficit deus. Ad hoc nob vndq; vite huius ꝓmit cursus ad h̄o nob ꝙ exiguu
licet in h̄o mundo veritatẽ lumis accendit. ad h̄o nob. Dnad nob claustra claudit. ut et agnoscendo nob ꝓpe et imitando sit ille qui nos ꝙ dnsitate gurgite.
quiq; et resoluet et rursu magnificetiq; colligabit. Hinc a sc̃o hoiem ꝙ sicut
supdixim creand. in paradiso posuit. questi. Quo ipse paradisus liberi arbitrii fa
cultate donatꝰ. ut de bono no ming esset eius qui elegerit qm illuc qui boni scia
d adiecit pstitat posuit igit eid virgultorꝫ vel arborꝫ dnorta lignoꝝ colonꝫ. et
diuinorꝫ ssm̃ cultorem vel corpa qui sim. cogitat. vel corpa qui ꝓfundus et ꝓfec
tus volunt. in mente. Nondu enim collocauit. et vite sim ssm̃ statu tribuit. et ut
lucis artis velamine mdimcto qm circudat de tali nudi oportebat humani gnis
de principio. Huic dat legem quo scilz liber operandi materia libertas arbitrii
Lex aut est. mandatu et dissuasio. quarꝫ fructibus arborꝫ vetendi ei est. et a qbꝰ
fructibꝰ abstinendi abstinendi vo cui ab arbore scientie boni et mali. Cui tm̃
arbor nequa ab dirio male ꝓlocutus est. nequa pmodi ꝓhibita ꝙ dubia Non ut
hinc iaculent linguas suas hostes dei. nequi imitatores superbi existat. Bona
etem est si in tpe sumat. et oportune capiat. Quid nudi et imp tm̃ est h̄ ar
bor fructi mali fructu cui soli operi dat illi tantum vetite est. in quibꝰ id ꝓfecti
orib capacitatis imp̃i est. aut ano videmus cibu forte et solidu ꝓmiscue ed
lactentibꝰ ꝓmitti. qui multo alio ꝛd solo lacte ali pnt. Non dubia ꝫabuli

t decepcione mulieris. quā t ipa pcessa ē ut fragilior. t vxo mulier
ut ad psuadendū apior miserū me mea cām miseria pnūs lapsa est
dmenor efficit dati sibi pcepti. t mortiferi saporis gustu ulterius su
pat: ibiq; od aliud opa magnifica huāne g struxisse effūdit. Simul
eūd t a ligno vite t paradisi cultu t a deo pp pcin exul agit. t ex
toris effris pellicijs circūdat dāmnū crassiori quippe hac t mortali
vel corruptibili carne. Et hō ē p qd' pō cognoscit gfusionē sua t absto
se atq; occultat a dō gestit. aliquid tm in hō lucri gregit morte p
qua nūsqd quodāmodo possit timari q; pcin. ne pretiū atq; dnōrū
pmanat malū t queda grue sit ei pena vindicta. Ita nāq; nūpudū
primū dō Deū tm in hac res nra diuersisse stata: nusq; abest do cru
delionis cuā: nusq; emenda est nra pollicitudo discedit. Vla p multitu
pcoz que radix illa malorū pullulabat. duos t tres t causs vindicta
quedā: vō. lege. pphis. bissextis. gemadrodbg. vberibg. aquarū diuisa
cionibg. ignis mercidijs. bellis victorijs. pstratiodbg. celo pdigijs. sig
nis ex aere. tra mūd. vidz. orbis. genciū imperatis subitis q; sbitis dbg
ho quibg omnibg atterē atq; elimare malicia studuit gebat. Deū q; cor
huāni a mūdi te crestebat ad malū. vehemēcq; duale stirpe lagnor mor
bū genq; longe late q; labes populā grassat. Diffluis vbiq; hominū dijs
adulterijs. spurijs impudicijs. stupris t qd' ē nequiq; omq; cultibg
ydolorū. S Diuina hō a cātor ad opa creaturaq; tnslatā. Cui omīd
qui manū opē atq; auxilio indigebat: manū sue dubio ex vindicta
deposuit? H' ē ipe sūmo dī qui ē ans stā. qui ē duisibil t dō pbēsibil
t incorporeū. qui ē dicit ab dicio qui ē lux de luce fons vite t dnōr
litatis figā vā t expssa sbe dei. figuraliq; veritatis. ymago duisibil dei
pris sui t sūmo H' pp hūc ab ymagine sua qui pīus ipe gdiderat
venit t carnē sustepit pp carnē t aiā rōnli pp aiaq; mea misert. sibi
similibg pūdicans t copgans t fit p oia hō absq; pcō edit ex virgine
ex ipa aia t corpe dmacula. Oportebat eūd hōrā qudē natū hūa
ne gdicionis. glaiq; tm vīgdatis pferri. Lid go pressisse ex virgine deus
ē ea qua assūpserat hūana nā vnit e duobg sbidunct ḡnis q; carnē
ac spūs: aliud ē Diuī assidet: aliud deitatis gratiā pstat. O nova t dan
data pmixtio: o mira t exquisita gratia. Cui erat sit. t creator cre
at t qui dmersus ē rapit mūdicie aia dō t carni. Ille qui omīa diui
tes facit. pauper efficit. pauper nāq; ē d nra carne degens ut eo possimus
sustipe diuicias deitatis eius. Ille qui pīus t plenus est. e natus. Hua

manu eius se a fore & gladei ad tpus: ut eo possim deo illig pfectione dicari. Tunc magis sp iste diuine bedi dicit. Ad quid ista & quid erga me misericordia gradiat? Sustepi ymagine diuitatis eius in ymagine? ipse mihi sustepit imagine carnis mee. ut ymagine quia deficit reparet & carne mortalitati donet. Beda utrius principia nobis ista multo magnificentius ihu p̄a. Tunc eius diuinis uictoria donauit: mihi pro meis diuersa sustepit. Hoc dono pro ore diuinio: ho mysteriis diuine misericordie nobilio & excelsius. Sz quid aiunt nobis ho loco calumniosi isti? Tunc nobis celsius seuerissimum quidam destructores diuitatis predicit? accusabis ea q̄ omni veneratione digna sp & hore tenebrosi esse in lucem. impii erga sapientiam. p quibus pro ihu mortuus est. creatus adiuuat creatore suum. figuratis fabuli exprobrabis dño iustitia sua ostendam inquit? q̄ pp te hodie est. Tui ad errabit ouis venit pastor bonus. qui a uinea sua ponit p ouibus suis qui mo & collis errantis. de quibus p ydolis immolabas errabit requisiuit & duxit. & ducto humeris suis imposuit quibus & lignum crucis portauit. & reuocauit te ad superna & celeste uita & illuc te reuocatis mit eas te oues que no errauerat collocauit. q̄ lucida attendit carnis sua. & domui mundauit expugnans mundi principes. & dragonem requisiuit ymaginem deitatis. structe uiuisq & redemptis passionis oppressam & quoniam adiuuat sibi celestes structes ad literam dragonis ipse. ut & ipse efficiat? principes literae que fuerat gestie misterii carnis assumpte. Imputas q̄ peruenerit lucida tenebre ad lucem p̄. adest & corpori suo subsequ?. q̄ pandipho pparabit duo applicui substantiam. & quoniam q̄ aquila ad testimonium sps psequ? sponsi: hoc sp q̄ imputas dño pp hoc ei modo putas. q̄ linthro primitus lauat dñi pedes & oleum tibi optimum ad altitudinis huius. quia pp dominatio aquila q̄ chananea dñi ipse se humiliat. ut illa sed exaltet q̄ p peccatis abbatis & negabat dñi. Illud ad q̄o no accusas q̄ & ihu publicanis maledicebat et apud publicanos & eo ipsis dñi eos assumebat. ut lucrifaceret q̄dam primo salutem ad fortem & medicum culpas si eum inclinabit ad uulnus uideras & corpus grecitat ac ferre putredinem ut sanitate laboratibus tribuat. aut ei qui d fouea est corazaine ~~seni de~~ sceni decreto manu porrigit p mia. ut libet ei q̄ incidit p lapsus d fouea?. Ad quid est uerbum legis dñi signa? ad rel lapsu nimirum erigi madabat? ayssius d quidi? ß ut ho Duo ad eo eat na. Inde demum & laboauit exoriuntur. mi & esurijt & sitijt. & grisia to d. & flenit quadri corpus lege. Ad quid est ut dñs quid ho dirogat? ayssius puto p ho? int quid uoluntate prius libenter amplectitur ad quid est refert

oīd que agit: & ut prīd d'fens a q° exijt & venit in hūc mūdū. q̄ s. oīa
ad origīne referant. & ut ne vidē ēē ḡtiū dō Nā tradtū d̄: & scripm
d̄ tdidisse & a pr̄e d̄ sustitatē & scripm. & torpis sui templū sustinasse p
scribū & assūptā d̄: in celū & astendisse dsignat in quibō oībō oīd
in altō p̄me gaudia celitat. in altō ḡre ptat autōdtat Tu at ea quāde p
fers q̄ inferiora ēē videt ēēde: q̄ aut exalt & equale dō dsignat ptī
sse retrec. Et q̄ passus & quāde imputat. q̄ at celitate passū ēs nō ome
morat Ante q̄ patr ēt mūd d̄ni dei ab alijs quā venīā: ut dē ḡ gaudī
& p̄miser ab alijs ab alijs vō ḡ tanīs assūpīa inferior hē & a deitate
separ Duōb magn mastic q̄ quōb magn indulgeat: hijs qui male g
iudicāt. ac hijs qui sceleratis sepant Vid & illos oportebat sceruā & istos
socīar. id est. illos ḡtate filij p̄ris q̄ sceruā. & istos deitat sbām d mille
pemtis separ. Offendit te caro. h° & videos & famadtas Nō credis dei fi:
h° id nec d'mones fatent. Quid agit vos si et sup̄ videos infideles: &
sup̄ d'mones incredibili duemand: Judei ḡgnoīa d̄ filij equalē dīnat d
tellexerūt Demones ēd q̄ se d'obsess torpibō effugebat: d̄ni credebant
p̄ suadebā: ēde ex hijs que patiebā Nos mētē p̄ equale ḡtē p̄d filiū ad
udeis ḡgnoscīt. mētē ad udeis ḡfitend d̄ni Exp̄duret vos ut arbitror
vel incredibi vel d'mone torqueri ut ridiculū aliquid dicā. quid d ppūcio &
sanitate & udeis & d'monibō ḡtuig blasphemāt Et paulopē quid videb
q̄ est fluento iordanis pudicīa ibiq̄ p̄ pudicīa d̄ne mee p̄ pocio sui pudi
carent sīdficante aquas Non ēēd ipe pudicīacione indigebat q̄ tollit pcā
mūdi Simul tm videb esse diuidi celū & sanguīeus si ḡ dici pt spūs
ēd testimonijs p̄dicā Itm videb ēēd in tptacōe: & vdentē & angelos
ministrā. Curādi quoq; dem languore & dem infirmitate. & vivificāde
mortuos. atq; vltīa vivificet & te quē video d dedulitate ad mortem
videbis & quoq; ēēd fugante d'mones. nūc p̄ semetipm mūd est p̄ dīs suos &
pauc panīb dnās multi nēt saciatem. & p̄ & pelagō pedibō incedentem
Tūc d'ni videbis ēēd tradīd & cruci affixū: sedēq; & simul cruci p̄cā mea af
figentem. Videb ēēd vehād agnū offerri hostiam: & vel sacerdote scipm
hostiā offerente Videbis ēēd ut h̄oem sepultū. & ut d'ni resurgente & astē
dente ad celos vīm & venturū est Q ḡūte nū p̄ h° singula festinita nasc:
ḡsta in vnaquāq; corp̄ sepe latent adopta misera. Cuor tm oīm h° sdma
est p̄fīo & reformā: mea: & statq; illiq; quē addā p̄ius accepat vsā: &
nūc inter nad tm ego susc̄ipe sacerdotalitate & exulta si nō potes ut videt q̄
vetero. recte velut dauid in collocacione arche testamēti triplidia. Vide ēēd
ēpt̄ te caput ssīq; assūbi: & ut & tuū nomē assūbat in celis. Venēdre

demonibus

cruci

natuitate ꝑ qua trene nat̄ ſ̄ ꝺ̄ꝰ libeatꝝ eꝫ. hodiꝰ bethleem puſilla ⁊ mdna ꝑ qua t̄ rꝝgreſſꝰ ad ꝓpa ſtat̄ patefr̄ eſt venerare ꝓſepe illud ꝑ qđ ꝺ̄ eccl̄ pene muta anal. paſtoꝝ nuc vꝺ̄ ⁊ voc̄ dei. dignoſte ut bob poſſeſſo rem. yſaias ꝓpiꝰ t̄ ⁊ ſicꝫ aſi. ꝓfe. dñꝰ ſui Hui ſa tu mundoꝝ audiui qꝫ eꝫ ⁊ eoꝝ q̄ viuere nocuit ⁊ vꝺ̄ dꝰ ad meꝺ̄ ſui vꝺ̄ dꝰ qꝫ vocare. ſqꝫ erꝫ ꝺ̄uis ſacrificijs atqꝫ altarib̄ apta ſt̄. ſeu cte ex ꝺ̄uidꝫ aud̄ ⁊ nꝝ cibꝫ nꝝ ſacrificijs ꝺeputatꝝ eꝫ Hꝫ eꝫ ex ꝑte gentiliꝫ ducꝫ utere ſtella quonſqꝫ ꝓueniat ad ꝓuiſo. ⁊ cū magꝰ offer munerā. aurꝝ thꝫ ⁊ mirrā ut vꝝi. ꝺ̄ ⁊ ꝑt̄ te erꝫ mortuꝰ. Cū paſtoribꝫ venerare. cū angel̄ ꝑmiſ ducto cū ar chel̄ thoꝝ ducito. Hut nob̄ qđ iſta ſolepnitas treſtribꝫ cū celeſtibꝫ Certꝫ ꝓ eternꝫ q̄ erꝫ celiſtes vtutes hodie nobiſcū qui in hac ſolepꝝ t̄e gloriā? Diligut̄ eum et hoies ⁊ dñi. Demꝫ docet nos ⁊ ꝺ̄ cū mdnat celeſtes v tutes aſcenſionē ad celos ꝺ̄uꝫ comitaꝫ Rhoꝫ q̄ꝰ d ecclīſiā veden̄ ⁊ portazꝫ alleu acceꝫ ſbi ꝺ̄uꝫ dnḡ. Hꝫ in honoꝝ regiꝫ magſtro plio cū triumpho redeuꝫ. Admirare erꝫ illa in natiuitate xp̄i ꝑuloꝝ p̄na martiria. hebdis ſtele ꝑpetrata ⁊t ſtatꝫ ab exio natiuitaſ ac manifeſta oſ xp̄m ad paſcam mortiſ arguat. ⁊ p̄. t̄ uam etas mdite? ferre martiriū Hi d egipto fugerut tu quoꝝ imitare ⁊ ſequi fugiente Immedeꝫ eternꝫ eū in egipto ignoꝝ rā̄ tenebras effugāte ⁊ ydoloꝝ caligare diſtruſſa dñi ꝺ̄ cultu venerā̄ꝫ q̄ repante ꝓcurre ſunt ſigula ſingulas ciuitat̄ eta. ꝺ̄ꝰ vꝺ̄ꝰ ⁊ tuꝰ q̄ eꝫ ꝑ ſingulas imitare ſtiſ fideꝫ dñi eꝫ ne cruciſione quid eꝫ erubeſcas accipe ⁊ cōtēde? abꝫ te oē qđq̄ ꝺ̄ꝰ ⁊ qđ ſtiuare nec vicio ꝺ te exp̄ct ⁊ tegit Hꝫ ⁊ d tem plo eū imitare imitare miſcogare ſenioꝝ ⁊ doctoꝝ ignoꝝ. Imitare erꝫ eū effugare ⁊ eiciente ꝺ̄ templo eꝫ qui religioē q̄ dñi aſtiū ꝺ̄ ec arbitraꝝ? ⁊ vendit ea q̄ in domo dñi gerēꝺ̄? Hꝫſi lapidandꝫ t̄ fuerit ſiſtime ⁊ pate triſtent ſunt ꝺubio ꝑ medū eoꝝ? quia ſuo dñi ſtiſ allegad nō ꝑt nat lapi dad ꝑt. Et ſi hereꝺ̄i fuciꝫ oblatꝝ n̄ rideas. Admirabit eū ⁊ eo magſ eru beſcat ſilenciū tuū Hꝫ ⁊ ſi flagella adhibebiꝺ̄? ⁊ vbēd libens grandeꝫ q̄ ſuſcipe. ſi ꝺ̄ dignꝰ ꝺ̄uꝫ eꝫ ꝑ noīe eꝫ pati Hi ſcit t̄ iuſto adhibet ⁊ acer imꝑtere. ꝑ hoc eū ꝺ̄ilige? ꝓ̄ꝰ ille male ꝺ̄ꝰ iuſto. Sputa palmas colapꝫ ſuſcipe? ner ſpinea v̄ſugias corona. Aſpa eū ⁊ ꝺ̄uꝫ ac ſentibꝫ horrida ꝺ̄ vtuſ via. Induet veſte cōtumelie ⁊ tot̄ exp̄d paſſionibꝫ adornaꝺ̄. Scripe calamꝫ calamꝰ ꝺ̄? ꝺ̄ eꝫ ſcribe velociꝰ ſcribentiſ adiuꝺ̄ ab illuꝺ̄ eꝫ veritate. ad ſ̄ ultimū ſit̄ cruci ꝺ̄ſigꝺ̄ ſimul ⁊ aſperſi cū ꝺ̄ꝰ. ut ⁊ ſit̄ v̄ſurgas cū ꝺ̄ꝰ. ⁊ ſit̄ glorificeris cū eo ſit̄ q̄ aregnes Vndes ꝺ̄ꝰ ut ꝓſic̄ ꝺ̄ vade ꝺ̄ꝰ. que in trinit̄ venerāꝺ̄ ⁊ adoranꝫ ⁊ colimꝫ qui ⁊ nunc manifeſtaꝺ̄ nob̄ op tamꝫ ꝺ̄ q̄ꝰ vultuꝫ ꝺ̄ carne ꝓſic̄ ꝺ ꝑ ihm̄ ꝺ̄ꝰ nꝝ ꝺ̄ꝰ ⁊ ſpꝰ ꝺ̄ꝰ ⁊ ꝓtas ꝺ̄ ſcla ſcłoꝝ q̄ꝰ

Epistola beati Anselmi

Ingressa est hmōi pfessionis epi militiam in qua nō solū aptē obsistentis hostis violentia est ꝓpellenda. ꝫ et quasi consulente astucia cauenda. Sepe enī dū tyronem xpi dū uidet malevolus mitate aptē malignus non pt primē. scientem eū periculo venenose ratiōis malignus callida temptat extinguē. Nam eū mōdum nequit extinguere vite quā pfessa est abdo. nititur eū quersationis m̄ā est subuertere fastidio. Et licet illi monachicū ꝓpositū tenendū quasi gerat tamē quia hoc sub talibus aut inter tales aut in eo loco in quo incepit. illud stultū minus imprudentemq; multumq; diu quersatus atquē nō cessat ut dū illi ꝑsuadet ad ꝓpta dei beneficia ingratus exsistere iusto iudicio nec ad meliora ꝓficiat nec qđ accepit teneat. aut in eo inutilis ꝑsistat. Quippe dū incessanter laboriosis cogitationibus de mutando aut si mutari non ualet saltē de ꝛe ꝑbando loco meditat nūq; ad finem ꝓfectūs tendē conatur. Nam qm illi fundamentū quod proposuit displicet nullatenus illi structurā bone vite superedificare libet. Unde fit quēadmodū arbusta si sepe trāsplantentur aut nup plantata meliori loco crebra quulsioē maciet nēq; radicem ualens ariditatē cito attrahit nec ad aliq; fructū fertilitatem ꝓficit. Hic infelix mōchus si sepius de loco ad locū ꝓprio appetitu mutatur aut in uno ꝓmanens frequēt eius odio grauat mīsq; amoris stabilitas radicibus ad oē uale exercend languescat. et nulla bonorū operū ubertate diuescit. Cumq; se nequaq; ad bonū sed ad malū proficē si forte hoc recogitat ꝓpendit oēm suę miserie causam nō suis sed aliorū moribus mutabilē mtentat atq; inde se magis ad eorū odiū inter quos quersatur infeliciter accendit. Quappē quotidiq; cenobitarū forte ꝓpositū aggredit. expedit ei ut in quocūq; mōsterio professus fuerit nisi tale fuerit ut ibi malis inuitis facē rogat tota mente intendat amoris radicibus ibi radicari studeat atq; aliorū moribus aut locī cōsuetudinē se ꝛ̄ Diuina precepta nō sunt eius si inutiles uideantur. Diuidere refugiat. Gaudeat se iam tandē inuenisse ubi se nō inuitā uoluntatē tota uita manserū ōni transmigrandi pertinacidine propulsa deliberet ut quieta ad sola pie vite exercitia exquirenda sedulo uacet. Quod si sibi uidetur maiora quedā aut utiliora spiritualis feruor appetere q̄ illi presentis mōsterii institutionibus liceat estimet aut se falli sine prefrendo paribus paria uel minora maioribus sine presumendo se posse quod nō possit aut certe

credat se nō mortuisse quod desiderat Qđ si fallitur agit grās
Dnō imprudēdie qua ab errore suo defendit ne forte sine
emolumēto aut cād nō iactura lucri nec nitē ordīe mutando
mōstrāie lēuitatisq; frustra crīne subeat aut maiora sub
uiribꝫ expectēde fatigatꝫ deterrit mpora aut cād mperto
ra prioribꝫ deficiat Qui autē uera melioraq illis que im
pmptu sunt nondum meritꝫ optat patienter tolleret Dnī
mdiciū quod nulli aliquid imuste nō denegat ne ꝑ mpaāe
rād mdiciē ustū exasperauit mereatur qđ non habet nō
ampe et quod cepit amittē aut qua nō amat inutiliter
tenere Seu uere mīam seu mdiciū erga se in illis que
nō habet et optat ꝑseueret letꝫ ex his que accepit largiti
supne grās dignas perpetuat Et quia ad qualemcūq; por
tum de procellosis mūdi turbinibꝫ potuit ꝑtingē caueat ne por
ta tranquillē mentis lēuit et impaāe turbīe mducē quatꝫ
mentē gstantia et mānsuetudine tūtantibꝫ tutantibꝫ queta
Dnī timoribꝫ sollicitudīi et amoribꝫ delectatoē st uacatiā
Tu timor ꝑ sollicitudīe custodit amor uero per delecta
tionē ꝑficit Quis qua hec maiorē aut scribendi aut collo
quendi exigunt amplitudīe ut plena intelligant quibꝫ
sic dolis antiquus serpēs iguaꝫ nōchym hoc grīe tempta
tionis illaqat et cōtra quibꝫ tōmbꝫ prudens nūchꝫ cra
callidas ꝑsuasiōes dissoluat et ānichilat Sed qm iam de
bitū tentatem quā exigit epla excessi t tm quod hinc dixi
aut dicend fuit ad custodiendam mētis queta premet hȳ
brevis exhortatio optatꝫ uīam tuet Vere putes karme
hec me dicē dēo q̄ suspicor te aliqua mentis ānxietudine
laborare Quā quis dūs versus . . . . . cogit me aliquando ām
nitionē ad te scribē nescio quid poeta moneā q̄ caue hoc subspe
cte uolumtatis quod suo nouercꝫ quibusdā solē subripe
Quapꝫ amice mi fr dulcissime gsulit monet precatur te
tua dilectꝫ Dilector totis cordis uiscerib ut totis uirib queti
mētis studeas sme qua mihi licet callidi hostis mdias
cōtumspicē nec semitas ētutis angustissimas prospicē Id hāc
uere monachꝫ qui in mōstēio quersatur ptingē millateng
ualet sine gstantia et mānsuetudine . que . manuce do mdis
solubilis est comes patīe . et nisi mōsterȳ seu institutā ā dnis
nō ꝑhibent mandatꝫ cōtā si ratioꝫ cozē nō prudentia ut religi
osa studuēit obseruare Vale et opi dūs ꝑficiat gressꝫ tuos

m semitis suis ut nō moueātur uestigia tua ut m ustiaa ap
pareat gspectui Dei ut sacerus cū apparuerit gla cig

Tractatꝰ de duplici statu in ecclesia dei
Curatorū uidelicet et pūlegratorū ꝑ Gerson

Ppe quā oīm obseruare quet cū oīmbꝫ ep̄ris cū ēta
mīstrio sacre religionis mūdū solidꝫ subsistat q̄m si
ueru⁹ et ustria tāq̄m sororibꝫ fulciatur? nā si nō
m uera ustria et usta vēre reddatur vnicuiq; q̄d suū
est. none schisma protinꝫ irrumpens pacē ecclesie turbabit? audiaꝫ
ad ēra sub breui ꝯsideratiōe mō quid curati quid mendicātes re
ligiosi possint. quibꝫ de suo mīsterio veraciter asserē: ne trans
gressio finē ꝓpriū seu dilatatio minima ustricia ab oculis felici
pacis ac pudē lucis fedas ut assolet introducat

∴ quis

tollat

Dominatur ꝯsideratiōes sedecī de statu Curatorū

Statꝰ curatorū succedit statui ꝓpe Discipulorū ꝰ ꝓpinquo
ad legē nouā. et ꝑfiguratꝰ est in antiqua lege per leui
tas. Ac pudē statꝰ curatorū est de institutiōe epi et
aplorū suorū a pīo fundatiōis ecclesie: que institutio per decla
tiones sūmorū pontificū et synodorū tā gēraliū q̄ spāliū magis
ac magis innotuit.

Statꝰ curatorū est de officiis ac mīsteria ecclesie gerarchia
stricti statꝰ prelatorū q̄mus inferior st. et pro sua per
fectione uariabilior. Cura hoc curati simplices non eque ꝓpe
diunt sponse sicut epi: liberiꝰ q; ꝓmittunt videre nec re
mūciare curis suis

Statꝰ curatorū est ad regimē animarū diligendarū
in finem p̄ cōmunione sacramentorū et pcū remissione
et promotionem ad ūtutes

Statꝰ curatorū amodo⁹ habet obligatoꝝ docendi et publicandi
vīm Dei sub parochianis saltem quoad gēralia legis tenore
euāgelice. quo ad credenda et agenda secundū statū suū simpliciter
sicut maioribꝫ prelatis quemlt se obligatos scire reddē rationē
particulariq de ea q̄ in eis z fide et spe apud oīm tā qui de
foris sunt q̄m qui intꝰ infideles scilz et fideles. Hec cū obligatio
sequatur ad obligationē priorē q̄ est de spirituali regimīe sub
diuersis

Statꝰ curatorū est statꝰ pfectionis nō sed ad acquirendē p̄ cōd ꝰ
rendē cū sibi competat tā obligatio q̄m aliter reducēdi
animas ad Deū. secundū gerarchicos actꝰ qui purgare illuminare per
fici inuenantur.

Statq curatorū superior est in ōne hierarchie ecclesie ad statu simplicū religiosorū: sicut Dionq Dionysq et alioq et p̄decessores gsideratoribz rato dep̄hant.

Statq curatorū ecclesias prochiales hēt in tali libtate q̄ nulli alteri sacerdoti plas est ipis mutis aut sine ip̄ius licētia predicare in cad. p̄sertī dū predicāt voluerit sed nec confessiones illor audire nec sacra mīstrare: salua semp̄ autē ilcet tōti ordinatiōe superiorū prefatorū.

Statq curatorū habet iura et titulū recipiendi decimas et oblationes et funeralia aut alia loca illorū pro sue sustentatiōe sufficienti statq sui. et hoc sic tā de iure diuino q̄m humano presupposito diuino. Determinatio autem huius uel illius quo ad vel cōmutatio in alia subuentiōz hēt fieri solo iure positiuo

Statq curatorz habet de sibi subditis omnib cognitare in mīstratiōe sacrorz ut sancta sic̄ suscipiantur maxime ut quibz expiang prochianq se p̄sbr ostendat suo curato ignorr uel spēlr in foro cōscientie: q̄m cad sacramēta suscipiat. Et mīstret edictū generale uel spēle sub prodigi amis sup hoc procuratri ne alit se ingerant pro mīsimaē mulgerii

Statq curatorū securiq et iūstiq eligit quatuor est de se et ceteris paribz pro confessiōe sacramētali suscipienda a prochianis q̄m alia statq p̄sertī qui no est superior. ꝑ mstitutionē ecclesie gerarchicā. Et quia mutua et correlatiua est obligatio prochianorū ad curatos ita maxime magis obligantur. Collationes preterea hmōi inde possibiles fiūt magis cautantur. Demq remedia spūalia et letiq et consolatiq in rebz multis exhibentur. Et mysteriorū apud fidelegratos quiq ratio inuenitur

alia

Statq curatorū sicq et sanis non det malpai uel infamari p̄ quosq. si in eo quiq sunt psone mihi ydonee ad debitū regimē aiarū. Insuq nulla esset statq in ecclesia mulitāte que caperi no deberet. sicut nullus absq̄ macula quorūdā de illo statu iusq est dici stare.

Statq curatorū ꝑt sufficiēt suos regē prochianos si pol let domo rectē et simul moru honestate. eoq ubi ignorā magna decepit dilectā se cui non tenet ꝑponē. Dnt alicui quibus inuenīant magis idōi

Statq curatoz ꝑt cū facili studio hēt ea et scire q̄ ad p̄rochiā sui regendam sufficiūt. maiora maioribz remittendo prudenter. hoc aut si negligant. Det apud eos correctio spūs epalis maxime vigilēt. ut astringant seueriq tenore hui in scriptis eorum

que fare dñt impietis regimb tã institutiõis synodalis po
stmagis qñ ẽt

Statq curatꝰ pt obuentoꝝ ordinatas licet ꝯgrue
qñ tñ tali vid. q symoniaca ꝑuitas uel erg suspitio
nequaq̃ meret: ut q' ꝑ negociatoꝝ tpalium. spiritaliu
mterd mĩsteria nõ negent nec mtiemat questuosa mer
catio.

Statq curatꝰ dẽt cũ bõ. gra susape ꝑulegiatorũ tãq̃
coadutoꝝ missos. limites a superiorib⁹ liciteq; p
dicandi et ꝯfess audiendi si nõ appeat rõlis cũ aliquo ta
lium repellendi utpote si detractor. si collusor si corruptor
si gstuosꝰ. si seductor appeat. aut si ꝓchianoꝝ suoꝝ multi
tudẽ uemat, mgtemptio curatoꝝ: aut si tũc curatꝰ ꝑ
cipiꝫ ad agẽ cũ ꝓchianis suis q' agend' est satis potuit
luna videtur ꝑferenda mst legittia fiat ꝯcepto q' cũ.

Statq curatorũ unꝰ ꝑ ꝓchianis sue petõ sic cõ
cepm q; coꝝ luna neq; m̃ gnali neq; in sole ꝑ
queratꝰ dñi alibi gfici à missis nec sermõib⁹ audire
tpe seruor diebꝫ dñicis et festis voluerunt. que
luna sue cũ ꝛõli denegetur sufficiat ꝯcurrere frequẽ
tẽ coꝝ qui alibi gfitentur luna nõ obtenta si petita fuꝝ

Qubꝫ ꝯmunitur gsideratoꝝ de statu ꝑulegia

Statq ꝑulegiatorũ ad ꝑdicand' et gfessiones
audiend' statq est primaria atq; ꝑcipua institu
tio rõabilit ordinatq; ad sublemame coꝝ
qui gerarchicos in atlegia statq; sunt. ꝑcipue
tm post tale et tantũ in tpalibꝫ dilatione que ꝯtigit
attulit multa ocupatione.

Statq ꝑulegiatorũ det ad bona caũte luna sua uti
nõ ad questũ nõ ad emulationẽ nõ ad ambitionẽ
nõ denigr in ꝑdicy tpale vl' spuale curatorũ sed in
standoꝫ clam et palam apud ꝓchianos qtq honore de
bitũ ac sustentatioꝝ sub reddant curati. Aliqui fa
cunt q' sibi fieri nolent meritoq; repellunt' hꝫ de q
bꝫ alr gfatur ꝯstituerunt et ꝯcratioꝝ a canone nõnu
qñ incurrunt.

Statq ꝑulegiatorũ et oim gnaliꝝ religiosorũ ꝓ
hibetur. sub pẽa late sñie ne sacramenta eccia
stica mĩstrent et mrimo" celebrẽt.

Statq ꝑulegiatorꝰ habet q; m̃ sublate et publ
ce ꝑdicãe pp dñi prelati nec predicat nec ꝑdi
catioꝝ publcoꝝ instituat. Aliꝝ hoc pnt m̃ atlesys prodi

alibi dcim̃a curatoꝝ Quoq; plebibꝫ curate ꝛc ꝯ tõ
ut quia uolunt p̃ scripsos p̃ꝛ. uel alit legitie alle
gant tenent dcssete

Statq; pulegatoꝝ hoc het ut ydonei psentati suf
ficiter p̃ suos apud predatũ dyocesanũ
ualeant in locis sub eo audie dyocesanoꝝ et cos ab cofessios
plut ad tale ptate et in easibz talibz quedam curati
parochiales ordinarie fungunt. et no amplius
hnt de speali gra plati maior cui fuit elargita ptas

Statq; pulegatoꝝ hoc het ut q̃uis sacramentũ pe
nit plunes sup eadem peta suum effectũ sortiri salte quo ad
tm ad augmentũ gre ꝯ sit sacrum iterabile et iteret eade
peta plurib; afferi nec sit repugnans quo adhuc possit
ipi obligari. onclusorie afferit pulegate no tenent̃ muti
eadem peta amplius afferi. pleq; p̃ se sua se sub curate eade
affi fuisset: quare ꝛc ꝑte affirate sacrũ hoc eis p̃ uolue
rint dcrãre. et usq; eis ꝯmib; id obtinebit

Statq; pulegatoꝝ hoc het ut a affessib; sibi no debeat
curati noua ceteroquin affessione de eisdem petis p̃serta
si secreta sint. nec dnt phibere parochianos ne taliaue
rint eis confiteri. q̃uin imo phas sit curatis imo tutũ mãere
a parochianis suis q̃ et qualr a quibz affessionẽ recipiunt
eisdem vitare tuderes a quibz parochiani negarent eucr mysta
ria salutis ꝛc credi posset: ipsi; mihi hoc eis patenti euidẽtie
sacrum eucr et tõ denegaretur dicendo nescio si affessus sit
ab suis ptate. an mihi sit deneganda uel alit ꝛc.

Statq; pulegatoꝝ hoc het ut dñi de petis publice ab
eisdem parochianis ipe debeant facere fidem de absolõe
et absoluendi ptate: si sup hoc a curatis parochialibus
fuerint requisiti sub pena denegandi eisdem talibz ne
si dicant absolutos eucharistie sacrum

Statq; pulegatoꝝ hoc hꝫ ut no debeant minime noto
uel primo alios ad eccliam sepultura in cimiterio uel
loco sui. uel ad ppetuendũ in ea electa ibidem et hoc
sub pena excõicatiõis late sentie. Omnes pecunia reddere
pte legatoꝝ seu finem aliud curato parochiali ipsi defue
rit. que pbatur rationca.

Statq; pulegatoꝝ ad predicandũ sibi q̃ ptẽ audatoꝝ
faciendo finem ne cetera lauare et subdite delegat
eucia eiusdem alij dñi. hoc eis esset no contrarie iuria
si mistere q̃ mutare rebellionẽ. si murmuratoꝝ et ingeptis
apud audientes. fiat insup p̃ria pars. de pueris nre religionis

m fide spe et car[itate] cū cet[er]is virtutib[us] ¶ Et [con]sortes p[er]fecte "offic[ia]es
mulier[um] et mune[r]a no[n] mst m lore patentib[us] et pub[li]ce
audiē. nec quadrigula m ramerub[us] et angulis agere p
cumat. ab oi spē mala abstinen[s] ſc

De statu vtrorūq; simul

Statq; uter[um]q; curatorē ſ. et pulegatorē mungi
et agroscere taq; reseruatos p prelate ne
seducantur et seducat. ſ. tūsgrediat[ur] limites
sue potestat[is]. q[uib]ꝰ expediret pauatores
casa p[re]serti occultos reſuari. ut sunt peta illa cāmb
que frequentissime cōmissa vīro affitent[ur]. p[re]serti pro
mlieribꝫ et adolescentibꝫ

Statq; uter[um]q; studeat alt[er] altri onera portare sine grecho
et emulōe de rebꝫ p[ro]pt[er]ue[n]l alyb. ne ſ mund
more cornuū se mordeat grunat[ur]. ne p[ro]pt[er]a
fida surgat opio ecclesiastrorē apud laycos. et ruturpet[ur]
mst[er]ium vbi dei. Nonne deꝫ aſo abunde duels est p
omnibꝫ? ¶ Nonne pars est deꝫ. no dumptoib[us]? Denip quid
p[ro]dest phāsaica gtentio de statq; utriusq; ministeria. ¶ Im
no sanctiꝫ est dare apam ut q[uo]b pfectꝫ mucmat[ur]. q[uā]
ſ m vmis de pfectoē statꝫ gtetur: attento p[er]tm q
aplorū et̄ arangelicorū obſuatio no pt ita gdi sub
regulis qubgauiq; q[uā] nec est expssē tenūd ad glosa
glosa sapidtss augusti tractā ec opibꝫ ei indicet
q talia dant[ur] inobſuanda ānis ꝑparatōn. et no semp
opib[us] ecclesiasticis. que ad ꝑparato pt apud dem stand et
p[ro]pnd epiane religioib[us] ſ. mult mmemri

Explicit

Incipit testm peregrini

Sciant hō qui pegre profecturꝫ est m longuinq; regiōs solet
tondē testm et copia secum fere: ſ. age quement nō ō
uenit qui nō habemꝫ manente cuitate. ꝑ futura mātum ¶ Ut
igr̄ m mod[um] oīb[us] cordia[m] peregrini testamētum ꝑ Iter mi cre
pot[er]i su hyr et nūc m articulo mortis. q[uā] media uita in mōte
sumꝫ. ꝛsparco cor[ā] tua mīe tue. tu me subuitto iugal[er]. et
adeo ad fiducia thro[n]i gr̄e tue. ut mīaz gsequar et grām mue
mā m auxilio opportūo: du tpꝫ est miserendi et hora ꝑparādi.
Da grumme mentē sanā. Da p[ri]mas uerā. Da salte m affectu
cōiz sacrā. Da sīr unctiōz sacrā. da īmpssionē plenā. Da

stor& ꝯptatꝰ gplatioꝝ · da m eqtu uitꝫ ctm Et qua mda egꝝ
sub ꝑ de utero mr̄is me et mda reuertar illuc? tpalibus
tpalia luquo et reūtetur pulus nr̄d sua vnde erat. et sꝑus
redeat ad dm̄ qui dedit illud · Dnē ihū sꝑsapc spm meū ·

Testari suadet illud ad ezechiā Dispone domui tue: qr
morieris tu et nō viues illud ꝑterea qꝰ aut Jacobꝰ
iustꝰ est ut aliqn̄ cāa dispondā domui mee Semp
ne ꝓcupatꝰ hō moriatur intestatꝰ · et ut nigellꝰ muenat?
nec ꝓsternet quia nō est hoc erat mihi aptꝰ erut Et qui poli
cetur uemā penitēti: nō dat scrūtez erat uiuēdi Testando
curare solent hoēs de bonoz̄ exteriorū relictioe · de sue cor
pis sepulturoe · de sue aīe amendatoe · tpalia nō linquuntur
uel ad certos usꝰ singillatim designāc uel ad aliquos usꝰ
sumati fiei sperantiando · uel ea pro delictis salue m animi ꝓ
ratioe de pmīdo · Sepultura at̄ qnz ꝑstituit? · qnz pelig? · qnz
deo et hōmibꝫ relinquit Testari deuentibꝫ distant · primo spes
et amor diu viuendi sicut in Deute nu dom̄ z Stulte hac
nocte aīam tuā repetent a te · Secūdo hōror mortis cogitā
di q̄ illud o mors q̄m amara est mēoꝝ tūa hoī sano Terao
zelꝫ sc̄ et suos exaltandi uel se vindicandi nec ablata testi
tuendi · ne lubidines suas deserendi · Testando ꝑ dispe gsilie ac
pq dom̄ cōpis et cōpalis pbē prodest frequēs morte mstate
recogitatio · similis a ustrica ad mīaz appellatio et oīo · Diligēs
corꝺ q̄m mōte fiī solent ꝑdispositio seu ꝑuiso · pro quibꝫ
attendant? sedula meditatoe q̄ requīt̄ Itaqz vmaio medria
morte dat gtemptū mūdi Vnde ꝑ? fragile gtempnt oīa ipse
semp cogitat moriturꝫ · Dat cautionē peccati Vnde sapiēs
Memorare nouissima tua et in eternū no peccabis · Dat sciam et sc̄
tūtem bene viuendi Nemo enī sciī vegetiū ita timet fac
qꝰ se nouit bene Diuisse Rursꝰ mēoꝝ morte pot̄ ipiem
velut ad ostiū tabnaculi eqꝰ abrahe et filiorꝫ israhel mera
tus Velut ad os spelūce ut indeat? dnq eqꝰ helye Velut in
oriōte mūdi futuri ad introtū sciī · et eqlid cāc̄rus mūdi
ut indeat hō quo tandē ingt? ꝓgē Deueat Hinc bñ missū est ·
Vigetus hic et nē · uelut hic et nē moriturꝰ ·

Clamauī in spū sancto Abba pr̄ · eqꝰ diuīa institutoe
et dignatoe eqꝰ cāhoe et gubnatoe eqꝰ amoe re

uerēca et nīa ſubiectoz Diag nē. Pr̄ mi Pr̄ miaz et
deq torq ap̄lorū ⁊ quada fiducialē gp̄atoē · ⁊ dei ḡtuita
p̄ incarnatoz Donatoē · ⁊ in amiſſibili r̄i p̄ hoz ſtet poſſeſſoe
vt ſp̄ ea ſtudeat hō tāq̄ filiꝰ imitari ne degener ſit · di
ligē ⁊ ne ongſtq ſit · reuereri ⁊ ſuzbz ſit ⁊ tre uemet hō
dr̄ ⁊ et nūc eſt qui mōtu audiet nōe fily Dei · ⁊ hoc ſit in
morte ⁊ alio tuo modoz̄ · ſm̄ t̄ Dei forū uel iudiciū ·
Vnū hōrend ubi ꝑdet uſtoria dāpnand · altū Durū ubi ꝑd
uſtoria purgand · ⁊m̄ pūd ubi ꝑdet nīa indulgend · Coīpd
rabat David hoc t̄ ⁊ iudiciū iudiciū Dei oīabat · Dīne ne
in fu · t ar me · miſe indic : nec in ira t cor me · m⁊ indic :
Miſerē mei Dne · m ⁊ · Conformat ad hoc t̄ ⁊ iudiciū audiet
t̄ ⁊ nōe fily Dei in morte · Una ad dāpnatoz · Diſcedite a me
maligni in ignē et̄m : qui ꝑata ⁊ Dya̅lo et angis eoz · Altera
ad purgatoz · Vtinā cū incarcerē Deus reddat pmiſſo debit
uſq; ad nouiſſm quadrantem · Altera ad ſaluatoz · Venite benedicti
pris mei ꝓcipite hēdm qd̄ vob̄ ꝓparatum ⁊ ab origine mūdi ·
Ecce notat certitudinē et oſtenſiua p̄rogatiue grandē in bono ·
Vel in malo · nouitatem · ⁊ admiratoz ſtuporē uel tribulatoē ⁊
ꝑm hoc bn Diag Ecce mors Cruda nīl eſt mōte eterna · nīl h̄ ſup
quo ad exitatoz et nīm rei Nichil in bono uel in malo
plg nouū ⁊ ſubitaneū ꝑ mchoatoz ſtatq; immobile et eterni
Nichil admirabilig et terribilig ꝑt̄ mee retitudinē finalis iudi
cij · qm̄ ultm tribulū mors ꝓperta et̄na Poſtq eſt hō in
ar̄lo morte ꝑ ꝓdationem intellectualē ꝑ querenda ſenſu mtle
intellectualem Vnde et ſi aliqua fit dilatio ei̅ ꝑ medlo et pue
to reputatur in r̄ſpectu et̄m t̄ē · incomutabilitē · cotidiē deficiē
bilitē · preſertim in pemba qui adueſpaſcit et meridiē eſt ia diei ·
hoc lymq; tpalib⁹ etatib⁹ · ⁊ qui ia ſenij noie ⁊ in altā vigil noctis :
ſero aūt media nocte · ⁊ gallicātu · ⁊ mane : ⁊ qui de ꝓximo
dēt pol ſol et̄m t̄ē uſtis orari · purgandis obumbulari · dāpnā
dis penitꝰ eclipſari Ubi tract hō a ſe ꝑ deſpatoz et ſub ſe
ꝑ dampnatoz et abſorptionē abiſſalem ·

Preuenies igit̄ faciē dn̄i ei̅ pauperiq; pectoris adeo cū
fiducia ad tronū gr̄e eiq; ut miaz ꝓſequar et gratiā
inueniā in auxilio opportuno · Dū adhuc tpa eſt miſericordie
et tpa acceptabile et anna ſalutis · Dū mſuꝑ adhuc hodie cog
noſcatur et dcb ⁊ ſaluſt · Dū curſq; adhuc eſt hora ꝓparandi
in cuia nīe ⁊ ſuꝑcoēlestat iudiciū ſentiat ad quā tanq̄ ad ſuppli
cem ſpuoſū r appellū cōfugio et ꝓparo · Dū nō dū acceptū ad ſe deq

tpg ustrias udicādi Ad hoc ꝛ ꝑm exhi̇ engemscendi salubrit
ꝑm ihēma reūtendi susceptibilē. scīmd ꝙm m arbitrēt cōpro
mittendi. ꝓnipalit Adeo mꝫ cū fiducia qꝛ cōfpg Dt Rd qu
uenit ad me nō cita forab Tua nra soror et admōta mr z
frē et ēgma mē que defendet ura hmōdi urisdictiōib et
curue Tua ruisa ihēm tō celestē ā z mr nra assistat nē
et mīrdit p gfugientib ad hanc mē curia Adeo ruisa hnr
et nē cū fiducia ad thron gre. qm offero me uoluntariū
stare udicio suo et parere mandato Offero me subdi uelle
legib hmg durue que sunt Dumittite et Dimittem prout
gtinetur m cūg° statuto Offero me nolle Discedere gtu
marit ab hac curia ꝑm uoluntate superioꝝ rōis: et ulr
quicquid pnsualitab ulterior remurat qua supplico me
lenter cōpelli teneri ligari atq flagellari ne discedat

Postremo supplica
tione fortno centuplicē ad te deū prem ut
Da pr qm cōtē mentem sanā ne seducatur
fantasijs insanis et illusionib. ne absorbeatur
curis aut gaudijs corpalib. ne obsideat demoniac oppſ
sionib. Da qmaz uere in gratiā p detestatoz peccati
et amore iustitie. in confessiō p aptione peccatō et celi rei
stauac nīe. insatisfactiōe per ꝑcepta abstinētie oroib
et alijs Da cōiūz sacrā realit aut saltē spualit et affec
tualit Da pfectiōz ordinem. in actuali sacro. in affectuali
voto. ā saltē in affectuali dono Da remissiōne plena extra
nūmissa salubē. ꝛc dauū ecclesiasticāz ptate ꝛc sancte
urib ecclesie vnit ꝛ cāte Da scīm ꝙ ptatē acceab
et gnās apostoꝝ. dū arcuq mpdiabit calcaneo nequissi.
dū tota malignāte accusabunt in morte porta uel ho ſ
no. dū occurrit forte uelsemēt aut noua peccatā recordatō
et mfestatio. Tunc assis o ihū benedicta tu auxiō opōtuo
et ultra nīm. Tua me. vl' mtrcssme et impetratme.
vl' cōmssme et impatme. vl' cad ut potes, ꝑn et cooperā
tuō qd orat ecclesia Maria mr dei ꝛc Ioēs et
tu angle meq aduitor papug. Asscnt et ceteri sancti qb
sepig et familiarq vultib et sanguinū et inuoꝝ.
Vle deserat ꝓpsus ille qd vr uester. si forte vbi suadi
fecit. si mlā gtrbā mchiā cogitauit. si tōpe uelut mor
tuū languerit Ad gsortate vtute. illuminate mentem
renate pnsualitatem. Da pr m spiritu vita etnaz ā pria
est ad quā suspiro. qua despicio et degradare gruisto.
qua uelut metalligē quadam aspito et alongē saluto.

qua mlucr roiß et fidei gtemplor q̄ oclos aptos vidß
illuc filiū hoiß ⁊ mdc fc mcq ⁊ pcipiū. amor
et dēsiderium. susceptō ut⁹ et pmiū Demq; redeat spūs
ad deū qui mpt illud. tap ad domū etnle dacie et
filiacie Dne ihū suscipe spūm meū qui utiq; tuus ⁊
iure redemptoiß. adoptiomß. Ꝑtute desponsatomß. ꝑ
pnde det spē firmā voluntas adoptantē. vitas pmit
tentē. potas ꝯplantē. Jpi gla in scula sculoꝝ Amen

Finit Testū peregrinū

Venerabili pri. et bone simplicitatis fri. in xpi caritate dilectissimo: fratri bartholomeo cartusiensi. Ego iohes cancellarius indignus ecclie parisiensis. Nuperiorz agmi principiei. Eadem libz quendam p te habitu cuz tytulo est. de ornatu spualiu nupciarz. in tm̃ sermone legerã: nouissime illud attenteq; legens compevi multa ibidem tradi salubria et alta documenta. Nam p̃a pars instruit ad vitã activam. Secda ad vitã spualem que affectualis dici potest. inducit sub variis et pulchris similitudinum manuductionibz et tropis: quoz intelligentia soli exercenti plene capient. Cui nempe ex eis que plus in affectu apiunt q̃ in intellectu: et que primũ amplius saporis cuiqdã intimo gustui. q̃ ratiocinatione vel discursu. Tercia pars notificare nititur que sit excellentia vite contemplative: que bñficio visionis animã approximat. Tradit quida sancti accepti q̃ prefatũ libz ydiota vng sme bris apposuit. Ex in de nõ sine mirabili et inspiratione diuina ipsius fuisse effectũ patenter astruunt. Ex quo sequi esse omnia contenta in eode esse verissima. sanctissima q;. Ez meum quale sit sine hac ve iudicium tibi nõ esse celandum detur: ne fortassis incerta aut falsa. p veritate recta aut diuina amplecti contingat. Cris quid iubet apls: Doctrinis variis et peregrinis nolite abduci. Cui ut meum interim est iudicium due partes priores satis vtiles: in quibz michi deprehendi quod nõ possit salua fide et moz puritate saluari. q̃ q̃ modestiã lectorem inuitent efflagitent: et talem qui non sit premitis expers eaz que secda pars loquit affectionis. Cetez stilus ipe libri

no sordidus est. nec abiectus. Certe tm mduti negotio rede libr ipm fuisse gflatu p os ydiote: qsi p miraculu. Stilus em ipe magf sapit et redolet humana eloquenad. q diuina. Nam et poetar ba. ut terenj et boetij. et phor. sme et orois aursq ostendut palam illic studiosa mdustria et diligete labore diuturnu pressisse. plane impar valde est stilus diuine scripture phis et euangelistar ab hor loquendi gne. Quis hic dicet ptimax assertor oppositi / q deus sciar dne his facultate. nuc hor nuc illo modo scribendi p ora scribar suor / Fatem ita possibile fieri Sic aute m pposito gnigisse non satis eluret / pserti q testat aut or sepm latinis obis plurimu desudasse. Hor vero cu oportuisset. si fuiss tantu oo calamq scribe velocis scribentis / spm scm loquor / qui tarda molimina nesc. et cuiq velocit curvit sermo. Vez alia porior est vo. que me no ita sentire gpellit. Siquid tria ps libri pesq est repudianda. rsindendaq / taq vel male explicata. vel plane abhorres et discrepas a doctria sa na doctor. qui de mra btitudine locuti sut. Ver stat ad detminacione expressa dicetul ponet btitudine mam gsiste in duob actib. visione et fruitione. fruz cu lumine gle. Et si hor ita est in btitudine gsumata q deus no est visio et claritas mea essencial. s tm obiectalis. qtomagis erit hor alienu in beatitudine quada assimilatione ipfecta / qua fas habemq hic degustare in via. Potuit aut tertia ps libri pfati q anima pfte gtemplans deu. no solu videt cu p cla

vitate que est diuina essencia. ꝙ est ipsamet claritas diuina.
Vmagmat² em sicut scpta sonat. q alia tue desinit esse in
illa existencia quā prius habuit m ppio gne. et quertit²
seu trasformat² et absorbet² m esse diuinū: et m illud ce
ydeale defluit quod habuit ab etno in essencia diuina. de
quo esse dicit ihēs m euāge°. Qđ fm est in ipo vita est.
Et hoc esse psupponit auctor iste causā nre existencie
tpalis. et esse vnū cū eo. fm essenciale existeria. Addit
q pdit² aliq̄ gtēplantis in esse tali diuino abyssali. ita
vt ipublis nō sit ab aliqua creatura. Similitudo talis
posslt adduci. que nō tm ab ipo ponit². si gutta modica
vini in mare dilabet². gstat q mox absorpta gutet²
in illud. Ter positio defint m multis: q̄q̄ nō facile ide
rebar aliquid suspicari falsitatis in illa tercia pte. q̄
m aliis prioribz tot vera alta q̄ gspexerā: q̄ etiam
legēba obtestatione° auctoris ne cito dapnaret² a nō
intellgentibz ne pessimarent². Et q2 pfecto pmior de
bet esse doctor ois ad pie inpretandū dicta aliena.
si fieri posslt absq̄ fidei et simplicū periculo. q̄ ad
rigide condempnandū. At vō diligēs et ipetita ispectio
dictoz illoz magr ac magr in illis errorē apperuit.
Hec aut sut pauca de dictis suis excerpta ad litteram.
Dit enī 2° ca°lo tcie ptis. In ipa quidē sui vacuitate
p feruentiū amorē spūs pdit semetipm. demq̄ clā
nullo nō itermediante sustipit/ ac sme intimissione ipe
fit ea claritas quā accepit. Et tercio capto. Depēdet
itaq̄ mtm esse creatū. ab esse etno/ et stām essētiale
existeria. vnū cū illo est. Cōcl². Vnūsl q̄ sup sui
creatione m vite gtēplatiue altitudine sublimati. v
nū sūt cū hāt deifica claritate/ pmo ipa claritas
ipi sūt. vident pmde/ sentiūt et dueniūt p hoc dei
ficū lumen se stām esse vitaq̄ sua increata eadēq̄

fore simplue diuinitatis abyssu. Seqt. Atq; in eo q°
videt et quod videt lumie idem fuit. Et p° capto dix
erat. Vnius deuoti spus vnu cu deo pfundo amore
defluuio sut effecti. no quomodolibet quid vnu.
sed id rpm quod est rpd in se essencia dei modo
que bnfica bntudo requivit. Et q̃to capto exps
suus ait. Illic spus est sup̃ seipsu tñslatus 7 deo
vnificatq; gustans videnscq; in vnitate vuide ab
ysso in qua sese sdm esse suu increatu possidet
imensas diuicias / que ipsemet uñe ew modum
quo eas deq; gustat et videt. Ex hijs et similibz
dris intencionē auctoris iudicamq; fuisse quate
dxim. Neq; em de rpa que latet aliqe q̃ ex scp̃
tis suis sum pt certitudo. Ex si defuit auctor in
explicando sicut palā aut erat aut defuit. sibi rpu
tet / qui no solū litteratis doctisq; . sz in doctis erud
et rudibus talia locutq; est. Sz neq; admiran vel
indignari quispiā debet. nec de temerario iudicio
arguē eos / qui legētes ew / pser̄tim imbuti in sacris
lris / intencione sua ex ōbis rollegut. collecta exami
nant. examinata se dirut intelligē. et itellecta si
erronea est ꝟprehendē no omittut. Illo em maior
sanctoris atq; auctoritatis est auctor q̃ sctissimi diui
nissimiq; thcologi doctoris nri qui ty docta sua
aliqz exarim tradut libero vt aut augustinq
iudicanda reliquerut. Demū mathia tertie ptis
no est de illis que ex affectu et experiencia. sz p intel
lectu scis inspiratiu ognoscut et septa sut. Hoc aut
notitia et dijudicatio pripue apud exercitatos thco

· logos in sacris lris quevenda est. nō apd deuotos
solas. Amplius nō ignoro fuisse et esse quosdā
ex theologis disputates satis curiose / si possz de ab
soluta poteria aīa rationat ognoscē / et fōrlt
beatificari p diuinā essentiā absqz medio aliquo
alio. uta q dēs essz rpi anime sua ognitio et fruitio
no tm obiectalis / sz quasi formal. hoc z / dēs nō solū
essz ognitio que ognoscēt ab aīa. / sz p quā anima
rpā ognoscēt. et pari modo de fruitione. Quitquid
vō sit de possibili. nullg uta esse de facto p sum assen.
Nā ecclesiastica determinatio ad oppositū est. Nullus vsqz
iuemo theologū / qui nō dixo posuerit. sz qui nullā
ōino fecerit questionē. q p tale modū qualis expli
cat ab hoc auctore aīa possz videre deū z btificari / i
eo. neqz de facto neqz de possibili. / tāqz videluet
aīa definēt existē in esse ppō. et tm formaret nullū
esse diuinū pdeale qle habuit in deo ab etno. Cum
vt interim disputatione de pdeaz pluralitate i deo
omittā. que a multis ignorant ponit. si corpg xpd
vel aliud corpg btificatū hoc modo pdēt aīam
suā in sua gtēplatione z btificatione. p illa haberet
essentiā diuinā. rpm formalē vnificante. aliqn
esset absqz vita. / sz nec aīa essz tue eiusdē speciei sicut
prg / quippe nō habet aliud esse et viue quā ha
buit ab etno in arte diuina. In quo esse sic eterat
ab etno aīa quilibet erit dāpnata. vita diuina est
btitudo sua. Porro corpg humanū nō possz i gla
vepure aīaz suā ad sui vnificatione formalem,
aut si possz. ta aīa nō essz pdita qualit rpe logt.

Hic demū sequeuent innumerabiles absurditates quas p̄sequi longū est. Et videbit fortassis pro p̄ ista assertione facē illud apti vbi. Qui adhęret deo vnus spūs ē. Et multa xp̄o dicta sunt in hanc sinam imprantiā p̄cem ut fideles vnū sint sicut pat et filius vnū. Quid vo tota est scōz p̄cem nisi hūs expositio/ dicētem illā vnitatē nō ēē essentialem. nec p̄ pfectā similitudinē. sz solū ubi notā assimilatio et ptiparo. quēadmodū dicit lucas p̄ multitudinis credentiū erat cor vnū et alia mia in dno. Et de duobz arnis itidem dicit vulgatus vsq habet. Quēadmodū enim carbo ignitus et aer illuminatus vnū appellant ad suo ignē et lumine. Hoc tropo p̄bat boetius omnē bonū esse deū iuxta illud psalmiste. Ego dixi dij estis: nō quod p̄ticipatē et vnitatē diuine essentie. Et locutionē ppria: sz ptiripatiue et assimilatiue. imitatiue et nūrupatiue. Et si auctor iste pari nō videt se dicta sua itellexisse de illa vnificatione spūs cū deo. nō tendo neq; gtradico gtra intentionē: sed explicationem aliter sonare nō dubito. Cum p̄tēa mihi magnū dicet de gtēplantiis ultra oēs gnatos qui sut filij dei p̄ gratiā adoptionis. Miraberis forte pater ix°. dilectissime miraberis licet audies. quo pacto i tale errorē vel insipientiā vir tā deuotus et instructus cor ruerit. Noli solū mirari/ sz time/ et humilis sapiēs iugit studē. qm audis nō istū tm̄ nouū/ sz alios innumeros qui nō pue videbant scitatis cū veritate deuiasse. quos aliquos spes auctor iste vtplurimū fine fide ptis/ qui blandiebant sibi de sola

mitate gtēplationis. legi quēadmodū ꝓbet eos
a demonio meridiano fuisse seductos. Erant
aut de secta vagabundoꝝ q̄ oti ꝑ ecclīastica de-
ta dāpnata est. Erat siquidē iste autor iste prim
eoꝝ tpi potuitq; fieri vt gr̄ sua imaginatione
de bīfica visione vt gtēplatiua q̄ forte tue
rois sibi cat̄ in multis deuotat expressa ꝑdita
sit gstituēs bītudinē in duobꝰ actibꝰ. ꝓterea
nō est mire vt uiderē fuisse ptinax hereticus
an̄ hmoi determinatione. si tue & postea spe pat⁹
erat audire ecclīaz. nūc vō secus essē in alijs.
Postremo attendamꝰ ꝓcor quo pacto sibi quid
habet omes in sacris lris nō satis imbuti neq;
imbuti ꝑ diuturnū ac vehemes studiū ne vel
talibꝰ tractatul mpolut nimis adhereat. q̄q̄
multa vera sūt. Vlō em̄ psuadet demō falsa sme
mixtione veroꝝ ne submde psumat xpi theo-
logicas arduasq; materias nouis vbis. & pro
sua estimatione affectioneq; vtpt ptractāde.
Vlob em̄ ad recta regula loqui fas e iō aug⁹
aliōn sctq agentes. facile ad ptingnū sibi via
sternut. Ad talia utiq; qstionū determinatione
aut ad eas plane itelligēdas vt explicandas
nō sufficit q̄ homo sit deuotꝰ et sit adeptꝰ illā
gtēplationis speciē sūmā ꝑfcōnē et optimā q
versat̄ in affectione et feruore caritatis. quādo
salubꝰ tūc sit homo in affectu rozdis ad vtutes.
Hāc em̄ speciē gtēplationis adeptus et gstē-
fas habet xpc etiā mulierculis et ꝑdote sme

lris / ꝑsuppositu fide simpluꝝ. et plexq; facilꝰ q̄ ꝑ
ovi magno ingenio et lris sacris ꝑdit / qui in
alta ꝯemplationis spē longe ꝓcliuꝰ. Hinc
spes alta ꝯeplationis vsari potuit in ꝑscrutatiõe
diuinaꝝ virtutuꝫ / ꝑ quas fides saluberrima si
mul aut augustinꝰ gignit nutrit defendit vobo
rat. Q̄z cū scierint possint abiuꝝ hec ꝯepla
tionis spes / et experientia docuit est. et hugo sig
nificat dicēs. Cepe amor intrat. vbi ingressꝰ fo
ris stat. Nullꝰ tñ ꝓpo vocabulo diri debet ꝯem
platiuus vel sapiens et ꝑfectus theologꝰ / qui ꝑ
ꝯeplationis spē caruerit. Vult g̊ aliq̄s esse ꝛ diri
vere sapiēs. habeat vtriq; ꝯeplationis speciem.
illa videlz affectꝰ que saporē dat / ꝛ illa intellꝰ
que scīe luminositatē ꝓstat / ut ꝯstituat sapiēna
id est sapida scīa. Q̄z si alta ꝓcurandū essꝫ / cuꝰ
libꝰ indifferēt ꝓcurare in ꝑma q̄ in secūda:
sicut optabilius est habere pīū affectū. humilem
et deuotū ad dēū. q̄ intellectū frigido solo
studio illuminatū. Scīa quippe inflat: ītel
lige si sola est. cāritas edificat. Nichilo min⁹ vbi de
veritate fidei q̄rit ꝯtrouersia in sacris scripturis
magis inuestigandi ꝯsidendiq; sunt theologi
vigentes in ꝯeplatione sēda. q̄ ꝑdocte polle
tus in ꝑma / seclusis in eis pareti ꝛuelationis
miraculo. et nisi forte manifeste essꝫ in huiusmo
di theologis dēpuatio intellectus / et intolerabilis mo⁹ ꝑ
uersitas / que etiā mētiri ꝙq; facit / nō tm modo

Ro:

virtu fide. sed virtu moz pñtpia / ut aptus 7 aristoti
les ñr experiẽcia testant². Addo adhuc q̃ sicut ex
tarẽria pij affectꝰ / 7 magꝭ ex infertione eiꝰ p vitia
errat nõ nũq̃ peritissimi in sacris sp̃turis. exerta
ut ẽm eos malicia eoz 7 dati sut in vꝺzobiu sẽsu.
ita ex puo lũe mtellectꝰ 7 pua instructiõe studio
lrax eoꝝ secularium q̃nq̃ / p̃serti in logica / plabũt²
q̃nq̃ in errores periculosissimos illi qui magnoz st'
arga vurtutes affectuũ / quos apls notat habẽ zelũ
ꝫ nõ sc̃dm sciam / adco. ut si nõ hũlitꝰ sapiat. et mis
sese gtralyat mtra metas sue ygnioris / nulli pti
nacius ĩuenĩũt² neq̃ absurdius errores g̃ fingere.
Preterea nõ leuit² scribẽ debẽt vel docere. / ꝫ nec abs
q̃ cautela magna adhibendũ est eis / nõ p̃uia dis
cussione diligenti et doctoz examinatione. In ta
libz quippe plurima sepe reperimꝰ aut falsa aut
male explicata / ac pinde multũ errozis mãm
pbentia simplicibz / q̃q̃ in multis diuina altissi /
magꝭ sint. Int̃ tales sp̃turas narrat² aliq̃ nar
rationes aut ẽgule vel doctine p̃ticulares aliq̃z
patrũ veteꝝ que magis admirande dicũt² q̃ imi
tande. Quemadmodũ Iohes qui Chrysostꝰ dicit²
ponit virtutes esse ĩmpassibilitates / et queda
valde austera sup penitencia 7 p̃cib: Et cassianꝰ
de libo arbitꝛio notatꝰ: Et alij alia paꝝ examinata
aut nimis rigida tradiũt. / que cõis scola theolo
ꝝ veritatꝭ merito nõ admittit: aut reicit. Fauum /
rem bonũ est mel cũ fauo: sapoz sꝛz dulcedo

ñ lumine eruditionis. Aut si altez dñaxat ob-
tigerit/ vtaz quilibet dono suo. ambulet in vo-
catione sua/ habūdet in sensu suo/ et comedat
mel q̄tū satis est/ nō plꝰ sapiēs q̄ oportet.
Rectū quaz vbiū enūciauit oratiꝰ/ qđ ab ipso
postea ūhomino nō longe a matia ēductū est.
Qđ ⁊ mediozz est pmittit mediri/ tractat fa-
bzilia fabzi. Coformit satis ad hāc logiozz mēi
mā/ Vnicuiq; in sua arte perito credēdū est.
Bene vale pat et frat in xpo tme. apd quē
tuazz me ozonū ptinpē fac. Amē

Explicit epla p̄ma ar. Ioh Gerſō/ q̄ ſcripta
vidſozez ſubtiliſſimi deuotaviꝰ in libzo de ſpi
ritualibz nuptijs

Quoniam quida doctor eximius parisiensis artis
theologice /qda dicta filii iohis de rupe
brocer in lib⁹ qui intitulat² de ornatu spūalium
nuptiarū minus iuste ut opinor calūpniatur
et improbat /asseres doctrinā eiusd⁹ viri in quibusda pū
sibz et spāliū in tria ptes pfati libri esse erronea /a ve
gula theolo^e veritatis ac traditione scōz pūm et doctorū
discrepante /q ob hoc nō esse timpienda censet. sz potius
repudianda et abhorrenda. Idcirco ut veritas hui⁹ doctrine
quā a spū scō arbitror effluxisse. qui mihi ō vitatis
plenius elucescat /tāqm tenuitas mei ingenioli et exigui
tas mee scie suppetat. ea p ordine fidei dei gratia aspi
rante attemptabo /p⁹ intentionē vbor suoz q̄ ad ea q
ibi arguūt² et reprehendunt². et tāq̄ erronea iudicat²
explicabo. 2⁹ qualit hec doctrina nō sit nouitia aduersio. et
superstitiosa. sz omnio sententijs nominatissimoz doctorū
catholice fidei consona. et ipoz autoritatē immēdata et app
bata quit duis dedit explanabo. et tio qualit voces
obiecte minus efficaces sint. nec predicta doctrinā euacuet
declarabo.

¶ Circa² tursoz exptū ex isto tī
tatu sine defensorio. ppt vitanda plixitatē lectoris

Quātū ad primū est sciendū q̄ frat iohes rupisbrocen⁹
auctor p̄dicti libri. i 3a pte no lo² de illa vnione realī
existēne q̄ est p veritatē /de q̄ dicit christus xpc iohi mi⁹
ibi ego et pat vnū sumus. q̄ rāta nō pt fieri creator ut
ipe pcipiat²: sic lo² de illa q̄ est p cōsensū et conformitatē
voluntat q̄ de cōis oibz gratis habentibz de q̄ act 2. nil
tendis arcetur cat ꝛc. sz de illa lo² q̄ est p amore hui⁹
factiuū et excessiū glorificatiuū exultatiue q̄ ex nimia sua
uitate itimi dulcoris et vehemēti amoris aiaz huiusmodi.

et ꝛsoluit. et tota ꝑtute vob abſoꝛbet. De q̃ aplus
p̃a ad coꝛinth. vij Cui adh̃ſet duo vng ſpus ꝛ. Q̃eta
em̃ aud deuota i ſeipſa t ſibi t oꝛib; ꝛlutſ rebz tue
atis m dño totalit expanſa fundat moꝛit p dſidiũ
mflamatũ. vt vd dice poſſit. Viuo ego iã nõ ego ꝛc
idest ego toto tñſſoꝛmato m dño p amoꝛe nõ ſm in
me/ ſ̃ m xpo. t idco p amoꝛe toto diſtrato loquoꝛ
vt xpc. vij alibi. An expimentũ qritis eiꝰ q̃ i me lo
xpc: Sed aut lugueſtit t ꝛſoluit in ſcipo nõ exiſtit
ſ̃ pauit t tñſſoꝛt in illa ymagine q̃ ſibi p̃ſti
tuit exhibet. Ex q̃ pz q ymago aie rõlis p effica
cia diuiñ luis in ſua ymagine mutata deſine po
tuit tñſſoꝛmari cũ ꝛc. Nos aut reuelata facie
gl̃e dei gꝛplates in eãd ymagine tñſſoꝛmam a
claꝛe in claꝛe tãq̃ a dñi ſpu/ Sed q̃ a claꝛe ymagis
create p quadã ſimilitudine tñſſoꝛmab in claꝛ
ymaginẽ i create. Et in hac tñſſoꝛmata ymago vꝛ
ꝛtituit in tanta gꝛoꝛmitate diuine aſſimilatois q̃ eſt
inexpluabilis oñs lingue. Sed ſbtr ſimile vi apls. Oculꝰ
q̃ nõ vidit nec auris audiuit ꝛc. Ho em̃ bõ ignauia
bile qd ꝑpauit deꝰ diligẽtibz ſe pt dixi p ſtã gꝛoꝛmi
tatẽ t indiuibil caritatẽ diuine aſſimilatois. nõ vnꝰ
ꝑſte gnoſtit niſi in ſpeculo etnitꝰ/ qd ſ vbũ diuinũ
t eſſẽtia diuina. Et q̃ de ꝛta vnione magiſ ꝛdeñ
ſ notiõa affectuale t experimẽtale hñtibz q̃ ſolũ
intellectuale. qz nemo hꝛ ſcit niſi qui accipit. De q̃
eſt vnione lo dꝛoniſiꝰ in h̃o de diuis nois cap de a
moꝛe. Est amoꝛ iꝛt diuinꝰ extaſi faciẽs t non ſi
nẽs ſui ipſoꝛ ſꝛ amatoꝛibz. ſ̃ amatis bz. ꝛpt qd paulꝰ
magnꝰ in gtiã. Viuit diuini amoꝛis diuino amãte ꝑtiſpus
viuo ego aũt iã nõ ꝛ. viuit nõ in me xpc/ tãq̃ ſui a
mati vnies vita. ſic. val de dilecti bilus. Hꝰ dꝛoniſiꝰ

Vñ patz q̄ aīa extatica duo ꝓsupponit. sc̄z esse nate mīe. et esse gr̄e q̄ mīdurit i tāto ḡdu. ut aīa ponat se xp̄o seruiat q̄ scripta. Ista sūt mysteria vḡm dei. q̄ ut vltimo nō oīb⁹ patet. ꝑ puritati intellig⁹. et diuīs illuminationib⁹ et gr̄a p̄uilegiata cōtranda sūt ⁊c Hec ty arcana si nō gustat⁹ nō amant⁹. et si nō amat⁹ nō intelligūt⁹. et g⁹ dijudicanda nō sūt ab hijs q̄ nō gustauerūt ⁊c ¶ Ad rōnem videndū est. q̄ lūt doctrina pfati vī a sanctis suis p̄ma nō discrepat. ¶ Ad 2m. q̄ ad forē de mōte dei. Vnitas spūs nō dicō hoīs nec sanctitatis pfectio in dō volūtas ⁊ pfectio nr̄a ea nō solummodo vult qd̄ dē vult. ꝑ sic est nō tm̄ affectu. ꝑ etiā i affectu pfectus. ut nō possit velle nisi quod dē vult. Velle aut qd̄ vult dē. hoc ea dicō sūt esse ⁊. nō posse velle nisi qd̄ vult dē. hoc ⁊ ea esse qd̄ dē ⁊. nec ea velle et esse id ipsum est. Vñ bñ dr̄ q̄a tue vberta cū sitiuit est. cū sc̄z similes ei erimus. hoc erimus qd̄ ille est. dulcis cui ptas data ⁊ filios dei facit. data ⁊ ptas nō q̄d ut sit deus sed sint tm̄ qd̄ dē est. Postmodū lo² de tercia sitiui⁹ hoīs ad dīm et dēm strictius. dr̄ aut hec sitis dei vnitas spūs. nec tm̄ q̄ affirit spūm hoīs spūs sanctus. ꝑ q̄a ipse est spūs sanctus dē caritas. q̄ cū sit amor patris et filij et vnitas et suauitas et bonū et osculū et amplexus. et quicq̄d hoc pt esse amboꝝ in summa i. a vnitate veritatis et veritate vnitatis. hoc ea hoīs suo modo fit ad dēm. qd̄ spūalis vnitatis fit ⁊ ad patrē vt patris ad filium. cū in amplexu patris et filij media quodamodo se iuenit hoīs beata et stricta. cū modo ineffabili et cogitabili q̄ fiat nec⁹ hoc nō dē. ꝑ tm̄ qd̄ est dē. Hec ibi sūt cū auctore hyllubij. ¶ Gilbertus sup cā de cāpuri lectulo pīmg tq̄ est inter sponsū et sponsā. sponsus et sponsa et sponsi. Et ponit lectulū cū quietis et paratis et gaudijs

mozuz mīt sc tollend vquiescit. Cois ē nd ad inpit
oblectari in sponso. Ez xp̄g sponsi ē nd ad sui obliti
penitg et ex se exuta tota tīnsit in ipsū. et q̄si idu-
ipō. dilend ipig. In titulo suo no effluit sponsa qui se, z
In titulo roi affluit ille deinc qđ de prudia sponsi.
In 1o titulo q̄ solg ē spōsi amoris exagitata itendio e
bullit et extendit effusa et effluens tota tīnsformat in ip
sū et in simile absorbet qualitate. In p̄o penes se ē:
2o penes illa spōsg. In 3o penitg ē ipsū penes ipsū et
si dici pt no est nisi ipe. In p̄o quit: In 2o adhēret: In 3o
vnit illi. In p̄o tīnquillitate xp̄o possidz: In 2o qualia
mēt roitate cū dilto. In 3o assumit et absorbet in q̄n
dā caritatis et gre vnitate. Hic ille ā Hugo de scō vic.
Intelligas ḡsta ē vis veri amoris. si no mtis pt. qm
dilto superuinet scie. plg cū dilugit q̄ intelligitur.
Intrat dilto et appropiquat. vbi scia foris stat. Dilto
siue amor ipetu stigis ardtis desiderij sui. ne dissitari
valēs donec ad amatū puenit. amato appropiquat q̄n
pt. et eo amplius stries intrare ipm incipit et esse cū xpo
et esse tū ppe. ut si fieri posset. Hic vde ipm sit qđ ipe.
Excellens sup cētia ad id. q affectg et intellus sit
coarctabilis vsq; ad nonissimū defectu intellectg
habz vbi sue cognitionis et sui luis gsummatione. affec
aut adhuc gtinet pncipalia in deū suspiria et supin
tellectuales extasiones et īmissiones feruidos fulgoreos et
fulgidos feruores / ad q̄z oīa sublimes excessg et ex
cedentes sublimitates intelligentia trahi no pt. Is soly
pncipalēs assistūs deo vmbilis. Et is. Tota ē virtg
veri amoris et pulchritudis. q no solū faciat homēs
et angelos excedē natīa ppria ut in deū ascendat. sed
etiā deū q̄si naturā ppriā egredi. vt ad creatas q̄
is natīa sua gracio q̄descendat. Ecce q̄mō doctores ex

· rellctissimi q̃ ucniut. ꝛc

Hijs ꝑlibatꝰ vñcꝺꝫ ꝙ tercio ad obiectoꝝ quibꝫ dñs cardinalis ꝙ doctor vcr et vir eloquentissimꝰ doctrinã ꝑfati viri vi⁹ aliqñt calumpniari. Cuiꝺ ꝙ artoꝝ libri. nõ ut arbitr mgri. homo ꝓpota fuit ⁊ sine lris ꝑ erat sanctos vt spero deo acceptissimꝰ. ꝑmꝰ ꝓuor et fundator cuꝰ da mõsterij ordinariꝰ qꝺ⁹ vot⁹ viridis vallis camc varcñ dioceñ. qui doctrinã suã nõ latino simone. ꝑ theutonico ꝙsripsit. Luꝫ cũ ꝙpatcñ sue fuit nõ ty tã eminentꝫ sue ꝙ ꝑfatã doctrinã latio simoꝰ tã ꝙ posito. et stilo tã elegãti scribẽ potuiss. nisi speciali ꝺono ꝺei sibi ꝺatꝰ hoc fuiss ⁊ ꝙꝺ erat ꝙꝺ mõ vir valꝺ ingenioꝰ ⁊ literatꝰ postinoꝫ trãsferre in lati nũ curauit. Ammiratꝰ ꝙ doctrinã eiꝰ latio simone ꝙsripta. facilꝰ ꝑpenꝺ⁹ possit ipm neqꝫ hãc ꝺiꝺi scisse ab hoie aut ab humana scia. ꝑ accepisse a deo et a mgrali vnctione. A fructibꝫ enim eiꝰ ꝙgnoscit pt ꝙ fuit homo missꝰ a deo cui in hijs nouissimis ꝺiebꝫ hec ꝺe uota arcana ꝓfunda atꝙ ꝺiuina ꝺei ꝺispensãda lar gitꝙ ꝛ. ut noua admonicio suos melius attingẽt audito res. et vt secta ulloꝝ liberoꝝ (spiritũ) qui tpe vite sue multũ in brabatia et cõ ullas ꝑtes pullulabat extirparet et errores ꝑoꝝ ꝺemuꝺaret. Si ꝙ. stili libri ĩ latinũ trãslati magis redoleat humana eloquentia ꝙ ꝺiuina hoc nõ imputandꝫ est artoꝝ. sed trãslatoꝝ. qui ꝙꝺ trãs latoꝝ ꝑ eo ꝙ ornatui et eloquentie simonis plꝰ opam ꝺedit forte ꝙ ꝛ expeꝺt. et quꝺa ꝑ arbitrio suo addiꝺit ꝛc

Veruptꝫ ꝙ dñus doctoꝝ egregiꝰ reꝑet tercia ꝑtẽ hui⁹ libri penitꝰ vstrinxendo tãꝙ disruptã a doctrina sãc sroꝝ doctoꝝ nõ ꝙsensio sibi in hoc: ꝑ vi⁹ mihi esse ꝙtrabanda doctrina hui⁹ tãc ꝑtis ꝑ ⁊ asserenda tãꝙ

gsona et grozdas p oia doctmis ſtissimoz 7 famo
sissimoz doctoz totiꝰ ecie ꝛc Sedm eꝰ exigeꝛa ad
materie ſmones st expetendi Hic eꝰ dpomsig 7 libꝝ
suꝰ caligmē vocat qꝰ spūs ꝑcōles mduxit in ystud
interiꝰ renatulū diuine clat vbi clauſ sensuū ostijs
secretiꝰ castissmo amplexu gueniūt ad dilcō 7 tame
maxia illustratiue ibi irradiant ꝛc Ideo de talibus
metbz dic apl̄s. Mortui estis 7 vita vra abscondita
est in xpo 7 deo. Itaq; qꝰ vrā ꝑfectōm mīa instancia
7 iportunitate ac caritatē desiderii aliq̄d nob de tali affec
tione ꝛceptauerit reuelare, sustinebit vobis vt talia ꝓba
loquāt que mīm itellectū excedūt. ꝛc ¶ Apliozi
vo declāndo illud dcm qꝰ magr dicit p doctīa illuꝰ ꝛc ꝑtis
no stat cū decretali. sciēdū qꝰ gradꝰ prie libꝝ aliquē
emulastri doctoris legt si q̄d i eo inuenit dubiū 7 scrupulo
sū inuenīt. no stat excludo ꝛadu. ſ ispirit 7 diſnt
7 ꝛtractat ex circūstanciis ꝛc 7 ad vltimū p̄ eligit
obiectū se ignorare vt no itelligē. qꝰ illi error nota
ipugē. nisi manifesta in eo hereſ dprehendat ꝛc
Varietas aut locutionū pulchritudinē affert 7 delec
tat audiētes. Rara 7 difficilia bis delectat ait oratiꝰ
liꝝ ugt in ista 3a pte obscuriꝰ de vnione sue loquit.
i aliis tꝝ libris eiꝰ. apcius 7 plani suā intentionem
explanauit. Vñ in calculo. siue i libro de ꝑfectione
filioꝝ dei. ꝓtestat maīte. qꝰ ipossibile e nos ex toto
deficiam. Verūptꝝ deo p medium 7 sine meo omīm
p medium viz gre sue 7 mozꝝ opis. sine meo qꝰ ipetu
ardoris exuberāmꝰ omē creatū vsq; in seipsas ipsasq;
stabales dei diuinas. vbi i amoꝛe iuncta tūsimꝰ. mo
uentes oīa gsiderata i quadā inscientia 7 caligine.
ibi agim 7 superinformamur ipo verbo echo qd est
ymago ꝑris. Vñ oīa tm ꝙ creamꝰ ꝙq; expmat. sup

Aliꝰ liber ruysbroec.

spm̄ sme spū in abyssali & inspexisti. & mesa dei gla
dius thōs prēa duit q dēs in patā nō cīt ggm°
que ggnoscet² ab aīa. sēd aīa p quā aīa ggnoscit
ex q° gruit² q sēs thō. fuit istiq opīonis q dēs
p suā essētiā ē quigibil intellectuj mō. q aliud
nō imet² videt². nisi essētia sua quidē² itellcm
mō. nō tñ sc̄s qñ ibi dat lumē gle medium qd ele/
uabit itellcm nrm ad h° q possit quigi essētie
increate. & ab h° mō nō d² ggm° mediata. q nō
cad² it ggnoscēt & vī ggnitā/ & istd qd dat
ggnoscēti vim ggnoscendi? Istud i prīa evit. &
i statu vie nullj itf? puē c̄atuē pt i visione
dei p essētiā pueniē p aliquā dispōnē
sibi nūerēt. & mīraculoē pt fieī q aliq̄s itel/
lcūs creatj nō ītus nisi dispōsādē die eleuet² ad
videndū dīm p essētiā nr̄i tñ ex tali visiōe d² bīus
n̄ sm̄ quid Dic co q aut actor libri q pdit²
aīa gr̄plat̄ erūta q nō sit vīturibil. itellā² est. & p
nimiā abstractionē ad quā dyonisij tuitabat
thimotheū in mystica tholo^a. dicēs. Tu aut ami
re thimothee circa mystīcas visiones fortis ǧtinoē
et sensj relinq & itellcūales operatōes & oīa sensi^lia
& intelligibilia & oīa exīstētia & nō exīstētia &
sit² & possib^le ignoto. gsurge ad eig vīnonē q est
sup oēs substās & ggnonē: etenim exessā tui ipsius
ab ōni inuestibili & absoluto mūdē ad supsubstāle
diuinarū tenebrarū vadiū sursū agentis. Vide at
vt nullj mdortoē h^c audiat. Ut aut finē
loq̄di fand. & textū nū glosa ꝓfēdā/ glusio fialis
omj pdūtoē stat in usto/ q sēd nūē patrimōd ysa^e
in tra sua duplicia possidebūt: q sēd in patā du^r
refluient² & bīfluēt² ḡ° mō. q vnus & pōt^e eq̄ voles

ad ymaginē ptinētes. sz memoria. intelligentia et
voluntas bibēt de fonte vivo in ea puritate obr
tine. sicut dē sua fontali bonitate fruunt in seipso.
et iste eccl̄e vivēs sariabunt3 iebriabunt3 et replebunt3
et hō exiēr gaudio fruitionis et gustu intellectuali diuine
dulcedinis. vbi p effectum diuini luis absorbetur in
diuine qualitatis degustatione et ablatione et ipsione
q̄ humani amoris sopiet3 et requiescet ab ois operatiōe
intellectuali. Et iste vivus erunt sp̄ attine et opose
et cū hō quiescentes et otiose sp̄ famulent sp̄ saturāte
duab⁹ tm̄ respectibz. Istud donū q̄busd⁹ sanctis luz pau
cissimis gradu3 in hac vita. p hō nō fixe et immobilr
Istius opinionis fuit auctor istius libri de spualibz nup
cijs. Quid extremū hō infero. q̄ magna intelligentia
est experientia. In tali g̃e materia que solū p experiēciā
et gustū g̃ sanct3 magist est credendū hijs q̄ notitia
experimentali hec gustauerunt. q̄ hijs qui solo lume
intellectus et viribz studij polleāt. Ex q̄ ergo vba hui libri
absq; feruido affectu et vigore dilectois placuit non
est vituperanda p̄ sensu vocali. et solus est spualibz
legenda et tractanda. nec hmōi in scolis tractanda
Sz dicet aliq̄s. quis es iste qui ausus es os suū ponere
in celū et magno dño Rabellario parisiensi disertissimo
et eruditissimo viro. Fateor time q̄ ego sum minimus
doctorū et virtuosorū. q̄ non sum dignus ut solueā corrigiā
calciamentorū dñi mei Rabellarij. qui ita
parabilē vitā/ moribz et scijs me precellit. protestor
tm̄ q̄ no obstrictus gradu/ nec temeritate multa audacia
presumpsi vnā obiectionibz tanti viri. Sz duo sunt que

me mouerit ad scribendū ista. Primū q̄ ēmula
tor exīs patrie traditionis & zelū geret p doctrīa
p̄ris. no potui patient sustinē. ut ille liber que per
spm sctm sparsū fuisse ḡpalatū vilipenderē. abiceret
& ḡtemptui haberet. Deīn q̄ amicis pijs ꝓbis et
dñis viris bartholomeo rauthusien qui istaten
sit ḡbusdā ifirmitatibz itellexi vogauit sibi intellm
vboz illius tāc ꝓfi expom & iserari. institi & labora
ui q̄tū potui dīa ꝓfatū ꝓfi explanare. & ad que in
tellm esset capienda enodare. Si stīpsi ut debui.
approba xp̄e tu et tui. Si vo no ut debui. ignosce
xp̄e tu & tui. Explicit expūn.

=24

Gratia tibi et pax vñr exo Job sñy et vrīs
et timēs deū Oblata ē ñr muꝑ sicut nosti
grandis eplā tendēs saluaē modos locutio
nū positos ī 2a ꝑte tēt̄at̄y tuꝛgdā ītitula
ti de ornatu spūalū miꝑarū Qos ego
modos alias ꝑ catholice vēitatis sñcēitate
seruanda | apud aīos mīy īstructorū ostendē ꝑ eplām
tibi directā nō cē seruādos Sed quid agimꝰ? Quo
nos inter tot occupationēs vām ꝙ Itaq; faciēdi
plēs libros uel eplās arguendo et replicando mll y
est finis Utemꝰ igit̄ tua limites eplē ꝑme | et
per cōsideātiones aliquas | facili plano ꝙ stilo sup
tas ex eadem iustificatio sua mōstret ꝑma cōsideatio. | ꝑma ꝙsidā

Nobis ad ētam regulā loquī fas ē Apposita est
illut sentētiosissiā hec verissiā ꝙ augustīa sen
tentia. q̄ tollit barbarā cōfusionē lignarū a sacra
doctīa. Rā qualis altera esset efficatior via ꝑ quā
dificationē tuis dantur ī bonū ꝙ si fieret no
minū uel tuorū ꝑ libito cuiuslibet variatio Non
enī tuū ītelliget vnꝰ alterū ꝙ quadā babilonis cō
fusionē habēnt Non ergo sufficiet excusat̄ actor tē
tatus illius ꝑ suū defensorē q̄ sic ait Et si sit
aliquis error ī dās suis ille solū stat ī quid noīs
noīa aūt sūt ad placitū et iō talis error nō est
magni ponderis Quem sī doctōes ut augy et Jeroīmy
admisissent modos loquēdi hēticorū ꝑtiny habuisset
pacē cū eis ꝙ malam pacē Notet̄ rūsio magni

basilij ī casu silī (qui noluit nec solo vbo deuiare p
fitēdo catholicā veritatē Sic nec yheronymꝰ de vbo
sto omissionis sit alij sine mō. Fuit qdā tpe
meo scotus. q̄ respondendo dicebat. pcm̄ ee causa
filij. hō dicebat. ꝛ pr̄ ꝓduxit filiū Coactus est ipse
statī ī uocare dm̄ suū: nec exposicio sua quōlibz
admissa ē. q̄nus ect ad intellectū suū et expressioē
verissimā Tertia consideratio.

Modo loq̄r doctorū. si ꝛsperiatur ip̄ius. et pa
bolicus. nel ī usitatꝰ aut signatus. extendi
bel ī usū tūc nō debet. ꝫ ad sensū ip̄ū et nō si
gnatum ꝛueret exponi. alioq̄n frustra ecclē doc
tōes ī theologia constituti. p̄cipalit ad hō officiū
elucidandi sacrā scripturā: q̄ magis atq̄ magis
alit agendo q̄sideret dm̄ si q̄s ad vnū vocē sustu
nē vellet q̄ deus ad liberandū suscepturꝰ hōem
nō horrent virḡines vterū. vtiq̄ errōis reus ect.
Tolleret vgī pacienter homines ī scriptis ꝑdus et sac.
si dicā coīā q̄ritat ad ip̄ū vsa reperiat: nō ī p̄iudicē
doctine catholice dilatat. Hinc cōsideratiōe p motos
egregios doctōes nouissimos thomā bonauenturam
alexandrū de hales et scōs. dū omisso oī vbor̄ ornatu. tēdiderūt
theologiā p questiones: vt sub ctis
regulis. et sub pfecta vbor̄ forma. tutissimā ha
bēmꝰ theologiā tā practicā q̄ speculatiuā: redu
cendo doctōes oēs posses ad vnā securā q̄ loquendi
proprietatem. Terna consideratio.

Virumq̄ ī sua arte perito. credendū est. Hinc
est ratio cur doctoribꝰ ī sacr̄ theologia exercitatꝰ

dat autoritas ut̃pretandi doctrinaliꝫ sanctã sc̃ptiaz
qd̃ maxie hz fieri in scolis doctrinã impiendo hiis
qui tam ingenio q̃ exẽtatione gemina capaces
sut ad intelligendũ Cum i. ea q̃ ponit z. pb
tẽtatus pmissi. smt de pũctis sacre sc̃pture.
ymo de suma theologia q̃ nusquam noiat. z quia
scolastico more alb̃tus magnꝰ et quidã alii dicto
gymoz hmõi exposuerũt. quib nõ mabi. au
diẽ ab hmõi actorũ defensore. Het in scolis nõ
sut tractanda. Ita videlicet publicatõ nut sc̃ptis ut
vulgo. ydioma vulgare sonatibꝫ et apud simplices
adolescentulos. apud senes ebetes. apud ultra
montanam ultramontanam plebeiam. apud ang deputab.
nut in foro ut in aulis et viri tam doctissimi i
genio q̃ exercitio pditi. ab alijs rõe hoquidiꝫ quia
scolastici arcebũtur. Quinta consideratio.

4 Quod adhereat deo vnꝰ spũs est. Hanc vnitatẽ
quibus sane pt intelligẽ ut exponẽ. q̃tumcuꝫ
vã multiplicauerit ad alia scissio. qua pter assita
tionem de qua dicit roboes in canonica Genus q̃ in
ille appariuerit silẽs ci exitus. Vbi cũ modꝫ alter
loquẽdi methaphoram ut figuratiuꝫ vel ypboliꝫ ut
cantauit dionisius scissio. ut dionisij et aliorũ. si
nõ z recitat ad hanc z tulam reprobandã. Assisiã
aut non tollit hz pfitent nãi. nec tollit q̃ hz fama
in pplo viget. q̃m illud pdẽ nisi p̃ anichitanorũ aia
zonalis nuꝫ pẽsat p̃ quã sequit̃ q̃ studio ad
ducta p qualemcuꝫ doctorem de infusione gratie
aque in dobũ vim fortissimã. ad vnionẽ cui ctẽpla
tionis rõi deo tanꝫ sit omnia salutis. z pudia. est
pressus tanꝫ hmõi erroꝛe primo infamia almarum qdp
nati. ponentes tantum verti in deum. z in sum ee pu
rum ydeale. sicut nõt hostiensis in glosa sup i. tanꝫ

dap̄m̄a. de su. ē. et si. dem̄ subt̄ fantasia fing alt̄
p̄fus tag̃ statua et intelligebat adūsus vñ angusta
nesem̄ dapnata. Quinta q̄stio.

Quinta consideratio.

Denono illoꝝ culpā est. qui utitur in oluc̄ suas
p̄monib⁹ impetus. peḡinis et inbstantib⁹: ut eos
qui sic volut. laudāt atz defendāt: z defendendo.
sepos macte inolue q̄ euolue. Addunt hoc loco
ne michi soli videar inuti. Phūlam cuḡ hūonib⁹
fr̄ in capitulo suo fr̄m carthusiēs
Videamq̄ si florui vnica rō arctam vēō denotionem
falsam. vanā et curiosam illi ep̄erent
qui sp̄ mortificatos p̄ce voluntatib⁹. a zelo diuī
spūs diam spūalem q̄ssūe ītendut in remanor
ut potius sectatione rūm spūalium: estimatēs
hāt vām fantasiationē nel saltem delectationē ī
q̄requietam. denonam esse dm̄ hij ad hāt vām
q̄sequendam nō q̄tuplicatos logōdi sp̄tus sancti
adiuuent sibi. ut fingut de rebḡ spūalibḡ. modos
abstractiores/ eo q̄ tales manet delectationē ge-
nerent/ plenūḡ cāa ob hoc nāb satis scitos.
obscuriss modis et abstractiss in quibḡ delectet ob
obnoxios. ut vacuos humiliationē: ut sortass ere
altam q̄templationē. submersionē in abissali p̄fundo:
diuinā amorē. anichilationē. nel in nichilum rōnabiliꝝ
caritatiū motū nictis in deū. influxū in deū vo-
cantes: motū ad opus p̄ deum. effluxū a deo/ et
sic de aliis q̄stibḡ/ q̄nis ~~in~~ in ypis. p̄he. et a pl̄i.
et ones doctores sp̄tus sancti. īstructatores q̄ti
potestat. et q̄pediebat. ~~eo~~ ea q̄ difficilia fuerit.
p̄ modos logōdi fecerut facilia/ hec vica sta
denotiō. est rūgios p̄cinosissima: q̄ multos
ut cōdiana hēt docet. et delenda docuit ep̄
ep̄tica/ qui spūales ac rūgiosi appetebat dece-
pit infatuauit: vel penitq̄ ep̄etauit. ita ut heret

ī obseruanciis regulaibus/ quas despexerāt de
sides/ superioribus quos rudes reputabat rebelles
etiam aliqui fugerēt et apostatarēt/ alij eā
hēticarēt vel ante tempus prophetarēt/ dicentes
hec dicit dñs cū dñs nō esset locutus Sed
superbia vl saltē fantastica cogitacio eorū hec
ipsa confinxerit/ aliqui quoq; mirabiles fabulatores et
cotrisicus ī pcessionibus iubilacionibq;
tripudijs/ psalmacionibz quoī ostenderūt Sequit
Eduarta denocatē vinū valde famosum. r supbie
grātiū. et libidinosū de quo mistice et illa sor
tassis thubicio aplica accipit pt/ nolite tebriari
vino ī quo est luxuria Et ītera ī hoc pō Et spū
bus luxuriā/ eo q; sit falsa denotā nō dei cultū et
honorē sed ipam quā delectacioq; Hec ibi Si vi
disses quisquis actor fuisti sermois illius
si vidisses explam nouā ostensam m quid
dyonisius quid stomachi habuisses. Cōsideratio

Hilarius plato. amica sortes magis veri
tas pueritie cū affectio minima ad doc
torem aliquē vel doctrinā inducit/ nō solū pro
ficiū quod sepissime cōtingit/ sed eā speculatiuā
de qua minus videt/ quasi videlicet more pytago
ricorū nō liceat aliud ītrogare/ q; si mgr hoc
dicit dixit tollendae ignē e medio sicut odio
sa cōfertacio et sectacio īuidiosa sic pfanaq;
et aiosa huius vel illius doctrine desentio/ patet
ante gsciā meā apud te deus/ q; nullatenus odio
cuius cuiq; fuerit īductus scribēdi que que scripsi

Sed quia velsic tuc m videbat. sicut et mul magis ac magis inspicio modos illos loquendi mmis i ppos esse vn et sic dyci it octa posse de vnitate ad deu queda iducta fuerat. hoc tropo tm phat boetius ocm bonu ce deum iubta illud dyci dy estre. no quide p veritate et vnitate dmine essenie et locome ppam. sz ptcipatie et assilatie ymitatue et mutpatue. q si actor iste pari mo respodeit se dca sua itellexisse de illa vnificatioe spus cu dco. no cotendo nec cotradico: sz explicatioes alie sonat no dubito. Hic ibi Unde queso o lector si modestior ce poteris sermo meus. addito q postmodu ta blus qm sptus qoiusae conatus sit pdem autore. posse motuit m q i alio loco plg exposuit. q creatura nullo modo pdt esse suu. qd hz m ppio gne. Odsi idem iseruisse ad obta trie pte sui tractatu. no ita pbuisse occasiones erradi et se culpandi: no solu apud simplices. sz etiam latos et doctos. Videbit hoc qd dico verum esse qui posituy intrarit in tractatulu vnu. que de theologia mystica ttd speculatiue qm pcurr conatu sid ordinare: habes hac intentione deduc ad notitia familiar i ppa scolastico z. ea que deuoti homes de ea magis affectiua delamatoe et figurativa locutione qm litteria ppetate tradi dicut. Notet lor ille vbi theolo. mystica dicz habz a litteratoria. qz vnit et trasformat Ad cosideratio.

Alij qui amat. sibi sopnia fingut ait vgalus
cuz hoc dicto. nō expicijs 7 voc ita fiuat
dnm prior epte mee quo sic poit. Cui exeare a
pij affis. 7 magis ex affectioe eig adveria erraf nō
nulli pitissimi in sacris lris. excrauit ei cosma
a cor 7 dati st in ypbm sensū. ita ex puo huc
itellis. 7 pua istructioe i stio lraz ers scrulariū
quis pfectū in logica plabit aligi in errores pi
culosissimos. illi qui maiori sue erga vtutes af
fectuū. qles apls vouit hre zelū nō scm scam:
adeo vt nonō humilit sapiat. 7 misi sese gtrahat ifu
metas sue gnois. nulli primang inuenit negz ab
surdū errores gfingit. Vtra nō leue oportet
eos scribi vel dici: 7 nec absq cautela magna
adhibendū est eis. misi puia discussione diligenti: 7
doctoz examinatione. In talibz quippe sepe vpim
plurima. aut falsa aut male explicata: ac pmde
multa erroris materia pbencia simplicibz qui in
multis diuinissima altissimaq sint. Addo nūc qd
euenit tpe meo de quada que ypbetissa 7 miraculoz
opatrix vputata est a multis. quā et vidi et
alloquuta sū. Hec tandē dixit 7 scribi iussit. q spūs
sūs contemplando dm. fuerat amichilatq vera an
michilatione: de hic veracitq. Et dū q̄rer. q̄lit ho
saue potuerat. rndebat se exptū. Dnec michi de
let si maiore velle inumeras tales ysaias amatiū.
y mo et amentiū: qz nō sūm scam quales vidit
fuisse begardi 7 begarde. q̄admodū in quodā
tractatulo de distinctione veraz reuelationum

Nota 7 time.

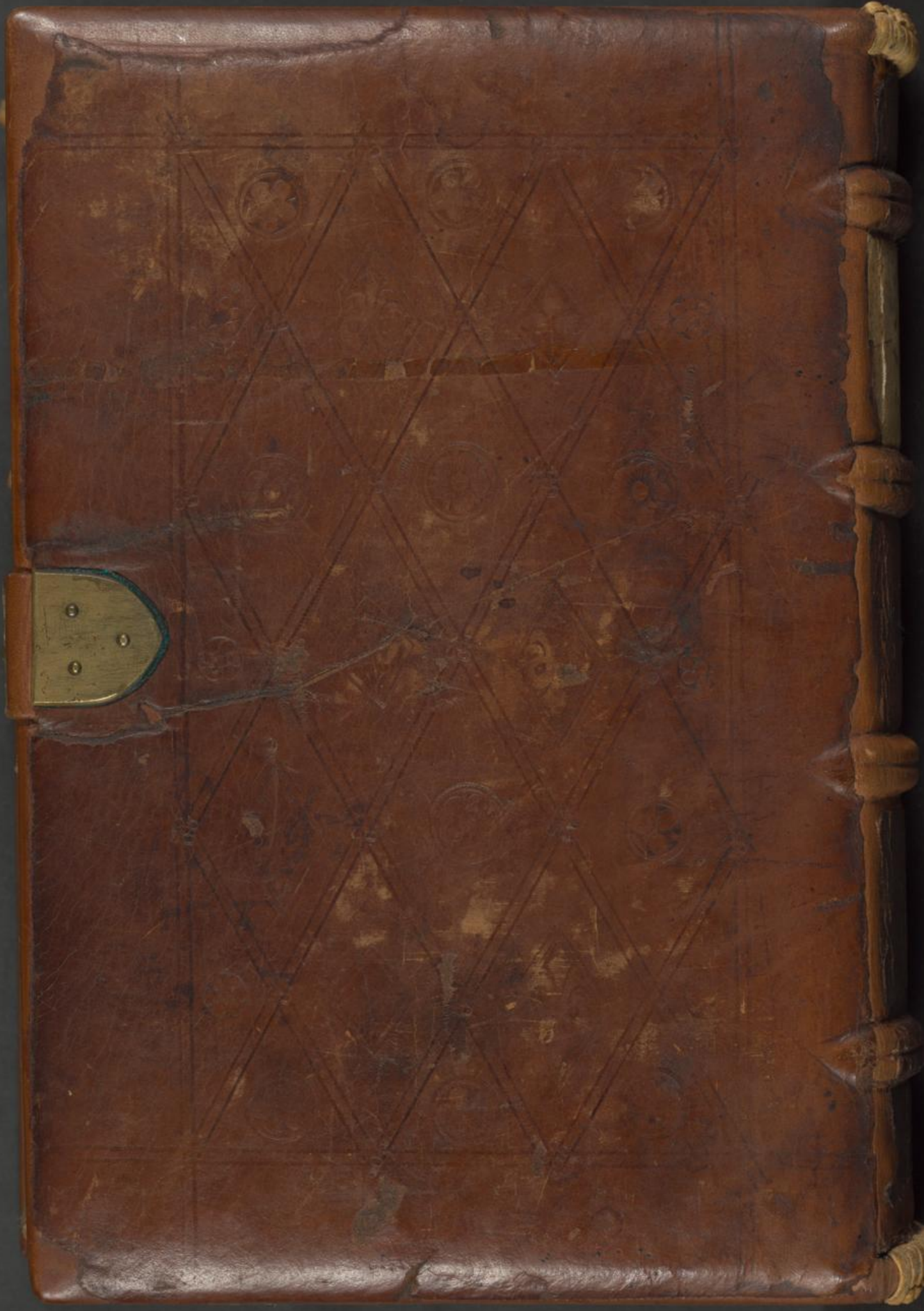
a falsis memini prude anotasse & considitio.
Docendꝰ est et monendus qui errorꝫ suꝫ
defendꝫ maiult q̄ corrigē. hꝰ orariꝰ posuꝫ
in fine poetrie sue. Exigit igit correctio seue
rior si sit illi fuerit pugnatiꝰ ad saluandꝫ talē
ꝑtiā hab̄ verbꝫ impetrate / quo pacto sit vel
quo ordine postulandū / quippe viderit ordina
rij et inquisitoriꝰ iudiciū / qm̄ pua radix pegrinꝫ
simoris serpit ut cauet. et modica errorꝫ scintil
la sicut in arrio patuit dū nō querient opp̄
mit vt aiunt / magna erupit in flamma. Cer
tum̄ actiū est ꝓsius ꝑ sacra theologie facul.
adiūxi illos qui doctrinā quandā pegrinā rayn
mūdi lulli conabant induc. que luꝫ sit i mul
tis altissima & verissima. q̄ tñ in alijs disꝑpat
a modo loq̄di doctorꝫ sacrorꝫ. & a regul doctri
nalis siue traditionis & usitate in scolis. ipsa e
docto publico ꝓpudiata phibitaq; e. Quam
hic quod sensio. si tales locutionū mos publi
cari ꝓpetur apd almā vniūsitate ꝑisiensem
vt ꝑ simones vel ꝑ scolas / deducti ꝓtim ex offi.
tui mei digni deseruio ad resumā theologice fa
cultatis. ut examinarent. & examinati . sunt q̄le
merent iudiciū ferrent. Bene vale pater
emerite. memor mei in orōibꝫ tuis

Explicit 2a ꝑpta Io. gerson: q̄ dicit finis totius
negocij. dūtaxat i 3a ꝑte libri sui: de ortu
spūalium nāpriarꝫ

Raymūdꝰ lullus

1987 von Schmidkonz in Regensburg restauriert, vgl. Restaurierungsprotokoll (in der Buchbinderei)

Handschr.
763

